383

333.

N. Inv. 333.

DD. XIV. 5.

DD. XIV. 5

III

[illegible]
intonetat m= sic prius | nece t g ea dau b m= | sic n. sillo p.el figet | h &
mpo q. zca nlli c | poito n. flo mpo e g acati | h g sillo no e ea g 8
tide e atmgno | s nlli m= ventite | vl h n. e 3deo | sic yposis | poitu e
n. a. dau c | ventite m= | sillo & pmpo le e a. s. mo oppo 3deo sine cu alea
pmissar mferend oppo alti pmisse oppo e 3deo | Semp & exeas mai qm
no e 3o atmgo | sic n. a q corro b. & mtelligo | c ile ho | nlli & b m e
a | nlli intelligo e corro b & 3t omi a om n. hoi me niel | s ventite
nlli c | no g 3o e 3na | D3 it nec sp | sic n. a q mobile | b & sed | c uio ho

[illegible]
cet a eod mo q mealibus p pcosde tmdo | meri tra mh figa qn 3
quo e sillo | q qn eius q e atmge | q qn eius q 3 m= | palam & tquo 8s
mufera quoniam psicitur ppmam figuram
Omnium g qui mlius figis sut silli psicium p eos q inpma
figa sut silli. vl e8 sillos | a mlios redm pala & expdas | Nam
& suap omis sillo si sic hebent cit mesi in ensu fuit q omis q
fit p aliqua har figar sit nece e & omes dmeoz i. a omes sillm
a m= qd dmite cu no m= | a h a ult at pn | Semp & ensu aut
exypothesy | Caus & q e exypothesi pe e pmpo [illegible] n. don

Repertorium decretalium eximii doctoris Johannis Calderini
Et multe alie declarationes iuris communis &c.

p(ro) vi° florin.

p(ro) Collegio Canonistarum

Item si actor in causa beneficiali ante litem contestatam renunciavit liti et cause in maiorem partem dominarum non videtur renunciare iuri sibi pertinenti in beneficio competenti. Nam aliud est renunciare iuri aliud liti. ...

[illegible]

IV

non probabat imponebatur sibi perpetuum silentium super ipsa causa [illegible] et ex [illegible] probabat [illegible]
lius pacti sine obligatione [illegible] tota ordinario [illegible] non [illegible] recipe [illegible] litteras sed est [illegible]
c. Admonet et c. [illegible] in dubiis. Possit etiam contra predictam [illegible] et allegationes omnia [illegible] que allega[illegible]
et reatant [illegible] in beneficio [illegible] que [illegible] apta [illegible] de [illegible]
delicto [illegible] quam periculosum qui recitat [illegible] vbi dicat expresse [illegible] quibus
renunciationi vel [illegible] habet in aliqua re certa est absente domino rei res sit libera et eodem modo
si renunciat liti. all. l. postquam C. de pactis. [illegible] ut supra quod omnia locant in rebus
et iuribus [illegible] in rebus et omnibus [illegible] et spiritualibus que non possunt acquiri nec
admitti nisi certis modis in iure express[is]

No [illegible] incipit decens et necessarium statuit apud cancellariam [illegible]
[illegible] in [illegible] possit [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] vbi etiam [illegible]
[illegible] statuit de [illegible]
[illegible] sufficit [illegible]
[illegible] de advocato [illegible]
[illegible] qui accedit ad procurandum in causa [illegible]
[illegible] obligatur [illegible]
[illegible] ut [illegible] ultra [illegible]
[illegible] defendit [illegible]
[illegible]
[illegible]

DD. XIV. 5

Abbas vide heretic[us] b.
Mac[ul]a. a. religios[us] c.
Abbas exempt[us] p[otes]t
i ep[iscopu]m elegi s[ed] no[n]
s[i] n[on] ipse vel legati
licentia confirmari de
electione. c. si abbatem
Abbes no[n] p[otes]t ex privilegio pul-
sas benedictiones dare n[isi] tonsuras
conferre nisi subditis ex privilegiis
abbe
Abbes i[n] concilijs et synodis no[n] ut[un]-
tur nisi confirmatis excepti
et simplicibus no[n] excepti. c. c. ut apostolice
Absens vide beneficium c. ex p[ar]te electo
a. Absolutio absolucio vide confes-
sor. a. Excepto b. cognitacio a
b. c. g. o. i. n. s. heresis e. heretic[us] c.
h. i[m]petracio a. religiosus o.
Absolutio [illegible] cognitacio[n]is suspe-
sionis sive int[er]dicti vi vel metu ex-
torta viribus vacua et subiacu-
it cognitioni s[ed] fuit extortor quietus
de quibus qui vi vel metu fi[t] ab-
solucionis
Actio actor agere vide titulo a. de
alegat[us] q. d. exceptio b. cogni-
tacio f. h. i. impetracio b. procurator
g. spoliat[us] a. vacans b.
Actor sui datis in tenere sua [illegible]
speciali [illegible] eu[m] exigente [illegible]
no[n] d[ebet] p[otes]t. lite [illegible] si cogni-
ti de [illegible] et re [illegible]
ta. abbate
Admittere vide electio a. exceptio
b. cognitacio f. h. heresis a. i. [illegible]
c. [illegible] d. positio a. privatio
a. religio d.
Administratio vide officialis b. ordo
a. Administrare d[ebet] ordo capitu-
pe[r] capitulo no[n] accep[it] [illegible]

prelatos ¶ Si ep[iscopu]s ¶ Administratio
cathedralis esse a solo ip[s]o dari
p[otes]t et [illegible] p[otes]t [illegible] p[otes]t esse ex-
cepta alienatione i[m]mobilium et
[illegible] q[uae] ad potestatem pertinent
dignitate de elect[ione] [illegible] p[ro]curatio
Advocat[us] vide heresis i. testibus
Alienare vide administratio b
[illegible] decie a. [illegible]
Alienare no[n] p[otes]t ep[iscopu]s [illegible] esse
et alteri [illegible] tacet [illegible]
[illegible] se apponit et [illegible]
[illegible] debita sollempnitatibus ad
[illegible] ne se [illegible] dicitur
Altare vide [illegible] b. d.
Anima vide cura a. b. matre. a.
Animus vide [illegible] a. cura a. c. d. dig-
nitas. a. exceptio. c. heretic[us] h. iudex
c. monialis. a. ordo b. privatio
d. religiosus f. h. tonsura a.
Appellatio vide accept[io] b. beneficium
y. delegat[us] f. g. electio g. n.
cognitacio b. h. f. i[m]petracio a. m
[illegible] m. instrum[en]t[um] c. officialis f.
procurator a. testis a. et se[quitur] aliud
Appellari no[n] p[otes]t ab officiali ad
ep[iscopu]m [illegible] no[n] [illegible]
Appellari no[n] p[otes]t ad delegatos
si unus [illegible] delegato alios [illegible]
cedat si ad delegatum [illegible]
[illegible] Si [illegible] exceptionibus
Appellari oportet apud delegato
ad [illegible] qui [illegible] commisit
[illegible] vices suas c. t. Si delegat[us]
Appellandum c. ad [illegible] si [illegible] re
[illegible] ad arbitrio appella[tio] c. t.
ab arbitrio
Appellandum no[n] e[st] apud delegato
ad delegatum si de [illegible]
[illegible] c. t. Si apud delegato
Appellans legitime [illegible]
[illegible] audire [illegible] except[ionem]

de dolo et contu. cum qui certa. § verum
e si appellatus prosequatur et alias de
pore iudice mittere de appellationibus cordi in
nobis e

f Appellanti infra xxx dies petere
apostolos non debet iudex denegare ali-
ter processus eius non valet nisi appellatio
sit frustratoria e t. ut lite pendente
et e t. ab eo qui appellat

g Appellanti a gravamine et post sigendus
ad revocationem gravaminis audiendum
conceditur iudex procedere potest postea ca-
sum e t. si audita

i Appellatio non suspendit eo quod coram
iudice non est locus duo in scriptis
vel appellatio sit porrecta et cum ipso

k Appellatio quod iudicium infra x dies
a notitia gravaminis est facienda gra-
vatus gravamine purgavit revocari
et impeditus talis excusatur et con-
tinuatur

l Appellationibus iudex postquam sit emi-
sse causa revocare debet et postquam ipsa
sumaz sit emissa eo quod modo tempore sta-
te revocare non debet donec vel constet
quod sit legitime appellatum ut forte
postquam in possessionem sua semel in fideli in-
duci nec perdat dies infra quod post
attemptavit et revocare debet tunc attemp-
tata e t. non solum

m Appellationibus iudex postquam diffinitivam
emissam potest revocare gravamine per
locutoriam illius si tetigerit negotium
principale et si ab interlocutoria non sint
appellatum non autem si tetigerit principale
e t. licet ab interlocutoria

n Appellanti dimisse iudex non differ-
at aliter innocentiam admittat sed
prior autem sine difficultate venit
actualiter appellante sed adiudicacionem
quo de iure aliter non e t. cum appellatur

o Appellatus quando deviniunt a suffraga-
neis ad archiepiscopos et eorum officiales
et qualiter procedendum e t. Romana
certa. §

Archiepiscopus non appellatis de delegatus
a. f. Archiepiscopus non admittit
a appellato a conquerente a. legatus
a. officialis e f. visitare a. c.

Archiepiscopus potest punire in suam provinciam a
eos qui sua impediunt personas
de iniuriis et dampno dato Romana. b
Archiepiscopus antequam appellatus non conquisitus
infra sua dyocesis nisi in casu in quo eum
sit dictum est de officio ordinarii ut
litigantes

Articulus non sedes a. libell. pro-
curator assessoris non
Assessores mittens gratia querenti a
quod vetare licet non sequatur
cognituriis e et permittunt quod ab eorum
beneficio et diffidentie a toto ipso causa
ano d… …querim…

b Baptismus baptizatus baptizari non
cognitum est iudeis a.
Benedictio beneficium vide absens
a causa a electo x. a conquerente
a fructus a. gra. c. libelli f. libelli
tum c. illegitimus a b. legatus b f.
mittit a officialis c. ordo de professo
ascribenda f. religiosus a. remitti
ar b. vacatio a. b.

Beneficium causa non habebit quod coram a
in etate non legitima impetrant
licet ad legitimam pervenerit quoniam pe-
tit de rescriptis. si eo tempore

Beneficium litigiosum subtracto non habebit b
quod allegato fuit impetratum de officio de-
legati c. causa

Beneficium cum causa conscriptum est certis c
tis ordinibus non debet conferri quod
status de prebendis et dignitatibus c. si
pro…

Beneficium super aliquid de… d
…dus quod ad eos … pertinet

psē no potit obtinē e t manda
to q q
s Beneficium absenti collatum alter gsfi-
nis pt ii elapso tpe p quo potu
it gsentire e t absenti
f Beneficium i pet tu [illegible] no debet
q alteri no renunciat si hēat n
[illegible] q valeat renunciare [illegible]
vnu ty e t [illegible] concedi
g Beneficium [illegible] impetrans q plura bñ
ficia cu cura valeat obtinere si h
tu publicauit nichil vz aliud [illegible]
gratia hēat duo ty e t no potest
despensacio
h Beneficium q motu ppo pp confert ali
cui obtinenti illud no sit amitti
etiam si mcō no sit facta oz ty q h
motus mcō fiat i [illegible] e t bi
motu ppo
i Beneficium cu cura hñs [illegible] aliud recipiens
[illegible] pt tenere licite qui dni ept [illegible]
[illegible] ē t [illegible] ingressa
k Beneficium cu cura recepto sibi statim va
cat cu alterius possessio e adepta vl
[illegible] recipiens e [illegible] mora ne possessio
accipiat [illegible] tq no [illegible] legitime
sit vocatus e t [illegible] epus
l Beneficium [illegible] pauperes i petitum [illegible]
no pt qui mē tpe [illegible] e adeptum
e t bi pauper clericus
m Beneficium vacatum q [illegible] adeptum
i petens [illegible] vacans no potest accep
tari [illegible] collacione esse no vacantis ac
captando
n Beneficium ad collationem epi ptinens [illegible]
[illegible] illud impetrans [illegible] non ca
pitulo confert no at [illegible] capitulo collacio
ptinet [illegible] ebis ma
datum
o Beneficium [illegible] putatum [illegible]
[illegible] putari no pt [illegible]
negligens fuit [illegible] et no
vacantis [illegible] capitulo
p Beneficium vacans impetrans no hēbit [illegible]
[illegible] quinta [illegible] diebus esse no

alienandis [illegible] intuit
Beneficium impetrato si [illegible] cura mcō r
no [illegible] nullatus se
ostendit
Beneficium petitum i petito [illegible] q
[illegible] no se ostendit ad ea
q [illegible] p nēcs [illegible]
[illegible] bñ [illegible]
Beneficium i petito si [illegible] cura mcō no r
[illegible] nullatus se [illegible]
[illegible] vt ad illud [illegible] electo a
[illegible] vt ptinens [illegible] si ty [illegible]
vno mcō [illegible] e t ty i illis
Beneficium collo [illegible] s
[illegible] q [illegible] acceptandi
si accep [illegible] no possit de collo esse
no vacantis [illegible]
Beneficium [illegible] t
[illegible] mandauit [illegible]
[illegible] fuit mutato [illegible] e
t bi soli
Beneficium cu cura se [illegible] aliud [illegible] v
[illegible] q [illegible] i eade [illegible]
cu qui beneficium
Beneficium collato [illegible] ignoranti collone x
si aliud i petrat eligere q voluit
de duobus e t [illegible] qua
Beneficium collato [illegible] y
[illegible] si appellaui e potit ad
epm appellari no [illegible]
cu [illegible] vl platus [illegible] collon
Beneficium i pet [illegible] ad certa summa z
no pt peti pensio vt [illegible]
ecca kathedralis [illegible]
[illegible] ostendat [illegible]
nis plenissime
Beneficium pla obtinens cu cura te a
[illegible] plato dispensatio aliter alij
confert [illegible] officio ordinarij ordinarij
Beneficium si [illegible] litigat [illegible] te b
[illegible] cedat vl decedat vlli au
[illegible] confert vt [illegible]
vt i [illegible] quos
Beneficium [illegible] collato [illegible] c
et melior [illegible] possideat si at
nullus possideat melior e [illegible]

ci9 cui fca e tollo a maiori d p
ben et dig ei ascedi.
d Beneficia vacacia in cur ad sedem ap pertinet ut c lic3 vercarz tn si p9 inc
se collata no fit ea pt gfre epr
nl vicar9 eius genus agere epo i rr
motis. c. t. statutu.
e Beneficia decedencia admiraz veienam
nl residentiam ad dignitates dicitates ad
et cum clausulam ad sedem pertinet ordi
naciora. c. c. puti
f Beneficia vacatia ultra tempus permitta
de collacione erte no vacat de restata
g Beneficiorum fructus vacancium gressas
p prop actui no tenet illos q ia alij
debebant de ex pus si app tua
h Beneficiorum collo provocatores i pretia
cu special no pt gnat i tribueri
tu potuit i spuale de collacione erte
no vacat executor
i Beneficiis resignatis ut vel teneat q
aspi eo uestiete potuit r simulatu
si sponte id dimittit ad petra
r ste libe d pben. et dig. e benefi
B Bonum vl alienare. a. coquinata.
heretica. a. u. mamentu. a. pscripta. a.
peccator. f. vacatis a.
b Rustica vl hecc. c.
C Calupniam vl delegatus e.
iuramentu. b. c. d.
Canonicus vl benefi ss9 gsficta a.
a Canonici qua i rese dotis distribuco
nes no recipiat u legittie imp
diti a a ao pstitue tenea d celatis
no i rei gsuen
C Capellus vl admistra a bn
ficiu ny tradimeta a gsiue b
cura a electo a. plebda a. f. vacacio b.
C Carcer vl hetica f
a Carti manpac pt elig a epe ad
pmaz tpale ut ppetua faciend
d pomis ceruis adiecz
C Causa vl appto d electo a t
i ecptaco a iusta dig t laci
a iulr. a. officiali. b. c. f. ordo
t peccator. a. b. c. d. e. g. i. ppo
siatg. c.
a Causa beneficiale ut spuale ul ad
hec ptinente pt tenuz q pnuy bz
annos si at un q teat aliepo ut
officiali dabit ei curator ut pris
peccatores i puniendi q pt fore de
legatus alibi tatus gfitib3 que to
ta ceci cis dilugat pmut veu
a ilinde. i pt intelle de filio familias
q d p9 dimidiis pny
a Cimiteriu vl int dicy prima d
cimiteriu violato no violat ecta
pus id lic3 evacuat eg9 p d u ad
cimiteriu pierte sepultu d sc ec
ul alia. i ca.
a Citatio vl delegatus c hecc f.
heretica3 h iuluz a.
Citatio reor q pmitte no veneris eu
i expens u eu plus citati fatiat
u d pseipsa d dit cautoz d dolo
a gu actor qui ad tmy
C Clericus vl beneficium q. tert. a.
accept pitt diy gf b. tuat g a.
epe c. coquinata c x ie dig g
ordo b pmlegiu e singulis a. b.
a Clericus gerere ti vnia vgie du
hitu et tonsura i ciet no aliter
recipiet pmlegiu clitale d vita
et ho. cleri. Clerici qui
b Clericus malefic q si capta audi
ce seculari i ferni clericali tanq ex
istes i passac clerc iudici ecclesi
e co e reddendus q de si fama pub
lica clericu audt alias pmat eu
d eunie dem clericus sit pbat ista
ti q ad h q deputatoz ut i est itoz
pendete pbami tpe no gcedit
si at negs eu elern pbare debet
laycu ee d ptia gsumata f i modo
fare
a Clerici epi ucant q eqrimora
ficiis et expensis et adiectes solu

ostendere gratiam quam prius electus
impetravit de verbis prout sidonis
d Electus amittit ius suum quod in infra
mense non consentit si tamen valeat
consentire et non infra tres menses pe-
tierit confirmationem electo compareat super locum
ad distantiam et duo electores et duo
se opponentes si tot fuerint compareat
tamen eadem

Cassatio vide iudex a beneficio
Cassatio vide beneficium a iure et
ipso iure amittitur a prebenda et in imi po-
testatio a vacatione beneficii terra
Coadiutor vide
a Coadiutorem potest episcopus quilibet
super se assumere de consilio capituli
si alius procurator officium addiscere fuit
impeditus si est operatus te capituli sive
vel cum et esse sedebit dimittet
apostolice sedi quoque ordinavit recepti
consilio licet huius dicti in eodem tempore de
bonis tamen suis scilicet moderatis quod ut de
rebus esse alienate valeat ipsi
prelato vel capitulo suo pertinent tenet
si vero pretiis suis vertitur ecclesia de eo
tamen ecclesiastice pastoralis

Cognatio vide
Cognatio spiritualis quam ibi baptizatum
a alienatio et uxore eius cognata et fi-
lios et hic in ante consummatum et tenetur
dimitti uxorem in contractu de quo spiritualia
li nec debitum mit
b Cognatus contrahens in cathecismo quando pre
dictus uxorem contrahendam non dimittet
in contractu e. t. prelatus
c Cognatus inter omnes levantes et leva-
tum contrahitur in confirmatione similiter licet tamen
unus vir et una mulier in baptismo
debeant cc. c. t. quorum non plures
Collegium vide cura a electio a.
Comendare vide
a Comendare potest cum sacerdoti et non alii
in tempus semestre commendatio non potest
de electione nec
Committere vide appellatio c. in episcopo b. confirmatio

et legatus. a. b. c. d. electio. a. cogni
causa. m. b. et legatus et officium c.
Committere potest iudex vices suas cum a
quis recusatur et potest de voluntate recusantis
si recusationis sententia non potest lata de
officio de l. iudex apostolica
b Committere potest iudex vices suas
executor ad procedendum per se si
non possit esse debeat procedere et de
causa apostolica
Compromissum vide electio electio a
a Compromissarius quando debent esse procedere
tenetur hoc facere nisi tempus a iure
statutum alias ad superiorem potestas de
volutum per videndum
Si est indignum eligat illi quod habet
non habent nisi sua non fuerunt quod de
si eligat quod voluerit consentire
debet Si compromissarius

Confessor vide
a Confessorem eligere absque licentia
superioris prohibita consuevit nullus potest
et si de licentia eligat de casibus
est non aliis absolvatur de pe et
re. Si episcopus
Confirmatio vide
a Confirmatio datus absque bonis
prius tamen potest defendere et quo ambulans
manifestus de officio legati et matrimonio
b Confirmatores venerint et scilicet de quo contra
prelatos procedere ut aliud porrigat
contrariam coram est c. t. Et una poti
fiscali
c Confirmatores quo ad locum et per quam
committere possunt forma teneat data
iudicialiter delegatus ita quod in dictis
ut per confirmatores eorum quod sunt eis
per confirmatoribus deputati et prelati
e t alii quod sive
Conspirator vide
a Conspiratores sunt canonici qui
fuerunt quod ullam receperunt in perpetua
te ut quicumque aliud per quod sibi
debita obedientia impeditur de rebus suis
constitutionem
a Constitutio vide

Constitucio facta de novo aps stu
tuta localia et convenciones contra
non valent vocatur inspecta con-
trarie con sp. lib. 1° ti. de c. [illegible]
Consuetudo vide constitucio a.
a Consuetudo non obstante quod aliquis teneat
duo per se vel mediatam cum prebenda contra
consuetudinem
b Consuetudo quod capitulum acquisito canonico possit
prebenda et vel appellanda c. t. nec e t
prebenda
Continencia vide communicacio a. electio
b. legatus d. possessio a. posicio b.
Crisma vide ordinacio a.
Culpa vide episcopus a. interdictum f.
Crimen vide clericus b. convencio b. le-
gatus c. cognicio g. h. hereticus g.
prima inquisicio a.
Cura vide beneficium a. b. g. i. k.
r. n. a. dignitas a. illegittimus b.
ordo d. prebenda f. promotus a.
a Cura animarum data non debet nisi cui qui sit xx
v. annos et per spacium de vita et moribus
vita et sciencia approbato et quod aliter conferet
a beneficio collatione sit suspensus et ad
capitulum vel superiore eius collacio devol-
vatur de iure prout quod in ratibus
b Curam animarum vacans et unam secundum mortuo
possidentium conferendo de prebenda ? capitula
c Curam non conferatur nisi habenti xxv annos
litteris et moribus approbato quod tenetur in
ecclesia residere vel de licencia et potest et si
ecclesia non collegiata cum promoveatur ad
sacerdocium infra annum potest tamen pro studio
usque ad septennium episcopus dispensare
si est in sacro ordine constitutus de
elect. lib. vi° c. t. statutum est et c.
cum ex eo et commissa
d Curam admittens si infra annum non
fuerit ad sacerdocium ordinatus ea vice
non potest ipsam retinere c. t. commissa
c Cura commissa ad perpetuam vicarium de-
ferri non potest nisi ex causa perpetuum ab-
sente de capitulo vicario de presbit.
f Curam recipiens promoveri ad ordines
non contendens tenere vicarium perpetuum contra
conformare de elect. commissa.

a Cursus dari vide restitucio b.
Civitates non possunt esse vere leges
et possunt vel fuerit plebanum sub
se esse capellas habentes ecclesias istis
curam exercentes perpetuum vicarios alicuius
absque tamen vocatum animarum necessariam ut
nos se negotio ? constitute statutum
Cura vide beneficium c. et de cura
b electo vel cognitum vel successoribus
a c. d. b.
Decime vide
a Decimas et alia uniam proprie du-
raret ordinare non potest alienare
episcopus ut prima debita collectionem de
rebus etc. non alibi dividuntur et g.
b Decimas possunt ordinare non audeat per
decimatores et convenientibus et pecunie de
fiat et per dystrem
c Decime noualium et perpetue fiunt parochie
veteres non perdiderat alius parochos
in preceptis vel in perfecto si deter-
dit de locata et quibus nulle veteres
habebant vel ut medie et limites por-
tionis et provideat esse quod ecclesie de-
bitum perpetuum relinquat et t. statu-
to spectans.
d Decimas et feodalibus laycis religi-
osis prelatis non licet ipsis religiosis
sine consensu episcopi vendere ibidem statuto
c Defectus corporis abiectus electo vel
in corporeis sensibus et visu auditu
memoria intellectu de elect. sup. constitucionem.
Degradacio vide hereticus d.
a Degradacio quomodo fieri debet de penis degradatis
Delegatus vide apostolica b. c. e. a. a.
n Delegatus quod potest etc. et ubi constitute
tenet committere vices suas de rescript
statutum.
b Delegatus potest committere vices suas
aliquis fuit recusatus et vero non
nec de causa vel recusatur ut sic si v-
tum recusacionis sua fit in facta de off
de. l. judex
c Delegatus tota causa committens aliquid
suis delegatus perdat vices suas

ponit vel vocare eidem ubi si decedat e-
c. quibus alii
d Delegatus vices suas committens
alteri qui diu absens fuit quod per sub-
delegatum actum est eo vivente rati-
habebat si decedat ut c. de delegatis
Delegatus non speciale mandatum ha-
c beat partes alias non debet habere (?) habeat
tamen (?) fuit requisitus non in causa minimus si
ut adversarius prohibendum vel si de
aliqua sit iudicatum de iudice proferre
f Delegati concessio tota delegata
vertebatur si unus in alterius absentia
cognoscere debeat potestate alias ac-
tum iudicabunt si autem duos subde-
legaverit et unus tamen est subdelega-
tis procedat eodem modo delegatorum vel certum
si fuit appellandum de officio delegati si
de duobus ex tribus
g Delegato mortuo vel cognitio
qui ante per te commisit vices suas
eodem modo vel certum si fuit appellandum
de probatione si iste tunc
h Delegatione facta pluribus ita quod alter
alterum non exspectet unus in causa tene-
aliis non procedunt ut decedat vel per
maliciam se absentat et certum in vidio
omnium spectat si per unum fuit nego-
tium de officio delegati si plures
i Dignitate sine cura potest quod xx annos
ex dispensatione episcopi obtinere dicet
et qua in causa per sententiam promotus

Ecclesia vi admissa b.
alienatio a. beneficium z. citatio
a. coadiutor c. commenda a.
conquisitor b. commissarius a.
conveniendum cum c. f. de causa c. electio
ex cognitio c. a. ecceptus e f. scutus
a. forum a. interdictum a. i. k. f. iniuria
b. pignus g. perceptio g. prelatus a. p.
scriptio b. probatio a. questio b. restitutio a.
sacerdos a. synodus. titulus a. vacans
a. b. Ecclesie non possunt submitti
laicis in emphiteosim et quod contraxe-
runt committunt (?) puniatur

Eligere vel abbas a. beneficium lit. d.
clericus d. compromissum a. confessio
a. de fide a. episcopus a. committere b. k.
iuramentum f. iudicialis a. procurator
a. religiosus a. b. d. renunciatio
a. sententia b. sepultura v. usurarius b.
a Electio non valet si sic fiat postu-
lando eligendo vel eligo postula-
do de postulatione per petitum (?)
b Electore impugnata qualiter procede-
dum de electione solummodo
c Electio cum votis condonat vel alte-
rius non potest fieri a. minoribus c. i.
electionibus
d Electio summi pontificis in singulis quibus
ordinata c. t. ubi periculum
e Electores impugnantes de causa ob-
iectum conscientia et marcare quod eodem probata
dum sententia potest ut aliud appelare accusare
potuerunt ut invenit quod duos de
novo providerit ut ut probandi
de novo obtulit se falsitas c. t. vt
etiam
f Electio a duabus partibus celebrata
non potest alterius partis zelum a mentium
impugnari c. t. si quidem contigerit
g Electio quia appellatur ad solum
scire medium vel sententia ut re fuit fri-
volo (?) quas exceptioni in electio non
differtur ut non appellantes replicat
cum fraude quod prius diligerit in
contrarium quod processus non valet c. t.
quod nota
h Electore appellatione difficili et quod per se vi-
dit pariter impugnata post processionem
mittenda desiderabantur et si opponens
in probando deficit a toto negotio
repellatur c. t. si forte
i Electio quibus de pronunciari per
unum vice omnium electorum c. t. sicut
per formam
k Electores conducere non possunt religiosi de
ordine mendicantium consentire c. t.
quorundam

l Electio si duplex via pateat p[er] q[ue]
di via eligat i qua si d[e]ficiat ad ali[u]
no[n] redibit e. t. ut quib[us] dictis
m Electioni null[us] int[er]sit si usu careat
vocis e. t. ex eo q[uod] ad delectat[i]o[n]e[m]
n Electio p[ost] appellat[i]o[n]e[m] facta p[ro]babili
no[n] p[ro]dest si sint [con]firmata e. t.
si p[ro]pter qua
o Elige[re] no[n] p[otes]t qui i[n] alique [com]mise
rit q[uod] elige[re]t si i[n] for[m]a t[em]p[or]e debitu
no[n] eligit si at indignu[m] a[n] nole
te n[on] electores indignu[m] app[ro]bet
elige[re] rursus p[otes]t e. t. si [com]p[ro]mi
ssari[us]
p Electio [con]firta p[ro]pt[er] illu[m] q[uo]d p[er]ti[ne]t
solep[ni]tate[m] debita[m] no[n] obs[er]uat
no[n] debet [er]go ut invita mediate
e. t. si [con]firmato[r]
q Electio [con]firmari no[n] d[ebet] n[on] publice
p[ro]posita e[st] quo qui voluerit se
opponat e. t. cu[m] electio
Electio oppo[nen]tib[us] d[e] fectu notoriu[m]
r sic ut p[ro]pter hoc no[n] poterit resilire
e. t. de eo q[uod] [con]tra
s Electi q[ui] recedes d[e] ca[usa] an[te]q[ua]m
sunt [con]firmati p[ro]dit ius q[uod] h[ab]ent
ipso facto e. t. si p[ro]fessi
t Electio si dubius sunt celebrata
alicto d[e]ficiente no[n] ergo licet itru[m] eligere
electores alio sep[arati]m tene[n]t lit pend[ente]
nichil i[n]novet
v Electores [con]firmans eo q[uod] no[n] s[e]c[un]d[u]m
usu[m] beneplacitu[m] eligerit ex [con]sulto
sua i[n]nedat
x Electores infra mense[m] h[ab]ita
electi ten[entur] electio elect[us] p[er]mitte
alio q[uo]d b[e]n[e]ficiis que tenet i[n]
p[ro]quo electo s[unt] a p[ro]tinus sunt
suspensi e. t. cu[m] Cupientes
y Elegere rite [con]firta celebrata si
[con]firta no[n] sunt it[er]u[m] d[ebe]t ad alia[m]
electione[m] p[ro]cedere electores e. t. si
electio
a Electore absentib[us] voca[n]di s[unt] cu[m]
ut duobus d[e] collegio petit qu[od]
te vices suas q[uod] si pluribus [con]s[en]t[iente]
a q[ui]b[us] sit i[n] solidu[m] [con]stitut[us] i[n] terit
melior [con]dicio occupant[is] ut ei que ca
pitulu[m] ut maior p[ar]s duxit ad
mittend[um] d[e] duo at sit ultateri[us]
admittant q[uod] posset dividere
vota in diminuto e. t. si quis iusto
Eliges indignu[m] no[n] p[ro]dit ius b
p[ro]priu[m] si electio no[n] sequa[tu]r e. t. p[er]pe
tue
Eliges ut electu[m] impugnare c
n[on] iusta ca[usa] de novo adtenuati
ca[usa] veniat impugnando e. t. ulti
lite
Eliges indignu[m] qualit[er] p[u]niat e. d
t. si eo p[ro]missa[rum]

Emphiteosis vi[de] electio a.
Ep[iscopu]s vi[de] abbas a. administra[ti]o a.
b alienac[i]o a appellatio a beneficiu[m]
i. ii. t. y. e. t. tri[bu]t a clericus c. co
adiutor a. [con]fessor a. [con]suetudo b.
cura c. e. decime a. t. d. dignitas a.
examinat[io] e. i. x. except[i]o b. h[er]esis
f. g. i. h[er]etic[us] f. illegitimi a. indul
gentia a. iur[is]dictio d. officialis. or
do t. d. e. p[ro]mot[i]o a. b. t. p[re]benda
a. f. questor b. sacerdos a. sentencia
Ep[iscopu]s q[ui] religios[us] fuit e[st] ep[iscop]o a
i[n] eligi[bi]lis dicat[u]r sicuit [er]go d[e] vocioz
ad statuisse t[ame]n sufficie[n]t [con]tra p[er] supplicat[i]o[n]e[m]
Ep[iscop]i dent litigate[m] cora[m] iudice ab[s]o[lu]to b
ap[ro]priate i[n] ei[us] p[ro]uincia rebus [con]sistent p[ro]pter q[uod]
litiga[n]t[ur] si ep[iscop]i
Ep[iscopu]s recusat[us] a layco [con]tra clericu[m] c
litigante d[ebe]t vices suas co[m]mittere
alicui eo suspecto q[uod] si actor no[n]
accipiat q[ui] p[ro]pt[er] utru[m]q[ue] [com]pelle[re] in
dices q[ui] eti[am] valeant termi[n]are
e. t. si quis [con]tra clericu[m]

Exceptio vi[de] lis a.

a Exceptio dicte nominata est et cessa-
ta et ecclesiastico iudicio admittenda
cum exceptionibus ceteris que dicte
b Exceptio nullius d. agere repellit
et quamvis post litis contestationem proponitur
que excipit spoliatus et actorem si in
viii diebus non probaverit condempnabitur
in expensis. Si tamen probaverit admittetur
Si post sententiam excommunicationis suspenditur
donec absolutus sit et tamen sententia at-
tamen maneat et suis coloribus non excommuni-
catus fuerit notorie predicte non la-
tebit quem excommunicatus repellere ab agen-
do etc. per ea que dicuntur

Excommunicatus vel absolutus a sen-
tentia a delegatis [illegible] electo
v. excepto b. fac. b. c. [illegible]
us c. g. h. impetro a [illegible]
b. legatis de infici a officialis
a pedagia a [illegible] c. religiosis
per sententiam ac tallias b. usurariis a
a Excommunicatus cum ipso facto [illegible]
nat vel in personis vel in bonis a
quas [illegible] qui tulerunt sententiam
excommunicationis vel suspensionis vel
interdicti in aliquos vel decem prout
prelati talis sententia et si ultra duos
menses in ista excommunicatione permanserit
absolvi non potest nisi per [illegible]
etc. [illegible]
b Excommunicatus qui [illegible] supplicatus vel
absolutionibus non potest licet [illegible]
et si impetrant non valent ipso iure
c Excommunicatus cum [illegible] prelatis nova
cetera in pravi servitute et clerici qui se
vult non apponunt fructus [illegible]
quam sunt et in [illegible] se privati debet
[illegible]
d Excommunicatus officialis [illegible] qui [illegible]
non dat robur et tamen qui [illegible]
[illegible] sententia non ligatur de off. [illegible] Roma
e Excommunicatos potest absolvere episcopi vi-
ces gerens si absolvendi licentiam habeat episcopus

potestate Romana
f Excommunicationis exceptio si tamen eius
[illegible] et actor excommunicatur [illegible]
admittenda quia si a [illegible]
[illegible] xx diebus non [illegible] que
[illegible] ad [illegible] et expensas [illegible]
[illegible] per [illegible]
g Excommunicatus diebus sententiam nullam
[illegible] absolvendus et [illegible]
non [illegible] octo diebus [illegible]
non [illegible] sit ligatus [illegible]
h Excommunicatus admissus sententiam la-
ta post appellationem [illegible] non
[illegible] ad [illegible]
admittetur nisi [illegible] quod postea
[illegible] ab [illegible] tamen [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible]
i Excommunicatos [illegible] et suspensos
[illegible] episcopi non in-
[illegible] [illegible]
k Excommunicatis non [illegible]
non sit legitime moniti [illegible]
[illegible] tamen [illegible]
etc. [illegible]
l Excommunicatus vel aliter [illegible] lata
[illegible] suffraganei sententiam non
potest archiepiscopus [illegible] etc. [illegible]
m Excommunicatus [illegible] lata ab archiepiscopo
tamen ligat illos de sua diocesi [illegible]
ut ipse [illegible] nec alias [illegible]
et nisi legittima monitio sit premissa
non potest [illegible] sententia est [illegible] Romana
n Excommunicatus [illegible] sic et [illegible]
o Excommunicatus a suffraganeis [illegible]
archiepiscopus potest absolvere [illegible]
[illegible] etc. [illegible]
p Excommunicatos repellere tenentur iudices
secularibus [illegible]
[illegible] etc. [illegible]
q Excommunicatis [illegible] maiorem
sententiam non [illegible]

v. moneat. et qualiter

r Excommunicari potest qui mandat generaliter excommuni-
cari clericos vel agentes contra bona talium occupa-
tes nisi infra viii dies hoc duxe-
rit revocandum quia sententiam si per du-
os menses sustinuerint absolvendi
ad curiam romanam transmittantur
et quoque pena.

s Excommunicatus qui post appellationem si ca-
nonice proposita est denuntiandus
est etiam si non inditum quod credo cum
tenendus et cetera lig.

t Excommunicatus non inde vocatus tenetur
qui perpetravit clericum maleficium capi-
tale et capitis secularem si vero non
sit enorme maleficium vel excepta
alios cantare ydonea dimittat
et cetera de clericis

v Excommunicatus a iure absolutus a ca-
utela si se ei qui absolvere pote-
rat non putat a absolutum quasi
ad eum adque mittit non accedat ea-
dem qua prius pena innodatur et cetera eos
absque

x Excommunicatus religiosus quo pleni et cla-
ve in clericum proprium absolvi et cetera re-
ligioso

y Excommunicatus est qui in manum religio-
sam manus iniicit violentas et cetera

a Excommunicatos facit ut ipsos addita
ut cautela sacramenta et contra sepul-
turam abungs ipsi et cetera suspensi de per-
mic episcoporum.

b Excommunicatus est qui violenti in canonicum
clericum sua non intimatus non at
...menis vacua licent et ipsa non
non est facta et cetera in quibus absque

Excantator vel sortilegium ... g
innodati et excepto b. v. li
giosus e.

Exempti vel abbates et apostolo
f. locus a privilegium a

Exempti vocem... de licti ... d

agit et gloria proprium contra ordi-
narios fuerit querit de sponsalie. vocatos

Exempti sive episcopi licet non putet b
in locis capellas suas construere non ex-
empus et ita constitutiones celebrent
tempore interdicti nec tamen libellos suos
sedem in actores de re audeant sen-
tentia de sententiis et cetera auctoritate

Exempti se vel constituti fuerint exempti c
ta suarum ordinariis non possunt
nec presbyterum vel alterius nec de te-
sumere qui eos licet preferendi
aliis ordinariis fieri subiecti
et cetera in persone

Exempti tempore interdicti non celebrent d
ut faciunt excommunicatos a iure
recipiant ad divina nec ecclesiasticam
sepulturam alias sunt suspensi e
t episcopos

Exempto monasterio regularis ligati e
exempti sunt in indulto sed protrahi
tum non ipsi hoc exempti eius auctoritate
sed si regulares exempti fuerint exempti
non et ipsi hoc excepta et cetera propter

Exempto ecclesie non prohibent quod f
sed manu ... ad eius iure et
ius ecclesie pertinet sed si ea exemp-
ta servata et ... ex privilegio
exceptionis accedat eisdem ad ...
ait ea ad sedem apostolicam immediate
nullo medio pertinet probari est non ex-
empta et cetera per excemptionem

Expense vel citato a ... f.

Festum duplex debet de omnibus
apostolis et evangelistis celebri
quatuor doctoribus Augustini
Ambrosii et Ieronimi celebri de re-
ligionis et venerabilis festum gloriosis

Fides vel presbyterum a.

Fidei articulus ... lavegana a
thematem fuerit dictus contra hereticos

Filius vel ... a. cognato a hereticis

c. ii. pena a

a Frederici de proposito dispensare in dignitate apostolice

F Fructus vide beneficium f. curam f. cognitionem c. gravamen b. religiosos f.

a Fructus negotiis circa beneficiorum fieri debet quod per ea morari teneantur de electore tamen non doceat

F Feriarum tempore
Feriarum tempore secularium non deciditur causa vetulari contra consuetudinem non observatur

a decennium c. ceteris in domibus l. s. detur domum

b Fetus vocalium clericis prohibentur esse de civitati c. t. eos qui temporales

G Gratia vide beneficium g. clericos f.
Gratia ipse per gessa cum dum placuit in eius obitum terminatur sed non si

a dum sedi placuit sit concessa de rescripto post signare

b Gratia confirmatione habentes sui in residentia sicut

d perditus in vacatione c. t. que a bono facta

Gratia gessa non ut possit prelatis in rebus aliquibus providere non comprehendit

de prebenda et dignitatibus nulla.

c Gratia generalis de beneficiis concedendis non impedit provisionem ipse factam specialiter de persona etiam si de illis in literis mentio nulla fiat c. t. quamvis

G Gravamine vide processu h. m. b. c. g. s. gravator a electo in cognitione causa in

Solutis vide

a Solutis prohibentur clericorum se prodiri de vi. c. t. cle. clerici coniugati

H Heretici vide
Heretici abiuratorum post quam suspicionem quo post invenire heretici opponitur

a ut relapsus non ac si suspicione fuit levis de te quo erravit in uno articulo et heresim abiuravit post modum errat in alio est relapsus et si post abiuratione fautor hereticis invenire prohibuit que se alios noluit zelo post fidei accusatos si testificatum contra hereticos voluit admittere de hereticis accusatus

b heresis in questione ad usuras et sortilegia que in fideli sed dicte non sapiunt

manifeste se ostendit de hereticis accusatus

hereticis inquisitorio que constituta contra non debet aliquibus impediri sed statuentes ad revocationem ut comprehendi potest et appellatio c. t. statutum c

Heres in questione prioratu ipse etiam cessat vendi consuevit non cessat c. t. ne cum d

Heres inquisitores possunt sic ut dimissi procedere perdictores absolvere tabelliones e

etiam si religiosum infuerint competenter adscribendum ad vacare brachium secularem duos locorum competenter ad mandatum quare hereticos fideliter impugnabunt et si noluerint tamquam contra fautores procedere contra eos ipsum cum expedierit sunt quatenus competitores comparere in hoc a testibus papae et dein eorum dicitur tabellione competente alter per duos viros ydoneos ita quod duo viri religiosi in omnibus possunt pu

tes c. t. ut officium

Heresis inquisitorum post citatores et famulos f denuntiatores comitte ad officium ad vocare clerum absque quod contra fugientes hereticos dicentes commissos tiros in sequi et punire et hereticos diminuere prelatos beneficiis de consilio capituli qui clericis beneficia non demandant penas mitigare et libere facere consilii ad suum officium pertinentes c. t. ut commissa

Hereticis inquisitores contra episcopos non possunt g

c. t. inquisitores concedat sed de ipse contra eos quos invenit mittere c. t. inquisitores

Hereticis in questione commissa aliquibus ordinarios potestatem non excludunt quin h possent et ipsi procedere quin super eorum negotio vel dimissi contra inquisitores ad inva processibus quos fecerunt et nisi re ferat penas sic debuit a sede de mittat sed non valeat procedere et post quam negotium

Hereticis tamen possunt ferre penam ad vocatores et i medicum sed tercium vel de acceptores et ponentium vota testium publicari in coram episcopo si palam procedit

et ptis qbus sub pena cogniciois
ne talia publicet i poa et statuta

Heres vl hereticus vide vsurarius
hereticus vi iudeus a

a hereticos qui i vita fuerint si pq
morte hes dtegat heredes no st
bonis eorum eventibz spoliandi qui
p xl annos pacifice possiderunt
d pscp si quis cogentibz

b hereticus inspicere costituit pt dyo
dac epis vna cu abbibz et ptis
d hereticis epm epos

c hereticu scient sepeliens cogmtatus
e nc donec cu ppys manibz absq
manat absoluendus et locus pcius
careat sepultr filii vo hereticorum
puati st bnficiis eccis et qndis sili
tilli q scient ad eos pcurarz bnfi
cia ymerit si aut ignorat solum
eccis sut puati eorum titulo ceter hereticos

d hereticos i extremis st pbatu pomcos
fuit qui i saniis tuc cet heredibz no
licebit c t filii ut heredes

e heretici relapsi i vmittu ad pnias
et eukaristie sacrm st i ppetuari st
mstr e ponendi eorum titulo sup eo

f heretici ad reqsitoz tissptore si sine
mce dispendio no put ydonei
iudices copptun p cogmtatis po
tut debita pe plecti e t psides

g heretici ad testium cogmtatores et
qncitatius eis i c m e qmonut
e t i fidei favore

h hereticus iudicat q cita abcqsitur
q tenax absolutez no i petrat
i anu e t qmata

i hereticor fautor si pcitz po pecunia
ria puiat et sica no soluta de
cedat heres ad solvendum qpllu
no at regtibulati ante recepta
pecunia moriatur eodem eccat

k hereticorum bo q pq morte d tecti
fuit qscantur ibidem

l hereticarum i st deutes vt viz celet
fautores si st sacerdotes q pu
niatur si religiosi tq in matipet
ibidem

m Hereticorum uxores no dz dimi
tte si sut katholice et eorum hesi
ignorabat et d rint

n Hereticorum filii linea descendentes
vsqz ad scdz pmatia pma bnfic
st puati et si pq morte d tecti
fuerit ut ecce i vita regabuliti
fuerut e t scilicet

o Hereticos tec exe adinadati
i qsitores dm tpales q si non
fecerit ut captos no d tinuerit
a liberauerit vl d hac negle
xit a pertinuerit anathemate st
ligati e t ut i qsitores

p Hereticorum uxores que tn eis eorum
eime cognito qmiserunt suud qtestes
tes cu raptoribus perdut dote
pcqua i tqstito res qmal fuut q
dispnati e t cu h leges

Illegitimus vide

a Illegitimus cu dispensatioe epi
pt ad minores ordines pmo
ueri et bnficium cu curatum vitu obti
nebit de ecclia et qua i ordie p fer
is q d fan

b Illegitimus i petrans q bnfic cu cura
valeat obtine st id adepto si a
i pett q n d pte valeat ut nisi
st teneant d fin e t bi is aquo

Indulgentia vide apostol a

a Indulgentia ecclesie pis qcesse
vlt ceteru b madu i qsilio
ut put d pe et re indulgentia

Impetracio vide bnficium in n

a I per r. dene c impetracio fca
ab cogmtate no vz n i eu appellatios
ut absolucionis debite i petrai
de d scripto ipo mr

b Impetrans dimsos iudices super
accionibus psonalibz nec vz ret dispendia

Inquisicio vide hereticos b c d et clerici b

a Inquisitio i crimibz fca iprudentia
accusati nunc reclamantis no dz pp

hec i[m]plicite q[uod] no[n] sunt p[ro]b[ati] di[c]ta
ma i[n] c[on]stitu[tione] Dataleonib[us] b[e]n[e]dicti
I[n]q[ui]sitor vi[de] h[er]etic[us] f. c. t. h[er]eticus
h[er]e[tic]i o. p. vi[de] absolu[tio] a. cognitu[s]
I[nt]elligit[ur] a. i. exceptio p[ro] p[re]d[ic]tis
g[rati]a a p[ri]vilegiu[m] c. offi[ci]al[is] e visitat[io]
a Int[er]dic[t]um ponentes no[n] ablati ca-
ci q[uo]d q[ui] ponu[n]t i[n] pub[li]co ministro te-
ad restitutio[n]e[m] om[n]i[um] i[n] ecc[lesi]is i[n] q[ui]b[us]
cessat p[ro]p[ter] eos vi[de] d[e] p[ro]vi[ncia] ymag-
i[n]u[m] i[n] cl[ausi]s vel ecc[lesi]is agg[re]gari
d[e] off[icio] ord[inarii] e[t] i[n]t[er]dicti
b Int[er]dict[um] fieri no[n] d[ebet] i[n] o[mn]ib[us] q[uo]d soll[emn]es
sed potestas fieri c[on]suevit t[ame]n req[ui]sito
q[uo]d d[e] p[re] q[ua]lib[et] fe[st]is ~~feriis~~
c[on]tinue ad curia[m] iter a. r. i. p[ro]ut
i[n] s[pecia]li mense et c[on]s[ue]t[udi]ne sup[er]
c Int[er]dic[t]um t[em]p[o]re i[rr]egulares no[n] possu[n]t
admitte[re] c[om]unicatos ad divina s[ed] p[ro]p[ter]
singulares p[ri]vilegiate familiares
suos m[inu]s d[ebe]nt seru[i]r[e] p[ro]ut i[n] c[apitu]lo
c[on]cedit i[n] p[ro] d[ic]to d[e] p[ri]vil[egiis] lib[ro] VI
d Int[er]dic[t]i t[em]p[o]re p[ossun]t ep[iscop]i sup[er] altare
portatile celebrare divina officia vel
audire e. t. q[uon]i[am] ep[iscop]i
e Int[er]dic[t]i g[e]n[er]alis no[n] v[idelicet] r[e]laxatio
ad cautela[m] d[e] sen[tentia] ex[communicationis] p[ro]ut
f Int[er]dic[t]i et suspensionis sine lit[t]e-
r[is] eos q[ui] c[om]munica[n]t participat[ur] eis
q[ui] legitime fuerit m[on]iti vel li-
gat e. t. statutu[m] q[uo]d
g Int[er]dicta ecc[lesi]a no[n] e[st] ex[communicatio] ma[n]datus
n[on] ego. e. t. s[i]t s[ecundu]m
h Int[er]dicto loco p[ro]p[ter] d[omi]nu[m] no[ste]r h[er]etic[u]s
n[on] tu[m] i[n] sepul[tura] fuerit c[on]c[essa] et p[ro]ut di-
vina audire de festis et si no[n] s[ecundu]m s[ibi]
p[ro]p[ter] m[odu]s int[er]d[i]c[t]us ibidem
i Int[er]d[i]c[t]u[m] i[n] villa ad subu[r]bia se
ext[en]dat ad positu[m] i[n] ecc[lesi]a a capella
et cimit[er]iu[m] se ext[en]dit e. t. s[ecundu]m eundem
k Int[er]dicto lo[co] celebrantes q[ui] u[e]l u[e]l
elegi d[e]b[e]nt p[ro] p[ri]mis sunt dispensati

h[abe]ant p[ro]p[ter]ea no[n] c[on]cedit[ur] ad cele-
brantes co[n]t[r]a c[on]gruitatem i[n] ecc[lesi]a
sugillat[ur] q[uo]d p[er]i[n]e violata e. t. as
qui i[n] ecc[lesi]a
l Int[er]dic[t]i t[em]p[o]re c[on]firma[tio] potest conferri
e. t. q[uo]d i[n] baptismo
m Int[er]dicto i[n]gressu ecc[lesi]e clerici si ce-
lebrant i[n] r[e]b[us] effectual et tal[i]t[er] cele-
brat[ur] ecc[lesi]astica sepultura n[on] p[ro] appellationes
q[uo]d i[n] tales sunt pl[ac]uit c[on]tinua e. t. as
tu[m] ecc[lesi]e
n Int[er]dicti t[em]p[o]re p[ossun]t o[mn]ib[us] divina
clausis ianuis cottidie celebra-
ri solempnit[er] et i[n] natali et pasch[a]
ali[is] et penthecoste et assu[m]pcione
b[ea]te v[ir]ginis aliis no[n] p[ro] singule[m]
clausis e. t. alma m[a]t[er]
I[rr]egularis vi[de] int[er]dic[t]um km.
Iudeo e[t] i[rr]egularis a. b. a
Irregularis e[st] q[ui] mandat aliq[ue]m v[er]-
berari si mors subsequat[ur] q[uam]
m[u]s p[ro]hib[et] n[ec] e[st] h[ec] ex p[ro]p[ter]ea d[e] ho-
mi[cidio] q[ui] mandat
Irregularis e[st] s[ecundu]m celebrans b
i[n] ecc[lesi]a int[er]dicto d[e] sen[tentia] ex[communicationis] q[uo]d
i[n] ecc[lesi]a
Iudeus vi[de] a
Iudeus no[n] cogat[ur] q[ui] se fatetur
baptizari si p[ost]q[ua]m mo[rtu]us ad iudaism[um]
su[u]m redeat tamq[uam] h[er]eticus c[on]dempn[ari]
q[ua]m p[ro]banos
Iudeus vi[de] appellacio i. f. m. r.
h[er]eticus b. committi a c[on]servator
t. ep[iscop]us. b. c. acceptio b. cogni-
tio p[ro] t. h[er]eticus f. suspectio b
inficit a. porro a. b. i[n]stitutio a s[e]n[tent]ia
b. spoliatu[m] b.
Iudex secularis p[er]sonas ecc[lesi]asticas a
no[n] p[otes]t c[on]pelle[re] ad d[e]b[i]ta p[er]solve[n]-
da de fo[ro] c[om]p[etenti] seculares
Iudex ecc[lesi]asticus d[ebe]t ea p[otes]t cog-
noscere ubi implicat[ur] obs[er]vacia
iuramenti e. t. cu[m] laycus b

14

c Iudex sciens procedens[?] in diuinis p
amni ab officio suspensus e vnde
si iuntum p suspens celebrir ir
regularis e donec pessimis pen fuit di
spensatum sup eo. et vide in diffinitionibus
Iudicium vide excepto a cogni
tiona a electum g
Iuramentum vide procurator si recepta
supina a
a Iuramentum filie non decepte in successione
cognati e suuandum idem si decepta
alienanda manum in eum no veni
re de pactis quibus parentis dimi
nui liceat mulieres
b Iuramentum de calumpnia prestari
fit etiam in spiritualibus tamen pre
latus bis at no pestare non quia pro
cessus annullari de iure calup. de
calumpnia
c Iuramentum de calumpnia factum in nouo
qui e in ea appellationibus et appellatore
qui prestitit e. t. et appellato in ea
d Iuramentum calumpnie e appellatore
ad vitandum admittendum si fuerit et
mandatis e. t. nulla
e Iuramentum de statutis fraudis ad
sola licita se extendit non circa
quia de iure non contingit
f Iuramento sco absoluto si videatur
quia vel eum prouatur non vinculi
tamen prumit e iustificandus e t.
eum in temporibus
Iurare vide
a Iurare potest mandatum suum syn
dicus atque proxim de testibus et alter
tionibus prestari
Ius vide beneficium ii electus de
compromissario a electos pro
iuris b
a Ius in re et in re acquiretur definitio de
prebendas eius q.
Ius ciuile an possit mutationem
obuiare et vide desuetudinem habeant b
tacita conardum quoniam quod e quod venit
tempus sit quod aliud et per quos vsura
que e prohibita. Ius furtiue vide in
pecunia
Laicus vide electus de conuentatore
et electus e. scrip. e ordo
e ordinis g. b. visitatio de visitatione
Laicus electus ad ius conferendi compo a
sitionem potest et ad ius possessionem officij
impedimenti de off. del. statuimus
Locum nomini non potest recipere in b
dicatio non annis spiritualibus sicut quiure
de elect. e ordo
Legatus vide abbas a benefici
b. prebenda sin p
Legati a latere que mandat potest auc a
t et exemptis de elect. bi abbatum
Legati a latere contra beneficia soli b
potest de off. legati. officij
Legati sunt ordinaria potestate c
quod mortuo ipso expirauit e. t. legatos
Legatos et inuenitur ipse impedire b d
cognitam et tene eos quod dum q
tuatur suppositio in aliquod e. t. super
Legato mortuo appellatio gentes c
uit eius reseruatione per se viuens
ut pendente vna reseruatione in
eadem e certa a se. fra ibi d nouo
non potest reseruare e. t. praeterea
Legatus non potest resignare beneficium f
tia adeque electo celebrari non at
quinto potestate resignatorem impedi
talium et alia conferendi e. t. de libationem
Lis vide excepto b epe b. in ma g
inentum b
Litis contestatio prelatorum exceptorum non
sit de re in ali ut trinsactione ut frata
de aquam impedi delicti. gt. exceptos

Matrimonium vide cognatio, affinitas, sponsalia, ab voti c.
Minor vide
Minor in puberes sine notitia non potest eligi nec potest eligi ad regimen immo XXX annos electum ante admissionem parentibus confirmare nec fiat in eorum electionibus nisi admissio tollo deleet dempti talibus
Monachi ad studium destinantur non periculose
Mulier vide cognatio c.
Mulieres ante sedes non licet adtestationem perhibendum sed mittatur tabellio ut iudex veniat si causa necessaria sit, deposuerit quas si iudex placuerit cum quibus sua conditione eius deinde mulieres
Mutatio vide beneficium t
Mutuus beneficiis ipsum cum a dei i insignit non suppositum veniat unde in i petitis non habebit dominum pnunita licet i tua
... matutinis vide tua c
Negligens vide beneficium de visitatione
Negligentia vide electio et compensatio t locus b.
Nomen vide compositus religiosus de i p
Officialis vide appellatio a. o. compensatio de causa
Officiali cognitio processus sui vicarium mittatur de officio vicarii Romana
Officiales habent de causis vocatio in dicere sed non corrigere a i sic ut puniri a procedentes ab administrationibus amovere c. t. licet officiale
Offic beneficium ipse non potest nisi specialiter committatur c. t. in i generali
Officialis recusatus, de coram episcopo venit sed de officio de l. Si duo contrabus
Officialis archiepiscopi non potest cognoscere de causis subditorum suffraganeis nec t. hic sunt appellatum nec cognitione ut i dicte suffraganeis ita in provincia contra de officio ordinarii domini.
Officiales forenses ~~tales non possunt archiepiscopi~~ ad futuris appellationum tales non possunt archiepiscopi et suffraganeorum dyocesibus assignare ibidem

Ordo vide beneficium illum a causa f
Ordinari non debet ytalicus in gallijs sylicet testio tinguere nec gallicus in ytalia prelatus qui confecit sit suspensus ut possit eis tua eo apostolicis dispensari de episcopo quam i qua specie contingit
Ordinante clericos sine debita licentia parum accessione ordinum sunt suspensi et possunt clerici eorum a vicariis episcopis ordinari c. t. eos qui clericos
Ordinandos ut extra dyocesim ordinare non potest licentiare episcopus archiepiscopus ut eius vicarius generalis a ratione qui adeu c in sede vacante c. t. eum multis
Ordines minores potest episcopus conferre ille gittio et beneficium sine cura tamen sum dispensationem speciale potest obtinere de eccl. et q. i er. ... ib q de sup
Ordinato aliqua sine titulo ab episcopo domini ay episcopi loci quimsi mens suas ut ordines celebrent sub nomine pro i c domini ordinata sit tenebit providere si alter presbiter confessit i t qui fuit ab sine titulo tunc ipse committens eidem promissionem ipsius obligatur de probe et dig. si episcopus
Ordinarius vide beneficium f. lic. sb.
Ordinario palam visitatio predicto non debet sed illi tamen qui visitat licet ordinarius ille i causis debebat providere de officio ar. si episcopus
Ordinacio in generali loco sui dyocesis ulla decepta pt sede ptrimonali ex malitia eius condempnare c. t. si episcopus
Papa vide appellatio de beneficium ... c. t. d. f. h. delegatus a. g. conservatorum a. gesto a. electio. g. compensatio a. n. decepto. f. gratia. c. d. ordo de preceda. a. h. i. l. m. n. p. primum. b. primitiae. a. renunciatio. a.
Pactum domino recipiendis ad sepulturam ecclesiastica c simonia de pactis pactum
Pacta super predictis in recto simonia sit quibus presupposite sunt non fuerit confirmati c t de pactis
Ordinarius vide beneficium f. lic. sb.
Ordinario palam visitationi predicto non debet sed illi tamen qui visitat licet ordinarius illi i causis debeat providere de officio ar. si episcopus.

Patronus vi
Patroni vnu presentato de cuitiz
alteri auferri si i sua presentatione persiuet
similiter defenditur eidem cum b. (?)
ur dyoc ad presentationem patroni pligio
si recepti ulterius recepti ag i ti
sunt n assignet b ius ina epalia
posst tpolue 7 qq e pusituel z dp
ben 7 dig duno (?) co spiritualie
patroni layci possunt ius patronatus
per ecce, cu qd v epi inemc ruptio
dut cu ina no ecclesie dade pat
patroni mortuo epo de (?) bi labor
presentate dinstomb 7 si capitulum
patroni sunt no du vonte i sclit a
cu presentate c t bi ib adi
Pedagium vi
Pedagia p rebz ul passionibz a
psonis ecclesiasticis exigentes sunt ex
comunicati 7 ubi sitis ideo de cum
c t ct no ulli
Pena vi heretici f i t dicta f
dratga.
Pena filijs i pligeda p delicto pris
int d decedentibz pprietarij bnca mas
culina de penis z veteru alia
pena i pligeda eis q ad dialibz
iscrint nationem theb c t. felic
Penitentia vi hereticus i t dicta u.
Possessio vi bursi uz ecclie ib peda
gium.
Possessio bnficij ecclesiastici no e ededa
p vel qtiniam litigati de ea qivit
tituloz cu q sup dignitate
Positio vi
Positionez negatiuaz sunt indoo adm
tere simdicatuit e pedie d ssess
statuimq.
Pomi admissum indicat veles nde
tacij qfessi b uo taci qtinx hec
si tu pcessit mamentum ct p sstatu
Postulatio vi electio a.
Prebenda vi bursi uz
Prebenda sup capitulum i petita ez
q si lz ept vone epatus si vi
cat i petus no hebit d pben 7 dig
Prebenda collatis si duo [cu i ecca]
sit vacet si pp matn prouide
qtuht hebit q malunt accepere

si ad eius instantiam qferens b qui
malunt accepere si ad eius qsta
cia qfererus b qui malunt as
sighbit eo titulo bi pluribus
Prebenda d petrans sui nuu
habeat 2 q qtic i r septa
prinita s d sacerdotalis ul tantu va
lens ul ~~tanti~~ tanti dimidia dimi
dia ul integra i petie ctiam
Prebenda cu vacauit non d sacerdo
hebt ct bi igi pnderi
Prebenda ad lz i pet quo ordine eo
si dysusessione ecce pbede u va
let. uc. ante martini
Prebende collo ad epum 7 capitulum
sit pstatis ipo mortuo capitulum q
pre bi at ab i co fuit suspensus
alij ordiabt bi at epe qsilm
q feudis bnficiis p ap sit pete
du eo mortuo ul i remotis age
te no ez sunt qsilm qsecratae ne
se va adimo si ad epm
Prebenda cu parrochial eccia e a
nexa 7 psom cu tuat pt qb i ecc eccia
obtine d preben 7 dig super eo.
Prebenda p a heat cu p a app colla
canonia e t cui canonicus
Prebenda aut te pre obtinet no lega
li q pus inisit litas ia repulsas
si pp scripsit pos a tio alijs p secedas
c t bi cu supt q
Prebenda coptalis no du recepta
i canonicum u petat cu venit no heb
erus si ia i canonicatu e receptus
c t bi clericus
Prebenda asp i petitis dz alijs can
fuit edem si incidat pp alia ul lega
to q ei facient pnderi eodem titulo bi aute
Prebenda asp i pet ca ul alig qfere
sit eccia si ignat c t bi postqm
Prebenda pcat qcessio p pprm no i pe
d pgnali factus legato qfcat
vacantibz c t bi du venali
Prebenda i pet ta abuero ppea i petia
Prebenda ab alio 7 dig tate eq ius a
ba sit vacent u vna alter sit aucta

det p'az pbenda a q alia obtine
et d'mi depe.
p pbenda aut te spc z tio ausri
p gº supplet ut pub s' sta plegatu
tollo teneat' et si apptce
Prelatus vi' bursari a dne
pvisuari a.
a Prelatus curas vinculo ecce non
debet alii assignare qm' vers de
sit subnca g puti te pt d' qsi v
ptu cas i bnte puniue z d'lz
et no al no lig. z e. et dudum
a Prescripto ine ecclastico no ssi' bna
fide v' prescripe ut ius quo gtu sp
ez iusz a q titulo ut eqnicoria
no oposit d' presp ope qui
b Presp a q'ruz ecc'az v q' tectia
vid z ot alias aiu suffi'. x et siq oi
Presentatio vbi promus b. d.
a Presentato collo pvisio d'rut q
grati i petrat a az no hnt de
pben z digni. tu ut quibus
Prioratq vnde
a Priorat q duos q no pt lpe rli
giosus i sua ecca n' dualb' tuns
i vite no aucxs n' i c'º mostio
vitu p'oatu z pca q'ms i poi
q'm attemptati d' pben tu scyla
Privilegiu vi' abbas b. eleca
P a. exemptus e f int dan n.
a Privilegiu exeptionis qua tuc
ab ordinari p state excepti d' pri-
b Privilegio scolar' p'pic gaudent volentes
dama pp' studes. et cu d' dns
c Privile' singular' p p's q ex
stati no possit i'edi no sit vges
ut v'gine
d Privilegia hi tum i' hemo lita' b vult
no ex tedu d' v' sig privilegiu
c Privilegiu q hent clici magro
nd o' b solas clitas ex tedi q'ad
cos expens' d' eos' hnuit q'tic
giuoratur. et statud i nobis
Procuratoz vi' ca. a. mantu d.

e ordinarq a. testis a. visitacio
a Procurator ecca applicationis q' eccto
ne pcu q' pvisione no aliter
admittat' n' i procuratoio eccia
pquib appellatu e sit posse
debet. procurator
b Procurator pt ee laycq i rem
sua ecca si spual tu sit ut ad
negotia z lis q't. pt aliu q
stitue alias no n' qeat i m'a
dato d' ptia no i disposte.
c Procurator q' lice sint qstitut q
no pt revocari n' a cricia rdv'sa
rio q'nueg'at' vel n' legittie sint
ipedit q a d' ei q qsi v pt cu
dus cu ea i e ee e. t. q'mb p
curata
d Procurator ad negotia pt ee xvi
anos z ad causa xxv. v' qrn
vtz. cu u' vito pte pt i sti
tui procurator et q' q'ua
e Procurator p q q' i institutit hus
d' h' dni mandatu speale
u potut revocare n' sup h' dus
dedit ptaz et si ad pul plect
tas sint qstitut q psi ti do una
i aijs potut procurare et lyps
q apruatoe
f Procurator q'ua' i stitut q'ult q
ex pssio azti lo q ma datu q
speale ad ut ppegari potut ex
tede p'ppe sm d. i at vnla q
a z f sit i procuratorio expssus
p'ppale madatu ad as sdes
se extedet n' i q' q' debet mam
n' potut potut exige ut pacifice
n' tocq te st al boz opmy inst
tor. e. t. Adagedy
g Procuratoribz plurib z i solid q'sti
tutis de spm age poterut aliter
no exeat z pocupate alij ex fide.

n(on) p(ro)p(ter)ea fuit i(m)peditus i(n) t(em)p(or)ib(us) tu(n)c sp(irit)ua-
~~tualibus~~ alit(er) audire elige(re) et ~~cap~~
Si dicto privilegiis
h Privilegium ex p(ro)p(ri)o r(e)s(er)vatis du(m) ~~durat~~ durat
i(n)stituentis voluntatis potest attemptare
et licz ib(i) q(ui)
i Privilegio r(e)nu(n)ciat si tacite dum p(ro)cip(it)
n(on) i(n) q(uo)ru(m) p(re)iudic(iu)m ut ea cingat
re(m) qua(m) dum p(ro)curat r(e)q(ui)rat et (contra)z. -
k Privilegiis adu(er)so q(ui) sit sp(irit)uali subia-
validata no(n) p(otes)t vocare duo co(m)plete
n(on) tunc subsidi(is) lz alii p(re)latz et p(ri)ua-
l Privilegiis q(uod) p(er)petua sit ... tor-
minum no(n) p(otes)t r(e)cipe visitatus n(on)
aliquis (con)feria eis n(on) una tu(m)
(con)tentis et procuratoribus
Roma q(uod) (con)t(ra) fecit i(n) f(ine) mese du(m)
plu(ra) r(e)stituat al(iter) sit suspensus
et (con)vig(i)t. Si tu visitat(ur) volunt
ea die i(n) p(er)petua recipe liceat vi-
sitati dum tu(m) p(ro)cur(ationem) visitavit n(on)
alia recipiat ea die et felic(iter)

Q uestor vi(de)
a Questores dent tu(n)c clus-
tulit pete(re) et indulge(n)tias (com)ponere
si quas h(abe)nt s(ed) no(n) dent a(b)solu(tionem)
solutae (con)tentis ut offi(cium)
b Questores petitam mett(unt) p(ro)politia
sequunt(ur) ... illius dyoc(esis) e(x)c(e)pt(is) eos
q(ui) p(re)dic(ant) non potest eos tollere
(con)pet(er)e et ve(nire). Romana

R ector vi(de) alienac(io) advoca-
vocatio a(d) ... eccl(es)ia vi(de) b(e)n(e)fi(ciu)m
q(uod) (con)cep(it) c(ontra) m(e)d(ium) ...
a Regule ... p(ro)p(ri)o d(e) r(e)s(ignatione)
corrigit q(ui) p(er)mutat
b Regule ... e(t) b(e)n(e)fi(ciu)m
R eligio vi(de) dare (con)cesso k
Recept(us) a(d) (con)guentia(m) ...
e(t) (con)ventus f. p(ro)priu(m) ... potest ga-
a Religiosa p(otest) dare superior litt(er)as
ad (con)secrand(u)m electo(rum) si (con)se(n)su(m)
(con)ventus sine quo no(n) p(otes)t aliis
(con)sentire et quas (con)tra ...

Religiosi medicam(en)t(um) ca(usa) c(on)t(ra) superiore(m) b
litt(er)a (con)fectio et q(uo)ru(m)
Religiosus an p(ro)fessio no(n) p(otes)t c
fieri ut alterius religionis abbas
vel p(re)latus et ut alius religiosus
Religiosi no(m)i(n)e et layci ad electio- d
n(em) tale(m) admitta(n)t(ur) et (con)tra p(re)latos
Religiosus sit superior simil(iter) si (con)tra(c)tare e
no(n) p(otes)t d(e) testa(men)to religiosus
Religiosus p(ro)fitem(ur) p(otes)t q(uod) a(n)te an(n)um f
xv no(n) p(er)venit s(ed) a(n)te si p(er) an(n)um ma-
neat vel post p(ro)fesso(s) recip(iu)nt p(ro)fite(ri)
d(e) r(e)gu(la) et in vi(ta) ib(i) q(uod) monasteria
Religiosor(um) licet p(ro)fesso b(e)n(e)dicere g
a ... c(on)su(e)tudine ibidem
Religiosus m(e)dica(m)en(tu)m ... p(otes)t p(ro)fite(ri) h
n(on) a(n)no p(ro)bationis elapso q(uod) si fuerit
p(ro)fesse ... r(e)nu(n)ciant obligat(us) si tam(en)
te(m)p(or)e no(n) illicitz si volunt se tu(n)c ...
no(n) solu(m) ... et (con)stitutione
Religiosi ... b(e)n(e)fi(cium) ... (con)sen-
s(u) p(ar)ticipat(ur) ... et b(e)n(e)fi(ciu)m i
Religiosus arta(m) vel eius i(n) te(m)p(or)e k
i(n) laxiore potest p(ro)fite(ri) et q(uod) p(ro) voto
Religiosu(m) ... ad p(re)latu(m) et (con)ventu(m) l
p(er)tinet eo mortuo (con)uenti(us) p(er)q(ue) ...
s(ed) vi(n)cere eo a(n)no potest vel et sua(m) ...
Religiosus m(e)dicam(en)t(um) s(ed) p(er) (con)latam m
s(ed) al(iu)m (con)cep(i)t s(ed) p(re)dicatorib(us) et
minorib(us) r(e)vocare d(e) r(e)l(igione) ...
Si subdite r(e)ligionu(m)
Religionis ... no(n) s(un)t ... eos n
ad scola r(e)cipiunt anath(em)a(ti)ce s(un)t
ligati sili ... q(ui) vadunt s(ine) p(re)lati
licentia ad scolas d(e) (con)s(ensu) ... c(a)p(itu)lo
capli d(a)ta ne cl(er)i ut ... ne s(e)
Religiosus ... L(ege) mis(eri)c(ord)ia ... o
... absolvat
... religiosus
Religiosu(m) ... nomina(n)t p
p(ro)curat(ur) ... ibide(m)

R enunciac(io) vi(de) b(e)n(e)ficiu(m) f
Renunciac(io) p(otes)t s(ed) ut ... a
dic(tum) d(e) r(e)mitt(i)t(ur) ... aliqui
Renunciatis tenui b(e)n(e)ficio ut ... b
tas i(n) petitis d(e) ...

tabito et. si te pbendam
Reseptu v̄ benficiu o Resuato
a Rv q Resuato fca aspp sup p
missioz d pisstor sucedat ca tyc
pedit q seqt electioz cu no vult
paedentez de elcc. dico tpe
Restitucio vic
a Restitucio i itegz no e cura gt
suicz ut gtctu p9 q d lum sucedat n
frag a spi revencit el i pcdim a pp
que ca ludo duxit gtcedcdi dnte
vst. cua
b Restoni te fuite tiat d deab ocupat
tu devenie adeo p ti meat n adusai
pbet iustu titulu possi di dusti ssto. d dab
c Resto no z sua da q 9fessioz iudici
asc fratz cavoz tu si i fco i tbeit torri
gt dnt vst. Si adusai ab
Revocaic vic asspla b. m. d legat c. d.
Salco9 vi 9media a. cu t. d pbeda
Saleo9 dz fici q l. hetic l.
a rectz no collegiate ecce i f a im n
cpt cu eo dispesset tm vsqz ad tpe
pscolis delet. liz 7 e t. statutu
Sanguis vic ut dayt f. k.
a Sanguis cauy sy irritate pt elect
quite no tenie ucele. ut mose n. se
t mis. Epus sv quust
b Sanguis pena si i fca illi dqcli
tpe c. 9gst no z m f lst no i tedat
fecciutate lic fe ut ut reb pditas
rehabet. d. ho. platis
Sentencia vic asspla l. quite a. de
Selegat lib. cogminat l. a. d. g. hi. li. l.
m. q r. v. hez f. h. i dam. m. r ligio
p. r sstitucio. a. visitare b.
a Sna cogmca d al a cdiaco lata
ighates no ligat nc ds dyc d li
gtes de gsti. ut cura
b Sna pluium iudicu puu sendu e
ipsi s electo i singlar dseu tre udi-
c cinatz soli epi palm pre Cu abo
piut s a pp se ipab. e t. Sna
d iuc seclares si i certa ut i uniterys
pscru devuy. e t. decret damu
e Snas cogsta suspesiof su sept senctes
pncese ab offic se suspesi qs supior

v vocet 7 9de pnet cu q st tul i a
pepis de sen. x tu. mediatn al
Sna lata i subditu ut mandatu f
cetu no ligat qui posst vvelare
que corrigenda sunt. visitatu d ssc
Sepultur vic Lac qz plerisz
Sepultr electo si manicto ut a
voto seu pmissio aliquoz sunt pp
tua 9 tuiz 9 sumata n pdcit sepu
rati d sep ult. cuiz d piculi
Sepulta pt eligi i loco mi 9 solep b
m e. t. Cu quis.
Spoliat vic
Spoliat q no potit i pdic pessu a
pulez s pbet i tetu sui. q putile
gt actore if xv. sic nulli pcedat.
ut gt si ca sunt eruat d r st. spo. f. pe
Spoliatu se dices ablatq pfc voles b
ipelle actante pcat i stitui if tpe am-
Sponsalia vic Lodice assignu ide
Sponsalia cta sy 9dicere 9tc ta i a
si adiunctio 9thcud.mi illegitime sit
p c tenut publice honestaf iustiaa ut
licent cu a ijs 9sagiui eis valeat copla
no at 9tcti 9ditio i si at evetu 9dic ois
cu 9sagwica 9tcat 7 io tle unu no
Sponsalia salue d sspo 7 ma 9sponsalibz b
alto mort doute septemoni q i
pedint min cu 9sagwica p9 9tcy
fecissi pubes 9tcat cu i pube d pu
bez. min no fit uui sponsalia q.
tet unio i cludu dz m ni i pedic
d sspon. i pub. sa i fantes.
Sponsalia apacietatz 9tcta si puel c
no 9scerit i pediuntu q n cabat ide
Tallias vic
Tallias pt lz acqsi ful arg a
reudib ecce salue no te n debet
9pelli ut eas d3 malm. e t. qz no ulli
Tallias no dz psor ecclesie layc b
tm dates q ripnetes & 9ntis sna
sz ligati. e t. clui layc
Testis vic 9festis. e.
Testis i ca appllonis no cit 9 i pudali a
aduei 9 suit ut cca prinatet d m. ut roma
Tonsura vic abbas b. clericus
Tonsura clericis no cofert i fati illiterato a

~~20~~

alii conferens a collatione tolle possunt parum in ecclesia
esse suspensus de tempore que ordinari nullus est

Vacatio vide

a Vacante ecclesia sede vel obtinen
tes quod alius occupaverit donum resti
tuat abusione sit suspensus de electione et sex
b Vacante ecclesia cathedrali si capitulum negligit
negligenter ea disponere vel negligit visitare
potest mittere archiepiscopus superiores ad ipsam visitandam
collatio non spectat ad eum et diligenter agat
capitulum visitatores potest mittere solus ipse et
adeum visitatorum collatio pertinet et super nec
prelati ecclesie cathedrali

Visitatio vide procurator sive procuratio
a Visitatio procurationes cardinales archiepiscopi
deum tempore romana
b Visitans non recipiat munera in aliquis
de familia aliqua maledictionis recipit simul
donum cum fuerit restitutum duplum
c Visitatio potest archiepiscopus in ... parti
... suffraganei non fuerit negligentes
contraria consuetudine non obstante extra de pena in constitutione
d Visitans procurationem recipiat pecuniam in pecunia
non visitanti vel unum tantum vero una die ... non
... visitaverit plura loca
quorum non sufficiunt ad solvendum extra de feliciter

Votum vide sepultura a.
a Votum solemniter professus ordine
... in contractu dubio et nove

Usurarius vide
a Usurarius ... publicis locationes do
mos ... si processerit singulares
dictio in ... suspensi sunt in
visitans ... extra de usuris
qui non compellunt ... usuras ...
b Usurarii publici tacere debere ecclesiasti
ca sepultura nisi ipsi vel heredes eorum de
restituendo dederint cautionem ...
... testamenta
... tales sepelit suspensus et donec
arbitrium episcopi satisfecerit ... statu
... obligatus extra ... que
usurarum

Uxor vide cognatio A. ... in p
... procurator f.

Xpus vide
a Xpo ... missa ... dicit
omnes capita ... vel clericis et ...
... dominum

Anno domini Mº CCCCº VIº finitur
Registrum super sextum librum decretalium

Abbas
Absens
Absolutio
Absolutio
Actio
Actor
Agere
Admittere
Administratio
Advocatus
Alienatio
Altare
Anima
Annus
Appellatio
Arbiter
Archiepiscopus
Articulus
Assessor
Baptismus
Baptizatus
Baptizari
Benedictio
Beneficium
Bonum
Breviarium
Calumnia
Canonicus
Capitulum
Causa
Cimiterium
Citatio
Citatus
Clericus
Collatio
Collatio
Coadiutor
Cognatio
Collegium
Commendari
Committere
Commissarius
Confessor
Consilium
Conservator
Conspirator
Constitutio
Consuetudo
Contumacia
Censura
Culpa
Crimen
Cura
Curatus
Curia
Decima
Defectus
Dispensatio
Delegatus
Delictum
Denunciatio
Dies
Dicta
Dignitas
Ecclesia
Eligi
Electio
Emphiteosis
Episcopus
Exceptio
Excommunicatio
Executor
Exemptus
Expensa
Fides
Filius
Fructus
Forum
Gratia
Gravamine
Goliardi
Heres
Heres
Hereticus
Homines
Indulgentia
Impetratio
Inquisitio
Inquisitor
Interdictum
Irregularis
Iudeus
Iudex
Iudicium
Iuramentum
Iurare
Ius
Locus
Legatus
Legitimus
Lex
Matrimonium
Monialis
Mulier

Mutatus
Mutatio
Monachus
Negligens
Negligentia
Novus
Novitius
Officialis
Ordo
Ordinarius
Papa
Pactum
Patronus
Pedagium
Pena
Penitentia
Possessio
Portio
Postulatio
Prebenda
Prelatus
Prescriptio
Privilegio
Patronus
Premium
Procurator
Questor
Rector
Regularis
Religiosus
Renuntiare
Rescriptum
Refutatio
Restitutio
Revocare
Sacerdos
Sanguis
Sententia
Sepultura
Spoliatus
Sponsalia
Tallias
Testis
Tonsura
Vacare
Visitare
Votum
Usurarius
Uxor
Usus

~~24.~~

Prompte volentibus p(er)
h(oc) opusculum i(n) decretalibus
et sup(er) decretales et
apparatum ordinarium
aliq(uod) notabile vel aliquem
casum seu q(ue)stionem vel
vel etiam sententiam in-
venire q(ue) sunt i(n) principio nota-
dum primo est q(uod) totum opus
p(er) abecedarium procedit i(n) q(uo)
primo ponunt(ur) notabilia casus
q(ue)stiones et sume quorum t(ame)n
principal(ia) incipiunt p(er) a(nte) deinde
illa quorum t(ame)n principales
incipiunt p(er) b. et sic de aliis ordine
abecedarii q(uod) faciliter apparere p(otest).
q(uod) p(ost) situm et notabile vel casus sume
questio seu sum(m)a statim sequitur titulus
et principium decretal(is) v(bi) potest veniri
Dico aut(em) que sequitur princip(ium) decretal(is)
in fr(?)ius e(st) ligata et ei supponit(ur)
littera que indicat numerum glose q(ue)
est illud q(uod) queritur hoc modo
item cum numerus fa(cit) glosa decretal(is)
qualis fa(cit) i(n) alphabeto littera que
suppo(sit)a e(st) dictum illi v(erbi) g(ratia) si littera
illa suppo(sit)a e(st) dictum sit a. q(ui)d(em)
e(st) prima glosa si b. secunda si c. tertia
et sic de ceteris. Ubi aut(em) loco littere
suppo(si)ta h(oc) p(ro) illa si. sig(nifica)t(ur) q(uod) q(ui)d(em)
e(st) ultima vel penultima glosa q(ue)
nec supponit(ur) h(ec) littera t. apperte superiori
prescripta sig(nifica)t(ur) q(uod) glosa quam decretal(is)
quia raro continget q(uod) in debatur
glosa q(ue) texta e(st) sup(er) q(uod) glosa
cadit partim videa(tur) q(uia) etiam glose
sunt capitula legum et decretorum signa
notabilia et que non inveniuntur
i(n) textu [illegible] e(st) q(uo)d cui i(n) quolibet
notabili vel casu q(ue)stione seu sum(m)a
sunt vel frequenter plures t(ame)n
p(ri)ncipal(is) et plures qui principalior
videt(ur) unum in(ven)i principal(em) v(e)l alii
oportet multotiens vel id fastidiose
repetere vel notabilia vel cas(us) q(ue)stiones
summas. Sed sup(er) quodlibet notabilium de se

& tuose signe et sup(er) aliq(ua) remedia
h(ab)et(ur) et ideo i(n) principio istius
notabili autem q(ui) tangit(ur) de titulis
adipiscitur inventu(m) quedam dictiones
in fr(?)ius ligare cum quibusdam litteris
alphabeti. quibus ordine recta
que cadere p(ote)r(it) subtili notabili
vel ibi h(ab)et(ur) potuit inveniri
v(erbi) g(ratia) aliq(uis) aliud ponat(ur) dictio
que p(ote)r(it) cadere sub abbate pun(ctu)m
ubi appello. archidyaconus. b.
bonum. in. re. quia subtili notabili
et in locum signis p(ro)p(ri)as que eis
adduc(untur) i(n)venient(ur) aliqua dictio
que hic superius sunt ponitur
et q(uod) unumq(ue) notabili i(n) margine
sinistra ponat(ur) alphabetum vel
per ip(s)ius maior vel minor s(ecundu)m
q(uod) plura vel pauciora h(ab)ent(ur) de eo
notabilia. aliq(ui)d i(n) ibi de alphabetum
successive h(ab)et(ur) quorum p(rim)o dicit
a p(ri)mo i(n) hoc q(uod) littera ip(s)ius sunt
superius p(re)notate et h(ec) omnia patere
possunt intuentibus diligenter

Abbas ubi appello p(er) archi-
dyaconus. b. bonum. in. capi-
tulum. in. confirmatio. k. dis-
pensare. in. electio. g. h. exper(ientia)
d. in(ven)i. g. monachus negligentia
c. ordo. i. prelatus. f. g. i(n)iuria
c. visitatio. d. dispensare p(er) eius

Abbas i(n) mit(ra) [illegible] et i(n) quibus domi- a
cum ad monasterium
Abbi e(st) obediendum et si d(e) [illegible]
abbates cuiusq(ue) ordinis exempti b
tenent(ur) de t(ri)ennio in t(ri)ennium celebrare
capitulum de novo celebrandi de statu
suo in singulis p(ri)mo corrigend(is)

Abbates debent scripto p(ro)p(ri)a c
monachos de statu suo eorumq(ue) p(er)
abbates non d(ebe)nt receptiones p(re)fatas d
i(n) sui(s) eccl(es)ie vel monasteriis
ad prebendam ibidem

Abbas non p(otes)t ec(clesi)as in diversis e
monasteriis vel monachus

de electione
minima

Abbas exquirere potest si sit confirmatus de synodo sic exclusus
Abbas adversus quos in petitione sunt lite nulla mentione facta de constituti sive tenet. Respondet de causis pertinentibus ad jus cuius se pertinet edocere
Abbas exemptus absque resignationis debet sine litteris ipsius fieri et non subjectus sine eius licentia d. consuetudinem abbatis de postul. et si donavit
Abbas debet corrigere monachos delinquentes hoc debet facere episcopus nisi sint exempti de officio iudicis ordinarii
Abbates si quis ratione veniret tenent ad synodum de auctoritate obediendi quod supra
Abbates et abbas instituere et destituere non debet episcopus sine consensu capituli de hiis quae sunt appellatio notitia
Abbas si et quando potest facere donationes de donat. ceterum
Abbas tenetur recipere monachum fugitivum et si noluit debet expelli vel cogi de regula Johannis
Abbas non tenetur dispensare cum monachis ut transeat ad religionem maiorem vel laxiorem de regula non est nobis
Abbas ullum tenetur recipere assessores dum tempore probationis infra factionis corrigendis est de regula ad apostolicae
Abbate accusare possunt monachi et eis debet expensas de bonis monasterii de accusatione excepte
In abbate non potest eligi secularis de electione cum ad nostra officia
Abbates possunt absolvere monachos suos si in vitae penitentiae sed non possunt eos absolvere si percutiant clericos seculares de sententia excommunicationis
Abbates qui quando et ubi possunt dare benedictionem ab episcopo quod non ullo
Abbates non debet tradere monachi procuratio per ea pensione aliquo modo concessit
Abbates non possunt uti mitris in quibus et alibi et quando exempti et quando alii clerici ne indigent nostri officii

Abbatissa ubi abbas vel consequens
Abbatissa et quaelibet mulier si habet iurisdictionem et si potest excommunicare subditos suos de maior. et obe. delegata de pe. nomine
Abbatisse electiones sunt in monialibus in episcopum committente vel cui commissio possunt revocare cuius prudentia de electione nec episcopus potest aliam recipere vel talem quae non velit consentire in eidem

Absens ubi absolvere a auctoritate in calumpnia et electione in testibus in videntiam
Absentes sunt contra omni qui tria vel non venientes
Absente altera parte non debet recipi testes nisi esset absens per contumaciam vel per culpam suam et tamen ita non posset inveniri qui omnia acta possint relatum
Absens potest de bonis palium in nostri de prebendis attendens
Absente legitime citato potest procedi contra ipsum de elec. dudum ad audientiam
Absente aliquo ista dicta et non fieri aut fraudulento si debet fieri missio in possessionem bonorum ipsius de offi. iudi. del. consultationibus
Absente vel mortuo uno arbitrorum potestas alterius expirat nisi in promisso sunt appositi illa clausula quod si non omnes et cetera debitur delegatus potest unus alius committere vices suas et tamen ea vivente alter cepit ubi iurisdictione poterit procedi de of. de l. quoniam de test. et acci. puncta
Absens quando quando et usque causis et negotiis debeat citari et expectari

contra ipsum procedi. ut lite non
contestata. ne pre. adeo quis suspectus pro tu-
tore. Contra absentem contumacem sententia
sit reus sive actor quo debet
procedi et quo dicitur simoniace in dignita-
tibus et capitulis de do. et contumacia puniatur
Contra absentem si contumacia et quo
possit et debet audiri testes
lite non contestata op. de iustitia de dolo
Absente aliquo non consecutione vertatur
pro contumaciam nec vero quod contra constituit contestata
cum de testibus et at in nomine
Absens clericus absentia et citatus
et quando et quo de expensis tenetur
puniatur etiam op. ibidem lite non
contestata non prorogatur qui frequenter
Absente decano per scholasticum electo
de elect. cum inter universas
Absente uno iudice delegato
quis cum tercio commissa est tamen nullo
modo se excusante si procedant
duo processus nullus est nec valet
praestitatis de off. del. prudentiam
In absentia alterius partis lata
sententia non valet nisi sit peremptoria
sit statutus ad sententiam audiendam
de offi. iudicum deleg. consuluit
Pro absentia actoris possunt
testes recipi lite non contestata et non pro
absentia et re et ro ... de
dolo et contumacia
Absentiam notam in scribens contra
... in ... et instrumentum tenetur facere
de his que fiunt a plate quod
Absente advocato ... non valet
sententia lata contra ipsum lite non contestata adeo
Absente reo non de ... testatur ...
... actore in ... quod si reo
... iusta ... absente restituitur
ut lite non contestata quoniam frequenter
Absolutio ubi ab ... actore
... a ... de s.

citatio. de confessione l. quamquam. a.
renuntiare. b. dubius. c. episcopus
x. excommunicatio. a. n. z. e. a. de
foro. a. hostiarius. a. iudex. s.
iurare. g. ius. a. legatus. i. l.
lex. i. mandatum. l. monachus
m. mors. c. participare. de. p-
dicare. f. prelatus. e. citare
a. reus. a. symonia. de. votare
a. usura. e. sequitur et
Absolutio in pluralibus actionibus
preiudicat omnibus etiam absentibus
nisi in duobus casibus et quibus
de elect. cum dilectus et
Absolutione precedente post mortem
admittende sunt probationes ad probandum
sententiam excommunicationis iustam vel
iniustam latam fuisse et quid contra
sit de off. del. cum contingat
Si absolutus per quemcumque potest
excommunicare non si commisso fiat
alicui sit executor solius de
maio et obedientia cum in superior.
Absolvi debemus ... quam
... ecclesiastica sepultura ...
Absolvit quis ab ad cautelam
et quid de excom. ... de appell. ad ...
Absolvendus excommunicatus vel ...
se offerens ad iustitiam pro his
pro quibus excommunicatus vel interdictus
est ne excommunicatus decedat
et si adversarius post appellationem
recepta cum pars tamen sufficit
quod probet vivi vel tota ... si
adversarius maluit vel coram
iudice qui absolvit de appell.
contra stoto
Absolutus reus actore non probante
in causa criminali sed civili non
quia et statur iuramento actoris
non probante si habeat aliquam

psup 9 bonaz det est z att. ta lib.
h Ut absoluat abexcoicatae iurat
stare madatis ecclie et pcea aliquaz
ei mandet vel aliqd madatu in
pleat appllans no z deferend quo
ad appellacoz q reducend e i eandem
smaz / deep nos si petat absoluco
pcea mrae op. b. cz q de appell. coau
i Absolue pt quib; sacdos i articulo mort
defllibz gnic excoicatois de time sti
d. iura et si sit cle layo h. c pt despua
excommunicatonis a nobis
k Absoluco cu iuramto fiei dz et quq
tu si obmitt tenz absoluco de sen
excu desideres
l Absolucoms beneficiu cu sit spuale
minsteriu nichil exigend proco pstado
de symo admiretis
m Absoluco p surreptoz vitatis obtenta
non tenet et ca qz absolutus p ista
causa het pro excoicato de off. iud
ord. expte
n Absolui no pnt regulares percusores
clericos seculares nisi p sum desen ex
o absoluendi abex qui osta. illorum
p ptussione clericoz dz p stare iura
mentu et forma illius sinanti
de sen. ex tenore
p Absolui possut abepo asima excoius
proicatone manu in clericos aliquo
psone et que de sen. ex ca. nostr. quis
q Si absolui pt i articulo mort excois
a layco de sen. ex. auoritis
r Absoluco p vim vel metu extorta
nulla est et eam sic extorquens est
excoicatus ipo facto. ii. q. v. debitis
que vi absolucoms

Assessor. Ubi pinus pt vende gsilia
a sua de vi. et ho cleri z iuris
clericoz c. in c. ab omni

Accessorium. Ubi accessoriu concedi
i videt ubi pncipale concedit et lib.
iio de offi. del. p terra de fide inst. in
ter dilectos

Accusare. Ubi albas .i. bono .l.
Accusatrix .b. clamor .b. co
fessio .a. libello .a. b. m. a.
iiii. e. p. moneta .a. pgro
a. testis .b. Nisi instrui
accusari no pt mortuus nisi a
ta si bo. s. de hes. de iurio. pt
bona z de cimie lese maiestat
qui filij sit legit causa qz
accusans repellit si p tpem b
questu accuset vel si insta
statutu tpe no accusauit qui
iuim ac. po. sigut
Si accusare pt aliquis p legitimas
purgacoz de pga. ca. ex tuaz c
clamoz debz prece legitia in
scripto de acc. qualit quando d
ad accoz clericoz si possut vel
dz admittere layci z qu de ac e
cu psona inagonella
Si accusare pnt aliquem monach f
de acc. ex parte
Cum accusare vel denunciare tene g
tur m aliqui. z ipm celat
pro aliquo tpali vt e symonia
mittat sit de symo nemo
Accusatio retusari no dz. de hijs h
crimib; de quibz est absolutus
de acc. de hijs
Si plures possut accusare de ac i
de pugna. cau. quociens
Si accusari possit vniuersitas k
vel collegiu vel si possit contra
ipm agi vel i eqi. de sy dilect

Accusato accusator. age ubi
absens .h. p. f. absoluco
.a. g. beneficiu .l. bonu sz
capitulu .a. causa .d. cede .b.
clericus .h. collusio .a. excepcio
z fideiussor .d. filius .k. in
stancia c. i iuria .b. index

q. m. f. iuramentum. h. libellus
e. minoria. b. minor. f. iudice
a. iulio. d. g. possessio. g. pre
sumere. ai procurator. l. d. re
tonciliare. c. reb. b. rescripto
k. sua. n. sepultura. b. sumus. f.
f. transacto. d.
Actorem tenere non dicitur qui habet
in utilem de facto et malefi sunt
Actum non dicitur aliquis cum super est
ad agendum de facta vivit c. veniss.
de facta retaudis pastoralis
Actorem respondere si et quis et quo de
tenetur de cum dilecti filij capitulum
Actorem ineptum si et quis de iudex
recipere ut supplet ibidem
Actor dicitur agere sub illo iudice et cum
iurisdictione et reb litigiosa de foro
competenti Bane
Actor forum rei debet sequi nisi in
quibusdam casibus de foro competenti significasti
Actum pactorum duo sunt genera reale per
sonalis ut sit non vocem agendis
et in facta defensione et et re iudicata ad consultationem
Acta originalia debent remanere iudice
vel scriptorem et de probatione quam quis flavius
Actus et i annis quia in copia debitoris
confundit de re sua spoli olim nobis
Acta iudicis presumuntur rite celebrata
de elec bone memorie
Agere potest quinta pars ut potest fuit et
eius quod de pro alio cui quintus est sine
mandato dicitur in tali de iure de
pactis cum pridem
Actorem in possessionem mittere per absentiam
rei non debet iudex festinare quia
si reus probabit iustam causam absentie
restituetur quia non ex actor mittitur in
possessionem iudex debet petere quo pro eo
calumpnie iuramentum et ideo sufficiat
ita quod si alius sit reus venit
a iure non iurare de calumpnia lib

sit iuratum se iurasse ut sit non
sit qui sit que
Actor potest primitere qui sit quod proba
non potest quo teneat ad expensas
de plus petit consilium
Actor debet facere penam actus expo
de actos et quo deprobat quis
Actor nolens nolens prestare
calumpnie iuramentum tale de bis
a causa et si reus habet progresso
de via calumpnie capitulum et
ista pena in fligi pro summam de via
calumpnie cum in causa de elec dudum et
Acta et attestationes quas formatum
fuit coram aliis iudicibus de testi
tam que constitutus
Administrare ubi bonum. a.
Alienatio. k. consuditur. a.
confirmatio. k. etiam. a. electo
b. episcopus. v. iuramentum a minor
c. obligatio. b. pro. a. peculium
a. prelatus. n. procurator. k. re
ligio. q. sententia. h.
Admittere ubi appellatio. d. a.
Accusatio. b. cum. c. electo
o. episcopus. e. exceptio. b. k. q. r.
filius. k. iudex. t. e. miles
d. primum. b. a. b. c. procurator
f. testis. f. purgatio. a. d.
filius. b. f. e. g. h. o. r. f.
Admittitur aliquis nisi alias
non admittitur triplici de causa religionis
vitae separationis de sepultura
Admitti debet ad testificandum super
commissione et separatione nimis puto
consanguinitati et quis et quo qui
minus pro mitte
Adoptio ubi adoptio quidem
et quo differt ab arrogatione
de cognatione legis si quis
Adoptivus si potest contrahere cum legitima
vel cum naturali filio op ibidem

Adoptiui filij si pnt cohe'i l'espositis
Aduocatus vbi bnfity. h.
Arcleit. l. deac. n. ccnia est
herety. f. Judex ·g·i. & f.l.
promis. b. postulac. c. sacerdos
f. testis f.
a Aduocati confessio i iudicio p'iudicat
quis sit 2 q'ra qui vocat' et quo
debet renocati de cessibz crac
et ptun oliquy tu
b Aduocati no dz monachi uel re
ligiosi et si pnt uel clti uel
uns Super specula
c Aduocati error dictis i iudicio
renocari pt et quo de apl' c' cauz
d Aduocatum no hns si peccat
i ducias adquerend dande
sunt ei ul etia si sug esset
in peditus 2 uellet querere
alium nisi maliciose h'c faciet
ps sumaz no valet si opponet
se no hnisse aduocatu nisi ita
sisti quia sententia lata contra
sistu absente eius aduocato
no vz ut lit no 9t adhet
e Aduocati et procuratores tene'
iurare et quod q' · s' q' tu ps ope
et uirtute iuuabit suos clie
tes et q' si peperint causa iniqua
stare absentis prosecucione desistunt
et iurare debent h'c iuramentu
singul annis i locis i quib;
suum officium exequunt' iurare
nolentes ab' iuuantur
non recipientur et cotesta istam
iniqui ferentes duplu ten'
restituere 2 p tribus satisfacere
de dapnis g'g' & d'p'stul prandi
f Aduocati no ultra x libras t' procura
tores non ultra xij libri pro pactis
tancie vnius debent recipere
et ultra accipiat' no tuffert'
dominum uc pt eas i scandalum

remitti ibidem
Adulterium vbi debitu. i. c. dos
At o ea. Dimiss. b. vrsh
vxor & d.
b propter adulterium vxoris vir lucrat'
dotem et vxor propter adulterium
viri donatoz propter nupcias ut
lit no 9t adgot
Affinitas ubi gradus. a. ille
Agittus vxor. q.
a Affinitas contracta potest prouenire
fornicatio de eo qui cognovit consang
b affinitas contrahit' s'vp desponsatione
per contracdumatam pollucoz
factam cu sponsa de eo qui 9
tingit consang' vx fraternitati
c Affinitas superuenies sponsalibus
dirimunt ea q' no sit 3 dirimo
de eo qui cog' consag' vx eplus
d Affinitas superuenies 9 titulum
9 sanguineos viri et vxorem
no transit ad sanguineos viri uel
eo' de consag' qui sup hns
Alea ubi qualeis vendens
a Ecclesia no tenet' de empta
ut debet clerici ubi lud' ne
respice debita 2 ho. cli. clia. offi a
a Alimentum vbi facultas. a.
Aur. f. pat' negare filio
Alimentu pt pat' negare filio
iusta de causa qui duxit i uxori
qua pallint eum heret
b Alimentu debent parentes pueris
filijs et cis si i digeat ibidem
c Ali debet apud patrem filius
maiori tempore 2 minori tempore
apud patrem de g'n' c' fide eplus
Alienare alicui vbi bona
A. i. dos. f. electa n. ccnia
o. feodus furtu. a. lib. f.
monachus. a. ordo 3 platy

c. pscripto. vocare. f. usufructua.
a Si alienari pt i minete utilitate
puta debito vel redemptione
captivorum res que data est
ecclie substali condicione q alienari
no possit de qdi apparet viii.
b Si alienari pnt vxoris bona
pp delictu viri et pcipue fundus
dotalis qui alienari no potest
eciam si ipa consenciat si ~~ mariz
no contravenire tenet vendicio
de qse exposite
c Alienari mente fovere no potest
de regula sicut tenor.
d Si aliena rem testator leget
sicut heres tenet ea redime
vel legatorio pciu assignare
si sit talis res q vendi possit
si nec ignorat legatu no vz
de testa filius vest
e Alienacione vbi totum de nostris
vendicaz p mutacos et emphi
theothe pceium contractu de rebus
z ali nulli liceat
f Alienaco bonorum ecclesie pt
duplimode et sum hic duplex
modis pt peti restitucio de qua
inter. requisiunt

Allegare ubi applo. b. cautione
arg. index. l. h. a. z. lex
b. titulus. b. turpe. a.
a Allegans contrarie no e audiendus
ut huius eccie sine di con
tra b mi sollicitudine
b Allegans ~~ dz cu h allo
gare causiz de consuetudine
in tanto de ea ~~ posse. r. eccia a
c Altare ubi aqua. a. celebrare
a. b. conservare
d Altare iterum consecrari dz si lap
suppositus sit amotus de cose
vel al adhuc si altare
Amicicia ubi index. h. odiu
a p cognius. d.

Amma ubi archidyacony. c.
anatone. d. coniug. e. factu
illegittime. b. mare. a. medici
b. inobed. c. acceptas a pain
b. pscr. d. pscripto. h. caritas. a
Amicorum carnaly recipiens de
esse legittimus z xxv. anorum
de cler. tu in cautis.
Animus ubi abbas advocaty
c. eccia applo. y. z. arbitry
d. buscam. a. z. calupnia. c.
dere. i. dos. f. ~~. ett. k. emph
thesis. c. epus. h. exgnicacio
c. frigidus. b. hery. d. herety
g. i. au. furand. a. i. iurid. e
instrum. c. in vestire. c. index
b. f. iuramentu. b. mapus
a. obligaco. d. ordo. z. pumsy
a. possio. f. i. prelato. n. pre
scripto. d. c. i. pfessio. a. c. b.
sacdos. h. i. sima. z. spoliacio
h sponsus. d. f. h. tace. c.
testamy. b. testis. i. traslaco. e.
tutor a iusticie. a. b.
Annum tacitu si impossibiles
adhuc ut fiat verus possessor
z ata de hic de do et tout ~~ ligat
pain suppss i ano bissextili
si vltima die possit celebrare
de ubis sag que sunt
a Annus singulis debet metropoli
tani cu suis suffraganeis pro
vincialia concilia celebrare de
cat. sicut olim
b Appx adiuncti post diffinitiva
sniaz pt index sniaz exequere
z no vltra de offi. del. querenti
c Si ultra anni expectet pete resti
tucioz spoliatus vtrz pcea sit au
diendus de res. spol. collatio
e Abuisa pum anos facto voto
pmissionis sed recede nisi
ratihicio sequatur pg om anni
de regulis signatur

Anne p completo licet quis et
quis no et i quibus regla admitti
p[ost] finitu anu p[ro]bonis na licet ad
professione aut religione que
qua recipe fit recipit obligatu
de regla no solu s[ed] de ostituco
solit se extendit ad predicatores
et minores ordines sic declarat
alex iiiius de quadam decretali
que incipit ex tenore
p[er] annu fugiuens expectans p[ro]uai
debet beneficio et si tenuit a
p[re]bia debet deponi decretal et
qua ecord' p[ro]p' cu bene
p[ost] finitu anu tricesimu no debz
aliquis eligi in epm decler. cu
ex pauore vno non fit tuito
p[ro] p[ro] nec pubitas pub' pubes
ultra anu no dz extendi in
dulgeu cu bazilica dedicat' ty
si plus co redit vz de pe. ixx.

Appellatio ubi absolute cu expo
Ab citato. a. epe. f. examinato
.d. p. guale. a. grads. de gra
mey. a. b. c. interdictu. b. indeo
.c. m. n. p. legatus e. mani
festu. b. medit' e mercy. a.
moneta. a. p emptoiu. a.
p[ro]uator. b. religio. h. renu
ncre. a. renunciare. a. resti
tuto. i. reus. c. scriptu. f. sua
ca. hic testis. d.

Appellatoz suia no p[ro]sequens
alterio p[ro]sequitur vel qui ea
p[ro]sequitur qn tpe statuto co de pu
debet in expensis de resp exptes
Appellato quo fieri debz siue
p[ost] suiaz sive fieri coram diversis
iudicibus de appel ut debitus
Appellone remota quid facit id
vbu i p[ro]p[ri]us op[er]ur inutre ibidem
Appellari p[o]t ad p[ri]ncipe i mere
omnibus medys obmissis secu
no nes no s[ecundu]m leges ibidem

Appellas coram ordinario quia misit
mittit adeuuaz vel quia i petiit
bas ad iudices legatos quas ty
no dtt putavit no e audiend ibid
Appellatoib ca si debz esse p[ro]babilis
z in opinione iudicis a qua fiest
de co silio aliquorum p[er]d[e]uambid
Appellans si i causa eadem coram
iudice p[ost] ap. p[ro]cedit renunciare
ut appellom de off de el grdam
Appellonis iudex qui appellat
agrauante ay sententia q[uam] e[st] ogre
dz agrauame z si inuenerit
apps legitimam p[ro]nunciabit
legittime appellatu fuisse z p[ro]pterea
p[ro]cedet sup p[ri]ncipale si male appel
lauit p[ro]nunciabit male appellam
fuisse et remittet ad p[ri]mos
iudices si nos appellet a sua
cognoscere dz de meritis cause et
p[ro]nunciare suiaz uista vel in
instanz vel totaliter vel i alias
co finare et i aliquo cessare
de appel ut debitus
Appellari p[o]t an delegato z asit
delegato cui delegatus totaz cazes
misit no aut asto delegato cui
certus articles q[ui]mis e de off. del.
sup q[uo]mu
Appellari p[o]t ab archiepo ut iudic
ad p[ri]marchiam de offic iud. ordi
dno sumus
Appellato et supplicato quid sit
et quo diuit z i offic in in collatie
Appellatoine remota no i[m]pedit
appellatoz v[er]tu' mat' quis grauat
de testi. spo. ex p[ro] questione z ir
notante omnia que p[ost] app' le
gittima sunt facta ibidem
Appellas si tenet p[ro]bare effencia
taz appellatoms esse ueram
vel sufficat ad de testibus z attegere

ff. de excepcionibus post aliam apple
Appellatio debet fieri ter post(er)ita
scilicet in fra x dies et sine apple
a diffinitiva sententia sed ab interlocu
toria debet scribi z causa exprimi
Appellans iniuste condempnatur
e alteri parti in expensis et remittetur
e ad iudicem a quo appellavit
Appellare potest ex quo inter(ponat) quando
de exceptione constat et legis in pe
tere et omnia que pertinent
ad sua defensione de excepcio
venia de appel puenit
Appellans debet probare iniquitate
sententie a qua appellat z quo
decreum in presentia
Appellatiombus sedis apostolice non
defferatur de pondus esse curia que
de appel dilati de pone
Appello sup corruptore non tenet
nisi in corruptione modus exprimatur
ad appel admittatur de pone de
off. iud. ord. lib. i. con. do
apt appellatorz non debet plane
admitte et qui corrigat sub dicti
e vo appellatoz ibidem de appel
Appellationis tenimini (?) pertela
potest stare iudex et appellans
de appell po
Appellanti quicumque significat dies
ad putandi iudici quicumque ada
ripiendi iter z quibus assignatur
eius aparte quique audire quique
alege que quique assignatur aliqui
quique z extra biennium tenetur
at statutum aparte tenet audire
non potest alia post puenire tamen
aut statutum alege potest utique
post puenire dum tamen qui appel
latur delasse non puenerat appel
Appellationis terminus (?) statute ibidem
qui alege datur e. s. cum in
tenet si in stancia autem tenuerat

biennium tenet et tennium bre
iuare potest per iudicem a quo
appellatur z quis ita biennaco
debet i. cligi de appel cum sit Romanus
Appellans si pendente appellatione
trahitur ad iudicium coram iudice
a quo appellavit sup aliis causis
vel eiusdem potest illum recusare
iudex nec si e ordinarius
ipsius debet sed tamen illa vel
causas alii delegare de appel
ad hec proposuit ad hec et in fra
Appellationibus tempore alegasse significatur
semper currit et appellantes
tenet non super de appel - ex tore
Appellatione remota in quassione
alicui iudici facta sine potest cedere
post que an citatoz iunit ad
curiam in tempore dicto q. i. glo
op. de appel menimimus
Appellatio potest fieri et litteris gt.
ut pote de sponsionibus legitima
excepto et iudex nolit ea
admitte de appel sup eo
Appellatio si fiat de falli sugestione
z per litteras - gt. ei non defferendum est
Appellationi tenetur in minimis causis
e defferendum appell. ad apostolicam
In appellatione post sententiam latam
non oportet causa appellationis ex
primere sed sufficiat dicere ab ini
qua appellatio de appella. sine (?)
Si nec tamen sententiam debes exprime
gravamen vel gravaminum de
appella. Cum teneatur
Appellatoz prima prosequi necesse
cogitur de appel. puenit ethic
in tio statuto vel respondeat
coram eo a quo appellavit de
appell. contulit
Appello non coram iudice facta
si valet vel non de appel sugest
Appellatz cum sententiam non admittit
leges speculatores in casibus

de appellacione sup eo
Appellacione legitime facta uel in
nouam debz uel eos pcealatatz
de appel. ad prima
Appellans sup vno articulo aba-
diario exemptus, a iurisdicione
eius quo ad illu articulu
tn fiant delegato simpliciter
est exemptus a iurisdicione eius de
appel. tu teneamur
Appellans absente non pt qui appel
lacionem non detulit de appel constitut
et lis i eadem ca dum sit depend
Appellacionibz que sunt contra leges
et canones non defferendum de
appel. consuluit
Appellacionibz abbis publice i famat
uel in capitulo ne prelatum procedat
comonita si sup hoc appelz non
est defferendum de appel cum nos
Appellacionis nove exsimpliciter
tacita si quis pt 2 sua p tertam
pedis aplice suppositus defferendum
est hinc p tertam sic appellacionem
de appel. ad audiendam
Appellans pt redire ad iudicem
a quo appellauit et si contradicat
aduersarius tu tn ei debz condep
nari i expensis de appel accepta
Appellacione tn remissa ad p in
iudice quia appellacio non fuit
legittima saluti dz esse ius illius
contra quo appellauit i qs si
ipe p quo fuit appellatum
est minor 2 pg ea partem est
e maior vt de iure iurandis
de appel. Cum in ecclesia
Si appellat plures pt aliqs
sup vno ar. s si plures
fuerint de appel dicto quae fuant
Appellans pt a prima subcondicione
de preterito lata medio tempe ect
appello medio tpe si vsq ad
dictam condicionis de appel. pterea

Appellacione remota isto verbo posito
in scripto mittit app. s immediate compellit
ad omnia que in scripto continetur
et hoc intelligitur vbi e vnum ne
gocium et plures articuli ex
principali negocio dependentes
secus e de comissione vbi sunt
plura negocia omnino diuisa
Appellans non potest de appel sede
ab executore nisi uel recusari
pt nisi mandatum excedat de ap nouit
Appellans tenetur prosequi
app ex sua et quod et petere
apostolos in quibz modis expetam
appellacionis scilicet apostolo non
e admissa uel si ei defferat
dz ei statuere tm de ap. scepe
Appellacione accepta a iudice
uel apte approbata pg tm pfiu
lis in perempto lis i aliqua
dicat ab ipsa quo ibidem
Appellans non app ex p sequens si
p appellatore exequitur uel si tenat
cognitato pp hoc quia non est
prepeditus appellator non idem
Appellandum z in scripto de apel dilectis filiis
appellat e pt in multis casibus
etiam si i rescripto sit illud vbi
appellacione remota de ap pastoralis
post app legittime cognitata
si uel e cognitata ar. per g
si tenet ex non est excomunicato
tenendus quamuis iudex appellacionem
pronunciet app non tenere et
valent que facit uel quo fuit
de ipso medio tpe sic si non esset
cognitata sed i veritate cognu
tatus est de ap. pastoralis
Appellans admittitur si de eo de quo
appellat deponat testimonia
iudeat tacite renunciare appellacioni
de ap. sollicitudinem
Appellans z maneus i omne

sup quo appellat non est audiendus
de ap. dilectis
h Appellacionis causa in sua tm debet
terminari terminum legalem nisi ex
iusta causa prorogetur de ap. oblate
i In appellacionis causa possunt coram
iudice appellacionis produci nova
iusta causa et hoc si appellacionis
ps sententiam qui si aut tt debet
in appellacione exprimere gravamina
et cam et illam tn allegare
coram iudice appellacionis de ap. cum cam
k Appellari pt diffinitivam sententiam
primo et 2o et ultra non de ap. sane
l Appellans cum eius appello recipitur
a iudice ut apte ps mitte pro
curatores ad impetrandum et gravandum
pce in petitione litteras et pars
adversa vellet subire iudicium
pp. de appel. ut puta
m Appellatione remota isto verbo ponitur
in scripto ubi sunt plura negocia
referenda et ad procedendum tm
nisi utatur in fide de appel. ignstoni
n Ab appellacionibus super electionibus
factis licet nulla interveniente
pcamente recedi. cum quod ipsi renun
ciant putative si ante pcitur
interveniunt vidum vel felon ad quam
ptium debent cognoscere de ptibus
tm peremptorium assignare usque
in scia quod si remonere cuius sint
putentur ggg ex de elec. cum inter quos
a Apostata ubi dispensare in
hereg. e. ordo. b.
Apostasia triplex s. perfidie inobe
diencie et irregularitatis de apostat.
b Apostate qui nimis sperta
ut bladium non possunt in dni
adreassumendum lictu ste in carce
randi de apost. a nobis
Apostoli ubi appello a dure
c ieiunium a. c. pp. in sacre
a Apti dur. lre date appellantibus

aberis a quibus appellant dentur non
resp. i cum tu adgr. d.
Apti fecerunt symbolum quod di b
in prima descri. et sequitur ca i ex.
Approbare ubi supponere tituli
Appello b. consuetudo reffug
i. scdo. a. scptu. g. qua ubi
baptismus purgatio. c.
Aqua si s. que et qn debet a
apponi in sacro altaris de missa
celebr. puitorum lras
Aqua vera non liquor aquaticus b
ut dicunt quidam heretici fluxit
in passione cristi de latere tuo
de impugnantibus
Arbitri ubi absens cum d.
Arbitro c. delegatus e iudex
d. h. d. maior. iuni. c. ordinans
b. purgato. b. recipe. a. re
quero. a. renunciare. a. sacri m
d. testis. e.
Arbitro alicuius gravalis commissum a
non valet nisi legittime sit factum
ar. dist. de elec. tam que inte
monialibus
Arbiter qui suscipientes arbitrium b
fuerint in mora etiam ad hoc pro
missum cum tm possunt
compelli ad resumendum arbitrium
si ptes vellent de off. del. significavit
Arbiter electi si et quo quis et c
ptque compellendi sunt arbitrium
suscipere de off. del. compromissus
Arbiter minor xx annis non d
debet esse de off. del. cum vicesimum
Arbitrorum ptas ad que se extendit e
et ad que non de arbi. cum dilecti
Arbitrorum dicti si male arbitrati f
sunt reducitur ad arbitrium
boni viri de arbi. in c. venerabilis
Si arbiter male iudicans incurrat g
pena qua in certitudine
sunt constituta in notorium in d.
seu et re. ind. cum ctiam non
in eadem q stare in glo.

Arguere ubi calumpnia .d.
Archidyaconus ubi capitulo
d. c. decanus .a. epc. f. g. d.
d. i. vestare .a. lic. t. mina. visitare .a.
a Si archidyaconus potest dare litteras commendaticias ad ordines suspiciendos. no de off. ar. significasti
b Ad archidyaconum pertinet presentare ordinandos examinare eos ponere abbates in sede et abbatissas de off. archi. ad hec. ut nostri
c Archidyaconus si habet curam animarum et potest excommunicare ar. extra de elec. cum inter. cuncti
d Archidyaconus est vicarius episcopi et habet cognitionem et iurisdictionem et correctionem de offi. archi. ut archi.
e Archidyaconus ad quem pertinet examinare ordinandos et instituendos de pena que episcopi committunt indignum no de off. archi.

Archiepiscopus ubi de hoc
Arma c. appello .b. f. capitulum t. co. simacus co. se. .a. cum .a. dispensacione c. epc. f. for. c. d. gradus d. pallium .a. b. d. e. ff. m.
a Archiepiscopus ante pallium receptum si potest consecrare virgines vel facere ordines vel hoc committere de ele. suffraganeos quod potest
b Archiepiscopus electus in episcopum confirmare non potest nisi confirmat electum de elec. c. nostri
c Si archiepiscopus ante pallium receptum potest confirmare suffraganeos quod sic b. et quod potest omnia que sunt iurisdictionis sed non ea que sunt ordinis de translacione episcopi
d Archiepiscopus in quibus causis de appellacionibus potest iudicare subditos suorum suffraganeorum suorum consecratorum alterius consecraganeum et alterius recipere de off. iud. ord. quod sedem
e Archiepiscopus committere vim suffraganeorum suorum consecratorum alteri conseraganeum et recipere de off. iud. ord.
f Archiepiscopus potest facere remissiones et indulgentias per totam provinciam licet non sit iudex ordinarius omnium provincie sue de pe. et re. nostro in le. gr. ubi de re
g Archiepiscopi excepti possunt confirmare.

Arma ubi ius .d.
a Arma portantes clerici debent excommunicari de vita et ho. cle. clerici
b Arma clericorum debet esse laicis de re. excommunicari
c Arma deferentes sarracenis vel alia quibus impugnare valeant christianos ipso facto sunt excommunicati et si ab aliquibus caperentur eorum sunt efficerentur de iudeis. ita quorundam
d Arma hostis antiqui quibus utuntur animas capiendas sunt ociositas et voluptas de renunciacione nisi cum pro de
e De armis et equis in favorem sic velitis ut de his sicut de dicto de iesti de his
f Arma militaria deponere volentes clerici possunt a suo prelato concedi quo minus sicut non de subsidiu. here de pub. cle. de repugnandis

a Arta ubi arta ubi vel Aripor pro arci ues aurit separata si poca sit ab abas sit quaedam ita quod apta efficiatur pro de eius reddi si uero pro pius contum non sit apta pro restituenda et sic sed prius prius si contum potest eam repetere et eciam prius tum sed ultra possit eam repetere op. desing et mali fraternitas

Articulus ubi absolutio i. appellatio
a. in. p. baps. in. articuli
Articuli fidei sunt septem secundum
iuristas vii secundum theologos de sum
tibi firmiter
Auctoritas ubi beneficium
a. c. canonia i. capitulum
a. clerici d. l. epo. h. confessio
a. consuetudo. b. cita. p. f.
electio b. fery. f. filius. h.
iuramentum. c. in. laycis
h. minor. f. mors. c. papa
b. prebenda. a. predicare. d.
religio. b. sepultura. d. tutor
h. vendere. a. vicarius. b. usura. p.
Auctoritas in quibus consistit de elec.
dudum
Auctoritati sigilli quod et quo
dicatur de confide inst. scripta ne
Auctoritate sit dei quod quod littere dilatis
sit auctoritate ut fiat cum eius vicarius
de translacione epi in tercia questio
Audire ubi allegare. a. aug
h. b. beanus. b. confessio. m.
misterium. v. iuramentum. b. nomine
d. nuncius. a. spoliacio. h. testis
b. b. a. turpe. a.
Aves ubi aucis vel canes non
debeant ducere prelati in prau
combus suis de censibus exac-
tum apostolus
Baculus ubi baculum non portat
papa et cetera historialis et mistica
ta est et quid ille baculus significet
ubi versus in baculi forma presul
datur tibi norma Attrahe per primum
medio rege punge per imum
Attrahe peccantes rege iustos
punge vacantes despice unde i
Bannus ubi bannum venisset
debet fieri in ecclesia antequam
nuncii celebretur qui nunc attinet
pos. cum in tua
bannus audiens et hic statuit

in pede metu tacere si pre(s)creverit
nuncii accusare vel contra ipsum denunciare
si debet admitti quoniam nunc ac post citatus
ultra taciturnitas illa statim absistit
i continenti vel quantum possit
expectare per bannos que vulgatur
quia dum res est integra sed
cum contractum nunc procedere non debet
bannum nunciatur pater nomine
regis et episcopi est ubi generaliter
utrobique contra bonos de sponsa quam te ecclesia
Baptizatus ubi bigamus. c.
consuetudo. h. ignis. mors
a. sacerdos. c. sacrum. e.
Baptismi forma et quod in nomine
cristi baptizare non debet licet bap-
tisatus erit eo modo qui in nomine
cristi baptismum accepit suscipiet
secundum op. quest. de bapt. signis primum
baptizare debet illi de quibus est
dubium utrum sit baptisati vel
non et sub qua forma de bap
baptisatus a scriptis de quibus
baptizatus non est et de secretum
baptisari de bap. debuit
Baptizmus triplex flaminis fluminis
sanguinis de presbitero non bap aptham
baptismi et ardens si non ceperit
sit decedat vel moriatur salvatur
baptismus et punc moriendum
semper excipiunt i medios de
sponsa non est
Baptisatus non potest contrahere nunc
cum filia baptizantis de cognatione spirituali
spirituali extus
Baptismus dimittit crimina sed
non soluit quoniam et quomodo
crimina. r. quo adeo et quem
non dimittit. si quoniam ad huiusmodi
alii competere de diuor. et capti.
Baptizmus a sacerdotibus audeat dum
conferatur in forma ecclesie ratum
est de sen. cum firmiter

k Qui baptisatus non est ordinatus
recipere non potest de presbitero non
bap. Veniens.
l Baptisatus quis non est rebaptizandus
alatinus de baptismo licet grecus
m Baptismus debet fieri in aqua unde
reprehendit simplicitas quorundam
qui puerulos in articulo mortis
propter raritatem aque liniunt ad caput
et pectus et inter scapulas sputo
de baptismo non ut apposuit
a Beatitudo beatus ubi
Beatius est dare quam accipere
de temporibus quis quicquid
placet laborat det capiat
querat plurima pauca nichil
dimissa cetera cum marthe
Bellum ubi sacerdos quis causa
a in bello iusto non sunt
restituenda que auferuntur sed
in iniusto de iure in mo sicut quod
Benedictio ubi abbas vel clerici
presbiter . a .
a Benedictio non debet fieri in secundis
nuptiis de secundis nuptiis capellanus
vir aut uxor
b pro benedictione nubentium vel
exequiis mortuorum vel huius
non debet exigi pena vel extorqueri
sed prepositi consueta debent layci
qui super hiis inituntur laudabiles
consuetudines immo de symonia ad apostolicam
Beneficium ubi capitulum . b . c .
Celebrante . f . clausula . d .
clericus . a . v . b . confirmatio . b . co
tumacia . d . debitum . b . dispensatio
. b . e . ecclesia . z . episcopus . b . episcopus . c .
exequior . a . interdum . a . i . p
tacio . xl . lex . k . l . mandatum
. d . vi . do . h . ordinacio . e . paterni
g . pactum . g . q . prelatus . e . presbi
f . promissio . a . recipere . b . pro
vinciale . b . d . g . symonia . a . va
care . a . e . vicarius . a . d .
In beneficio succedens ubi substituitur
alium quam pecunias sunt primitie propter
annos . o . p . de consue . p . vel et non
nat . cum in honore tamen olim
b Beneficium collo sed alium clerico
post quod papa mandavit illud be
neficium dare alii sed non addatur
illa clausula quod si quod fecerit illud
de eiusmodi irritum est in aut de p
dilectus filius
c Beneficio ecclesiastico ad terrore
layorum renuncians ut possit
illud repetere etiam si interveniat
fidei iuramento extra de hiis
que vi metusve causa fiunt ad audientiam
d Beneficium modicum habens et recepto
super alio beneficio in petitionibus si
sit gaudere de recepto quod simu
tacitum primum beneficium quatuorque
sufficiens de receptis si proponit
e Beneficia pluralitas quorum alterum
sufficiat per se si sine dispensatione
habet teneat peccat mortaliter
sed dispensatio dictum licitum debet
f Beneficium ecclesiasticum laudum et
non debet recipere clericus a laicis vel
in manu eorum reputare et fieri
facientem patitur renum quod in de hiis
g Beneficium cui dignitate vel perso
natus quod requirit subdiaconatus si presbi
fieri non potest id admittere sed aduli
statum venit pertinet sua sed
sibi decta et qua ordinis prout
h Beneficium debet pro diversis ab bas
clericus qui est advocatus in causa
in qua beneficiatus est de postulatione
cum sacerdos
i Beneficia ecclesiastica diu vacare
sine dispendio de . do . z . totum sicut
k De beneficium ecclesiastica [illegible] sibi
puri pueri tenere et qui equo
de prebendis cum olim
l Beneficium rectoris et ecclesie dimi
ad aliud non semper est resti- in
integrum recepit
Beneficia principum sunt latissime m

interpretanda et non nimis large
de privil. de his
n Beneficia plura quorum alterum
sufficiat non etiam per licentiam domini
pape. de cleri non resi. conquerente
o Beneficium simul habens non potest aliud
optinere vel litteras impetrare nisi
de primo fecerit mentionem de rescriptis
cum adeo de preben. referente
p Beneficium unum habens et aliud
potest recipere quod curam de preben. Cum teneamur
q Beneficium in partibus in ecclesia in qua
et eius nimis modicum fructum debet
illud dicere alias non valet de preben.
r Beneficium non vacans Beneficiales
conferre debet solus papa de preben. Vacante
s Beneficio papa et plures potest quilibet
per renuntiare sed non gratia dictis
clericis ad apostolicam
t Beneficium nominatum sed dum ei fuerit
utroque professione vel iusta sententia
conferre dare oportet de regula Statuimus
v Beneficium conferens alium per suam gravi-
tatem alias non confessurus
symoniacum committit si clarum ubi benefi-
cium. sunt conferendum. Ut nostrum
x Si ad beneficium quod quis symoniace possit
reassumere dispensatione et quis
possit dispensare de rerum potestate
y Beneficium dans quod dare Placuit
non potuit tenere ad aliud quod sibi
ei cum concessit de preben. Ut nostra
z Sub beneficio suis imperatur si in pe-
titionibus renuntiat eius pariter prefecte
et alias impetravit nullus fiunt
in renuntiat de rescriptis Ad audientiam
n Sub beneficiis pluribus in petitionibus post
recepta et in prima de his recipi in sec-
undo supra loco faciunt mentionem annul-
latio valeat conferre de primis non
faciat mentionem sed tenuit quod sic de re-
ceptis in nostra
b Beneficium veterum impetrandum contra
omnia etiam post data prima

et in tribus existentia tenentur
petere cessione de iure nunc ut supra
c Beneficia ecclesiastica non potest
aliquis auctoritate propria committere
de re parum. Olim
d Eis a quibus nos congnoscimus
beneficia recepisse tenemur
obnoxii et in officiis caritate
detestari Cum in officiis
e Beneficia dignitates vacantia
in curia romana possunt conferre
hii ad quos spectat collatio
mensem avaritie et quod quis
vel de preben. Statutum
Bygamus ubi uxor. f.
Bygamus dicitur aliquis multis
de causis de big. super eo
a Bygamus si potest absque vel a
papa dispensatione promoveri
b Bygamie impedimentum non tollitur
per mortem uxoris vel per primam
vel baptismum ibidem
c Bigamus licet de statu sacri minoris
et quid ad bigamum debitum
d Et bigamus potest dici qui contrahit
uxorem propriam cum nulli non
de cler. qui fuerit et quis
e Bygami non gaudent privilegio
cleri tali nec portare tonsuram
nec habitum clericalem ut patet de
big. Altercationis
f Bonum ubi absens. v. altera
Baptismus. d. communicatio. f.
excommunicatio. q. c. facere. c. gua-
men. c. clericus. c. iudex. q.
uitare. v. nimium. c. nimis. c. obera
c. peremptus. c. predicare. b. p-
latus. n. presbiter. g. presbyter
q. procurator. d. renunciare. c.
scandalum. b. sepultura. g. vendere
a. viri. f.
a Non plurium si obligata cui est
in talem ad nuncupavit et conde

pulegio gaudent cu rebus
ecce de pec[ulio] eplus
Bona opa i pcco mortali
facta si valent et ad q
de pe · c · ix · q quidam
Bona matri sunt tria s[cilicet] fides
proles et sacram qui filii
sunt legitimi pucabiliter
Bona ecclesie si 2 qn restitui
possunt datori repenti de re
extrauagante missa
Bonis ecclie augmentatis sunt
facultatibus qn deb augeri pecto
et qn no depauperet cu clerici
Bona ecce sunt pauperum quia
necesse sunt danda pauperibus
de pstis nichil
Bona fides requirit ad pscripcio
et si sufficit sine titulo et qn
op dispe de pscrip Si diligenti
Bonu e ante de unoquoque ul
pfurmentu donec pbet qnm
ubi et hic et qn destruit in
ordine facere ex parte
Bona ecce dupimode pnt alie
nari et hic hic duplimode co
petit et de fiet resto de resti
in tegrum requisiuit
Bonos tgit uiuis apto s
pena malos de off iud ord
grauis sufficienti
Bona uxoris no st debitu
uiri distrahenda 2 papue
fundi dotalis de 9 sue expte
bona ubi mathi euagantur i secto
si moritur no deb hcre abbas
ul monasterium si cu noluit
recipe salua ordinis disciplina
ul si eu expulerunt de infant
ut lau expo Si aparte
Bonus mecu 3 ibi tinc clam
ubi culpa no e 3 dobs regsilia
et bona sua recipientes
aliquie adiudo stiu que alias
no recipet si in tuenat pactu
sunt symoniaca e qntu ad eccleias
si aut pactu no in tuenat
sed in tenco sola tr et rea
piens et receptus sunt ulpa
biles aput deu de symo tuanos
Bonu q fit no remunera
sed q bn fit dn Johes sanctus
ma dicebat q deus no est
remunerator no iu s ad rectitor
de collupsione scripta
quoniam ul in psonis quas
aliquos tr sinal excomunicacione
ul suspensionis ul i edicti ab
ipis ul occasione ipor platus
ipo facto e excomicatus et si
p duos menses steterit i tali
excomie no pt absolui nisi
a papa ut s p destru exquinc quoque
Bona fides psumit absit si
rebus tuis saluus exputibus
depositas a iusti de posito bona
Bone fidei sunt aliq fides
actiones et aliqui stricti iur et
qua differunt et bonis dilhac
materia de exc ex eu rebus ablb

B[r]racchium ubi
Bracchium seculare in vocari
est sup clericum qui i caril
est ul no de off · iud · ord ·
de nouiia i plerisque

C[alli]x ubi
Calix de qua materia debet
esse et quare de missa alibiquia
auctor · p · canoy · c · ubi ·
yeronimus · a · uniuersitu · utz
· f · m · n · p · x · y · z · parua tor
· d · sertiis · c ·
Calupnie iuramentu deb iudex
petere pcke pcurator quo
constituit uniuersitas pcurator
ubi constitutus adhuc de illud
iuramentu pria s duos reperitur

quia in causis
b Calumpniat qui differt in persone
eorum de quibus excipit vel accusat
excusat tamen per errorem probabilem
de elect. Statuimus
c Calumpnie iuramentum debet
iudex petere ab actore quando
ipse absencia rei mittit eum
in possessionem et illud sufficit
quod si reus veniat postea cum
non iuraret de calumpnia sed se
iurasse iuratum ut lite non contestata Super
d ex calumpniose non faciat iurare
debet quicumque petit iusticia ab ap
ticiendic ut ea arguat falsitate
et hoc ubi non est super iuratum
de calump de fide instrum Accepimus
Canones ubi. anceb. a.
Canonum ubi apostolo d. c. ff. i.
a Canones preiur statuta imperatorum
vel legum sunt de iure calumpniis lenunt
b Canonici quidam personales quidam
locales et quo de causa. Canonici
c Canones admittunt iuramentum
calumpnie si aliquis de articulis
non admittunt de iura. calump. c.
d Canonum statuta principum con
stitucionibus adiuvant et leges
non dedignantur sacros canones
imitari de novi op. ut quilibet
Canonia canonici. ubi con
firmacio. l. epi. a. i vestre
a. p telamus. m.
a Canonici vel capitulum si minuere
vel augere vel supprimere possit
prebendas vel dignitates sine
licencia pape c. et d. ep. de
const. cum accessissent
b Canonici delinquentes de iure
qui deberent puniri per eos sed
de consuetudine per decanum vel aliquem
prelatum de capitulo de off. iud.
ord. irrefragabili
c Canonici et prebende differunt
et quo differt cum in singulis
Canonicorum et monachorum et d
monialium inscio sed qui de iure
facultates monasterii debent non
amplius
Canonici duo si sunt cum episcopo e
recipere possunt beneficium ac si
presentes essent in eccl. et non
plures et idem est de hiis qui
cum papa deget. ii vel de eccl.
ad audiendum
Canonici si sunt esse cum episcopo f
qui celebrat in loco nimis d
sed quod non de pub. quod non nullus
Si canonici aliquid contractum g
faciunt de rebus eccl. mortuo
episcopo viventem tenuit contractus ep.
po. dicit. qui tenuit. sed iudicium
de plenum est circa hoc. quod talis
electus contractus nullus est et
sine aliqua restitucione irritus
et datur electo episcopo vivens valet
stare contractum vel non et si
ratum habet tunc incipit valere con
tractus alias non valet ne sede
va. eli. i no. Novit ille
Si canonici qui cottidie reci h
piunt in ecclesiis ultra minimum
habeant vocem in electoribus prelatorum
ex consuetudine de consti. cum dilecta
neque non debet in divinis
Canonici cessare nisi super i
in litteris autenticis sigillatis
tale compromant et illi qui
contra quae cessare nolunt
assignent alias non cessantes
vel si cum legitima fuerit tamen
debent pronunt illius et ex re
propter cessacionis ut debent
cruces vel ymagines prostern
in terra vel alias irruent
tractare etc. ex de off. iud. ord.
Si canonici

f Canonici expectantes sub qua
forma debz recipi et quibus
debeat esse nüs eorum
alex iiij expectantib supre
uocatione contingit per quendam

Capitulum ubi abbas d i crday
a · maior · c · g prebenda
b · prelatus · a · sepitu · c · translac
d · vacare · a · b · c ·

a Capitulum non dz querere aliquem
ut conueniri nec in eius nomine
auctas uel grauis prelati et cetera
nisi capitulum agat contra prelatum
quia tunc capitulo dabitur actor
auctoritate iudicis de peruentibus
alia quid quid de appellationibus

b Quod capitulo uel etiam supersunt
dz electores concurrere si commode
commode possunt ad ubi obtulit
se facultas de elc · non tenent

c Capitulum non potest contra consue
tudines remouere uel nouas
in ducere sine consensu epi deq sue
Cum consuetudinis

d Si ad capitulum debz nolui bona
archidyaconi uel epi morientis
uel confirmat successori de bonis
epi debz fiel reseruato successori
de bonis archidyaconi ponitur de
statuto de test relatum

e Si capitulum cum epo possunt pre
iudicare futuro archidyacono
post mortem predecessoris in aliquibus
obsequiis liberando clericos
uel subtrahendo iuri archidya
conatus de excess · pla · ad hoc ·

f Cum capitulo cathedralium ecclesiarum
debz deliberare archiepiscopi cardina
tium de dilatis ex posuit

g Si capitulum uel conuentum quod
capituli tenetur requirere archiepiscopo
cum uel adipiscitur eiusdem uoluntate potestatem
eligendi in aliqua ecclesia
et si potest eligere de alio gremio
de elc · ne pro defectu

h Si capituli consensus requiritur ad hoc
quod epc possit dare quinquagesi
simam de decimat aplice

i Si sine capitulo potest epc remittere
iniuriam factam ecclesie de sentencia excommunicationis

k Capitula cathedralium ecclesiarum debz
ad consilia provincialia mittere
et eorum procuratores ad tractatum
admitti de hijs que sunt aplat-

l Ad capitulum pertinet et si in ebitu
conferre beneficia que sunt de
collatione epi si vacauerint ultra
sex menses et cetera de concess prebend uel

m Si capitulum potest absente ecclesia ulla
f iudice post vacantem de primis scolariis

n Si in capitulo non potest aliquis qui
uelit recipere in canonicum aliquem electus
nolentem alium mittere
uices suas et ut canonici te
neantur illum admittere dz tunc
de elc quia propter

Caracter ubi
a Caracter in primitiuis ordinibus
quocumque tempore conferantur ad prima
uenit conferentes et recipientes
tempore non debito de temporibus ordinum
consultationem

Cardinalis ubi
a Cardinalis in procurationibus
non debz excedere numerum xxx
euectionum de censibus exaction
et prouin apostolus

b Cardinales qui sunt et quare
sunt uocati sunt dicti archipresbiteri

c Cardinales quando tenentur
eligere papam et quod duobus
partibus cardinalium eligentibus
unum in papam alijs est non con
sentientibus ille dz haberi pro papa
de elec · licet de vitanda

a Camera ubi
Camera quid est et unde dicatur
desponsata duorum accepta
a Caritas ubi baptismus .a. vtr. a. i.
quia caritas opera nostra uinuntur et
caritate ab errore Sui feruita
revocare desponsalibus m. c. opa
b Caritas est fons quia tam cum non
quaerat aliena de reglaribus conpendiis
c Caritas ordinata incipit a se ipso
de supplenda negligentia prelati licet
a Carnes ubi dies e. dispensatio
in subvationem a.
Carnes non debent monachi comedere
in refectorio nisi propter hospites solempnibus
refectorio separate de statu monachi
cum admonastium
b Carnes possunt comedere aliquando
in quadragesima si fit in natiuitatis
articulo de observatione ieiunii consilium
c Carnes possunt comedere in die veneris
si illa die evenerit natiuitas
domini omnis christiani qui non sunt
astricti per votum de observatione ieiunii explicari
d Carnalis copula quid sit probatur
per bai de test. et att. procurata
e Carnalis copula sequens sponsalia
facit unum desponsa libus conpendium
Cassatio ubi electio .f. h. p.
et confessio .d.
Casus ubi electus .g. commodatum .c.
depositum .e. furtum .b.
a Casus fortuiti puniri non
possunt de homicidio quid vero casu
b Casus fortuiti in putat in commodato
propter expressum pactum et moram
de commodato cum si sit in deposito
de deposito bona fides
Cathecismus ubi quod patrinitatis d.
Cavaat ubi ablatus .h. absens
.h. m. acto .m. p. advocatus
.c. f. allegare .b. appellatio .f. h.
h. i. n. a. f. h. ii. i. auctus
.c. canonica .i. captivus .f. citatio
f. clericus .g. delegatus .b. dilatio
.c. dominum .a. dos .d. episcopus .f. excommunicatio
.a. feodus .e. filius .c. ycononius
.a. irregularis .b. iudex .c. h. b.
iuramentum .b. i. z. ius .b. laycus
.a. legatus .f. i. lepros .b. lis
.a. maior .c. minor .c. g. minor
.a. necessitas .a. ordinarius .d.
ordo .l. patronus .f. pena .e. i.
peremptorium .a. possessio .c.
h. q. prelatus .c. h. i. ius .c.
residencia .a. institucio .f. c.
sima .g. b. simus .b. subdelegatus
.c. subtilitas .i. testis .a. f.
m. z. c. f. h. b. b. votum .c. h.
a Causa cessante cessat dei effectus
et quando fit et quando non decernitur
post translatam de appellatio cum
cessante de nove magis
b Causa proprietatis et possessionis
cum per tractantur coram diversis
iudicibus de iudiciis sicut
c Si causam aliquam expressit
appellans coram iudice a quo
appellavit potest proponere coram
iudice appellationis ob quod et
quod si et papiae quando hoc tenetur
appellando de appellationibus constitutus
d Causa criminali uel civili uel
minori possunt arbitrio compromissio
de offitio iudicis ordinarii irrefragabili
e Causa triplex scilicet civilis criminalis
et spiritualis et quando et quomodo dari
reconvencio inter se de collusione
f Causa cepta inter prelatum spiritualem
et subditum uel subditos uel
suspensa sit iurisdictio prelati
et si est appellatio de causa omnibus
g Causa viduarum pupillorum et
orphanorum principaliter pertinet
quantum ad iudicium seculare ad ecclesiasticam
vero pertinet quantum ad protectorem

de fo. cpe. extende de off. ind
significamus
Cause nimie dicit quae ad super
iudicat no sufficit de app. de
appellationibus
Cauto ubi absolute f. iurare
c. peccator. in. p. usurae.
Cauto qui p ferenda e media
quas pti aduse quaz quique
honeste p. et quas de eo qui
mitti i pos. ca rei f. g seruitutis
Cautoz de semp piare quiz
admitti i dubio de rest in integ
Cautorius nomie significatur
nuda promissio it sed cum
addit ydonea ul sufficiens
pignoratia ul iuratoria mit et
mixta bona de stit de pignoribus
et aliis tam tu consistet
Caute debz decrato p sona co
mitti qui ult age palio sy
eius madato de pactis
Cautoz ydoneam usu fructuaris
q utat et fruat salua rei
substantia et h cautio in tpori
debz sive res mobilis sit sy
i mobilis sive soli et hoc
appellacoe mobilium etia se se
mouentia continet et arbitro
boni viri dari debet et contin
cautio ptas duas cas primam
de utendo fruendo arbitro boni
viri alia restituendo usufructu
quaz cu remitti th cautio cu
ttt e pfetz reddire ad usufr
tuariu ff de usufr. fructuario
ff de usufructu pterea ad ptes
in rebus filii. de pignor. cu
consuetet
Cedere mutacione t c.
Cedendi licentiam possunt
epi pete a papa i aliquibus
casibus de renunt. ut p diu
Cessio actionis sive donatio
qui tenet et qui no de aliena
in causa ffalta excepte
Celare ubi abbas c. acto. fl.
clinis. b. c. diui. a. annona
a. frigidus. b. pecuni a. c. fc.
cpe. fenerat a. ignis ignara
b. in tdari f. inui. u. missa
b. impetra a. peting. b. religio
n. sacerdos a. trinitas b.
Celare no debz qs i pecto mortali
de missa cele. de homine
Celebrare pnt in altaribus
viatici fres pdicatores et
minores utrique fuerint sine
preiudicio iuris prochial de privil
in que adcelerum
Celebrare licz sacerdoti plures
missas in die natiuitatis ul
no ii i nativ et qz c tres
m quam alias de cere
i natali misse debent celebri
exornare prima sanctam christi sig
genituram altera venturi &
signat gaudia christi Tercia
fatum q lex fore facta de sigt
de missa cele. g sulmisse
si celebrare pt contritus i nitte
de pcto mortali sed no ɔfessis
de missa cele. de homine
celebrans i extrema mora a
irregularitatez lic graviter pcet
prohibet eligi ul fuerre
ea que sunt iurisdictionis
sed eligi no pt de cle. exco
de pcto 2. c. si celebrat
vnu celebrare possit suspensus
ab officio de cle. excom.
celebrante excomunicatoe ut in
t dicta deponendi sunt et
si cu ipis possit epc ul legatus
dispensare de cle. exco. dicta aute
si celebrare lic i ecclesia interdicta
et quādo de privil ut privilegiu

a Celebrans excommunicatus vel
suspensus vel interdictus efficitur
irregularis nec potest dispensari
eo dimicante nisi per papam dispen
satur … medicinalis
a Census ubi extra c.
Census ecclesie si queritur
qualiter et quo augeri vel con
stitui possunt de cen. ex c. philippus
de cens. ac preterea qui
b Census nomine quis petere ecclesia
de cens. sequitur
a Cimiterium ubi extra in … clericis.
Cimiterium in quo sepulta sunt
corpora mortuorum excommunicatorum
reconcilianda sunt et illa cor-
pora exhumanda si discerni possunt
de conse. et vel aliter consulenda
b Cimiteria eorum privilegiis gaudeant
cum ecclesiis de immunitate ecclesie
c Cimiteria iudeorum violari
non possunt aut invadi christiani
de iudeis dia. …
d De cimiteriis debent ossa excom
municatorum etiam si discerni possunt
ab ossibus aliorum alias non nisi
fuerint illi qui penitentiam absolu-
tionis non … quo minus
fuerint absoluti de privil. hec
e Cimiterium dedicatum grecorum
aut latine et tunc quod est tam
cum terra quam … spectat
pro … de sepul. sacris
f Cimiterium vel sepultura et
alia suffragia ecclesie absolutis
de sepult. parochiano sed heredes
ad quos bona devenerunt co-
guntur sunt ad satisfaciendum ibidem
a Circumcisio ubi
Circumcisio qualiter et quibus
conferatur aut quibus … … capt-
ivi … ubi absens … g. sumatur
de l. appello c. b. clausula
c. excommunicatus c. impedire

de iudex c. iurisdictio … …
… c. peremptorium ac de e
quartana a. a
Si autem citatus pars aliqua venit
ad curiam romanam utrum iudex
cui facta est commissio appellatione
remota possit procedere contra
aliam partem que venit ad
curiam in textu dicitur quod non nisi
glo. sunt op. de appell. venerunt
b Si citatus est aliquis ad locum
non remotum ad vocem sua ultra
duas dietas utrum teneatur
ire sunt decretum non nulli
c Si citatus est aliquis ut veniat
ad iudicialem mittat se impeditus
utrum teneatur mittere procuratorem
op. de procur. querela
d Si citetur aliquis ita quod si non
venerit sit excommunicatus nulla
exceptione facta et non possit
venire utrum sit excommunicatus
non quia … si quam citatus
illud ignorat doceat de impedimento
et sine difficultate absolvetur
de testi. cogendis … sup. ea
e Citatus vel vocatus ad electionem
seu ad aliquid aliud vel venire
non posse propter timorem vel propter
infirmitatem vel …
ad maius tribunal de elec.
f Citatus ad … … propter
iudicialis sola responsuros
… quo missa est tribus utrum
tenetur venire non de iure
de off. iud. del. pra… …
g Citatus simpliciter potest mittere
procuratorem pro se sed si
personaliter est citatus non suffi-
cit quod mittat procuratorem in
… non … debet destinare
nuntium ad allegandas causas
quare ire non possit de mai.
et ob. …

h Citatus non veniens ad diem prefixam
et sua contumacia punitur et in expensis
si ad tertiam citationem peremptoriam
et aliter punitur vel quia mittitur
actor in possessionem rei petite
vel excommunicatur si missio fieri non
potest de procuratoribus circa depositum
i Citatus non veniens non excusatur
excommunicatus per quacumque infirmitate
constanti cum non excusat tibi dem
k citatum et impeditum ne possit
venire ad diem si tenet mittere
procuratorem ar. b. c. qui in primo
et cum liceat non compellitur agere
ne fiat et preiudicium in prescriptione
et rem suam et in fine et im
peditum compellitur constituere
procuratorem qui saltem licet
et sic interrumpet prescriptionem
et sic in diversis compellitur per
iudicium non compellitur reus non
non compellitur iusta causa in pre
sentia et propterea sed tamen ardua
sed sufficit mittere excusatorem
fidem de hoc faciat de dolo et
totiens *cum dilecti*
l Citatio potest fieri per nuntium una
vice de contestatione de causa *cum dilecta*
de appellatione *cum parati*
m Citatum personaliter audire debet
non tenetur personaliter nisi
fiat criminalis causa pro quam
citatur sive veritate dicenda
aut iuramento calumpnie
faciendo et idem in ordinariis
dum dicitur non tenemus nisi iure
esse ambiguum
n Citatores plures possunt fieri
una pro difficultatem citationum in
uno casu *super causa*
Citatio contra formam iuris facta
non valet tamen alium nisi opponatur
exceptio. et quod de exceptionibus
ponendis alicubi in capitulo pu..

Civitas ubi *clausula* et cetera.
Civitas non comprehenditur sub
diocesi in litteris pape ut extra de rescriptis a
et quia et cetera pro ti. *accepimus*
Clamor ubi
Clamosa insinuatio debet prius a
tedere semper in quisitionem de certa
qualis et quando
Clamore accusationis non indiget b
scelus quod evidenter patuit et
de certa evidentia
Adclamatione populi non debet fieri electio
de electione cum in nostra ecclesia
Clandestinum ubi filius in
illegitimus. c. sacerdos h.
Clandestinum dicitur tribus modis a
uno modo quia non sunt testes 2o
quia sit sine debita solempnitate
3o quia sit contra tenorem huius
constitutionis cum inhibitio cum clan
destina desponsatio cum in *hibitio*
Si clandestinam desponsationem alter
negaverit alter in tibi probare
de clandestina desponsatione *si quis*
Clandestine non debet esse clandes
tinis sunt prohibite de electione *quia propter*
Clavis ubi.
Claves date sunt in petro
ecclesie de penitentiis *gratianus*
Clausula ita si preces veritate a
vincuntur semper intelligenda est
in rescriptis de rescriptis quotiens
Clausula ita si est ita potentia b
in rescripto sine insinuat contra
presentia ut vivi tamen b tamen
quod referri debet ad omnia de rescriptis
Clausula ista quidem *olim* c
alii talis dicitur non se extendit
ad illud de civitate nisi dicatur
quidam alii cives et dyocesis est
secundum dicitur ille capitulum de rescriptis
Clausula ita si partes ad alia ipsos d
non suspensio semper debet intelligi
excepto quod papa scribit
quod prius datur alteri sufficit
quod

i aliqua ecclesia et si non oppo-
si nec papa velit alicui facere
plenam gratiam et ponitur clausula
ista non obstante sed predictis
nobis duximus scripta nostra
dirigenda mandatum
per clausulam istam quidam alii non
possunt plus quam quatuor per-
nomina eorum exprimere in primo
articulo directe scripti et in multis
Clericus ubi abbas. e. t. abbes
l. absolucio. n. o. p. accusatore
o. arma. d. b. f. bursa. h. h.
n. bigamus. f. bracium. e.
defendere. a. dispensare. b. ca-
c. a. exequcio. e. fideiussor
c. hospitalitas. a. hostiarius
a. [illegible]. b. instrumentum. y. z. iu-
dicio. b. negocium. b. ordo. b.
ordo. b. e. papa symonia. h.
i. peccatum. b. prelato. n. re-
muneracio. b. sepelire. a. t. d. ta-
bellio. a. testamentum. g. testis
z. y. vicarius. b.
a Clerici dicuntur quia sorte vel hereditate domini
qua in sua ordinacione adheserit
dei assumuntur de presbiteris aptus
b Clerici conveniens laycum iudicem
suum quod clericum meretur penam
infamie et quam differo contra pe
c Clericus non potest contra [illegible] diligenti
sentencie in iudicem laycum
et de consensu episcopi de foro compe-
tenti significasti
d Clericus non debet recipere ecclesiam
a layco sine auctoritate episcopi et
contra facientes excommunicati debent
et nisi destiterit debet ab omni
ministerio ecclesiastico deponi
de iure pro peccatis nec etiam
remittendi decrevimus quod idem
e Clerici debent esse inmunes
ab omni exactione secularium et
quod ea que de usibus ecclesiarum
deputantur quod ad fundacionem
ecclesiarum cimiteriorum et domos
et ortos iuxta portas in minima
debet esse ab omni exactione
tecta aut cum suo cimiterio
sicut de censu et non inmunis
Clerici et alie ecclesiastice persone f
debent conferre sicut et alii
possessores ad reficiendum pon-
tem edificandum et similia
Clerici in sacris ordinibus g
constituti in summa vel causa
sanguinis interesse principaliter
non debet nec ipsam summam debet
dictare vel scribere nec [illegible] vel
[illegible]
Clericus de partibus si debet gaudere h
privilegio clericali talis [illegible] simplici-
ter. [illegible] tamen adhuc non teneatur
de hereticis ad abolendam
Clerici non debent advocare coram i
iudicibus secularibus nisi pro causa
sua et pro miserabilibus personis et
hoc intellige de illis qui sunt
in maioribus ordinibus constituti
vel quia habent stipendia ecclesiastica
alii autem clerici non habentes similia
stipendia ecclesiastica et constituti in
minoribus ordinibus advocare
possunt et hoc in causis civilibus
non criminalibus vel sanguinis
de postulando clerici
Clericus coram iudice seculari de- k
iure conveniatur non est [illegible] hoc
a suo episcopo condempnandus et hoc
intellige de illis qui invite in
vitus tractus sunt ad iudicium
seculare quia si voluntarie hoc
faceret locum suum amitteret in
civili causa perderet causam
eciam si summa lata esset pro eo
de iudice ac si clericus
Clericum accipiens vel nolens l
de criminibus auctore prelati sui non est
[illegible] hoc excommunicatus de iure cum

no ab homine de sen ex q cit fame
m clericus no pt a layco trahi
ad iudiciu seclare sed ecouo laycus
bn trahit ad iudiciu ecclesiasticu
p desidiam iudicis secularis
de undi qualit et quando
n clerici simul litigantes psut
ad liud epi eligere iudicem
tem p ecclesiastica no coram se
clari vel layco nec eciā coram
a a psona ecclesiastica psut iniste
de licencia epi de foro gpe tit ,quis clericus
o clerici tenetur respondere coram
iudice seculari i cā reconuentois
et hec dec . tpali no de foro
gpe nullus
p clerici psut esse testes p ecclā
sua vel quī aut cumplendi sunt
ad phibend testimoniu ꝯ ecclā
op . c . b' ti q' sc de testibus zat
q clericu vel religiosum cunuatis
sun de domo vel possessione
sua expellens cū moderamine
i tpāte tutele no e excōicatus
cū si modus excedit ignorat
vel casu vel qua alit ipsū
no posset compelle de testa
pro . olym causam
r clerici sui iurisdicioni debent
epi p'ma promissione con
sulere no eos sine casu ro-
ti sine bnficiis spoliare
de resti . spo . ꝯ querente
s clerice et monachis e obspic
lem si zeli indi psun fore
sui discrepini de post clita
t clericu videns ledi vel puti
debz cogi ad quem q' in phibeat
testum de test . co . p'uenit
v clerici puniri suspendendi sit
ab officio et bnficio desiderimus
x clericos ob causam p'uenit
iudicari psut ecclesiastica suspe
dia in sdiā ibidem

clericus sine licencia epi de · z
seruis ecclam sua dsito appellat
i canone de eli no ress it quoniam
clerici res quas i ecclesia acq a
sunt acuic ecce debet relig
ecclesie de peculio clericorum vnus
clerici bnficiati gpeti?/ /cum pris b
vsufructuarijs quia vsufr
morte sunt scli i clerico s
no p'omma q' vsufructu
p'ap'iendo fructu facit suas
et inde potest testari no sic
e de clerico de peculio clericorum
clerici no dt . Si quis t c
de cimas de dote ecce sed de
predijs p'uoralibus debet
de decimis no
clericu p'anaciens i iniurijs d
et sic no i vite excōicatus
est de sen ex contingit
clericus no psut renunciare e
pruilio clericale vt ꝯ ad zai eius
iutoz de sen . ex ꝯtingit canda
clericu percuciens et no arctis f
s igitans ipsu clericu si igitu
sit p biblio no incidit in ca
nonem excōicacōis de sen exc
clerici pertinaces Si vero g
rone officij q' stz i cīta vel
iugra q' stz subditos subditos
ad sui et zeli v' conuentus puorum
ad vlescentulos corrigendos
a' dum v' castrum vt abusio
lencios cohibeant no est ex
ꝯmicatus de sen ex cū voluntate
clericus pt age ciuilr et si h
iudex secularis p illeg querela
qua ille no vult alit obedire
dum p'uat no inputet
clerico de elor . volu postulati
clericus p'cussor esse no debet i
et si p'cussor ꝯmis sit no eum
dampnat debz deponi de clerico

puissore Si quis in aliquo
Clerici coniugati non possunt nec
debent ad sacros ordines promoveri
de cle. coniu. Sane
Clericus duellum offerens vel oblatum
suscipiens siue sit victus siue victor
deponendus est potest tamen episcopus
dispensare cum eo si non fuit occisio
aliquis vel membri mutilacio sub
secuta de cle. pugn. in duello
Clerici siue prelati siue religiosi
vel seculares non debent alii alios
ad publicum vel seculare iudicium
trahere et secus facientes possunt in
hoc casu habent diocesani iurisdictionem
dictorum delegatam super exemptos
clericos in quibus contrarie
Conventio ubi abbas cum appellacio
alii a arbitrium b. t. conventus
f. electio p. t. l. confirmacio b.
consuetudo m. gium. d. dos. g.
executor i. fides c. iudex c.
iudex. i. legatus c. mortuum
i. procurator. g. professio. c.
promissio b. recipere i. sponsalia
g. testes. ii. vir f. uxor. g. p.
Conventio non debet esse in maiori
sed econtra in preiudicium ipsius dispo-
sitioni et ma. cum bonum
Coadiutor ubi
Coadiutor in administratore
datur episcopo propter suspensionem
dilapidacionis et propter infirmitatem
seu senectutem vel debilitatem
de off. del. venerabilis de clericis
egrotantibus extra consultationibus
de symonia licet et ecclesia in ypsis
Collegium ubi autore b. electio
b. conventum a. monachus
a. pro ung. h. k. q. procurator
z. recipere b. usura. g.
Collegium faciunt tres quamquam
duo. propterea x. tibi xvi quamquam
nos faciunt quis porcionem nisi
Clerici coniugati non debent habere beneficia
ecclesiastica vel administraciones ecclesiasticas et
si habent cogendi sunt dimittere de cle. coniu.
Sane et infra dicitur

et eius de eleccione nullus
Concedere ubi accessorium
a. epi. m. executor a. hoc
a. papa f. prohibere c. testis
Consilium ubi abbas i.
i. annus t. capitulum k. cam
m. lex
Concilia quatuor fuerunt princi-
palia que ita veniat ecclesia
sic quatuor evangelia niceum con-
stantinopolitanum ephesinum
et primum et calcedonense cum hiis
dispensat papa in illis et contra
illa dummodo nihil statuat contra
fidem decrevit per translatores
Condicio ubi alienare a.
c. apostolo v. consensus b.
contrahere t. dignitas d. de
novo. a. electio c. p. g. error.
a. exigere. i. filius. a. ma-
trimonium d. ii. monachus c. pre-
a. b. possessio c. religio c. sima
b. sinus a. tempus t.
Condiciones generales semper intelli-
gi debent in contractibus proinde si dixi
volui si res in eodem statu per-
manserit et sic de receptis
ex parte convenisse
Condicio si et que et quis possit
apponi in commissione tutele
vel dignitatis et quo superior
non potest apponere quando cum subditi
confirmatorum sed inferior non
potest nisi post electionem et condiciones
que ipso iure insunt et apponuntur
et exprimuntur sine aliquo vicio
et condiciones non recipiunt actus le-
gitimi de elect. significasti
Condicio illorum qui delinquunt
non debet esse melior quam illorum
qui obediunt vel stultorum quam
peritorum de ... et contra contingit
Condicio turpis turpis apposita
in desponsatione debet firmari et
desponsatio teneri de condi. ap. quamquam
Condicio apposita in desponsatione
recedit per sequentem consensum

uel aualem coplaz de q di ap. dell
Condicio possidentis melior est
Jure pat q. ar.
Confessio ubi actor p. ad
votatus a. celebrare d. qui
a. dispensare e nem s. pster
d. religio. m. sacerdos. i. tare
a. testib. q. usuri e.
Confessio de se aliquo crime no
dz credi i accone crimi aliorum
nisi i crime lese maiestat
et ubi unus labes attac aliu
ul detegit de confess crimine no
stolum detest. - 2at venientes
Confessio coram no suo iudice
facta no preiudicat quo ad
pena decundi. et si clei pindicat
tu q ad suspensione de confess
Eu sup de excess. plac q sit gne
Confessio ad q pindicet rec
vit plura uel mor sponte
aty cura seius sit et host
Caulio q fatit ius ut natura
repugnet de confe ex parte d
fide instru. Si cauto
Confessio contra sentea libi li
fauore libtat no noz ibidem
Et q 9fo iudici et aduocat
renotari possunt ibidem
Confe crime i tormet facta
no pindicat nisi p seuerz d
duoi.. et repu. fideliter
Confessio crime et iure conte
te fatti si ex delibacone fiat
renocari no pt secus si q casu
inauandic ibidem
Confessio i iure p punito hz d
rem i puna de ind. at sithic
Confessio p metu ul p timore
extorta no preiudicat de pre
uatoribg a ec de us de off. ind.
del causa mrdy
Confessio sponte emiss inmcq
est tractandus secus de illo qui
confitet timore p bonu de symo
dege de fur. ex tuis
Confessio tam uec q i re p tatia
fit tribus modis s. oc fu emdenta
9 tracta de p sup in illus dulis
Confessio illorum qui i aliquo
crime detenti se dicut ab illo
abstinere no posse recipienda
est sed tales no sunt absoluendi
de peni q q.
Confessiones audire no put
abbatisse ul uiliciro quecuq
Confessores sibi put monachi
eligere epi et alii superiores plac
et in fauore exempti de peni
ne predilacone
Cosenes ete sigita et aliorum
e peg nouorum et put tpe in e da
de peni q uite
Confessio i uite p t fieri a
dyacono ul et a layco de fur.
Confessione reuelare sinere
sacerdos antiquitus q pellebat
p mudu peregrinai hoc uco debz
de peni et i artu in ostelum
inde tandi de cpecq. pl. dilec filij
Johannes de pe. omnes
Confitenti accedes e instra eo
fenie de spon. tua nos
Confirmacio ubi abbas. g.
capitulo. h. archiepi. h. c.
capitulum. m. 9 primus. e. dignitas
d. electo t. x. in edary. l. iudex
r. legatus. g. uiui a. mensis
e. f. papa. a. d. prebenda. a.
presbiter. i. ratificacio a. religio
g. testibus. q.
Confirmatur debz confirmare
p sona electam qua cofirmat
de elect mich e de appel qua fronte
Confirmacio rei litigiose no d.
vz quin iudex possit 9 gocere
et causam finire de 9 fir. utili
et in utili. Si quis   et utili
Confirmacio sub forma qui
facta ul in nouacio ul nomi
ius tribut sz tm confirmat vetustis
Confirmacio rei que fit i forma

gmm 2sme tae qstone no impe
dit petitom aliarg uel qstom
indicis illa vo q sit sme tae qstoe
2 exceca sua qq impedit tn si cui ess
q p ffi suggestiom ess impetrata
no valeat ibidem
Confirmacionis sacmetu puire
debet dcmire soli epi de consue
quato de sacra vnc. cu venisset
Confirmacionis sacramenti si pt
dari a sacerdotibus ul no sacerdo
tibus de mandato et p missione
pape op b'z q sic sed qsi no
posset fieri de comissione uel
mandato epi ul archiepi ibid
Confirmaco facit viduas. s. quto
9 iugalem spualie uit platum
et etaz de elec. c. uit canonice
Confirmaco rei no dat ius
nouu sed ea opat q fuit effi
mag validu si ex ca sua ss
hoc faciat qto ex mellus pt
auctor qfirmat pt de hoc
indicacc de cotess pben ul ec ex
diuisit
Confirmato ~~nig~~ magistr iuris cofert si
electo no sint canonica de ca
possionis et ss cu super
Confirmacoq dz ec electis i abbe
ul epu du quaz se in eius
de administracoe bonorum illius
ecclesie adq elig alias pt
repelli de elc c. u. in cunctis qlit
excipiunt illi qui fuit subse
sse i uic te de elec. nichil est
Confirmas in dignu quo ad
etatem suaz et mores suspend
a busico et caret ptate co
firmandi pmu successore vs

Congregaco ubi collegium
a. Comuncaco ubi
Comuncaco ul cospiracoz factas
contra sum epu ul ei pnces
in sedicas de ponendi sunt e
vilendi sunt, curie seculari
si sunt clerici si no sunt layci

sint ex quacu 2 qone puadi
de test. co. venerabilis

Omnes coniuges sibi baptiz
ab. co pirmitas. c. debitu. g.
Coniuges remanentes i fidele
se mutuo absolue no possunt
lic vz ubi partu ut 9 po uec
iuramentu ut votu ut 9 so
ut excepto rei iudicate sed
ubi voluntas penit est voluntas
deambulatoria vsq. spo. licas
Coniux conue. suis ad fidem alii
no conuerso ut volunta ei
cohitare sine 9 tumelia creator
pt cu alio cotrahe Decs si 9
iugu fidelium dumus i heresi
ut i fidelitas labat alio in
fide remanente et eciam rema
nes cotrahe no pt de diuor.
et repu quito
Coniuges si remanentes i sectio
licite possunt cotinuacioe fone
op sit de regla. veniens
Coniuges tenent sibi restitue
sibi mutuo qsq ab invicem
recepit quicunq unu dispoliu
iusta ca de qu ipone 9. 9 publicis
Coniux si sit in fide alterius
coniugs seperet abeo et non
uelit intrare religione si re
vertat in fidelis ad fidem
dz alig coniux ei restitui qsi
no volt religione intrare
et io ex coniux no tenet re
cipere coniugem reuertente
de fornicacoe carnali qua
videlic si maritus 9 gnoscet
vxorem post fornicacoz car
nalem postea promoueri no
potest ea ss no cotingit in
incr͠pia
fornicacoe spuali corpus polu
de conuer. qui inh.
Coniux cotrahe no debet dom
de sib mup. due redemptor
desponsa t pncia ut lit no
conuers quomaz frequter

Commissio committe ubi ab
sens f n· absoluere· c·
appello i p· arbitru· a· anticipe
a· a· e capitlis· n· citato a·
f condicio· b· confirmacio
f· delegatus· b· d· qualis· c·
iudex· b· c· a· e· a laya a· lex
x· maior f ordinaris d· pos
sessio q· predicare· a· f plati
b sma g· testimoniu· b· || usu
a Comodatu· comodare ub· c· b·
Comodatu comodare no d·
nisi copleto deposito bo fide
b Comodatum e alicui q aliquc
specialem usum gratuito facto
co cesso de coman cu gri
c Comodatario no ut putat cas
fortuiti ff tepam uel mora
d Comodans vasa vinari ibidem
sicut tenet' corigua anne
primo effuso ibidem
Commune ubi cofirmacio d· p·
electo· l· epe· c· b· muni
mentu c necessitas d· pacta
e prescripcio a· privilegium in
sigillum· c·
a Comuni utilitati prescripta adp
uatu comodu trahi no debet
de sup uc plati b· c ubi
b Comus utilitas preferen dat
spali de post bone memorie
Comunitate ubi bonu· f·
omunitate ubi busian
c· Compatrinitas ubi
a Comprinior filij et filie possit
simul contrahe mu excepte
illis psonis p quas cpinitas
e contracta et hac excepciones
in telligit nisi consuetudo esset
contraria de cog spu· atm at
b Coprinor filij et filie in
excepte p quos cpinitas est
contracta simul inuicem con
trahere no possunt et si

de facto contraxerint separat de cogna
spu ff ce
Compatrinitas quo tali i uno c
cingio p altero de sub ne in
tel cg incea nati de sacro fonte seu
auit· hec mea quam fici mea
no uz uxor· b· qua me natu
ng come fonte leuauit
hac post fata mee no mi d·
vete ba· hec de cog spu mathi
Compatrinitas sig e spit patrig d
et p illa que peedut ipm op
pit te b tene q si ut videtur
de cog spi cotiti vereus
Compr-initas cotrahi i gfirmac c
de cog spi vereus
Compositio ubi que a· trat a
acta· g· c composito uirigua
no tenet de esse facta sancta
de arruspar de cetero
Compositio al conuencio potest b
fiei i spualibus sed adhuc q sit
specta debet interuenire auctoritas
epi de decis c· en littera
Compositio triplex sz partis ad a
partem prestat adstim et sbe
ad formam quam nulla cadit
indicu descu t et si ca finit
Commissu ubi absens f·
electo y z· laycus f·
Compromissu finit' morte li a
tigatoris de arbit ex parte tua
Compromissu iniucta p a ul b
arbit no tenet si em cu pmittat
i duos ita q si ipi discordant assi
ment tuu si no sint clarificatu de
tuo no tene compromissu de arbit in
notat cu inob
Consanguinitas ubi admit
tere b affinitas d busian
b gdus· a· gunane e illegittimus
c iudex· g· parens· b· sponsus· b·
testions· g· vxor· c·
Consanguinitas quo dz coputari a

cos . v test . 2 ac . lig exquiadum
Consecratio ubi altare a ac-
ciepit . a c . dos . g . ecclesia f
g . ordo patrong . g . bigamus . a
a cosecrari dz accipit ab omnibus
epis sue provincie ad sedem metro-
politanam convenientibus v op
ordine si accipit
b Consecratio epi qua fieri dz et eius
forma qua alterius epis v . tem-
por . me epo
c Consecrari pnt simul diversi epi
et diversa altari de conse . 2 ne lat
Consensus ubi ab . p . cusit
bas . m . alligenae . b . archiepo
b . capitulum . a . g . h . conditio e
decie . i . donatio . n . dos f . electio
v . f . p . g . a . epo . a . iurisdictio
b . iudex . p . mandatum . c . mens
f . minor . v . nomin . c . patrug . q
platus . n . procurator . c . solempni-
tas . a . subdelegatus . a . c . subscribe
a . ~~f~~ vicarius . v . vindemia
a . voti l .
a Consensus quadruplex . sz negli-
gentie consilii cooperationis 2 auc-
toritatis seu defensionis ubi Con-
sensu negligit suadz innuat attri-
buet hic minus h q minus fuit
hic equit h plus de off . del qr .
questum 2 solus consensus facit mat-
rimonium v . sponsa v . sponsa cu locu
cu apo
b Consentiens in aliqua subtion
diacone s . pat consenserit prie no
consentiente no est cogendus mini
g si anq habeat consensus pris
renovet sum est 2 compellendus g
no g mini secundi ab sup eo
c Conspirisse possunt aliqs ex mona
longi tpis de si quis aut
d Consentientes electioni de se fte anq
fiat consensu dz no sit si requisitus
fuit solu de elec . cu post petita
cos

Consiliator ubi excepto c
Consiliatores qui possunt
dari et quibus et i quibus put a
iurisdictionem suam exercere et pro
ipos si contra illam gerunt
fuerit alis minus de consiliatoribus
Consiliatoribus alii iudices quo b
debent fieri suaz exigentiam
i prelatos qua tu quadam
reverentia alexs minus qz potestati
Consilia ubi accessor . c .
capitulo f capitulum g . cassine
a . medica . b . prelatus . b .
m . renunciare . a .
Consilium tenet alii aliquis
petere et tu no tenet illud
sequi de a Cum olym
Consilium absque qui dati sit
cu sc ... i tractatum electionis
no solu petend e sedep pet
tandis de elec Cu in veteri
Conspiratio ubi
Conspiratio gravissimum a
crimen est et repellit accu-
satu a gpo grandu demidi ex
Constitutio ubi prohibita
canonum . v . electio . l . legatus . c .
mense . c . procurator . g
l . s . 2
Constitutio et decretalis dicitur a
qua constitutio e qua facit
princeps proprio motu decretal
est epla qua rez a de consultatione
de summa s et si ca ... paciscs
Constitutio recipit futura tm
nisi sit constitutio iur naturalis c
vel nisi dicatz in statuto q
ad preterita trahatur ibidem
Constitutiones canonum et legum d
no pt i minore pravata dispensa-
tione testator de testa in quinsita
Constitutione et decretum pt facere
epi i dyoc sua de malo et ob
Consuetudo ubi Si quis
b a Consuetudo dz ee plana et clara no
ambigua vel dubia de qst quinsito

allegare .li. dicto .li. canon
ica .li. .h. capitulum .c. decreta .h.
decretalibus .a. dubiis .li. electio
.i. seminis .c. mediam .i. in tractatu
de iure .d. .g. prebenda .li. de
scripto .a. .o. .p. .li. pro .h. privato
Consuetudo quecumque dat iurisdictionem
de eo quod per eam contingit .g.
Consuetudo rationabilis et certa
attendenda est quia nichil certum
statutum est de solutione procura
tionum de temporibus eorum certa
cura super eo
Consuetudo debet esse rationalis
et non contra utilitatem ecclesie
alias est corrigenda de consue
tudinibus
Consuetudo dicitur rationalis que non
obviat canonicis institutis neque
aut que dicitur reprobata
Consuetudo adhuc quod prejudicet
uni etiam persone ob quod sit prescripta
sit quod certa sua et non per errorem
sit inducta et sciente illo qui
potest ius concedere et quod sit talis
ius quod possit prescribi Item quod
usus sit illa consuetudine et
illis iuribus ut intendas vel
credas de illis hoc ut in posterum
id facias Item quod maior pars
per usus sit illa ibidem de prescrip
tione pastoralis
Consuetudo dat ius eligendi
de ele querelam
Consuetudo excusat a pena
temporali sed non a pena excusat
in hiis que sunt contra ius naturale
in illo .o. de consuetudine ord. .z. et c. Baue
Consuetudo servanda est et
videtur et iusto de decretis sunt
in aliquibus
Consuetudo que sine peccato servari
non potest non est quantumcumque sit
longeva ibidem
Consuetudo est ius quod datur morib

contentum approbatum quod pro lege suscipitur
cum deficit lex de test. cum certum
Consuetudo facit aliquid iustum
auctoritate quod alias auctoritate non
esset et iurisdictionem et facit aliquem
aptum ad promotionem et legitimum
administrationem de fide in statu est dictus
Consuetudinem honestam debe
mus observare et ad hoc cogi de sym
monia sua nobis adaptiam
Consuetudo attenditur in receptio
nibus etiam spiritualia ibidem. jura nostra
Continentia ubi quis .c. in
incestibus .a. ordo .c. f. g.
Continentia magis esse prestat
in senili etate quam quam in iuve
nili et tamen non semper ita est
de qualitate in tenuis annis amor
respexit carnem et in tantum
incialoqui vene de prescript. cum
in iuventute
Continentia est bonum quo nichil
vel eque bonum convenire non
potest de voto de pregnationibus
Continentie votum non admittit
dispensationem de regul. ad nostram de statu
mo .c. ad monasterium
Continentiam perpetuam si possit
servare coniuges et quo de regul. veniens
Contractus contrahe ubi fuis
sub .a. contractus sit per clandestine
sit sed non meretur de sponsalibus in pri
de illis deco qui duxit sponsam
Contrahens cum aliqua sub una
hiis verbis contraho tecum si te
in venero virginem etc. nisi dicendi
Contrahens cum aliqua sub .p. per nuas
sub conditione si an cognoscere carnaliter
etiam quod constat tacite et nisi et
si in ipso coitu protestetur se non
recedit .o. a. conditione ibidem
Contrahens cum aliqua sub
conditione que omnino constat
sed cum advenerit eius suppli

contrahit cum alia cuius di[illegible] tenet
op. b. tenz q[illegible] in medio tempore
contractum ibidem
Contractus in quo dolus interuenit
annichilatur et non tenet si dolus
det causam contractui. Si autem non
dat causam contractui sed incidit
in contractu licet dat actio et hoc
in contractibus bone fidei quia in contractibus
stricti iuris etiam si dolus dat causam
contractui non per contrahentes sed
per mediatorem tenet contractus sed
datur actio de dolo contra mediatorem
de empt. et vend. cum dilecti
Quod contrarie ssibi non tenet arg.
ubi allegatur. a. arti. c. de sponso
q. pe. nullus de ap. sup. eo
Contrarium dicente aliquo ma-
gistrand. est dictis ipsius deninunciare
vel renunciare quis et qui pe. decle.
Contra factum suum venire nosti-
mare vel renunciare quis et
qui pe. de elec. nosti
Contraria sibi inuicem non debet
aliquis cogi producere in medium
nisi qui ab usus est deplura exemple
Contumacia ubi absens
b. h. k. et tacito li. iudex
Contumax siue criminalis siue ci-
uilis siue anima siue imat
inmobilis agatur cognitione causae
ut lis non contestata ita sup.
Contumax efficitur aliquis quibus
modis et quibus ut litis contestate
Contumacia committitur multis modis
quandoque enim attenditur illud non venientes
quandoque non resistunt quandoque non
respondent vel ostendere respondere
quandoque non iurant quandoque re-
recedunt in sente vero quandoque
non exhibent de dolo et contumacia
Contumax suspendi potest ab officio
et beneficio de do. et contumacia reuitatur
Contumaces duplici pena possunt
puniri scilicet usque ad possessiones
et excommunicationem sed ubi una tantum
imponitur alia non inducatur
nisi expresse imponitur.

unus cum una non tenetur et
deinde alia imponatur de dolo
et contu. contingit | contumacia
Contumacia testium contumacia testes
debet et pena de testi. ag. sp. ca.
Conuentus ubi abbas b.
Conuenire ubi capitulum. a.
b. de empt. a. in famis c.
lauant b. libello b. pactis
b. solue. a. successorum c.
Copia ubi causa d. e. vtrum
Copia instrumenti quo probari
potest de testi. 2 at. presta
Corpus ubi dignitas a. index
f. meditas b. vir. b.
Corpus cristi de pane fermentato
consecrari non debet ut pe. in ecclesia
occidentali sum hug. de missa
Corpus cristi confici tale licet
non pe. nisi a sacerdotibus et quia
subsistere patius sum. sic nec sub
alia specie causa et honorem
de pen. et firmiter
Corpus cristi pe. portari per cla-
tentur ad in firmum si necesse
sit de cust. euk. statuimus
Corpus unum dicitur ecclesia et
omnis fideles sic vniuersitas
cuius caput est prelatus non asi
cum clero vel populo ciuitatis de
corpus prela dicta
Corpore viciatus qui pe. ordinari
et qui non de cor. vi. tholos
Correctio ubi abbas d. k. q.
appellatione t. v. brachium. a.
Correctio et kathedraticum
rectum epi quandoque generaliter de
ecclesiam de dona. cum beneficio pastoralis
Correctio de crimine committenda
pertinet generaliter ad omnes
nunc ad prelatos tamen debentes
qui alios de test. etiam in omni
Correctio ecclesiastica occulti pertinet ad
omnes iuncta nec ad prelatos
tamen ad effectus aliqua pertinent
in alios adhibentes cum ergo inicio

d Corrige vel torque non d3 aliu
qui i ista delictu comisit de
test et ac. ꝑs
e Correctoꝝ non recipit nec salutem
nimie asperitatis inter pellio diuina
et ab humilib'

Accedere ubi abbas in bapt
e bonu h q fo a i elect
v fideiussor b furtu a concu
f iudex a iniuria a mors
a iniu q iniurg b pignus
a t priuat' y septim b e
testis ou o u b vn b vib r
a Credend' est sigillis epoꝝ qui
de probat ꝑ confessione
b Credend' non e semper vltimo vo
defuncti sui3 ne heredes teneatur
eis credere non tam creditores
de presump leuis
c Credend' e bono de testib3 donec
probet' contra de sp't iocod' fa excpe
d Credi debet libris antiquis de
statuto conducto ex archiuo
pu to et quibusda alijs de ꝑbat
Cum causam
e Credentes mala que ꝑ ban ꝑuit
leues sit de adulterio et supsti
f Si credend' e iuxta liras et qui
z cpta desde in stru s septim

Accusare ubi absentis a tt
accusare h a appello h
bapt h bursariu h ca d e
clerici h q fo a e f b contra
a correptio b delictu a eccia
y epc y exceptio v excomunicatio
d b moneta a mors a
iniu d ordo b pax b principale
d pena b ꝑscriptio b priuatio
e publicu b purgatio d
recomend b renunciare e
scelis e sfina b symonia
e testib' q
a Cautoꝝ oblaciones aliqui
respuunt' ratione criminis de
tum extra nisi missa
b Criminalit' agi non potest

contra spoliatum ante restitutionem de resti
ꝑs item Cum quis
Criminalis agendo nunquam recipiunt' c
testes licet non contra et ibi probes
subtilissime requiruntur licet alia
non contra crim frequenter
Criminalis cause non admittunt d
peccatores de resti ꝑso contestatione
Criminosi non debet admitti ad e
de nunciand' crimina alioꝝ de test'
z at i omni et hic id sit
emendati z non remanserunt
i non i famie pt qua in
reatu primi de test z at testi
monium non defert
Crimina parua post confessione f
tollunt' admon' z reputisigni
Crimen primo'm conceptis pro g
batum i uno d iudico ꝑiudicat
i q° q2 non li3 i famis contra cu
opioni de elect cu inter canones
de ord' cog Cum dilectis
Criminis pena purgat presciom h
et tollit' et hic ut de pena
coqui ratione de elec q sic
Criminosi quando possit ꝑ ꝑiam i
ꝑuia promoueri et i suscepe
ordinib' ministrare et qui eciam
de tempi ord' episcopum
Criminosi tollerantur i offico sac k
dotali si elligi' ad dignitatem
vt possit corripi contra cu
absque qui eu tollerauit i
offico sacerdotali io tz q non
b q sic et decreta z qua z ad
ordi presbi accepimus
Carmina non d3 habere testes l
et probationes luce clariores
nec debz recipi testis nisi i prima
iudices ut ibi hic locu requirere
deudi ac si clerici
Criminosi de crimine emendati m
admittuntur ad testimonium i ca cu
ciuili et criminali ciuilit' agit'
Criminosos non committere i famia

dexcep denique
Crimina excepta sut tria symo
heresis et lese maiestat decreta
tu p magonella
Criminales cause quo sut tractade
de iud tu no abhomine
Crisma ubi missa
Crisma no dz gsiai nisi
tempore tto s circa pascha de
gse et tua sra
Cruce ubi canonica i gfessio
Cro pdicator f
Curiem duj se possunt facere
possunt pcardinales in sedis
nisi i urbe Romana et in
pvincia legati alij nero prouinc
ul archiepi i prouincia sua tm
ut sit pen ut i nomen a incorria
Culpa ubi absens b busing
Cus bonum n o casus b comu
datum c depositum c d iur b
res d Culpe sut aliquae i qbus
e culpa relaxade vindictam
depositus pt adhuc
Curator b ubi iuramentu
a iudic d f procurator
d tutor a b vendere a
Dampnu ubi aduocatus
e electo b expense e
iudex v iuramentu a prelatus
in res d successor b
Dampnu negans sup quo g
uenit si pt prati gtra eu
debet condempnari i duplu
deinde et damp si culpa
Dapnu dedisse vr qui occas
dapni dat et qui tenet sic de
testi et arb sicut est
Dampnari no debz aliquis i
pute aliande nisi i casibus
et quibus ut busina est sz
omni gsi ut ney
Depuatos stipra si recapi debet
et si appbent al no debetur
statuitas

Dapnu dre abepis et quo de
ny nerys nostra
Dapnu multiplex qz quodaz e
gtra rem q daz extra rem et
quod differunt i fidem
Dapnu no debz ecclesia pati
p debitu f de decep i venabilis
Date ubi alienat b bene
Da busing b y bonu d
decimas g ecclesia a n feodu
i literas indulgencia a b
iuramentu y tayas c legacij
a libellus g absens a prouinc
u o renunciare g testo
e symonia d sublegatus
a t testamentu g testib d
tutor a venia a
Daus et recipiens distiguni
z dimisti cu aduenu
Dae uia qui remittit de test
est veniens
Dari no debz nisi instans pe
tacur pallium a papa dimis
sione sue abepis aple aundite
a quo appla gmcatus alicui q
preest de clet signasti
Si dare pt ad illud q no sz
a ret qt de suppler i statuis
Debitu ubi acto i alienac
a cetu o exgmicaco a
filiast a legittimus a lesy
a laude a papa p pignus
a prelatus
b simus i c
Debitu int remitti i reddicoe
cirographi ul instri no sz
i reddicone pignor z io qz
qz ut sit pen ut circa sic inac
Debitu no soluens adq inatoz
arctus pnac debz busi suo
deinde in ca te
Debitor lib eorus si vult accedi
bonis unus e p debito obti
nendus nisi i casibus quibus
aliquis gabsolutus detinetur
et pt pt filiu obligare
Debitor qui tez solue plurib
cr sibi i solidu pt vni illorz solue
ut obstat ei deinde in ca te

et liba pa pt obligari in
obstagio de pignor. lator.
Debitu tem redde vir uxori et
adultere quam smaz esse etia
lite pendente de adulterio
et stupro tua fra
Debitu fenssa petit qui pdt
no i pedit de cler. signi
Debitu ut exige dz sticus tu
tudinalit i pedimitu mirary
i e sc et quinqueny sun quenias
phabli redde dez no exige
leuiter. suspicas suspcion
dz amone et ut exige pt
et redde desen exquisto
Decanus ubi absens ne
canonica. li. in t day ilexa.
Decani rurales tr i stitu di
sunt abepo 2 arcidno tou
de off. arch. adhec. nos
decani rurales no debet
duce in visitacoibus suis
nisi duas euectiones de cosi
exat. 2 pen. Cu apostolus
Decani etia plebani no dz
audire leges et si audiat
st exquitati ne etiam nos
Super specula
Decanus unsedero pt de qne
ponde in t day in ecta auriso
dorcy de appel deelecto dilecti
Decime ubi. li. donatu
clericu. c. gsuetudine ni
expense a leprosis d metrop
ordi. v. papa. p. psbco h. t
pruily. n. resto. n. syno a
Decimas no in feodo gcessas
decimas laycas pnut ind. lit
h lam dehys que fuit apl
tu p aplu de decimis quius
Decimarum fructu local possut
et vendi h no ius eas deloca
2a d. vira nobis
Decime p dales dz dai illi ecce
i qua sut p dic p sonales
illi grinice de prochys sigut
de decimis cu sint homines adapliice
Decime quedam antiquitus erat
sacerdotu quedam leuitorum queda
paupm de decimis decaman
Decimas solue no tenent astre
cienses templarii et hospita
larii de possionibus quas ppis
manibus extollut ii adhoc
expatis teneant tl nisi ea
parrochialis euerunt ecclie
tl nisi soluedo remittant
privilegio suo de possionibus no
q dicty 2 dehys quas acqsieant
pg gailm gnale ul decreto ac
quirunt tenent solue decimas
de decimis exopte
Decimas pdiales p no p lex
debent uel osue
Decime no dz dai ul vendi
in feudis sed fuerit et qz a
tiquity date fuerint et mo no
s tt dabant ut de feude ne
vare abhstit et alys app sbity
que ca uel tessat de e quis
Decime dz solui sm gsuetu
de decimis cu sint homines dany
Decime ecclia in ppdiales g
putant et ibi debent solui
ubi animalia pascunt et si pasta
i vna et iaceant i alia uel
p medietate anni i vna et
p aliam medietate i alia p
rochia et sut diuide dec
adaplice
Si decime dai possut de elicate
acquisito ar. ep. li. z q si sit
cu st sit acqsitu q tnsfeiant
dunt et no toperat repetitio
sed sacdos talim decimas re
cipe no debet ne incidat eis
i pmitatio pro de decimis ex
transmisso
Decime cu sint debite nali
et precepta legis diuie no pt
papa dispensac i ipis no i
audis ho p ilud dat pruily

de no dandis decimis s. lu
to cedit altari administratorum
decimarum ut inde sustentat sustentatorum et residuum convertat in
usus pauperum vel alii papa
potest dispensare contra ius naturale
remittendo decimas alicui
spaliter non tamen possunt conpositorum facere
quod omnino tollet illud preceptum de el. a nobis
Decimas predictorum que colonus
recipit a domino sed de quibus solvere
vel colonus vel uterque pro portione sua
Decimas tenentur solvere legatariis de legato donatariis
de donatione de tercia de collecta
advocatus de advocato mercenario
de mercede de decimis pastoralis
Si decimas solvere tenentur hereses
de hereditate dicunt quidam quod heres
ipsius non s. hic contrarius tenentur
alii dicunt quod quilibet de i. mo
bilibus tenetur solvere decimas ibidem
Decimas layci ab antiquo con
cessas non possunt dare
Decime de quibus qui percipit ad ecclesias
parochiales non adquiri nisi habeat
obtineat vel contra eam convencionibus
de decimis cum contingat
Decimas habens si habeat eas
privilegium debet habere et nova
lia Si non liceat presumptione
non debet ibidem
Decimas layci ab antiquo concessas
non possunt dare ipsi layci aliis
nisi de consensu episcopi de dyocesi prohibemus
Decimas prediales debet dare
rex vel princeps quicumque habet
villas episcopi in terra sua illi
ecclesie in qua sunt predia et eas non
vel audit dicta pro portionali
dividendo si audit in pluribus
dominiis. et ob. omnis princeps
Decipere ubi
Decepti et non decipientibus
vel a subveniunt de rerum permu
tacione cum dominorum
Decepti in quantitate rei date vel
vendite tenetur ad supplementum
de dona per tuas
Decretalis ubi consto a.
Decretalis obviando consue
tudini et preiudicat ei nisi sit
rationabilis et legittima pre
scripta de fide in strum pastoralis
Decretum ubi constitutio c.
Decretum primi hoc qui
mittitur in possessione et quid de
facit et quid operatur decretum et con
Decretum electionis conqueritur
quod facit debet et cuius forma
et quid contineri debet decretum pro
Dedicatio ubi dicas lavit
Defensus usus a.
defensio ubi arma e. deportari
Defendere ubi appello quod
consuetudo a. decime. g. cetera. c. ex
quinto e. filius. f. heretice
f. i. testamentum f. uxor. h.
Defendere se licet contra clericum sine
excommunicatione et quid autem ei
clericus infert molestiam propter
et et dum quivis illata sit e
repellenda pro qua illata est
non nisi pertinet velit dominio
peritie aut infert rebus et
et illatum in contineri et in secula
ris repelle vel contractus petit
de homicida significasti
Defendere alias adquirere potest secun
dum quod ad omnes h. tamen quod ad illas
tamen qui sunt in aliqua potestate
constituti de ser. cognoscere
Defendere se et causas suas potest
ex quinto et in minoris sed
alter non de exceptionibus dilecti filii
Defendere potest legatus eum quem
misit in possessione semper h.
quod sunt contumax an licet contra
etiam sed cum quod habet continetur
in ecclesia s. latum de testificat excepte

Delegatus ubi absens f. cuius
d. appellatio l. e. a. iii. ympe
dire. b. iudex. d. q. i. k. s. o
p. q. s. t. a. e. legatus. g. i
heretici h. b. ordinarius. a. b.
prelatus e. subdelegatus. a.
a Delegatus ab ordinario si per
sonam suam mandat execucio
nem solus est op. ar. sit de foro
q. pe. Si quis contra clericum
b Delegare non potest nisi delegatus
a principe nisi esset talis de
legatus qui esset a talis delegatus
ad universitatem causarum sit sicut officiales
tales enim possunt unam causam
alii delegare de appel. cum causam
c Delegatus cohercere potest sed si sit de
legatus ab ordinario non habet cohe
rcionem sed a eos an. sit off. de offic.
d Delegatis cum causa [illegible] del. ex plus
commissa est aliqua mortuo
expirat potestas alterius nisi
in commissione sit apposita illa
clausula quod si non omnes potestis tamen
unus committere alteri vices et
sic [illegible] vincere alter cepit
viri in redicione poterit procedere
de off. del. una de [illegible] [illegible] putant
Delegatus cui commisse causa cum
a sine illa clausula quod si
non omnes prestat iurisdictione
si alii mortui tales effi[illegible]
[illegible] [illegible] tales remone[illegible] [illegible]
ut suspectus videtur [illegible]
de off. del. uno
Delictum ubi absens. b. allie
nare. b. bonum. l. [illegible]
b. [illegible] e. contractu. d. [illegible]
d. g. dispensare. s. [illegible] e.
electo. a. b. [illegible] a. pena
h. privilegium. a. puer. a. [illegible]
tessor. e.
a Delictum tale [illegible] facit deli
quentem de foro illius in cuius

loco deliquid et [illegible] de gravi
delicto intelligendum [illegible] si fuit
leve de illo potest conqueri si
[illegible] iudex excipitur [illegible] qua
litate quilibet superior qui ubi
cumque inveniatur committitur si agatur
ad deposicionem debet iudicari coram
papa si vero non est inventus [illegible]
in [illegible] deposicionem non debet iudicari
a suo superiori sed si [illegible] et
in parrochia propria si non in alie
na [illegible] in cuius parrochia [illegible]
[illegible] de [illegible] postulasti [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
Denunciato ubi accusare. h.
d. crimen. e. excepcio. v. ex
communicare. p. monitio. v. pauper
v. tas. b. testis. l. a. usurarius
Denunciacio non requiritur ad hoc a
quod excommunicatus vitetur in [illegible] non
[illegible] denunciatus [illegible] [illegible] nisi [illegible]
[illegible] esset excommunicato [illegible] ex
[illegible] non ab homine
Si denunciati sunt incendiarii b
et effractores ecclesiarum absolvi
non possunt nisi a papa cum denunci
acionem prius [illegible] [illegible] ex
Depositus ubi cuius [illegible]
d. i. appellacio. s. beneficium. a. homi
cidium. b. celebrare. g. clericus
d. i. iii. q. [illegible] q. dispensare. c.
tempore. [illegible] delegatus. e. irregularitas
b. rex. b. sacerdos. g. secundum. c.
testis. k. n. b.
Depositum factum persone non obligat a
ecclesiam de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible]
in [illegible] [illegible] deposito [illegible]
Depositum non recipit compensacionem b
nec deductionem deposito bona fides c
Depositarius tenetur de dolo si dolo [illegible]
est in deposito [illegible] [illegible] [illegible] d
Depositarius [illegible] [illegible] [illegible]

si pro ipsum obtulerit quem si in-
terim accipiatur contra studia sicut
si quem mat in ceteros neglegens per-
lio vel quem venit contra si cui depo-
tarii res penes ipsum depositas si-
militer si moram fecit in restituen-
do. ipse presumitur lata culpa vel dolus
si non adhibeat diligenciam
qualem in rebus suis ibidem
e Depositarius non in puteum tenetur casus
fortuiti nisi tamen ut si precium
intervenit et per moram pre-
cedentem et culpam ibidem
f Deposita res non deteriorata
sed reddi alioquin non redditur ibidem
g Depositum est de rebus mobilibus
non de immobilibus nisi forte
vel aput sacristam dicitur deponi-
tur res aliqua in thesauros in
ecclesia deducitur ibidem
h Depositum revocare potest et si
non restituitur quod dampnatur suo nomine
in famiis efficitur ibidem
i Depositor non committatur in famia
et propter tamen hoc non fit vicio
persone de electionibus consideranter

Deus ubi auctoritas. t. baptis-
mus. bonum o. p. citatio. a.
quo. t. usus a. p. pe. l.
a Deus Christus que in veteri
testamento statuerat non nulla
immitavit in novo de cons. pag. 2a
ff. non de

Dyabolus ubi
a Dyabolus dicitur adya quod est
duo et bolus morsellus quod
querit facere de homine duos mor-
sellos scilicet de corpore et anima
de quo infra. t. sinniter

Dyconus ubi consulit per corpus
et purgata. b. dies ubi
duas. b. appellacionem. t.
citatio. h. b. domicilium. b.
ferie. b. festum. t. ieiunium
b. impedire. d. interlocutoria
a. missa. a. iuramentum
o. ordo. a. t. y. pallium. b.
privatio. e. summa. ii

a Dies secundum romanam curiam in-
cipit a media nocte et desinit
in media nocte sequenti de off.
iud. del. consuluit
b Dies dominica incipit a vespera
et durat usque ad vesperam quo
ad celebratorem officiorum differt omnis
dies die dominica non debet intitu-
tenere ibidem
c Diebus dominicis et aliis festivi-
d tatibus solempnibus possunt
piscatores in tempore capcioni
piscium allecum de feriis licet
e Dies incipit et terminatur duplex
respectibus quia incipit in vespere
quantum ad officium celebrandum quo
ad vigiliam in mane et terminatur
in fine diei cum noctis tenebris
quo ad quantitatem media nocte terminatur
et incipit quo ad usum curarium
post cenam quantum ad observationem teiunii
in ortu solis et secundum consuetudines
laycorum consideratur hic differre
quam in parte
Dies aliquis non debet excedere in
indulgenciam in anniversariis dedi-
cationis de pe. et re. cum ex consuetudine

Difficultas ubi
Difficultas et necessitas excu-
sat a penuria sed non a pena conve-
tionali de iure iur. licium

Dignitas ubi beneficium. g. c.
canonica. a. collatio. b. cinerensis.
electio. m. illegitimus. b. in-
vestitura. b. maritum. a. maior.
b. mensa. e. nomen. e. nuns. a.
ordinatus. e. presbiter. f. regina
a. testis. a. d.
a Dignitas persone agravat penam
et meretur maiorem penam et
hoc loquendo de pena pecuniaria
secus est de pena corporali
de iure iur. cum quidam

ne cl'i· vel mo· sed nec
b Dignitas dicatur prerogativa q(ue)
in ecclesia que alio nomine
p(er)sonatus qui accipitur p(re)cise p(ro) p(otes)tate
quamquam p(ro) dono de clericis rep(er)i(tur)
qua non. multi
c Dignitatem unam in cathedrali
si alia recipiat eo ipso vacat
p(ri)ma de p(re)b(endis) p(er)ceda
d Dignitas conferri p(otes)t cum g(ra)dione
et quo superior cum p(otes)t appo(ne)re
condiciones cum subditi confirmat
sed i(n)ferior non p(otes)t nisi post
electionem et hanc dicimus que ipso
iure nisi p(otes)t exprimi sine vicio
de elec. Significasti
e Dignitati persone differend(um)
e(st) in mediatis de rescrip. sedes
f Dignitate precellit a plica
nisi p(re)cellat sua et statu vi
lissimus est de elec. cum i(n) cunctis
g Dignus reputari debet quem prin
ceps eligit q(uia) privilegium eiusque
obtinuit dubitare an sit dignus
quem princeps elegerit de const. c(apitulo)
qua cautum te.

D(e) lapidatio ubi quis adulter
a. vii. f.
Dilacio ubi exceptio a. d. f. e
a Dilatio qui dat ad test. k.
gaudendam malicia eius cui
datur de dolo et contumacia ut nobis
b Dilationes sunt arbitrarie
et dari debent considerata locorum
distancia et temporis qualitate
ad dila(tiones) preterea
c Dilatio una cum datur et causa
primarie et illa sine causa
congruere 2a vel 3a danda non
est ca(usa) cognita in criminalibus
dantur duo actori et reo ibid.
d Dilacio debet dari audire p(re)ce(den)
te provinciali et utraque parte
presente et causa de plano vel
semiplano ibidem
e Dilatio data in diet(a) offi(cii) condescen(sionis)
donec episcopi effluxerit ibidem

D(e) Dilectio ubi | constitutio e. a. tu
Diligentia ubi | b. civitas a. dicte
Diminutio ubi | k. epi. c. f. i. presb.
Dimittere ubi | l. reddere c. ka
thedraticum a.
Diocesis ubi abbas dispensare
tum b. tutis d. off. vel dispe(nsatio)
ubi custos cere p. Rusticum
c. x. bigamus b. celebrare
g. i. clericus in. Sacr. l. cum
h. k. epi. k. in. o. p. i. filiatio
a. gradus. b. c. illegitimus
b. legatus d. cardinalis. o.
ordo. a. d. p(re)sb. cu. o. p(er)iculo
a Dispensatio iuris est tum vel utrum
de off. vel custos ecclesie
a De dispensare possunt episcopi vel
solus papa cum excommunicato vel
suspenso irregularitate solus papa
debeat considerari cum medicinal
b Si dispensare possunt episcopi cum
clericis constitutis in sacris ordinibus
si contrahant imu de facto a. pet
q. s. qui clericus vel non de clericis
c Dispensare cum illegitimo non
potest archiepiscopus de elec. innotuit
d Dispensare potest illius episcopi in quibus
non est sibi prohibitum circa
eos de iud. ac si clericus
e Dispensare possunt sacerdotes cum
regulares canonicos p(er)petualis p(ro)prio
sed illos qui incurrunt penam
de penis vel suspensionis in
excommunicatis cum hijs mitigare
non dispensare non possunt ibid.
f Dispensare non potest episcopus cum canonicis
qui non incurrunt ... nec illos
qui causam ... premittere
ex delicto proprio potest in moribus
Sed autem perdat ... capi(tu)li
aliene potest in maiori
... ibidem

g Dispensare pt epc cum electo
promoto p saltum de cl'i perl' prouo p'
h Dispensare cum eo qui est ordinatus
a scismatico pt solus papa s' b
epc non pt hec sum vo. de scisma
ticis Frat'nitat
i Dispensare pt solus papa cum
monacho recipiente ordinem
sacrum i apostasia et quibusdam
aliis et quibus de apst' constitucioni
k Dispensare pt solus papa cum
illo qui plures plus uel pla
beneficia curam animarum habentium
quia de preben et dig de multa
l Dispensare cum beneficiatis simplicium
pluralitate si pt epc ob sicut ita tamen
q' i una eccia degat p' tit. 2 liber
m Dispensare pt abbas cum monacho
qui adhesurum contrariu siem
cella speciali constituenda idem i
ordine pt in eo qui ex quarum
ordines suscepit de statu mo
nachorum ad monasterium
n Dispensare non pt ecclesia in 2o
gradu et hic intellige in descen
dentibus non i collateralibus de
vesti spo. liber
o Dispensari non pt cum ipsi p' ssim cum
illo qui simul plures ordines suscepit
de tribus ord' 2 c distas
Distancia vbi dilacio
Distancia loci facit mutum que
continentur hijs consilius
Non facit q° paruam distancia longa
viarum prorogat induciias auff'
ouis impedimentum
Cogit adire forum conseruat
ius duorum de integri restitutionis
Diuidere vbi electio ac prebenda t
Diuortium vbi filius. c. frigidus
h unum v. sponsus. e. f.
Diuortio celebrato debet donacio
ppter nupcias aduiuerum 2 dac
a mulie re reddire de dona
int' viro. v. donacio de emp
et ven. p'uenit de quisicione
qui exspirabit
Diuortio facto filius debet educare
penes parentes qui causa
non dedit diuortio de qua in exclusiue
Doctor doctrina vbi magister e
Doctorum ordo 3 i cet' q' p
ripnims de heret' cum ex innitur
Dolus vbi expense modicum
a. neglia d' peccatum a vxor
k. contra excepcionem doli dat
replicacio et quam non dat
in eodem fine f. nec alt' de suo
habeat commodum de excep. de
Dolum facere non videtur l'certi filij
qui fraudem et dolum excludit
de hijs que i audienciam
Domicilium vbi domicilium
a facit quis de foro aliquo de b
fo. co. licet domicilium pt aliquis
habere in pluribus locis dummodo se in vtroque
equaliter collocasse dicatur a. ab. vbi
de hereditate vbi mancha pte et fuit
possidet 2 assidue quiescat 2 vbi de
tude vbi vendit emit contrahit
2 dies festos celebrat de sepult
dilectus filius i. sarracenum
Dominus dum vbi aduocatus
de clericus q familia feodi
a. b. c. furtum l. quale e. in
veste c. mancipium b. pla
tus l. presbitero q prelatus a
b. b. a. c. d. restitutio l. in filius
f. fama d. sum b. c. d. f. h. n.
Dominium ex vna ca solum pt esse a
meum quod a^o i. desinit esse meum
de fide instr' inter dilectos in pluribus solue
Dominium ut possessio personis b
de appel bone memorie
Dominus fundare sum i. ultimis causis c
de presump' id quo
Dominus in prudentie non debet malicia d
materij uel peccatorum si ydonis
mittebatur. ar. de pigno 2 aliis cum

64

z sigute Duo rrecquisito no pt
usu fructuarius vende usu
fructu i ius utendi nec emphi
teota melioraciones suas ff.
de inmutacione fca duo si dividit
se velle emere vel si ademitta
tem tpe zvero mensum esset
vert pt vende an velt dummo
vendat pro psitus de qsti q
metalo delocto zcos potuit
Donac donato ubi abbas
Don alienare e cede b deci
me n mitigitudo b laycus e
obligaco t pronq o platus
in pssipaio v recipe b sucess
sor b.
a Donaco sub qdone est z docio
submo dicit qr dnacio fca sub
qdone no tz n advenire qdi
coe sive ea expleta doto no
submo statz zno renot q
dm moq ffua mo illo no
extante pt renovari z z sit
donacio submo dono e hc ut su
gul anus hc facias ul aqs
simile sive alimenta psces et
aliogz renocat dom donaco
sub qdicoe sit sit dom e ul
lego sit hc fecis Donato q ut
modq qt qdico qr causa de qdi
conibq appositu nem d
b Donac int viro z uxore qhi
be ne nimius amore mu
tuo spoliegant no obtepando
donacionibq z ne alt i paup
tate incidet z alt ditior fiet
ty si donatorz usqz ad extremu
vite eorum pdurant vz donato
de dona int in dona
c Donac int maritu z uxore tz
si dans no sit pauperior ut si
maritus sit institutus hers z repu
diet hereditate donacionis causa ut
desinat uxore sibi substitute

Et hic donator sit pauperior z
accipiens no sit locupletior tz
ut si emit inde unguenta Et
hic donator fiet pauperior z
accipiens no sit locupletior
tz Si i tpe fuit i mortis fuit col
lecta ff cu id tpr no instat
cas donatz ff disttu i tpe q
tuit alege vni pluta est z i
casu alm ibidz
Dona int viro z uxore renot d
tacite z hc dr sz p demorcam Et
si prius quilibz sibi tz accepit
decesserit q res qui qtulit si
ne plus decedat heres q donat
qsrmat morte ppleraru Si
aut ambo simul moriant. vz
donac renocat z expsse z
hc dt sz cu donator donacom l
renocat Et si maritus ea q do
navit postea pignori dedit ul
aly donat ul eam obligavit
abidz Donac int sponsu z spo e
sam tz ibidz
Donaco int parētes z liberos f
phibet cu va pa intelligat
n incapitibq ubi no dr quibq ibidz
Donac qut inpacas est q vir g
dat uxori sit de re q uxor
dat viro z ploluto mco donac
ad viro z dos z muliere reditur
nisi qsvecca do ess i qrim vel par
tu intvenir de dona int viro
nup donaco d in a z vedicoe
qvet donac qut inpacas z dos h
no passut qsstan n a libert
psonis de qsbi id q
Donac pel psta no renocat i
z qpaxam nupcial resscpti nc ex
pla pruna renot. tz i casibq
a n. dot qs libto suo d extmco
Qi libto suo renocat donaco
pla rone obsequij no pstati

et empta eciam ex pecunia donata
sed libertas non revocatur solo ob
obsequium non prestitum sed per eas
causas per quas donacio revo
catur libertas esse non potest revocatur
et donacio tota per libertos
susceptas a patrono vel aut ex tunc
collata sit donacio revocatur
ex ingratitudine causa quatuor sunt
et vel donatarius in donatorem
manus impias injecerit seu ad
eos iniurias ingesserit vel grave
dampnum ei intulerit vel periculum vite
ei facere presumpserit addunt eciam
quarta ei condicione apposita
non impleverit de donacionibus per
eius ingratitudinem
k Donacionem quam fecit mater filio si
ipsa ad secundas nuptias transeat
potest revocare tribus de causis si
vite insidiatus est si atroces
manus iniecerit et eam si totaliter
substancie eius molitus est iacturam ibidem
l Donatarius in tractu temporis considerandus
est et donatoribus de quo dictum
Donatarius tenetur solvere decimas
de donacione de decimis pastoralis
Donacio esse facta loco religioso
intelligitur facta sacerdoti non aut sta
tuate persone et si potest tamquam do
natos facere propter successiones
ex non de donacionibus consuetudinibus
Dos ubi alienari b. inmortui
a. donacio h. favor b. fedus
a. viri g. viri f. uxor q.
a Dos debet reddi mulieri per instanciam
causam divorcii separate pro ut sup
ra affirmat et est intelligitur si igno
ravit quam contraxit cum propter delictum
quod aliam dedit ubi [illegible]
sistat de donacionibus inter virum
et uxorem mulieris et si uite
b Dos que restitui mulieri divorcio separate
debet restitui cum fructibus quos obtinuit
ad matrimonium non in illis qui ob
venerit post unum ibidem
Dotem vel dotalicium vel donacio
tacitam seu propter nupcias donacionis
quam in terra consuetudo vel lex
rationat non potest repetere mulier
uxor per adulterium separata de
donacione inter virum [illegible] c
Dotis causa quia spectat ad iu
dicium ecclesiasticum si que causa
cognoscit de iure quamvis vero ad
iudicem secularem sit quod secularem
agitur de dote quia forte maritus
dissipat bona et tamquam de dote
inter virum de prudencia d
Dotem lucratur vir per adulterium
uxoris et uxor donacionem propter nupcias
per adulterium viri nisi essent
filii ex eorum matrimonio quia tunc dos
vel donacio pertinet ad eos ut
hic non est non potest ad hoc e
Dos vel fundus dotalis alienari
non potest et consenciente uxore
nisi ipsa uxor post biennium
consenciat de iure non [illegible] f
Dos debet assignari ecclesie in sua
fundacione aliter non debet consecrari
et est si tamen consecraverit
tenetur ei providere de dote si tamen
potest sine magna lesione esse
sue et si vel fundator vel
heredes ipsius possunt compelli ad
hoc quod provideant ei de dote g
de quo vel esse vel alteri
Dubium dubietas ubi cumque
a. certo b. questio l. dignitas
g. causa f. in practica c. mendax
n. obscuritas a. testis q. ubi a.
Dubius in fide et desperatus c. fine a
Dubium in causis firmare debet
propositum eciam presbiterus vicinarum de
quo sunt clerum olim b
Dubitatores de aliquo promotore
esse debemus ad absolvendum
qua adhuc de impunitate doleat ? c
Dubium ubi interpretandum est
pro reo de testi ... de [illegible] d

i pncia nisi i quatuor casib9
de fide in stitu. indilectus
e Dubia in eptaudu sunt i meliore
ptem de v spirit. navigantu
f indubijs via tutior z eligenda
de hominic signasti de spon. invicem

Ecclesia ubi absens. l. ab
Expolite h. alienat h. bang
a. busiu h. i. k. q. bonu. a. d.
e. f. i. Canonica g. h. capitlm
b. c. i. causa. g. celebrare h.
cimiteriu. b. f. clauus. a. cleric
p. a. qfirmacio g. dapnu. g.
dece. c. g. demittare. b. do
nacio n. dos. g. dubius. b.
emphiteosi. c. exemitatus
q. feodus. g. filius. i. fructus
e. gradus. b. gremiu. a. in
tdam. a. intrusus. a. indep
q. iuramentu. i. laysi. a. c. f.
lex. a. liberti. b. m. a.
min. v. a. mensis. a. b. d.
nitas. a. notiu. e. obligacio
b. pallium. b. prothis. a. prouis
c. d. e. f. g. i. l. m. n. o
placita. a. pdicatio. e. plato
t. i. k. l. m. n. psbit. b. t.
pscpto. i. racio. b. f. pcurator
z. publica. a. religio. c. re
sidencia. a. restare. f. renocare
e. uxor. a. sacilegiu. b. sedes
a. sicluy. b. c. f. sepultura
b. t. successor. b. testamentu
g. test. x. y. traslacio. et
uitas. b. vocare. protu. vi
carius. a. vii. a. c. vxor. q.
a Si ecclesiam aliquam pt
epc exemitare ast et si pt
priuilegiu dare uni ecclesie
ipm dictu alteriq op. non
de religio domibus ut in c. pstituti
b ecclesiam edificans in s
prodiatc acquirit no repas

et si totalit sit destructa et
reficiat de ead materia vel
por prioris remaneat prioris
an no deinu. pro qui
Ecclesia recipis t in nouacc c
tel augmentacde pinai debet
ipa decensibs exact z regimus admod
ecclesiam no pt epc vt ita d
qualibg ast eoucie qn semp
illa retineat kathedraticum
et gnidacoz et visitacoz de ce
sbus exac Cum venerabilis
Latis ds episcopos visitare ppus e
suptibus sit i paup q ipm
procurare no possit de censibg
eccia debz qperi venerabili f
si dubita an sit cosecrata
Si ecc usta tota tel maior
ps si no totu corruerit et
parietes remaneat tel ciram
modicu quid dripis tenuerit
no debz pt hic consecrari Si
si tota ecclesia simul destructa
e tel maior pars debz qsecri
si successiue sufficit asspio
aque benedicte Item primoure
altaris tel fracturi enormi
no debz recosecrari psanguis
eciam effusione tel seminis p
llucione tel ecc si aliquis i ca
pe suspendat no e qsecranda
sed recocilianda de qse et ho
ecia no qsecrata Consti g
tuendu cod priuilegio fiat
et consecrata et eius colatice
dicendi sunt sacilegi de qse
Si ecclesijs decimu z cetu
Ecclesias duas in titulatas no h
pt aliquis here plures cu
ccias pt quis here simul in
tapibus nbi vna dependet
ab alterauit si vna hz inti
tulatam et alia emendatam
no pt hoc tenere vlt zes

menses pstitutione ecclesie x de
electionibus nemo ibidem de pau
pertatem ecclesiarum item alium
de penuriaz. clericorum
i Ecclesiam aliquis non debet
intrare sine licentia epi uel de
ipsa canonici deceruint canonici
k Ecclesiam suus de eam dimittere
sine licentia epi uel abbatibus si
ad abbatem ptineat ibidem
l Ecclesia vna pendere de pro ca
et quod intelligitur de eta et
qua ord' ipsi ea tit
Ecclesia edificari non debet
m nisi tam ei assignetur quod sufficiat
pro duobus de filiis presbiterorum
n Ecclesias non debet proposituit
dare layci et qui abeis recipi
unt excommunicandi sunt nisi in
capella ubi pronti habeant
tam ius pudi de filiis presbiterorum
o Ecclesiam sua obligans uel grauans
pro debitis alienis sub litteris uel
sigilla canonicus qui posset
obligare ipso iure suspensus est
ab administratione temporalium et spiritualium
de solutionibus Di quorundam
p Ecclesiam suam transferre non
possunt aliqui uel subicere alteri
ordini sine licentia et auctoritate
epi de hiis eu dicta
q Ecclesia fungitur iure rei pub
lice et ideo de fruari iure
minoris quia sit minor proquia
excessit xxx annis petat resti
tui usque ad quadragenarium de hiis
in quibus lesus fuit infra xl
annum si ecclesia usque ad quadra
gennium petit restitui ubicumque
leditur atque lesionibus computatis
decepti in iure requisiti sunt
r Ecclesia restituitur Laudens
ubicumque leditur et ponitur multi
casus decepti in iure audiens
f Ecclesie sanctiones in iniuriam de
prauari hoc ne ipsius de fo collig

Ecclesie sinodo deputatis clerici
tali privilegio consent ibidem c
Ecclesiasticarum rerum uel usores sac v
legii sunt et possunt compelli
usque ad digna satisfactionem et si
tra hendi contra iudicem ecclesi
asticos de fo ac eum sit generale x
conquestus
Ecclesie collatam in iniuriam plati
remittere non potest ibidem
Ecclesia iudicare licet de crimine sac y
legii usurarum heresis symonie periurii
adulterii de iniurio uite iure
pronatis de decimis de fero qpe-
cum sit generalis extenuare
Contra ecclesiam sua testificans
si adhuc qpetuit non potest hic pot
bn fean quod licet in ea Decr si ad
uocarum uel fiet peuator contra
eam decepti ueniens
In ecclesia debet poni tot clerici a
solu quod expedit cum de cetera pot
quomodo sustentari de pssup dudu
ecclesiam sua non de deserere b
clericis pro quacumque eu sine licentia
plati sui de clerici non decepti plati
Ecclesie non preiudicat factum plati c
sui de clerici institutionibus eu uenissent
Ecclesia multis modis accipitur d
et quibus ne plati uices plati
querelam de uibo sig eu dicta
Ecclesia non deffendit fugientes e
ad se si pargressionis insidias
accidit si sunt latrones publici
si ea spe delinquit in ecclesia ut
ubi liberentur de homicidio et
quibus pro industriaz de emunc
cunt a ca emunitatem
Ecclesia sine auctoritate epi edifi f
cari non debet et exemplo prin
cipum alium
Ecclesia de facere fruari pacem de g
iudiciis nouitate
Ecclesia dei in eisdem et magis efficax h
quam quod indignum assumant plati
ad regimen ecclesiarum de electione est

i Ecclesiarum vel monasteriorum va
cancium guardiam vel advoca
cionem seu titulum defensionis
nullus sibi de novo usurpare
debet et si aliqui clerici vel monachi
de ecclesiis vel monasteriis hoc
perpetraverint ipso facto sunt
excommunicati ut patet per de elec. generali
l Ecclesiam parochialem nullus
habere debet nec potest aliquis com
mendare nisi habeat etatem
legittimam et sacerdocium potest
durare huiusmodi commendacionis tempus
ultra tres menses ut patet de elec.
nemo de incepcione
m In ecclesiis et cimiteriis non de
bent negociaciones vel publica
placita vel concilia et hoc debet
facere servari ordinarii et presbyteri
vel sine indicari secularium in locis
talibus habita nullius firmitudinis
existunt ut patet de immu. eccle. decet domus

Edificare ubi ecclesia b. m. f.
testamentum f. Electio ubi
abbas f. abbatissa b. absens
m. annus f. appellacio n. episcopus b.
canonica h. capitulum b. g. n.
celebrare e. clamor c. clam
destinare c. confirmacio a. i. k.
confessio f. crimen i. decretum b. dignitas
d. g. exaudire b. excommunicatus
n. f. r. expensa d. gravamine
e ignorancia b. in eodem h.
laycus g. index h. minima.
mensis b. c. f. minor g. mo
nachus a. ordo l. papa n.
parentes a. prima i. forma pro
r. providere et religio a. b.
a Electio devolvitur. Primitiva r.
ad minorem nunc si maior pars
in electione delinquat sed si
omnes deliquerint potestas vero
apud illum ius eligendi re
manet ut patet in eo quod si de postul.
gratiam de elec. hec in eodem

Electio cum sancta est si non vicarii b
qui sunt vocandi de postul. bone
eligi non possunt memorie c
aliqui qui eciam non possunt pos
tulari et qui de postul. et si una
electores non debent minime d
cedere ad nobilitatem vel ad digni
tates nisi ubi alie circumstancie
assunt pares de appel. constitutus
Electum debet habere aliquas con e
diciones et quas [...] predonare
scilicet debitas et genitura
etas et mores et hic patent
honores de elec. cum in cunctis
decreta et qua cor. persequitur
Eligi potest aliqua ecclesiam f
qui in alia vel in eadem cassatus
est non in persona vicarii persone de
elec. dico
Eligi non potest heremita in abbatem g
a monachis cum habeant proprium
monasterium non de elec. in mesthu
Electio secunda non valet nisi prima h
fuit cassata de elec. Cum terra
Electores vocandi sunt racio
remoto loco in talibus enim vo i
cacionibus statur potius consuetudini
ut absentes vocentur iuxta
consuetudinem universique esse
de elec. certum dilecte in genere
cum inter universas
Electores vocantes ad electores k
aliquos de gracia quos non tene
bantur utrum possunt eligere
cum eius presencia non absentibus
ac ipse dicat quod sic sed quod non ima
tenetur expectare eos cum non
vocati expectacione preiudicium vel
dampnum esse non contingat de elec.
cum inter universas
Electores putes si possunt l
eligere monachos aliquibus presen
tibus et si dicat quod sic de elec.
cum nobis et

m Eligi pt natus extra matrim. int pa
rentes supposito tn qr tpe cceptus
nenit fuit i matrim. de elec. innotuit
n Eligentibus in duas ptes diui
dentibus uota sua ita q maior
z senior ps eligit de ecca aliena
ptor de ppa q electio magis valeat
lau. qr si due ptes eligut de alie
na ecca tz de electo qr due ptes
capli instar totius capli obtinet
s si no esset due ptes capli lz esst
maior ps z eligat de aliena ecca
no vz electio s. si minor ps eligat
de sua unitati z ffo. dicunt q
si pnalz electio de ppa ecca contig
z b dicut z melius q electio fca
a maiori z saniori pte i capli pnalz
utroqz eligat siue de sua ecca sit
de aliena du alius canonicus no
obstat de elec. cu int canonicos
o Eligendus est melior z optimus
tn sufficit elige sufficiete z si
no pt melior ibidz de apel ccsti
tut. de off aust. cu stg sollicitus elec
p Electionis tpe cmputand e quo ad
condiciones elca qr si tn no teni
it electio ipo iure s. p exceptione
potest cassai tn tracto tpis pt
rata haberi de elec. dudu ad audientia
q Electus si impugnet qr electus e a no
duo suffit. ei pbare qr eligens erat
in quasi possessione eligendi s.
alt. postmodu obtinet in petitorio
de elec. querela
r Electio deuoluit ad superiore elec
tores sut simul siue successive de
linquut eligendo indignum de elec
bone memorie magarag e
f Eliges fuerit indignus pnat ptate
eligendi illa vice si tn ab aliis ad
mittat pt elige qr ptes eligendi
ligata est in eo qtu ad se nc
qtu ad alios. Itm tenere debet
buf[...] ecclesiastic p[...]
medicam cu sustentaclos debz
habere ne ex toto egeat et pc
ecclesiam officiare et omnia
negotia tam spualia quam
tpalia excerce de elec. cu tn
tenen et pc ex[...] eligi
de elec ne pro defectu
Electores pntes possut pcede t
ad electionez aliis pntibus
no uocatis si pntiu e in maiori
de elec qr sit
Electio facta contempt aliqs v
si pt q fina ptathicoz abse
tu dicut quidam q si pntes
eligut et sic suc electionis
ponut in absentibus cpenantes
pos ratihituros et ptathicos
pc q fina facta prima si sta
tim ipi pntes p sua m elec
tione in tendant in is dare
electos et pc ratificari z pos
electos l3 tz q i uo qualitercq
eligant possut absentes ra
tam habere electos du tn no
sit uel ipo iure. Ipi vero
absentes no possut cogi se
tire pntibus et ratam habere
electioz. Itm si ipi moriant
no reqrit cos qsse uel ra
tahitco successore ibidem
Electio que rata est ipo iure x
si in pedit ptas op de elec
bandus bone memorie licencius
Electi abbates qui dicuntur y
p q missiones put postulare
de elec i cunctis f.
Electores dantes aliquibus z
promissionibus ptatem eligedi
si possut eam reuocare sputa
in tegra uel etiam no sputa
integra ar. pct q aliqui dut

q̄ re integra possunt renotiare
alias non d̄e b'. tenet q̄ tali
ptas renotari non pt sine re
sit in integra si non quia non e
in collatione illius ptat̄ p̄ nos
mandatum suis ius cessio sive
donatio ibidem
a Electoribus omnibus preter unum
deliquentibus in eligendo si ius
eligendi pt remanere apud unum
Jo. dt q̄ non ber. ymo de elec. hoc
memorie commendet
b Electoribus aliquibus delinquentibus
in eligendo si ius eligendi ipso
iure devolvitur ad alios vel
debeat expectari sententia de q̄ b'
tenet q̄ q̄ electio prima nulla
est ipso iure quia electus fuit
indignus aut alius vel alius si
unus solus e qui non delinquit
contra ptatem sed q̄ non z na
ipso iure vel q̄ non servat
formam illius constitutionis de elec.
quia pr et non ipso iure sed
p̄ sententiam ius eligendi devolvitur
ad alios seu alium ibidem de
elec. cum inita
c Electio cassari d̄z q̄ de ea h̄ec
tractatum ante sepulturam mortui
d Eligentium ius p̄ perit ibidem
dus z zelo eligentium et merito
persone q̄ e longe maior
sed q̄ modicum excedit recurit
ad merita et ad zelum et p̄sumit
ius de elec. Scriptum e
e Electionis forma et sunt de
sub a tpris de electionibus
quia pr ext. vestra cum a nobis
f Electus cassatur pr rogationem
nimiam factam vel electus
consensum prebuit ante electionem non
sic si requisitus fuit solum
de elec. cum pridem petita
g Electio ubi non fit conditionalis
sic consensus in perso et si eli-
gere non poto in martinum vel
consensio alternativa vel consensio

in perso vel martinum et si non
habuit maiorem partem
in martinum vel consensus in illum
in quem Johannes consentit vel
consentiret non vz et non p̄ tali
eligentium recidit in alios de elec.
innotescat in in electionibus
h Electio de iure que pertinet ad
capitulum solum non ad electos vel
abbates de elec. cum inita de supplenda
ne p̄ dilectio
i Electi p̄ non aug̃ ius eligere
ibidem p̄ cum a
k Eligendi ius in ecclesia collegiata
ta non cadit in laycos in p̄vincias
nisi pacto essent talia de elec.
sacro sancta
l Elector absens pt p̄ se gstitui
in electione p̄curator de elec. congregato
eligentium zelus ius z digni
m tas consideranda sunt in electione
in genesi cum a vra
n Electio vocatus volens vices
vi z remittere iuri suo z sine capo
possunt alii procedere de elec. cum a
o vra Elector contumacis ut
sine si an electionem h̄c esse fan
tinu z recusare admitti d̄z cum res
est integra de elec. cum vra
p Electoribus non vocatis si postea
consenciant tenet electio ibidem f
q Electionis tpre cavat cum hys
quibus immediat ne eligant ab
pr licentia synodo de elec. eis
r quibus eligendi ptas vim pt co
mitti de renuntiatione potestatem
s Electio non est facienda p̄ sortem
de sortilegiis in talibus
t Electio nec cassari nec confirmari d̄z
q̄ dum pendet questio iuris vel
possessionis eligentium devesta
tum venisse
v Electionibus vel postulationibus
se opponentes instincto publico

debent exprimere que obiecto
intendit corporale irregularitatem
pratice quod credit id non esse contra
posse probare de elec. l. g. p.
x Electi sub nomine proprio siue etiam
cognomini vel parentis vel quo
alio nomine censeantur non debent recipere
administrationem spiritualium vel temporalium
in dignitate ad quam est electus antequam
confirmetur et si secus fecerit
iure suo privatus per se ipsum
de elec. avaritie
y Electores in sua mensura de prave
electi electo et consilium potest et
electus de in sua mensura cognoscere
si sit persona que non indi
geat licentia superioris et si non
fecerit privatus est iure suo et
si per tres menses assumptionem
sine iusto impedimento non
petierit electus ipsa irritabile
evacuatur g. p. de elec. quam
sit ecclesie impositum est electo in
electum ad cumulandum
z Eligendi potestate non privantur
sicut nominantes in dignum
nisi expresse eorum coram electo
subsequatur g. p. perpetuo
a Electionem aliam consensuale vel
ipsum notans si est electio subse
cuta non potest ipsum super illa electione
de cetero impugnare in casu proprio
exigentibus vel probitate seu
defectu ela denovo ad eius
notitiam venientibus de quo
fidem faciat prestito iuramento
de elec. g. p. nulli liceat
b Et electoribus duabus partibus alia
duplo maior sunt minus alii de
parte contraria vel possunt opponere
de potentiorum zeli vel meriti
vel etiam et auctoritate g. p. de
elec. si quando
u Elemosina ubi forma
b. mercede a. predicare
Elemosina potest fieri de illicite
acquisito et quo et quid de decimis
ex ratione missa de pe. et re. si quis tam
Elemosine prodesse vel
mortuis facte prosunt eis
et quibus consequuntur de missa vel
eum marthe
Emolumentum ubi omnis a.
Empcio ubi medium b.
Emphiteosis ubi alienacio
e. pensio a.
Emphiteosis quid est et quo b
differt a locatione et conces
sione de emphiteotico contractu
de loca. et con. potuit
Emphiteota si et quis dominus a
potest expellere ibidem
Emphiteota qui non soluit b
pensionem canone per triennium
cadit a iure suo nisi moram
purget secundum legem sibi
prospiciendo sed ne privatur
requiritur terminum de dicta licet domine
in querelam c
Episcopus ubi abbas
et b. abbatissa b. annus
b. archidiaconus b. de. c. crimi
ne et g. bannum c. bigamus b.
canonica b. c. f. g. capitulum
c. d. e. i. l. m. cede a. celebrare
g. clericus c. d. l. i. m. coad
iutor a. c. f. o. n. confirmatio
c. f. p. i. dispensare b. d. f. g.
h. i. donatio n. dos g. est
a. d. e. h. i. p. f. exceptio in ex
emptio a. b. expense d.
Festum c. filius h. forma c. d.
gradus d. hospitarius a. iura
mentum m. in iurisdictio
b. legatus c. lex c. minima
mensis d. c. missa b. mo
nachus d. ordo pi. i. papa
m. proximus h. n. presumit a.
prebenda b. predicare a.
presbytero y privatio f. prima

b. religio a. b. de renunciare
e. sta. astiny e. sina p. hoy
testamentum f. n. titulus r
visitare a. voti i. b.
a Epc pt renovare aliqua que
prius tc aessit tamq canonibus
de iure ut sic est
b Epale uis gnus hus metas
spes subse et quas de pscio
audit et de epalia iura pre
sibi passunt ibidem
c Adeptis de iure qui ptinet omnia
spualia de dyoc sua de psep cobrum n.
d Epc tenes a rege regalia tet
obedire regi mandato plus
q aliquam altius prelati ex
cepto papa si mandatum regi
puenirret de appel cum pati
e Epc no admittes ydoneum
sibi putatum a prono si nallarge
hoc fecat tenet ipsetentibusso
providere de iure pro pastorali
f Epc in pruatoribus no dz dua
nisi pp ul ppr archidiaconum
v. n. vy decanus ruralis
duos et si plures duperit
pt eis negare i supsfluus
si ty t hoc subditi expgmaret
z sua decen sibi cu aplo
g Epc i institucione no dz accipe
munera et si accepit debet
duplum restituere de coptibus
Romana gg p dece sibi expgt
h Epc dz esse xxx annorum et
utilis sufficiat attigere ad pp
tul optrat q heat cplectos debet
clerum in tunctis
i Epc ul dz bene i administrtione
attigere an qfirmatis aliogh re
pelleret ibidem qualiter ex
cipiunt dus cas qui notat
de elco inthil

Epc si quo qq dispensare k
pt cu eo qui adeptus z bnfm
symonidece de elcc si aliquam
Epi cc dampnati no possunt l
nisi p papam de trasplatone
epi sunt carnalia
Epi dispensare possunt solu m
i casibus sibi concessis ute
de tybus ord dilecto
Dr epc dispensare pt cu recipi n
entibus ordines tpe no debito
de temporibus ord qsultatio
Epc pumus pt deponi ibidem
Epi dispensare no possunt cu o
eis qui suspensi tractare spualia
presumunt de cta et qua z or psi
cu bone memorie et cla
Epc et si st ydoneus debet
ty onera sua partiri quando q
omnibus sufficere pt de off archipsr
ut simili
Epa pt dicante epto vinum r
de illis qui tale factu fecerunt
si aliquis est expgmaty de off
ind ord sacdos
Dr epc pt qqnoscere de cais sub s
ditorum platorum de sua dyoc no
nedo p appellacos desseruntur
adeptis de off ind. pastoral
Epc e iudex ordinarius omi t
de sua dyoc ibidem
Epi possunt celebrare dna v
cu qhe fueit in eadem expgmaty
et ineclias exclusis sibi sub
iectis sed et canonici no possunt
ibi esse cu ipo de pnil qi utilt
Epc pt relaxare sinaz qofirmus x
latam apblo sed male fuit
minor et si subditus con
queat epo dz illu remitte
ad suu expgmatorez abso
luendum de off ind ord ci ab.

Si epi dispensare possunt in maioribus
y criminibus et qui de maioribus ac si clerici
Eques ubi arma e. ex f.
Error ubi advocatus c. audita
a. sua a. s. a.
Error conditionis impedit matrimonium
a de gnu suorum apposuit
Etas ubi etas l. electo c.
Equalitas t. mun. s.
a Etas competens admitti qualiter
e cui amoris in mulierem ...
in viro de sponsa ex illius de spon
ipsius l. non est
Elegium ubi
a Eulogium idem e testamentum
de testamentis nos quidam
Examinare ubi archidiaconus
b. e. confirmato a. nostrorum
q. ordo f.
a Examinandi e quidem promovendi
et pluribus decem et qua ordinem accipiunt
b Examinari de electis si contra ipsum
in defectus sive vel alius defectus
personalis opponitur et primo in
defectu persone in quo si opponens
in venatur defectum vi. opponente
tres sunt exaudiendi et puniendi
ac si in probationibus omnes defectus
h. g. p. de elect. Si forte
Exceptio ubi appellatione de baptismo
f. huius a. calumpnia
b. citato d. c. constitutis a. cinc
d. g. l. electo p. electione ex
quinquaginta c. f. b. d. iuramenti
q. in. lis. b. ubi. de. prescriptione
a. procurator. i. res b. c. reus
c. scolum f. sua. s. symo. c.
spoliato c. s. testis s. r. q. uxorem.
a Exceptiones dilatorie opponuntur
et de sicarie quo et qui contra
campanum sunt in expensis
de dolo et contumacia fuerunt
b Exceptio de falsitate vel corruptione
testimonii si post summam debet

admitti etiam si advocatorum
sine ex. ut lege probare intelligitur
et quod probat licet campanum
Exceptio peremptoria pote obici c
et probari post publicationem
testium de test. et at de testibus
Exceptiones dilatorias omnes d
debent proponi infra terminum cuiusdam
signatum de except. pastoralis
et sunt ibi bona dumtaxat etc.
Excipiens contra dictam adversarii e
sui per hoc non videtur confessus
de intentione ipsius de except.
Venerabilis
Exceptionum quedam sunt di f
latorie quedam peremptorie
et dilatoriarum quedam e dilatorii
iudicii quedam dilatoria solu
tio et qui et que de proponi
et bona de hoc except. exceptionis
Exceptiones excepta sua obiungere g
prius proponi non possunt exceptionem
epose sed tunc qui eam dimittit
sicut et apponit tenetur
ad expensas ibidem
Exceptiones admittere non de h
mus excipitur sed in minori
debet et tenetur a primo non
pte appellari a se pt de off. iud
del. pastoralis
Exceptio rei iudicate adhoc i
quod obstet requiritur tria s.
quod sit idem corpus vel eadem
quantitas idem ius sive causa
petendi et eadem conditio personarum
et quod ille qui absolutus fuit possi
deat tunc sive de except. adhibere k
Exceptio de suspensione iudicii
primo proponenda est cum quod subeat
iudicium prius proponi et non debet
ut admitti de sen. et re iud.
inter monasterium
Exceptio opponens pertinet de infra l
octo dies non computatum die
illa in qua fit exceptio de appel

sup eo
m Exceptiones que et qui et quo
fieri possunt de reli do ut. ep
tu dilectus
n Exceptio ratione temporis evanescit
qui tlci vel no in firmante
o Exceptio dup. s. tpalis et ppe
tua et quo drut de r'pe Ciat
aliquis
p Exceptiones dilatorie semp
oms proponde sunt ante lit
ct de appel tu auctam
q Exceptiones legitime semp
sunt admittende tota restptu
po nisi dicat' quod nulle admit
tant' de eta et que et ord
p fci accepimus
r Si exceptiones et quas et qui et
quo debet admitte iudex de off
del ex parte
s Exceptio dilatoria si pq lit ct
incipiat de novo comparere
potest et proponi de off del quis
t Exceptionem debet iudex / inanute
considerare anq pfert' vel
sit admittenda de off dele c q̄ gat
v Exceptio admitti' contra de
nunciatoem et hoc si denunciatio
sit cimosa de iudi novit
x In exceptione dilatoria no debet
proponi illud quod venit i pili qoe
de fo compe. ex parte
y Exceptione vel qone iudice
suadere de ca g̃nosce tu vel
tu hec et fuare ap diff d'ord
cogni quintlexumus
z Exceptio rei iudicate transit ab
actore suo in alium sed emptorem
si no renu' de causa pos e ppu
dium olym

Excommunicato ubi abbas. g.
abbatissa a. absolvere
b. c. q. i. c. e. ac. adiacog. c. arma
a. c. bonum q celebrare
c. g. i. cimitem. a. d. f. citato. d.
clericus. d. i. q. d. f. g. consumator.
b. g̃inencia a. c. cineri. h.
defendere. c. denunciare. a. b.
dispensare. m. cor n. v. i. epc
f. 2. p. excipere. l. forma. a.
f. germaney. c. heretis. g. i.
ignorancia. b. in tdam. a. iudeo
e. e. p. s. interitu. b. legiacy
i. lex. c. inat. h. madatu. b. h.
mensis. a. monitio. e. c. p
i. b. mors. a. ordo. s. pticipac
ptatu. predicare. c. d. f. placy
e. por. b. ptiatur. f. p. y.
religio. p. renovare. c. d. e.
sacramentu. f. sacrilegiu. b.
secty. f. sina. b. a. f. m. u.
o. synod. d. vocare. a. v. sua d.
Excommunicatoz potius dz sustinere a
et i ea mori et carere sepul
tura uh. vel vxor sequens
gradu g̃sagwinitate inter se
et vir qua φ reddit debitu
vel petat de resti. ppo lias de
sen. ex. in quisitoim
Excommunicato no dat iurisdictiq b
ut p hec atque de resti spol olym.
Excommunicati no debet citatum vel c
adversarius eius i possessione
mitti nisi prius citaq citatoz
vel una p emptoriaz de xlat qui et
Excommunicato vel cimosu pticipas d
si pt eu repellere a sua acta
de exctep a nobis
Excommunicatus pt excipere et se e
defendere in iudicio sz requirere
no pt de except cum inter
Excommunicatus publice et si ei no f
appo' exceptio excommunicato vix
repellendus est de off iud ibid
Excommunicato lata pq int' acceptu f

Ad papam vel ad curiam romanam
si tamen op. no de appellacionibus
cum dilecti
h Excommunicatus non est qui facit
aliquid quod prohibitum est sub pena
anathematis vel excommunicationis
nec si prohibetur sub intimatione
anathematis vel sub excommunica
tionis in persone sed si faciens
esset excommunicatus dicitur pro- et
relatum de symo sit tunc de
matrimonia contracta contra
in eadem ecclesie exhibitis
i Excommunicatus impetrans literas de sua
excommunicatione tacens non valent
de rescriptis dilectus
k Excommunicatus pro excommunicato et sus
pensus suspendi debet capitulo capitulum
l Excommunicatum iniuste per quosque
qui remittendo est excommunicatorie
et quare debet esse ab excommunicato
m excommunicatus iniuste pena ultra
deferri ex facto
n Excommunicatus iniuste aliquid de
occasione excommunicationis dimittit
electionem suam quam alias ob
tinuisset si debet tenere admit
esse op b ta quod non ibidem
o Excommunicatum vel suspensum si per
absolutionem omnia una recuperat
ar. pet quod sit elect de diligencia
p Excommunicatus trahit secum sua
execucionem ita quod licet appellentur
a sua excommunicatione per vel
post appellationem fit excommunicatum
de innocencie et subtrahe prouentus
ecclesiasticos non fit iniusto sine
et cum istis dispensatum de appel
q Excommunicatus debet puniri pastoralis
de bonis ecclesie al op b quod olim
r Excommunicatus eligi non potest de elec
f Excommunicatum mori venerabilem
excommunicator eligi non potest sed
possunt eligere de elec in cottidiana

t Excommunicatum per annum priuari
debet beneficio et si tractat spiritualia
debet deponi de eta et quod ... ipse
cum bone
v Excommunicatus per crimine sine pro
manifesta offensa potest debet
satisfacere quam soluat de off delegatus
x Excommunicatus excommunicare non potest
de or. dicto ab epo quin re cum elec
y Excommunicatus sententia lata contra
aliquem sub condicione si predicta
condicione efficiatur de alieno
foro statte gestione vel omnes
tenet sua de appel. pretera
z Excommunicati per iniectionem manuum
in clericos possunt absolui ab
aliquibus et quibus et ipsi possunt
aliis committere vices suas de off
ind. ord. ex quibus
a Excommunicatus si et quando absoluitur
antequam eius causa tractetur
remitti quod ult de
b Si excommunicato vel cuiuis prohibetur
contra aliquem proinde ex
ceptionis vt iam sit vitandus
vel impeditur a primo coniunctione dicitur
c Si excommunicatus et penitens ecclesie
clericum repellendo vivus accedit
sibi prelatam et qui de hoc in regesti
d Excommunicatus si conueniatur
super eo pro quo fuit excommunicatus
iniuste per exceptione quod non tenetur
respondere debet restituatur
que honi qua fuit in iniuste
priuatus dum in doceat quod iniuste
fuit excommunicatus de except. in iure
e Excommunicatus est ipso facto qui conuig
grauat vel in personis vel in bonis
aliquos pro eo quod tulerint sententias
excommunicationis vel suspensionis vel
interdicti in aliquos vel occasione
ipsorum est prolata ex his fiunt et
si ultra duos menses in ...

excommunicatione perstitit absolui non potest nisi per papam .e. s. x. ex frequentibus [illegible] processus

Excusatio ubi absens .n. calumpnia .b. consuetudo contumacia .a. ignorantia .a. mensis .t. metus .t. d. e. necessitas .t. nuncius .b. questiona .a.

Execucio executor ubi absolucio c. annus. de appellatione .y. delegatus .n. exceptio .h. iudex .r. x. littera .c. officium .b. ordinarius .a. ordo .p. sententia .k. n. p. c. v. d. testamentum .b. f. n.

a Executores coram quibus conueniunt bona facta que debentur acceptanda quo de peccat alias in lege ad compescendis

b Executores de facto postquam mandatum susceperunt cogi debent per dyocesanum implere ultimam voluntatem testatoris de testamentis Iohannes

Exemptio ubi abbas .t. k. i. appellatio .m. confessio .n. ecclesia .a. d. f. heretici .t. legatus .f. priuilegium .n. religio .n.

a Exempti sunt qui et quo prima possunt per ordinarios episcopos de prius tuam volentibus

b Exempti sunt fratres predicatores et minores a dyocesanis decime qui quanti [illegible] et questionem illa decepta est nimis pena

c Exempti de coram ordinariis respondere vel ostendere priuilegium si habent alioquin sententia vel processus suorum delegatorum non valent alias in quam persone

Expense ubi absencia .a. actor .n. appellatio .a. p. contumacia

.h. dampnum .e. exceptio .a. g frustratoria .a. grauamen .d. iudex .q. legatus .m. littera .i. reconventio .c. sententia .i. testamentum .e. v. x. x. z. o

Expensarum deductio si debet fieri in rebus decimandis et quibus et quot expensis pastoralis cum non sit a. a

In expensis debet condempnari victus victori et quis et quando et quare de dolo contra sententiam b

Expense intelliguntur de eo qui iuuitat in processum c

Expensis quas ob emissiones fecit capitulum pro electione episcopi potest repetere ab episcopo etiam electo de abbate et de electione cuiuslibet prelati de electione ut probaverit d

Expense vel dampnum datum per dolum violenciam vel rapinam postquam constiterit de iuole probavit per iuramentum suum aliud de pronunciat probari per testes de fo. q. pc. dilecti e

Expense ad quas dampnatur aliqui debet esse moderate ibidem f

Facere factum ubi ecclesia .c. familia .a. iudex .f. .k. mandatum .g. metus .b. promissio .e. rapina .b. renuntiatio .b. testamentum .k. venire .a.

Facere non debet aliquis quod non vellet sibi fieri de malo et ob a

Faciens quod absente non potest dilecti b

est si bonum sit in preiudicium de appel dilectis

Facere non debet aliquis illud quod prohibet iudici ut renouetur sententia c

Facto suo contrarie potest quis ut renouetur sententia qua petitur fieri ubi est periculum animarum d

de sen. 2 re. in di lator.
e Fit ad ille cuius auctoritate fit
depen ex mulieres
Facilitas ubi multitudo d. votu
q. Facilitas venie incentivum
a tribuit delinquenti de vi et hs
cle ut clericorum de texla epis que
Facultas ubi bonum e canonica
d. capitulum etiam a. prov.
i. peccatum b.
a Facultates considerande sunt i
alimentis ministrandis et peccata
omnibus solvendis de eo quidam
i ma. 2 e cu[m] bearet
Falcidia ubi
Falcidia iudici non pt contra
a voluntatem testatoris expressam
sed contra tacitam potest detrahi
b Falcidia cessat i frumentariis
testimonius mulier et i hys
que ad pias causas relinquitur
detrahi de hys
Falsitas plena ubi absence
q. absolve in. appello. c.
calumpnia d. confirmato d. ex
crpeo. b. in servimitu. c. manum
f. fit. e. g. h. moneta. a.
peccator. d. religio. g. secul
a t. sima. 3. l3. tenebr. a. test q.
Falsa sunt obicienda remedia
que sunt vis picta generat
de ecclesie iuris de honore
Fama ubi manifestum. c. p.
pactum d. testis q.
n Fama si pt probari a. q. de
sponsal cum intus
b Fama frequens et publica locum
tenet actatoris de off iud ord.
c Fama quo adiuvat princeps
ad fidem faciendam de p sup q.
veri sile illud quoque
d Fama quid est et quomodo
dicatur de testi cl 2 mi vestra

Familia ubi electio q.
De familie facto non tenetur a
dominus nisi mandavit vel
ratum habuit de testi spo. c. adpre
Fautor ubi arrius. e. q. so
d. hereticus. f. g. i. marionis. i.
Fautore fidei sunt multa et q a
remediis illi in dec
Favorabiles cause quatuor b
sunt sp de matrimonio libertate
dote et testio ubi stat testimonium
libertas coniugium dos hi sunt causales
qui producunt ut illis de pen 2
remedi duobus
Feodus ubi decime. a. fit
e. i vestire. t. papa e.
privilegium. n.
Feodus alienas cadit a iure a
suo et dominus per illud concedit
alij in feodum sed non pt dari
in dotem de q si que i etiam
Feodo non pt renunciare vasallus b
in mea duo et quae ibidem
Feodi quo int vasallum et dnm c
et etiam int vasallos que de
agi de iudic certis
Feodus amittit vasallus qui d
non fidelitatem de prnenis in
quibusdam
Feodi tm p dum feodi tunari e
de nisi sit negligens de fore
q pt extransumpta
Feodum quomodo amittitur de feodo f
di feodo ecclesie pt q leppre
gnosce peclare vel layt epo g
negligente de feo q pe vere
Fermentatum ubi
Fermentatum panis non est a
est aptus ad q feroz quibus
ut posset celebrari vel qfici
in eo q i ecclesia articuli
fiu. op. bug. dum celebratur

Ferie ubi
a Ferie quando incipiant et ubi
de causis et in quibus partibus pos-
sint remittere et in eis litigare
in quibus non de iure consuetudine
b Feriatis diebus quibus tamen potest
appellari ibidem
Festum ubi dies dominicalis
ab Ieiunium b. tempus b qui
in parte conquestus
a Festa solempnia que sunt de
b iure festivis non debet fieri generalis celebracione
ut in tempore pascha et penthecoste
c de iure qui in parte
In festis et diebus ieiuniorum possunt
episcopi conferre minores ordines ita
tamen quod non indicatur ordinacio generalis
et solis de tempore ordinibus subdiaconus
Fides fidelis ubi bene de co-
stancia c. bonum c. g. i. s. quis
b. dubius a. fama a. favor
a. fedus d. filius a. fructus
a. heretici a. fidelis a. instrum
m. index q. iniuria b. prescripcio
f. g. q. s. sacerdos i. successor
a. testis g. q.
a Fides dicitur multis modis ex quibus
de con. t. et. fide ea
b Fidei descripcio et diffinicio et que
fides est dux s. i. fidei et forti-
c Fidei articuli vii sunt ibidem
iuristas primi sunt theologos
d Fides quo adpetere deffercenda
est de causa episcopi cum capitulo
b. fidem non servanti fides servanda
est a. pret d b. g. q. s. de
ut in pervenit sic
e Ad fidem nullus cogendus est
de iudeis et de iudei
f Fidem contrahendi dans aliam
uxorem vivente vel de facto cum
contrahens pr illi post mortem

uxoris matrimonialiter copulari
nisi vivente uxore fuit inter-
eos carnalis copula subsecuta
de eo qui duxit in matrimonium quam prius
signasti si quis uxore
Fideiussor ubi
Fideiussor molestari non debet a
qua dum principalis principalis conveniatur
nisi in duobus casibus et quibus
fideiussores possunt
Fideiussor tenetur solvere usuras b
quas fecit creditor tempore defensionis
solucionis ibidem
Fideiubere quid et quo possunt clerici c
et religiosi de fideiussoribus quibusdam
Fideiussor potest agere contra princi- d
palem ut eum liberet in quatuor
casibus et quibus de fideiussoribus extra
Filiaster ubi
Filiastrum sicut cognoscere a
non debet debitum petere amore
licet ipse non filiastra debent de
certo se matrimonialiter alii co-
pulare tamen si de facto contraxerint re-
tinerent tamen et possunt cum eis
si essent iuvenes dispensari
de eo qui cognovit consanguineam uxoris sue
et sic de tempore
Filius filia ubi adopcio b. c.
Alimentum a. b. baptismus g. donacio
b. dos c. hereditas a. heres
d. illegitimus proprium levare
a. nisi e papa in primus
b. spe. a. testis p.
Filius debet sequi condicionem patris a
vel matris conversi ad fidem quique
sequitur condicionem deteriorem s. nus
si sua sit dignum nisi expresse
Filius pupillus mortuo patre b
non debet educari apud illos
qui eius pudicicie possunt
insidiari ibidem

c Filius post divortium educari debet
apud parentes qui causam non
prestitit divortio ibidem
d Filius rogatus a patre quod restituat
hereditatem si debet deducere legitimam
solum scilicet illam portionem que sibi
debetur iure nature non si partem tantum solitam
quam habiturus esset ab intestato
vel cum hoc etiam aliam portionem
que trebellianica dicitur scilicet quartam
quam retinet quilibet extraneus de fidei
commisso gravatus de testamento Raynucius
e Filius legitimus reputatur quem
imperator demonstrat qui filium sibi esse transumpsisse
f Filius negatus a patre debet probare
se esse filium et quomodo hoc possit idem
g Filii quidam sunt legitimi tantum
ut adoptivi sive arrogati quidam
legitimi et naturales ut nati ex matri-
monio legitimo vero vel putativo
quidam naturales et non legitimi
ut nati ex concubina in domo quidam
spurii ut nati in adulterio vel
vulgo concepti et qui istorum in
hereditate succedere deberent et qui
filii sunt legitimi Tanta
h Filii illorum qui ante episcopatum
viro suo in remotis partibus
expectato legitimi sint quia filii se
scilicet Prelatum
i Filii procreati de clandestina matri-
monio post eius approbatione si generati
sunt post approbacionem sunt legitimi
et post ea nunquam separatur qui filii
sunt legitimi. Quod nobis
k Filius potest constitui procurator a
patre et etiam sine mandato patris
pro patre admittitur ad agendum
et defendendum procuratorio non misso
l Filius succedit matri ab intestato
suo ex testamento potest non tamen pater
habet usumfructum qui omnem
diligenciam tenetur cum debita
here de testi in integrum constituitur

Hostius ubi absens .i. autem c.
hereticus .c. inter .g.
Forma ubi absolvere .e. bapt.
b. canonica b. crimen f. consuetudo
d. decimi b. electio .e. ...
d. lex .i. mandatum .g. moneta
b. pallium .d. transactio eum c
Filius debet sequi condicionem patris a
vel matris tenuis ad fidem quam
sequitur condicionem deteriorem scilicet matris
si sua sit de genere si ex ... cyprus
Filius pupillus mortuo patre non b
debet educari apud illos qui eius
iudicare possunt impediri ibidem
Filius post divortium educari c
debet apud parentem qui causam
non prestitit divortio ibidem
Filius rogatus a patre quod restituat d
hereditatem sibi deducere legitimam
solum scilicet illam portionem que sibi
debetur iure nature non si partem tantum
solitam quam habiturus esset ab
intestato vel cum hoc etiam aliam
portionem que trebellianica dicitur scilicet
quartam quam retinet quilibet
extraneus de fideicommisso gravatus
de testamento Raynucius
Filius legitimus qui reputatur e
imperatorem demonstrat qui sibi
legitimum transumpsisse legitimus
Filius negatus a patre debet probare f
se esse filium et quomodo hoc possit idem
Filii quidam sunt legitimi tantum
ut adoptivi sive arrogati quidam
legitimi et naturales ut nati ex
matrimonio legitimo vero et quidam
putativo quidam naturales et non legi-
timi ut nati ex concubina et
domo quidam spurii ut nati
in adulterio vel vulgo concepti et qui
istorum in hereditatem succedere
deberent qui filii sunt ... Tanta
Filii illorum qui ante episcopatum g

contraxit viro suo in remotis partibus
existente eo spectato legitimi sunt
qui fi. s. le. c. tanta plurimum
a filij procreati de clandestino
matrimonio per ecclesiam approbato si
gnati sunt per approbationem sunt
legitimi et si postea inveniuntur super
qui fi. s. le. c. nobis
b Filius pro constitutu procurator
per patrem admittitur ad agendum
et defendendum de pena non iuste
c Filius succedit matri ab intestato
sine ex testamento pro necessitate
parte et habet usum fructum qui
omnem diligentiam tenendi rei
debet habere de re. decrest. in te. constitutum
Fiscus ubi absens .i. causa
e. hereticis c. ut li. g.
Forma ubi absolutio. o. lapsis. b.
canonici. c. cum tenetur. f. confirmatio
d. electione. b. electo. c. mediatum
d. lege .i. mandatum. g. moneta
f. pallium. d. translatio. e. vij. c.
a Forma sub qua debent absolui
post mortem illi qui moriuntur
in excommunicatione de sen. ex. c. a nobis
b Forma litterarum quas debent secum
portare clericorum questores sine
quibus non debent recipi ut de pe. c. quia
aliud quam continet in eis deponere
et re cum epo aliqua in quid
intelleximus
c Forma iuramenti quam prestare
debent archiepiscopi et episcopi qui
sunt pape immediate de iure iu. c. ego
ego episcopus
d Forma iuramenti de prestare episcopi
tuis archiepiscopis demand. et ob dicta
Forus fori ubi aduocatus
e. delicti. a. domicilium
a. castro. v.
Frater fornicatio ubi affinitas
a. quin. e. manifeste. e. b.
religio. b. sponsus. g. vir.
a. uxor. d. e. h. q.

Frans ubi aduocatus. b. vicarie
g. papa. in. sponsa. a. teste
p. aduocatus. f. collusio. a.
priuilegium. n. prouincia. d. testi
Fraus et dolus alicui procurare a
non debent de reg. pastoral
Fraus fit legi et canoni in pro b
modis et quibus de precibus quod
fraudem et dolum opponi debet
dolum fure non mediatur de hys
que fi. ad audientiam c
Frigus frigiditas ubi
frigiditas est impedimentum
matrimonij de frigi. et malefi.
Frigidi et maleficiati cohabitare a
debet per tres annos antequam
cohabitare simul et dare operam b
copule carnali et extra si non
possunt se cognoscere debet separare
cum septima manu propinquorum
et duorum celebrium de frigi.
et male. laudabilem literam
Fructus ubi decime. b. g.
dotis. b.
Fructus dicuntur qui super sunt a
deductis expensis que circa que
reddendorum colligendorum et conserua
dorum fructuum et qualiter resti
tuendi sunt dicitur et de bono
fidei possessore et quedam sunt
fructus in distalia et quidam
naturales et multa bona de hoc
decreti grauamine
Fructus quos diximus de facto b
prius diuisis quorum vere primo
iudicantur per possessorem alij spe
cies de reg. 2 ac. significauerit
Fructus computantur in pignore c
de pignoribus c. contra
Fructus computantur in venditione d
et si venditio tractetur dare et

al no alie adnatam
e Fructus no computant in sortem
in feudo ipi ecclesie alicui obli
gato sed ecclesia intuitum non
debet recapere similia an capitulo
Furiositas ubi de usuris conquestus
Ad testamentum quis
a Furiosus inter cetera non potest
nisi habeat lucida intervalla de
spon et mat extra dilecti filii
Furtum vi in fanato a medicum
ea restitui l
d Furtum committit qui rem alienam
contrectat invito domino sed oc
cupat conventus si cedat dum
prius fiat de elec dudum
Futurus ubi
Futura praecavenda sunt de sim
no ord in fine de penitentia ultima
b Futuris casibus prudenter est
occurrendum de testibus cum signum
Generalitas generale ubi ar
bitrium a qre a festum c
libellus t maior b ord b
procurator s promisso a fina
b transatto d
Si generalis appellatio valet et si est
ei deferendum de appel ut tantum
Generalitas nimia in rescripto re
probatur de rescripto ad hec summus
c Generalis commissio omnium
negotiorum alicui fieri non debet ibid
d Generali mandato vel rescripto
derogat speciale de rescripto sicut
e Generalis procurator si potest impetrare
litteras pape sine speciali domini sui
mandato et quales et quos et
quando op dit de rescripto nulli
f Si generaliter intelligi debet quod in diffinitione
dictum est ac decreti relatum
est decreti erat quo circa
ar p 2 q dnic de gratia le gra
g Generale verbum non semper est generaliter

intelligendum de iure iur. ad
nostram
Genuflexio ubi
Genuflexiones inficit nec
in tempore pascha et penthe de fi. q.
Gradus ubi dispensare in parte
qui exequitur a in fidelis
a legittimus q.
a Gradus affinitatis et consanguinitatis
quo computari debet et qui impediat
matrimonium de cons. et aff. non debet
vir qui a stipite
b Gradus aliqui prohibiti sunt
lege divina aliqui lege humana
in primis non dispensat ecclesia s
in secundis de rest spol litteras
c Si gradum 2o potest ecclesia dispensare
dudum ibidem
d Gradatim debet fieri appellatio
utpote ad archidiaconum ad archiepi
scopum sive a episcopo non semper hoc
fiet excepto et in hac consue
tudo multum facit de appell dilecti filii
Gravamine ubi appellatio. s. in. super
q. c. i. bonum q. exequitur e.
filius d. guardia. a. iudex in
legittimus. a. licet. i. primum. b.
procurator s visitare. a.
a Gravaminibus multis in appellationibus
propositis sufficit alterum probare
dum tamen sit sufficiens de iudic ex
b Gravamen debet esse libitum
manifestum ad hoc appellent
ab ipso de al indicta facta explicit
c Gravari se sentiens manifeste
potest appellare etiam si
in littera sit appellatio remota
de rescripto. exequtione
d Gravantes alios sub umbra
litterarum apostolicarum tenentur ad
expensas et sentiunt quodam
litterarum de rescripto quamquam multi
e Gravantes aliquos vel opponens

vel in purgamentis vel in homine qui
pres non eligerunt eos personis
fuerunt rogati vel inducti vel
dignitati sunt ipso facto i.g.
de elec. se irant tituli

Gremium ubi
Gremium non claudit ecclesia
volentibus ardere ad ipsam
de hereticis ad absolvendum

Grandia ubi ecclesia in preiudicio b.
Grandia huius ecclesie orationes
grandie ipsam gravare non
debet et secus faciens punietur
et dominie pro preterita

Habitus ubi apostata b.
bigamia et professio p. e.
religio p.

a habitus religionis susceptus
sine professione in periculum
contrahendum sed non dimittit
contractum qui clerici vel non con-
sulunt

b habitus religionis dum prius probationis
et professionis primum non est
votum accipiunt non dimittunt
nisi secundum predictos de regularibus et trans-
situm nius

c ubi heretici noviciorum non distri-
buunt ad habitum professorum debent
vestes benedicti in professione, habitus
d habitus religionis ultra annum
portans tenetur ad illam nisi hoc
faciat cum protestatione de
regul. et trans. ex parte

e habitu deponere iusta de causa non
de ponendo apostata de vi et
hon. cleri officiis

f habitus non facit monachum
sed professio regularis de regularibus
et trans. porrectum

g Inhibita qualiter debent debent
iudei distingui a paganis de iud.
in non nullus

h habitu monachali vel religiosi

ubi causa ludibrii non est sumptum
de vi et hon. cleri cum decorem

hereditatis ubi aliquis dicitur cum titulo a
filius a. arch. b. de aime de
g. filius d. g. c. hereditatis
b. in vestire c. primus n.
testamentum tercio

hereditatem non debet esse princeps a
illegitimi filii quin sit secta
heredes quos substituendi sunt
in testamento et qui verum corpus b
in se deplevit imputa

hereditas est successio in universum c
ius quod habuit defunctus tempore mortis
deducto honore aliena de test.
in super prima gloza

heredis nomine filii intelligitur de p. d
ba in pena in prima gloza here-
ditas nisi dimittitur non verum de filii
de test. raynucius in gloza

heredes tenentur ex delicto defuncti e
de sen. ex. anobis

heres non implens voluntatem f
testatoris qui et quos punitur
et valde bona de hoc de test. si
heredes

Heresis ubi attemperare a. q.
hum. b. de aime g. ordo
f. presumptio heresis e.
restitutio n. sectum testis t.
vestis p. vxor p.

hereticus condempnatus si redire a
velit ad fidem recipiendus
est ita tamen quod in carcere perpetuo
detrudatur de hereticis ad abolendam

heretici non possunt institui sunt b
non pagani de hereticis si quis liber
hereticorum bona confiscata debent c
etiam si filios katholicos de here-
ticis vergentis

hereticus dicitur multis modis et qualibet d
de hereticis firmissime

e Heretici in nichil percipiunt ex testamento licet
ex pietate posset eis aliquid
dari de hoc in eodem
f Heretici vel fautoribus eorum sive cre-
dentibus et defensoribus non debent ad-
vocati vel notarii vel tabelliones
aliquod consilium vel auxilium vel fa-
vorem prestare et secus facien-
tium pena multiplex debetur supra
g Heretici et eorum fautores adversus
sunt excommunicati et si de heresi sus-
pecti per annum in excommunicatione
steterunt extunc possunt velud
heretici condempnari et hoc in
ecclesie qui excommunicati sunt per suspectum
de heresi secus si per aliam causam
adhuc excommunicamus
h Hereticos evitare debent prelati
seculares prelatum secularem assu-
munt ... capitulum ibidem
i Hereticorum receptores defensores
et fautores sunt excommunicati
et multiplex pena eorum si per quos
fuerint excommunicatione vocati non
satis fecerint in suo tempore in eodem
k Heretici debent iudicari qui in sa-
menti religionem obstinate
dampnabili pravitate nolunt tenere
quibus casibus subsunt excepta
utrum diocesanorum ibidem
Homicidium ubi
a Homicidium non impedit
matrimonium nisi in casibus
b quibus de ... Siquam inter-
homicidium quibus modis et quis incurrit
irregularitatem de quo in ... dignum
Honor ubi legittimus ...
Honores non sunt per ...
concedendi de ... in eodem
Hora ubi in eodem .f.
a Horas possunt dicere in mane
illi qui sunt occupati vel suo
tempore debent dici ...
b Horas canonicas tenentur dicere

sacerdotes et alii ibidem
Hospitalitas ubi religio .n.
Hospitalitatem debent tene-
re clerici de prebendis de monasteriis de appel-
latione per ... nobis
Hostiarius ubi a
Hostiarius preceptum officii a
sui pervertens clericum per absolu-
tionem ... nisi graviter vulneravit
ipsum de sententia ex ... si vero aliquis
Humilitas ubi obedientia
Humilitatem parum in se cupiebat
qui peccatum locum sublimem a
refugit per obedientiam non
dimittit decernit nisi ...
Iconomus ubi electio .l.
Iconomus est cui res ecclesiastice
spiritualiter mandantur et a
idem quod syndicus vel procurator
inter universitatem et collegii
iste de mare de ... et
hoc debet cum monachi facere
sed non faciunt ... .si.
episcopus neglexit archiepiscopus de ...
talium inpatorum
Ieiunium ubi testes .f.
Ieiunium debet celebrari in a
vigiliis apostolorum et quorum quidem
in vigiliis omnium excepto vigiliis
Philippi et Iacobi et Iohannis
ewangeliste non obstantibus ...
illis Petrus Andreas Paulus
cum Symone Iudas ... sanctorum
nos admonet atque Mattheus
... consuetudo
Ieiunium festi ... vigiliarum b
sumptum festum in die lune
... in die sabbati ce-
lebrari ibidem
Circa ieiunium beati Bartholomei c
episcopi ... ibidem
Ieiunium est in diebus Rogationum d
ut est necesse ... ibidem

a Ignis ubi
Ignis semper debet esse qui cele-
brat. de miss. cele. bras
b Ignis sempiternus fuit et est pena
paruulorum sine baptismo moriencium
Ignorancia ubi alienum d.
electus q. f. dos. a. illegittimus
et legittimo d. lonare. a. mess
e moneta. a. papa. b. penitent.
b. i. fumus f. g. uxor. sz.
a Ignorancia multiplex et si et
quo et qui excusat deceptos
ab excomunicacione
b Ignorans potest excomunicari pec.
non peccat celebrando et eli-
gi potest ab illis qui hoc
ignorat et si sic moritur non
obest ei quantum ad eum unde
et habet tali excomunicatio non
trahit secum sentencia excom-
catorum de cle. exc. nisi aplice
Illegittimus ubi quoniam
il dispensacio et heres a. ordo
m. u. seruiunt in tu prelem (?)
a Illegittimorum multiplex genus
b seruitur nisi cum prudem
Illegittimi non possunt habere curam
animarum nec dignitates nisi per
dispensationem pape et si epi
dispensare possit cum eis in simplicia
beneficia et ut promoueantur
ad ordines si ad religionem
intrauerit ut ibi dicitur qui non possunt
promoueri ad ordines uel dig-
nitates uel requiratur dispensatio
de filiis presbi minus auten
c Illegittimi sunt filii percati (?)
de matrimonio clandestino con-
tracto in gradibus uel affi-
nes nisi ignorans parentum ex-
cusat in habet pro de clandest. de
spon. cum in hibitio q sis et per-

Incestus ubi
Incestuosus minus contrahe- a
re non debet ubi tu tiet. de eius
in tenencia dandi esset et licen-
cia contrahendi de pseudo bras de eo
qui cog. [illegible] vp. vemens
Indebitum ubi transmisse
Indebitum multiplex et quod
post solum potest repeti de sol a
illud qui
Indicio ubi instrumentum in
Inquiditos quid est et quo
inueniri possit de fid. inst. quitellare (?)
Indigenus ubi confirmacio s.
cetta li. h. elec. i. s. z.
Indutie ubi penitent. a.
Indulgencia ubi annus. in dies
f. [illegible] a.
Indulgencias quis potest conferre
et dare et ubi de pe. xx. mo
De indulgencia quantum potest dari
de mxx et si plus datum fuit
ut [illegible] debeat de pe. xx. cum epo
Infamia ubi appellacio p-
tinen. g. n. de latis e. de
poeni. i. de positum li. index
e. pueris. c. purgacio a testes
Ut infamiam anualiolis (?) a
certum non est inducenda purgacio
de p. sup cum nimietate
Infamis non potest esse procurator b
uel index de index c. n. de purif.
In famiam incurrit qui accusat c
malos conuenire et similiter
condempnati nisi ubi in iniuria
esset modica leuis de sen. xx.
nisi cum pro rectum p. [illegible]
procuratoris ibidem
Infancia ubi
Infancia dicitur usque ad vii a
annos et infra eptem annos [illegible]
non debent nec furtum credit in [illegible]

de eo qui cog. cons. fac. vp. sive
Infidelis ubi dubius a. legit
timus. qui teste q.
a Infidelis qui in infidelitate contraxe
rit in gradu prohibito sunt eti
nos nec si convertant ad fidem
separari non debet de de cons. fac. aff.
de infidelibus qui si sunt le. gau
demus de divor. gaudemus
b Infidelis habens uxorem si ad fidem
convertat debet remittere eam
ipa velit sine contumelia converti vel
cohitare cum ipso sine contumelia
sia creatoris ut ipa non possit con
tumelia creatoris fit matrimonium
dissolutum op. b. 12. q. 2 non quo
contraxit cum 2a de divor. gau
Infirmitas ubi decemus
tutatus. i. coadiutor. a.
corpus. a. residuus a testis v.
Ingratitudo ubi
Ingratus dicitur aliquis quatuor
modis et quibus de donat. propter
ingratitudinem revocat. pc
donacio ibidem
Ignavum ubi matrimonium a.
Ignavum semper in strictu
est et quod sit et intelligendum
de cler. iudicium b
Iniuria ubi capitulum i. cle
de etate. sf. p. i. famis c.
indicatu c. ius. e. matrona. b.
medium a.
a Iniuria propriam non de aliquibus
punire de penis romana
b Iniuria facta monachis si ipse
post eam remittere non agetur
tamen facienda est satisfactio ecclesie
quo indice de penitu et probacionibus
c Iniuria agravatur apponendo de
talem penam quibus de sententiis
d Iniuria sua non debet quis iudicare
de off. vite ordinis inmediati
e Iniuria prelatorum non absolvitur
et qui in iniuria alii infert re
alii vbis demur. dap. si culpa
Impedimentum ubi appello in
bannus. b. bigamus. c. citacio
c. f. coactio. d. debitum q. electio
b. error. a. cognicio. b. conditio
a. status. a. commodum a. in
potencia. a. index. q. lic. b.
maleficium. a. prima p. mens.
f. publicum. c. scandalum. a.
a Impedimentum non prestitum non
sortitur effectum de iure pro illud a
b Impedire volentes iusticiam vel
sentenciam iudicis delegati eo ipso
sunt de iurisdictione ipsius de off.
iud. del. quia questi
c Impedimentum plures plura
de pure qui presbiteri
d Impeditus ut addicem qua
citatus venire non possit si
et quis et qui tenetur per matrimonium
de dolo et contumacia cum dilecta
e Impedimenta iusta sunt que
non potest aliquis sibi indicere
que de off. iud. del. cum precii
Imperator imperii ubi
canon b. laycus a sua i
Imperium translatum fuit ad germanos et
de imperatore et eius domo
et potestate multa de elec. venerabilem
a Impetrare ubi abbas. b.
appello e. q. beneficium d. op.
q. 3. a. cognicio. i. generale
e. index e. q. litera. b. f. fa. f. l.
n. p. q. i. v. mandatum. c. p.
benda. a. privilegium b. pactare
b. ex. sententia. i.
Impetrans litteras sub hac clausula a

et quidam alij que eis vti d3
et pena abutentis alis ing
Inpotencia vbi scu pellaz
di in pedit imm
a Inpotencia coeu de frigid et
male qr sedem
Inquisicio vbi accare s
clamor a cimen s ink
d testis f
a Inquisicio quo debz fieri et
quo dz i ea procedi et quali
pena debet puniri qui pro
cedit pmodu i quisicionis
de acta qualit et qn
b Inquisicio facienda est vbi
ille de quo i quit e conuersatus
debet personam
a Inscripcio fca vbi acture d
Interpacio vbi quid est
et vbi nãc e cam fieri de
acta sup hijs
Institucio vbi abbas in
tauorum d heres b heretico
b in vestire a matrimoniu
i nomi c i papa p pscripto
a peccator f g t v y sydicia a
Instrumentu ad concordiam
no dz vergere i nova de appel
Instrumentu vbi suggestu
absens q appllo i l ta
supma d conspiendo l con
trarium d copia a credere
d debitu a partu c prelim
c rasura a scriptu b sima
z s tabellio n p a
a Instrumentu si pt replicari p testes
b et qn de test et a cu a uall
Instrumentu fieri pt et debz
ad cautelam de eo q pbatu z
p testes de test zat sigilateprotu

Instrumentu qn ostendit adusario c
debz et s conditi sine consule sine
indicione sine anno dni nisi
vellet illud arguere falsitatis
de fide instru no dilectos
Propter d iusta de nouo repti d
onsiones no dz sima reuictu
de scri z rt md subr te
Instrum replicatur eo ipso q cu e
ondit indici indicat qun id
Instrumenta p duci possunt et f
an publicatum et p9 vsq ad
ffinitiuam sinaz no st de testi
bus et to qz et hc nisi re
uiciatu est omnibus pba
tionibus de fide inst cu dilectis
contra instrum qui tuqz pub g
licu bn admittit testes
adhc aut cu pindicia q
sunt quatuor admi nus
tal quqz qua tabellio equalis
duobus testibus et i strumtu
duobus de fide inst c pohtanes
Instrumenta si et qn et quo h
quibus et aquibus et hijs eda
sunt de fide in st e potius
Instrumentu contra a pducens i
no e audiendus de fide i st
Instrumta et pualegia putrea k
p vetustatem renouandi
sunt et hc dz fieri auttore ordinario
et si sunt in tegra qua
alit qua alit no renouaret
nisi probarent p testes in
tegritatis eaz de fide inst Q
Instrumentu producens i strumta l
si pt ad dicere contra eum no
sed potest dicere se nolle

uti eo si ar(guitur) fl(a)utis de test(ibus) ac
m instrumentis vetustate co(rr)[umptis] p(ro)uen(it)
suspec(ti)s si est adhibenda fides
de eo ... de eo sic uti uel in uti c(on)diuit
Intentio ubi bonum o(mnem) ep(iscopu)m oc
intentio consideranda est
no ubi de p(ro)ui(si)l q(ui)to de ar(t)s (con)ponit
Interdictum ubi bap(tismu)s sit ...
sit celebratur q(uo)d h(ab)i(t) clericus
p(ro) o(fficio) o(mnis) electio q(uo)d ep(iscop)i v(ide)
exc(om)municato .e. iudicat(ur) t(em)p(or)e i(m)m(unitat)e
q(uo)d mensa .a. m(i)l(ite)s .a. ordo p(ro)
religio ... renuntiare d(e)f(ensio) simo(nia)
p(ro) usura .d.
a Interdictum no(n) ... nec beneficia
conferre nec ex(com)municare potest
ex tess(ante) ... tanta est
b Interdictum quid est s(ecundu)m leges
et unde dicatur decreta poss(essio) et (con)te(stari)
c Interdictum vni no(n) dat pastoris
nisi contra illum qui deierit
uel mandauit uel ratum habuit
decreti ... cum ad sedem
d Interdictum ut possidetis quo et
sub qua forma debet dari et de
medietate de utrobique de p(ro)bat(ione) lis t(un)c
e Interdictio supponi debet uxorem
alterius tam uis quam uxore
nolentibus s(e)c(un)d(u)s s(e)c(un)d(u)s si
m(ilite)s nolens tenea(tur) de sp(ons)o
et matre ... est nobis
f Interdicti t(em)p(or)e si et qui et q(ua)m et
quo possunt celebrare uel dicere
horas ibidem
g Interdictum ecclesie non soluit inim(i)
cum non sit ... de uero quod
interdictum et contra ecclesiam
h Interdictum non ... melig(ent)er est
et irregularis efficitur ... postul(ati)o ... pl(e)
... co(n)suetudo tanta
i In interdicto ... possunt canonici
suam ... et capitulum si
consuetudo hoc ... ord(inis)
irreuocabili
k Interdictum suspendi et si modo
tempore fiat appello non tenet
de appell(atione) ad hoc quin subtrudere
Interdicti tempore possunt dilectum l
possunt p(ro) ... diem
ex responso
Interesse ubi absolutio .a.
Interesse quod ... de foro a
compe(tenti) dilecti filii
Interficere ubi sepultura .a. uxor .n.
interlocutoria ubi
Interlocutoria potest iudex re
uocare post decem dies et
quod de ap(pellatione) cum cessante
Interpretatio ubi beneficium .m. du
bium .d. legatus privilegium .g.
testis .q. verbum .a.
Interpretatio est plena i(n) co(n)tractibus
pluri(bus) in testis plenissima
in beneficiis adhibenda de donat(ione)
cum dilecti filii cessi exact
et procura ex parte quod post
Interpretatio sic facienda est ut b
nulli sit onerosa et similis ... a sue
cum dilectus filius
Interpretandum est ... c
et quo s(unt) uerba s(ecundu)m intent(ionem)
... uel recipientis ... in
... nemens
Interpretatio ... procedit unde d
... procedit ... c(on)tra aliam
Interpretatio ... ad ... e
qui de ipso dubitatur ... petere
Interpres legum optima est f
consuetudo de c(on)sue(tudine) dilectum
Interrogare ubi iudex .s. lis
.d. testis .s. t.t. iudex .s.
Intrusus in ecclesia si aliquam rem
acquisiuit licet ipse cassetur ipa
tum cassari no(n) debet decedentis est
Inuestire ubi absens .r.
Inuestire et instituere ad a
archidiaconum pertinet de institutionibus
a(uctoritat)e

88

B Investire est ius canonice vel
dignitatis tribuere et potest fieri
p anulum
c Si investire non petit vasallus
infra annum de feodo ab heredibus
dum perdit ipsum feodum de feod
Impetrare ubi inter. g. concipe
a Impetratio obligatio rei in
mobilis pignus nec est obligatio
rei mobilis de rebus et. alliena
Iracundia ubi nulli
Iracundia calor conceptus in
consultus vicio tacet de spu
re. iudi cum fecit
a Irregularitas ubi celebrare
et dispensatione f homicidium
b. interdictum. h. iudex. b. sacrile
gium a. predicator. f.
a Irregularitas si tollit p ingressum
b religionis et que de apost exiens
Irregularis non efficitur ff hic q
pus est in ta sanguis dum tyn vel
de debeat nisi punitum corporale
nec taliter vel ma pecu. nego
c Irregularitas non est qui semas
virginem corruptam accipio
ducat in unum cum qua fecerit
Iterare ubi adulteratus. e. sacrum
a. cimiterium. d. decime
mutare. a. obsequi. f. hic. g.
matrimonium. c. mutare. a. ob
secrari. b.
a Iudei non debent tenere famulos
xpianos in domibus suis de
iudeis multarum adhuc
b Iudei non debent novas sy
nagogas erigere nec veteres am
pliores facere vel preciosiores
de iudeis iudeis consulunt
c Iudei in die parasceue debent
tenere fenestras et hostia clausa
nec illa die debent ire p pub
licum de iud q sup hys in no
nulli

Iudei non debent super famulos d
exercere vim aliquam vel ad p
officium ptatis de iudeis tui nimie
Iudei debent compelli p iudices e
seculares et ptates ad remitten
das usuras famis de usuris
post inseparabile
Iudeis pena corporali et pecunia
ria possunt puniri penas ibid f
Iudex iudicium ubi actio d.
e. f. g. h. p. v. y. z. a. c. d
r. i. f. a. b. l. n. arbit g ca
b. c. g. h. cauco a. citato a
f. clericus. b. c. p. h. n. e. di
lecto. d. o. dos d. ecclesia v.
m. epc. c. excepcio d. k. i.
excommicato f. i. famus. b. in
iuria. b. impedire. v. e. misterium
e. interlocutoria. a. iurisdictio
a. b. ius. d. lytus. b. d. libelli
c. f. lis. c. d. maior. a. b
mandatum. a. b. c. mensis a.
metus. a. miles. a. minor.
a. annus. a. b. obstinatus. a.
odiu. a. p. f. pax. c. penitentia
c. d. e. possessio. e. h. platus
f. procurator. c. e. h. q. pro
gatio. b. reconvenire. c. resti
tucio. l. reus. c. rigor. a. stbe
a. b. sententia f. suā f. m. o.
i. a. e. f. a. summus. k. l. o. sple
a. testis. q. v. f. c. d. e. tolle
rare. b. veritas. c. vir. a. e
usura. a.
Iudicium clandestine non debet a
de exceptione vetitum ie b
Iudex qui contra stiaz suam
vel iusticiam in gravamen
alterius p unum annum non vult
se suspensum et si pendente
suspensione ingesserit se divinis
irregularis efficitur. vel cum ipso

dispensari potest nisi per papam
de sen. et re. iud. c. i. etiam de
prescrip. quia iudicante
c Iudex potest ponere in sententia tam
que ipsum monet et si tamen non
apponat hoc tenet sententiam in
causa nec appellationis debet
poni causa quia revocatur
per sententiam de sen. xx. c. iud.
sicut nobis
d Iudicibus duobus diversas sententias
ferentibus si sunt ordinarii
illa tenet que est prior si
delegati ssima pendente eodem dele
gante si arbit. venit vz ex
eadem quae de sen. xxx. iudi
e Iudex in petitus si per duos
gate fuit executatus ut si in
ceat receptum de hoc iudice in
petratum op. non de pl. dilectus.
f Iudex suus coram ipsum solum g
monetem qui non allegat
si allegat ad contrarium per
tede potest si coz que ipsum mons
et illam supple decanus per
vel ex non va ex parte
g Iudex recusari potest quod 3 consangui
impetrantis etiam si in respectu
est illa ap. rata vel si fuit
advocatus eius in eadem ca. de ap.
h Iudicis recusatio quod postremo
suspectus est et suspicionis
allegatio debet fieri coram ipso
iudice sed probatio suspicionis
debet fieri coram arbitris partibus
electis et adhoc 2 partes cogi
per iudicem de ap. Cum si iudex
est ordinarius probata suspi
cione debet alii causam co
mittere de ap. recusante de
appel. speciali
i Iudex debet assignare partibus locum
ubi sine periculo possunt et partes

et advocati accedere et honeste
al. appellari potest absque et
si in commissione sit id verbum
ap. recta de ap. excepte
Iudex recusari non potest propter k
quod advocatus partis adverse
eius commensalis sed possit si
post adversa esset commensalis
eiusdem de appel. cum similiter
Iudex ex officio suo cominari l
potest de appel. cum cessante
Iudex si velit revocare gra m
men per quod appellatur absque quo
debet facere et tunc potest procedere
in causa non obstante apellacione
Iudex si negum vellet ibidem n
referre ad superiorem ut interl
ocutionis non debet admitti relatio
si nec quia dubitat in iure
tunc eam a copiam consultationis
tenetur illico edere partibus ut si te
ferrit in preiudicium alterius partis
possit appellari si nec tunc non
appellavit non potest postea de appel.
intimasti
Iudicis officium implorare non debet o
nisi vz si quis implorare si fiat
an sit quod de appel. sicut te
Iudicis officium cognicio est data p
dilatatione nisi in tamen potest aliquid
facere nisi de consensu partium ibidem
Si iudicium venit omnia que q
includi possunt in actione
posita et sic intelligitur in iudicis
bone fidei quia in iudiciis stricti
iuris hec non veniunt nisi illa
tamen de quibus notatum actum
est ut veniret de ea pos et
per cum ecclesia
Iudex quibus cognovit pronunciari r
debet regula est que fallit in
multis casibus nisi sit in
telligatur de quibus cognovit

phr̃ promittide debz de causa
poss. et ff. cu supp
s Iudex in causa sua no debet
esse aliquis et iudex debet
scribe de(?) que coram eo
acta sunt si in terrogatur
de testis ppo coquerente et pt
iudex eo causis varijs motu
animi i formac ibidem de testi
et at preterea in ma
t Iudex si no admittit iustam
causam recusacoz cassatur
quod q postea actu z alijs
deprobauit qm ot
v Iudex si culpa sua ul neglia
pars aliqua i currat dapm
totu resarci debz ibidem
x Iudex eo negocii sibi comissu
referens ipe desinit esse iudex
de test et at signauit
y Iudex recusari debz apte que
ipo iudicij ate testibus de testi
et at dilecto
z Iudex no potest recusari apte
hoc qua fuit aduocatus
eius reuelauit ei secta testis
b Iudex qui taz alij commisit
si pt aducat in testimonium ta
i illa ca b z q si s ito taz
comisit i q nichil respuit
de ea ibidem ibidem
a Iudex iudicare dz pm allegata
c Iudex si qn et quo pt ssu
suo i iudicando degere canonici
d Iudices iuta dare no debz fin
ut cerbit de exceptis adhz fininus
e Iudex esse no pt qui est
finus ul famus vel excomunicatus
de mere maiore excomunicatoe
de exceptis pestatis
f Iudex suppleare debz q aduocatus
omisit de eo uc'o q aduocatus
omisit de facto si qn et quo
iudex debet supplere op de

posit pl bone memorie
g Iudicia acta psumunt rite
celebrata de elet bone memorie
h Iudex delegatus potest magistro
psonis dilatis et idoneis co
mitte vices suas et ptibz
mt de off iud del quonis
i Iudex delegatus potest expi
rauit ptas cognoscendi sed
licz ptatem exequendi de off
iud del de causis
k Iudex delegati iurisdictio expi
rat mltis modis et quibz
de off iud del in lite
l Iudex delegatus vicem gerit
delegantis et est mandi. de
mandato quantu ad hoc de off iud
del cque
m Iudex suspectus est pti z recusari
recusari potest mltis modis
et quibus de off et pot iudi
delec taz quett. s. cuiz tamdiu
ut lit no ct no proceda
de test rr. attendes
n Iudex delegatus si causam
subdelegauit alijs retenta
diffinitoe sine si appello int
venerit coram subdelegato
no pp hoc debz dimitte taz
indiffinitaz de off iud delte
o Iudex delegatus nisi cita co fiat
an mortem mandatoris amittit
ptatem secundum canones
sm. uero leges etiam mortem
fiat lit contestata de off iud
del gratum relatum
p Iudicibus delegatis commissa cau
aliqua sub illa forma q si
no omnes zc si ceteris ma
licose no venerit ut se excusa
ut quartat vel alij duo p
cede possunt et quo de off
iud del cita

q Iudex delegatus pro parte contumaci
non ferendo tamen sententia stante
sed non parte in expensis aliquid
de suo restituet de off. iudi. del. [legatis]
r Iudicem et testem | consulvit
repellit familiaritatis mor-
tuum causa sufficiat ad reprobandum
iudicem quam testem de off. iud.
del. Insinuante
s Iudex delegatus si an lite contes-
tata cognitavit aliquem pertinaciam
utrum possit illum absolvere pro-
cuiusve ac sic de off. iudi. del. Quoniam
t Iudex delegatus pro vices suas
de partibus invitis committere vel
committere vel alii et si p[ro]q[ue] in
sup. quoniam Venerabili quia
v Iudex delegatus pro rogate sub
delegatum remittentem de off. iud.
del. Pastoralis
x Iudices appellationis qui confirmant
sententiam utrum debeat eam mandare
executionem vel iudices illi
a quibus appellatum fuerat de off.
iud. del. Pastoralis
y Iudici non est semper obediendum
precedendi mandant eius in
iniquum sicut ibidem
z Iudex debet iudicare secundum
allegata etiam si habeat contrariam
scientiam de off. iud. del. ord. pastoralis
a Iudici delegato non est credendum
nisi presumitur per sententiam eius non
ostendat commissio de off. iud.
del. Cum in vite
b Iudicibus pluribus commissa causa
aliqua tenet sententia maioris partis
dum tamen sint plures idem in ar-
bitris de sen. xxx. iudi. duobus
c Iudex si facientibus partibus vel
prelatorum scienter duos fines
mandatum excedant utrum pre-
iudicet partibus vel duo de off.
d iud. del. Cum olim abbas
Iudices debent ordine partibus

relationem quam faciunt super
vel alias posset fieri appellatio
de off. iud. del. Cum olim intra
Iudex delegatus cum aliis e
committitur aliquam cum illa causa
quod si non omnes et cetera si non
posset interesse utrum possit
committere vices suas et utrum
alii quod iudices teneantur illi
admittere causam iudiciandam
de off. iud. Causam dilecto
Iudex debet providere de loco se- f
curo quod pars non possit venire ad
iudicium de off. iud. del. in speciali
Iudex non potest fieri aliquis g
in causa in predicta de off.
iud. del. cum vicesima
Iudex ratione amicitie tempore h
vel remittere pena de off. iud.
del. nisi spiritualis
Iudex delegatus supplet defe- i
ctum ordinarii et cetera de off.
iud. ord. Significavit
Iudex non debet aliquem in facto k
suo de off. iud. del. ord. irrefragabili
Iudex officio suo debet providere l
partibus de advocatis cum non habent
de off. iud. Ex parte
Iudicis officium datur nemini m
nisi domino cum alias causa non super
est de off. iudi. Iudices
Iudex plus debet curare per partes n
quam ad iudicium venire
per detrahat Excepte
Iudex cui committitur causa o
aliqua si pro recusat quia
habet causam consimilem habet
quod ita causa non est sufficiens
de iudicis Tamquam
Iudex si nominet in testem
removet et alter subrogatur
Iudex laycus pro ferre ibidem p
sententiam contra eum et propter eccle-
siasticam qui in universitatem q
ipso tenet propter actoris de
iudicii Significavit

x Iudex qui datur debet dari de consensu
partium que partes sunt presentes
de foro compe(tente) Si quibus clericus
y iudex sed p(ro)delin(quens) uel gratiam uel
munera in iuste iudicauit
tenetur aduersario lit(is) estimacione
z de foro co(m)pe(tente) Cum sit generale
Iudicem uel iudicari in iure
aditus patere non debet quamuis
iuris obseruancia interdicat de
p(ar)tis non nulli
Iuramentum ubi absolute g(loss)a h.
li. x. e(tiam) acto q(uod) aduocatus t(ractat)
alienare b. beneficium e q(uod) calump(nia)
a. c. d. canon. c. capeo c. quib(us)
a. debitum b. electo a. expense
e. feriam c. frigidus b. heres
h. b. infamia a. iniuria
c. e. matrimonia. n. obediencia
b. papa n. primus b. p(ro)beda
a. peccator d. promissio b.
purgatio c. pactum c. religio
d. successor a. testibus a. y. i. ius
b. c. usura a. c. xpc. a.
a Iuramentum prestitum a prelato in dig(nitate)
electo uel promoto dignitatis
si fuerit abipso prelato de
iure cum uenissent de maio(ri)
et obe(dientia) dilecti
b Iurans se non uenire contra uendicio(nem)
postea se sencien(s) decep(tu)m ultra
dimidiam partem s(ed) audire
de test(amento) dist(inctio) de emp(tione) et uen(ditione) c. cum
c Iuramentum de infidelibus excepta
(autem) te(m)p(or)e de vi. et hoc etiam
qui ecclesiam
d Iurare se filia non facturo debet
quibus in casibus et quibus de
purga(tione) ca(nonica) inter
e Iuramentum super quibus editis
uel statutis prestans sed per ea
p(er)mittat super illo iuramento
se aliquo statutum non impedire

non tenetur adeunis ad obseruacio-
nem iuramenti de iure iur(amento). ex(traordinario)
Iuramentum et simplice promissio(n)e f
non facit deus directa ibidem
Iuramentum quoddam voluntarium
quoddam necessarium quoddam iudicia(le) et
quod differunt et exhiberi debet g
de iure iur(amento) Iuramentum
Iuramentum s(cilicet) et quis et quare h
referri d(ebet) reo uel autem ibidem
iurare debens et calumpnia
si petat tempus ad deliberandum i
utrum debeat ei dari ac quo
deniq calump(niam) cum causam
Si iurare debet de calumpnia ex k
qualitate ca(use) p(ro)c(ede)re ibidem
Sine iuramento calumpnie non l
potest causa expedi(ri) in qua ea
assistit debet illud prestare de iura
calump(nie) cum causa
Iuramentum quod prestandum m
ab eis ibidem
Iuramentum de ueritate dicenda non n
est prestandum prout iuramentum
est de calumpnia de test(ibus) c. at p(ro)curan(dum)
Iurans quod non testificabitur o
contra aliquid non tenetur
illud iuramentum obseruare de test(ibus)
et at. constitutis de testi(bus) cum
peruenit venerabilis
Iuramentum de calumpnia se ex- p
tendit ad omnia que postea
occurrunt in causa de test(ibus) c. at
ultra terciam
Iuramentum prestare quis debet q
si utrum complens uel diuertere
agens unus tantum et que de
elec(tione) Cum dilectus
Iuramentum si debet dari a prelato r
qui ligatur prius iuditum nomine
collegii in causis spiritualibus
de elec(tione) dudum c. c. uelit
Iuratur licite in p(er)s(on)e causa f

et quib9 de eler signati
t iuratoria cauco quis recipie
a pno et qn et q de iura de
ob tam in ecclesiis
v iuramentu contra bonos no est
suandum de fo q pe Si diligen
x Juramento calupnie quis continet
et que hys vsibus illud nect
lis. sibi iusta vide et si qre
vin no inficie sol no pmitte
nc falsa probac det vt lis
tar de dilacio nulla patetur
de iura calup q(ui)b(us)herentes
y Juramentu calupnie si acleic
et quibus et i quibus deb
pstari ibidem c tz q nuqz
b q i nos de iura calup licet
z Juramentu calupnie si pcand
est in causis spualibus et
pualibus annexis t. q non
b contrariu de iura calup lites
a Jurant propam animam sydias
collegy vel vniusitatis tutor
curator cu heant legittimaz
administracom pecus i pcuratore
qui no iurat sed dns plit tal
pratitudis
b Juramentu vi vel metu extortu
s et qn tz op de iure iur pvenit
Si vero aliquis Cu contigat
petes hys que vi abbas
c Juramentu extra iusta de feuo
no dr periorie de iur iure per
d Juramentu sub condicoe venit illis
emittens no stante condicione
no tenet ibidem
e Juramentu si pstari debz et i qby
casibus de iur iur pvenit
f Jurans factu credens illud iny
no peccat et multa alia ibi
de iura et puero de iur iur
g Jurans no loqui prm Cu vos
de cu patre vel matre sorore
vel fratre aut eis hmanitas
subsidiu no exhibere absol
vendus est iuramento q

illicitum est de iur iur i c quis
Juramentu et promissio h
no extendit ad ea de quibs
no est cogitatu de iur iur
veniens ad nostram
Jurans vel iuratus suare cau i
tenetur ea suare et iur
quisitus nisi i aliquibus casibs
de iur iur breue
Si iuramentu quodlibz vel votu k
pt papa solue vel mutare
et quis de iur iur quito
Pro iuramento illicito vel temere l
facto i iuguda e pna
vniq anni ibidem Cu quidy
Juramento semp excipit auctas m
superior de iur iur venientes
Juramenta queda sunt astoria n
et i hys nulla condico subs
intelligit quedam pmissoria
et i hys iur intelligit condio
et que de iur iur q admod
Juramentu vel pactu de no accusa o
sup crimen comitend no e
tenedu q est e q publicam
vtilitatem ibidem
Juramentu no est requirend p
vbi visile est q no teneatus
suari de const eli z iur Clericos
Si iurare lis paratum ay p q
quas q pt cucem exonyp
ordine p salutem pricipis
de iur iur et si pt
Juramentu qualitercq fiat si r
est licitu suandum ibidem
quare no debz aliquis ii p ne
necessitatz vel vtilitate ibid s
Juramentu debz i se here co t
mites veritatz et iudiciu
et iusticiaz ibidem
Juramentu prestitu sup acta v
q e iure prohibitu est qu
tenet et qn no de iur iur
Cum contingat
Juramento astrictus alicui no x
ps tenet extra se vel extras

suam vel gentis suam aliquid
facere de iur. iur. petito
y iuramentum de veritate dicenda prestandum est in causis spiritualibus
tam de iur. iur. extra
z iuramentum vim emittens si per
emittat per illi contrarium illud
sim quod est licitum nec est servandum
de iur. iur. extra
a iuramentum vel promissum illicitum non est servandum ibidem
b iuramentum pactum et transactio
non extenduntur nisi ad ea tantum
de quibus cogitatum et dictum
fuit non ad ea que postea accidat
de iur. iur. clerici
Infirmitas ubi abbatissa. a. abbas
f. actor. c. annus. d. appellatio
ni. archidyaconus. d. arrepta
c. causa f. celebrare. c. clericus
n. consuetudo a. b. delegatus
d. c. excommunicatio. b. impedire
b. iudex. f. lex f. nun. g.
negligencia. b. papa f. h.
prelatus. h. prorogare. b. c. in
cane b. c.
a iurisdictionem amittit iudex multis
modis et quibus de off. iud. del.
b iudicium iudicis non sunt laicis
non potest se clericus subicere
sive sit ecclesiasticus sive secularis
nisi de consensu sui episcopi de
foro competenti
c iurisdictio spiritualis et temporalis
si sunt diverse et si papa habet
utramque et qualiter quis se le-
cum que contrarium habetur
de appell. gratum relatum de off.
Ius ubi accessor. legaticum
a. appellatio. c. beneficium. n. confessio
f. g. confirmatio. c. h. i. compositio
a. consuetudo. c. k. decime
h. l. dispensatio. d. ecclesia. q.
emphiteosis. c. electio. h. k.
m. t. esse. c. excommunicatio
o. feodus. a. filius. d. illegitimus. b. impedimentum. a. ius
patronatus. d. investire. b. iudex
f. t. iuramentum. v. laycus. g.
legitimus. a. lex. g. licere. b. pro
o. p. possessio. b. prelatus. g.
prescriptio. i. t. por. a. religio
o. renunciare. d. f. rigor. a.
sanctimoniales. c. sina. a. filius. q.
solempnitas. a. subtilitas
t. translatio. c. treuga. b. votum
s. uxor. a. et
Iura in notoria sunt ad absolvendum a
quam ad condempnandum et qui
de probat extra
Iure suo si quis et quo potest ab
sine culpa sua privari a. pet. quest.
sed quod non sine causa de gestis
quinquennis Iur. paupertas admi
nistratorum et statuit ordo
personas spoliant et loca suo
iure de privil. antiqua
Iura non negligentibus sed
vigilantibus subveniunt ex
tende etc. si verba de iure exporte
iure non debet ius extendere etc.
si verba rescripti vel mandati
videntur esse contra ordinem
iuris de iudic. exhibita
Iure suo utens non videtur
facere iniuriam de lect. c. etiam
iuris rigor temperatur multis de
causis et quibus de sen. excommunicatione
quod malum et timendum quod ducit
et multiplicatur dicitur inde et ex co
mus autem
Quod quisque iuris in alterum
statuit eo ut debet ipse illud
pati legem quam ipse tulerit
de quest. omnes
Iusticia ubi impedire. b. iudex
b. f. prelatus. f.

Laycus ubi absolvere quis
actores e. bursario b.
burgensis t. f. clericus b. c. d. m
n. h. decima ff. a. e. ecclesia n.
electio b. feodus g. fructus e.
iudex. q. odium b. papa f. promissio
h. prelatus f. h. n. prescriptio
h. t. renunciare b. restitutio n.
a layci de rebus ecclesie seu decimis
non debent possunt cum eis quis
munti et delegari cause pecuniarie
et quomodo de iudicio de terminis
b layci si et qui possunt in venire
vel reconvenire clericos coram
iudice seculari de iudicio at si clericus
c layci si et qui debent admitti ad
agendum de crimine contra clericum
vel sacerdotem de test. at exceptione
d layci possunt trahi ad ecclesiam de recto
ad iudicium ecclesiasticum non con-
iuncti qualiter et quomodo
e clerici non possunt dare ecclesias
sine consensu episcopi nec etiam titulo donationis
si fiat vel villa vel pensionem
vita vel quodlibet aliter deinde pro
quibus aliter deinde aut
f layci nichil debent vel possunt
dispensare de rebus ecclesiasticis
nec de ipsis potest compromitti layci
de quo est sancte marie
g layci non debent esse in electione
nec ad eos pertinet ius electionis
de elec. massana
h layci tenentur obsequi necessitas
non auctoritas in parandi de gesti
est sancte marie

Latro ubi ecclesia e conso. a.
publicus a.
latro plus peccat qui patitur alius
predam quam qui non patitur dare.

Legatus ubi celebrare in ecclesia
cum. a. provinus n.

Si legatus potest dare prebendas a
vacaturas et dare ecclesias in
vito prono de iure pro de c. dil. fil.
legatorum statuta sunt precia b
in provincia sua de off. leg. c. nemo
legatus in temporali potest edicere c
vel constitucionem pape et quando
in terre patrimonio multiplex specialiter
et spalis de postul. pl. de hor d
Si legatus pape potest dispe
sare cum filiis presbiterorum ut
habeant ecclesias in quibus
presbyteri eorum mediate ministrare
vivit de fil. presb. ordo vel non
ordi dilectus filius
legatus cum a latere pape e
non posset episcopum deponere
nisi specialiter continetur in legatione
nec appellantes ad papam re-
vocare qui litigant coram se de off.
leg. cum non ignoras f
legati et qui possunt punire
exemptos et cum eos cor-
ipsis invitis audire ibidem
legatus potest confirmare sententias g
legati et quomodo de off. cum dilectus
legatus si et qui potest filius h
dare prebendas in vito prono
de offi. dilectus filius
legatus extra terminos sue i
legationis non potest absolvere
nec exequi nec causas delegare
de off. ag. novit k
legatus pape preter quolibet
alius legatus debet dimittere
officium suum et ipso recedente
resumere de off. leg. volentes l
legati de latere non possunt
absolvere omnes sine sunt de
sua legatione sine non qui se
exquintati pro violentia manum

micatione in pb ecclesiasticas
de off. leg. cognitatus
m legati pape sine mittij que
debz recipi et quantu possunt
morari de eorum expensis alex
ius ne legati
Legittimus vbi adoptio b. tra
La. appellacio .d. arbitrium
a. conditio .b. consuetudo
.l. filius .d. e .h. iuramentu
a purgatio .a.
a legittima porcio debita filio
uic na t qua nullu granamez
sibi potest imponi z tria ps
illius partis sine sn illius
totalitatis qr successurus esset
abintestato de testis raymunus
b legittimus se esse quo potest
quis quare probare de purga
ta ar qui fi st le cognitam tanta
c legittimu primu regis fi st
legittimi quo ad ordines et
honores ar st qui fi st le
d legittimat filij tribus mod
sz referente pparentu uel
alterius ipsorum ignorancia pfesse
uma et p principem qui fi st
legit referente
e legittimat sunt leges filij
naturales x modis qui fi st leptuas
f Si legittimari potest a papa
quantu ad temporalia qui no est
de tempali iurisdicione ipsius ops
mones insite sint. b. tz q st
qui fi st le pvenabilem
g legitti mi sunt filij infidelium
q in 2o tto et vlteriori gradu i
fidelitate contraxerunt et si
n relige de pimis vxoribus no
de illis qui repudiat sinccedat
qui fi st le gaudemus
h legittimus dz qui primo ad honore

uel ad regimen animarum de
elect cum t tunctis
Leprosus vbi
a Leprosi vbi quando debito suo
fraudari no debz sed tn alt
coniux no e compellendus ut
cotinue moret in domo cum
ipso ul iaceat in lecto de qui
leprosorum prevenit
b lepra no est causa ppter q vir
debeant dimittere vxore uel
ego sed bn potest sponsam
de qui le qui nomin
c lepr pnt contrahe inuicem si in
veniunt qui uelit eos dote ibid
d leprosi no debet dare decimas
de ortis et nutrimentis sui animalium
suorum de ecclesiis edificandis
uel reparandis cum dicat
e seuas filiu de fonte sciens
debitu exigere no debz ab uxore
lis teneat reddere sciens significat
de cogna spirituali ui
Lex vbi appello .d. b. c. cano
La .d. q sto .d. consuetudo
b gradus .b. iniptato f iudex
o. ius .h. unitas a pmlegm
m. res .e. renuciacio t fama
a. spoliato .g.
a legem pprie faciente potest
ecclesia adducere contra se re
cipe no quod uenit
b lex abrogari si debz abrogari
ueritatem uel allegari ibidem
c legens physicam ul medicinam
no debet audire religiosi ul
cti ul ino sem nego se i unistcat
no magus sup specla similiter
ul archidiaconi ul dyaconi plebani
uel pposti ul cantores ul thesau
ras ul curam animarum et simi
tibus cognitati si opt pt eos absolue
ibidem

d legem non debet alius imponere qui eam
negligit observare de const. c. omnis
e legis commissione pacti c. in pignoribus
probatum de pig. signanter
f lex iurisdictionis lex diocesana et
fuit et quod differunt et que pertinet
adventamque legem et quod
sicut diverse ecclesie diversimode
fuit subiecte ecclesiis de officio ord.
committens fraudem in legem contra
sum legis de elect.
g in legem committit fraudem in votat
h auxilium legis de elec. hoc inveniri
lex ideo prodit ut appetitus noxius
sub iuris regula refrenetur et quod
genus humanum ut honeste vivat
alterum non ledat ius suum cuique
tribuat in formatur in prologo
Rex pacificus
i lex et constituciones futuris dant formam
negociis non debet ad preterita fal
trahi nisi nominatim de preteritis et
eis caveatur de const. qui constitutus
Libellus ubi pena et res c.
libellus actoris debet certi
a nec instea et que sunt illa de
pena tue fraternitati
b libellus duplex et contencionis et
postulacionis et actionis et que
continere debet et cum tradi debet
et quod de libell. obla. ignorare
c libellus si potest dari generalis ut
in eo petatur res cum suis pertinenciis
ac in singularibus iudiciis etiam
vendicatione non sed non in universa
libus potest ut ipote cum quis petat
etiam cum suis pertinenciis de testi
spo. cum ad sedem
d in libello proponens plura quorum
unum sufficeret potest sufficit in pro
bacione de ap. signanter
e libellus duas actiones inseparabiles
potest continere de capel. mon. et alios
religio dilectus filius de elect.
f libelli oblacio si est in querelas
de pena iudicantium ac potest in universis causis
de libelli obligatus
g libellus potest muteri emendari et

corrupti et quociens nove in
duas debet dari ad deliberandum
nisi levius esset additus vel mu
tatus tenetur tamen adversario admittere
concedens variandi istas mutaciones
addendum et intelligitur an lit. cont.
quia per ea non de libelli ob. significabis
Liber libertas libertus ubi causa
de con. de testi. de debiti de
donato. h. favor. b. unum in ob.
b. promus in sepultura de sumus
et testis in
liber debet esse qui promovetur
ad dignitatum de sumus non ord. in prevenien
liberi esse testificari non possunt
contra ecclesiam de fide non ord. de fi
libero aliquo prona adeo multi
vicium ipse libertus tenetur ei ad
opas spirituales deputatur ab intest
sancto concilio
Licencia ubi de elecco q. ordo
q. z. regium a platus n
religio k. residencia d. licenciatus
de voto k. uxor e. g.
Lingua ubi
Ligwe libertum non e facile the
ad penam desey et remedi. du te
Lis ubi actum e in appello a c.
confirmato h. excepcio b. s. fine
a. iudex o libellus g. minor
f. pacto t. pravulus b. presume
n. prorogacio d. restauracio t
rerum t. sua b. simus e
litis contestato quo fieri debet a
et quod c. exordium cause et q
prime ipse non potest quod agitur delit
sicut olim equum demitta talium
litis contestato in penam causarum
dieti tel retardari non debet per
aliqua excepcio nisi sit de re
iudicata transactam vel finita b
et quod hec debet intelligi delit
contestacione ex tua cestius
lite non contendit si testes pro
recipi at non et hoc intelligi c
debet sive principali quasi sive

incidenti bene recipiunt' ut lit
no qt no procedit' adsit
qui frequenter
d Ante lit qt debz iudex facere
quasdam interrogationes que
no debent annumerari qm fiat cum
litem qt et que sunt ille de iuri-
dictione cum causam
e Lite pendente no debz aliquis
privari possessione sua ut lite
pe ut unis ancenoria de pe
quest dilectus
f Litigiosus contractus quid e
et quis pena et qt quibusdam
casibus et res litigiosa alie
nari ut lite pen. n' i mo ecca
sancte male
g Lites restringende sunt potius qm
laxande de re iudicata no nullus
h Litis contestatio est de sua ordinis
iudiciarii et sine ipa n' vz re
ceptio testium de elect. dudum causam
i Litis contestatio quo fieri dz i causa
appellationis de testi Raymundus
k Litis exordium d' inicium et quo
de off. iud. del sup quoniam
Littere ubi abbas b. appello
c. q. cl. ordinatione a. benefi
o. p. z. a. canonica l. cedens
f. excommunicatio l. for b. equale
k. cunuanne d. impetre a. mutas
b. procurator b. y religio g. re
monie a. sua t. vicario d.
a Littere procuratorie et lre deinde dicit
et quo religiosi do ut epo sit
subiect t dilecto
b Littere impetre quo qt aliqd iuris
vel qualiter no vz ii fiat specialis
mentio de re' one de capel. no
excepte
c Littere vel rescripta dni pape que
vz et quo revocant' et si plures
sunt que plus valeat et cui stans
est dist et multa bona de rescript
Sicut Romana
d Littere vel rescripta producunt' iiii
modis. s. p. suppressionem mentione
de pma p negligentia i petitis
anno elapso et similitudine pe-
nevenientis p fraudem istius qui
duo paria obtinuit et ut'
utriusqz p mortem delegantis
p novam causam peragendam
sed hoc est ad tempus de rescript
e Litte vel rescripta si p continentie
falsam latinitatem viciant'
ar. p2 d op li' tenz qt instrumenta
tabellionum no sed p p publicum
vel rescripta re cie de rescript ad
f littere plures i petite audiam
sup eodem negocio qm vz et qm
no dist multipl. de rescript ex tenore
g Litte tacita veritate vel expressa
falsitate impetrate qm viciatur
et qm no dist et ponit' ibi
multa quibus tacitis nichil
vz rescriptum vel lre de rescript
h Lras adquires p aliquos sine lite
i petras sine speciali mandato
ipius tamqm falsarius e habend
et lre iuste de rescript no nulla
k Lras sup beneficiis i pe dicunt
tantis p annua pensione re
nunciavit si alias impetret
postea nullius firmitatis sunt
l Lras plures sup benefi ibidem
pluribus impetravit pro qua
receptus e i uno beneficio
recipi no dz i hoc nisi lre pro
melioris expressam fecerit
de primis ut' nec primis pro
ceptor annullatis valeat hec
quamvis de primis no faciant
lras subreptiam at ex facta
si dz irritari op da de rescript audientiam

mentez s' tz q s' de rcpt' inna
m lee i quibus aliquis de una
dyot' ep'us vocat' de a' irrite
sunt de rcept' signantes
n lee uel rescripto sumunt' morte
mandant' illi i petiantis uel
omis contra quod i petiant' re
integra ut transeunt ad successores
re integra pape qn sunt in
petratae contra p'sonas de rcpt'
litteras executorias usque
o procede debz monitorie no pre
tesserunt de rcptis epi simmace
p leas i petiais sup benfico tacuit
de modico benfi' q' pus habebat
si pt gaude qmo lrae p'
t sufficiencia benfici de que ta
tuit op tz b' q' no de rcpt' di
q lras aplicas i petias p'ouente
adhc q sibi valeant del'h'ere
ingestis condiciones de rcptis
di proponete
r lras aplic' adqones i petiat'
abutunt' aliqui ea quoqz modis
et sic abutentes p'uari debz
comodo lrae et restituere ex
pensas illis quos p'sumit ab
usum gravaverit de rcept'
qma no nulli
s lras remittat legat' i p'gsat'
qt totu i intelligend' est de hijs
que continent' i ipis de nunt
lra aliquesi digut' banc
t archidyacono aliam ecclesie
sine specificatoe nomis et i
illa sunt plures archydiaconi
ita q no appeat de quo papa
intellexit quis eit iudex deff
inita del erit abbas
v lrae abeoquintato i petrate
si ualent et qn de off iud'
del' prudentiam
x lras alti missas apicens pruned'
est et p'cipue de illis que mit
tut' domio sic de off iud' del
cum olim magna

lee dimissorie quid sunt et ad q y
dantur de eti no rcs statuimus
lrae deti et rccepto quare z
et qn consideranda sunt de
rcept' dainte de pb dilectis filiis
Locus ubi cano b canonica
f titato d dies e delato
b distancia a domicilium v
ecclesia m fama h quesitus
a iudex a f pallium e pena
a i p'dicare a pro tituto
a religio n sententia p se
pultura b d solue i testis
t translato a loci mutacio
Lex dicit prum questium
Ludus ubi alea ltit b
Magister ubi clericus g negli
ut opro a plateus g
Si magist potest licite pete a
collectam et qn et aquibus
scolaribus de ingrus et ne ad
rcs quilibet
magist' esse nt i ingrm assumi b
no debz qui formam discipli
no assumpsit de elec ai i iustum
magistri studiorum que doctores c
p'mi i moribus de iud' facultas
expelle' debz de ingreso qmte gallia
Minor ubi applo s digtas
a electo a y b epc y
iudex l minor b t e p'nulg
a postullato a resto f reuc
lare b tollerare t a
Maior ptis medico stad est
gnalit' nisi i casibus de rcpt'
maioritati et dignitati pastoral b
p'sone differend' e i iudicio
et q maioritas multiplex et
q maioritas et dignitates
p'sone no compheudut' i gnal
clausula rescriptorum de rcpt' sede
Maior ps capituli facit aplica c
capitulum de elec eti ut canonice
qma papa

d Maior psumendus est quolibz
nisi prohibeat̃ esse minor dep
bat inpresenciа
e Maiores et semp referende sunt
ad papam et quest̃ ille de appell.
f Maioris partis sma / ut debu
tenet quod pluribus est causa
commissa dum tamen sint presentes ibid.
est in arbitrio depen et remedi de ob.
g Si maior pars capituli debet
de eo qui est sanior dehijs que
si apla sunt cosen ea nosat̃
h Si maior alicuius vniuersitatis
excomunicatus fuit et inde est
excomunicata ipa vniuersitas agere
non potest de prouinc. c. consulti
Maleficiu ubi frigidus .b. ca
Malicia et voluntas .b. d.
a Maleficiu si vincitur est ppetuu
et pcedens innu ipius in pedit
sed non sequens et si quis psequitur
vir cognoscit eam aqua sunt
pro maleficiu separatus nuit
reintegrandus de frig et malef
b pro maleficiu vi non statuitur
debz puniri nisi de pig et alijs
tam ex plus
Malicia mala ubi arde. e.
M phibe a. b. c tollerare b. c.
a Malicijs hominu obuiandu est
de alicuius mu ca. fac ex quozdaz
b Male metu debz egestate pub
lica laborare de ap pastoralis
c Malicia vel prudencia supplet
etatem in matrimonio despon.
in pu de illis qui in minori etate
d Mali non faciendi pretextu vel
compensacione boni ue. c. l. ultimo
Mandatu ubi abbas no mag.
M n⁹ absolui d. actu l. huiusom
b. causa d. epc d. executor
d. familia a. filius k. gñale
d. ē iudicii in indic. inb
d. lic. h. possessio t procurator
b. c. l. ratifico v. c. sima

k. testamentu .b.
Mandatu iudicis non est recipiend. a
et ipe debet puniri contempne
tes ar demum quod uti dicitur ut lic
Mandatu recipiens ab aliquo b
iudice vel iudicibus qui aliquem
denunciet excomunicatu et alijs
iudicibus postea recipiens in
mandatis ut eu denuncient
absolutu quid facere debz de rescript
cum contingat
Mandatu finit̃ morte mandatis c
et in petrantis et eius contra quem
impetrat̃ re integra ut transit
successores et hoc precipue quam
impetrat contra papaz quia
sanctus esset si contra perum
de rescript signauit d
Mandatu si duo totum comitti²
ad remotoz alicuius abusfico
vterque alto probato possit re
moueri vel si necesse vterque
pbari ar. ff. et q. op. b. distiguit
et bn quod altu vel sufficiat ad
remotoz vel non ze de rescript
ex parte querentium
Mandatore mortuo si iudices e
renitent possunt procedere de assu
pcau op b. tenet qui no detest
et act tum venisset
Mandatu superioris non ei placed f
ubi racio non adimplendi pt reddi
de pb cum teneant̃ de respo.
Mandati forma consi quod g
sideranda est ut contra ipaz
aliquid fieri debz de pben. cu
olym delec in generali decreti
pro pisanus
Mandatu tacitu pcnti si cognoueris h
et si reuocat mandatu vel
moriat̃ an pressionem despo
expirauerit
Manifestu ubi decl. v. circuma
bt.
Manifesta auctorite non indiget a

ne in eis ordo iudiciarius observatur que in aduocatiam
b Manifestum notorium fama quid sint et quod dicitur de eo sit hic et in iura de verb. sig. excepte
Mansus ubi
c Mansus est quantitas terre que
a sufficit duobus bobus in anno ad laborandum et tamen debet habere quelibet ecclesia de decimis et censibus sanctitatum
Mater ubi donatio et filia st.
Ma filius a. et mater ut prius
a. b. pupillus a sponsus h. testis
Mater et magistra omnium est ecclesia romana et prius antiqua
a Mater omnium virtutum est discretio de off. custodis
b Mater expulsa tutelam filiorum si tantum
c nubit statim expellitur a tutela quod si sit de extenore
Matrimonium ubi absens a. actor
Ma. admitte b. affinitas c. bannum a. bapt. g. bigamus d. e. bonum c. carnalis e. causa d. clandestinum a. coactio a. conuip d. consanguinitas a. b. gressio a. b. contrahere per totum discrepare b. cura y electio m. error a. etas a. fauor b. filius i. furiosus a. gradus a. hereticus a. b. homicidium a. illegitimus c. incestus a. infidelis b. impedire c. impos a. mediatum g. legitimus b. c. d. leprosus c. maleficium a. mat. c. minor e. prius b. pubes a. religio d. e. sacerdos h. sacramentum b. scandalum a. soror a. seruus b. sponsa b. testis a. m. h. tempus c. verbum b. vinculum a. votum o. uxor i. et n.
a Matrimonium per contrahi per procuratores de quo in quinto excepte
b Matrimonium non consummatum soluitur per ingressum religionis de conuersione coniugatorum

Matrimonium est firmatur duplex b
est vnum quod ad ecclesiam, aliud quod ad patrem et ad ecclesiam de quo in quinto ex publico
Matrimonium est legittima coniunctio maris d
et femine indiuiduam uite consuetudinem et retinens de quo in
fide exsuperans de s. sponsum et eius effectu maiores
Matrimonium per accusari et examinari de ipsa per bona quod si se tantum causam quod e
Matrimonium vinculum perpetuum est licet coniuges quandoque separentur quantum f
ad seruitutem mutuam ut licet non
gt non per eam ad hec
Si in causis matrimonialibus g
liz. iurisdictio archidiaconi et abbates consuetudine fundata in tribus de excessi prelatorum
de off. de sup illud h
Si unus contrahit cum aliqua dicit hec verba quod ego te habebo te per legittima uxore et ego uos desponsalibus
excepte
Matrimonia debet esse libera et tamen i
quandoque aliquis ad matrimonium compellitur de spon. et mat.
In uiuum ducere mater requisiuit k
ut auctorito desistat in uoi
torium desperat tunc ap tui stituti
Matrimonium de iudicari si aliquis m
dicat alicui publice te prenso
uite et illa spatio eidem licet
aliter uel utrique dixerit tamen
plurimum omnia que dicam uel
faciam uo dicam uel faciam
uero contrahendi de sponsa tua uos n
Matrimonium est iudicari esse et si sic
quousque stat aliqua prius desponsauit per uerba de futuro desponsalibus qui fidem o
Matrimonium contrahens per uerba de presenti
debet expectare usque ad etatem legittimam
Matrimonium per contrahere surdus et mutus l
et quod tunc ap tunc fi. mutuum

ut usq; tunc est unu vir uisi
secuta sit carnalis copula despon
in pub' anobis
r Matrimonium si pt accusari ab illis qui
presentes extiterunt i contractu et
v tt scientes i pedimentu sil uuuu
no clandest' despon- tu i libro
sed demittat possunt de qq spu
f Matrimonium est causa favorabilis
favorabilis de codicionibus appon
etc. si condiciones q ma- ar pal
Matrimonium ratum non debet iudicari
t pro confessione cuiusque et tumore
vicinus nisi tu lit' sunt fide digne
probationes de eo qui cogitur vo suo
Si uxor int' iudeos ac- sup eo
v p et qt' sit q fag et aff de
infidelibus
Matrimonium restaurari d3 si i cele
bratione divortii iudicis ecclesia se
fuisse deceptam de off iud' del
cum matrimonium desti et male at
tempsisti de eo qui cogno q sig uo
x sue super eo
Matrimonium contrahere non possunt
impotentes cohibe' continentes
quicunque desfactos sunt desfig
y et mal q fidem
Matrimonium institutor fuit deus sed
p que vba op b' tz q pulla
actate et multiplicanu desti et
male litteras
z Matrimonium ratum et non ratum
quid sit et quo dicitur de adnot
et re quite
a Matrimonium spirituale int' eccl'iam et epm
i ieat' in electione de capla
epi licet in tantu
b Matrimonium non sit papam uel
translatione et si et quo recapt
c dispensatoris detur ac cooperatie
Matrimonialis causa p ar-alium
d tractari non pt ibidem
Matrimoniali causa sunt plura
spiritualia et que ut lit no gt negotio
coniugis

Matrona ubi
Matrice debet iudi mulieres si c
dite sunt cu marito et tus con a
cedes est i ttibus de fri z mal frigidus
Matrona in veste inetriali de pheca b
no pt age i ciuas si eius pa
dicina sunt accepti de sen ecclesia
Medium medietas ubi l'encia
Mappello d. h. dies a c cotthe
d. gradus d. iudicatu h. ciamtu
b. pstte. b. psume i' puisio
d. fui delegatus. c.
Media una tutior est et tenenda a
de off cu l custos de off iud del
querenti de testi spo. licat
Usque ad mediam ptem iusti licz b
alm decipe i emptione et vediae
et quo lic' debet intellige de usur
iniquitate de emptione et re i ta
Medie obmissio appellai pt ad
papam de appel dilecti filij por- c
Medicina medicus ubi lep. o
Medico diligentiam adhibenti
no est i putandu si mors contu a
gat de eta et qua psi adeuntes
Medicus pmo d3 consule i frmo b
q; adduc medicum spirituale; a cura
ut prosalute corporali debet
aliquid consule q sit i pculum
aiaz de pe rre cu i firmitas
Mensis ubi busm c. e. bona
Ma. capitulu l' dus. c. cura
b. l. cognitio. c. patimus
Pmensem suspensum est ceterum a
gressu ecclesie c iudex quicumque
qui sinaz cognitionis suspensi
onis uel interdicti i aliquid aulit
monitione no premissa de sen-
exco cum medicinalis
Ultra menses tres non d3 manere b
plato cathedralis ecclesia uel
si ultra vacaverit ptas eligendi
devolvitur ad proximum superiore
de elec ne pro defectu

post menses duos appellatore
co[n]stionis tenent' omis adobs
naciaz ipius nec excusatur
aliquis extunc p ignoranciam de
postul adhoc in ueo
d Si p[er] menses quatuor durant
contencio de elect int patros
ti epc potest ordinare eccias
secundu q sibi melius uidetur
ubi rectorem Si aut e contero
int alios viri sunt patr[on]i
tunc debent expectare usq ad
vi menses extunc potest ord
inare ecclesiam saluo iure
illius qui postea euicerit
ius patronatus deiue proxa te
e Infra 3es menses ab ad firmatione
debet electus i epm petere
consecrato[rem] nisi necessitatis
impediret et si no fecerit
debet repelli ab illa dignitate
de elect Cu in cunctis
f Infra nec sem capitatione elec
tionis facta ineletto electus
consentire et infra tres me
ses a co[n]sensu prestito conf
macionem petere et si no
fecerit iusto impedimento cessa
te ip[s]o electo eo ipse denuus
eualuerit de elect i q[ue]stione c[on]f
p. q sit electus
Mercatu ubi dies t
Mercatus ubi uini k matura f
a Mercatis si de suo mercato facit
elemosina et solue de tam op
de decimis eo transiuissa
Metus ubi absoluta i. 9 fessio
Mat. matrimon b. pena. g
renunciac .d. renovac e
appt metu appellac no audiens
reputatur appellasse du tamen
hoc ca[usa] legittima tpe appellacionis
protestetur et causas exprimat
uel coram iudice uel coram
bonis si copiam iudicis non
potest habere de appell si metus
b metu uel timore facta sit ten[etur]

et qui fit et qui non de hiis
que i metus ue abbas
Metus uel timor quis cadat r
i constantem viru et excuset
de hiis que vi ad cause
Metus quiq[ue] attenuat penam d
quia i[n] iussa excusat de hiis
que vi [ut] [me]t[us] c[aus]a fiunt facis
Metus i pluribus causis excusat e
et quibus de hiis que metus
ue cu[m] delectus
Miles ubi ta[u]rna. f. soldatas
Mansite index de his repelle
approximate expoffico suis eccia a
tancente alia pte de postul
pl bone memorie
Minor ubi abbas p anni b
Ma. apptio .h. b celebrare
b e eccia .q. electio .a. ep
empco .b. festum t. ordo i
parens a primus d. religio
m. restitucio f. reuelare b
tolle t tutor v uende a.
Si minor pt petere restituco[n]e a
i integru i causis spualibus
et ecclesiastic[is] negatus si do
ceat se lesum ar derr spo
Minor quiq[ue] supplet [de]fecti[bus] b
negligencia maioris et cet
de elect Cum in cunctis
Minor i ordine d[ebe]t maiori t
reuerenciam exhibe[re] assurgendo
et hmoi faciendo nisi ille
qui minor est ordine maior
sit adiuncta de maio z obe
statuimus
Si minor suo hius cu[ra]torem g
contraxit uel consensit vendicioi
facte apre obligatur sed si
lesus sit restituatur de resti in
teg[rum] constitutus
Minor tenetur maior i causa e
matrimoniali et in voto et in
nullis aliis casibus de resti
spo expatre
Maiori litiganti coram auctore f

debet fieri de ea actor auctoritate
iudicis de appel. significavit
c Amor animus non potest facere
testamentum nec eligere sepulturam
sed tamen sibi eligi a parentibus
et quod de sepul. in ma. licet de
Miracula ubi sancti
a **M**iracula fiunt que per malos
de reliquiis et veneracione sanctorum
Misericordia ubi summa audivimus
Missa ubi celebrare c
pallium b symbolum a
a Misse statute de die non debet
dimitti propter missas alias pro
defunctis de miss. cele. quia laycorum
b Missarum celebrare debet episcopus
et ubi confiteatur crisma vel est
ordinetur de miss. cel. et sacri
sufficiente
Mitra ubi abbas y
Modicum ubi baptismum d electio
d in forma c restitucio c
suspensio a
a Pro commodato non datur actio in
iniuriam nec actio de dolo nec baptismum
restitucionis sed actio furti datur
datur pro commodato de pen. d. xxx
iudici cum te
Monachus ubi abbas
Ma d. f. b. o. p. r. t. p. canonica
f advocatus b bonum an.
canonicum d carnes a clericus
f dispensacio m eccl. l electio
g lite f h. yconomus a
i iura b c professio a
peculium a testes y
a Monachi assumpti in habitu
abbates in aliquis collegiis non
habent vocem electionem illius col-
legii de quo assumuntur de elect.
constitutus
b Monachis et clericis de obprobio
si velit vidua petit fortissima de
prutacione de postulationem clerici

Monachi sit et qui quo assumi c
ad religionem animarum de sta- (renunciari)
tuo et canonici quod dei timore d
si non monachus factus est
absolutus sit a monachali e
dominio et hoc clericia clerici officia
si monachus sit aliquis fieri
ea condicione ut retineat renun-
ciavit proprium qui clericia vel
non via contrahit post assumatur
Monasterium ubi abbas ec.
m. i bonum m. o. canonica
d. confessio q eccl. l procurator
b renunciatio t testium
t e super d. e.
Moneta ubi a
Moneta principis falsantes
vel radentes pena que moneta
principis falsans ambrit sed falsas
monetam amittat capite puniatur
radens bestiis traditur et in hoc tamen
sunt ea spalia que quibus tene. ad
actionem cuiusque civis sit condep-
natus non appellat sit puniatur ille
in cuius domo facta moneta inditur
licet ignoret de civile minus quisto
et moneta tam debet habere quantitatem ponderis b
materiam et debitam formam ibidem
Monitio ubi monasterium c el.
Mectio l littere o mensis a
Monitio presbiter debet precedere vindictam de a
questi exibitis
Monitio debet semper precedere
de iniuria ecclesiis de rescript. et at nomina b
Monitio canonica debet habere
competenciam ut nulla nisi facti est c
necessitas aliter suasit monitorii
de pen. ex inquisicione quas pro questione
Monitio semper debet esse et d
que et quo de pen. constitutum
Monitio expresse et nominatim e
fieri debet ad hoc quod principalis
sit tribus ligetur excommunicationibus ibidem

Mora ubi arbitru. b. cau. b
contumacia. c. commodatu
c. electio. c. emphiteosis. c. p
uato. e. vxoris. c.
Mors mortuus ubi absolucio. c.
absolue. v. q. actio. a. bapt.
b. bigamus. c. bindicio. b. bonu
m. capitulu. g. canonica. c.
cimiterium. f. clericus. b. quod
f. delegatus. e. electio. b. c. ela
b. exequtor. a. fides. f. filius
b. forma. a. heres. c. iudex
e. mandatum. c. e. h. medicus
hagrato. a. pallium. e. primus
b. peculiu. a. presbr. d. regula
a. sena. l. c. m. sepultura
f. successor. c. testamentu. g. q.
testis. e. votum. b. d. vxor. b.
i. a. l. m. n.
a Moriens sine baptismo et
credens se baptisatu saluat
dicit non bap. aplicet
b Mortuo non e communicandu cui non
est communicatu z viuo de ren.
[illegible]
c Mortuus pt absolui excomunica
cionis absolui qui et sub
forma et qui debet sup hoc
requirere auctoritas pape et
qui non ibidem.
Mulier ubi abbatissa. a. actio
a. dos. a. b. c. filius. h. ma
lefici. b. matrona. a. obstetrix
a. primus. b. sinus. p. vi. b.
a Mulieribus multa sunt interdicta
et que de pe z re noua
b Mulier que pt ferre testimoniu
et que non de v. sig. ser. q.
c Mulier venerabilis e i. v.
d ~~[illegible]~~ Mulieris leuius fumo flamine
quid flamine ventus
d Mulier non admittitur ad testimoniu
ubi agitur criminalie a primo
d post mortem p. e. [illegible] non debet
[illegible] crimine morte contingunt ibidem

i quisitione uel exceptione
potest / detest z at. / in aliqua
tamen sub
e Mulier pt esse tutrix ita tamen q
renunciet sibi nuptiis et velleiano
uelle suo et omni auxilio
ut si obligauit se pro filio
non tenetur ~~[illegible]~~ ad z assump
tione transpert statim desinit
esse tutrix et hoc faciat non
reddita racione tutele sue qua
bona sua et mariti si tunc
sunt filius obligata de appel
f Mulier si potest [illegible]
esse ~~[illegible]~~ et quod dicitur firma ubi
uel in vbi ~~[illegible]~~ dilecte
g Mulier preferrentur omnibus credito
ribus qui sunt parens plebs anteriores
vel qui sunt tacitas ypothecas
et hoc quo ad dote non quo
ad donacionem ~~[illegible]~~ quo ad aumptias preterit
sistens [illegible] primus sz de pig
et aliis ten exclusis
Multitudo ubi testis. d.
a Multa sunt considerata iuuant
que singula non prosunt de
prope [illegible]
b Multitudini parcendum est quo
et qui non dicitur expectauit latere
c Prop multitudine parcendum
e scien de primo dilectus filius
d Multitudo facile sequitur dictu
quod de primo ca. cu. i. iunctur
Munus ubi epc. g.
a Munus multiplex et quo
pro pium committitur symon de symoni
b inmuniter sunt multa at [illegible]
concedenda et que de primo cu. q. c. b.
Natiuitas ubi emat. y off. b.
a Natiuitas quo vel ta sol pur
pturet admonitum erit ar. st
qui fil sit se sator
Natura nalis ubi filius g
negare. b. obligatu. a

Necessitas ubi allienare a
bonum. f. carnes. b. celebr
c. d. q. ... p. ieiunium d. ind
mitu. f. lavari. b. mensis
e monito d. peremptorium
b. platus e. sacram. c.

a Necessitas non est legem desspic

b Necessitati tempore quite
sub ueniri debz de deposito de
tenue ad supplicatorem

c necessitas ex causa apunto
deule ini querela sed an
apena de conuectunali ...

Negare negatiua ubi alimenta
na clandestinum b. dapnum
a filius f. respo. i. sepultura
a f. uir b.

a Negati facti prerep naz pbari
no potest de probat qui ...

a Negatiua multiplex. f. fri et
iur ... ecclesiam de subsidio de cler
boni memorie magt

Negligentia ubi abbas b.
N consensus a. feodus q.
iudex b. ius c. lex d. lex d.
minor b. papa f. platus
u. pbr. d. negligentia unius
alius obesse no debet de cler
eum in veteri

a Negligentia unius alys obesse
no debz de cler p. ... i veteri

b pnegligentia pdit uiredo
et transfertur ad delegatu ad
ordinarium et eg° de fo ... pe co
transmissa potencor et

c Propter negligentiam pt abbas
est quilibz platus tel ...
amonici episcopatoc ...
dilecti filii

d Negligentia dissoluta propter dolu
est secta et qua ordi pp
ad aures et

Negotium ubi appellatio v. u. cum
in generale c. iudex n. p.
lex v. lex. f. minor a. pp.
g peremptorium e. platus f.
ptuarto a. qualitas a. vo ... b.

In negotiis attendendum est a
quid liceat secundum equitatem
quid deceat secundum honestatem
et expediat secundum veritatem de
noto et noti ...

Negotia secularia que sunt b
et q de illis no debet se clin
intromittere litteras

Negotium inceptum ... c
diuitti no dz ...

Nobilitas ubi electio d. a
Nobilitati parte est in
penis et qui et quo de penis
gravamen

Nobilitas morum melior est b
qua generis de ple ...

Nobilitate amittit quis pp c
monachatum de pega ... nobilis

Notare ubi partu d. in
N sura a. b. voluntas a.

Notare no debz aliquis de
postul eum sacerdotis

Nomen ubi absens q. appello
N q. tacito c. transissa e.
electo z. a monitio e pronom
b. primas a. presbiter c. prenlatio

Nomen diuorum quedam sunt ... a
i singulari dum de tbus ppsnis
et no plurali ut ...
quedam personalia que pprie
personalitatem i singulari ...
nota alia que notant distinctionem
i personis ut generalis et ista
sunt adiectiva dicuntur dum tm
de persona Si uero substantiue
tantum de persona qua de ca ...

t' et sic' ca condempnat
b vocari ab aliqua vir eius
vel uxor ab aliquo faciat p
suptorem morioni sed non pro
batorem de presumpcione illud
c Nomina debet esse consona
rebus de preben. cum p[er] apostolum
Nomine ihesu qui legitur vel canta
tur audiens vel clamare capud
sine grege b. eminitate cum
decet dominum
Notoria ubi maiorum c
a Notorius processus exa
minacione non indiget de elect.
bone memorie magistris
Notoria dicitur tribus modis
b et quibus de pen. ex. q[uod] solet
Novale ubi decime q[uestio]. p.
ruritur. n.
Novale quid est de decimis
Novicius nomen quousque
Novitas ubi appellacio li. i. capitulum
c. confirmacio c. h. decus. a.
ecclesia. c. i. electio a. excepto
p inramentum e. iudicis. b. iv
forum. d. rescripto in. sinius e
a Novitates sunt vitande de
con[suetudine] pag et aff q[uod] dilectio
b Nove rebus novum est reme
dium adhibendum et plura ubi
sicut de uiua cultetin de ex
cep pastoralis
c Nova vectigalia vectigalia
non debet constitui nisi de
consensu regum et principum
et isti possunt ea instituere
de censi. cedat et p[e]t. i nonag
d Novi operis nunciatio cui q[uod]
et quo debet fieri et usque
cessandum sit ab opere ff. i pau
de novi op[er]is nunc. de eo nuncio
e Si nova dignitas potest co
stitui in ecclesia sine licencia

pape de concessione preb. cum olim
Novitates pluribus discordias
pariunt de consuetudine cum olim f
In novis rebus constituendis
evidens debet esse utilitas g
Nunccius ubi huius. q. ca
Nuncius ubi supra c. cardinalis
a. electo. a. d. i. m. c. ordo
i. postulo. a. p[re]bend. a. p[ur]gato
b. testib. d.
Nuncius preferendus est dignitati
ubi excedit de elect. dudum a
Nunccius ubi appellacio c. cum
g. l. dominus d. legatis
m. nuncii. a.
Nuncius simplex ab indicato audiri
non debet i. de appell. cum parti a
Nuncio vel excusatori non
est credendum ab indicato sine b
litteris quantumcumque sit honestus
vel fidelis de off. et po iudi
dele prudenciam
Nuncium sit fieri teneatur una
voce de dolo et con cum dilecti c
Nuncii missa de sede apostolica quo
modo recipi deventur integ. sed apostolice d
Nupcie ubi viduatas a. b.
Nfilius est mulier et regina a
Nupcie quibus diebus et temporibus
debet celebrari de feri capellanus a
Nutrix intrare ubi sepissime
n. d. puerulus. a.
Nutrices christianas non debent
habere iudei in domibus suis a
et sic iudeos
Obediencia obedire ubi
Obbas b. ordine c. ep. d.
humilitas a. index y p[er]cepto
p sinus c e successor a
obedire tenentur subditi a
platis et quo et cui de tp[e]
cr. d. adaurib sicut de maio

et ob dilecti
b Obediencia qualiter debz fieri
prelatis a subditis quia sunt
septem supe mandato de ma
io et ob e de hijs qui pro
propter obedienciam dz quis
pt mitti bonum dei no ref
inter quatuor

Oblacio ubi libellus f obli
Ogatio ubi annus h debitu
d ecclesia o fructus o ypoteca
a · uxor · d · ulti e pacionum
f pignus a b · votu ff · in
a obligatio dupx st ualis et
timelis de pol ib · qui obligati
adcarioriua pi et qui pmonet
possunt de obliga adcarioria
b ordi vel no ord magnu
obligati sunt bona prelati
ecclesie si male si male ad
ministrant de pig° z alijs tam
t obligatus est ad cautu solut
ta dinatorius donator de spe
cum in officijs
d obligatio no inducit nisi tolli
git tempore sed sencia alit
ey acquirat s. spacio vel duor
de causa sentencie
c obligare si pt quis sub multiplici
pena et sub qua de elect cum
dilectus filius
f obligatio sol cotinua non
remouent de pen ex delicto

Obscuritas ubi testes · t
a Oubi absentia ul dubia
ma paru indicandi pro
m? i quatuor casibus de fide
instru quod dilectus

a Obses ubi
Obsides si et quando et quis
possunt dari vendi expotta

Qui obsides possunt pari hoc
et qui tenetur inv ex relatio

Obstetrix ubi
Obstetrix credulis qui fallit a
in aspectu mulieris deprobat cum
obstetricibus medicorum phisicorum b
ne i factis eorum i de nulla
sunt nisi re pssumat deinde

Ocultus ubi eccia · c ad hoc
Occultum ubi denunciare
d · prohibe · c ·
Oculta peccata pena puniri no a
debz de tpe crimi z eta ex tonore
quesitum

Odiu occasionis ubi
Odiositas ul volutas a
clerum sunt dubia adumsuras
animas tapiondas de recint
nisi cum pridem b
Odiositas est causa libidinis

Odiu ubi pspcu ibidem
Odiu et amicia sequuntur
sicut in dicta de act dispellat
eodem sicut admoneat clerica b
et layci de pen exigit i eodem

Officium ubi tu urnaq d ·
Ocerta ff · tmen · l · delegat
b · dec c exerunuiu f lic
sciarius a · iudex l · o · p m
iudex · b · legatus l miles
a sedis · d · platus · n · pote
to f tpt · c vsura · d ·
officia si qui et quare pe
picienda sunt sep sup madata
Item officium sin ordinis dumo
gia recti laudabilit exe
quentur de habundanti necessa
rie na tonis deinde et de spe

Omnis ubi
Omnis tagens est abominab a
approbandus de medio et ob
simul de spe attendentes

Omnes vbi ept q. intp[re]tac[i]o
Ob. iudex. n. clericus. c.
a Quis tenere debent qui sunt
qui sz emolimentu et cet
de eclesys. c di. vel rep[ro]b[atur] capitlo
Oppinio vbi
a Oppinione vigentes sunt so
uende de determinis de causa
Opus vbi bonum. b. d.
Ord vbi
a Ordines elemosine i indulge[n]c[ie]
quibus deferunt et quantum
valeat post morte de celebrisss
cum marthe depenitere quat
b dixi si et qui plus valet
specialis qua generalis de sepul
fraternitatem
Ordinarius vbi appello ea
O. arch[i]ep[iscopu]s f. delegatus. d. c
ecclesia. b. in. ept. c. excepcio
c. iudex. d. a. i. negligencia
b prorogatio. b.
a Ordinarius tenet[ur] obsequi
delegato et mandare p[ro]uidam
ad execucionem etc si fuerit ea
iniqua de off. ind. del. p[ro]ssit
b Ordinarius s[ecundu]m esse debet
et hoc idem etiam p[er] delegatum
de arbi. cum tpe
c Ordinarij iudices sunt omnes
plati ecc[lesi]a[rum] de iud. de terminus
d Ordinarius cum fuit recusatus
debz committe tam pronunciavit
pti suspecte de foro c. pe. di
quis qt clericum
e Ordinarij diligenter obseruare
debent si dispensatio[n]es sicut
qui dignitates vel beneficia
curam animarum habentia plura
tenet et quo qt p de off
ind. ord. ordinarij

Ordo iudiciarius vbi iniusticia
Ordo iudiciarius non e[st] usqz a
quaqz s[er]uandus i[n] inquisicione
regulari de statu mo. z cano
regula ea que pro
Ordo iudiciarius s[er]uandus est
i[n] exequtore et quis sit ille
de exacc[ionib]us pla pucunt
Ordo ordinare vbi abbas
O. archidyaconus. a. b. c.
arch[i]ep[iscopu]s. a. c. baptis[mu]s. b. bigamus
b. tamen a. corpus. e. clericus
a. l. ciuem. 1. dispensare. b. h.
1. m. o. etc. b. s. electus. e.
ept. 10. festum. c. illegitimus
b. legitimus. c. minor. c.
missa. o. obligatio. a. officium
b. peregrinus. b. p[res]b[ite]r. a. religiose
in sabbato. b. c. simonia. b.
predicacionis. a. b. suus. b. in
titulus. a. titulus. c. vxor. c.
Ordines conferens die quanis a
debz p[ro]ua[re] ptate conferendi
illos ordines de temp. ord.
cum quidam et si solus papa
potest i[n] hoc dispensare ibidem
Ordinari non debz apostata in=
apostasi manens de tpi. ord. b
et etia et qua ordi excepte
ordines quo die confir. de
beat et qui de tpi ord. habet c
Ordines plures sacros qsciue d
sal suspensus e[st] aptitude co
ferendi illos ordines ordines
quo usqz dispensatum fuit in
eo propanum de tpi ord. dilectus
Ordines recipiens a suspenso e
suspensus z ordi ep[iscop]o et mune
sig. op. Requisiuit
Pi ordines conferunt exequutati f
suspensus sit generaliter sit de ordinat

abepis q resig cu clerus
g Si ordo sac libat a pria ptate
decta et qua. ordi pgy tona
h Ordines recipe no volens et
hns beneficia ecclesiastica compel
lendus est p subtitu beneficio
decta et qua et ord ppt quod
i Ordines sac qui et qt sunt
decta et qua et ord ppi circult
k Ordo clericalis confert p'ma
tonsuram et hoc possunt abbates
conferre decta et qua zaid ppi
m Ordinari no debent accepig
illegittimi nisi i religione
ut hr de filijs p'bus statimq
aliubi incipit ut filij
l Ordinans ul eliges aliq no
pt postea eiue ul veritates
ei obiice nisi eodem supue
niente decta et qua ordi ppi
n Ordine hns beneficium accepimg
de here de fil p'bus propositi
o Si ordinari pt ducens cor
ruptam apo fit debygamig
p Ordinari no debet debitum
aliquis sine licencia sui epi
et talit ordinati interdicti
est sua execucio pt epus
tn eis dispensare de off ei
q Ordine aliquem significasti
accipiens a papa ad superiores
ordines promoueri no pt
sn licia pape et maio et
obe per tutus
r Ordines minores possunt
co ferre alij qua epi s. abbates
de ordi abepo qui resig res
requisiuit
s Ordinandi debent examinari
et in quibz de p'ga ca. i statuta
t Ordinari pt aliquis sine titulo
erit si lz vix uiuat ul viue

ul viue possit de pb ept.
Ordinatus ad titulu proprij sui v
si debet solue decimas de ipo
si pt ipm vende si pt ad alia
ecclesiam transire de pb tuis
Ordinari no pt coniugatus x
nisi uxore continencia vouente
et si et qz bigamus ultra suffic
de coniu coniugatus
Ordines potest conferre y
solus papa vide conpositionis
sue et quade declt q pnt
Ordinatores clericos alienos z
parochie sine superiorum ordi
nandorum licencia sunt p
cum suspensi a collacione
ordinum et i terum clericia p
rochie sue liberate possunt
ab alijs ordinari ... de temporibus
ord. eos qui clericos de hoc
clementes inig pcepe accepisse
Placencia ubi collectur
a b patu ubi casus
b comp a. lex i. pacto
d. pacta custodienda st
ut pax sine et que pacta a
no dz custodi de pact dungos
Pacto ul conuencio i spia b
libus esse no debent suma
pruidendz in duat et ubez
pt si ugit indebitum anime
no e tenenda de pact pmotiones
Pacto ul pactone i conuencti c
ut personas litigantes cma
precedencia i spia vacua sunt
et carencia vtute detrahat
sit graue
Pacta ut alios acta alij no d
tere no debz detrahat p'giue
veniens
Pacta pirator inti tom ul e
publice minime derogat

dcso compe Qui diligenti
f pt dm imputatur fortuiti
i comodato cu gra similit
in deposito de posito lio fide
g pactu in tueniat no debz
i tollere bnficiorz & inst
ad decarcin
q propt pactu adpositu afim
datione excipe debet aly
priuacis de ecusi opat et pro
tur priuationes
Pallium ubi accept c. uocat
a Pallium ad quid dr s. t.
arcepo et quo et ubi uti
debz eo de posit pl hoc mode
b Pallium utendu e ab arcepo
i sca missa et ecclesiam
solu et prouinciaz et et dicy
opstare et usu pal cu sit at
comodaribus et qz adhet
c palliu debz quilibz si pt
si male fecit depta z usu
pal in spalie de off iud ord
d pallium tradit arepo stsuc
subtcta forma et que est
illa de po z usu pal adsoncz
e Pallium no trasfert cu
arcepo trsla et quo quo
adhit ebrum locale et cu
pe pelli cu ipo mortuo
et quo adhc e bnficium
psequelle de pat z usu pal
Palmis ubi terq lepitnacz
P b Fraternitas a papa
ubi abbas i absolute n
auctoritas c baculus n
bnficiu b i bonu q ligacy
b canonica a e cardinalis
c cede a celebrare i dotare
b dispensare no epc d. l t
index b. p manitu c k
iurisdica c iuspatro e
legitimu f legatus

c. d. e. k. l. maior e medij
c. mors e nomi c. ordo
a. d. q. y. pecunus a. t. Pu
luy. c. k. de unitate a. c.
xxv b religio g sumus i
symonia c uotu i k
papa cu eligit confirmat a
et statim hent ptez ad
ministroz de elec lib deutandi
papa e uicarius xpisti et b
auctoritate eius ser auttre
dei si iusta cu hoc faciat
de transla epi i t corpalia
quitas papa sibi soli aliqua c
reseruat et que continent
his versibus Restituit papa
solus de ponit et ipse dictibz
soluit synodos q sibi gnalez
transferat et mutat appellat
nullus abiso diuidit ac
unit eximit atqz probat
de off lega et transpilany de
ep tel pl dic unire de trans
epi cu contille d
Pape confirmato quid est et
quitu nas de qsti cu accessit
papa no de iudicare de feodo e
legis statute de iud nouit ille
papa concedes liras epis cor f
lacios ut cotrauencij iudicez
trahant nisi esset neglige
suorz iudicu usurpat iu
dicacz aliorz de sco qpeti dleiay
papa adesse renotare aliq g
legatum no debz ulterius
procedi i cos ps appellacoz
imo nulz de appell ut nrm
Si papa pt legittimare aliq h
qui no e de sua esplicite
qm tpalia et tpales honores
qui p sit sit le probabilez i
papa comunicat cu excomunicato
no incidit si canone de sen

excommunicatus nulli
k papa si sintice salutat aliquem
excommunicatum eo ipso habendus est
pro absoluto secus si significat
de seu ex certa aliquo
l papa mortuus quo cardinales
debent procedere ad electionem declaratur
hic de matanda
m papa in litteris suis vocat episcopos
et archiepiscopos fratres et omnes alios
vocat filios et unica persona pluraliter
bene nunquam loquitur et in plurali
et vos vel vester sed in singulari
ut tu et tuus de cuius falsi
qua graviter
n papa dispensat contra apostolum et
contra canones apostoli et contra
vetus testamentum generaliter in
votis et iuramentis sed contra
ulterum statum ecclesie dispensare
non potest vel potest dispensare ut
monachus habeat proprium ut
contra generalem ecclesiam ut contra papam
tum apostoli et hoc in his que
pertinent ad articulos fidei generaliter
ut in primo gradu consanguinitatis
similiter quosdam quibus contra dictum
[illegible] et intelligit de collateralibus dextris
eius per vel et non vero preposuit
o papa de plenitudine potestatis
de iure ut supra ius dispensare
p papa si et quo potest ubidem
dispensare de parvulis de non
solutis decimis tamen debeantur
ex iure divino constitutionem
divina contra quam ipse non potest
dispensare de decimis annotibus
Par ubi
a Par in pace non sed in primum
declaratur in notant
b Parva tinea nutrita corpora
tione debent de adulterio
et stupro tua fraternitas

Si parens sunt personas suas c
est contra eum qui admittitur
eum procuravit de probatione libera
Patrie ubi nobilitas a
Parvus ubi admitte b.
admittitur d. donatio f.
parentes possunt filios a a
sepultura et qua de sepulturis
de iure mira
parentes consanguinei si b
debent admitti et quod non
ad testificandum super contractu
vel separatione matrimonii quia
art pro muliere
Parrochia ubi celebrare
p. b. decime p. cura k
ordo est 3 prebendi. t. p.
scito l. y. religio o sacerdos.
parrochia et parochiales a
ecclesias potest regere monachi
et canonici regulares sed etiam
de statu mo quod dei timore
Pars ubi absens. a. appellatio
v. c. b. advocatus. t.
arbitrium. b. cautio. a. car-
dinales. t. citatio. a. confessio
t. dilatio. d. ferie. a. iudex
b. h. i. u. p. q. d. n. i. legit-
timus. a. mandatum. e. medi-
tavit. a. maior f. g. or-
dinarius. d. peremptorium. a.
procurator. t. sinus. d. solempni-
tas. a. subdelegatus. a. t.
testis. m. q. a. tempus. v. ven-
dendum. a.
Participare ubi
Participare cum excommunicato a
possunt aliqui persone et
que et quando de ipsum excommunicatum
participare cum excommunicato est b
licitum in aliquibus casibus
et quibus [illegible] hoc anathema
quidem solvunt ne possit

abesse utile lex humile res
ignorata necesse depener cu
c principato exquitate [rubric: l. ex pdcs]
cu exquitato no co suffi cus
ad p̄babanda absolutez q p̄sup
tu dedi eq mi [rubric: p̄posit]
d pricipalis i tunc cu exquitato
absolui d ab illo qui tulit
sniaz de scu [rubric: eo mp]
a Partus sequi̅ condicōz matris
et no p̄ris in s̄uitute dz
n nisi [rubric: ex clus]
b ptus si sp̄ sequi̅ condicōz dete
riorem ul condicione matris s̄z
q condicones matris et i hoc
deteriorem quia femina dz mis
no ordi [rubric: dilectus filius g]
Patrimulus ubi [rubric: ignis b]
patrimuli moriens tenno
a iuxta debz apud matrez dari
qui dux i mu qua pol
padul [rubric: cu herie]
Pimulus petitus aduabz mli
eriba qualibz dicat ipm esse
filiu sum si lite pendente
moriat utraqz mli et si
cui succedit op ar de p̄sup
[rubric: appg te]
Pascha ubi [rubric: cusina] a [rubric: festi]
ph. [rubric: sacdos] [rubric: pat] ubi [rubric: ali]
[rubric: menti] a b. [rubric: canto] c [rubric: filius]
a b c d f. k. l. [rubric: minor d]
[rubric: ordo g] ptus a [rubric: primulus] q
[rubric: p̄sbit] b c. [rubric: spc] a [rubric: teste h]
Patriarcha ubi [rubric: appllacio] s̄z
a [rubric: patriar] a patriarchalis sedes
principalis sunt quatuor s̄z
constantinopolitana alex
andrina antiochena Jerozo
limitana et s̄zagatie eaz
de pmul [rubric: antiqua d]
Patronus ubi [rubric: donatio n]
[rubric: ecclesia] b y [rubric: electo] k epe
c [rubric: libitus] c legatus a g.

[rubric: mensis d] [rubric: platus] d [rubric: recipe]
b [rubric: religio d]
Patronatus ius aput unu quaqz a
heredem est i solidu quo
ad omnez effectu p̄t pacdotis
putacoz que apud omis est
ita q apud nullu de iure
[rubric: pro platum]
Patinata ius multiplicat noiaz b
quaqz n. dicat aduocacio quaqz
iure dominatus ul custodia
uel gra dia quaqz ius frequ
tacoius ul processionis quaqz
gre dne pro [rubric: qua quadz]
Patinus qoc sibi mati de iure c
patinatus c in terciu vacate
ecclesia vtr putare possit
cu siue cause op no dne
pro [rubric: eptra]
Patinus infra quatuor mes d
dz ad ecclesiam putare de epe
potest eam conferre de iure
pro [rubric: di] ncs quaqz cu captis
est ad vj menses deiuc pro
Patinatus ius transit [rubric: ea te] e
quatuor modis s. vendicoe
donacoe successione et per
mutacoe [rubric: cu] secliu proni
possunt vn epe putare de
iure [rubric: consulunt]
Patinatus ius p̄se vendi no f
pt sed cu universitate p̄t ul
obligari [rubric: ciu] eccia de re pro
pro no possunt constitu [rubric: demue] g
redditus in ce tributa sn possessi
ones et sic i consecracone
ecclesie 2 no p9 pt ecc statu
vice busscian et au et p9
de iure pro [rubric: p̄terita]
Patronongsi duos clicos pro h
ncos putaunt epo successe
si e laycus i nedico epi quae
debeat p̄ferri [rubric: di] ncs collegui
ul p̄sona ecclesiastica tunc

por p ferendus est de ue pro
clum aut aduocatus
Patinus quis et qm pt vesse
electoni i ecclesia cuius e pro
nus de iure pro nobis fuit
Patus i vito pt capella cui
est pronus sci collegiati
ecclesia et no hnt de iure q
in esset electoni sed i aliis
omnibus remanet pro ibidem
Patus ad inopiam ul paup
tate vigente de bz ei succurri
ab ecclesia secundum facultates ecclesie
et qualis psone ibidem
Pronus seipsum putare no
pt ad ecclesiam ut ius legitur op
posset de st de ue pro clum
dilectus filius de ue
Prono in vito ecclesia dare
no pt epc si
Patronus ecclesiam dare no pt
sed bz psonam ptatem de ue
pro transmisse
Pronus i aliquo casu non
putat sed ad aliu spectat pu
tato dect edist ul rependi
Proni possunt assensu ecclesie
conferre bnficiu no vacans
loco collegiato sine piudicio
possident decrepti ipso i venisset
Pronus pt recipe opas spi
tales i libro que manu
mittit ad clericatu de succes
ad i de st sto canalio

Paupertas ubi bonum f de
uato b i ecclesia e prauus
b testium e pax ubi ecclesia
g patu a
Patris causa put aliqua tollda
re que alias tollerari no d
ro pax ut fuerit moderamen
iure fiet dispon in pu uiz

Peccatu ubi bnficiu e bnm
b sz celebrare a d e
consuetudo i dare a merc
a occultu a pena f pium
d pignus b puer a reli
gio l sacerdos i scandalu
b sepultura f tace b vi
tas c votu f usura b uxor b
peccatu orignale et actuale
et quo differut et quo eo
remittat de baptismo et eius
effectu maiores
Peccata tanto grauiora sut
quto diuciius i felice aiam
detinet alligatam de q sue
clum tanto

Peculiu ubi
Peculiu ul peculiale no
d) hre monachi nisi ca
admissitionis alias nisi in
morte resignauerit cum
ipa pecua i sterquilinio sb
terret de regl lothe de statu
mo clum ad monastein

Pecunia ubi bnficiu eclia
p h dignitas a dilato c
iudeus f laycus a peculium
a pena b priuato f sace
dos a symonia f testis b

Pedagiu ubi nomi c
Pena ubi arbitr g bonum
b clericus b h u gso b
consuetudo g conspirator
a contumax e dignitas a
dispensare e examinare b
excomunicato h in exemplo
a heredes d hereticus f i ignis
b in iuria a i penitencia
iudex h iudeus f lingua
a lis f legatus f malefim

b monetā . a . ūitas . c . nobi
litas . a . adultū . a . paiato
c . publicu . b . remittitare
b . sc̄ptu t testiu . c teste q̄ .
a Pena nō debz apponi ī ppo
salibus sed ūc possunt dare
ppis pficiendis quas a
mittit qui sine causa re
scȳt de ppon gena deco q̄
cog ⁊ pag vj . f . venens
b Si pena pecuniaria potest
in fligi p̄mibȝ et qȳ et
quo depenis lib. ūo aplȳ
c Si pena pe apponi ī libello
sic peto tlez rem et sic co
tra dñcis peto tlem pena
de test Raynaldus
d Si pena conuentualem
possunt pete religiosi viri
dcā . bi dilecti filȳ
e Pena suspensionis ul priui pt
aliquis sine clpa sua sed
nō sȳ causa de q̄ sā . gestis
f Pena tpali cohibendus ē
quos diuīg tior nō reuocat
apaō de cler cū ī curie
de vita et ho cl̄i vt clericorum
g Pena vnius debz esse metus
alterius de colsi cleri et inb
clericus de ini . ino Sic optus
h Pena nō est dun protrahenda
q̄ vlt̄ius delictū sunt ī expe
dente reptū de hȳs que fiu
ut a ptā quesiuit
i Piperius in sciendis sunt for
ti consideranda . f . p̄ ca lombet
tempus detransfat eptte
k In penis ē benignior ī ēptaeis
factis de re . iur̄ī penis lib̄o vj̄o
P
Penitencia vbi bays f
psū sim . b . bigay c tinen
c dispensare . c . manūtū . f . re
ligio . t . primus . a . pdicator
f testis . h .
Penitentia debz modeari nō ca a
peccati qūtitatem excessus q̄
peccati contem penitentis de
pe . ī re debus qui eccliaz
P
Pensio vbi abbas b dus
. b . emphiteota . c . lic . sc
Pensiosi pt ⁊ dz dnnni fundo a
emphiteoto pente et quo
et op deloco et q̄ ducto potuit
P
Preturite vbi absolue . n . o
Pteleis . t . d f . g . 1 desfed a
a exqmitato . t . hostiaius
a mandat . h . pdere vbi bu
ficiū . b . dos . a . feodus . f . in
vestire . b . pritū . f . recap
b . sing . t . lic . d . negligēcia
b . vsura a
P
Peregrinus pegnai vbi
Peregnai uel votu pegna a
conis c . inutile et parue
magē ul remote nō dz epc
sine licētia pape de nō to et
nō re magne deuocōis
pegni clericus ul p̄sbiter nō dz b
pmitti p̄eto dc̄li peg tunc
pegre proficiens Fraternitati c
ad curiaz ro c cū bonis suis
sub prectoe dūi pape de peg
nantibus conquerēte d
Peregnatis possio qȳ pariabi
pc peti psum arcium pom
tolom q̄ restituat ibidem
P
Peremptorium vbi apllo . b .
Pu citato . h . exemptio t
f . exqmicato t
Peremptoriū tunc tpis continere a
dz quaū adza edita et qui
mūis breuem tumini p
emptorium

b pemptoriu tm no lic ßeg iur
ordine festinare nisi i gravi
necessitate ibidem
c Peremptorie potest iudex citare
prima vice pp distanciam viarum
de dilat ex posuit
d Post peremptoriu pt iudex facere
gravi ut iterum eu citet de dolo
et cu pro ut nobis
e Peremptoria debz iudex giunari
q si citatus no venerit pro
cedetur in negocio quod de iure
fuit procedendum de dolo et gtu
cu dilecti de stp causam que
Perviarius pmare ubi clerici
Pvtmens e · eta y ept
n · iurare · c · necessitas · t
testis a · f · pmas
Piurius debz agere pmas vij annorum
de test Sicut dem · iiij · quito
Piurius admirandi puniti no
debz de psup litteris f
Piurius i fdmus effic dim
ur querelam
Piuriu quqz est pcy morle
quqz veniale quqz ultu dem
iij · qua nos
Persona ubi acco · g · l · bu
ficium bonu · q · cano · b ·
cano · a · d · eta · e · qpatnitas
a · dapnu · g · deposit · i · dignitas
e · a · electo · f · excomunicato
e · gravamen · e · honor · a ·
i iuria · c · maior · b · madatu
t mors · d · pactu t pacimus
b · pncipale · a · prorogatio · b ·
renuciac · d · c · scdm · f · fma
n testis · b · i · m · i · treuga
Petere ubi annus · e · ca
Plurima · c · d · cimiteriu
d · co silui · a · b · die · t · ma
ueutu · i · mensis · c · f · pena
c · d · pecunia · d · pscripta · a ·
procurator · d · renunciac · c
restitucio · b · i · l · o · sinus
t b · spoliacio · b · testis · d · vi ·
g · uxor · b · o
Pignus ubi caucio · c · debitu
a · fructus · c · ypoteca · a
loco · e · possessio · t
Pignus vel pignora sua pt a
debitor recuperare omni tempore
quo venerit ut creditor p
scribit sibi rem pignori
obligata ut lic no qt qui
pignore sibi obli · si reque b
gato uteß peccat nisi ligt
convenit de peu et re indi
cu bertoldus c
Si pignus deterioratu fuit
per creditorem creditu t pignorata
actione de pig cu qtinenciam
Placitu ubi
Placita secularia no sunt
in ecclesiis put decimum et ut a
in domibus aut in cetera
Plus peticio ubi
Plus peticio fit quatuor
modis re plus petitur altpe
re loco de plus peti qslim
Posicio ubi clamor · t · collegium
Prepositus ubi actor · v ·
Possessio possessor ubi absens
c · ca · b · qdicio · f · communis
e · deffende · d · electio · q · exp
b · fructus a · b · lis · e · pronas
qpegrinus · d · pscripcio a · d · f · h
proprietas · a · recipe · b · restitue
b · m · o · spoliacio · m · testis
m · titulus · b ·
Possessor no tene dicere titulum a
sue possionis de eleci qstitutis
probat lic tam
Possessio vel consuetudo dz b
esse pscripta adest qp causis
de consuetudine cu teneto
Possessio unica e alicui deffe c

renda an cause cognitorum de maio
et abe pure quatuor
d Possidentibus condicio melior est
de iure pro quo aut adaucres
e Possessio quid est et quomodo dicit
ur quasi possessio est que corporalia
possidentur spiritualia vero quasi
possidentur de sol tempore contestus
In possessione debeo admitti de
mandato iudicis si non admittor
licet quamquam ampliata et que sunt
illa ut lite non contestata non potest tunc
f possessor constituitur Fraternitatis
aliquis percipit fructum anni et quo
ut lite non contestata non potest qui fecerit
g In possessione missus a tempore proprietatis
refutatur vero quamquam et quantitas ibidem
g possessionis et proprietatis ea et alia
ta est et iudex qui cognovit de
possessione debet cognoscere proprietate
de ta propter et pos susceptus ad
ultimum pastoralis
i Possessionum taplex et si et
quo spoliatus ingrediens lite
proprietatis possit ad possessionem
redire de ca propter et pos pastoralis
k Possessio quid valeat illi contra
quem alius probat proprietatem plura
et que de ta propter et pos possessor
l Si de possessione recuperanda et de
proprietate et per agit ... contra
de causa et poss propter est dilecti
m possessione ad se trahit proprietas
tamquam dignior ibidem
n In possessionem quo fit primo
tunc et qua dum ea mitti pos
sidet decreti ipso eorum
o possidens exceptione vel exigenda
non potest petere restitucionem vel
si obiciatur ei in continenti dice
tur ibidem

In possessionem missus si per adversarium p
impeditur possidere inexilemnimus
possessore habet de dolo et contingit
Possessionis et proprietatis mittitur committi q
alicui cum sibi causa sine placet
committitur sed si causa possessionis
tunc fit ei commissa non potest cognoscere
de proprietate de sequestracionibus pos 2 fuit
In possessione causa custodia lector mittit r
dic missus in sex anum non
facit fructus suos sed debet eos
custodire et adh de de sequest
pos 2 fuit dilectum s
possidere rem una non possunt
duo eodem modo licet diversimode
possunt de probat licet causam t
Possessione alicui adiudicata
non sufficit ei dicere pignus
de rem et re iudi cum aliquibus
Postulato ubi electio est a
P libellus b. sententia b. c.
postulato si debet haberi duplo ma
iorem ... q prudig
electos non de post pl bone
memorie de elec scriptum b
Postulari potest illegitimus
de elec innotuit c
Postulare est desiderium suum vel
animi in iure aput eum
qui iurisdictionem potest exponere
et si et ... pro facere sacerdos
vel advocare de post cum sacerdos
Pragmatica ubi
Pragmatica idem est quod ... prag
matica sanctio id est que constitucio
super qua re promulgata decreti principum
sive principis
Prebenda ubi abbas est cano a
nici a. c. legatus a. h.
prebendam impetrans in ecclesia
in qua est canonicorum numerus
numerus finitus et auctoritate
apostolica confirmatus si debet non

non sit mentor vel valz de
Repes constitutus
Prebendarum seu bursarum collatio
ad capitulum sed consuetudo
derogat sicut iuri in pluribus
locis declar. Cum in ecclesia de off.
iud. ord. irrefragabili
Prebende et prebendae quas potest
dividi de preb. in c. Cum fraternitas
Precaria ubi de nova
Precarium et precaria
quid sint et quod precaria dicatur multi
plicat de prec. precarie precarium
Precarium et commodatum in quo
conveniunt de precariis precarium
Preceptum ubi summe est testamentum
Preces ubi ela a symonia
Predicare predicator ubi celebrar.
h exemptio b forma b reli
gio in predicare non debet aliquis
nisi sit ei commissum ab episcopo
loci vel a sede apostolica de statu
per dei timorem
Predicator aliis predicans bonum
in se debet habere quod predicat de
elect. cum in fine vel recep. de heris
Predicatores possunt elemosinas
absque quantitatis recipere et quo deprom
per cum non.
Predicationis officium post auctorit.
pape vel episcopi loci usurpantes
debent excommunicari de heret. excommunicat.
Predicatorum et minorum ordines
evidens utilitas operis ubi
esse pervenientes procedibus officii
tatis quod quis. v. de excess. de re religiosa
Predicatores tantum et illi quibus co
missum est excommunicare vel absol
vere aliquos dispensare cum irreg.
vel in magis penas non possunt
hoc aliis demandare de off. et po
iud. del. quum apostolica
Prebendarium prebendato ubi ab

solve a advocatum a capitulum
e celebrare b. confessio h. t. est
consuetudo e. time quod dictat
a. electum b. instrum b. iudic
a. iuramentum a. patronus q.
possessio n. postulatio a. privilegium
e. el recipere b. relig. t. res
a. summe f. spoliatio t.
Prelatus ubi appellatio b.
parma f. annos a capitulum
a. causa f. electio l. n. con
fessio n. confirmatio sine consuetudine
b. con. d. correctio b. t. est
nb. c. h. ex d. f. expense
d. iuramentum a. v. obligatio a. b.
obligatio b. ordinarius t.
peccator z. procuratio a. f.
prescriptio t. d. religio h. o.
residencia a. renovare t. sumi
sine vitando v. visitare t.
Prelatus non solum debet esse c
liatus sed prudens in temporalibus
tam nobis
Prelatus vel rector aliorum
non debet esse qui nescit re
gere seipsum de etate et qualitat.
preficit iudicium
Prelatus non est assumendus
de aliena ecclesia dum modo
ydonei inveniuntur in ea
de elect. per te nob.
Prelatus plus iuris habet
in concessione qua primus
in iuritacione de off. legati
Si prelatus ordinarius con
tra provinciam suam exons
potest exons post excommunicare
absolvere causas delegare bene
ficia conferre de off. lega. nouit
Prelati et abbates non debent

de negocijs ecclesiasticis disponere
sed si indicant laycorum vel pro-
hibicionem eorum dimittere iusti-
ciam ecclesiasticam exercere
de iudiciis de eminus
g Platus et abbas et mgr
pro insufficiencia vel neglie-
ciam pt remoueri de re vnit
dilecti filij
h Platus in ea pagrinis vel eo
plurum de de debz vel simaz ferre
sed si sit iurisdiccionem tpalem
debz committere generale abeui
layco ut faciat vindictam
de omnibus malefactoribus ne
clerici vel non pecor clericis
i Platus pt esse testis in ea
k Platus tenetur- si nec i eius
solue debita predecessoris sui
versa in vtilitate ecclesie aliás non
de solutis ad hoc
l Platus est priuator rerum eccle-
siasticarum non due de donat
fraternitatem
m Platus non pt facere donacionem
depauperatam ecclesie et consult
canonicas ibidem
n Plati ecclesias sibi commissas
et earum bona i mobilia non
debent laycis supponere absque
consensu capituli et licenciam
pape et si secus fiat vtique
tunc vel perpetuum prestat
et secus facientes plati
ab officio et administracione ...
nec qui hoc facientes suspi...
signare neglexerunt pterunt
sunt suspensi layci vero
talia compellentes eos sunt
sunt sua i uodati et con-
tractus est dest sicut sunt

admi et dictu est et pt libere predi
q. q. p. de pbeu h. consultissime
Presbiter ubi cimiterium in loca-
tus de purgato li. sacerdos
pbum sunus ·h·
a Presbiteri omnes qui assistunt
qui sunt ordines debz manus
in ponere sup sacerdotes qui
ordinantur si tactu capitis et hoc
qui ept incipit ordinem abbundi
cend sacerdotem de parte int
vel non psbr. si
b Presbiteri filius non pt esse ca-
pellanus i ecclesia i qua pater
ministrauit prius et hoc in-
mediate nisi per dispensacionem
de filijs psbi ad pucias pucium
c Presbiterorum filij sit i ecclesia
non possunt esse canonici cum
patribus et in talibus secularis
relinnus z dubiis li. tz. vecunque
de filijs pt ad abollendum
d Presbiter reus est criminis illius
qui in negligenciam ipius psbri
moritur sine conf. de off. ar.
presbiteri officium
e Presbiteri parochiales si et quod
et quo cognitare pt de off
iud ord eum abeitas
f psbit fieri non valet hus ben-
ficium vel dignitatem qui red
vt pbitcatu si psbit fieri
non potest de illud dimitte
si ad illum statum venit post spaz
suam secus si sine culpa de
ceta et qua et ord psbi vt alter
g presbiterorum bona de pendentium
ad quos ad quos debeat deve-
nire ep distingwit de success
sine contralio
Presbitero ubi bonum ut de acc
Pigmus vt possessio ·b·

probacio ·b· spoliacio ·d· tytulo
·b· vacance ·d· voti ·a·
a Prescripcio non h3 locu nc cetu
rrit i possione nisi ubi est
pacifice et sine i(n)terupcione
de off. arch. dilecto
b prescripcio no currit incebus
occupatis et nasib(us) si de i(n)un
cesti audistis
c prescripcio currat ex certitudine
tacitu(r)nitate prelati de pscrip ul
d pscripcio centenaria currit cont(ra)
ecclesiam Romanam et sola
ibidem cunilis et hoc i(n)tellige
i possionibus quia i pruile
gio p(re)latorum non currit ali
qua ad diem anobis
e pscripcio xl annorum currit
contra alias ecclesias nulla
distitacione facta int(er) eccl(esi)a et
monasteria de pscrip de quarta
f pscripcio quecumq3 adaures
longa non vincat male fidei
possessore de pscrip vigilanti quoniam
g post pscripcio(n)em copletam sive
malam fidem de novo veniat
teneat(ur) red(dere) de re nec dico
ap distinct(io) ibidem qui omne
h pscripcio no currit qui layci de
tinet decimas quia hec non
possunt possidere sine periculo
animarum de pscrip causam que
i pscripcione xxx annorum sub
nitur ecclesia contra privata
p(er)sona sed contra ecclesiam
sed non nisi xl annorum de
pscrip illud autem
k pscripcionis interupcio sit
valet et cumulet et utraque
non multiplex ibidem
l pscribi non possunt fines deci(m)
et parrochiarum ubi sunt distincta
et probari possunt p(er) testes
vel libros antiquos et ad
adminicula ubi nec non sunt
distincti pscribi possunt de
pscrip quia indicante
pscribi non p(otes)t limes tirca m
que sunt in spiritualium tem
limiti adherencia p(ote)st pscri
pscripcio no currit tempore ubi
hostilitatis de pscrip ex tras(mis)sa n
pscripcio no currit i procuracione o
que debet(ur) racione visitacionis
tn bn currit in illa que fit
racione institucionis et i illa que
datur racione consuetudinis
de pscrip accedentes
pscripcio no currit i obitu et p
i multis aliis casibus de p
scrip non liceat
prescripcio et privilegium co(n)traria q
sunt et inde est q no p(ossu)nt
simul h(ab)ere q(ui)a ingressus
unius alterius operat(ur) egressu
et ideo de privilegio et iure co(n)
tra hoc totum intelligas de
privilegio donacionis non
de privilegio confirmacionis de pscrip
prescripcio adhoc q(uod) currat r
debz adesse bona fides et qui
bona fide et qui dicitur
aliquis h(ab)ere bona fidem
de pscrip si diligenciam quoniam s
post pscripcionem etiam q(ue) completa
si debeat audiri adversarius
contra pscribentem volens
p(ro)bare malam fidem ipsius
ar. per q(uod) sit de pscrip quoniam
pscripco no valet ad h(oc) q(uod) prius t
decimarum vel eccl(esi)as iure eligendi
cedat ad laycum de pscrip publica
pscripcio no currit i p(er)cuacione v
et precipue legatorum sed

aplice de censi epat protur cu
instancia Venerabili
x pscripco quo differt a co[n]sue[tudi]ne
de co[n]sue[tudi]ne cu tanto
y prescripco no currit i limitib[us]
separatum viciarum et etiam
parochiarum d[e] x et al[ibi] p[re]scripco
z Si prescripco no inducitur
p[er] factu[m] usurpatu[m] de cesp[itis] q[ui]
i egrediendibus
a Si prescripco interru[m]pit[ur] p[er] hoc q[uod]
int[er]ponit[ur] ex cepco spoliacionis
no qua prescripco i alium
no penitentenciu est i r[e]ducta
de ord cog[nitionum] Cum dilectus
b Ad p[re]scripco[n]em prebendarum no indu
cuntur tres vices co[n]sue[tudi]ne[m]
nisi [con]cu[rr]ibus causa p[re]t et p[re]s
Cum ecclesia
c p[re]scribe no possunt ptario [con]tune
tes Item qui nomine alieno
possidet Item fructuarius
Item nec creditor p[re]scribit
pignus de prescrib[enda] Cu no liceat

Presentare ubi apl[ic]o ex.
P n. electo v. ep[iscop]i. c. messis
F. promis. a. c. d. h. m. o
p. prelatus. d. religio. e. stimu

Presencia ubi clericus g
canonica e conien. m. d
a dapmi t dila[ti]o d. inreglaritas
b Iudex i maior f. ur[?] no
men p raticio[?] b. sacerd[otum]

Presuptio psumere ubi ca[usa]
Pb bonu[m] h maior d. nomi[n]e
b. participare c professio d. re
nunciacio h. sua i. y testis. v.
p virginitas b.
a p[re]sum[itur] i lite i principio mag[is]
pro actore in fine mag[is] pro
r[e]o i medio equalit[er] p[ro]ut ex dec
sti spo. Cum ad sedem

presuptio probabilis indu b
cit quas purgac[i]o[n]em violenta
quas sufficit a deo depunac[i]o[n]em
de p[re]sumpti quito
Si contra p[re]sump[ti]o[n]em iuris ad c
mittit[ur] probacio in to limi[ti]bus
p[re]sumit[ur] quas exprimit e[tia]m p[rese]ns d
et p[re]teritu[m] et futurum quas ex
p[re]terito i[n] futurum et p[rese]ns et
futurum de p[re]sump scribam
Presupco et violenta no suff[ici]t c
ad hoc q[uod] aliquis condempnet[ur]
de heresi s[ed] sufficit e[tia]m levis ad
h[oc] q[uod] c[ontr]a ipsum procedat[ur] quasi
contra susp[ec]tu[m] de p[re]sump litteras
p[re]sum[itur] debere de quolibet q[uod] sit ydo f
neus quousq[ue] contrarium pro
betur de p[re]sump Dudum
p[re]supco militat una iuris g
et canonis sive leg[e] q[uod] id
za a[?] h[omin]is e[tia]m ne q[uia] s[?]
subseq[ui]t[ur] e[tia]m p[re]terita et q[uo]d
et quod admittit probacio
in contrarium et que no de p[re]so
B qui fidem
presupco no probat nisi h
sit violenta sed coadiuvat
si assunt alia suffragia qua
at pos[?] Quoniam
Presum[itur] no debere ab aliquo q[uod] sit i
i memor sue salutis p[re]sumptas

Prior co[n]secratus ubi abbas a
Prior tpe pocius e iure
de maio et ob. Cu ecclesiam
prior ex q[ua]litate pt subditu b
sum de maio et ob cu ecclesiis

Primas ubi
Primas patriarcha diu[er]s a
nomine sed sunt id dignitate
de off iud ord duo simul

Primicie ubi
Primicie debent[ur] quo et q[ui]bus a
de decis decimam
principale ubi accessoriu[m] a.

excepcio v. fideiussor. a. d. iudex
i lib. t testib. k.
Principes ubi appello d. cu
pstitu in tabio d. decime
s. delegatio. b. dignitatib. q iudex
c legittimus d. moneta. a.
nomi. t. rescripti. a.
principes ubi appello
Prtinde ubi animus a. clerici
pe. debitu. b. electio. y y z.
cognicatio i iub. b. lib. e.
litterae. i residencia. a. sepultura.
Privilegiu ubi coe. a. gsto
p. d. emphiteotib t pscptio
i iub. d. pmatu ubi accepe
q. ctnia f bigamus f. cim
teru. b. clericis he. decime
q. ecclesia. a. q. t. excepcio
t. instrum b. lic. e. papa
p prescriptio. i renocare d.
spoliatio. q. ugo. v. visitacet
a Si privilegiu amittit racone
delitti no ß b' delhetic adei
b privilegiu i aliquib' volendo
tasibus i pettu no vz et
quibz lit. pend' dilectus decreti
et att causam que
c privilegiu vl instrumtu pro
unius clausule ocasione no
est exhibendu sed copia illius
clausule dz fieri pti coram
iudice de fide instru constigit
d privilegiu amittit qui per
missa sibi abutit' ptate de
priv' vt privilegia
e privilegiu concedendo no in
tendit papa alt' preiudicare de
decimis cu multiplicatis allo
f privilegiu si pdit' vinco actu
et qz de costi cu accessissent
g privilegia si sunt largissime
interptanda de transactionib

nitum de v s. olim
privilegia si sunt pretiua nl h
sit quarte tpis vitanda de
decimis suggestum
Si privilegio clericali gaudere i
debet de poenis delhetic adabo
Si de privilegiis pape volendo k
cognoscere vel iudicare aliq q
papa deindi cu venisset
Si in aliquo privilegio fiat l
mencio de alio privilegio vt' inst
illud aliud privilegiu exhibei
de v s. abbate
privilegia aliquaru no faciunt m
legem quez de priv' fraue et i
privilegiu de perpere decimarum
novalium pro illa peticione pro n
qua recipiuntur veteres quod est
in religiosi et quedz contra
religiosos exemptos standes
adhibentes i fundaciones decimaz
alexander iiij qua psone
Probatio probare ubi absolutio
q. absolucio b. q. causa h
t appella f. bonu. h calupnia
b. carnalis d. clandestine o-
rdie. e cunctis ni dapnu
b. excepcio. b. exgnicatio. b.
femina. i filius f. gravamen
a. instrum. b. iudex. b. legitimus
b. libellus. d. mandatu d.
uinu f. negare. a. nome. b. par-
t. participare. t. prescripcio l. pssus
b. t. f. g. provocatio. b. purgatio
a. restitucio. b. in. sua fi kis
testis. c. v. titulus. b. viri. b.
iub. t. uxor. t.
Ad probandu illud quo plito a
nichil prodest no debz quis
admitti excepte dilecti
Probatio no admittit' contra b
pscriptos sed bn contra consuetudine

secundi aliquos de ecclesie An tanto
c probato si pt admitti contra
psumptus psumpcio temeraria est
repellenda probabis inducat
quis probaturus violentiam quis
sufficit ad eo depnatus de psis quito

Procuratio ubi aues cardinalis
pa consuetudo b ecclesia d e
facultas a g miles a pseprede
a procuratus non debet accipere
platus alios adque purgationis
spns attendit sed solum cum acce-
dit causa visitationis et cor-
rectionis de censu extra et pro
curia sit capitulo
b procuratio semper exhibendis
secundum facultates ecclesie de regu-
lis instancia
c procuratus debet eps accipere tm
semel i anno regulare si tn opus
fuit bis pt visitare et pro
curatores bis accipere de censu
extra cum venerabilis
d procuratio triplex una quede
bet ratione visitationis alia que
ratione consuetudinis 3a que debet
ratione pacti apposita assignatione
de censu extra procurationes
e procurationes plures si fuit
dies quibus moratur accipere
grauiter delinquit et nunc conclusione
committi i quadruplo debet
puniri dei nm et quia
f propter procuratores ratione visita
tionis debitam nolit platis pet
cuniam vel munera recipere
et si recipiant et duplicata infra
mensem non restituant extunc
epi et superiores ab ingressu
ecclesie insidente vero absoluto
et beneficio usque ad dupli restitutionem
faciendam grauatis ecclesiis
sunt suspensi nisi pt eis remitti
quod si decimus exigit pbros

Pfatinator ubi adnotatur
e f calumpnia a capitulum
b correctio c g cimici d
dominus d ecclesia z electio
l p filius b yconomus a
in firmacio b iudex t veniunt
a i pedire d lex a miles
a mulier f reus b puma d
procuratori petenti tpe consul a
tationis cum duo suo dande
fuit i quae de prima dilectis filiis
Si procurator pt impetrare
litas sine speciali mandato dni
quas op dilecti de ze pt no b
missum non i sit dillio ppoui
a quibus mandatum non est p
pie lib reus f3 affinis et
libertus de e pers pto ex capitulo
procurator pt amouere p c
suspectus et si requirere qui re
notato puemat admittere
vel sufficit q veniat ad prima
torem et quod distinguo quam
procurator datus est adue
gotia tum vel administratione
vel ad utramque de e pt exceptione de
procurator falsus tam d
duobus modis f vel qui
numquam fuit vel qui fuit et
non est de e pt excepte dicatur
procurator impetrante sibi e
iudicem si et qui non deca
et post eum olim
procurator non e admittendus f
i tpe sue instantie erat ex
emptatus de pbat constitutionis
procuratores renocante et g
faciente hoc constituere in
grauibus casibus non debet
aliquis cogi nisi velit de p
cura querelam
procuratore renocato et facere h
hoc adusque nisi vellet modi
cum scilis si ipo ignorante

procura i nostra
a Procuratoria exceptio quando
et quomodo potest proponi quia una
causa post finalem proponi potest quia
proponitur quod mandatum procura
toris fuit revocatum ibidem
b Procurator est nomen generale
ad quemlibet administratorem et
procura que potest in con
stitutione restringi et ad de
quo agitur de pena petitoris
l Procuratoribus duobus con
stitutis de aliquo ad agendum
si unus potest agere sine altero
et si constituti sunt in solidum
alias non de pena petitoris non
in iusti
m Procurator rei semper debet cavere
iudicatum solvi de procuratoria agendo
n Procuratorem ydoneum qualiter
o quis debet dimittere ibidem
Procuratoris mandatum quid
quid continere debet de procuratore mandato
p Procurator debet dare cautionem
et quam ibidem
q Procurator revocatus ad hoc
quod valeat debet fieri presentibus
iudice et adversario ibidem
r Procurator dicitur multis modis
et quibus de procuratore non iuste
s Procuratores plures possunt
constituere et quomodo ibidem
t Procurator si iniuste revocatus
est punire iuste dando sic exprimatur
quod potestatem ulterius durare
procuratorem ibidem
v Procurator tenetur appellare
a sententia iniuste lata et si hoc
non fecerit i putatur ei vel
saltem tenetur denunciare
domino suo sententiam latam ut ipsum ut
appellet si voluerit ibidem
x Procurator institutus ab electo

non vz de pena consulta
Procurator expiratur potestate y
eo qui ipsum instituit si ali
quas litteras impetret procurator qui
non ardeat cum expiratam ex
non ibidem z
Procuratorem constituere non potest
collegium sine consensu prelati vel
vacante ecclesia si forte aliqui
de hoc infestarent collegium
et restituere cum venissent
Procurator tenetur domino de omni a
culpa vel dolo ibidem
Procurator monasterii si potest sine b
speciali mandato petere restitutionem et quomodo
decreverit in integrum sustinet tota causa
Propter procuratoris factum si do c
mino suo gravatur vel ei gravari aliquid
prejudicium et quomodo et quando et
in quibus causis ut sit non
quod non potest adversarius etc ad hoc d
Procuratores duo existentes
in eiusdem rebus si petat
vel debeat uterque de talium
de domino procurator habens actor
et et ille probabit debet aliqua

P Roductum producere vel contra
de. iusiurandum. f. t. l. testes. de. f.
i. l. professio ubi abbas quomodo
q. beneficium. c. quem. a. l. t. f.
religio. c. i. in. vi. c.
professio cum dispensationibus fiat a
non et de regula et translatio ad
nel. Cum nostri signatum
professio fit multis modis et b
quibus qui tacite vel voce consulunt
profiteri possunt tam masculus c
quam femina potest tempus pubertatis
licet in certis locis debeant expectare
usque ad xviii annum de regularibus
quia in fine

d professio duplex tacita vero et
expressa et utraque solempnizat
votum de regula penitentia
e Ad professionem expressam debet
compelli qui post annum remanet
in habitu monachali vel religioso
et reclamat et ipso facto intrat
tacite voventes de regula expresse
prohibere prohibitio ubi celebrare
e clandestinum c. dispensare d.
denatio f. cognatio h. fratre
c gradus f. infidelis h. una
re b. usura purgatio c. testimoni
a prohibita sunt quedam quia
mala quedam ergo de iure in-
est si tempore
b prohibetur ad nos quia sit malum
sed quia inde potest sequi malum
c prohibere nolens et libidinem
non prohibens malum non caret
scrupulo societatis occulte detrac.
et ad constitutionis
d prohibentur quedam que tamen si
fiant obtinent firmitatem de
reg. et trans. aplice
e prohibitum esse iudicatur quos
et concessum et quid intra
et in quibus dictas exprimitur

Promittere primo tertia
ubi cano c. in manu tenens
e. f. h. a.
a promissio beneficii non vacantis
nulla est de plebem relatum
et hic intellige de promissione
spirituali quia generaliter bene potest pro-
mitti de corporali plebem tale et
non viam accedens
b promittens aliam cum iuramento
una de filiabus suis ducere
uxorem si postea contigit una
de illis nupti debet compelli illam
ducere in uxorem optione aut desponsam
expressis filiamus
c promissa compelli debet de parte
qualiter in sardinia
d promissio in quibus mediocritate
respiciat de filiis pro litteras
promittere non potest aliquis filium
alterius idem penam constitui

e Pronunciare ubi appellare a
iudice. in spectabis summi
ubi adventus a. b. beneficiari
f. c. caritas h. ea cauto c.
electio g. n. fructus b. in via
a monachus e possessio
h. i. k. l. m. q. pronunciatio a
sacerdos. l spoliatio a
de spectante nunc quod age qui
potest intentare aliquis possessionem
si cautus et dicta sparsa clerico
a Prorogatio ubi electio f.
prolongari non debent littere
ba questiones et singula de dilatione constituti
prorogatio fit multiplicat de
tempore ad tempus de re ad rem
de persona ad personam de iudice
ad iudicem et hec ultima fuit
locum quando ille in quem partes pro-
gant fuit ordinarius iudicum
de off. et pot. iudi. del. p. rs
c prorogare non potest aliquis sese
iurisdictionem iudices delegati ideo
Protestatio ubi contrahere c.
teste in protestatio si valet
et quando non et quid de electione
cummania de in integrum restitutione
venissent de dilatione expresse

Provincia ubi arg. a. le
gatus b. platus e. presbi
ubi tabulas ubi annus l. professio c
a pubes non ex quo quam adinupcie
non sed quid etatem legitima
ad unum se contrahat ut re
ueat matrimonium oportet bene quo
de spon impuberes

Publicum ubi appellatio pro clericis
in ecclesia q. d. in extravagante
e. ex quam causa f. in sexto f.
q. ydoneus c. malicia c.
maritum b. mensis c. partum
e. pecunie b. sententiam b. c.
sind. f. sponsus e. test. a. p.
n. c. a. c. ius d. usura g.
a Publicus latro fugiens adeo tam
in contrahi ? debet deeim ? inter
b publice utilitatis in communitate
ter est ne cuncta remaneat
c in privata de ceu ex ut fame
publice honestatis iusticia que
est et quibus modis con
trahitur quis et quo impedit
mine contrahendum et dirimit
ia contractus de spon. in pu. duo
pueri resserverunt
d Publice honestatis iusticia
quod modis contrahitur et quin ad
quos sublata e. de quyng et
aff. nec debet

Puer ubi baptismus est clericus
q. in dictum l.
a Et pueri possunt peccare et
quando et si et quidem tenetur
ex delictis de elec. pueris pueri
Pupillus ubi cura q. filius
p. b. tutor in purgatio ubi
accusatio c. communem b. in fama
a a p sunnie b synod. c. test. f.
Purgatio admitti non debet
super hiis que legittime pro
bari sed et si quis aliquis
est in famatus et nullus appa
b accusator depurgat adversum
purgare se d. epc cum vij presbi
teris presbiter cum v. dyaconis cum
tribus ~~...~~ Pontifice parum
maius ex purgat duo dena

ex fauta sacerdote levita z a pena
ajacer maior minor e. de
exhibenda mandi q. tu mis
to purgatorium est arbitrarius
de symonia in summatum de
purgatione in sollicitudinem
Purgatio triplex prohibeta f. c
aque frigide ferri candentis
et duelli de purgatione constitutum
Purgatio si abest ceterum d
ecclesia tenet sit et bone fa
me in iudicio proximi comp
nati sunt admittendi de purga
tione constitutus
Purgandus et compurga e
tores mare debent et quis
de purgatione. quotiens aliquis

Qualitas ubi
Qualitas negotiorum considera a
da est de hiis qui vi me
ne sup. eo
Et qualiter nos quid fiat con b
sideat deus Ier. dixit Johe
fantasma q. deus non est
remunerator nominum sed adiectorum
de eorum septa
Qutedraticum ubi epc
Qatedraticum pro est a quaque a
ecclesia sue dyoc. petere et ac
cipe potest z duos solidi et
appellatur cathedraticum quia
pro honore cathedre datur
et quod est dicitur synodaticum
quia in synodo datur de offi
ciis ordinis conquerente
Qarta ubi
Qarta triplex est que debet a
iure nature quedam iure
testamentario quedam ut e testamentis
et quod differunt de test. raynuntius

Quartana ubi
a Quartana non excusat a
tatu qui debet venire de prox
querelam
Quasi ubi
a Quasi tenetur non ousum
similitudinis quia ut expssum
veritate dicimus prochianos
Questio ubi electus et secundum
c. sicut d. promus c. provide
a spoliato c. d. f.
a Questio que et quo p iudicat
alii et prima tractanda est de
ordine cogn tuam
Quotidie ubi
Quotidie ut absolute se pot
sponsus ul sponsa suppliat
s op c dispensie sui opiones
b' despon et ma pterea
r Rasura ubi
Rasura que non nota in sto
sz si reposita fit de ead manu
et est certa ul si sit i loco no
suspecto ul si p alia que sunt
i instro pbet̄ ppositu de rel
dom Cum venerabilis de fide
inst exliteris
Ratio ubi mandatum f.
a Ratio ratio debet reddi de oibz
ar pet cons sic si pt deie
scipt Cum quando
b Ratio summa e que religionem
sine ptelegia facit de cons
uti uel i uti aduram
Ratihitio ubi absens non agit
d. electo p. v. familia a.
in tday. c. lre. i. uxu. a. trans
a actio d. Ratihitio que vz re
trahitur et confirmat precedentia
et facit vale que non vale
bant de pse quoniam
b Ratihitio tutore ul dum vz ii
tutor sit pus ul mandatum
dum precessit ibidem dehys
qui in pe ne cat fuit relatio
Ratihitio i maliciois retrahitur c
et mandato qpat̄ de elec si
alie de ordine cogni Cum dilectus
Recepto recipe ubi abbas
a. e. q. absolute f. accu
d. pua animus a. h. appello
b. arbitrium c. b. accepte
baps. f. benficiu f. a. sinu
o canonica. h. b. capitulum
n. caract a. cleriu d. dapnu
d. dare a. dignitas c. eccu
c. u. epc. e. forma b. fructus
e. hereticus a. infpitate c.
legatus in lie c. lre. l. z. lex
n. unius d. ordo c. h. b. p
curato f. religio o. renunciare
b. sepeli. g. symonia d. test
g. l. bz. a. usura e. uxor b.
Adrecipiendum arbitrium non de a
aliquis cogi sed ps quam
recipit pt ccpelli ut ipleat
dio decoff et potiede del prestet
Recipe aliquis non deb ad benefi b
non vacans et si recipiat eo
ipso pellendus sed hr non cz qui
donatus sit religio qz sit pe
dic et promus destitua
esse sine prudia possident
decrusti ipso Cum venisset
Reconciliare ubi eclesia
f. sacdos b. viri a
Reconnecto reconvenire ubi
electus clerici o expurnacio c
laycus b.
Reconnecto sibi non debet a
tamen arbitris ut i talibz
iusti et quibus dem bi Cum
dilectus
Reconnecto non hz locu i cimibz b
mutuis pe. exliteris

c rebus venire pt actes coram
coram iudice durante iudicio et
si tamen ipsum coram iudice alio trahi
t processus nullus esset
et condempnaretur ad expensas
de iniuriis per eosdem factis
dispendia

Recusatio ubi appellatio a iudice
b g k c y z in ordinarius
Regina ubi
a Regina debet votum que emittit
regem vel maritum etiam ipso
mortuo et quousque nupta
fuit viro inferioris dignitatis
dicto tempore excepte
Religio ubi abbas p advocatus
b annus h clericus q n dotis
n fideiussor c christus a b d
h irregularitas a illegittimo
b lex c nuncius b ordo in
pena d primum a x b
secularis b sepultura d primus
a testium h transire b votum
v uxor a b d e f g p
a Religiosus eligi potest in episcopum
de elect officii de voto et voti
rept pertinens
b Religiosi si viri vocandi sunt
a delectioni de elect quia potest
c Religio sive monasterium preiudi
cat vato matrimonio et me
lior est quia prius in prius dicta
nis clericus ad monasterium
d Religionem intrare volens si
aliquam desponsaverit tenetur
facere si primo contrahet cum ea
verba de presenti post ea matrimonio
non consumato intraret de sponsal
commissum
e Religionem profitens sub tali
condicione quod possit habere proprium
et uti in uno vel non teneat

monachus op b et hugo i
tenet quod non de condicionibus appo
sitis in desponsationibus quam conditiones qui
licet vel non inania continentur pos
in fine ante sive mutuis
Cum religiosis est agendum f
cum dolo et quod cum exceptis
Religiosis personis nunquam confirmat
papa aliquos administratores et g
confirmationibus litteris deffinien
tes debet puniri tamquam falsarius
de eis uti et non uti adiuratione penitentia
Religiosi quando prelati sive disciplina h
na regulari correcto non
appellare non debet nec valet
talis appellatio de appel in presentibus
Religionem intrans absolute i
cum proposito mutandi in tam
est si non potest tamen adire
ligionem qualemcumque de reglan
Religionem potest in professione k
tam uxoratus de licentia
uxoris cum auctoritate episcopi si
cum uxor sit talis que non posset
remanere in seculo sine sus
picione fornicationis nec
sufficiat eius licentia nisi
et ipsa similiter convertatur
de regula pro terra excepte
Religionem intrandi non est l
pena ponenda de pacto in seculo
commisso de voto et non re p
separare
Religiones vel ordines men m
dicantes sunt reuscare exceptis
tis predicatorum minorum car
melitarum et heremitarum sancti
augustini ordinibus pro
nus aut de reuscam ordinibus
mendicant aliqui ad professionem
admitte domini de novo ac
quirere et quietum ad provincie

p(re)dicacionis et audie(n)d(e) (con)fessionum
officium et eccl(esi)e sepultura q(uer)e
v(ide) d(e) rel(igiosis) do(mibus) religiosum
n Religiosi si eciam exempti
no(n) debent ep(iscop)o(s) in defend(en)do
hospites vel i(n) celebrando in
loco interdicto alias in(fr)a sic
q Religiosi siue exe(m)pti regulares
ti siue alii p(ro)ptere reddit(us)
ecclesiarum p(ro)uincialium diminu
ere no(n) deb(ent) n(e)c p(re)lati ad
p(re)dictorum ipsorum aliquid re
cipiant nisi eis de p(ro)uentib(us)
ecclesie tantum sunt assignati cum
possint ex alia vita p(er)solue(re)
et cong(ru)e sustentari clemens
in(fr)a suscepit
p Religiosi quib(us) no(n) gestates
habitu(m) que(m) gestarent i(n) claustro
excommunicati sunt et magistri et
qui tales i(n) scolis recip(iu)nt
sunt excommunicati alias in(fr)a
grauem et dolorem
Renunctie ubi aduocatus
vide appello q(ui) p(ri)ma d(e) tra(nsactionibus) v(ide)
debitum a ep(iscop)o ad b(us) cognicio
vel in via v(ide) iudex p(er) mandatum
d(e) prelatus q(uer)e
x Remota appellacione i(n) litteris
pape intell(igitur) eius p(er)tinet illi
quorum int(eres)t est appell(atio) de off(icio)
et po(testate) iudi(cis) d(e)le(gati) sup(er) eo
Renunctiacio ubi appella q(uer)e
vide beneficium c f s z b clericus
e electio n t feodum v(ide)
seruire a iusiurandum f inbe
c testis d testis
q Renunctiacio videt(ur) qui appella
uit ad papam si deponat
querimonia(m) cora(m) eo de qua appella
uit de appel(latione) solitudinem
b Renunctiacio beneficium i(n) manum
laycorum no(n) d(e)z clericus vel alias
recipe et facti facientium
p(ro)pt(er) d(e) renu(nciacione) q(uer)e i(n) dubiis
Renunctiacio ut cardinalis predictos c
compelli debent renunctiacione
p(ro)p(ter) literarum obtentam etiam
si tamen no(n) velint de renu(nciacione) c(apitulum) (con)qu(er)itur
Renunctiacio minus vel be d
neficii facta p(re)iudicium tenet
d(e) renu(ncia)ti(one) supplex
Renunctiacio ut cardinalis no(n) p(otes)t e
ep(iscop)i triumuosi sine licentia
pape nisi sint in ep(iscop)i d(e) re
nu(nciacione) veniens
Renunctiacio ~~mat~~ sine no(n) iud(icat) — *(interlinear: iurisdiccioni)* d
qui se submittit g(ra)ue alterius
nisi ei reddet litteras de
renunt(iacione) veniens
Si renunctiacio beneficio ut alij f
d(ic)itur est fraudes de off(icio) iud(icis) dele(gati)
Renunctiacio facta ab excepte g
illo qui spoliatus est no(ta)
et contra istam p(er) super(iores) no(n)
admittuntur testes ex quo con
stat q(uod) spoliatus renunctiauit
de resti(tutione) spol(iorum) solicite
Respecte ubi actio v(ide) testis
Repete ubi arrha a bursy
c bonum d dos t in debitum
a res c vis v(ide)
Replicacio ubi actor q(uer)e
Replicacio contra doli ex a
cepcio(n)e(m) quam dat(ur) et quando
no(n) et eos sine s(int) ne alit(er)
de suo dolo comodum habeat
de excep(tionibus) dilecti
Reprobacio ubi generale v(ide)
Bni sacramentum a c subtilitas
a b treuga v(ide)
Reprobare no(n) debet quis in a
aliis q(uo)d i(n) se reputat equum
d(e) iur(e)iu(rando) cum ecclesiastice
Res ubi actio c alienum
Ra d declaro a acceptio
i u fructus a in iuria c
mandatum t c inuenire c
v(ide) precario a c s tipio a terra

a. ius t. v. frustus ꝗ. a.
a Res int alias acta alij pn
dicari ꝑuare nõ debz de ca post
et pe cu olym de test et att
veniens de fide inst iudiciorum
si de sen et re. iudi. cum
sup pudicat fu quãz et
aliquibus casibus et quibꝰ
de sen et re. iudi. cumis
b Rei iudicate exceptio nõ
obstat actori i aliquibus
casibus et quibus de libelli
oblaone signatibꝰ
c Rem aliquam sibi vendicare
volens si i libello subiciat
vna causam et succubat
pt adhuc eãd repetere
ex alia causa nõ obstante
exceptione rei iudi ibidem
d Rem que dicitur in causa
Rem que culpa caret in
dampnu deduci nõ conuenit
de consti cogn. nos attendentes
e Rebus nõ vbius legem im
ponimus de off et pot iudi
del. quia aplica
Rescriptis vbi aplls x. su
Rsciau d. clausula ptotu
expoutatio i. guale. h. d.
iudex e. g. ius. d. lite. cd.
e. n. vicaria d.
a Rescriptu qd e contra ius alia
tiedi e. et z aufferendum
ab eo qui iz et tradendum
pricipi de fide inst pastoralis
a Residencia vbi ecca. h.
Residenciaz dz face in ecca
sua quilibz nisi pro iusta
causa ut pote infirmi vel
licencia prelati sui de ap p
uenit alie pt ab eps ecclesia
sua puari ibidem
Resignacio vbi abbas. i. prelaty
a. ius. b.
Resignacio sua i manu illius
ad que nõ spectat nõ tenet
de hijs que in metus ca. fi
ad audiat
Respondere vbi abbas. h. actore
Rapello. h. ex gualeto d. ex
cepcio. d. donacio. a. spoliacio
e. testis. e.
Restitucio vbi aduocatus e
Rattor. in. a. tmis. e. acta. a.
bustiau. a. bellu. a. bom. d.
i. canonici. g. quis. d. e. cine
h. ecca. q. i. epe. g. ex gualeto
d. emphiteosi. c. filius d. fity
a. iudex. q. lite. i. minor.
a. d. possio. o. p. scepco. g. pro
uiacio. f. prouiator. h. sepul
tura. h. sums. in symonia
f. spoliacio. h. e. h. i. in ius. g.
f. usura. e. vxor. h. d. e. q. t.
Restitucio denegatur cuius g — a
stet de in iusta spoliacione
i aliquibus casibus de dolo et
et contu gaudemus
Restitui petens debz duo pro — b
bare s. possione se spoliatu
esse de off et pot iud. iudiciis
consultacionibus / officium
Si restitucionis causa pt ex — c
pediri lite nõ gt de off iud
iudicis officiau
Si restitui debz alr alij illud — d
cui renunciaunt de pat i pdem
Restitucio nõ dat pmodica — e
causa de resti et int requirunt
Restitucio que fit eccesie int — f
minores defert ab eo quesit
de ea. ibe mandat et quod
de rest. integ cu venissent

g Restituere in ius est reddere
illum statum in quo erat an restitucio
de in int rest auditus
h Ut restitucio in integrum potest
ordinarius dum int restitucio
i Si resti int negata fuit alibi
in iudicio si iterum petat resti
tucionem denegari debet tamen post resti
tucionem ad appellandum contra sententiam ad quam
non appellavit int bussinis
k Restitucio fit quandoque solo verbo
in facto quod immediate sequitur
restitucio et hoc ut satisfaciat
ueri et peticionem actoris de ca
pitulo et post cum sup
l Restitucio facienda est persone non
esset per de tllis tunquam inte millus
post debet et nisi dominus petat
eo dum tempore cum fuit decreti
sup in litteris
m Restitucio petens debet spoliatus se
spoliatum fuisse et possedisse
decreti sup olym causam
semel est in dubio quia sufficiat
ibi probare quod sit dominus
decreti sup cum ad sedem
n Restitui non debet res ecclesiastice
heretici nec layci detinentes layci
quia eas non possident licet
detineant decreti sup ex parte
o Restitucio quandoque petitur ubi
nulla potest esse possessio ibidem
a Revelare ubi confessio
et iudex z
Revelat potest consilium mali
et qui potest prodesse non vel
esse debet in int ego episcopus
b Revelat aliis minor id quod maiori
nescit de gracie adnostram
c Revelacio divina super omnem
legem de regula ex parte
Renovare ubi abbatissa b
Raduocatus a c causanum
et citaciones a consensu s commodatum
a donacio d i k electo z ex
cepcio h factum c instrum
d in execucio a iudex c int
lite c i mandatum h pp g
pena f procurator e h q t
religiosus m Roma a septu
e sententia c f k l simus f
successor b vendere h
Renovandus est ut qui arbi a
trium non z tenet de arbitris
Renovare debet quilibet depositam b
te vel maleficium est ut lite
pendente nichil monetur
a memoria
Renovari potest dyocesanus sententias c
excommunicacionis quas ferunt
abbates vel alii prelati in quos
habent visitaciones contra illos
qui aliquid dicunt de statu
monasteriorum suorum alicui
unquam ad audienciam
Renovare privilegiorum concessa d
aliquibus personis quod non potest
interdicti suspendi vel excommunicari
aliquis unquam quia nullius est
pro qualitate clerus unquam scias
Renovate sunt prig explica e
ciones vel rep ssilie centum
ad personas ecclesiasticas et
bona eorum et contra facientes nisi
infra mensem revocaverint
si persone singulares excomunicantur
si universitas interdicti sententias
incurrunt quod p de i int et si
pignoraciones
Reus ubi absens h p ab
Rsolutus g causa f m o p
collusio a dubium g iuramentum
h lis d obscuritas a possessio
g presumpcio a procuratorium
m reconvencio c testis
Reus absolvitur actore non a

probante tam i stud fallit
i mltis casibus et quibus ut
bene f sz dimini gs ut ieum
qui procuator semp debet
b tale indicatu solui de pm
theus pt therrattu; Sacerdos
c ad aliu iudicem lite pendente
sed actor lz exceptoz contra
reu q no trahat nisi lite
finita et si exceptio non
admittat appllae pt de exp
Rex ubi decime f. no illas
Rex .d. noim t papa e
regina .e.
a Rex francie no cognoscat sup
iorem in temporalibus qsi sic le
p uenerabilem
b Regem francie deposuit papa
de elec uenabilem et exponc
illud deposuit a deponentibus
consensit sic paz p capitulu
ubi allegatum q z xv q vi alius
Rigor ubi ius f. subtilitas .c.
a Rigor iuris seruari no debz
i iudiciis ecclesiasticis sed pocius
equitas ar de appell in t pontq
Roma ubi appllo t. n. bn
Ritu .c. titulo .a. curp .a.
exceptione .g. iur appellatio
d. tutela ff. uisitare t
a Roma uenies tenet ibi ad
aduersariis respondere si ibi inueni
atur i aliquibus casibus
i quibus lz ius reuocandi
dom de for qx lz de hlat ex
Sabbatu ubi ieiunium posuit
Sb. subdyaconus .b. qualis
bata sancto no debent comedi
carnes deoss re copliu
In sabbato sancto et i sabbato
ante dnicaz i passione puit
ordines sacri to sciri ordines
ord sanc deco
In sabbato sancto debet ofri

ordines decep ord literalis
Sacerdos ubi absolutiue .a. cele
brare .c. confirmatio e f c
mey .li. dispensare .e. ecclesia
b .l. hora .b. prdmus .a. pstr.
Si sacerdos potest re scitum a
tpe petiaz ut celebrauit
diuina et qui et quid de pben
Sacerdos simplex pt scitum b
ecclesiam no curatam re
conciliare de g sa et ul al si eam
Sacerdos no baptizatus rebap c
tizandus est et recordina de
deps no baptizato no uenies
Sacerdos prouincialis cogi pt d
reparare ecclesiam sua scops
fuit de ecclesiis edi ul reipa debis
Sacerdos e ulle nocere et omnibus
uelle prodesse de pastur e sacerdos e
Sacerdos aduocatie no pt de nisi f
p miserabilibus psonis ibidem
Sacerdos psonaliter cpus i bello
i iusto degradandus est g
uel deponedus sculus de bello iusto
quia i tali licitu est eis rece
et hortari ad pugna de penis
q in dusys
Sacerdos psonalitr cpus i mat
mono clandestine dz p tecum h
suspendi ab officio de clandest
despon eu i habitu
Sacerdoti pprio tenet quilibet i
fidelis saltem semel i ano
confiteri omnia pcca sua et su
me corpus cristi ctia pspsia
de pe et re omnis utriusq
Sacramentu ubi aqua .c.
Sbigamus .d. homi .t. co
sinato .e. f. matrimonium .t. a
Sacritatem iterari no debz nisi
aliqua et que desiis inp
vii aut iiii lib de sacris

et tñ nõ r̄ pastoralis
b Sacramentu triplex ī matrimonio
bigamus debitu
c Sacramenta quedā sūt necessitatis
et q̄ volūt et que sūt illa de consac
d Sacramentu vel viam preueniens
tu ī arbitris ipsa merc nō d
sed tn̄ inueniet fundamentū est
de arbi ecppte nō cū tpe
e Sacramentorum enim fundamentū
est baptismus de pr̄ nō bap vetere
f Sacramentorum perceptione excludit
excommunicatos utraq; s. maior et
minor de sen. ex si quem
Sacrilegium ubi dignitas q̄ ecū
sg. v. v
a Sacrilegium facit ipm sacrilegium ratione
de furtis ex litteris
b Sacrilegii sunt ī vasorum ecclesie et
possunt excommunicari usq; ad digna
satisfactionem et sunt trahendi
coram iudice ecclesiastico de fo
corum competenti cū sit generale de questibus
capit
Sanctus ubi dignitas f.
Sanctus nō debz venerari aliquis
nisi prius per ecclesiam approbetur
et ad canonizandum nō debet
tm̄ ī qui de miraculis sed etiam
vita detest ea et at abbas
Sagittarii ubi prelatus h.
Satisfactio ubi aduocatus e ca
mitem f ecclesia v excommunicatio v.
ī iniuria h sacrilegium b simus h.
a Satisfactio vel satisfactio quid e de appell
a Scandalum quando facit ut prioratu
ī predicatur nimium quod alias esset
legitimum sed non dimittunt iam co
tractum de cons spi vt'l aut
b pp̄ scandalum abstinens aliquis ope
q̄ tn̄ sine pctō e mortali pt
obmitti de nouis op nunc tn̄ co
ī mitto
c Scandalum utilius nasci permittitur
q̄ veritas relinquatur de regulis
iur qui scandalizauerit
Scandalum e qui regularis prouenit
secularem clericum et inde est quod
talis absolui nō pt nisi p papā
de sen. ex tunc illorum.
Scandalum facit seueritati detra
hatur et ius relaxatur et simili
ī pcdt̄ de nouit ap inuitatur
clerum ex munito
Scientia ubi aliena d confirmatio
l. dignitas f. electio z excepc
a. ius iudex c p̄iatur h
b sinus p. testis e f. l. vror
Scientia debet esse ī epis l a. b
et que requiritur et que sufficit
de elec cognigatus
Scientia e cui administratio uel z
cui cura tpalium committitur de
reuoc nisi cum pridem
Scisma ubi dispensatio h
Scriptum scribe ubi actio h
appellatio a d. clericus q̄ dampni
d. officia b. sua
Scribi debent omnia que fiunt
coram iudice et tacitur in titulo quoniam
et quid deprobat qui vt prius
Scripto vel instrumento vel libro
iudicis numquam nō e credendum
vt'l habeat testium subscriptum
qui testium ducere bonorum illi
instru vel libri prevaleant de test
z att clerum auobus
Scribentes more capitali preter
constitutionem ipsius sunt puniri
debent de test z at tn̄ litteris
Quae scriptura dicitur autentica
de fide inst'y ex scripturam
Scripture triplici nō est credendum
moneta scriptorum et poetarum
denuo inr̄ equaliter
quscriptis e appellandi ad appl
dilecti filii
Scriptura contrarium qui dampnat

fuit debent recipi ar pet q
no nisi ratione bone fme
probauerit de hoc frat in tab
Scrutinium ubi electo o
a Scrutinium multipliciter
dat de tapph mo dilecto filio
b Scrutinio publico no possunt
electores valare verba sua
ut in postulatione recedere
possunt sunt puta superiori de
elec eu inter cano meos qr
pt publicato
c Scrutinii publicato dat ius
electo vel postulato de elect i
Seculi sectare ubi laus
abbas e s t appellato
b bonum in brachium i ca
g clerici i b n quis at
ecclesia in feodus g hereticus
hic iudeus e laycus b nego
cii b placitu a religio
b l scandalu d uxor d f
a Declarare brachium i vocatum
est sup clericu qui i corrib
z ab no deoff iud ord qua
i plerisque
b Declarare ecclesie regimen pt
assumi religiosus de ut regia
de nota et uoti redp p tuas
c Declarari iniusto relinquendi e
clericus stati pg depony s i tinne
heresis ste i time fli ste
tu pt talupmam uel totu
meliaz quo intulit epo
est aliquis deponi debetur
ad absolvendam
d Aspectari exactione d ee i mu
res sacerdotes et clerici qui
adque sit et qui adque no
de ami et no nullus
e Declarare no potest ponere
ept i ecclesia regulari dum

regulares possunt fieri de relil
Inter quatuor
Declarare dni uel iudices no
esse molesti ecclesiis uel eccle
siasticas psone qui tuc ad talus
hic adiunitc cognitores ad a
gendu si de hoc excipiatur
i eodem iudicio alex ius qua
non nulli
Senectus ubi clericus d cand
Sentencia a continencia a mat
monium b Sentencia ubi absens
a i absolucio b aduocatus
d annus d appellato d hoi
g b i b b clericus g consultor
b delegatus a ecclesia in ele
ctio b epc b decipere b exe
co p e factu e gradus d i
fama t i pedire l iustum
d iudex c d n q x a b q
legatus g lib h maior f
mensis h ordinarius a par
c principale d platus a h
puatur i b renocare c e
scriptu g vindicta a vsua
d uxor q
Sententia per errorem lata no a
transit contra nimi i rem
iudicatam et renocari debet
de sing et malef frat in tab
Sentencia cognitionis potest b
fieri sub conditione no spealiter
fiue tn quis cui cui tenetur
de iure contracto contra iudicium
et exclus depositio sit cognitores
Sentencia lata et quidem aliud c
sit plurib subreptitias si et
qui debeat renocari de sept
ad audienciam
Sententia si et qui ferenda est d
i dum vel i procuratorem delet

querelam de px in no iniuste
c Sententia transit in rem iudicatam
nisi infra decendium suspendatur
per appellationem et hoc sive sit in
locutoria sive diffinitiva quod dicit
et quo de elec. tn dilectus de sen
et re iudi tn in quo ad con
sultationem
f Sine iudic stando e donec
probet contrarium decernit in
g Sententia lata ab uno in cau. pnas
que committitur duobus eiudicibus
no valet de off et po iudi. Cum
in quo de le cn matrimonii
h Sententia que inicio nectit frangenda
est de termisit ex parte
i Sententia contra ad futuras expe
sas si tenet et quo et quis
reprobat audit
k Sententia semper mandari debet exe
cutioni non obstante aliqua
exceptione nisi in continenti probetur
exceptis aliquibus casibus
et et quibus demum in eo est sic
l Sententia si et quis potest lata
ferri post morte litigantis
de arbi ex parte tua
m Retenta a non suo iudice lata
non tenet de iudic at si clericus
n Sententie executio in ipsa actione
facienda e per quatuor mens
de se s pe Siquis quot
o Sententia a non suo iudice lata
in aliquo casu de se q ve Sedi
p Sententia lata ab uno epo Significa
quod mandat executionem per
alium et quis de se q pe postulasti
q Sententia lata per falsos testes
retractanda e sed non in
singulis casibus singulis de
re iud. licet causam
r Sententia iudic. per in medio e donec
probetur contrarium et quo hac

est intelligendum de probat qui
contra de sen et re in Dicimus
s Sententia contra in non transit
in rem iudi sed renovari potest
cum de errore constiterit de probat
causam de sen et re iudi lator
t Sententia in aliquos lata non est
cognitam mandandam executioni
tionem si ius alterius ledit
de test et at Veniens
v Sententia certi mandandi executioni
tionem nisi statim probet et
cepto Pridem
x Sententia debet dari in scriptis tenet
tn si sine scriptis det in ca
matrimoniali et in alia cau de
test et at albanus de sen ex
com medicinalis
y Sententia quam profertur per presbiterum
cum est inoleta que super affi
z Sententia per capitulum florentium institutionem
lata retractari potest usque
ad quo annos de except e venerabilis
a Sententia a non suo iudice lata
non tenet que sunt contra
leges etc si sit contra ius
scriptum ul' effici a tu appellacione
de sen et re iudi sentencias contra
iure si sententia ius litigatoris
et non appellat tenet de q sen
tn tal in vel expone nam
b Sententia plurium non tenet ita
opi cum agitur de crimine ipsius
sed eo quod omnes iudices quibus
causam per papam committitur con
cordet et in alio cau ubi
de sen et re iudi non pat
c Et sine celeret dat equitati
congruit signum non tn cum nimia
festinatione quod iudex sit
instructus et propone de illa
qui est admonere de sen et
re iudi Inter ceteris

Sententia non debet dari con-
tra tutorem minoris compromittere quo
opponitur quod obtenta sit per fraudem
sed remitti debet ad superiorem
de sen. et re iudi. dilecto
Sententia si et quando tenet contra
res ... iudicatas de sen.
et re iudi. quod monasterium
Sententia lata auditoribus pluribus
quorum unus est publice excommunicatus
... non tenet secus si occulte
de sen. et re iudi. ad id
Sententia suspensionis vel
interdicti a iure lata non se ex-
tendit ad episcopos et archiepiscopos et
superiores prelatos nisi expressa
mencio fiat de ipsis in istorum
de sen. ex. quia periculosum
Si sententia una plures gravet
vel condempnet et unus ab illa
appellet si obtineat victoriam illius
valet omnibus aliis que eadem
iure iuvantur et ubi est idem
negocium et eadem vel defensionis
de appell. una sententia
Sententia lata a iudice cuius com-
missio fuit impetrata tacita
veritate non tenet de off. ...
vel et ra cum olim
Sententia per falsum testimonium
vel instrumentum lata quando et quo est
revocanda de cri. fal. falsidicus
Sententia quis et quo et quare re-
vocatur vel retractatur de sen. ...
vel signatibus
Sententia excommunicationis ... post mortem
excommunicatorum et quando de sen. ...
Sententia excommunicationis est in iusta
iusta ... de sen. ex. sacro
Sententia excommunicationis quod modis
continet errorem intollerabilem
de sen. ex. per tuas
... interdicti in civitates vel
loca ad generaliter promulgatis

non sit loci ... relaxanda
ad cautelam quod ... de sen. ex.
Separatio ubi admittitur sponsi
a. b. arti. c. a. quo est dos
a. b. c. uxor ...
Sepultura ubi cimiterium f.
clericus c. excommunicatus a. mulier
g. pallium e. parentes. a. re-
ligio m. usurarius e
Sepultura ecclesiastica privari
debet qui iniciat se de sepul. capite a
Sepultura eligens in uno loco
in una ecclesia si sepeliatur in b
alia vel in alio ... post adversus
... et ... racione funeris
vel percipiendorum de sepult. lib.
Sepultura eligens in aliqua c
ecclesia ad abilla in qua audit
divina et ab illa in qua sepulti
sunt ab antiquo maiores sui
ex illorum habet canonicam
porcionem sui iudici de sepult. de his d
Sepultura eligere et accipit locum
... religiosorum si sit liberorum
... de sepul. fraternitatis
Sepultura de ... modis e
et quibus de sepul. venientes
Sepultura negari debet cuique de f
quo constat quod in peccato mortali
decesserit de usuris quia
Sequestro ubi
Sequestro in quibus et in quot
casibus debet fieri de sequestratione
pos. et fructuum dilectus a
Servus ... ubi arma
a. dis f. filius a. fructus
c. pudicus a. index e obligacio
g. ordo m. ptus a peregrinus
g. testimonium e. uxor t
Servus manumissus potest sub a
illa condicione quod intret reli-
gionem et tunc erit liber

nec redigi pt in suum totum sed
debet compelli servare condiciones de
condicionibus appositis in respectu eius
b Servus pt contrahere | sit ymn
num in vito dni dum nō non
pdat dns servitia conjugii
de conjugio servorum dignum est
c Servus tamen magis tenetur obe
dire vero dno alias precipienti
vel uxori debitum petenti si hec
contingat simul ex distinguit
d Servus si possit vendi | ibidem
adno alio qui ducet eum
in remotas ptes | ibidem
e Servitute conjugis de nono scita
et super hoc ad dimortium lite
mota si alter conjux tenetur
ei reddere debitum pendente lite
et si ecclesia possit hoc supple
et si obediendo ecclesie preiudicans
sibi ex ulte [illegible] q̄ sine
preiudicio de iniquia [illegible] mane
de quo supra posuit | Innocentii
f Servitute conjugis in qua erat [illegible]
merito contracte pdum ignorante
altero conjuge renovatum per manu
missionem si post ea hoc totum
ad notitiam alterius conjugis
veniat vero possit agere
ad dimortium Bern. q̄ sit de
conjugio servorum ad man[illegible] nouerit
h Servus contrahens cum libera
ignorante q̄ sit servus con
pellendus est esse cum libera si
libera hoc nolit licet prius nō
esset nuncius | ibidem
g Servum alterius ordinans in
presbiterum tenetur satisfacere
dno si ordinatus euadet ingu
premitur que si sunt le | [illegible]
venerabilem
i Servum se notat papa et sibi
imperator et quare in prologo gra.

Servus nō potest esse iudex | k
de exceptionibus sustitu
Servum petens in uno iudicio si
petat in alio pdit causam de excepti | l
Servus ordinatus | de [illegible]
si et qui et quo restituendus | m
dno suo de ser nō ord de servorum
Servus manumissus si teneatur
dno ad opas spirituales de servis | n
nō ordi nullus
Servus nō in iudicio facere nō pt
demdi cum expedit | o
Servus viro sicut quodlibet
uxori ei nō pt imponere votum | p
servitutis pro super illud
Servitus triplex invenitur est
inductum a iudicibus et paritur | q
quorundam
Sigillum ubi autenticum
sub canonis a. ad. c.
Sigillum potest quilibet habere | a
sed nō pt fidem sigillum
nisi de nono de exceptionibus plades
Symbolum ubi
Symbolum quadruplex sed
apostolorum et ad maius in Nicena | a
synodo sed [illegible] q̄ cantatur in
missa cum athanasii quartum
primus titulus de cartalium
et ut dicatur symbolum de sent.
t. et si. cum nō super notabilem
sed de cartalem sed super titulum
t fine Simile ubi
Similia [illegible] debet habere uide | a
cum de bapt. et eius effectu
maiores de triuspla epi [illegible]
torelia
Simonia ubi ante c. h. bistum
v. bonum o. eccl y epc st
minime a. pactum b. remit
care c. tacere c.
Symoniacus possit dispensari | a

assumi ad bn̄ficiu adq̄ symo
niace adeptus e et qy et
quib posset cu eo dispensare
decernit post translacones
b Symonia q̄ cmitti² et qy no
ordinatoe aliciuq que fit
precibus intervenientibus
de eta et qua et. or tua i duo
c Symonia si p̄ȝtatur p dispe
satoȝ superior et p̄pue pp̄e
et que op dispensat depat cu
d Symonia no cmittit p̄dem
i iuste capitulus si p sua
absolutoe det aliq̄ sed symo
niam cmittit ille qui recip̄t
si aut iuste esset excōmicatus
vteȝ cmittet symoniam
dans et recipiens de symonia
e Symonia e vnu de dilectus
corporis crimbq de acta cu p̄a
f Symoniace acquisita pecunia
cui restitui debȝ de symo deg̃
de me pro cā cp si clcia
g Si symo cmittit² sola volun̄te
ai destit de off inḋ del ex pte
h Si symoto dȝ dari dectē s̄c de
decās tua nobis
Simplicitas ubi app̄llo q.
dispensae l' mutaq a cau
tas a vota m n o uxor c
a Simplicitati p̄tendi ȝ decreg
p̄mu cu vniusoz
a Simulato ubi Sulaco alu
bo aliq mala debiys q m
me ne ca aut sicut
Sp̄uitq ubi ycononiq a ma
nctu a
a Studiuq q̄ ȝ cq̄ facere p̄t r aquo
institui dȝ desiudi sicut
Sinodus ubi abbas l. gehtdu
Sta a gtactas ubi phibe t
teste x olepius ubi cavnes a

festu a a professio d votum
Solempnitates iur̄ si possunt m.n. a
remitti de cōsu p̄tu et qy
et que de off indi del decat
Soluto b cōsuetudo b. q.
Situ b. dimini b. fidemissa
v m. vsura a b c
Solue p̄mittes ccto loco s a
no soluit tenet² adu̇sario
adimplere et p̄c concurrere
duobus locis s. ubi p̄misit
et ubi ē domicilium de fo
co p̄e dilecti filii
Sore ubi electo. f. fructus
Se speciale ubi cāo b gn̄al
e lre b. ann d. missa a.
moneta a. ordo b. prelator
b. promissio a.
Spale derogat gn̄ali de reg p̄ a
sicut eo pastoralis
Spc spiritual ubi annus
i. ca a. cōfirmato q̄ cō
porco b. epc c. p matrimu
i. ȝ.y. ind'cto c. libertus c.
anni a. minor a. proximus
i. possessio e finis d. transacto
Spiritus sanctus pro s a c a
cedit a p̄re et filio tanquam
ab uno p̄ncipio gq̄ v de summa
trinitate 2 fi ca fidei
Spoliato ubi presbyter a
renunciare b. restitucio
a.b. m. vin q.
Spoliato an̄ om̄ia deb̄ȝ cgsti a
qua p̄cetas de re p̄tl cu dilecti
Spoliati adomnia una sua tu b
corpalia qua i corpalia resti
tuendi sunt anteq̄ sibi aliq
obiciat² de off et pot iudi del
venerabili
Si spoliacionis qo si p̄iudicat c
cōsiem tūl civili et cui qy

de or. d. cog. Cum dilectus
(d) Spoliato quo si prorumpit p
se pro eum et si possit obiti in
qualibus causis ibidem
(e) Si spoliatus an restitutionem
ullo cogendus est respondere
nisi obiecerit spoliato primo
exceptione ibidem sup spoliacoe
(f) Spoliationis quom quid debeat
quis opponere et in quibus ca
sibus et multa bona de hoc
de ordi cog sup
Spoliationis lex privilegiata
(g) et in quo dicitur spol spoliate
(g) Spoliatus primum absque pe
tat restitui si prea est audiendus
decreti spo ibidem
(a) Contra spoliatum criminaliter non
pt agi an restitucionem decretis spo
ste tu quid
(b) Si spoliatus repelli potest p
talem exceptionem quia s spo
liaus est ab alio spoliatus quo
nisi qui non est in spoliendo
uel ullo uel in equiualenti
decreti spo olym a nobis
(c) Spoliatum lz interdictum in Si ab
aliquo spolietur ibidem
(m) Spoliato subueniri debz p bn
ficium restitutionis qt quelibz
possore decreti spo sepegtigit
Sponsus sponsa sponsalia
Ubi affinitas .b. i. Veris
e. contracto .c. d. e. donato e
pena .a. quitate .a. aliquo .d.
(a) Sponsam fratris sui nullus pt
here uxorem de spo et ma ad
(b) Sponsa uiri qui pos Iuuenis
desponsationem transtulit se adre
motas ptes pt cum alio co
trahere mim de spon De illis
(c) Sponsalia soluuntur in tribus casibus
(d) Sponsam consanguinei sui ibidem
nullus pt accipere propter

si tempore desponsationis fuit sep
tennis uel plures annos sine
de spon et mat sponsam
(c) Sponsalia de facto contracta
inducunt publice honestatis
iusticiam ut pet cum despo
in pu litteras
(f) Sponsalia an annos aptos matrimonis
contracta alio uel utroque reclamare
non sunt dirimenda quando sunt
ambo infra .vii. annos de
spon in pu de illis qui in fra
(g) Sponsus pt sponsam dimittere
pro superueniente fornicationem
etiam si uoluerit fide confessa
de iur iur que admodum
(h) Sponsalia contrahens cum
aliqua infra septennium ex
tunc si prea ipsa non consentit
pt cum ipsius contrahere
si uero an desponsationem cople
sset septem annos ut tum
iure ut cum aliqua consanguini
neitate ipsius pt contrahere
de spon in pu accessit
Status ubi renoctare c
Status triplex in ecclesia s
(a) virginum continentium et coniugatorum
et ordo eorum de sen e t s fide q
ta firmiter
Statutum ubi cano .a. d. co
Spucando .h. uanitatum
e legatus .h.
Statuta quom pnt s valentia
(a) temporum variari de consang
et affi non debz .a.
Subdelegatus ubi applo. i
iudex. n. n.
(a) Subdelegatus iudex dz dare
de consilio pom et si ptes
non conueniant delegatus dz
dare clericum qui non sit suspectus
de off i pat ind' del sup quom
(b) Subdelegatus non pt subdelegare

de appell. Cum causam
c Subdelegatus admodum vel
tum articulum tac. dz dari vel
recipi de gestu pcm de off. z
pot. nisi del. Sup. Sup quam
a Subdyaconus ubi
Subdyaconatus in primitiva
ecclesia non fuit ordo sacer hodie
non inter sacros ordines compu
tatur de eta. et qua ord. pficauit
b Subdyaconatum et alios superiores
ordines non possunt epi conferre
nisi in quatuor temporibus aut
sitientes in sabbato sancto vel
in sabbato an dominicam in passione
quod cum pt de tpi ord. decs cum
Subditus ubi abbatissa
Sa appellatione v. arepe. d.
causa. f. clericus g epe. f. p
obia. a. b. por. h.
a Subscribere ubi absens q.
Subscribens si consentit et
conscribit distinctis dicitur
et al vel non Si qs psbitore
Substitutio ubi benefici a.
Subtilitas ubi
a Subtilitates sunt in causis
ecclesiasticis reprobande de iudi
dilecti filij
b Subtilitas in aliquibus est
commendanda et in aliquibus
reprobanda et quo de fer. cap
c Subtilitas iuris quis pellans
in pictis prius consuevit et
pictis induxit de restit. spo sepe
contingit ut e semper suadat
auxiliator int. de dolo et cu
Successio successor hdebet
Subj beneficium a. capitolum
d. confirmato. f. electio. v. filij
g. h. mandatum. c. prnilus
h. promie. e. h.
a Successor non dz prestare iuramentum
de fidelitate vel obediencia

qui qm predecessore pstitat ad
dit et successoribus suis si
aut non addidit illud tunc
tenetur iurare successori dumtaxat
vir. velitatis
Successor pt revocare quod b
q factum est vel donatum ecce
tam in dapnum dicere prius ut
communicatus
Si successor conveniri potest c
p delictum defuncti et qm et quo
de pben. eum secundum
Successores et vicarij applor d
sunt epi de taxis. epos quis
cum palla deportari vivunt in vimus
Sufficiencia ubi epc. q. hom. g.
Sufficiencia attendenda e a
ex qualitate psone de pben.
Suffraganeus ubi epepand
cuius. c. arepc
Suspensio ubi cuius. b. cum f
celebrare. f. confirmati. l.
criminat. d. ecclesia. o. epc
p excommunico. k. interdictum. k.
iudex. b. ordo. f. d. z. pmaco
f. sacerdos. h. sima. c. q. usurad.
Suspensio dup. de electo ex q a
de po vel int mis Si celebrat
Suspensus in illis aliquis b
quam adesse et alios quos
ad alios cum de cler. exc. et simul
Suspicio suspeccus a nobis
Subi a. fo. b. debitum g de
legatus. e. excepta. e. ex qui
tatas. c. hetitus. g. iudex h
in. ordinarius. d. psumptio. e.
pvatore. t. religio. k. subde
legatus. a. vpor. g.
Suspicio modica non dz sapiens a
animum in mutare de cime fal ex
Suspicio triplex sz te leseria b
mentaria visibile et psumpta

dp. ca. si quis de gradu
r Suspecti torquendi sunt et vincti colligandi et verberibus affi
ciendi de penis gravius
Tabellio ubi generalis
T vi in statum contra litteras
a Tabellionatus officium generaliter non dz clericis in sacris ordinibus constituti nec cl. vel mo. se ne... se in. mis. sic. te.
b Tabellio equivalet uni testi et instrumentum factum ab eo duobus
de probat cum loco quem d
Taciturnitas ubi a
T appello q. legittimus. b. bulsum
d. o. cognicio a fulcidia a
litte. g. iuri. p. miles. a miles
e. prescripcio t. professio s. scdo
a. suid i victimis d.
a Taciturnitas quoque sunda e pro confessione de probat. quomodo cont
b Tacens patris alterius ad cuius denunciacio, tenetur si p hoc aliquid recipit symoniam committit de symo nemo
Si taceat uxor dei post viri sui p biennium vel tempus p rca reclamande non pt defug et malef accepisti
Tempus quales ubi
T abbas q. actor. b. appellacio
a b. s. v quesimus c dilacio b
dus e electio p. q. epc o.
excepcio n. o. hora a medium
f b. judex e matrimonium. i
iurisdiccio c. metus a imp
ne b a obligacio d. pena
f. prescripcio a bigamus
a prelatus h. privilegium. h.
procurator. f. prorogacio b.
restitucio b. simus. f. vacatio
d vendere b vindemie. a.

visitacio c
Tenebre ubi dicit c
T Tenebre apte sunt ad fur ad
stum de off. et po. iud. de l co a
Terminus ubi | sulmit
T appellacio d y z h a b h.
n. arbiter b electio k iudex
q. negocium c.
Testamentum ubi aliquod d.
T asto. d. dus a elogium
a. executor. f. fulcidia a.
b. favor. b heres v. d. hebes
e in capitulo a minor. g
tempus c
Testamentum quid e de testamentis et ultimis voluntatibus qua ingredientibus a
Testator voluntas in frui a uni de iniciari debet executor de testa. nos quidem b
Testator si precipiat edificari monasterium vel edificamus de loco si heres e obligatus ad edificandum op de testi et vult vol nos quidem c
Testamentum iudicis vbis factum de s. quidem d
Testatore relinquente aliquid monasterio sancte marie et duo sunt monasteria beate marie de quo in t depauperiore itez si plures sunt ecclesias relinquid una indeterminate cuius sit opus legatorii vel hered etc si leget suum i fugen consititum cuius expes cum heredes de testis judicante e
Testamentum defendere et exequi voluntatem pertinet ad epm de testis si heredes f
Testamentum non pot facere clerici de rebus pertinens ad epe sed de aliis pot etiam de rebus g

ecclesiastice moderate dare
in morte tamen contra sacramentum
qualibet cum similibus recepti
de testibus quia nos
g Testamentum factum coram presbytero
prochiano et duobus vel
tribus aliis cum similibus recepti
de testamentis quia nos
presbyter tenet super relicti
ecclesie vel adpias causas fauore
religionis super aliis rebus
seruandi est lex de super scriptione
vii vel v testium de testamentis cum esses
i Testamentum ultimum et ibi heredes non
exprimuntur de testibus cum tibi
k Testamenti sui statum potest quis
committere alii et cui et quis et
quo ibidem
l Testium fit unum de equitate
canonica et de nuncupatiuis
m Testatoris voluntas seruanda
est si fuerit rationabilis vel non
n Testator non potest prohibere
quin episcopus sua voluntatem ultimam
prosequatur de testibus tua
o Testator potest in ponere penam
heredibus si non paruerit vo
luntati sue de testibus Raynaldus
p Testamentum non potest facere furiosus
de successionibus cum dilectus
q Testamentum sola morte testatoris
confirmatur ibidem

Testis testimonium ubi
admittitur ·b· absens ·b·i·
p· carnalis ·d· clericus p·c·e
mercen· c m· n· ecclesia et ex
ceptio ·b· c inimicus a·b·g·
iudex v·i·p· maritus ·b· libito
b·heres c·h· mulier ·b·d· platium
i· remissio ·h· sima q·e scriptura
b tabellio ·b· infamis c testium ·h·
a Testes recipiuntur post publicationem
in causa matrimoniali de consanguinitate et affinitate ex litteris

Testificatio vel attestatio non vocem
sed testes cum scriptione facta b
non debet admitti nisi vs ins
quantum ad presumptionem qui nunc
ac possit ac nostis
Testes singulares in suis testi
moniis nichil probant de electione c
cum dilectus filius
Testimonium dignitatis non
solum unius testis debet credi
sunt super hoc d
Testes illi magis vacandi
sunt ad testimonium et pre e
ferendi de quibus est verisimile
quod sciant veritatem de officio archidiaconi dilecto
Testis et advocatus non debet
aliquis esse in eadem causa de testibus f
Testium non videtur ubi Raynaldus
testes detinentur inviti de hiis g
qui vi metu ve causa fie latores
Testes non debent recipi licet h
non contestatur fallit tamen hoc in pluribus
casibus ubi lis non contestatur non potest
de nouatum sequi
Testes si recepti sunt lite non i
contestata in aliquo predictorum casuum
actore reo absente de hiis
exceptionem testium dimittas ista
causa non valet ibidem
Testis repulsus primo ex k
ceptionibus ad testamentum non debet
heri promiscuum de ordinacione cognitionum
tam dilecto et hoc intellige de i
fam mn ibidem l
Testes valentes iuratum suam
repellendi patre ra et
post tamen causam deprobat licet cum
Testibus utriusque partibus pro m
pontibus eque v ier presb
ter di sunt testes presbyteri sr
nisi in causa libertatis in eisdem
testes et minus bx deprobantur ex parte
Testes si plures nisi testium et quo n
vel ego d ps iq dicitur tertio loco

o Testi no 3 credendum nisi iurato
illud nuper no bis
p Testium dictis .i. atestationibus
publicatis sup eod articlo
fuit testes vlterius pducend
op te deprobat inari put
i causa inrroli depbat tam
de test et att statuitas ex
tenore veniens pcuas
q Teste dicente vbu dubium
interptand e contra eu qui
produxit et talis test vbu
examinand e pint'rogatoz
iudicis sed no ad peticonem
ptis depbat in pntia
r Testes pcio corrupti uel co
ducti no ualent de test et at
s Testis dz esse iniuriosus [?] platuit
et hoc de sponsa[li]bus no dicitur
t Testibus e quidam ibid[em]
cu si deranda et que de testibus
at In nomine dni
v Testes audiri debent i secreto
et sigillatim ibidem e causa
x Testimonium admitti socii
criminis no ad plena pbacoz
sed ad pre sup cont[ra] se et sim
de test et at Cum aliqua
y Testes quo mostrare debent
de test et at quoniam frequenter
z Testes pnt esse clerici in cā
ecclesie sue de test et at insup
a Testimonium admitti no dz
quia alias quinti sunt de
piurio de test et at exparte
nisi i foro pnie Sic est
b Ad testes i finos uel egrotas
pt dz iudex imitte ul adiudicat
loci ut eos recipiat et dicta
eoz sigillata remittat de
test et at Si qui can inrrog
c Si testimonium vnius valet
et qn et de test et at veniens
d Testes nec etiam pduct no
no debent producti nisi in
casu et quo tn no est pro
ducta effrenata multitudo
testium si petat quanta dari
debz et si no datur poss
appellari et hoc intelligen
remittasset productoni
de test et at i causis In
causis signanerunt
Testis vnus plices pt induci
contra aliquem sup diuis e
articlis nisi i causis mat
rimonialibus de test et at
frmitatis lin
Testis seus filius tam no dz
admitti index etiā seus f
similem causam pt recu
sai de test et at psonas
Testimonium i fidelis non
debz admitti contra fidele g
de test et at iudei lin
Testimonium ferre filys
no pnt pat et mat nisi
i causa matrimoniali et h
quo tt de test et att sup eo
Testis re quia est domesticus i
uel familia pt repelli
de test et at exliteris
Testes inducti ad pbatiund
filatoriam no st cogendi k
depone ut audiendi sup
pncipali de test et at de testibus l
Testes producti no pt
obici contra psonas sed
contra dicta pt de test et
at pnum
Intestis psona nulla pnt m
obici et que ibidem
procestem se nolle dice p n
testimonium pq publicacoz
deponit si iq testis pco
nupsit no est ei credend

de faci ibidem
o Testimonium de auditu cum fama
si et ~~est~~ qui fuat fidem et
quando de test. et att. Cum causam
p In testimonium personas dici
vel obici vel excipi debent
post publicationem attestationum
nisi in aliquibus casibus et
quibus de test. et att. Cum tempore
q Testis interrogatus de causa sci
entie si causam non reddiderit
non valet eius dictum ibidem
de sen. et re iudi. sicut nobis
r Testis si interrogatus fuerit
utrum sit criminosus vel periurus
vel talis qui non possit testi
ficari utrum teneatur respondere
ar. per contra ibidem de ex
cep. denique
s Testis unus idem et irato per
adduci quando due attestationes
sunt clause et in continenti et
uno intervallo ibidem constitutus
t Testis secundus adductus presentia
dicens contrarium eius quod primo
dixerit si debet ei credi et quis
v Testimonium potest fieri ibid.
et per ecclesiam suam pro illis
de eadem ecclesia quando indistincte
vel consti. de test. et att. Cum
x Testes diversi diversimode Omnibus
reputantur in diversis casibus
et diversis de causis et quibus
de test. et att. Significavit
y Testium receptio non valet si
de minutiatio de hoc facta sit
parte adversa et de ipsa denunciatione
debet fieri publicatum instrumentum ibid.
z Testes ab universitate quod deponunt
pro uno tantum iudici sunt de test.
et att. licet ex quadam
4 Testem post iudex ex officio suo
interrogare etiam post publicationem
si obscure protulit testimonium

sunt de test. et att. Cum clamor
Testes produci possunt ad b
reprobationem aliorum testium et
contra sive quarto de test. et
att. Dilectus
Testes recepti in arbitro valet c
in iudicio et hoc est verum
de hiis qui sunt mortui de a
liis vero qui vivunt est in
optione illius contra quem
adducuntur ut deponens coram
admittat vel eis repulsis de
testes iterum producat de test. et att.
Testis unus suffecit Presentata d
si alie probationes assint
de sententia abnuit Cum dilectus
Testes qui quod contra ... et e
et quos sunt admittendi
de symonia Per tuas
Testis periurus post quantamcumque
penitentiam non debet admitti ad f
testimonium de testi. et at. Testimonium
Testium contra productos contradicendi g
non debet aliqui nisi unius qui per
dolum aut fraudem aliquam
causam non potest data etiam quod
inuenerit de calumpnia de test. et at.
Testium productio Ultra duo h
sed dari non debet in causis pe
cuniariis ibidem
Ad testificandum compelli potest i
qui inducit clericum lecti ut vi
dest. cum Preterea
Testes synodales qui sunt k
de test. cum Preterea
Testes quod et quis et quid et l
in quibus casibus compellendi
sunt ferre testimonium de test.
cum Dilectorum
Testium defectu alii admittuntur m
in testimonium qui alias non

admitterentur

admitterent de test. cum dilectis
n Testimonium ferre potest frater
contra fratrem suum vel filium vel
uxorem aliquis in causa heresis
non autem in aliis magnis criminibus
sed in levibus sicut fit de presumptionibus
Testes primo exceptionis criminis
ut confessi de quo crimen non est
pro hoc ... exceptionis de ...
nisi contigat tamen de qua agitur
Testes prohibens testimonium muneri
in testem admitti debet de ibidem
qui in malo zelo monet de ...
et re ... ...
Testes minus ydonei admitti debent
in causa purgationis ad faciendum ...
non plenam fidem ibidem
Timor ubi bonum .n. pena
f. uxor m.
a Timor duplex scilicet servilis et filialis
de reg. m. q. ex timore
Titulus ubi bonum g. ecclesia. i.
Tordo et v possessio .a. symbolica
a Titulus multiplicat accipit
de elect. dudum de off. archiepiscopi ut
b Si titulum sue possessionis singulis
tenet probare qui allegat
p ... op. de ... ex frequenti
de prescrip. Si diligenti
c Si ad titulum cuius ordinetur
aliquis et ille sit ... ...
utrum episcopus teneatur de ...
Tollerare ubi ... de pb. ... sum
T(...) l. par a. purgatio
a Tollerantia sive patientia non
facit desponsationem de pb. ... dudum
b Tollerant multa per patientiam
que si deducta fuit exigente iusticia
non debet tollerari ibidem
Tollerandum minus malum ut
maius evitetur qui ... vel ... vomere
Tonsura ubi bigamus f.
Tordo b. Tormentum ubi ...
e suspectum t transactio ubi ...
a Transactio triplex ... non ...
locum in spiritualibus ... ...
... de off. iudi. del. Si quando

Transactio triplex de transact. Si b
Transactio in spiritualibus ... quo
... ... c
... super ... ...
... de transact. statuimus
super eo de confirma. venerabilis
Transige et non ... sine licentia d
capituli constitutus ad agendum
et si habet generale mandatum ...
de ... ... litteras de ...
continens ... super causa ...
fecerit ... habebit de transact.
contingit de arbitris per tuas
Transactio si fiat secundum formam e
iuris post quadriennium ...
non ... ante non posset si ...
probaverit se esse lesum ibidem
Transire ubi abbas per ex
Tcepto z. mandatum t ordo
v. promiss. c. sine a c. s.
Transire debet ... cum ... a
de decimis Cum non sit
Transire ... religiosus ad b
artiorem religionem et quo
de reg. licet quibusdam
Treuga ubi dies
Treuga est securitas prestita a
rebus et personis discordia
non dum finita de treuga et pace
Treuga que bellantibus treugas b
assignatur hodie in iure ...
Trinitas ubi in iure ibidem
Treuga ... respondet a
trinitati ... si ...
... ad ... et ...
memoriam ... ... b
Trinitatis festum non ... fuit
celebrat ecclesia Romana et
ratio et quare et quo ...
... ecclesiis celebratur ...
Turpe turpitudo quam ...
Tubi ... b
Turpitudinem suam allegans a
si ... debet audiri de confess.

plebs uel et non va exteriore
donat de psump tacite de test et
ac exteriore donat quit disset
b Turpis c ps quem non cogit
vinculo de spo. du. Turpis dudu
c Turpis condicio pronus adiecto
habet i mys z testis z stipu. tpus
stipulo i aliys contractibus de
hdi. ap si condiciones
Vtor ubi tutela. b. mandatum
a mi. c inst. e ratificatio
a Tutor datur pupillo infra vnum
annum usque ad xvv de ola. ad
cotama magnus
b Tutor uel curator auctas
interuenire dz ad hoc q valeat
venditio bonorum minoris dicti
in l. constitutus
Vacare ubi beneficium n. e.
capitulum. l. in dignitas
c eccia. i. legatus. a. mensis
b promus. c. prouiciam z.
promissio. a. recipe. b.
a Vacante sede si capitulum p̄c
indicare cognitionem & absolue
et beneficia conferre de maiob z
obe. chys qui pp
b Vacante sede si p̄t uel inrdia
deuoluat ad capitulum et que
et quo adquid de maio et ole
c Vacante ecclesia intdam tu al
remanet penes capitulum de
hoc ad absoluendam
d Vacationis tpe non currit pre
scripto q ecclesiam de reste sunt
e Vacare non debet beneficia/ audiat
canonica ultra vj menses de
concess pben uel et non in multa
f Vacante ecclesia si tenet co
tractus et alienato sam de
honis eo ne sede va ad inone
a Variare ubi libellum/ nomt
vn. inst. c privilegium li.
stitutionis. b. testis. l. visitatio a.
Variante dicto uel plurium
sum non est credendum
de tpe ord. dilectis de appell dilectis

Vasallus ubi investire. c.
Venatio ubi
venatio interdicitur et que et cui
libz de reli venac epm
Venditio ubi accessor. a
alienare. b. d. e decime. b.
dug. e. domicilium. b. fructus. d.
mandatum. b. medius. b. minor.
d. ordo. b. pretium. e. f. simoia.
Venditio bonorum minorum non a
tenet si fiat sine auctoritate tutoris
si. hz si fiat et sine auctoritate p
bonis decreti in l. constitutus
Venditio non reuocatur p dimi b
minorum nisi p̄cij uel excessum
nisi stet excessus ad dimi mino
fuit tpe contractus n. e. i. hoc
respiciendum ad tpe lit inite
de pce et vendi cum dilecti
Venditor qui tenetur emptori c
de euictione et qui non de emp d
uen si venditori
Vendens rem suam i alienis d
non tenetur de euictione de vita
et hon cl eleti offa
Vendicare ubi libellus cerbe a
Venditio interdicitur et que cui
et qui et quo datur de inde e
Venia ubi sanctitas et pugnata
d. venia dari non debet nisi puncti
denudit ac si clerici
Venire ubi abbas c v citatio
d. e. f. h. peremptorium. e.
quartana. a. venire
Venire contra factum suum et
i quibus casibus lic & intre
Versum ubi pro cu sayti
tuid. b. sensum d ecclesia
d. gnale d. i nata. e. intero
o. ius. d. unum h. n. o. y. inst.
c testis. d. testium. d. variare. a.
Verborum ambiguitas uel dubi a
etas quo sit ita i iudicis
qua i contractibus interpretanda
despon cohereris z. l.
Verborum expressio requiritur i inge b
tu q̄ssu nisi i uiuit i quibus
sufficit q̄ssio expressa relinqua

signa de spon ex litteris
Verborum forma considerandum est
ab ipsa recedendum sine causa de verbis
ad audiendum c. de sponsal. ex litteris vidua
Veritas ubi absolucio in e[ccles]ia a.
Vanitatis .n. f. t. v. lex q scandalu
c. sina i. testis e / simplicitatis et
a Veritas e amitta quam dimittenda de
iur. iur. de veritate
b Veritas triplex s. vite doctrine et
iustitie Sed est veritas vite doctrine
iustitie quam prius semper habe duo
pro scandala linque de tempore ord. sane
de reg. iur. qui scandalizauit
c Veritate celare primum z de test. et
att. intimauit et paupe i iudicio
te. .n. est mortale de test. et att
Vestis ubi habitu / qui statutum cum n.
Vt iniuria .b. vetus ubi debitus
a. ministerium .b. medius .b. vicarius
ubi archidiaconus d. iudex. l. ff
a Vicarius sine perpetua / privilegium .n.
beneficiatus inst. de off. vicar. ad eam
b Vicarios no debet clerici con / stituendas
stituere i ecclesiis nisi de consensu et
auctoritate prelati de off. vicar. clericus ad h
c Vicarius perpetuus quodam et i quibus
casibus quis eum constitue de off. vicar.
d Vicaria sine et ea tacita / ex parte
i petitas litteras vel rescriptum
sup aliquo benefic. no vz de rescript
Vicina vicinus ubi du / postulaco
a Vicinitas b. // vicinitate zone petit
quis quomodo vel i comodum de priul
et ex priul sup specta
b ex vicinitate p sunt de aliis quod
stat ad de p sup quosdam
Vidua ubi causa q
Viduarum causa no spectat principaliter
ad ecclesiam nisi quo ad protectionem de
off. z p iudi. del. signantibus
Vinculum ubi confirmacio q voti
Vim suspectus f
a Vinculum minori sol. hitu nupsit a
uincti vivientibus quibus et
et separat de diuor. z repu consuit
b Inuinculis dz tenere vir uxorem ad
ulterius no corrigentem sent.

timentem ex suene p op. t. s
sua op. q° dz eam totaliter de
ferre de iur. iur. que admod.
Vindemia ubi
Vindemiarum tempore et mes a
sium non dz dari indicia nec
dz sina tuc lata contra ab
sentem nisi partes consenser.
iudici signauit compellantur
tum quam venire de feriis questionem
Vindicata vindicate ubi ecca
Vi. t. i. maia .d. momento a.
violencia ubi tercium l. defendi
a. expense e presupto aeta
a bonum / vir ubi affinitas
b. e. h. vis precium
Vir ubi affinitas .d. arta
a. homo e donato .b. c. g.
leprosus .b. maleficiati .a. b.
nomen .b. tace .c. vinculum
vir si pt uxorem / b. votu. s a
ab ipso ca fornicationis prius
dicitur ecclesie separatam sibi
reconciliare op b. z lamp. tenet
q sit de diuor. z rep ex hiis
viro asserente q uxorem b
cognouit et uxore hoc negante
credendum e viro si voluit hoc
iurare et hoc z vir negligere
nisi mulier vellet probare
contrarium p aspectum corporis de spon
impu qui tenebat de fuga accepta
vir et uxor no dz simul re c
lebrare primum de fonte baptismi
vir uxorem dimittere / spi ex hiis
no pt nisi ca fornicationis d
vel corporalis vel spiritualis
vir et uxor inu / et repu consuit e
quam debent separari sine iudicio
ecclesie de diuor. et rep porro
vir de lapidans sponsa cogendus f
e dotem restituere sed ipm
egentem tenetur uxor alere
et dote sua de donat inter vir.
et ux de dote rest. p vestitus
viro peccati uxore qui spe g
latus est restituendum i quibus

casibus ut sit non est non proce-
b datur ad test. re. cl.
Tur. in certis casibus non potest obiici
adulterium uxori de adult. et stup.
Virginitas ubi tractat privilegium
a status a. uxor. f. r.
virginitatis privilegium matrimonii
e et pauper licet et sole virgines
ad sextam [illegible] et [illegible]
libet deprobant causam
Verbum ubi bonum et mr. b.
a Virtutes sine caritate ce
non prosunt decernunt nisi in paucis
Vos ubi absolutus a. excommunicatus c.
a Vocis multiplex [illegible] compulsiva
absoluta [illegible] i. [illegible]
dicimus que i. audiamus [illegible]
b Vis ubi metus si [illegible] causas
interveniat in [illegible] vel
promissione si [illegible]
in religione nec intercessit si
resignans non potest repetere [illegible]
Vim vel molestiam sibi [illegible]
c prelati [illegible] testes tradit per
[illegible] super rebus a
[illegible] que in superio
[illegible] dilecti filii
Vis que sit cum [illegible]
d est si sine [illegible]
dine cogitur cum dilectus
Visitatio ubi ecclesia d. epi
[illegible] o. provinciam a c.
d. f. renovate c.
Visitare provinciam suam [illegible]
epi saltem semel in anno nisi
dimittat vel [illegible]
a [illegible] et tunc [illegible]
diaconi archidiaconus etiam
prothias [illegible] semel in anno
debet visitare de off. archidiaco-
ni archidiaconus mandamus
b Visitare provinciam suam
plures in anno potest quilibet
prelatus si [illegible] de off. [illegible]
[illegible] de offi [illegible]
c Visitare prelati [illegible] mandamus

[illegible] Romanam [illegible] temporibus
[illegible] privilegia aliquibus et
hoc [illegible] alex. [illegible]
Vita ubi [illegible] d. mors f.
Vox [illegible] viva vox ubi electio
a. [illegible] b. [illegible] testes
a c. [illegible] [illegible] duplex [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible]
b Una persona si [illegible]
gerit [illegible] dicit a. [illegible]
[illegible] de proba [illegible]
c [illegible] vim [illegible]
et abbas potest [illegible]
fit [illegible] de [illegible]
si de privilegio speciali [illegible]
sup. [illegible]
Unanimitas ubi [illegible]
[illegible] a. corpus d. de electio
b. [illegible] a. [illegible]
a. maior [illegible] pronus [illegible]
a vocati [illegible] electores [illegible]
et quo de elect. sicut
b Vocandi sunt [illegible]
omnes quos tangit negotium
c de [illegible]
Vocati non [illegible] aliquis [illegible]
[illegible] receptus de [illegible]
Voluntas ubi [illegible]
[illegible] a. [illegible] b. [illegible]
[illegible] a. [illegible] d. [illegible]
a [illegible] testimonium b. f. [illegible]
voluntas vel conatus [illegible]
[illegible] nisi cum effectu [illegible]
b de spon. adolescens [illegible]
voluntas de [illegible] si quis
[illegible] adultimum
[illegible] et [illegible] cum
c voluntas non sufficit [illegible] marthe
ubi [illegible] opus facto de elect. cum
[illegible] canonicos de [illegible]
d voluntas in malefitiis [illegible]
[illegible] non [illegible]
Votum vocale ubi [illegible]
[illegible] a. c. [illegible] d.
[illegible] n. [illegible] b. [illegible]

sz minor e ordo p pr n professo
d. persimus. a. religio. e. settima
b testis. l. uxor. a. g. b.
a Votu no tollit pepetuz dest
testis quia ingredientibus
b Votu religionis uxore i uita
emittens lis compelli no debeat
absentia nc ipa uincere pt cor
ge debitu lis teneat redde
et pq mortem uxor gthe
no pt et si de facto contrahat
mrii utq teneat mrii op uel
neo mili post tale mrii i titu
possit ea in uita i tarre re
ligione dist de reg quidam i fine
c Votu no cessat cessante ea
causa facilius dispensat ea
veniente de voto z voti redemptione
d Votu unius pt alt implere
sic mortuus suppetitur de voto
et voti red sed unius dispensa
e Votu quando debz i illud transire
q e ita uel amplius de
voto et voti red
f Votu no complens pater morte
nisi sit compensatio subsecuta
a voto et voti Revertens
g Votu cu facilitate emissum
si obligat et quando ibidem
h Votu no complens qz dispensatu
cu eo no e secus nisi possit
iusta causa de vo z vo redep
i Voti dispensatio p no e dicas
tenet ad papam te pore et quo
hoc z possibile cu red voti
sit de iure itali ibidem
k Votu peregrinationis et maxe
romane no debz epc emitte
sine licentia pape de vo z vo
l vir pt emittere re magne
votu terre sancte sine ossu
vo de vo z vo re commuta
m Votu simplex tollit si sup
veniat fortius vinculu licz
tu obliget apud deu quantu
solempne qui tm uel no
mat q pos mortuus
n Votu simplex et solempne
gr et quo hoc e possibile
dicit et quibus modis solep
nizat votu qui clici uel no
ma gpos Rursus
o Votu continentie simplex si
impedit mrii et dimit ia
contractu quo addeu ap millo
hug a b tenet q pt ibidem

Vide ubi electio a canonica
Vide usura ubi extra p. fide
iussor. b. iudeus. e.
a Usuras solue manet lic pol
uere teneat compellendus z
creditor remitte manentum
et si manent no repetere
pt pt et dimittendo extra
et si creditor compellit res
tituere usuras q indirecte
offo iudicis de iur iur adiun
fatus debitores
b Usuras solue no z periury de
iur iur debitores
c Usuras solue manet manet
et hoc no de iuratione extra no
dz fundo manentu quia est
illicitum de iur iur adiutor
d Usurarys alienigenis publice
fenus exercentibus no lz domos
locale uel permitte q i eis
habitent z si quis secus fecerit
si epi sunt uel superiores
suspensionis i feruntur no
singulare psone excommunicatio
collegiu uel universitas int
dicti sentias i fine ggg b de usurarum

Usus ubi census q ex usura
Vide. b. impetrare. a. pignus
b. usufructus. b. uxor. e.
a Usibus mundanis applicari
no debent quibus dedicatum
e de relig domi ut epos sint
sub. l. de cens. a cens

Vsufructus ubi census e clericus
Vide. b. domus e fructus a psp e

e Usurarios manifestos non debet quis admittere ad sepulturam vel ad confessionem vel absolutionem nisi prestita cautione de restituendo vel satisfaciendo et de non prestando et recipiendis usuris cautionem quere supra de usura quere per usurarium

Usufructus ubi cautio e. titulo vsu. de nummis e. filius t.

a Usufructus est ius utendi fruendi rebus alterius alienis salua rerum substantia de pre. cum quis

b usufructus tolli tum non potest proprie in rebus que usu consumuntur ibidem

Utilitas utique a. b. quando ut peccatum e. publicum b. scandalum t.

a propter utilitatem euidentem variari possunt quamuis statuta de consa.

Uxor ubi adulterium et aff non debent uinare b. affinitas d. arta a. bigamus t. c. bonum l. debitum c. g. donatio b. t. g. dos e. f. consanguinitas a. fides f. meditum e. leprosus b. leuare a. nomen b. ordo d. promissio b. religio secundum sing t. sponsa a. taceo t. testis p. vinculum b. vir p. totum

a Uxor dans viro votum b. l. licentiam intrandi religionem si fiat sine vel dicat sibi intellexit monere de conuersatione

b Uxoratus in trans septe ab et petens religionem in uita uxore ei petenti restitui debet ipsa non mortua petat si uxor profecit votum de quo si quod intrat

c Uxoratus non potest ordinari in episcopum nisi uxor eius continentiam conuertatur nec sufficit simplex professio continentie de quere qui bene

d Uxoratus in uita uxore religionem in trans si uxor manens in seculo fornicetur et ei repetenti non debet restitui et eo invito post monasterium hic extra pe tentari mulierem si vir fecit professionem de quo qui demens

Uxoratus in trans religionem de lima uxoris fornicetur in monasterio non debet mulieri petenti restitui ibidem e

Uxor semper intrare dispensatur viro in trans religionem quia non mittit secum ut promittat continentiam de quo qui attende f

Uxor que dedit viro licentiam intrandi religionem et vouit continentiam si e suspecta potest cogi adingressum religionis et si hoc non compescerit de quo g

Uxor cum fornicatione committit sunt omnis anno separata recedat in monasterio et rebus suis de con qui gaudemus h

Uxor non potest contrahere matrimonium cum eo qui viro suo in fecerit si e machinata in morte viri vel si ipso viuente contraxit cum alio de facto vel sibi dedit fidem subsecuta carnali copula et hic intellige quando e assensus cum opere perfecto alias non de quo in fi laudabilem i

Uxore sua et de facto cum alio contrahens ipsa viuente lite etiam pendente si primum non soluatur quia non fuit munus tenere ..., et stricteum sua uxore si nescit cum qua contraxit ignoret de primo matrimonio quasi persona si tenuit verum et vetum e sum sed mortua prima si secunda cum voluit compellit eam recipere propter dolum si non secunda sciens de primo si de facto contraxisset cum illa nullum k

ee mri de spon et mat e aplica
Uxor viri qui iuit ad regiones
remotas et diu moratus est
ibi vel ad bellu et no est
certificata de morte vel vita
ipius no debz cu alio ctrahe
de spon. et mat e puta vel
de spon. et mat e puta vel
no psunt aliquid de morte
vel vita vel lite no qt no pre
qui frequent ec vxore dimitte
no pt aliquis sine iudicio
eccle de spon e su. duo pui
Uxor tenet sequi viro qui
pp timore mortis fugit de
ciuitate, nisi vagabundus
destz mri lit pos relatum
Uxor machinata e i mortem
mariti sui ita q vir sz de se
quendo aliqua nesciat no pt
deinde ctrahe post mortem
viri ec sufficit fcatus ma
chinatione effectus sed vir se
pq mortem ipius ca si de facto
ctrahat tenz mri de diuor et
repu ec qua mulier
Uxor autem sepa ratiõe aliq
pocea petens restitui ecclia
sed expensas qs fecit aliq
repetat qui no fuit electa
de diuor e repu signasti
Uxore que viro pp heresim z
dimisit viro reuertente ad fid
si eu dimisit aute sepa cogeb
lendaz adeu redire si uero
e iudicio eccle separata voluit
religione intrare de diuor et
Uxor ca fornicatois repudiata
aliq p sua z separata si pq
probetur q sanguinitas vel affitas
ciuacuz mr eos simli pt aque
repetat z dotis reddat sibi reddi
ar melta et op b edit qs no de
donat mr vir de vo plerique
Uxor ordinadi debz ee virgo
et quae mag requir virginitas
i vxore ordinadi q i ipo or
dinando de bigamimis

Uxores plures vel viuam vel duas
ducens de facto ca dimi no possit
bygamus no e et ta ca ipo
contra doctrinam apli pt dispesare
Uxore petens restii de linga duos
cu debz duo probe si legittima
de sponsatoz et carnales copla
sub et fuitutes. fuitute co
situtaz fuisse et se vsu fuisse
no pt i alys possessoribz de
restu spo. ex transmissa
Uxoris adulterie crime celas
no vo. se corrige promus
e enim demri vm quadmo
Xpianus vbi arma e car
nalis e crimen e hunis
q. iudeus. a. d. e. pute a
Xpus vbi aqua. b. baps
xa celebre e corq a bt mri
Christus prohibuit mat pp b
mentu et quo de mri et si vox
Cristus factus deus et pfcam
homo e nc dum e xpm no
ee aliq eru q homo debeat
Abbas vbi heteas seu crimes
Ab mare a. religiosus et c.
abbas exemptus pt i cpm
eligi sed no sine ppe vel
licencia confirmari de electoe si
abbates no put epi abbates
in collegio puellas benedicere
dare nc tonsuras conferre
nisi subditis ex priuilegye abbas
abbates i conciliis et synod
cio vocantur inuitis nisi auctori
tate exempti et simpliciter
et nec exempti e e. vt aplice
Absens vbi beneficii e de electe
Agatus d. f h electo. a. ab
solue absoluco vbi confessor
a. excepto b. cognitato a
b e g e i n o heret e heretica
f. h. inpetrato a. religiosus o.
Absolucio ex cognicationis fuisse

sionis seu indulti vi vel metu
extorta uiribus vacuar et sub
leuatur cognitationis sine ex
torquentes debitis que vi vel
causa metus fit absolutionis
a Actio actor ubi agere citato ne de
legatus de excepto b cognitione
f h i impetrato b procurator
h spoliatus a uitatus b
a Actor sumdes intentoz suaz
ex ea specialiter ex adversa currente ea
sundari non de pt lite contestata secus
si cognitionali de generali de seu et
re indictata abbate
a Adiunctio ubi electo a excepto
Ab cognitacio f h heresie
aministracio t uiamtu de pactio
a procurator a religio d
Administratio ubi officialis
a b ordo t / administrare de
capitulum qui pro epo capito
no recepit de neglientia platorum
b administrator capituli Si epus
loco cathedralis ecclesie a sede
ipsa dari pt et ipsis potest
qui qui pt epus excepta alie
natione i mobilium et hiis
qui ad pontificale ptinent
dignitatem de elect qs cau priuato
Adnotatio ubi heresis i testis
A a alienare ubi administrare
b adultero de crimine a manutura
alienare non pt epus unius
ecclesie et alteri conferre dum
tamen rectore qui si opportuerit se
opponat et adhoc etc debet
debita sollempnitas adhiberi
nec se va ad remotionem duci
Altare ubi incendium b d anima
A ubi curri a b iurare a
anima ubi ca a cura a c d
dignitatis a excepto t heretica
h uudi t monialis a ordo
b priuator d religiosus f

a Appellatio ubi accept b bu
A ficiu y delegatus f g elec
to g in cognicato h h f
impetratum a mittam in in
seruitium t officialis e f prouica
tor a testis a et sequitur
Appellari no pt ab officiali ad a
epum de eo sicut nec nos putamus
Appellari no pt ad delegatos b
si unus cum delegato alioz
procedat sed ad delegatem
de off del Si duobus ex tionibus c
appellari oportet subdelegato
ad subdelegatum qui ei no co
misit totaliter vices suas et
appellandum est Si delegatus d
ad praz si i ca recusatione arbi
tris appellatur e t ab arbitris e
appellandum no e a subdelegato
ad delegatum si de eius iurisdictione
excipiatur e t Si a subdelegato f
appellans legitime ab interlocutoria
i tota ca audiere e exemptum
de dolo et contu eu qui causa fit
vis e Si appellator prosequatur g
quia alias adportem iudicis
uitetur de appellatione cordi nobis est
Appellanti infra xxx dies petere h
aplos no debet iudex denegare
aliter processus eius no valet
nisi appellationi sit renunciatum
e t vult sup appellatio et et
ab eo qui appellant
appellanti agrauamine e decem
dierum terminus prefigendus ad reuidendum
grauamus audiendum ex tunc
iudex procedere poterit p p ea
facta e t Si audiere i
appellatio no frustratur eo quod cora
iudice no e lecta dno nisi pbetur
ubi appellato sit porrecta e t
appellato extra iudicium appellato k
infra x dies auocia grauamis

e fienda nisi grauatus grauamine
protinus renouari quia i peditus
talis excusatur e. t. Contractatio
l appellationis iudex post sniaz emisse
omnia renocare debz que post ipam
sniaz sit emissa eo que modo
tpe facta sunt renocare non
debet donec sibi constet appellat
legittime appellatu nisi forte
post inhibitionz sua factz i secundi
iudicia ne procedat dictus iste
rior proced temptauerit qr reno
re debz ista attemptata e. t. in
m appellationis iudex post Solu
diffinitiua emisse pot renocare
grauamine p interlocutoriaz illam
si tangit negotium principale et si ab
interlocutoria non fuit appellatum
non aut si tetigerit principale e. t.
n appellatum i iusta lite ab interlocutoria
iudex non differat alie iurisdictionis
amittat superior aut sine diffi
cultate remittat appellantem
suu adiudicem qui non detulit
alie non e. t. Cu appellationibus
o Appellantes quod deuoluunt assuf
fraganeis adarchiepos et eorum
officiales et alie procedendi e. t.

Habit ubi appellatum Romana eam
Hanc d. delegatus f. archi
epi ubi adminstrare a. appellationes
o exequenda a. legatus o offi
tialis c. f. visitare a. t.
a Archiepe pt punire i tota pro
uincia eos qui sua i pedimus
ptatem dei iurys et depno dicta
b Archiepus cum appellatio Romana
non amittat nisi infra suam
dyocesim uel i illa i qua emissit
dicta ta de officio ordinarij ut

Hactenus ubi fides litigantes
a. hesite. procurator. f.
assensus ubi
Assessores mittes cuit quicumqz
xpanu lis moros non sed tur
exequutam est et puandus ab

omni benefico etia diffidatus
ato to ipso iure de homicidio

Baptismus baptizatus proprium
Baptizari ubi cognito a. c.
iudicium a. Benedicere beneficium
ubi absens a. cura a. electa
x exequenda c. finatus a.
gratia c. heresis f. hereticum
c. Illegittimus a. b. legitimus
b f. iniuriare a. officialis
c ordo d. possio a. percipienda
f religiosus a. remittere
b vacans a. b.

a Beneficium cum cura non habebit
qui est i etate non legittima
impetrant licet ad legittimam
peruenit quod petit de iure pte
b Beneficium litium Sub eo tpe
subiiciens non habebit quod alle
gato fuit i petitatu de off.
c Beneficium cum cura Vel Collo
conferri pot ei qui i sacris
ordinibus non dum est constitutus
constitutus de prebendis et dig
nitatibus Si proponit
d Beneficium super aliquos disunti
i petitas id quod ad eos quieti
pertinz post non potest obtinere
Beneficium absenti et Mandato
e collatum alter conferri non pot
nisi elapso tpe proquo po
tuit consentire e. t. absenti
f Beneficium i pettu habere non debz
qui alteri non remittat si habeat
nisi exprimatur quod ualeat re
tineri a ut unum tm et
g Beneficium habens et Ab nature
i petierunt quod plura beneficia
cum cura valeat obtinere si
litem subtituit unde vz alias
ipso illam gratiam habeat duo tm
e. t. non pot dispensatio
h Beneficium quod motu proprio ipso confert
aliud obtinenti illud non facit
amitti etiam si mentio non fiat
in recepte e. t. Si motu proprio

a Beneficiu cu cura hns et aliud
recipiens p'ij pt tenere licite
qua du ept expressione fructy
pat in p̃o e· t Si cui concesso
k Bnficiu cu cura recepto scdi
statii vacat cu alterius possio
est adepta uel tale recipiens
z i morti ne possio acquirat²
occupai ty no dz insi legittime
sit vocatus e· t· lib epus
l Bnficiu i forma paupez i
petitu here no pt q̃ ineo
tpe adest adeptu e· t· Si paup
m Bnficiu vacaturz q̃ clericus
duxcit adeptud i petiad aliq̃
vaz no poterit acceptai de
collac cite no vacat ne capitale
n Bnficiu ad collacione epi p
tinet here debz illud i petens
p quecuq̃z uoc capitli confera²
no aut de capitlo collo p
tinet de pben et dig̃te eccaz
o Bnficiu a papa mandatu
resinatu ps puitoz recep̃ti
putai no pt lib i prosequido
negligens fuit coentur de
col et no vacant Si capitlo
p Bnficiu vacatur i petitus
no hebit illud q̃ procommutace
resignatur diebus citre no alie
nandis licet in tua
q Bnficij impetrato pleciu pt
clarem no pt cotedet adea q̃
co pueuit prius cotinue in
stati de pben dig̃ Cu de bnficio
r Bnficij in petrato si dcia
mento no het² ad amnepu
tenet² nullatenus pt cptedi
qto nt ad illud p quo electio
celebrit² nt plures ad plcs
si ty de vno mero no habea²
e· t· Cum in illis
s Bnficij collo facta porductum
tz q̃ q̃ aliquis i pctiat p'ij
q̃ ducet acceptand si accep
no p cesserit de collo cite
no vacant qua cunctis

Beneficij collo fca p epm t
tz locu lib papa mandauit
alicui prouideri n p directum
fuit mutato sic pmissa et
Bnficio cu cura pt Si soli v
ingeres ad pdit ius q̃ ha
bucat i eod de pben et dig̃
eu qui beneficium
Bnficio collato alicui ignrati x
collone si aliud i petrat
elig q̃ voluit de duobus e t
Bnficio collato p quisqua y
capitlm et epm tacis clauoni
si appelland e potest ad pnj
appellai no aut si contulerit
cu capitlo uel platy de appella
conibus collone
Bnficio i petitato vsq ad certa z
summam no pt peti pensio
ut p benda i ecca cathedrali
nisi i tota prouincia prouiso
cocedat de pben et dig̃ cune
Bnficia pla obti plenissime a
ucs ty cura tener² ouide
plato dispensacoz aliu aly
conferent² de offo ordinarij
Beneficia si quib3 ligatur b
litigatur quas tenentes
cedant uel decedat ulli at
sit qt cum conferant² ut
lit pon· in ffil i nouc² Si
Bnficio eod aduersis cot quos c
collato eod tempore et melior
condico possidentis si aut ulla
possidat melior e condico cig
cui fca e collo anciori de pben
et dignitt Si aud
Bnficia vacancia i cuia ad d
solu sumj ptinet et· lis cauz
ty si p mensem collata fu
sit oi pt conferre opt uel vice
rius generis agete epo i remote
Bnficia de coadunaca et statutu e
ad cnias vencrim· uel resident
ad duas dictas et omi ecctiam
ad ssmj ptinet ordinanda ce puti

f Beneficia vacatura nulla tenus
pmittant de collatione ecclie no
vantis detestanda.
Beneficiorum sententias vacaturam g cessor
ppram aliqui no habit illo ba
ta alij debeantur de recept si pptua
Beneficiorum collo pcurationem in
petratum spualit no pt gnalit
t habel cu potuit resignare de
collatione ecclie no valet executor
Beneficijs resignatis ut vnu habeant
q alt eo nesciente conferit re
signare si sponte illud dimittit
ad pora reuerti libere depcien de
dig Ibi beneficia
Bonum ubi aliendo a excomunicato
Ba heticus a n. mandatum
a pscripto a procurator f lunis a
Bastardi ubi hereses e.
Calupnia ubi delegatus e
Cancellarius b. c. d. canonicus
ubi beneficium y. conspirator a
a Canonici qui no intersunt diuinis
distribuciones no recipiant nisi
legittime i peditis aliis restitue
teneatur de eleccione no resti gsuetudine
Capitulum ubi administrare a
Beneficium n. y. coadiutor a
consuetudo b. tua a. electio a
plicanda a f vacare b.
Carcer ubi hereticus l.
a Carcere mancipari pt clericus
pt epus ad pnas pptuales vel
ppetuam sententias de penis comparatur
Causa ubi appellatio d. electio
n. c. interptatio a. interdictum
t locus a. mtr. a officialis
b. c. f ordo c. procurator a
b. d. e. g. i. probatio c
a Causam beneficialem se spualez
vel adiit ptinentem pt tractare
qui lz trium annos hz. si aut
minimo habeat ab epo officiali
dabitur ei procurator vel ptas
curandi i sententiandi qd pt facere
delegatus ab eo causis gsiliaribus
suis totaliter tenz eis dicatur

fuit ventilandi gtra uxorem
de filio simulat q de primo de
iudicatis sti annum ferijs
Cimiterium ubi interdictum a
Cimi d. Cimiteriu violato
no violatur ecclesia ypso illud
licet vacat eo b. d. ut ad
cimiterium prete separatu de spe
ce ul alta Ibi ecclesiam
Citacio ubi delegatus e a
Citacione f. hereticus h. mtr. a
Citacione reus contumaciter prouc
actor no veniens i expensis
nisi cu plus citat faciat
nisi de pcepcione deleat cauteriz
de dolo et gtu actor q aditur
Clericus ubi beneficium q.
Carcer a. epi. b. tacitus
a epus c. excomunicato c y
interdictum g ordo b. privilegium
e sagius a. b.
a Clericus coniugatus cu vnica
guic du hitum et tonsuram
retinet no aliter recipiet
priuilegium clericale de vita et ho
b Clericus malefacit tali clerici qui
tus si capiatur a iudice seculari
i hitu clericali tacque epus in
possessione clericorum iudici ecclesie
est reddendus quez si fama
publica tam quidem aliqua pmat
cu decime duni clericus fit
probatus ita tu q ad agre epum
vel i quipcez pendente pstonis
tpe no procedat Ibi aut nego
eu clericum probare qz laycum
esse de sua confitens Ibi in te plaicis
c Clericis epi nominantur qui
eius inmorantur sunt mayis et ex
pensis et adelces solu contendere
gra q plus clerici i petunt
de illos sequitur Ibi in nobis
d Clericus amittit ius suum qui
in fra mensem no convenit si
tu valeat consentire et nisi
in fra tres menses perdit confirmari

et cito compareat s(ecundu)m locorum dista
tiam et duo electores et duo
se opponentes si tot fuerint co
pareat cum eis
Coactio vbi Iudeus .a.
Collatio vbi beneficium .e. a. n.
s. t. y. z. aia .a. prebenda .f. h. m.
h. p. p(re)sentatio .a. vacare .b.
tonsura .a.
Coadiutor vbi .a.
a Coadiutor potest episcopus et consilio
superioris assumere de consensu capi
tuli si ab executione officii ad
tempus fuerit impeditus si autem
penitus et capitulum statum eius et
ecclesie fideliter denunciet et apostolice
sedi que ordinaverit humiliter recepturus
hunc diceret coadiutor de bonis
eius super hoc habeat moderatos
qui nichil de rebus eorum alienare
valeat per prelato vel capitulo
se successori removere si requisitum
fuerit reddituri de electo et etate
a Cognatio vbi Cognitio pastoralis
spiritualis que inter baptizatum
et levatum et vxorem levatis
et filios contrahitur x. i. e. co
firmatum et tenetem dimittit
similiter licet contractum de qua spirituali
b Cognatio contrahitur ne dimittit
in cathetismo que impedit ma(trimonium)
contrahendum sed non dimittit
iam contractum e. t. p(er) cathetismum
c Cognatum inter omnes levantes
et levatum contrahitur in confirma
tione similiter sed tamen vnus vir
et vna mulier in baptismo de
beant esse e. t. quamvis non plures
a Collegium vbi causa .a. electione.
Commedia vbi
Comedatur potest ecclesia sacerdoti
et non alii et tempore conceste co
medatio non concedit de electe
Committe vbi appellatio uel
et archiepiscopus .b. confirmator. c.
legatus .a. b. c. d. electo .a.
excommunicato .m. bless f legato
f officio c

Committe potest iudex iudices suos
quam recusari et postea devolutione
recusante si recusationis forma
non sit lata de officio delegati iudicis a
Committo potest iudex vi apostolica
aut suas executor ad pro
uidendum persone sed non si certe
dant provideri ecclesiis tum apostolice b
Compromissio vbi electio .a.
Compromissarius quando certe
providere tenetur hoc facere
infra tempus ante statutum alioquin
ad superiorem potestas devolvitur
providendi si autem indignum
eligat illi qui hoc non fuerit
vice suo non puniantur quod eum
si eligat qui voluerit con
sentire de electo si compromissarius
Confessor vbi Confessorem a
eligere absque licentia sup
erioris preter solam consuetudinem
nullus potest et si de licentia
eligat de casibus episcopi non
potest hic absolvatur de pe. et re
Confirmari vbi si episcopus
abbas .a. clericus de electo
p. q. s. y. legatus .a. septem .a.
Conspirator vbi a
Conspiratio datur ab aliquibus
ipsos tamen potest defendi a gra
vibus manifeste de officio lega
Conspiratores veniunt contra statuum b
et cedula deus contra platos p
tecte nisi aliud cognatum g
tinua eorum coram tam concilio
pontificali
Consultores quos ad locum c
episcopi quibus committere potest sciens
teneat data iudicibus delegatis
in que iudices ut sunt conser
vatores eorum qui sunt ab pro
conservatoribus deputati et pla
ca a. e. f. alii constitutione
Conspirator vbi
Conspiratores sunt canonica
qui statuunt quod ulterius recipient
impetrantem vel quemque

alud per quod pape debita obe
diencia impeditur de vbo sig. co
Constitucio vbi co Statucio
a Constituciones facti de nouo
a papa statuta localia et con
suetudines contraria non reuocant
cetera nisi specialiter exprimatur
de const. lib. Romanus
Consuetudo vbi constitucio a
a Consuetudo non licet quod aliquis
teneat duo personalia mensa
ac prebende de consue. quoniam
Consuetudo quod episcopus archiepiscopus
b to capitulo possit puire
tuna e . . . . . . approbanda e
t non e improbanda
Continencia vbi conseruator
a. beneficium sine legatus
de possessio a porcio b
Crimina vbi interdictum k. excpa
vbi episcopus a. interdictum h. tincu
vbi electio b. consuetudo b.
legatus e. excommunicato g k
beneficium g. perquisitio a
Cura vbi beneficium a b g
a i k i n a dignitas a
illegitimus b. ordo d. prebenda
a g. peratus a Cura curam
dari non debet nisi ei qui sit xxv
annos et post spe de infra ordinari
nita et scientia approbato et qui
alie confert absconditorum tollone
si suspensus et ad capitulum
vel superiorem iterum collo de
voluatur de prebend. q. in vi. le
b Cura curam vacans in curia
per mortuo pro ordinarium co
feratur de preben. Si apostolica
c Cura non conferatur nisi habenti
xxv annos licet et moribus
approbato qui tenere in ecclesia
reside. vel de licencia et episcopi
et si e non collegiata eccia
prououeatur ad sacerdotium infra
annum post tu pro studio vsque
ad septennium episcopus dispensare
si e in sacro ordine constituto

de elect. lib. sexto e. et statutum
sit e.t cum ex eo et commissa
Cura admittens si in fra annum d
non fuit ad sacerdotium ordinatus
illa inte ipsa non potest re
habere e.t commissa
Cura commissa ad putatos c
monachorum aufferri non potest
nisi causa perpetuo sub habitu
de capel. monachorum p. s. li. f
Cura recipiens promoueri
adordines non intendens te
in capitulum eciam conservare de elect
Ceratus vbi restitutus impossi
tiuo b. Clerici non pro
sedent audire leges et phisicam a
nisi fuerit plebanie sub se
capellas habentes in quibus in
statuantur clerici perpetui nequiter
adipis absque cau. conabili
amonea ne cleri vel mo se ingerere
se in infirmum statutum
Cura vbi beneficium c d. cura
b electio n. excommunicato i. fera
Decime vbi l. a. interdictum b.
Decimas et alia iura pro a
the dri . . . . rectore non pre
athenae episcopus nec sine debita
solempnitate de rebus et non
decimarum soluendi alii dudum et q. b
nes non audeant predicatores
in sermonibus impedire de decim.
Decime noualium et predictorum
i petitare sum porcionis veterum c
non preiudicant alys parochias
sa preceptis nec in pecto se
extendit ad loca in quibus
nulle veteres habeant nec vel
uetis medietatem porcionis
et prouideat episcopus quod eccl.
debita porcio relinquatur
e.t statuto perpetuo d
Decimas infeodatas layci a
religiosis platt non licet ipius
religiosis sine consensu episcopi re
dicare ibidem statuto
Effectus corporalis obgeneto

electo int' i corporeis sensib;
sz visu auditu memoria
rtum de q sig constitutiones
Degradato quo fieri debz
de pen degradato
a delegatus ubi appllo · h · t · ca · a
b Delegatus pt committe vices
suas anq potest fuit re
cusatus p' nec no nisi de
assnu recusantis · ut hoc si
recusationis sua sit iam
lata de off del iudex
c Delegatus toti causa quantitas
anq subdelegatus procedat
vices suas potest revocare
ig nit' si recedat decedat
e · t · quamvis aliter
d Delegatus vices suas com
mittes aliter quam diu ab
sens fuit q p subdelegatu
alia z co iuncte aliu hebt
si decedat e · t · de delegato
e Delegatus nisi spale ma
datu heat ptes citare no de
bet arbitrare fuit rescriptu
nisi i ca matrimoniali ul ad
testimonium phibendum ul
si de talii pena sit iudicatur
de iudic interesse
f Delegati recusato coram
delegato ventilabi' si vnus
i alterius absencia gssrendi
habeat ptatem alias arbit
iudicabit si aut duo sub
delegat et vnus cu illis ssi
delegatis procedat ad pna de
legantem recrer' si fuit
appellatu de off de l de duobus
g Delegato mortuo expirat ius
ul excomunicato qui an ptez
o nisi pat vices suas adsu
recret' si fuit appellatu
de sen sub cui
h Delegatione facta pluribus
ita q alr alterum no exspc
tet vno i choante aliu no

procedant nisi decedat nisi
p malicia se absentem et c'.
iurisdictio omis pretua si pouni
fuit inchoata de off del si plce a
dignitatem sn cura pt qui
pp anos hz cu dispensatione
epi obtinere de eta et qua i
Ecclesia ubi ad ordr pstae
ministrare · b · aliende · a
busticu z cimiteriu · a · coad
iutor · a commedari · a · gmissa
b · copromissariis · a · consuetudo
ta · t · f · decime · c · electio · b
excomunicato · c · a · exemptus
e · f · fructus · a · foru · a · i eccly
q i · fz · l · iure · b · pronus · b ·
phenda · g · platus · a · pspe
b · portius · a · questores · b ·
resto · a · sacdos · a · sena · d ·
tallias · a · vacans · a · si
eccie no pnt submitti laic'
i emphiteosim et qui contra
fecerint gnit pnant'
Elige ubi abbas · a · busti
i · p · clericus · d · compromissa
rius · a · confessor · a · defectu
a · epe · a · c · interdic · b · iura
mentu · f · iudicalis · a · prelator
a · religiosus · a · b · d · resignare
a · sena · b · sepultura · v · f · usu
electo no vz si sit rarius b a
fiat postea eligere vel eligo
postulado de po sit pl pretuo
electione i pugnata qualit b
procedes de elect statim ms
electo cu votis condonantis
vel altuarf no pt fieri a' in
ttis e t in electionibus c
electo summi pontifici i lugd d
gnal ordinata e t · ubi preciu
electos i pugnantes d' b; e
omnia obiecta contra et ura
re q adomia probanda se
pa ut ad amplius obicere
potuerint nc intent q denuo

dorum notitiam peruenerit uel
probandi de nouo obtulit
se facultas e. t. Ut circa
Electio a duabus partibus cele
brata non pt. Patrum pt.
zelum aut meritum i. pugnari
e. t. Si quando contingerit
Electio ex qua appellatur ad
solius pape iudicium reseruatur
n. ea sunt similiter per quas
appellacionum merita non differentur
uel nisi appellantes resiliat
cum fraude que primo diligenciam
i. quiratur que processus non
ualeret e. t. que ius
Electione per defectum et cum
persone uicium pot i. pugnata
primo persone merita destituuntur
et si opponens in probando
defecit a toto negocio repellatur
Electio quis debet Et si forte
pronunciari per unum uice omnium
electorum e. t. Sit per formam
Electionum contra dicte non
pnt religiosi de ordine
nec dicta non consentire et
Electio si duplex Quorundam
via pateat prosequendi in eam
eligat i. qua si destiterit ad
aliam non redibit e. t. ut ge
Electioni non interesse si Quas
vsu tenerat tamen et ergo
quod ad dilectationem
Electio post appellacionem contra pro
babili non prodest si fuit con
firmata e. t. Si postquam
Elige non pnt qui i. aliquem
consenserit quod eligeret si i. fra
dulentum non eligit Si aut in
dignum aut nolente n electo
ius in dignum approbent elige
tur sua pnt e. t. Si compromissarius
Electio confirmata per illum qui
non pt uel qui solempnitate
debita non obseruat non debet
per hoc irrita iudicari e. t.

Si confirmationem
Electio confirmari non debet nisi
publice prefixo termino quo qui
uoluerit se opponat e. t. Qui
Electio opponens Si electione
factam notam sue uel persone
non poterit resistere e. t. de eo
Electus recedens de cuius Cum
autem fuit confirmatus per ius
quod sunt ipso facto e. t. Si plures
Electio si duobus fuit cele
brata alio decente non per hoc
iterum eliget electores alteri
prosequente ut sit pendente negocio
Electores consuetus est nonetur
quod non sunt usu bupliatum
eligerit epos semper i. nodatur
Electores in sua non sunt licere
facultatis tenetur electus electorum
uitare aliorum binfics que
(?)uitare aliorum bn. que
tenet i. ecclesia proprius electo
facta e. per iura sunt suspensi e. t.
Electione rite celebrata Cupientes
rata si confirmata non fuit irri
debent ad aliam electorum procedere
electores e. t. Si electio
Electores absentes cum conuocabili
uni uel duobus de collegio
poterit committere uices suas
per si pluribus oz quod quilibet sit
i. solidum constitutus et erit ius
libere concedas occupantis uel ei
liber concedas ut maior pars
que capituli ut maior pars
dicerit admittendum dua aut
simul ullatenus admittantur
qua possent diuidere uota in
diuisis e. t. Si quis iusto
Eligens indignum non pt ius
sum si electio non sequatur et
Eligens ut electioni Ipse cuius
consenciens eam non poterit
i. pugnare nisi iusta causa de nouo
ad eius notitiam uenerit i. pug
nando e. t. Nulli liceat
Eligens i. dignum qualiter puniatur
e. t. Si compromissarius
Emphiteotis ubi electio
ab epo ubi abbas a ad

admi̅strare a. b. alienare. a. appe
llacio xi. beneficium i. n. t. y. e. t
tam². a. clericus. c. coadiutor
a. confessor. a. consuetudo. b
tura. c. e. decime. a. c. d. dignitas
a. excommunicatio. e. i. x. exemptus
b. heresis f. g. i. hereticus. f. iste
gittimus. a. indulgencia. a. me
dium d. officialis. d. ordo
c. d. e. pronus ab c. p̄bēda
a. f. questor. b. sacerdos. a.
a Episcopus qui religi Sentencias
opus factus est ꝑ eparum
inelegibilis dicat² ꝑ de nocte
ad statum se transtulit recte
p⁹ translacionem
b Episcopi debent litigare coram
iudice dato a primate in causa
provincia rebus consistit super
qua litigat². Cave si epi
c Episcopus recusatus alaycum cot
clericum litigante cum vices suas
committe aliam non suspecto
q si actor non acciperat compellit
utrum compelle iudicem qui cus
valeat confirmare et Si gerens electum

Excepcio ubi lis. a
Excepcio decre iudicata ꝑ
3 insilari et in certitudo iudicio
admittenda 3 excepcionibus
Excepcio maior agentem qui
repellit in quacumque parte litis
debes tu exprimere qui excipit
speciem et accessum q si infra vim
dies non probaverit condempnabis
in expensis Si tu ꝑbavit ad
mittat² si p⁹ sentenciam excepcio
suspendat² donec absolucio
sit secuta et tu omnia acta
valent in suo robore nisi
excommunicatus fuerit notorie ꝑ
iudicium non latebat quin
cum excommunicatio repelli ab agendo

Excommunicato ubi cont. ti. pia
absolucio. a. appellacione
confirmacio. a. delegatus. g. electo
b. exceptum. b. sup. b. c. ques

i. heresi c. g. h. i. petitio. a.
medium f. h. legatus. d. mis.
a. officialis. a. penitencia. a.
privilegium. c. religiosus. p.
sentencia. a. e. tallias. b. usurarius.
Excommunicatus e ipso facto quamque a
gravat vel in personis vel
in bonis aliquos ꝑ hoc quam
lerunt sentenciam excommunicacionis
vel suspensionis vel in terdicti
in aliquos vel accione ipsorum
e probata iure sentencia et si
ultra duos menses in illa excom
municacione persisterit absolvi
non potest nisi ꝑ papa dispensacio ex
Excommunicatus nisi in Sancciis prò b
ta appellacionis ubi absolucionis
non potest litteras in petitione et si
impetravit in nichil valeat ipso
Excommunicatus 3 qui pro Iure c
layco nova contra in prout ꝑ
iuventutem et clerici qui servi
lit non opponunt sentenciis
beneficiorum qui sunt in illa cetera
sunt privati de elec. generalis
Excommunicatus officialis ea d
que intus non dat robur re
tu qui vices eius gerit sentencia
non ligat² de off vica Romana
Excommunicatos potest absolvere epi e
vices gerens si absolucionem
habeat episcopi potestatem Romana
Excommunicacionis excepcio sive f
eius forma et actor excep
mat² semper 3 admittenda
qua si opponens infra x dies
non comprobaverit condempnet²
adversario in expensis de excepcione ꝑia
Excommunicatus dicens Confidere g
sentenciam esse nullam absolvendus
est ad cautelam nisi in sancionem
dies probet q pro magno
crimine sit ligatus dispensacio exposs
Excommunicatus admissus ad pro h
bandum sentencia lata p⁹ appella
cionem vel errore notoria co
tinentem addone omni ad

Mittit nisi in casibus quo pro ea
fuit ab attilec sic tm adordina
tioz suas per eos renunciaz
minime extendat e. t. Dolet
Excommunicationis interdicti et sus
pensionis suas latas a canone
epi non intimet e. t. Et pre
closium Excommunicati simile
quicantes nisi sint legitime
nominati maioris excommunicatis
sed tm minoris suaz non tenent
Excommunicato vel a. d. e. t. Statuit
quicumque lata per subditum
suffraganei suaz non pt
ar. epe relaxare e. t. Romana
Excommunicato generaliter lata ab
ar. epo tm ligat illos de sua
dyoc. quia nec ipsa sua pro
uinc commissis nec alius fie
pt nisi legittima nominatio
monitio sit promissa nec
pt in vniuersitatem suma illis fieri
Excommunicat ptt in vniuersi Ibidem Roma e. t.
Excommunicatos a suffraganeo Dilecto
in quo casu ar. epe potest
eos absoluere et inter alia
illius äa e. t. Venerabilem
Excommunicatos repellere tenetur
iudices seculares ad hoc si uocare
z pteri et compellat e. t. Dec
Excommunicati participantes minus
tes maiori suaz non incurrunt
nisi interuallo temporis v. moneat
e. t. Constitutionem
Excommunicati sunt qui mandant
grauari excommunicatos vel agentes
de bona talium occupantes nisi
in fra viii dies hec dimiserint
renouandum qua suaz si per
duos menses sustinuerit ab
soluendi ad curiam Romana
transmittantur e. t. quicumque pro eo
Excommunicatus post appellationem si ca
nonice prosequitur denunciandus e
tiam coram iudicem quam in iudicio
euitandus e. t. Sub
Excommunicatus non iudex ecclesiasticus
qui per seculare clericum malefactum
capi fecit nec capiens seculares
si tm non sit enorme maleficium
recepta ab eo cautione ydonea
admittatur e. t. Si clericos
Excommunicatus in vniuersitate absolutum
ea cessante si per eum qui ab
soluere poterat non putat aut
absolutum a papa ad eum adque
mittit non attendat eas que prius
suma in nodicit e. t. Eos a suma
Excommunicatus religiosus pecam
in electione malicia perpm
absolue e. t. Religioso
Excommunicatus religiosus qui
in nomine religiosum manus
in iecit violentas Ibidem
Excommunicatus scienter recipiens
ad diuina vel ecclesiastica sacramenta
aut etiam sepulturam ab ingressu
ecclesie suspensus de prius epis
Excommunicatus est qui comparit
violenti in electo nec electum
factam suo nomine ut habet
non aut quibus rata habeat
Si tm suo nomine non est facta
et Cum quos absque

Executor ubi beneficium c.
sh. quinte b. excepto
b religiosus c. d. exemptis exemptum
ubi abbas in capellano per locum
a priuilegium c.
Exempti ratione delicti et rei
de qua agitur z contractus possunt
coram ordinario conueniri de
prius volentes
Exempti sine epo non possunt
in locis capellas suas consti
tuere non exemptis nec iam
constructe celebrentur tempore interdicti
ut in causis librorum suorum hominum
actores debent esse audiant
seu etiam defensores e t audite
Exempti si requisiti fuerint
exemptorum suam debet ordinarius
exhibere vel presbyteros vel aliorum
ut tale priuilegium quod tamen habeat
prestendi aliis ordinariis

d sit subiecti et cum persone
Exempti tempore interdicti non
celebrent ut sicut communitate
a mediatis recipiat. Ordinaria vel
ecclesiasticam sepulturam
alias sunt suspensi et c. expos
e Exemptos monasterio regulares
et eis professione obligati exempti
sibi indicatur ff. privilegiati non
pro hoc exempti aut citatus
sed si soli regulares exempti
fuerit etiam pro hoc non est exempta
et c. per exempcionem
f Exempcio ecclesie non per hoc per hoc
quod papa narrando eam ad
ius proprietatem Romane ecclesie pertinere
sed si eam exemptam
pronunciat et firmat privilegium
exempcionis concedat eidem
ut dicat eam ad sedem apostolicam
nullo medio pertinere probata est
ut exempta et c. per exemptos
Expensa ubi citatus . a . ex
quitatus . f .
Festum duplex debet de omnibus
apostolis et evangelistis et quatuor
doctoribus Augustini Am
brosii et Ieronimi celebrari
de Linguis et Venatis sive glosis
a Fides ubi presbyter . a .
Fidei articulos pertractans
laicus anathemate feriatur de hereticis
quicumque hereticos
Filius ubi tenetur a cognatus
a hereticis . c . in pena . a .
a Frederici de penis de pena et re
iudicata apostolice
Fructus ubi beneficium fructus
fructus exemptus . et . quam de
religiosus
Fructus beneficiorum horum debet
qui pro negociis ecclesie in curia
moratur recipit de electione
a Horum ubi lex non dicatur
Horum canonicarum sive clericorum non
debet in ecclesia ventilari

continua consuetudine non ob
stante de immunitate ecclesiarum
in domibus li. b. debet domum
b clericorum venalium clericis prohibentur
sunt commensales et c. eos quod speciale
Gratia ubi beneficium quod clericus c.
a Gratia pape que est concessa quod
donum placuit in eius obitum expirat
sed non si dominus sedi placuerit
b sic concessa de rescriptis per se gross
cura de fructibus studiis sine
residencia sua permittens remonete
et c. quia ambiciosi
d Gracia concessa alicui ut possit
personis in terris aliquibus providere
non expirat de prebenda et dignitatibus
c Gracia generalis de beneficiis cum nulla
concedendis non in preiudicio provisoris
pape fieri specialiter de persona
et si de hoc in litteris mencio
nulla fiat et c. quibus tibi
Gravamine ubi appellacio si
quis . b . consumatur . a . electione
et communicacio c .
Goliandri ubi
a Goliandri privilegio clericorum
sunt privati de vi et ho. cle. clericaliter
Heres ubi
a Heresi abiurata pro gravi
suspicione qui post incurrerint
hereticas exponuntur vel relapsi
non autem si suspecti sunt leviter
quia qui erravit in uno articulo et
heresim abiuravit post modum er
ravit in alio et relapsus quod si
post abiuracionem fuerit hereticus in
venitur puniens qui se et alios
voluit zelo post fidei accessus
si testificari contra hereticos
b noluit admittere de hereticis anathema
Heresis in quibus que pertinentia
ad usuras et sortilegia que
in fidelitatis directe non sapiunt
minime se extendit de hereticis anathema
c Heresis in quibus que pertinent
ad quemque non debet aliquatenus

impediri sed statuentes ad
renovationem eius tempore
procedere et compellare et statutum
heresis inquisitor per mortem pre
quo admittendum existentia
non cessat et ne aliqui
heresis inquisitores possint
simul vel divisim procedere
penitentes absolvere tabelliones
etiam si religione inficiuntur
compellere ad scribendum advocare
brachium seculare dominos locorum
compellere adiuvandum quod hereticos
fideliter impugnabunt et si non
fuerint tamquam tamen fautores
procedere contra eos ipsis cum eo
pendentes sunt quotiens consiliarios
competenter illa heresis testes aut re
cipere et dicta eorum debent ta
bellione conscribere aut per duos
viros ydoneos ita quod duo viri
religiosi in omnibus sint pre
sentes et ut officium
heresis inquisitor per s[...] et
[...] denunciationes co
mitte ad consilium advocare
clericum ipsum congregare fugientes
hereticos sibi assistere commissos
tios in forum et punire hereticos
denunciare privatos beneficiis
de consilio episcopi qui clericis beneficia non donavit privatos
mittigare et sibi liberius sunt
exhiberi ad suum beneficium per
tinens et ut commissio
heresis inquisitores contra episcopos
non procedant sed debent
per confessiones eorum quos inno
centes invenerit et inquisitoris
commissa aliquibus heresis inquisitio
ordinariorum potestatem non excludit
quin possint et episcopi procede
re super eodem negotio vel
divisim committit admonere
processibus quos fecerint
et invicem sibi referantur summas
simul dabunt aut sedem a
postolicam ut si non valeat concordie

et per hoc quod negotium
heresis ea sine strepitu advoca
torum et iudicium est tractandum
ut debent accusatores et pone
re nomina testium publicari inqui
sitorum episcopo si periculum procedatur
et partis quibus sub pena excommunicationis
ne talia publicent imponatur
et statuta

Heretici ubi hereticare a(d) in usu
rarius. b. hereticus ubi infra
Hereticorum qui in vita latuerunt
si post mortem heresis detegatur
heredes non sunt bonis eorum
[...] spoliandi qui post
[...] pacifice possiderunt de
[...] Si quis exigentibus
Hereticus in sacris constitutus pre
degradare episcopus una cum abbatibus
et peritis de heretico quoniam episcoporum
Heretica scienter sepeliens excommunicatus
est nec donec cum propriis manibus
abhumanabit a sepulchro et locus
perpetuus careat sepultura filii
nepotes hereticorum privati sunt beneficiis
ecclesiasticis et officio sive et illi qui
[...] privatorum beneficia
[...] Si autem ignorantes [...]
[...] sunt privati eodem titulo quod
Hereticos in infinitum Item heretici
si probatum per catholicos sunt
quod in sanitas tam ex his heredibus c.
et filii vel heredes
Heretici relapsi remittuntur ad
penam et curiae seculari sed
[...] iustitiae exponendi et
Heretici ad requisitionem super eo
inquisitorum si sine mora [...]
[...] non punit ydonei iudices
excommunicari per eos et tutos potuint
debita pena plecti et presidentes
Heretica ad [...] exigentes
et quantum eis [...]
[...] et iurisdicti fautores
Hereticus iudicatur qui etiam
a suis inquisitoribus sententiis et absolutionem

non impetrat infra annum e t co
i hereticorum fautor si ituncia
peniteat pena pecunia puniatur
et si tamen non soluta decedat
heredes ad soluendum compellantur
non autem reconciliati aut recep-
ta penitentia mortui condempnato
k hereticorum bona quippe laicato
mortem detecti fuerint constat illos
l hereticos insistentes ut uirus tales
fautores sunt et si sacerdotes
gradu priuantur si religiosi
gradus incipiunt ibidem
m hereticorum uxores non debent dimittere
si sunt catholice et eorum heresim
ignorabant et de cuius
n hereticorum filii linea descendentes
usque ad secundam per materna punitur
beneficia sunt priuati et si post mortem
detecti fuerint nec ante in vita
reconciliati fuerint et statutum
o hereticis tenentur capere ad manda-
tum inquisitorum dum temporales
si non fecerint vel captos non
detinuerint aut liberauerint uel
de hoc cognouerint aut penituerint
anathemate sunt ligati et ut in
p hereticorum sectas uxores inquisitionis
que tamen eis eorum tunc contingit
contraxerunt sit cohabentes cum ea
patribus perdunt dotem per quam
per inquisitionem res generaliter sunt
condempnati e t cum secundum leges

Illegittimus ubi
a Illegittimus ex dispensatione.
episcopi possunt ad minores ordines
promoueri et beneficium cum cura
b Illegittimus in petiturus quod beneficium
cum cura valeat obtinere si
illo adepto secundo impetrat quod ad
secundum habeat uel non valet si tacuit
de defectu e t Si is a quo

Indulgentias ubi questorum
a Indulgencie ab episcopis concesse
ultra taxatum et modum concessio
non possunt de pe et re in-
dulgentie de equo

Impetratio ubi beneficium m. n.
p. q. r. de crimine c
Impetratio facta ab excommunicato non a
ualet nisi in tantum appellationis vel
absolutionis debite impetrande
de rescriptis ipso iure
Impetras diuersos iudices si aucto- b
ribus specialibus mentionem ualet et c

Inquisitio ubi heres dispendum
h. t. d. clerici b.
Inquisitio super criminibus facta in
precedente communi reclamatione
non debet papa hic reprobatione quod
non fuit precedens infamia inquisitio
de accusationibus Qualiter cum de tua

Inquisitor ubi heresis f. e. g.
hereticus h. o. p. interdictum ubi
absolutio a. excommunicato a. i.
exemptio p. pedagia a. primus
t. officialis e. usurarius a.
Interdictum ponentes non obstanti ta- a
li contra quod ponitur in publico
instrumento tenentur aduersitate omnibus
in ecclesia in quibus tenentur precepto
in e debent prius ymaginem in
spinis uel uertice aguari dessuper
ordinis di canonici
Interdictum fieri non debet in omnibus b
conuocatis sed peccatores fieri con-
uenit et eo requisito quod
debet fieri quo lato ferentes
et reus adtinuit ut comprehendat
infra mensem e. t. quamuis super
interdicti tempore regulares non c
possunt admittere excommunicatos ad
diuina set personas singulares per
uel egalaster familiares suos
introducere secum possunt nisi tamen
dederit in ideo de priuilegio licet nobis d
interdicti tempore possunt episcopi super
altare portatile celebrare diuina
officia uel audire e t qui episcopi e
interdicti generalis non valet re-
laxatio ad cautelam de sententia excommuni-
interdicta et suspensionis sine f
late in eos qui excommunicatis par-
ticipant eis quod legittime sunt

moniti tm ligat et statutum gg
g Interdicto clero non c ipsius i reddit
nec eo e.t. sic sma
h Interdicto loco ubi diuina non fiunt
homines ubi i ecclesia fiunt i coena
et possunt diuina audire de foris et si
non fit si sit propter interdictum ibidem
i Interdicta villa ad suburbia se
extendit a dispositu i eccl ad sal
pellam adiacentem se extendit
k Interdicto loco celebrare e.t. si ciuitas
tota una nec eligi donec per papam
fuit dispensatum si aut pena non
extendit ad celebrantes coram ex
communicato vel i ecclesia sanguine vel
semine violata e.t. ibidem i ecclesia
l Interdicti tempore i sma poterit conferri
et quid i baptismo
m Interdicto i ingressu ecclesie alicui
si celebrat unus efficitur et cum
ecclesiastica sepultura uel capellanorum
quibus habet sma reseruatur e.t. ibidem
n Interdicti tempore prima omnibus dicitur cite
diuina clausis ianuis non pulsatis
campanis cotidie celebrentur s
tempore autem i natali et pasca
li et penthecoste et assumpcione
beate virginis alias non preterquam
cuiuscumque e.t. alma mater

Irregularis ubi interdictus k. m.
iudex c. sacrisancte a. b.
a Irregularis est qui mandat aliquem
vulnerari verberari si mors se
sequatur cuius preceperit licet ex
presse de hoc ibidem qui mandat
b Irregularis est sciens celebrans i
ecclesia suspensa interdicto de sen
ex. ibidem qui i ecclesia

Iudeus ubi
Iudeus non confitens se faciens
baptizare si pro modum admodum sum
recat tamquam hereticus condempnetur

Iudeus ubi appellatio si denos
i l. m. n. clerici b. committere
a conseruator c. episcopus b. t. ex
cepto b. excommunicato p.t. de
titulis f. impetratio b. inter
a. posita a. b. restitucione a.
sma b. spoliatis b.
Iudex secularis personas ecclesi a
asticas non potest compellere ad debita
persoluenda de novo seculares
Iudex ecclesiasticus de omni causa potest b
cognoscere ubi i pluralitate officium
vacancia vacantur et cum laycus
Iudex sciens peruerte iudicans c
per annum ab officio suspensus
et vii si interim per suppsit ce
lebrare irregularis est donec per papam
non fuit dispensatum de sen
et re iudi tribunal

Incendium ubi excepto et ex
communicato a. electio g.

Iuramentum ubi prestatur f
sepultura f sma a.
Iuramentum ficte non decepte uel d
coacte est seruandum si sine alie
nanda manet i contrarium
non venire de parte cuius perceptum
Iuramentum de talipina deuire lex iudices b
ma preteri pe ecclesia i spiritua
libus i quibuslibet parte licet
Si aut non prestetur non debet
processus annullari de iure
talipina si talipina
Iuramentum de talipina factum c
i nouacione i tali appellacionis
et approbatore qui iudicent
e.t. et appellacionis tali
Iuramentum talipine e appro d
batore ad utrumque admittendum
si sint ecclesia mandatum e.t. nulla
Iuramentum de statutis seruandis e
hospitalitati se extendit
nec est contraria deuie consuetudini
Iuramento facto absoluto si f
respondeat contraria uel eius
procurator non renuat tamquam per
iurus est repellendus

et Cu impoug
Iurare ubi
a Iurare pt ī anima suam
simdicit atq; pro de testibus
et atestatonibꝫ pncium
Ius ubi bñficiu in electo
a Ed q promissaius a electo
b pus ī rr et nt aff pcnine b
uem differut de preben ī equi
pus tunle an possit in rita
uonito obmar et utro dta
pra tħeaut talis concordiam
q q q ē tantū utui uttiro
sit contra aliud et pq sequis
bsita que et prohibita sur
tinile vide ī illa patiq im
Iobus ubi clericus d conf
Iuator ī benitus ī thesis
e ordo e ordinarius b vi
sitare d usurarius a
a locus ēius aff adquirend
assignatus mutal pt epti
pq possit offm ī pedin
de off del statuunq
b locu nouu no possit rape
inaditantes ut aliq pape
litera qinutare de elet cocor
Legatus ubi abbas v
bñficiu b prebenda sup
a legati alate cōferre bñficia
poli firmat pnt archiepos
et exemptos de elet pi abbem
b legati alate cōferre bñficia
poli pnt de off legā officii
c legati sunt ordinaria ptates
d que mortuo papa expirare
legatos et mr st legatos
nos ipse impedientes ex
qmtati et terre eor ch dni
qtuates suposito interdco et
c legato mortuo sup geres
expirat eius resinato pns
facta vmes aut pendente una
resinatione ī ead ectā asc

facta ubi de nouo no potest
resinare et ī puri
legatus no pt resinare resig b
nare bñficia adque electo ce
lebrat ut aut committe ptates
resignatoꝫ recipiendi tasin
et alteri conferendi et desi
lis ubi excepto b libatone d
epi b ī maintan b
libis contestato puilaq excepta
nisi sit dec indi ut translata
vel finita de aliquate in
pedest de lit gt exceptione
Latimonii ubi cognata a
b sponsalia a b votu a
Matrimonia ubi
a Matrimonia ī publica sine notitia
no pt elisse ut pt eligi ade
qmen inor ubi tnor
electa aut aduobus ptibus
c finiet ut stat ī cor electo
nibꝫ nisi ad uniū collo de
b elet Redemptitatibus
Animales ī includant de statimo
Mulier ubi cognata pilose
a Mt cimbiciones auctoritat
sedis sio atent ad testimoniū
prohibendū b mutat ta
bellio vel inde resignat ta ulta
gt expostat q si index pro
suncit excess sima ī nodita
Mutas mutato de modi muriccus
Mubi bñficiu
a Mutas bñficiu sini ta alio si
resignat no suppetens ucat
sui illud ī petiās no habebit
de reb pmutata lit in tua
Monachus ubi curia e
Negligens ubi bñficiu o
Nvisitare ī neglige ubi
electo e excommunicato ī locat b
bonu ubi excomunicato v religiosi
Officialis ubi appel d ep
a Ofatt a o excomunicato tra a
officiali excomunicato processit

sui vicarii veritas de off vicar. Roma
b officiales sunt clerici tales iudicare
sed corrigere aut i[n]q[ui]rere vel punire
aut excedentes ab amministracionibus
amovere et sunt officialem
c offic[ialis] beneficia conferre non potest nec
hoc speciale committitur et Cum quidam
d officiali recusato debet arbitrium
epo ventilari de off. del. Si duo
e officiales archiepi non potest contribus
cognoscere de causis subditorum
suffraganeis nec cum hoc sunt
appellatum ut cognoscere vel inter
dicere suffraganeis archiepo in
provincia existente de off. ord.
f officiales forenses Romana
ad futuras appellaciones terminus
non potest archiepi i[n] suffraganeorum
diocesibus assignare eundem

Ordo ubi bi beneficium c[on]ferunt
a Ordinari non debet ytalicus a tali f
licus in gallicus sine lit[teris] testimonio
terre sue vel gallicus in ytalia
p[ro]pter modo qui totum fecerit sit
suspensus ut possit e tua co
a p[ri]mariis dispensari de temp. ord.
b ordinare epos. Et quia spectat
nos sine debita licencia pannum
a collatione ordinum sunt suspensi
et sunt clerici eorum curiamus
epis ordinari et eos qui clericos
c ordinandos vel epos diocesis
ordinetur non potest licencia epo
origines vel eius vicarius generali
a tali quo ad eum et administrato
devoluta e. t. Cum nullus
d ordines maiores potest epus co
ferre illegitimo et beneficium
sine curam tam primam excepto expectatione
pape potest obtinere de eta
et quin in eo ppi is qui deferi
e ordinato aliquo sine titulo ab
epo extunc dum epi loci gravissi
vices suas non ordines cele
brare sine nomine pro ille exceptione

ordinata sit tenebit provide
Si aut personas ex p[ro]fessi[on]e
quas sunt aliquis sine titulo et
ipse committeret ad promissionem
beneficii obligat de preben. et dig.

Ordinarius ubi Si epus
ob beneficium f heresis li.
Ordinario pallium visitacioni
non debetur. Sed illi tamen qui a
visitat sunt ordinarius illi i
aliis debeat provide de off. ord.
Ordinarius i[n] quaque Si epus b
loco sui dioc. nullo excepto
potest sedere pro tribunali et
malefactores condempnare et

Papa ubi appellatio Si epus
p. d. beneficium h o t. c. d. f. h.
delegatus a g. conservator
a qsto a electio g. cognitio
a. n. excepto f. gra. ii. e. d.
ordo d. prebenda a h. i. l.
m. n. p. privilegium b. renunc
ciacio a. reservacio a.
Pactum de non recipiendo ad sepul a
turam ecclesiasticam e. finandum b
de pactis pactum cum recto
pacta pro[pter] predicatorem suadere st
quis per superiores suos non
fuerit confirmati e. t. quia exco

Patronus ubi
Patroni domini presentacio debet cuique
alteri auferri si in sua presentacione
perseveret sunt de preben. et re
ubi Cum bis tolleris vel dioc.
ad presentacionem prorsus religiosi ex
empti vel non exempti alicui
recipiat nisi assignetur sibi mo
dus in a. spiritualia possit solvere
et cogere sustentari e. de preben.
et dig. de monach. Ex parte b
Procuratores laici sunt ius presentandi
conferre eccle. Cum consensu epi in
ime requisito dum tam ita non
ledantur dando pat. si laycis
Patronum mortuo epo debet presentare c

de i[n]stitucionibus et Si capitulum
prioni p[er]tinet no[n] d[icitu]r ep[iscop]i i[n] sa[cr]a
d alias dum p[er]tinere e[x]t[ra] sibi adq[ui]
Pedagium ubi
a Pedagia proventibus vel pos
sessionibus a p[er]sonis eccl[esi]asticis
exigentes s[un]t excomunicati et univ[er]
sitas interdicta de em[ptione] et q[uo]d non ulli
a Pena ubi hereticus s[upra] i[n] ecclesiam s[upra]
Pena filiis i[n]fligenda p[ro] s[e]p[ar]atis a
prodelicto patris mat[er] de descendentibus
p[er] paternam lineam masculinam
de penis Ubicumque alia
b Pena i[n]fligendam eis qui car
dinalibus i[n]ferunt nocumentum q[ue]
Penitentia ubi h[ic] e[x]t[ra] Felicis
Penitencia i[n] m[a]t[rimon]io n[on] posses
sio ubi beneficium s[upra] electio b[ene] pe
a possessio beneficii a[ut] dignitatis d[icitu]r
ecclesiastici non est tradenda p[er] rei ex
titu rectam litigati de eo qui uult
i[n] possessione esse qui super dignitate
Positio ubi
Positionem negativam p[otes]t iudex
a admittere si videamit expedire
de confessis Statuimus
b Positioni admissa iudex volens
respondere tamq[uam] confessus si non
tamq[uam] contumax h[abe]tur si tam pro
testetur uiamentum e[x]t[ra] pos[itionem] p[ro]statu
Postulatio ubi electio a
Prebenda ubi beneficium z
a Prebenda super capitulum i[n] pe
cunia illam q[uam] si l[ice]t ep[iscopu]s conve
rit si vacat i[n] petius non
habebit de p[er]sen[tibus] et dig[nitatibus] cum i[n] ecclesia
b Prebenda expectans si duas simul
vacat si papa motu p[ro]p[ri]o eidem
contulerit habebit q[uam] maluerit
acceptare si ad eius i[n]stanciam
conferens sibi qua maluerit assi
gnabit e[x]t[ra] si pluribus
r Prebenda i[n] petiae sine mutatione
legat s[ed] q[uod] cont[inet]ur i[n] recepta p[er]t[inet]
si sacerdotalis vel a[lter]a tanta valor[is]
vel tanti dimidia vel i[n]tegra

i[n] petaret et Cum non de facie
d Prebenda cum vacavit non habebit
Prebenda at[tamen] eius imposuimus p[ro]vidi
e tatem quo ordine conferret de
concessione est p[re]bende non va
cantis charitatem
f Prebende collo adeptam et capitulum
sit expectans ipso mortuo
p[er] capitulum conferret si aut ale
i[n]stro fuit suspensus alius
ordinabit Si aut ep[iscopu]s co
silium i[n] conferendo beneficium
p[er] capitulum sit petendum eo
mortuo vel i[n] remotis agente
non oz simul consilium expectare
ne. se. vel ad mo. Si ep[iscopu]s
g Prebenda cum prochialis ecclesia
et annexa et p[er]sonatus cum cura
p[ost]q[uam] quis i[n] eadem ecclesia obtineat
de prebendis et dig[nitatibus] Super eo
h Prebenda primo habeat cum p[ri]ma
p[er] collectam de canonia e[x]t[ra] Cum
Prebenda auctoritate pape Canonicus
i obtinuit non legati qui p[ost]q[uam] mi
sit litteras ia[m] repulsas sic p[ost]
sepsit procedere et eo alias
conferendis e[x]t[ra] Dicunt super eo
k Prebenda expectatis non dicitur recepta
i[n] canonicum z receptum et Si
p[re]bendam a papa i[n] petiis electio
l nullus alius conferre p[otes]t de
aliis auferri idem si mandat
papa alteri vel legato q[uod]
ei faciat p[ro]videri eodem titulo
m Prebenda a papa i[n] Si aucto
p[er]tinens nullus alius conferre
n p[otes]t e[x]t[ra] si i[n]g[e]r[i]t e[x]t[ra] Si p[ost]q[uam] qua
Prebende spectat concessio p[er] papam
non i[n] pedit p[ro]vinciales s[ed] tam
o legato q[uod] conferat ulterius
e[x]t[ra] Dudum Venerabilis
Prebenda i[n] petita ab uno z p[ro]pria
p i[n] petita p[re]benda ab alio et
dig[nitas] t[er]ce q[ue] uis ab eo s[ic] vacet iuxta
alteri sit annexa [ve]l p[ri]ma p[re]benda
cum alia obtinet e[x]t[ra] Quia sepe
Prebenda auctoritate pape de co
ferri p[ro] quo scripsit ut p[ost]q[uam]

sibi fca plegatu collo teneat
Prelatus ubi | se·t Si aplice
plus sim·a coadiutor·a dicte
a platus fras | d· psuarus i
bmq ecce no cz alteri assignare
quibus utcz sibi sit subiectu sz
putisite pt de qssu ptiu eccs
i ince prinne z decetius et
no cst no kz·2·b·e·t dudum
a presptio ncc cassatus no suffit
bona fide ubi presptio uel ine
ge cum repi sed requitur
alius titlus uel aliq memoria
no existat de presp cpc qui
b presptio tenet tamquam cttas
legitur cetenaria sed qst aliab
anni suffit xl e·t Si quis cpi
a presentato ubi primus b·s·
presentato collo puisio durat
bz qui vult i petat aliaz
no habebit de preben e dig tu
Prioratus ubi | illis quibus
a Prioratus duos no pt habe
religiosos i sua ecclesia nec duas
curas i ncem no alicuius nec
i alijs monasteriis unitu poratu
et pt qtinus i pom qtiui acce
pta de preben cu singula
Privilegium ubi abbas ·b·
Prelato a exemptus ·t· si i
privilegiu exceptis (illa) ni
a dno tuet· qbordinatio pratie
exempti de priuil volentes
b privilegio scolar· pisyen gaudz
i una ppe studentes et cu
c privilegia regum | Si diuis
p psona qui cquitati no
d pnc incedi sed sunt reges vel
privilegia ciuium i herepetice
illos ciuitates i villis no ex
tendunt· de v sig privilem
e privilegium quod sunt clerici magna
tor adillos solos clericos ex
tendant qui ad eoz expens
i eoz prouincis qtinue qmorat
Procurator ubi ·e·t | Sicut nos
Procurator a· mandatum d·s·
ordinariis a·testis a· visitator·d·

procurator ita appellatoris tot elec a
tionez seu promissione validit
dimittatur nisi procurator omia
pro quibus appellatus est fuit ex
pressa de elec procurator
procurator pt esse laycus i b
rem suam et si spualis ca
pt ut aduocatus et sic qt pc
bilem constituere alias no nisi
habeat i mandato d prina no c
procurator qui litem | si dilecto
contestatus fuit no pt renocari
nisi amicicia adiisaus quiqz
vel nisi legittime fuit i pedites
ut de eis constu pt ut dnis cuo
interesse e·t | Ex tuanus procurator d
procurator aduocatura pt ee
bis amicoz si ad eas pov ic
quirit utcz ut i vico pre
pt i stitutu procurator e·t qui
procurator po quam | generale e
i stituit hinc delis dnu mandatu
spale no poterit renouare
nisi sup hoc dnus dedit ptatez
et si adpces eas fuit costitus
substitucio i una i alijs po
terit procurare e·t hiis quod apuduc
procurator generalis i stitutus f
illis expresso articulo qui
mandatum exigit spale adiuy
tecny ar·ticulis poterit expedi
posse suum Si aut unq alius
articulus sit i procuratorio ex
pressus generales mandatu ad
o uis illos se extendit nisi i
quibus de speciali mandatum uel potest
transigere uel pacifici nisi totus
causa sit uel honore tyrum
intus sit hoc· e·t ad agendum
procuratoribus pluribus i solidum g
constituit dimissum age potuit
alii non i uno pocupante alios
excluditur nisi primo fuit i pe
dicz incausis cu spiritualibus
alie qualiter elige e·t Si dico
procurator esse po | procuratorem g
recusans du durat i stitueret
volunt potest attemptare

e t. licet ibi qui
procurator revocatus si tractet duos
processus nisi contrarius processerit
vel ita exigat iniquitas dicti procura
requirat e t. vbi est subscriptum
procurator adueniendi super spirituali
mandato non potest uterque duo co
parere vel dominum sub eius legis alius
praelatum e t. procurator
Procuratores qui pecuniam sine mu
nera non possunt recipere visitantes
vel aliquis de familia eius vel aliqua
tui de expensibus et procurationibus
Pecuniam qui contulerit in simul mense
duplum restituat et si suspensus
si tunc visitatus vero e t. exigit
noluerit ea dare in pecunia recipe
liceat visitati dicti tunc prosit pe
statuerit ut alia recipiat in de
Questor vbi e t. felix
Questores tunc de clericis licet
petere et indulgencias exponere
si quas habent sed non debent aliquos
predicare debere ut officium
Questores provinciali metropolitani
si queratur eos illis diocesis episcopus
eos impedientes non potest eos
cohercere de pe. e t. Romana
Rector vbi aliunde a. de ac
Ra. incertus a. Regula vbi bu
sum quod excepto e intelligitur t.
Regule iuris exponitur de v sig exceptis
Regule iuris et beneficium qui seminat
Religio vbi de ac de electo R
epus a expeditus de v sig
e beneficia. s. priusquam a. peracta
Religiosi pro dare superior licentiam
ad consenciendum electioni sine consensu
conventus sine qua non potest alias
consentire e t quorundam ordinis
Religiosi mendicantes est de superio
licentia consentire et quorum
Religiosus dum professionem non potest
facti vel alterius religionis
abbas vel prelatus e t. voluntarie
Religiosi novicii et Religiosus
layci adelectos instituens ad
mittitur e t. exeo quod ad electionem
Religiosi sine superiore licentia
fieri executor non potest de testa
Religiosi

Religione profiteri non potest qui
ad annum xv non pervenit sed exit
si parum permanserit vel habitum
professorum recepit profitere de regu
laritatis et rel ibi quod monasterium
Religiosorum habitus professio bu
dicione a plene est distinctus
Religione mendicantium ibidem
nullus potest profiteri nisi anno probationis
elapso quod si fecerit expresse illi
renunciat obligatum si tacite
non illi sed alii Si noluit se trans
ferre et non solum etiam t e t
Religiosi novicii constituciones
beneficium illi conferat sed potest
pro fructus eius et beneficium
Religione artam volens in cruce
in labore potest profiteri e t
Religiosum si ad qui post votum
plantum et conventum pertinet
eo mortuo conventus potest recipe
sed invictum eo ad potest
nisi e t. Sed ad solum
Religiones mendicantes si pro latari
nem iudicium excepte et diminicis
et iudicibus renovate de rel
domini vt episcopus de statu religionum
Religionis habitum non portantes
et qui eos ad scolas recipiunt
anathemate sunt ligati sit illi
qui vadunt sine praelati licencia
ad scolas de scilicet minoris pro
capitulo sibi data ne clerici vel
mo. se. ne. se in uis. periculoso
Religiosus plenum in lectione
in clericum scolare proprie absol
vatur de sen ex. Religiosus
Religiosum laycum adhuc nomen
penitencias exconmunicatione sua
Renunciare ligatum ibidem
vbi beneficium p
Renunciare potest papa ut Bonifacius
indicavit de renunciatione qui aliqui
Renunciatio tenemus beneficio ut
expectans in petitionem de simonia ca
veat habitu et ambitio e t Si
Resceptum vbi sunt plenarie
Rsam. o Resignacio vbi
Resignacio facta apud superiorem permissione a

de pastore facienda illa tamen i pedit
que sequitur electos tamen non revocat
precedentem de elec. Si eo tempore

Restitucio ubi
a Restitucio inin tegre non est cum
contra sententiam vel contractum post quam
dirimitur facienda nisi statim in
venerit a i pedimentum quod est que
ea duxerit contendendum de i inte
b Restitucionem tenetur facere Rest. etiam
cuiatus de decimis occupatis cum demum
ad eum pertineat nisi adversarius
probet iustum titulum possidendi
de resti spo De adversariis
Renovare ubi appellacio sim.
Sacdos ubi delegatus c. d.
Sacramenti a c. d. Presbiter
a Sacerdos debet fieri vel beneficiatus l.
v. car. non collegiate ecclesie insti
tutum nisi episcopus cum eo dispenset
tamen usque ad tempus Prelatus de elec
lib. e. t. Statutum
a Sagiuus ubi medicus f. k.
Sagiuus tamen sine regla te
clericus committere non tractare ne
de. ut. ius fe. n. fe i nusepe
b Sagius pe si i se. Sen quippe
illi de quo clericus et conquestus
non 3 ius sed hoc non i tendit
sed securitate sic fecit vel ut
hic pditus rehabere d. hospitalis
Sententia ubi appellacio l. quinte
Sa. delegatus. b. excommunicacionis
a. d. g. h. i. k. l. m. q. r. v. beneficio
f. h. medicus in religione p. resti
tucio a visitare. b.
a Sententia excommunicacionis ab ordinariis
lata ignorantes non ligat ut
est. d. Delicto de consti. ut
b Sententia plurimum iudicum per maiorem
vim fertur et ipsi sed electo
i fugiam de sen. et re. iudicata
c Sententiam soli episcopi valent absolvere
ferre possunt sed alii presbyteri et
d Sententie secularis si ut Si sententia
ecclesia vel cimiteris proferatur
de emu et de sen. Dictum
e Sententias excommunicacionis suspensionis sine scriptis

ferentes per unam mensem ab officio sunt
suspensi quas superior relaxet
et ad dampnum ei qui sunt tulit
i expensis de sen. ex. c. medicis
f Sententia lata in proprio dictum vel inanime
i tamen non ligat quis possit reme
lare que corrigenda sunt vi
sitanti de off. ar. c. plerique
Sepultura ubi
a Sepulture electo si inanime
vel voto seu promissio affirmatum
sunt per propriam vitam tradi cum sunt
nihil prodesse privanti de sepult.
b Sepultum petere eligi Maiorem partem
i loco minus solempni et ē quia
Spoliatus ubi
a Spoliatus non poterit i pedire
processum pro los sed proponet in
processu pu. les. ut ca
tentum sunt tot pules quoniam
i sit t. v. si civiliter procedit vel
q. quelibet si ut sunt criminalis
de rest. spol. Frequens
Spoliatum se dicens ab alio per
volens repellere actorem petat
restitui i sit tempore audiencie assign
Sponsalia ubi ibidem
a Sponsalia etiam sine condicione
contracta et si adiunctio consensus
illegittime sit pe causat publice
honestatis iusticiam ut uere
cum aliquis consanguineis valeat
contrahi non dicit contracti condicione
complari eventu condicionis cum
si aut consanguinea contrahat et videlicet
consanguinea non solvatur de sponsalibus et ma
trimonio non sponsalibus
b Sponsalia alias de sponsalibus
minore etate septemone
i pediunt matrimonium cum consanguinea
post contractum secus si puberes contra
traherent cum i pube de pueris hinc
n. matrimonium non sit ut sponsalia
c Talia matrimonia i concludunt
et matrimonium i pedire desponsatum et
Sponsalia a. Ex pubes et i Factor
parentibus contracta si pueri
non consentiant i pedimentum iustum
non causabunt ibidem

Vallias ubi
a Vallias presbiteri archipresbiteri vel
acquirendis ecclesie solvere
non tenentur nec debet compelli vel
cas ecclesie minimi et quare non misse
b Vallias non debet ppone ecclesie
laycus et ea dantes qua recipie
tes excoicatus sunt ligati
Vestes ubi clericus de vita et ho[nestate] clericorum laycus
c Vestis in ea appellationis non
erit qui in pulli advocatus
fuit vel est procurator de iure vel
Tonsura ubi abbas s[imoni]a
d ubi clericus
Tonsura clericalis non conferatur
infanti illicitus alienus conferens
collatione tonsure primum
in tergum est suspensus de temp
or et qualitate ord iniustus episcopus
Vacare ubi
Vacante ecclesia futuro rectori
bona obveniencia reserventur et
qui aliter occupaverit donec
restituat ab usibus sit suspensus
de elect quia sepe contingit
b vacante ecclesia cathedrali si capitulum
neglexerit eam discussa neglige
visitare per mensem archiepiscopus super
eos ad quos beneficiorum collatio per
tinebit non spectabit de ante
diligenter agat capitulum visi
tatoris per mensem solus ipse et
ad eum beneficiorum collatio pertinebit
de supplementum negligentia eccle cathedrali
Visitare ubi procurator s
Visitas prelatus s[imoni]a f.
a quos ordine dicit archiepiscopus hec decem
b visitans non licet procurationem s[imoni]a
recipiat munera nec aliquis
de familia alias maledictionis
in erat s[imoni]a donec omnia
c fuerit restituta idem
visitas per archiepiscopi nec pro eo
provincias quam quam suffraganei
non sumit negligentes con
traria consuetudine non obstante
d visitans pecunia recipere et procurationem
capiat procuratorem in pecunia
nisi visitati volunt et tantum una
tantum recipiat una die quam quam visi
taverit plura loca quarum quibus suffi
cit ad solvendum et sufficit
a Votum ubi sepulta et
Votum solempnizatum per sacrum
ordinem dirimit matrimonium contractum
Usurarius de usuris et non re.
b Ubi usurarius compulsus
publice locantes domos ipsis
suis si ppone sunt sigillares co
ndicione in iure prelati suspensi
sunt universitas in edicta idem
de illis qui decreti huius non
compellunt de usuris usurarii
c usurarii publici ita siorragiis
rere debentur ecclesiastica sepultura
nisi ipsi vel heredes eorum de re
stitucione de derit cautionem quod si non
fecerit eorum fiunt in validi
testamenta et qui illos sepelit
suspensus est donec arbitrium
episcopi satisfecerit et adiusti
ciones omnium qui sic sunt ob
ligatur et quod quod usurarium
Uxor ubi cognatione a heretica
Uxorem p. procurator. f
Xristus ubi Christo Ihesu in
Xmissa nominato debet
omnis capita in genua redem
deremum dicet dominum

Sub anno domini Millesimo
Quadringentesimo Septimo
finitum est hoc Registrum in de
cretales eximii doctoris Johannis
Caldrini Bononien

Dne deus aperi thesaurum tuum
fontem aque viue iuxta xx°
vo tangit(ur) de pe. di ij. componitur
Reuerendi dni legit(ur) q(uod) virille
sapientissimus Salomon sciens se
eius petitionibus inpetrauit xxx
vij di. cite pp q(uod) transcendisse cu-
tos Ceta no dubitat(ur) de pe di ij
p(ri)mi Cui sapiam ipe petijt
Sapie ix dicens da michi dne
sedium tuarum assistricem Sapienciam
ut mecu sit z mecu laboret ut
sciam quid acceptu sit coram te om(n)i
scia quid acceptu ... cite Haut
ipe ad q(uod) xxxvij. di/ cite Haut
eum pluc uoluit h(abe)re regna
Sedes ret diuitias nichil esse
duxit in conparatione illius/ sapie
vij. est 1(a) scia preteris eligendi
et, adiud postulanda/ quia ipaz
caritas dei diffudit in cordibus
uris vj. q. iij illud/ ut(ur) im... q(uod)
inca sunt eloquia diuinitus
tradita vij q. j. Remto ri sencitu
Spus sancti promulgata xvij ij
nemo xxv. q. j. violatores/ ad
q(uod) in format uba thematis
passupti/ due deus ap(er)i z subi
sup/ In quibus ubis duo h(abe)nt(ur)
ostenduntur/ Primo diui nominis
inuocatio gloriosa Domine deus
api Scdo petitionis expssio
gratiosa thesaurum tuum fontem
aque viue Primo actus in
telligi(tur) virtuosus qua due deus
api/ ex sido effectus dici(tur) gloriosus
qua thesaurum tuum fontem aq
viue In p(ri)mo vigor ostenditur
negligentes retrahens atorpore
Due deus api Sz in 2° effectus
gloriosi decor i iniciti(ur) diligentes
reficiens in honore thesauri
tuum fonte aque viue/ primo
igi(tur) tangi(tur) diui nominis in uo
catio gloriosa que actu efficat
virtuosu(m) 2(o) qua uigor ondit(ur)
negligentes retrahens ator-
pore due deus aperi uij ysa
xxx vij dici(tur) q(uod) ad inuocatione(m)

datur uirtus spiritus sci iuxta illud tu ex
audies eos dabo eis uirtute sps mei
s. di. tu exaudies/ qui eni(m) xpm per
inuocatione exauditam inuenit/
nichil ultra querat quia ipe est
perfecta uirtus et Sapia 2 q(uod) alibi querat(ur)
in ipso perfecte inuenit(ur) xxx vij di/ s
et contra/ huic g(ra)o actu virtuosu tunc
effectus est etne uite retributio Iuxta
illud ja. v. t Orate pro inuice ut sal
uemini/ adpom. q. ij ac nobilis/ Immo
principio enniterre qua ubi ipe fu
damentu no est nullius boni opis
sup est edificium. 1. q. 1. cu paulus
ad redemptore diuini iij ... xxvij
testu qui est principiu a quo om(n)e
bonu inchoat(ur) sicut ipe dicit ego
principiu qui et loquor uobis Jo.
viij. adhec de Diuina trinitat(e) et sap
iny. adhec de Diuina trinitat(e) et sap
nancia. v. nos aut. i(n) uino unius p(er)
principiu qui est lux qui om(n)e
bonu illustrat vij i tenuino Jo. 1.
erat lux uera que illuminat 2 i(n) eo
Jo viij Ego sum lux mundi defenti
tu. commicto/ In principio qui est hostu
p(er) q(uo)d ad om(n)e bonu ingredit(ur) et ij
tatur/ In quod eni(m) ego su(m) hostiu
Jo. viij qui est ferculu p(er) q(uod) om(n)e
bonu sentitur et degustatum ...
illud Ego su(m) panis viuus 2 i(n) Jo.
ix de pe. di ij./ Eu g(ra)o v/ tu dus/ qui
es pro redemptione gener(is) hu(m)ani
de Ruinus celorum ad yma mundi desce
dit et morte tanden subijt tpalez
ex dehominad. Phian kvj xxx
cu fiducia supplicans humilit(er) et de
uote ut u(er)ga sue consolationis 2 gre
me Reuiciendo iuxta illud u(er)ga tua
2 i(n) xxiij. q. iij nabuc or- v/ tu p(ro)f
tunato dei. x. di. disciplina/ 2 in p(ro)lo
xxiij. apto liber ut sit nichil ...
in me inueniens i inimicus meum
principium in nullo inpediat incedo
que no detrahat in fine optatum
tu incremeto uirtuti habe(re) p(er)mittat
/ 2 ut dyaboli u(er)sutia efficatiue p(ro)fu
geret uexillo cruc(is) duce me
munio ita dicens In no(m)i(n)e patris

z filii, z sp. amen. Ut accedant intra vel
gata xxiii. di. in unione dni Leon. di.
in unione prius. xxiiii. q. vi. non licet
z q. vii. non obsistet. et in similibus
multis est. hoc est quod in prima parte
thematis dicebatur. s. quod diuinis
est invocacio gloriosa que actu efficiat
virtuosum et in qua vigor ostenditur ne
gligentes reddens ac torpidos. sine ipso
enim nullum opus virtuosum perficitur
ut ipse testatur. Jo. xv. sine me nichil
potestis facere. ad quod xxiii. q. i. quod diger.
et similibus. Dicebam quod 2o tangebatur
in themate peticionis concessio graciosa
ex qua effectus adicitur gloriosus. et
in qua effectus gloriosi decor innuitur
diligentes refundens in honore. que
denotatur per illud quod in themate sequitur
Thezaurorum fonte aque vive. Est
enim sacra canonica scientia qua peccatoris
exercitus quisque acquirit oculos dei reminiscere.
post triplex thezaurus inestimabilis. quia
pro numeracione comparari non potest
ut non. i. q. iii. non solum z ff. Haec
Boetius illecebras magnum pondus
auri pecat non putamus esse posse
simul Beatam z diuicias possidere. vi
q. i. gla epi. vbi Boetius est enim
fons potabilis in quo agnus pedicat
z agnus natat et elephas natat
de quo fonte apoc. xxii. ostendit michi
angelus fonte aque vive splendide
tamquam cristallum procedentem de throno
dei z agni et cum in ipso omnes sunt
absconsi thezauri Sapientie z sciencie. ad
vi. q. iii. estimantur qui de isto fonte
bibit de cristo dicitur bibe prius illud
bibebant autem de consequenti eos petra
petra autem erat cristus de con. di. ii. Hec
vero est aqua natabilis natant
enim proficientes in ipsa ad lucem con
templacionis. xxiii. q. iiii. cum in lege
et ista est aqua Sapientie viii. eccl. xv.
aqua sapientie potabit eos ut in potentia
z magnificentia creatoris miratur
refulgeat sapientie. viii. z ipsius in
visibilia per ea que facta sunt intellecta conspi
ciantur. adhec dist. di. ii. quia cum
ipse qui loquelam Gwidonem

conuertit ut perfecte Gwidoniana co
hibeat. ii. q. vi. sicuti quod decretum
est communiter inmiscuit glosa
pie peticionis effectum Continens
thezaurum suum z fonte. i. sing
sacre sciencie canonice nostre
quam cum sit spiritualis homo non
percipit sine deo. de con. di. in
i. sacris sic dignetur infundere
quod loquelam prolatam faciendo
retinebam olim dicitur sic beati
ut sic per hanc sciam nostra
honorificata sint corpora de sp
sen de multa in fi. z alie eiusdem
dicte quod eciam beatitudinem inueniat
de pe. di. ii. illa anima z in sequen
tibus qua beatitudine nobis
concedat z cetera. Deo qua con
suetum est reddere grates seu
gracias illius consuetudinis
nolens esse transgressor cum
transgressor legis sit puniendus
vi. di. in hiis rebus et cetera sequitur.

Principium Batallam

Qui sine salvatore gratie vult sapere
et sine vera sapientia estimat
se prudentem fieri posse non
sanus sed eger non prudens sed
stultus in infirmitate assidua
laborabit z in cecitate noxia
stultus z demens permanebit
Verba ista reverendi domini
scripta sunt per doctorem eximium
Augustinum libro de civitate dei z
sunt transumptiue. xxvi. q. ii.
qui sine. In quibus verbis duo
breviter ostenduntur. Primo ostenditur
in huiusmodi sacratorum canonum scientia in
tipe ac margaritam sciencie in
eadem acquirere volenti salva
toris nostri spiritualis invocacio
dum dicitur qui sine z cetera. Secundo

Subditur contrarium faciens doctoris
Augustini crebris commatis quia non
sanus est primum me ad illud in
citat ob amorem quia qui sincere
se dum me ad idem excitat ob
torte quia non sanus est primo ergo
tangitur in hac sacratissima canoni
stica incipe ac margaritam sancte
incado acquirere volenti salua
tores nostris humilis in vocato
adeoque invitor ob amorem bene
rendi dum ut michi in cunctis
actus dei dedicaremus invocare
ma tam canonica qua ambo
nos ortatur vide di. joh̄ c.
Omnis qui invocaverit nomen
domini salvus erit probatur xxvi
q. v. non licet ubi dicitur Omnia
quecunque facitis in verbo aut opere
omnia in nomine domini nostri ihesu
facite gratias agentes deo. c. c. 2
q. vii. c. non obiciens ubi est
dicitur Sive manducatis sive
bibitis sive aliquid aliud
facitis in nomine domini nostri ihesu
cristi facite in quo vivimus
movemur et sumus cum concor
dat est ex glorioso principe
Justiniano sicuti ibi legitur
principio et specialiter in l. ii. c. de
officio pref. pto affe. in autem de
monachis illud totum a. primo
si quis in autem de ecclesias
ti. toll. vo est hinc duplex
racio prima quia cum actore
deo aliquid agitur omnia feliciter
peragitur. i. q. i. cum paulus
Secunda est quia sine eo nichil
est factum jo. xv. Ad hoc xxiiii
q. i. qui e digmor similis
aut deo dixi quia nil supple
dictus quam humilitatis c. di.
tom. incorrere merito debes in
meo principio in vocare adeoque
invitor ob amorem viri de ea

lago dilige deum et cetera et proximum. de pe. di.
ii. ergo Secundo tangit contrarium faciens
doctoris Augustini crebris commatis hoc
in canone qui deo gratias non reddi
derit in penuria maledicetur. Si quis
autem hoc fecerit mandabit deus nubi
bus celi ut pluat super eum ymbrem
et habundancia perfruetur xvi. q. i.
Revertimini Cum igitur in hac sacratissima
canonum stica margaritam acquirere
desiderium animo se volens ymo ut va
lens sine salvatore mea aliquid
vendicare ut non est sed sanus non
fatuus sed prudens constat in meo
principio salvatore nostro domino ihesu
cristo in voto acquo omnis sancte terra
celestes qua terrestres procedunt
ut puta qui caro est corpus et ergo
ut xxxvi. d. hinc est dicens in hunc
modum pater de celis michi pratre
digneris in ictu bonum medium bono
finem conclusum quod michi et vobis prestare
digneris qui sine fine vivit et regnat
in secula seculorum Amen Sequitur

Principium doctoris

Johannes est nomen eius luce i. et
hystorice recitatur i. q. i. c. Nomen
de antiqua consuetudine a romanis
specialius introducta contrahit originem
tum a singularibus condicionibus
quibus quis specialiter honoratur honoris
a suis singularibus quibus quis specialiter
decoratur ac re multiplici genere nomen
accepit grossum et grande ita narratur
contigisse valimus li. suo de dictis et
factis incorribilibus antiquorum ten
tipione affricanum qui dictus affricanus
eo quod totam affricam romano
imperio subiugavit Certa est torqua
tum manlium qui dictus est torquatus
eo quod singulari certamine gallum for
tissimum vicit et torquem auream quam

ↄ̄testabat secu tulit pbat² militis q̄
cu ad statu sublime electus ascendit
nome suu mutat. Ite Jeron[imus] i canone
sic dicit. clerici qui d[omi]no seruiunt ante om[n]ia
intelligere prim[u]m vocabulu studeat et q̄
dicit² si enim clerus grece latine sors
interpretat². Propt[er]ea clerici dicunt² quia
de sorte dni sunt. vel qua ipse dns
sors .i. p[ar]s clericor[um] est. vel quia ipe
pars dni est. vel dum ptem habet
xij. q. i. clericus. ex de pben. cu secdm
Sic etiam pbat² i monachis qui nome
ex sanctitate receptu. Ite aug[ustinus]
meliores et sanctiores no inuenit
agnosce debent legit². cum sic i ca
none Simplicit aut fateor ~~carit~~
caritati vestri coram dno deo nostro
qui testis est michi sup animam
meam ex quo deo seruire cepi quo
difficile expertus meliores quam qui
i monasteriis p[ro]fecerunt non potui
inuenire. xl. vij. quamlibet. Postremo
sancit q[uo]d scribit Jero[nimus] ad paulinum Si cupis
esse q[uo]d diceris monachus .i. solus quid
facis in vrbibus que vtique non sunt
solor[um] habitacula s[ed] multor[um]. habete sim
plicitate columbe ne cuiq[uam] machi
neris dolos et serpentis astuciam
ne alior[um] supplanteris insidiis. xvj.
q. i. Si cupis. Insuper et i Romanis
pontificalibus clare patz vt in di
legimus Junctis hijs que notauerunt
plene moderni i p[ro]hemio sextilib[ri]
Significat² hoc scriptura sacra ut melius
factu narrat gen. xxxij. vbi legit²
q[uo]d cum Jacob in forti lucta facta cu
angelo quasi preualuisset ut inde nome
acciperet tamq[uam] ab insigni facto dic
tu est ei nequaq[uam] uocaberis
Jacob sed ~~ysrael~~ erit nomen tuu
et secdm vnu modu fortis vel forti
tudo interpretat². Ite et sequit² i textu
qui si contra deu fortis fuisti quato
magis contra homines preualebis.
Cum itaq[ue] cum nomine preeminencie
doctoralis habere desiderat. duplici

virtutu cingulo dotatus existat
debent enim here int[er] ceteras vir
tutes gratiam conuersacionis
preeminente maxime ex ho
nestate mor[um] gratiam erudicio[n]is
prudente congrue necessitati
et indigencie auditorum
ut p[er] illas apud deu et homines
sit graciosus in vita apud eccle
siasticos et auditores sit copio
sus et vtilis in doctrina. hat
duplicem gratiam doctor ille gen
cium in fide et veritate sicut paulus
apostolus anticipat. qui de se loquens
i. ad corinth. xv. c. Sic dicebat
gracia dei sum id q[uo]d sum et
gracia eius in me vacua no
fuit et transumptiue in canone
xxxij. q. iiij. Clamus nos. de
venti in cu p[ro]d. quippe. Gra
in quod dei sum p[ro]pter honestate
eminentis vite. et gra eius
in me vacua non fuit. propter
copia et vtilitatem affluentis
doctrine et sine dubio doctori
qui no habz ista duo merito
posset dici q[uo]d eundem manus
gloriari de doctoralis tytulo
per quendam sociu fuit dictu
Cur gaudes tenue doctoris
nomen habere Nomen habes
sine re nome rem p[er] quere
Ille cum nome no sufficit
sine re xxxij. q. iiij. Forte
et q. v. c. gl. de pe. di. i. ecclesia
dns aut Johannes filius meus
in actu pnti lic[entiandus] i psalmis dns
Reuerendus habuit gratiam ho
neste vite et conuersacionis in
statu disciplinatus. gratiam vtilis
doctrine et exercitacionis in actu
Baccallariatus ex quibus carendo
meruit gratiam et gloriam sub
limius exaltacionis in gradu

et eminencia decoratus / sicut ille
pius mirante / qui numerat mul
titudinem stellarum et omnibus
nomina vocat ac multiplicis gre
ex singularibus condicionibus
ex factis actibus et specialibus nomen
sortitus est gloriosum et grande /
vocatur enim Johannes id est in quo gracia
unde verba thematis preassumpta
Johannes est nomen eius et in
dicte in hiis verbis quatuor consi
deranda circa ipsum et quelibet com
memorandum vitam et circa

vitam	in vita sanctitas
doctrinam	in doctrina soliditas
famam	in fama celebritas
magisterium	in magisterio sublimitas

Johannes est nomen eius

Secundum hec tria tangitur
tria dum Johannem
condicio virtuosa que
pertinet ad vitam Johannis
de quo Jo. quinto ille erat lucerna
ardens et lucens / perfectio studiosa
que pertinet ad eius doctrinam est
de quo Jo. viii puteus altus e
sine dubio sancte et doctrine opus
luminosa que pertinet ad eius fa
mam nomen id est re bonum cele
bre factum est nomen eius / et
promocio gaudiosa et magis per
tinet ad eius sponte tangitur
ibi eius Johannes est nomen
eius Eius promocio gaudiosa merito
est et esse debet / Gaudiosa a
parentibus a quibus educatus /
Gaudiosa parentibus cum quibus
conversatus / Gaudiosa doctoribus
inter quos sublimatus / Gaudio
sa scolaribus super quos exaltatus
Ista primum ostenditur dictum Sapie
pro. x. filius sapiens letificat
patrem et in canone ~~x~~ di
cto / Et merito si enim multum
artifex gaudet et letatur in suo
opere / quanto magis pater in filio /

Sapiens dum enim Johannes letificat patres
non solum a quibus propagatus sed etiam
sub quibus informatus quales sunt
doctores tamquam sapiens filius semper
letificavit ut potest qui semper sapienciam
quesivit et amavit ut posset dicere
illud Sapiencie viii. hanc amavi
et exquisivi a iuventute mea quesivi
michi sponsam assumere et amator
factus sum forme illius invocavi et
venit super me spiritus Sapiencie et preposui
illam regnis et sedibus et divicias nil
esse duxi comparacione illius sicut enim
fragmine mali punici oleum effusum
nomen tuum tincturarum simul in odorem
unguentorum tuorum ideo michi adulescentule
iuvare et ad colles libani et loquor
sponse mee tota pulchra es amica mea
et macula non est in te / veni de libano
veni et transibis a monte Seyr
et Hermon a cubilibus leonum a mon
tibus leopardorum / pulchre gene tue
ut turturis collum tuum sicut monilia
oculi tui columbarum absque eo quod intrinsecus
latet vulnerasti cor meum in aspectu oculorum
tuorum / quam pulchre sunt mamme
tue soror mea sponsa pulchriora
ubera tua vino et odor unguentorum
tuorum super omnia aromata habentur
Eccl. xxvi. di / ecce ubi Salomon xxvii. in
t. qui sine iniuriis hiis que habentur
xxvii q. v. c. non est nostrum / cum ibi notatur
de facta vivit. c. i. an. fi. Ecclesias at
Sapienciam istam in sponsam assumpsit
non dum tamen circa filios generat / quia
non dum potestatem accepit ubique docendi
maliores propagandi / Sed nunc cum sua
promocio ad hoc specialiter ordinetur ut eius
copia in alios tamquam filios propagetur
absque eo non humana ut sapiencia
genuerit merito est gaudendum cum sibi
ex filio tam sapiente tantam filiorum
generaciones successisse et sponsalia con
fessarum nunc factarum ad domum patriam
cum ista redire letabuntur coram te
sicut qui letantur in messe sicut ex

ulcant auctores capta preda qm dividunt
spolia ysa xo. ut accidat illud Jo. xvi
et exponat² de puerpe domo mulier. cum
parit tristiciam hz quia venit hora eius
Cum aut pepit filiu iam no meminit
pressure ppter gaudiu quia natus est
homo i mundu et habet² in decret' de q.
d. i. lxxvi. d. Femina / mulier pariens
domus patria est ut alia que electi
tenes sequitur tristicia hz du q electo
impendit² utilitati domus cuius sub
esset² Sed cu pepit filiu cu adprofectoz
perduxit electum no / no meminit
pressure ppter gaudiu quia nat' e homo
in mundu hoc e adprofectu no solum
hospicij vel unius studij / sed ipse totius
mundi / Idq. xx. de elec. cu ex eo tum
conditor ppssime go dns Johannes
est in Johane altes figurat' de quo
scriptu est multi i nativitate eius gaudebunt
Erit go pmotione gaudiosa parcitibus
aquibus educat' 2 filiis quibus infra i.ii
Secundo dico pmotionem gaudiosam partibus
cu quibus conversat' Apls d' i. ad corinth.
xii q. si gaudet unu membrum gau
deant sibi omnia membra et sine du
bio tanto habundacius quatu membrum
int membra fuit excellencius Vnde in
gaudiu capitis omnia membra debent
concurrere / a quo et constat et dolore
et gaudiu in membra descend' 2 ideo no
licz membra a capite discede' de prescrip. cu
no liceat. de hijs que fiunt. apla. no
ut. cu contor. Cu i² dns Johannes
huius vniversitat' 2 mistici corporis mem
bru de pcipuis grandu doctoralem hodie
accipiat / mirx no e si omnia membra
i. tota vniversitas in honor ipsius affluat
2 tanti meriti tanti q3 gaudij pticeps
fiat / ut accidat id hest' viii Nova lux
~~lux orta~~ dixit visa e gaudiu honor et
tripudiu apud omes Iudeos. hec. v. de
hac congratulacione qui 2 gratulacone
gaudij figura expssa luce i. c. vbi legitur²
Elizabet impletu e tpe parendi
2 pepit filiu et audientes vi
cini 2 cognati eius quia mag
nificavit dns miam suam cu
illa congratulabant² ei Elizabet
Johanez parens domus vel ci
vitas nato vel patria vel pate
vniversitas dum Johanez novu
quasi filiu eo pe gignens in
quo sine dubio magnificavit
dns miam suam / cu domi
civitate nacionez patriam uni
versitate istam dando talem
filiu q audientes vicini sui
vel cognati patere sue nacionis
merito gaudent cu eius gaudio
et gratulant² i quo concor. di
gaudio gaudz altissimus et
gloriat² i membris suis xi. q.
iii. Archiepiscopus
Dixi tercio gaudiosa fit doctoribus
int quos sublimat' pp unum
caritatis ut pticipes eius deum
boni faciat pticipes gaudij
et gaude' cu gaudentibus 2 fle
cu flentibus ppter q scribitur² q de
aliorum fletu ridendu no est
de penit. perfectis. fact. de iud.
quia sup hoc. 2. c. no mirabilis
Sic eni i corporibus superioribus
maior est participacio sic
in doctoribus qui int scolasticos
gradu tenent superiorem maior
dz ee dilectio 2 caritas vnio /
Absit eni q sint sicut pharisei
de quibus dr plures q gravant²
ad invice sibi detrahentes et
impedientes tales eni dicuntur
tes vel aliud faciunt nisi in
pulverem suffiant 2 in oculos
suos terram excitant xi. q. iii. int
verba / Intantu go gaudio decet
dominos doctores pticipes ee
gaudij ut sint similes de quibus
scribitur. Malachi. ii. c. In figura

oriri

videntes stellam que antecede
bat eos stante ubi erat puer
gavisi sunt gaudio magno/
Stella mistice potest dici docto
ralis dignitas que antecedebat
bacallariu/ 2 stat sup licenciatos
doctoratos/ hanc 1ª stellam videt
magi s. doctores/ magi amagnitu
dine sciencie stantem 2 residente
hodie sup dnm/ Johanes puero
rum sensu 2 scia sed novitate
graduus puritate/ 2 inudicia gau
dent gaudendo gaudio magno
ut dicant cu aplo ij. ad corinth
i. adiutores sumus gaudij vri
quia sibi similes invenit in ho
nore ad hebr. xvj. di. nimi i pu
lxxiiij. d. c. honoratus. de elec
tis insuffam/ Ecce promotionem
dni Johanis gaudiosa doctoribus
quibus communicatus est et
ideo qsto eius promotionem
gaudiosam scolaribus sup quos
exaltatus Job iijº scriptum est
effodientes thezaurum gaudent ve
hementer cu invenerint sepulcru
ta cu gaudiu invento reci
quepte 2 dni desiderate de sapia
scriptu est sapie vij Et omne
auru in comparatione illius/ 2 ta
qua lutu estimabit argentu
in comparatione illius 2 in sta In
finitus est enim thezaurus oibus
quo qui usi sunt participes
facti sunt amici dei Iste thezaurus
divinus de quo scribitur Job iijº q.
q. non diffodimus s. go effodientibus
thezauru magnu preat gaudiu
invenisse sepulcru quale dz
ee gaudiu scolaribus querentibus
thezaurum sapie tu in ipso licenciato
dno Johe tamquam in quo deus
sepulchro posuit tantam co
piam invenire In ipso namque
dno Johanne sunt omnes
thezauri sapiencie 2 sciencie absconditi
ad colosn. 2 tu sumptive xxx vij. di. c.
sed cum/ ut accedat ad figura illud math
xiij simile e regnum celorum thezauro
abscondito in agro quem qui invenit
homo abscondit 2 pre gaudio illius va
dit 2 vendit universa que hz 2 emit
agrum illum de isto agro videt loqui
Marcellus papa x c. vj. di boni pnci
pis est s./ Sed go dns Johannes egit
in querendo thezaurum sapie abscondi
tu in agro corporis in dici vel in agro
studij Abijt de domo sua 2 vendit
i. divisit que habe potuit et emit
agrum teste Socrate de quo xij. q. ij. gla
ubi socrates frequentavit studiu
ut inveniret sicc thezaurum tu conscet
absconditu 2 reconditu in agro pre
ci omnia vendimus/ Ager emitur tolitur
2 frequentetur ut thezaurus sue sapie
a nobis habeatur Congruu e go ut
sua iusta admissa petico 2 postula
ta concedam ut sic sapia i eius
pectore recondita patenter tradatur
2 p traditionem in signum occultatione
receptam in lucem pducatur/ 2 patetur
ex sponsa sua pulcherrima filios
pagaud et primo pecijsti birretu
Birretu 1ª capiti tuo impona ut in
eo 2 in eo patent distribuatur studiosi
labores gloriosus triumphus 2 eo ma
iorum doctorum ornatu iam dictus appareat
dignitatu de quib. apoc. xiiij. Birre
tu igitur capiti tuo impono i signum
2 primum doctoral honoris triumphal
2 magnificencie ptatis adz xxx. d. si
quis birrorum
Scdo cathedram tibi assigno 2 sicut
filij Bernie qu ille beatissimus qui non
amore supbie vel avaricie sed iusticie
2 doctrine sit in ea exaltatu 2 io ipse
non e beatus est qui non habuit in consilio
impiorum nec stetit in via peccatorum quantu
ad superbia nec in cathedra pestilencie
quantu ad avariciam 2 io merito

senior i. doctor est congregacioni rec
tui euocandus / iuste enim doctores / senio
res vocantur non etate sed virtute lxxxiii
di. porro xx. di. c. si in libris senatoris
Terno per istis ostuli & ostuli tibi ferio
meum signum adiungeris gradui & actui
magistrorum & maneris in pace scolarium
et doctorum et seruabis unanimiter et con
cordie que sunt salubria statuorum de
peten. dilecto. de priuil. cum olim. i. war.
Quarto per istum librum librum tibi concedo
accipe librum et considera beatus
qui legit & qui audit verba huius libri
apoc. i. ar. de con. d. iii. sic insistis
Postremo aute quesiuisti benedictionem
benedicat tibi deus & custodiat te ostendat
faciem suam tibi & misereatur tibi / co
lat vultum suum ad te et det tibi pacem
adhuc de sepul. sup cathedram sed igitur
benedictus in ciuitate / benedictus in agro
benedictus fructus terre tue / fructus iumentorum
benedicta cunctatua / habundare te faciat
deus in omnibus bonis aperiat tibi the
saurum suum optimum / & benedicat cunctis
operibus manuum tuarum / percuciat deus ossa
inimicorum tuorum & qui oderunt te non
consurgant facit ad predicta xvi. q. i.
Peruenit xxiii. q. i. noli. et fortitudo
qui benedictionem tibi & vobis omnibus con
cedat qui viuit & regnat in secula seculorum amen

Arenga probaenciando nouo doctore

Johannes est nomen eius luc. i. qui
non sit decantare / habeat de aniquacu non
potui decanere ut fieret vos doctorem
sed habeo de aniquato ut vos licenciem
in doctorem // Sed quid est hoc aniquas Jo
hannes est nomen eius sed modo dico
Johannes est nomen eius ubi tria con
sidero manquacio gratie liquore Johannes
qui interpretatur gratia sufficiencie superiorem
est excellencie decore nomen eius
procedit conditio graciosa Johannes accedit
presentia virtuosa est sed sumitur primo
graciosa nomen eius non ut doctor.

atque precedit i. condicio gratia graciosa
Johannes Jo. i. fuit homo missus
a deo / sed adoctorando / cui nomen
erat Johannes / quare missus quia
nemo imponat sibi nomen
honorem et. viii. q. i. inscrip
turis de elect. qualiter sed quare
a deo quia sine ipsa factum est
nichil Jo primo. de pe. d. i. co
nuertimini vii. sine me nichil
potestis facere xxiii. q. iiii. de
tuis / sed quare Johannes quia
inter natos non surrexit ma
ior Johanne mathei xi. cum
omnis professores sicut episcopi sunt
dignitate compares xc. iiii. di.
legimus accedit presencia est
mathei iii. qui post me venit
ante me factus est cuius
non sum dignus corrigiam
calciamenti soluere. de pe. di. i.
sunt qui arbitrantur. et Quia
venit iacet non iacet non
stat sed venit & ambulat
de virtute in virtutem ut videatur
deus deorum in syon de pe. di.
du stans sed quare factus
est nisi quia magister errores
euitet et xxiii. q. iii. quat
& cap. appetit. et. xlviii. di.
c. si. sed quare non sum dignus
corrigiam calciamenti sol
uere nisi qui in omnem terram
exiuit sonus eius / & in
fines orbis terre prudencia
& sufficiencia eius xix. di.
ita dominus nam est & erat lu
cerna que illuminat omnem hominem
Succedit promocio gloriosa
nomen eius. Jo. xxiiii. hoc
est nomen quod vocabit eum deus
iustus noster / Sed quare deus
nisi quia diuinitas & alios
gubernare meretur / gubernacio
n pertinet et xxx v q. ix. sine

Sed quae nostra nisi quia nobis
in gradu statu similis est factus
ut xxxvi. caro enim et frater
noster est caro in humanitate stat
in doctorali dignitate attollite
portas principes vestras et ele
vamini portae eternales et intro
ibit dominus iustus noster etc.

Principium in initio studii pronuncia(n)te primum canonica etc.

Si quis venit ad vos et hanc
doctrinam non affert nolite eum
recipere in domum nec ave ei dixeritis.
Haec verba sunt [illegible] scripta in
canone xxiiii. q. i. omnis qui.
In quibus 3a notantur. Primo
enim premittuntur quedam que
sunt in lectione necessaria. Secundo condi-
ciones canonum eminentia.
Tertio captatur auditorum be-
nivolentia. Et sic primo tangitur
status lectorum ubi cum dicit si quis
venit ad vos, i. in civitate vel
dic nationem pro civitate dicenda
ad vos qui estis zelatores
veritatis, vel talibus et non aliis
est veritas aperienda ut xliii.
di. in mandatis. Secundo tangitur
status scientie legende ubi sub-
iungitur et hanc doctrinam non affert
hanc, i. sacrorum canonum scientiam
quam in presenti cum dei auxilio
tractaturi sumus, quod sit preciosa
sunt demonstrat. [illegible] de cele-
missarum cum marthe. Tertio
tangitur status auditorum ubi
cum dicit nolite eum etc. Circa
primum notandum est quod in lectione
3a sunt in lectione necessaria.
Primo sancte veritas. Secundo morum
humilitas. Tertio mentis tranquil-
litas. Requiritur primo quod habeat

sancte veritatem circa quod duo requiruntur.
Primo quod eam apparentibus et maioribus
eius adinveniat. Secundo quod equaliter eam
retineat. De primo loquitur C. xxxiiii.
di. Relatum xvi. q. i. Si clericatum nisi. Secundo
loquitur C. de hereticis. cum communicatio
Impr. ubi dum Si quis assiduum intelli-
gendi et c. ad tamque impietas [illegible]
etc. xxxvii. di. qui de mensa circa medium
que veritas potissime consistit in tribus.
Primo in questionibus dilucidandis. Secundo
in contrariis dissolvendis. Tertio in
notabilibus eligendis tradendis que
circa nos vel numquam haberi possunt ubi
in sancta veritas [illegible] habeat
unde quod dicit ipsa veritas ego sum et qui
sum ad lucidandum omnes obscuritates
questionum via ad dissolvendum omnem
contrarietatem contrariorum. Veritas ad eru-
ditionem notabilium sub compendio
tradendorum. probatur. [illegible] xiiii. viii. di.
i. consuetudine. de pe. di. ii. si. cum
circa pri. Secundo requiritur quod habeat morum
humilitatem. Et quod circo dicit C. quod nil
splendidius fulget in mente legentis
et presidentis quam humilitas. C. di. con.
morum. circa medium. Propter quod dicit alibi idem
quicumque habet aut propriam doctrinam
arrogantiam etc. xxxviii. di. hoc habet.
circa dicit quod humilis debet esse doctrina [illegible]
cum de [illegible] et esse humilis. Tertio requiritur
quod habeat mentis tranquillitatem que con-
sistit in duobus. Primo in cogitationum
pravorum motuum restrictione. Secundo in ter-
rorum obiectionem [illegible] quod primo requiritur
quod varias cogitationes et pravos motus
abiciat et ideo dicit Ieronimus non valet circa
etc. Et adhibe duo remedia quorum unum
est quod ames scientiam scripturarum. Secundo quod ali-
quid semper facias ut te [illegible] de con. di. v.
nunquam. Tertio consistit de terrorum ab-
iectione et ideo gregorius [illegible]
ordinari promovere. Exo. xxx. c. per que
intelligimus spiritualiter oppressionem [illegible]
operibus qui sic gradibus non premittit [illegible]

sursum respiciunt sed semper cum ad terram
deprimit / sic divicie mundane semper homi-
nes trahunt ad terram non permittunt oculos sursum
levare ad veritatem sive contemplanda
ut hec leguntur extra de vo. xl. iv. hunc et
cum eciam medium / unde quod dicit . c . quod sicut
habetur xl . vij . d . Dicunt hij / et ideo ille prius
Nota potestates ac abiecit peccuniam xij . q . ij
Dignitates vero secundum nondum est quod inter ecclesia
excellenciam sive canonice et doctrine con-
sistit in tribus / quia est mediator et
pertinet hominis ad [illegible] corporis
ad supremum [illegible] ciuilis addicimus /
Preuat ergo causa humana bona per scienciam
et mediator hominum in iure adduc-
[illegible] modo [illegible] primo ostendit in effabiles
dei [illegible] et [illegible] admirabiles di-
vinarum personarum de summa trinitate
Secundo ostendit hominum in fina materiam
et [illegible] [illegible] ut xvj . q . ij
visis / Secundo est [illegible] quod unit ter-
na corporis substanciam celestibus
ita cum homo ex duobus consistat /
ex corpore et anima / de celebra-
cione missarum in quadam / et corporis terrenum
velud ponderosum [illegible] appetat /
anima vero spes agilis ad supera aspiciet
qua vigente sursum [illegible] de decima
c . i . ista tanquam bona [illegible] ut
anima tanquam nobilior corpus [illegible]
ad se trahat de [illegible] et obe . post
de pe . et re . cum infirmitas . Tercia quod
unit leges civiles spiritualibus / circa quod
est sciendum quod tria sunt tempora tempus
ante legem et sub lege / et gratie primo
fuerunt tres [illegible] prima [illegible] de
qua iusticia de iure nat . c . i . di . ius
nale / Secundo ius naturale . de quo
v . d . c . si . et lex generalis vj . di . c . si in-
fi . Insecundo aut fuerunt / tres [illegible]
de [illegible] post [illegible] c . [illegible] canonica
et ciuilis de qua est ad [illegible] videndum
[illegible] secundo est sciendum quod lex divina
consistit in lege evangelica / [illegible]

papam regitur [illegible] et spiritualiter
anima / et per hanc intelligimus religiosi
mendicantes qui non [illegible]
ut in communi ciuilis quod consistit
[illegible] consulto / et preceptis
imperialibus / [illegible] papam [illegible]
et ea que spectant ad eius uti-
litatem reguntur et obmittit de
[illegible] ut apparet in usuris
legibus . ff . conciss et [illegible]
[illegible] et in divortijs pro-
missis et in similibus et pro hac
[illegible] xj . q . i . te quidem
verum quia clarescente luce
evangelij advenat nobis
rex noster [illegible] et
compositus duabus naturis
divina . s . et humana / adiungimus
[illegible] et compositione [illegible]
quia in hoc seculo mixta consistunt
[illegible] qui [illegible] abdicant et [illegible]
[illegible] retinent ut monachi /
canonici / [illegible] / clerici et
ut ipsi in sua legem mixtam
et compositam haberent / et ideo
[illegible] ecclesia
advertentes legem divinam
quam [illegible] consciencias
[illegible] sed quod [illegible]
religiosi quod est [illegible]
[illegible] in quod incidunt
xvij . d . duo mala [illegible]
et de primo [illegible] et de secundo
ex [illegible] legem
humanam considerantes
nimis largam [illegible]
[illegible] cum coniugati
et ideo ipso spiritu sancto imbuti ut l .
d . Si quis dyaconus / ipsius
spiritus dona ac [illegible] xvij
q . [illegible] / xxvj . q . i . [illegible]
latores / [illegible] hominum in
[illegible] lege sua considerantes
que [illegible] materia

ut hunc legem construe(re)/ Convene-
rit scriptum quod omnis splendor re-
thorice sic omnis modi practice
locutionis et l. xxxviii. di. c. sunt
qui. Et ideo cum legentes [illegible]
lege divina s. leges moysicas
tractantes sibi cogentes
de ipsis auctoritatibus tamquam
de competenti materia compila-
verunt quandam legem per quam
ordo clericalis et universalis ecclesie
regitur ut habetur et probatur extra de etate et
qualitate in principio ubi ex auctori-
tatibus novi et veteris testamenti
probatur quandam legem. Nunc est
questio quomodo sopiri valeat
que si forte contingit per legem
civilem i. per admittendum et fa-
miliarem cum ~~[illegible]~~ secularem
non respicit per dicta sacra canonica
ut habetur et probatur extra de privil. sup
specula vult permittendo dictas
questiones sopiri extra de novi
operis nuntiatione c. i. Et ideo cum
corporis regulis divinis materia
de qua tractata est acceperunt
compositores ductu divini spiritus
ideo ipse canon nominatus est
qui latine idem est quod regula eo quod
recte ducit iii. d. c. porro et c. ar-
g. ut nomen sit rei conveniens
extra de dona. inter virum/ Unde habet
et illa que legem divinam decla-
rat et interpretatur xxxvii. i. q. i.
sic enim [illegible] in glo. habet
est illa cum lex civilis sponsam
simulat ut c. parlle sup specula.
xix. d. in memoria. Item habet
et que inquisitas et peritos et
inficiatores interpretat et plus
negociatores dampnat xxx-
viii di. nonne grammaticam ini-
tiam et puniria sponte recepit
sed prevaricatores contempnit/

xxxviii. di. Si quis grammaticam. Tercio
captatur auditorum benivolentia ut eo
quod pena duplicem penam habet stiam non
afferentibus. Sed quis duo facit primo ap-
ponit primam. Secundo secundam. Circa primum
notandum quod bonus hic accipi de duobus
modis uno modo quod peccato aliqua
puta consilio ad quod non notabiliter
nisi non secus habet stiam sic al. xvii
q. i. co. Secundo prima circa aliquibus non
affectibus habent stiam non recipi non
debet ne tamquam reus [illegible]/ declarata
et qualit. c. plus sic accipit xxiii
q. i. in omnibus. Tercio secundum
est dicere per [illegible] de quo eo de pe.
ex. tu de sidicas et reale/ de quo xviii
di. de eulogiis. Et sicut accipitur
hic qui ponit principium supplicat
usque in finem de con. di. i. nullam
Primo audax inceptum tamen dicat quod
ponit. Secundo diligens medium supplicat
Tercio consequenti finis desiderium ibi
tamen dicit usque ad finem. Primo audax
inceptum/ ita in rebus inchoandis
audacia requiritur/ sed audacter ex
assurge et speciem suam in illum pone
qui nullum et est extra de bap. maiores
attendens cum principium sit potissima
pars cuiuslibet rei ff. de origine iuris
l. i. primo dum tamen bene incipit in
se [illegible] dimidium intelligitur [illegible]
dimidium facti qui bene incipit
hz co. de decurionibus. Sicuti de tempo.
ordi. [illegible]. Secundo medium diligens
requiritur et dico diligens propter conti-
nuationem quia multum in diligentia
consistit [illegible] illud/ [illegible]
[illegible] vigeat [illegible] si [illegible]
[illegible] deficiat [illegible] illud sufficit
locus [illegible] principia i. de pe. d.
ii. [illegible]/ et nil traditur [illegible] extra
de bap. maiores. Tercio consequenti
finis desiderium quod est affectandum/

co. decretalis c. i. cum bonus/ finis non
pugna coronet de nom. opis. initia
c. ij. in fine. da michi intellectum et verba
prophete in quibus tria sunt notanda primo
corporis defectus humani intellectus postulandi
necessitas ibi cum dicit da michi intellectum
secundo informati intellectus operandi con-
gruitas scrutabor et tercio vigilitas
operis perseverata voluntas. et custodiam
illam et vij hic per ordine primo tan-
git status scolasticus primo enim dicit
claro et puro intellectu adeo pete quod probatur
de pe. di. ij. principes/ cum sequentibus
de con. de iij. placuit secundo decet totum
in legem et lectionem eius ponere
scrutari i. ingiter inquirere/ et meditari
plene scrutari. i. pe quod probatur p. c. xxxiij. q.
vlt. occidit xxv. q. ij. grauem/ tercio
retenta lectione ad effectum producere
quia scriptum est/ sine comedimus et
xxvij. q. vlt. non observetis. cum enim
quia adeo sumus fragiles et fra[n]gendo
periti de con. di. iij. firmissime/ et item
nobis demon insidiatur qui mille
modis scit nocendi xvj. q. ij. visis. quod
nisi nobiscum dominus semper principaliter
fuit mortui et plusquam mortui re-
putamur/ de pe. di. i. resuscitamus/
et ideo ne hoc per fenestras meas in-
trent ut c. visis/ et contra cristi perfectio
me perficiat in peccatum de pe. di. i. secundo
post naufragium/ ideo in principio clamare
cum augustinus fratres quantum possumus deus ad-
iuvet de con. di. iij. queris ffe fi/ vero
quod modicellum grandem in nos ascendere curio-
sius in nos quos merito nos scolasticos
appellat. ff. de iustis. et iure li. et ali-
cuius scolasticorum graduum quos ascen[den]-
do natis tamen singulacio permisso
de con. di. v. inquit ideo in hunc
modum in innovem signaculo scribo ecce

Principium in nouum incipientes/

Non ascendistis ex adverso nec
posuistis vos pro domo israel ut
staretis in prelio in die domini ezechiel
xiij. c. xliij. d. sic rector/ tota
principium/ vij secundum apostolum i. ad
corinthios x. et xxxvij. q. vlt. non
observetis/ sive comedatis sive
bibamus nomine domini in vocare
debemus ut psallentes c. non observetis
in fine/ ideo ego confidens
de immensa illius bonitate quod
cottidie tonuit in platea/
petite et accipietis pulsate et
aperietur vobis et qui dat omnibus
affluenter i. q. ij. quicquid/ qui
vniuersa creavit ut dicat
beatus augustinus i. q. i. multi. de co-
di. iiij. cum. adsit hoc principium
aggredior ad honorem dei et glorio-
se virginis matris eius ut consequenter
dicitur et nisi pallij. ad honorem
que nempe premitto per-
singulos gradus meos ut de pe.
di. ij. dum statim erat puer/ et fac
de immunitate ecclesiarum.
decretum li. vj. ne cum vexillo
civitatis ymaginibus signato/
meo puer in mente ducendo
presumere et ut attendat quod
legitur de testi presumere deum
de dolo et contumacia veritatis
tota sunt xxxiiij. q. i. quod alie-
nus ad medium/ hoc facto ad
meum thema prescriptum redeo
quod est tale non ascendistis ex
adverso et xliij. di. sic rector
in quibus verbis duo breuiter
tantum annotantur/ primo enim
premittitur audax iniciu[m] non
ascendistis et secundo subsequitur
correcti finis desiderium dum
dicitur ut staretis in prelio

in die domini primo enim dico quod p
mittitur audax inicium nam in rebus
inchoandis audacia requiritur
ut inchoatur propter infinitatem
hudanam/ de medio et de fine de
beat trepidare que quodam
modo de facili labitur ad delicta
in auten de monachis c. Si quis
igitur toll c. 2 no. de pur. ca. c.
cu in iuuentute/ glo. que est
Sed audacter debes assurgere et preciu
suam in illum ponere qui nullum
opus imperfectionis nouit ex
de bap. maiores/ Sed oppon
in finecipius et de pe. di. in.
sunt plures/ et io cont etc.
loquitur per inussu thema Non
ascendistis ex aduerso sic o vos
scolares i. interponendo vos
quia non ascenditis ut oppo
sitis s. pro veritate docenda
vos siue ascendentes qui estis
relatores veritatis nam filius
et non alius est veritas nostre
canonice scientie illico aperiendi
vbi dicitur in mandatis/ Sequitur
pro domo israel Sic nostra cano
nica scientia potest vocari israel quod
israel interpretatur vir videns
deum ita possumus dicere quod per istam
canonicam sciam possumus
videre in omnibus/ nam hec est illa
que lege diuinam declarat et
interpretatur xxviij q. i sunt enim
Item hec est illa cui lex ciuilis
spontanee famulatur ex de priuil.
super specula viijo di. in memoria
quemquam canonem vocetur aliquo
ciens lex ut in di. sicut sunt
et ibi recitauit plures casus
doctor de carti qui notanter
per quo de deo in quodam libro
qui vocatur liber diuisionum
prout dicebat Item hec scientia et p(ro)fess(or)es
negociatores seu prelatos sine precepto habentes
locupletari querentes dampnat xxx
vj. di. nonne Item grammaticam et musicam
et similes scientias sponte recipit/ sed earum
perseueratores dampnat c. di. Si quis
grammaticam/ Sed inter alias scientias nostra
scientia canonica potest eminentes appellari propter
3a/ Primo quia est mediatrix et procuratrix
vnionis hominis et dei/ Secundo terrenum corpus
ad supremum Tercio ciuilis iuris addimin
primo enim dico quod est eminens quia pro
curat tamquam bona persona et mediatrix
vniri hominem deo/ et hoc potestis inde
nam primus oudit ineffabilem dei essentiam
et proprietates admirabiles diuinarum perso
narum ex de summa trinitate per totum
Secundo oudit hominum nuperrima materia
et innuentia procla precedentium/ ut xviij. q.
ij. visis. de con. di. in fi uissime/ et cum
similibus Secundo est eminens quia vnit
corpus terrenum celestibus/ nam cum homo
ex duobus constat s. ex corpore et anima
de cele. missarum. in quadam/ et corpus
terrenum tamquam ponderosum centrum
affectat anima vero tamquam spiritus agilis
ad superiora aspirat quam vigente
de corpore conditione corporea similiter
ipso in sublimiora condescendit ex
de renunc. c. i. ista nostra scientia canonica
tamquam bona procuratrix procurat ut ipsa
anima tamquam nobilior corpus terrenum
ad se trahat ex de maio. et obe. solite
i. x./ quod autem sequitur et c. de pe. 2 rr. cum
infinitas Tercio dico quod est eminens
quia vult leges ciuiles adiprium no
diuinum seu spirituale et hoc fit quia
ut scribitur nam nec est aliqua questio
quin soporari possit per istam scientiam
que forte si cingeret per legem ciuile
quasi pedissequam et famulam/ cuius
famulatu nostra nostra canonica scientia
non respuit/ ut ex de priuil. super specula.
vult permittendo dictas questiones soporari
ex de noui. operis nunc. c. i. de iudicijs
clericia. sed ista nostra canonica scientia
processit ex cantibus noui et veteris

testamenti eo' deattus. qualit' ij tta
pu q° inuendo sibi anut est eque lege
timlem diue legi/ exqua processit ut
est dictu/ sz beda de ista canonica scia
ita scribit dicens si quis venit aduse
2 that doctrinam no affe nolite eum
in domu recipe nc aue ei dixitis xxiij
q. i. omnes qui verbo dicebam principali
conscruti sunis desiderium. Phc q dicat
ut starres in plis. in die dni tia finis
est semp affectandus eo de mes. c. i.
quia qui ponit principium supple debz
ipsz in fine de con. d. i. inutilis opus
tta finis/ 2 io dicit, q sequentia opa eo
timanda sunt porchis ut dignum
ad eo possimus meritu expectare eo decta-
qualit' intelleces adfi. 2 facit de pe q
inicu ipse dus prestare dignet' amen

Arenga pro doctoranti nouum doctorem faciendo et fili

Exaltet eum in ecclesia plebis 2 in cathe-
dra seniorum laudent eum celeb q
ille doctor legis fiare dd. puteum disti-
pli 2 scolarem dni ff. petu studia
instante pluenua 2 dignum reponi
2 annunciari i doctorum solempnissima
comitiua ut id quod dignus fuit
no neget' ut q desideat ei detur
xxxv. q vo. venimus ut venerabilis
doctorum collegio annunct tam reue
rendu prem dum epm cuius autorite
huic fungor qua est venerando doc
toreb inmendo 2 suadendo allequit'
in his verbis. Exaltent inquid eum
ubi considerandus e honor cottidie
magistralis veluti consensu 2 officiu
2 nome doctorum hec sci vz in dextru
no ul retardabat uetai secdm con
sideracez quaniam primo q sunt stud
2 erudicione pfectis q sic participare
no tam honorabiles sic e doctorum
xxxij. q. ij. q aut/ ordo ut liccncia
2 auctorite sublatis ut sic dicunt

possit exequi officiu tam solempne
sicut doc debetis cu communita
xl ij. d. quecumq xvi. q. c. cete
sufficient 2. c. pt ceteris oppt
prudencia 2 discretione pitus
si debeat admitti ad collegiu
tam celebre sicut e doctores doc
torum xxx vo. di petrus cu ubi
nota. que tria quitu modo
porta congruit videntur tangi
in verbis ppositis competenter eo
sidet eum primo tam dus epe
qui doctores admitti nomen
doctoris nucita sublimandi
Exaltent inquit eum s. istu q
nostit' eo dignus lex d estatimus
ordo deciuunt eu uuctaite 2 lima
exaltetur inquid in cathedra
viij. i. in scripturis immedium
tercio indicant eu doctorum ce
tui 2 collegio sociandum in
cathedra inquit seniorum laudet
eu lig eu dicat' eccli xv ante
morte ne laudes homin q.
d. scdm aug lauda post morte
lauda nauigantes felicitatem
sz cu puenerit ad portu/ 2 duc
sine inilis firmitatem scu
puenerit ad triumphu de pe.
d. iiij. sed ex bonis/ in viso pse
ueraint quia sepe laudatu
temptat clam 2 laus incute
consuerunt scintillare laudati
vi. q. i. sunt plurimi tamen
quia scimus q meruissetis/ vel
laudata reserit ar. xvij q.
iij. sicut excellenciam 2. c. sc.
iij. quia nobis clarius ondas
quitu dignus est doctoris ho
norare eius pecunia no tacy
no no eu sine culpa uider
querisse/ exaltent eu in ecclesia
q. d. dignu sublimate 2 vel
exaltate dicit eu aug. i.
de doctrina xpiana no e dignus
uocar magister quis non

nouit se esse discipulum ut sic
ad honorem magisterii debeat
sublimari primo excellencia
morum ut veniat disciplinabilis
Ideo dicit exaltent disciplinis
et tu actuose et morigerate virtu
tibus inclito exaltari ... di. ma
mur ... ubi ... pes ... eius
et pro hoc dicere potest illud ecclesiastici
li. dne deus exaltasti super terra
habitacionem meam et deuota dni
exaltauit me et quare erit per
terra primo quia studuit agere prudenter
et prudencia est virtutum regula
et mensura i. q. v. prudencia xxxv
di. i. xvi q. i. si cupis mo... id
proverbiorum iiii. posside prudenciam
ne obliuiscaris ne dimittas
eam et custodiet te et diliget
eam et seruabit te arripe illam
exaltabit te glorificaberis ab ea
cum eam fueris amplexatus
dabit capiti tuo augmenta graciarum
et corona inclita proteget te
Secundo studuit intelligere sapienter
quia sapiencia est virtutum domina
et magistra iii q. i. Sapiens de pe.
no. dicitur ecclesiastici xi q. sapiencia
humilitati exaltabit eius quae
sapiencia dicitur non est sapia volup
tatum quia illa inducit mortem
de pe. di. iii intus m si. de cons.
di. v. ne tales io dicitur Roma
viii. Sapia carnis mors est
non sapia tripudiacium quia
illa inducit perdicionem xl viii
di. ep. et c. sicut hij quia per
paratus ... est terrena animalis dya
bolica sed sapia sacra et celestis
quia hec inducit beatitudinem
xxxviii d. c. io dicitur ps. iio
beatus homo qui inuenit sapienciam
quia si per lex dni in uiolata
docens honeste nunc xl. i. di. i.

conuiuens etiam docens noxiam cohibere
quia ad hec leges produntur ut appetitus
noxius et testimonium fidele docens iustus
sine iudicare xxii q. iii c. iniustum et
sapienciam prestans paruulis semper do
cens virtutem contra de pe. di. ii.
dum statim hec excedit cunctas facultates
melior est sapia quam uires hec excedit
omnes dignitates et honores et io dicitur
ecclesiastici xiiii beatus vir qui in sapiencia
morabitur et qui in iusticia meditabitur
et in sensu cogitabit circumspectionem
dei qui excogitat uias illius et
in latibus illius audit et requiescit
uadens post illam quasi inuestiga
tor qui respicit per fenestras illius
et in ianuis illius audit et requiescet
iuxta domum illius et in parietibus figit
palum quod deo dicamus benedictus dns qui
dedit dd. i. magno filium sapientissimum
ar. xc. v. esto ... Tercio studuit
viuere humiliter quia humilitas est v
tutibus cella et tunica c. d. con
uocem ipsa enim sola seruat virtutes
quia per Gregorium Et qui sine humilitate
virtutes congregat quasi puluerem
in uentum iacit et io humilitas magis
qui dixit discite a me quia mitis
sum et humilis corde ii q. vii qui sic
sine xc. iii d. duobus discipulis conten
dentibus quis esset maior statuit
paruulum in medio eorum q. ad humilitatem
eorum io dicitur luc. i. deposuit potentes
de sede et exaltauit humiles de pe. d. ii.
principium quod sic per humilitatem sunt
discipuli sublimandi sic sunt docte
per superbiam deponendi xl viii d. i.
Et io dicere possumus cum ps. hunc esse
iste exaltabitur per prudenciam et
eleuabitur per sapienciam et sublimis
erit valde per humilitatem ar. l. di. c.
est hoc Secundo requiritur uigilia studiorum
ut studeant diligenter io dicitur Exal
tent eum super disciplinam studiose
aut auditori et sublimando et disciplo

compete videntur tria primo leges investi
gasse subtiliter / Secundo eas in corde comme
dasse tenaciter Tertio aplicasse decenter
quia adque tria dicitur ysa viii signa le
gem in discipulis meis in corde eius
discipuli lex dicitur signata primo si
fuit investigata et intellecta subtiliter
di. tapella xxiiii q. iii cum sit / Ideo
dicit ps da michi intellectum ut scrutabor
legem tuam / xxxviii di. omnes
quia et quod subtili perscrutationi sunt
investiganda leges. Quare ostendit
perverse sententie predicti qui leges non
subtiliter sed superficialiter perscrutantur
i q. i nichil ergo non demum int. elect
ut sa. xxxiii Iuxta statum ubi doctorum
ubi verba legis ponderantur q. d. pauci
inveniuntur qui verba legis sciant sub
tiliter ponderare et ideo dicitur in ps. quod dissi
paverunt legem tuam domine et ysa ii. tenentes
legem nescierunt me / de aliquibus ii d.
con. di. ii. pro illis Secundo si fuit in corde
commendata tenaciter quod est valde necessarium
in lege quantumque / et ideo potest iste dicere
id ps. lex tua meditatio mea est xxx
viii di. omnis imperitiam xxx v q. ix quoniam
hanc debet studiosus auditor ingiter
ruminare / assidue memoriari de ea
delectabiliter fabularis ideo dicitur in ps Nar
raverunt michi iniqui fabulationes
sed non est lex tua / et alibi pax multa
diligentibus legem tuam et non est illis
scandalum ar. xxiiii q. iii quid xpi Tertio
si fuit facto applicata decenter non
enim auditores legis iusti sunt, sed
factores legis de pe. d. i. ii. Si cum factores
factores et i. facto quod est iuris et legis
congrue aplicantes iustificabuntur et iuste
(reputabuntur)
Ideo dicit dominus Nonne moyses sine
in penitentia dedit vobis legem et nemo
ex vobis facit legem q. d. unus quisque et
contra legem perverse agit et perverse iudi
cat vi q. iii. Dicimus iniuste et c. pe. de s.
io. et Tu qui in lege gloriaris predicator

legis dum non in honorati actum
xxiiii dicit paulus Tu sedes iu
dicans secundum legem contra legem
iubes me percuti xxiii q. i c.
paratus / et xii go sicut dicit Ia
cobus i° perspexit i. perfecte in
spexit in legem perfecte libertatis
libertatis / quia iustis non est i. posita
sed propter transgressionem posita
est sic dicitur Mathei in xix
q. ii. Dico / Non auditor obliviosus
factus sed factor operis hic in facto
suo erit q. d. in doctorum de s.
in celis exaltari. ar. lx. d. c. si
Tertio requiritur conplacentia
sociorum ut communicat socialiter
io dicitur Exaltent eum in ecclesia
plebis i. in medio sociorum ille
autem sic socialiter communicet sociis
primo quia sit eis affabilitatem
in verbis io dicitur eccl. iiii Con
gregationi affabilem te facito
xl vi di. c. i. imperium et infra Secundo
qui gerit amorem in animo ideo
dixit xpc in hoc cognoscent
omnes quia mei estis discipuli
si dilectionem habueritis ad invicem
ar. de pe. di. ii. caritas / et c. fi.
et d. iiii. fi. / corona viii q. i.
in scriptura Tertio dilectionem
exhibet in obsequio ideo dixit
xpc vos vocatis me magister
et domine et bene dicitis et si ego dominus
et magister lavi vos pedes et
vos debetis alter alterius lavare
pedes i. debetis sociis impendere
obsequia oportuna xxii q.
c. beatus xxiiii q. i a d dig
morem / xc v. di. esto imperium
et alibi dixit discipulis qui
voluerit inter vos maior fieri
s. magister et doctor. s. fiat
minister aliorum xxxiii q. v

est ordo/ glo fi. vo istu sic affa
ctem/ sic amantem/ sic obsequentem
merito de cuius/ exaltandus ideo
dicitur illud ps exaltavi electum
de plebe mea .i. istis de multitudine
sociorum electum 2 prelatum ar. lxiij
d. metropolitano/ unde qualiter
quilibet promovendus in doctorem
debeat esse dignus Sunt modus
est sedium q q requirit q debet
esse superior licentia 2 auctoritate
munitus ut dicat exaltent
eum in cathedra q. d. ipse non
seipsum exaltet quia qui se ex
altat humiliabitur vo ipsa temeri
tate officium legendi usurpet/
nemo enim assumit sibi honore
sed qui vocatur a deo sic dicitur
hebr. v. viij. q. i. in scripturis xxiij
q. i. didicimus in vobis ores dicit
vnit ergo eum exaltandus in ca
thedra illi quorum consilio 2 auc
toritate debet construendi cathedra
magistralem quia quidam in primo vo
lunt construende per fastum vani
tatis 2 superbie 2 isti sunt de quibus
dicitur luc xj q amat primas
primas cathedras in synagogis
2 vocari ab hominibus rabi xvj
sin iij. q. vij in fi. i. q. i. vo glo/
isti sunt doctores in cathedra
luciferi qui dixit Ezech xxviij
In cathedra dei sedeo de pe. d. ij
principium Secundo quidam volunt
cathedram per questum cupiditatis
2 superbie quos reprehendit evangeli
dicens act. xxj ubi evertit cathedras
vendentium columbas .i. q. iij ex
multis xvj. q. vij. 2 hoc dicimus
2 isti sunt doctores in cathedra
unde qui cupiditate ducti ven
didit viij xj q iij Abyt preter
eum turpe lucro 2 questum
petunt augmentando vendunt

columbas 2 simplicem 2 sinceram in
notitiam iuris 2 isti de spiritu rectores
iudicij de quibus dicitur Amos v. ne
qui appropinquant solio iniquitatis 2
iustificatis impium pro muneribus xj. q.
iij ve qui dicitis 2 c. pro Tertio quidam
voluit construende cathedram per docu
mentum veritatis 2 iustitie isti sunt
cathedrati in stolis xpi xl di.
c. fi. xc iij d. cathedram de quibus dicitur
Job xxix qui omnipotens erat mecum
per gratiam 2 petra fundabat mihi rivos
olei 2 libri legalis veri doctrinam in
platea parabant cathedram mihi
ar. xl. d. c. xxiij q. i. qui locus 2 isti
sunt doctores iuris 2 sancti Et de isto
qui non vult reponi in cathedra prima
vel secunda dici potest illud ij Reg xxiij
Ds sedens in cathedra sapientissimus
princeps, in cetero quia amore superbie
vel avaritie sed iustitie 2 doctrine vult
in cathedra exaltari 2 vo ipse ne litus
est qui non habuit in consilio impiorum
nec stetit in via peccatorum quantum ad superbiam
nec sedit in cathedra pestilentie quantum
ad avaritiam Et vo merito seniorum
i. doctorum est congregatorum 2 cetui
annotandus iuste enim doctores senio
res vocantur non etate sed virtute ho
xxiiij. di. porro. xx. d. c. fi/ in ulio
doctrina seniores sic enim dicitur Sapie
iiij. senectus e venerabilis non diuturna
nec etiam annorum numero computata
doctoribus enim sic 2 senioribus Primo
debetur prudentia maior/ quia anti
quis e sapientia 2 vo reprehenditur Roboam
qui adhesit consilio iuvenum derelicto
consilio seniorum/ vij. q. i. c. denique/ xxj
q. i. cum Secundo debetur maturitas am
plior. lxxi. i. d. c. fi. ps Super senes in
tellexi 2 puerum in maturitate Tertio
debetur dignitas venerabilior. xl. i. d.
statuimus de ff consuetudine c. fi. li. vj.
quia sicut dicitur pro xvj. corona dig-
nitatis senectus || ideo dicitur levi xix

honora personam servus etc. ii. q. vii. paulus
dicit et absit ut sit de numero illorum seniorum
de quibus dicitur videmel quia egressa est
iniquitas a senioribus qui videbantur
regere populum ii. q. vii. non omnis et c. olim
babilon cum fi. sed de numero illorum de quibus
dicitur ysa. iii. deus veniet ad iudicium
cum senioribus etc. viii. q. i. c. vereor.

Arenga in principio libri .vi. decretorum

Attendite ad eum et illuminamini. licet
ista verba originaliter habeantur in ps. xxx
iii.o satis tamen colligi ex textu de pre-
senti, si antiqua, que quidem verba lectionem
incipientibus diriguntur ut sit, o incipien-
tes singuli attendite videlicet in presenti
ad eum, scilicet ad ipsum eius adiutorium implo-
rando et illuminamini hinc sive huius virtutes
seu gratie consequendo ubi tria breviter
sunt videnda. et primo premittitur propheticus
beneficus exhortatio ut innuimus, quia
dicit attendite q. d. propheta, vos lectores
ammoneo et exortor ut ad ipsum acce-
datis non semel non tepide sed sepius
et instanter prout circumstantia postulat
ff. de libellis divinis l. una de appella-
tione quamvis in x. c. d. presenti ii. q. vi.
post appellationem. secundo subiungitur devota
salvatoris invocatio, quod clamemus, quia
ad eum q. d. propheta vos lectores premoneo
ad ipsum clamare et eius auxilium invo-
care. prodest enim pluribus vox clamantis
ff. ad l. aquil. si putatur ad homicidium
c. fi. d. sepe. et c. si duo. tertio con-
cluditur salvatoris eius virtutis qua
sequemur, quia et illuminamini q. d. propheta
lumine tam scilicet clarorum tam precellens quam
virtute premittite vos lectores. est enim
premittendus confectis, sive in verbo sive
in opere. unde nemo domum faciat xvi. q.
vii. nos liceat et alibi ad colon. i. xii. d. c.
ecclesiasticarum, xlii. d. quam, nam cum omne
datum etc. i. q. i. quapropter primo igitur dico
quod instare debemus circa huius in-
vocationem propter imminentem necessitatem
imminet enim summa necessitas
pensato statu nostro fragillimo
status enim huius mundi scilicet temporis
brevitatem e. de. sa ut ecce
l. fi. cum detesti ligi ex quadam
superiori de re. d. v. c. i. circa pri.
scilicet circa ad curiam perpetuitatem, in
autenticis de monachis, quibus
lex tollitur, decrevimus, nisi tamen
perdere, propter malitiam. xv
q. i. omnibus etatis, xxv. d. c. unum
autem scilicet in suis in nullo usi
modico constantie i perpetuitate
ff. de dona. inter vi. et vx. l. cum
hic status, ex. de consan. et affi.
non d. de excep. pia de in eum.
c. t. i. iii. ele. de q. d. v. ne-
cesse, ff. de iudic. propter collatum
cum similibus. secundo dico explana-
mur debemus propter eius eminen-
tem liberalitatem, est enim li-
beralis temporalia in veteri testamento
in novo vero spiritualia conferendo
c. de offi. pref. c. pr. aff. l. i. in
pri. de eis tua, nobis, in decto
sti. translato. est enim liberalita-
tis opus sui proximum terreni salu-
tifere prout nobis in exponendo
e. de summa trinit. i. clarat. cum
et sunt c. hec. sancta trinitas,
et c. ti. c. uno. in cle. de con.
d. ii. accesserunt et c. est in super
liberalissimus seipsum nobis
in cibum et poculum tribuendo
ele. infra ex matthei. et de
ligni. et vene. sanc. c. v. in
ele. de con. d. ii. cum a quo.
Tertio dico nos signare debere
singulari salutare circa propter
contingentem utilitatem, necessitatem
eius dependet quamvis nos amonere
credimus. Salvator noster

phus cristus de con. d. iii. tunc
et eius virtute regitam(ur) i bap.
quod de bap. c. plt. potencia enim
baptismi nova creatura con
didit ipse in morte crucifixi
de con. d. iiii. c. inpu. persa
ta i(n) mea utate nimia vprq(ue)
liberalitate perpetua. ut perpetua
tunc eius tamquam potencia.
In inicii principio eius singularis
me diuini quoque munimine dicte
in nomine patris et filii et spiritus sancti
amen. Attendite ad eum et il
luminamini ubi sunt. Ista verba in
cipientibus primitus sunt di
recta. nunc tamen auditoribus
digniter ut ad audiendum secundum
librum decretalium celerius dispo
nantur ut sit ipse vos qui
venistis pro canonibus attendite
celerius assurgendo ad eum
i(n) quod secundum librum decretalium eius
magis intellectum submittendo
et illuminamini lumine virtutis in
dite acceptando ubi tria verba
sunt intendenda. primo premittitur
laboris accessio. quia attendite
q. d. quasi nunc ad secundum librum
decretalium debemus attendere
cum labore. labor enim vilis
assumendo ut insti. in pro.
c. cum summa itaque et est cum glo.
de renuncia insi. cum per deus ipse
xxviii. q. iiii. quid vos amplius
secundo subiungitur operis electio quia
ad eum vz secundum librum decretalium
q. d. quasi. secundus eligendus
est in vigore. est enim electus
v(er)sus plures amplectendus
ff. de tribu. l. quod in hede e
ligere possunt. c. uno de elect.
ut cum duabus li. vi. xxxvi
d. multorum. tercio cortudi
intendis veteribus et illuminamini

q. d. quasi intendens luminis veritatis
unde habebimus cum honore intendens
enim fructus est bene merito tribuendo
de suff. li. vi. de prebendis cum secundum xxiii
q. i. militare de offi. ar. si epi. li. vi.
primo dico laborare debemus per applica
tionem ad vehementem. vehemens enim
animi applicatio necessario requiritur
propter tria. primo propter multiplicitatem iurium
continentis. c. de veteri iure enu. l. ic
i. z. in institucione in i proemio et
in proemio vi li. xix di. si. romanorum
d. xx. si decretali. secundo propter negociorum
nouitatem frequenter orientem de
iure calup. c. ceterum. ff. de mi. at
de etate. c. cotta s. di. ut instituitur
tercio propter opinionum diversitate veritate
tamen conquirentem de ar. bythi si
unus principaliter de concessi. prebend. quia
diversitatem de con. d. iiii. sicut in parte
secundo dico eligere debemus secundum librum
decretalis inter alios excellentem
excellencia enim eius probat ius nomi
na secundo q. totum secundum ducens instit.
de dona est. aliud ff. de aqua pos. li.
de verbo sig. forus in gl. in. i. di. consue
tudo. z. iii. d. c. privilegium probat eciam
eius excellencia utilitas operis na
pro secundum ius unicuique tribuit instit.
de iusticia et iure in pro. de sunile. c. xxiii.
xxiii. q. iii. c. probat insuper eius emi
nenciam dignitas regiminis nam
pro secundum librum dec. iudiciaria dignitas
sine qua frustratoria iura essent in
troducta adregendum. ff. orig. iuris
li. ii. c. post originem de elect. ubi. maius
fi. de sta. regu. c. v. li. vi. v. c. vi. d. duo
sunt quippe. ultimo dico intendere
luminibus sequi potenciam eminente
lumen i(n) quia scientifice illuminari explicatur
veritatis. xl. vi. d. vera iusticia lumen
eciam magnifice dignitatis est de advo
ca. d. z. usi in di l. advocati. de elect. cum
in cunctis xvi di. clericos lumen insuper
eciam ne felicitatis. de quo de veteri

in se[cul]a se[cul]i l. ii. c. nos itaque debemus ca-
fi. notat[ur] decon. di. ii. c. primus est
accedite i[dest] ut laborum aggressione ad
eum i[n] qua sedem decretum singulari p[re]
ceteris electione ut illuminem intellectus
adeptione lumine magnificentie p[er]fici
et lumine scientie p[er]fici q[ui] lumine glorie refici
valeat in secula seculorum amen
Propositum meum satis liquet cop[er]diosus
sic cum ap[osto]lis ad finem compulsus uel c
xviii. q. iii. dissensio et c. quibus nos sit
in s[e]c[ul]o duorum compulsus int[er] tot et
tantos pugiles invitus tractus sum
ad h[oc]. sed de viri iussu superiorum exercitatorum
consideratis deseruio ut famule. et c. di-
lectissimi l. vi. et obicitur intimis cum ferri
decimo et obe. illud viii. q. i. sicut
tamquam filius obediens iussionis accipi

Arenga in principio libri decretorum

Apprehendite disciplinam ne quando irascatur
dominus et ne pereatis de via iusta. Verba ista
scripta sunt in ps[almo] secundo cuius q[ui]dem
psalmi magna pars ponitur xxiii. q. iii.
c. si ecclesia et c. precedenti tria sunt
que nos ad operandum monet sed operis
bonitas dei voluntas et pene atrocitas
propter operis bonitatem philozophica
predicti divinitus non sunt amplexi
viii. q. ii. c. gloria ep[iscop]i propter operis bo-
nitatem ap[osto]li licitis stipendiis non
sunt usi. i. ad cor. ix. xxviii. q. i. c.
iam nunc in fine Insuper propter operis boni-
tatem martiri fideles uxores infi-
deles dimittere non sunt consulti. i.
ad cor. vii et xxviii. q. i. c. sic enim propter
dei voluntatem abraham iussus
est filium ymolare gen. xxii et xxii
q. ii. c. nec enim propter eius dei voluntate
p[ro]phete hominem non erubuit cru-
ciatum ad vivorum xxxv et xxiii. q.
viii. c. occidit propter insuper dei
voluntatem precepit moyses
proximum de p dare exodi in o
et xxiii. q. v. c. dixit dominus propter
pene atrocitatem ipsi de cum
tole dimicabimus et xxiii. di. in
pastores. p[ro]phe ipsum reddere
exo. xvi. et xxiii. q. iiii. c. na-
buchodonosor et iudei legem
suscipere sunt coacti ad gal
iii et xxiii. q. iiii. ecclesia Ps.
igitur considerans quod est genus
electum regale sacerdotium genus
facta p[er] se acquisitionis. i. pe.
ii. et facit. ii. q. i. c. duo. de-
decet fundamenta l. vi. de sac.
unct. c. unico. Ad acquisitionem
scolastice discipline. que per
cor. dn[u]s margaritha de ...
post translationem. ... iii. d. c.
Innuendo propter premissa s. operis
bonitatem dei voluntatem
et pene atrocitatem. solicite
nos invitant dicens ita Ap-
prehendite disciplinam et c. ubi
tria premittit[ur]. legis acquisitio.
subiungit[ur] regis regum indig-
natio sed concludit[ur] gehenne in-
gnorantis condempnato per in-
appetibile sedem formidabile
propter dei voluntatem propter operis bo-
nitatem. Sed nunc odibile propter pe-
pene incomparabilem grauitate
legis acquisitionem propter se appe-
tibilem probat discipline sancti-
tatis tunc premitti Apprehendite
disciplinam quasi inquid
ut tu enarras iusticias meas
et assumis testamentum meum
per os tuum. tu vero odisti disci-
plinam et inspectando et ipsa
et iii. q. i. c. ... testatur
regis indignationem propter diem
formidabilem. asserit ire

arbitas eius subiungit. Apprehen
dite disciplinam ne quando irascatur dominus
est enim ira indignacione et
iusta inevolubilitate eius in ps.
dicit gregorius. Ira dei non est ut
hominis .i. perturbacio concitati
animi, sed tranquilla iusti suppli
cii constitucio. de pe. d. iii. c. p
ductorem gregis/ ignorantibus
condempnacionem/ propter nos di
lectem probat pene perpetuitas/
cum concludit et ne pereatis de via
iusta. ignorantes enim ignorabitur
quod de eo intelligendum qui noluit
intelligere ut bene ageret .i. ad
cor. xiiii. et xxxvii. d. si / puni
titur igitur legis acquisicio propter
se appetibilis quia probat disciplic
sanctitas eum puniit. Apprehen
dite disciplinam. Ubi sciendum
est quod disciplinam seu doctrinam
debemus apprehendere propter tria, scilicet propter
eius necessitatem/ et temporis con
gruitatem/ ac similiter immen
sitatem. necessitatem eius ha
bemus quia alias deum agnosce
re non valemus/ ignorancia enim scrip
turarum est ignorancia christi xxx
viii. di. c. si iuxta. Ut peccatum tanquam
incognitum vitare possemus/
peccatum enim non novimus nisi per legem
ad Rom. vii. de consti. c. ita con
cupiscenciam/ viii d. c. consuetudo
ut populum regere debemus quia si
cecus cecum ducat ambo in foveam
dilabuntur xxxviii. d. c. que ipsis
et decrevit. nisi cum prudencia. Temporis
congruitate habemus quia gallus
cantat ingratis honoribus et
doctores eum sunt a clerica sive
galli qui in suis guttur contemplacionis
sive lectionis perua se ipse adho
bina suscitat xxiii. q. iiii. c.
cum in lege/ et quia sol oritur

canonici et legalis splendoris
in suis cum sero in incidentem .i. in hac
studio/ sol iusticie oritur xxxiii
q. i. c. qui nectus. et quia compescamur
adhuc cordialis amor qui non vult
mortem peccatoris sed ut convertatur
et vivat ezech. xviii. et xxxiii. q. vi. c.
agnoscimus similiter immensitatem
habebimus in honoribus/ quia etiamque
nos habuit in filios/ nos habebit
in patres de symo. c. sicut tunc
xl vi. d. c. quorumvitae et immuni
tatibus/ quia non cogemur immunica
aucupia subire/ xvi. q. i. c. generaliter/
et intuitus remuneracionibus/ quia re
cipiemus denarium glorie celestis in vi
nea domini laborantes/ Mathei xx.
de magistris c. si. de con. de. v. c. ieiunium/
Secundo subiungit regis regum indignacionem
propter deum formidabilis quia [illegible]
hec arbitas eius subiungit ne quando
irascatur dominus. Ubi sciendum quod iram
et indignacionem dei debemus fugere
propter tria scilicet propter eius maiestatem in
comprehensibilem et pietatem ineffabilem
ac hereditatem inenarrabilem
ii. q. iii. c. Aliorum et demonibus/ quia
demones credunt et contremiscunt
Jacobi ii. c. de pe. d. ii. c. si enim propter
eius maiestatem incomprehensibilem/
etiam omnia disponentem omnia enim
quecumque voluit dominus fecit in ps. et
de con. d. ii. c. omnia. sicut enim dispositione
non fallitur mentiri enim deo possimus
deum autem fallere non valemus in suos [illegible]
de con. d. ii. c. pane. de altari distribuit
enim singula singulis prout vult .i. ad
cor. xii. c. xii. i. q. i. c. multe.
Sicut propter eius maiestatem incon
prehensibilem omnia prescientem
ipse enim hic amputator et salvator
potestatem abcessus/ xxiii. q. iiii. c. nabu
chodonosor/ de pe. d. iiii. c. finis huius
auctoritatis et c. sudits/ novit etiam
abscondita cordis nostri ii. q. i. c.

deus omnipotens Item propter eius pietatem
ineffabilem / qua ad suam ymaginem
nos creavit Gen. ij. et de pe. d. ij. c. prin-
cipium / vel quia passus est pro nobis et de con-
se. d. iiij. c. postea tangitur ibi de hoc ac
nos a mortis laqueis liberavit de con
se. d. ij c. quia passus / et c. semel / non
enim sumus ancille filij sed libere
qua libertate xpc nos liberavit ad gala-
thas iiij. de pen. d. i. / ad mensuras / xxxij. q.
iiij. c. dicatur / et c. transitum / ne novelli
de con. d. ij. c. panibus in altari et c.
ut quid paratis dentem et ventrem /
Item propter eius hereditatem inmarcessibilem
ad quam nos vocavit / in qua requies
post laborem de remi. c. nisi. c. porro
et in pallegato c. reatus / venite ad me
omnes qui laboratis et onerati
estis et invenietis requiem animabus
vestris Math. / xxv et xij. q. ij. c. qui
presbiteri / ubi de hoc patet. in qua
est post mortem gaudium cum xpo
sanctorum meritis xvi. q. ij. c. tpe ubi
de hoc tristicia vestra vertetur in gaudium
Jo. xvi / et xvi. q. i. c. placuit / Iusto
ubi de hoc patet / et ideo non sunt con-
digne passiones huius temporis ad futuram
gloriam que revelabitur in nobis ad Ro.
viij. c. i. q. ij. c. Salvator / In qua
in super refrigerium post ardorem
dimittit cum sanctis transivimus per ignem
et aquam et induxisti nos in refrige-
rium in ps. hoc autem refrigerium per suum
multiplicitatibus obtinetur de con. di. i.
c. consulit / ubi de hoc / Tertio con-
cludit gregis ignorantis de depravato
propter nos ... quia minuit pene
perpetuas cum concludit nec peccatis de-
mas mista / ubi sic dicit quod pene per-
petue condempnacionem abhorrere
debes / specialiter propter tria / scilicet propter culpe mag-
nitudinem / delicti turpitudinem / ac
penarum multitudinem / propter culpe mag-
nitudinem qua agravat propter penarum qua-
litates clericum cum fortius quam layci

delinquit in eodem quod delicti
xl. d. c. homo christianus / ubi de hoc
qua agravat est sine veritas /
veniam in quod apostolus meruit
quia ignorans feci q. d. scriptum
si sciens. i. ad Cor. viij d. c.
consuetudo / qua insuper
agravat operandi oportunitas
vel in quid xpc / tibi bethsaida
quia si in tyro et sydone
facte essent virtutes que facte
sunt in vobis in cilicio et cinere
penitenciam egissent / Matthei xi
c. et xxxij. q. iiij. c. decoris /
Item propter delicti turpitudinem /
quia virtutes licenciat xxxij
q. i. c. renunciat vincla ami-
cat de regibus annuis c. de peccatis
morte provocat xi. q. iij. c. epi-
scopus celestibus privat. xl. i.
d. c. qualis / Item propter penarum
multitudinem quia peccator de-
moni subiugatur per eum dyabolus
in eo tanquam in pectore suo
xxxiij q. i. c. hijs / ~~in loco turbulento~~
collocatur vel in infernum / qui
est subtus terram / auctoritatibus
consonet qui cum facit peccatum servus
est peccati Jo. viij et ij. q. v. ij. c. quod
ergo et quia in loco turbulento col-
locatur scilicet in infernum / qui
est subtus terram ubi sunt
omnes fetores xxij. q. ij. tempus /
ubi de hoc / et quia infectum
elongatur ad magna cum iusti-
ciam iudicantes puniet / ut
unquam careant supplicio qui
in hac vita unquam noluerunt
carere peccato et in ... de
pe. di. i. c. noluissent peccatum
igitur ... vel propter operis
bonitate / vel dei voluntatem /
vel pene acerbitatem / ad apprehen-
dendum disciplinam et doctrinam

contra delemus / Verum quia de
fonte et non de rivo sacre veritatis
est querendum lxxx vij di. c. si
nunciamus / ix d. c. ut veterum / et
fons omnis sapientie gratias compa-
tur quidem alibi queritur in eo
perfectissime habeatur / lxxxviij d.
ut conventus / et additione sua non
indiget plenitudo vij q. i. si
omnia / nos scripturis et libris suis
exhortando Venite ergo filij audi-
te me timorem domini docebo
vos. Inspecta verba que audimus
verba enim eterne vite de con. ij. c.
forte / primo quod principaliter factum est
michi. jo. i. de pe. d. i. c. hoc ideo
non in terris / a mortuo ubi de hoc
nota et novit singulis dixit quod
dominus dixit petro duc in altum
et laxate retia in capturam luc.
v° xxviij. q. i. c. non tibet / Duc
in quem te canonista in altum libro-
rum doctorum / Altum sit extende-
tur sancto sermo quia precedat
tanta continet i q. i. c. ex ubi
est ancilla sine ancilla in collo
tiens legitur lxxxvi d. c. / facientes
ubi de hoc altum etiam comparationes
quia celum et terra transibunt verba
autem sua manebunt / ast. ann
et xxxv. q. x. / c. / in episcopis / ex
terra dicitur quod omnis scriptura in e-
rat xxxiij. q. v quid ergo
altum in super exaltatore nel
monacho gravius / et tunc presumitur
sanctitatis de opibus / non nunc. c.
ij. non enim ceperi nullius quod
in monasteriis perficiunt inter Augu-
xlvij di. c. / quantumlibet / ut ex
sanctis patribus qui decretis
capitula conscribens pro quorum
presumitur veritate ix q ij. c. lug-
dunensis / vj q i. c. omnis / quin et

laxate retia / in quantum iuvabis. Amens
ad audiendum multo enim tempore quem pe-
riculosi doceas xvj q. i. c. sic vive / et
item non ipse te doceat nec absque do-
tore ingrediaris viam quam nunquam
ingressus es c. q. c. / Si electus / optime
cum alio socium dispensatione scriptura / et
xxx vij d. c. relatum / et magistri errores
exsurgit qui veritatis discipuli non fuerunt
xxiiij. q. iij. c. quid autem / Augmentum
autem ad studium / quia non presumitur fuisse et
xvj q ij. c. / glo. extra / linguam in super
ad docendum. Attende inquit apostolus
lectioni exhortationi et doctrine et per
animarum inhibe. i. ad thimoth. iiij.
xxxviij d. c. i. tales enim debent esse
qui de divinis cultibus mancipantur /
ut divine scripture expertis dant doctrine gra-
tiae ad ministrent xxiij d. c. his
igitur / Sed proch dolor erit tempus / sana
doctrina non sustinebunt et a veritate
quidem auditum avertent ad fabulas
autem convertentur. ij. ad thimoth. ultimum
c. xxx vj. q. v. c. nec mirum / Ita capitulum
in quo piscium copiosam / piscium in quo
divitiarum divites enim tu iustitia et
bonis operibus non abiciamus lxxx d. c.
hoc scripsimus / piscium enim deliciarum
quid enim tamen altum quam altitudinem
deliciarum / inde te in pallegato. c / non te-
bet / piscium in super plateas quarum
omnis habent in terre homines subire
viij. q. i. c. In scripturis / hos pisces nobis
prestamus monachis / qui carnes non
comedimus de q d v c / carnem / Quam
dat ipse dei filius qui vivit et regnat
in secula seculorum amen. i. q. viij sciat astrius
senciat de co. d. c. ij. benedicas et c.

Arenga in principio libri decretorum

Qui sitit veniat et bibat / Jo vii xxxvii
q. v tunc salvabitur al. c qui sitit verba
possunt michi congrue quo ad duo
primo quo ad diuinam inuocationem
secundo quo ad principii mei principalem
intencionem primo dico verba premissa pos-
sunt michi congrue quo ad diuinam inuo
cationem / ut si x hoc sunt verba cristi per
fuerunt ad lxxiii mee exhortantis ad
sua inuocationem et dicentis Qui sitit
veniat et bibat / qui sitit i. qui i. cupit
diui nominis inuocationem veniat
per diuinam ordinacionem et bibat i. obtineat
petitorum concessionem et c. / ubi tria tan
guntur primo inuocandi necessitas / secundo
inuitantis pietas / Tercius impetrandi
facilitas / Inuocandi necessitatem argu
itis austeritas cum premitti qui sitit Inui
tantis pietatem indicat vocacionis
benignitas cum subiungit veniat impe
trandi facilitatem probat suauitas cum
concludit et bibat Necessitas inuocandi
diuinum auxilium michi eminet ex tripli
ci defectu s. sciencie in corde / facundie
in ore / experiencie in opere / Contra quem
triplicem defectum clamabat Jeremias ha
ha ha domine deus meus nescio loqui
quia puer ego sum per primum ha defectum
sciencie / per secundum facundie / per tercium ex
periencie / Innuendo ut attendunt lecto
viii q. i. in scripturis / lector enim eget sciencia
debet enim esse vel de notus et familiaris
moysi i. in quo sit claritas legis et sciencie
ut possint eum audire filii israel xx
xxviii viii q. i. Si quod et / Ite oz abeo sciencia
dicte septuaginta qui eam ab antiquioribus
suorum veritatem sibi traditam seruat xxx
vii q. d. relatum / nec tamen absque doctore
ingrediat viam quam nunquam ingressus
est xvi q. i. si clericatus / debet enim doctor
rationale in pectore portare / in quo
manifestacio et veritas in testamento vetere
scribatur / quia in pectore doctoris debet esse
manifestacio veritatis et cognicio salutis /

levitici viii. xxx. vi. d. c. certe scientia
autem in me defecit / nos autem
facta verifica c. Aug. ex. ut
sicut locus tabernaculi doctoribus
michi traditur qui remur
baccallariatus digne tenere
non noui xl d. In omnia
et seqq. quia in x bonus ino
thius bonum clericum facit xvi
q. i. legi / Et quia defectus in
temporibus quibus non solum merita
sed et ipsa corpora defecerunt
non patitur nos ad plenitudinem
sciencie peruenire xxxiiii d. ista
tunc tantis / Doctor etiam eget facundia
ut prouintias mellis i. dulce
dinem suauis eloquencie offerat
et exhibeat auditori levitici
c. xxxvii d. Sed contra
ne sit de paulo deus est Remi-
rabinus i. lingua impeditus
dicat actum xxvii xlv d. / sic
rector in fi / facundia autem
michi non sufficit nescio enim
loqui quia puer ego sum
sed i. c viii. q. i. Sufficientes
doctor insuper eget experiencia
que verum efficax nostri esse
et ingenia delect. qui sit sui
l. di ut constituetur / et quod
ingredi credi debet diuinitatem
expertus i. q. vii Si quis ista
cum ibi notatis / Experiencia autem
michi non sufficit et cum quem
est inexpertus hominum nobis sequimus
sociari xxx q. iii. in monasteriis
Igitur defectus sciencie in corde /
facundie in ore / experiencie
in opere / necessitate inuocandi
diuinum auxilium indicat enim
deus / et hoc quo ad primum et c.
Secundo me inuitantis pietate
inuitatio triplex probat inui
tat enim nos ad penitenciam

et conu(er)sionem/ ad gr(ati)am et ad
op(er)acionem/ et ad gloriam 2 i s(e)c(un)do
ad p(ri)mam et conu(er)sione conu(er)ti
mi i quid adhuc in toto corde
v(est)ro et ego conu(er)tar ad vos Ezech
xviij. c. de pe. di. conu(er)timini
2 iterum scindite corda vestra
2 no(n) vestimenta v(est)ra ij R(egum) iij c.
de pe. d(ist). i studite/ Et iterum in
quacu(m)q(ue) hora pecc(at)or ingemuerit
pecc(at)i eius no(n) recordabor Ezech
xviij de. pe. d i. e. id(em). ad gr(ati)am
2 ad op(er)ac(i)o(n)em qua no(n) claudit q(ui)ni
redemiti d(e)b(e)ti. li. vj sic co
c. d p(ri)mam tui inspla. in(ter) clarus
qui petr(us) solo aspectu ab apostasia
sua ad p(ro)latus gr(ati)am renouauit/
de pe. d. i. petrus/ li. fidelior
vj q. i. in tal(i) math xxvj no(n)
enim accepistis sp(iritu)m s(er)uitutis in
timore sed accepistis sp(iritu)m adop
tionis filio(rum) dei Ro viij xxvj
q. iiij. c. ex his o(mn)ibus/ Ad gl(ori)am
2 et(er)nam (con)uersionem latronis
exemplo tui i patibulo p(re)dicti
dictum est hodie mecum eris in para
diso luc xxiij xx vj q vj/ Ag
nomina clamat eum i domo
p(at)ris mei mansiones multe s(un)t
vado parare vobis locum Jo xiiij
de. pe. d. iiij. in domo, locum
i qua glorie 2 felicitatis de (parte)
ceue no(n) enim condigne s(un)t
passiones huius t(em)p(or)is ec(ce) 2 q(ue) s(unt)
saluator/ Jo viij/ ig(itur) cristi
pietas mutantis ad p(ri)mam
2 conu(er)sione/ gr(ati)a 2 adop(er)ac(i)o(n)em/
gloriam 2 fruic(i)o(n)em s(u)i/ me
induite deb(et) ad s(e)ip(s)u(m) auxilium
postulando/ Et hoc quo ad 2ⁿ/
impetrandi facilitatem p(ro)
bat potius s(u)a(ui)tatis cum

concludit bibat/ bibat i(n)quam velo
citer/ no(n) enim morans t(em)p(or)is no(n) s(e)c(un)du(m)
ex p(ar)te de pe di. i. in essu(m)tum/ 2 e
magna affluentis liberalitatis eius
ex (quo) deus t(ri)buit p(er)ceptum de relig(i)o(n)is
2 vocac(i)one/ s(er)uo(rum) in nouell. math
xxvj. 2 de con. d. ij. panis e(st) i altari
vtilis aiam suam p(ro) nobis o(mn)ibus
s(u)is i redempc(i)one p(ro)pri(a) morti
dedit Ro xxxviij. q. iij quib(us) nos
ex(-) p(ro)pter n(ost)ras quo ad p(ri)mum/ ex
p(ar)te x pietas q(u)o ad 2ᵐ/ ex p(ar)te
modi impetrandi facilitas/ quo
ad tercium me impellit ad dei adiu
torium inuocandum dicens cum psalmista
deus i adiutorium meum intende. vj
q. i. c hoc aut(em) s(u)aui(te)r in adiutoriu(m)
i quam cor meum illustrando lu(min)e
veritatis/ ut paulum que p(ri)mitus
p(ro)strauit/ p(ro)stratum cecauit/ 2 cecatum
lumine intelligencie illustrauit/ Actuum
xix. xxiij. q. iiij. quib(us) nos/ Iste
deus in adiutorium meum intende.
lignam ex purgitudo calculo pu
ritatis/ ysaye ex(em)p(l)o. qui dum mitti
ad p(re)dicandum voluit p(ri)us se purgatum
p(ro) altaris calculum vidit/ ysaye vj. q.
i. In s(cri)pturis/ ter deus in adiutoriu(m)
meum intende/ dirigendo baculo iustic
tacionis daniel ex(em)p(l)o/ qui iudices
iniquitatis susannam de falsis c(ri)mi
nibus impetentes baculo equitatis
tetigit tactos conuicit/ 2 conuictos
dampnauit/ daniel viij. ij. q viij/ no
ues/ quibus ipse qui est via veritas
2 vita Jo xiiij de pe. d. ij. s(ed) cum v(er)itas
sapere 2 s(e)c(un)d(u)m veram (pro) ferre iusta exercere
concedat qui viuit 2 regnat i s(e)c(u)la
s(e)c(u)lo(rum) Amen. i. q viij s(er)uat affectus
s(ed) iuriat de q. di iij Renouas/ Iste p(ro)
in vocac(i)one diuini nominis p(ro)bati
ad thema meum redeo q(uod) est tale

Qui sitit veniat & bibat aut verba ita
nobis possunt congruere quo ad principa-
liale intentionem ut sic hec verba
grani [illegible] ad principium libri accessu-
ris habeo libro continente canones
xxi di hic eo libro qui sitit / siquis libri
studium veniat doctorum materiam &
bibat & obtineat hanc optatam sapi-
entiam verba tria tanguntur primo ar-
dens desiderium quod arguit sitis sapientie
qui sitit secundo [illegible] quod indicat
accessus diligentie veniat dulce re-
frigerium quod probat potus prudentie
& bibat sitis omnis sapientie hic cedat /
& eius mitigatur prudentibus enim tradi-
affluenter sapientia divina canonica
& civilis / divina / ait viij omnia quecumque
vultis nobis faciant homines & vos fa-
cite illis hec est enim lex & prophete hic
que statim precedit maxima divine
sapientie prudentes habent .i. d. humanum
.i. d. pondere / civilis autem vite habes
s. gratiam qd vi di con d. ij forte ca-
nonica affectus maximus submissus
regula limitet & i prohemio decretorum
hec maxima sapientie canonice ple-
nissime indicatur habent prosequendo
enim & ignoscendo hoc solum bene
agit & ut vita hominum corrigatur xxiij
q v predicti / & xl v d. tria sunt ci-
vilis vita carorum cesaris prosequens hec
hic perfecte habet Redditio ergo que
sunt cesaris cesari xxiij q. viij / to
lenior / ait xxij quid plura /
Quid eciam alibi querit hic perfecte
inveniet xxxvij d. c si contra /
Qui sitit igitur sapientiam divinam
canonicam vel civilem veniat ad doc-
torum materiam veniat in qua audiendo
xvi q. i. sit vinc / Studendo xvi. q.
i. generalis xij q. i. gloria / & exercendo
decreverit post translatorum / lxxxx. c.
xvij d. intellige & bibat sat dulcoris
& iudicie quod de pe c dubi / & ad eorum
vij Omnium dulcorum & leticie xl
v. d. disciplina / luc xv nequa
honoris & prudentie / dilec-
tissimi / cum mathie / apoc xviij
& de con d ij. cum omne / ut cum
biberimus sitire ulterius non
possimus de con. ij. Veneran-
dus iiij. sic sociati hoc triplici
potu cum cristo mereamur con-
sequi gaudia sempiterna
vij q. i. sicut / Quod nobis con-
cedat ille dei filius qui vi-
vit & regnat in secula seculorum Amen

Arenga in principio doctorum

Sapientia edificavit sibi do-
mum miscuit & vinum posuit
mensam alia prius vero xiij
officio eukaristie recitatur /
premittit subiectum Sapientie /
Sapientia edificavit sibi domum
& concludit effectum efficacie
miscuit vinum &c / Sapientia
duplex est s. increata que est deus
Rom quia sicut iuxta apostolum paulum
cristus dei virtus & dei sapientia
est / ignorancia scripturarum
est ignorancia cristi xxxviij
d. c si iuxta adiii vj q iij c.
Postimat / est creata que
a deo est / quia omne datum
optimum & omne donum perfectum
de sursum est descendens a patre
luminum .j. q ij c / quo propter
Augustinus Qui sine salvatore
salute tamen vult habere & sine
vera sapientia estimat se prudentem
fieri posse non sanus sed eger
in egritudine assidue laboravit
non prudens sed stultus / incerti-
tate nequa permanebit xxvi
q ij c. qui sine / verum edificavit

sibi domum tripliciter/ mercata do-
mi glorie ubi comparatur ecclesia/ in
qua ymolatur et maxime in
exequiis celebratur. de prima dicit
dilexi decorem domus tue et
locum habitationis glorie tue xxxiii
q. i. c. omnibus/ de secunda gregorius
in una domo comedetur nec asportabitur
de carnibus eius foras. in una namque
domo comeditur agnus quia in una
katholica ecclesia vera redemptoris
hostia ymolatur. et q. c. quia extra
de za ambrosius quid hic agis
vel ordine in tristi corpore ca-
pter neque sit ipse deus verus
ihesus christus ex virgine de con.
d. ii. c. Revera/ Tercium circa
eo factum est nota in l. d. c. si
quis. Ad hanc mercatam domum prelatorum
confessorum et doctorum. prelatorum a
quibus celebratur/ episcopi enim sunt
canonici [illegible] in
ix q. iii. c. episcopi sunt cum ibi nota
[illegible] omnia infra [illegible] pastoris
xxxiii d. c. preterea/ confessorum
a quibus legitur. Ieronimus nolite
te doceas neque absque doctore in
gredieris viam quam numquam
ingressus es xvi. q. i. c. Sic dele-
catus/ ad idem c. sic vive/ et xxxiii
q. iii. c. quid autem doctorum ubi
colligitur quod quidquid alibi queritur
hic perfecte invenitur quia hic
est perfecta virtus et sapientia unde am-
brosius xxxvii d. Et hec eorum
effectus triplex dat vinum potum
instituit vinum parat tibi filium
possunt inopum cantant laudes
[illegible] alia ut. dat triplex
vinum mercata vinum quod vites
nolite inquid inebriari vino in quo
xxv d. vinolentum/ Ieronimus vino
inebriatur qui sacras scripturas
male intelligunt atque pervertunt
xxxvii d. c. vinolentos potemus
quia vinum cum carnibus

est diluvium dedicatum est et in usum
assumptum unde Ieronimus xxxv. d. c. ab ex-
ordio vii. Apostolus noli inquid adhuc
aquam bibere sed modico vino utere
propter infirmitatem de con. d. v. c. sunt
tibi/ quod adoramus s. xpi sanguinem
in vini specie/ nos autem in specie panis et vi-
ni quam videmus res invisibiles i. car-
nem et sanguinem honoramus de con. d.
ii c. nos autem Mercata instituit/ vinum
permissionis exhibendo ne presbiteri de-
beant vel alios adhibendo cogere
de con. d. v. c. nullus licet contra non
xxxii q. ii. moysi/ venter enim vino estuans
facile despumat in libidinem/ Ieronimus
...so xxxv d. c. venter/ ad idem xliii d.
c. si [illegible] per vinum inducitur
[illegible] posca [illegible] quales qui
[illegible] in vinum mor-
sum [illegible] adhibeat/ [illegible]
[illegible] in oleo mollicie pietatis xl v.
d. c. disciplina ad idem xlv q. v. c.
[illegible] compunctionis quia ostendisti
populo tuo dura potasti nos vino com-
punctionis s. penitentes xi q. i. c.
de vino/ xxxiii q. ii. c. admonere
utique possunt mensam triplicem/ mercata
iudicii/ tu dicit [illegible] xxxi
q. vii c. offerebant/ ubi dicitur Tunc enim
posteriora dorsi ponentur in faciem
in peccata in puteo peccatorum v q. c. si paulus/
Supplicii quia ignis succensus est et
ardebit usque in inferni novissima de
pe. d. iii. c. angustias/ illa ubi erit
fletus et stridor dentium xxxv d. c. ecce
[illegible] ubi lumen eorum non movetur et
ignis non extinguetur xix q. iii. c. quis/
Convivii [illegible] fecit enim cenam magnam
et vocavit multos xxiii q. iiii c. displicet
in ff/ xxiii q. iii c. deliciarum glo ps.
ubi non erit luctus neque clamor neque dolor
q. i. c. non [illegible] quia gaudent in celis
[?]xi q. ii. c. tempus Mercatam
mensam iusticie usque ad tractandum
de pe. et summum in rebus hominum e.

iusticiam colere/ xii q. ii c. cum devotissi
simam et fructus divinus est iusticia
lectu super xxxv q. iv c. gues/ Penite
cie in tractatu de penitencijs primaz
in quid agite et de pe. i d. c. denique
in fi/ est enim sedius xv Beda tabula
post naufragium c. d. c. ii. late in
titatu. de con. est enim lata fructus
soli deo debita ut de con. di. iii. c. p
latu/ hec autem fructus deo in sacrificium
specialiter exhibetur ut de con. d. ii.
c. in sacrificio/ utraque cantat alla corde
dis secus cantantes et psallentes in cor
dibus vestris domino. c. ii. d. c. i. ore/
quia hij duo ympni in solemnitas alla et
gloria in excelsis in novo testamento
invenitur ab angelis decantati de.
co. i. d. hic dus/ ope est laudate dominum
de celis et pro xxxv q. v c. ergit
est domum edificavit vere iustitiam
mensam posuit alla terminit se ad
mensam graciam et nos adea invitat
dicens dic sapiencie soror mea es
et prudenciam vocatum amica mea
de pe. d. ii. c. caritas est/ in ibo gina
na et incito amicum est hic librum
continetem carnonice xvi d. c. habeo
hec est liber de actorum quod tibi ius
fici et i. d. huanni/ mandatorum dei
ut xxxv q. vii c. quod in omnibus cum
filiorum dei si ius pfectum esse et xvi
q. i. super/ hic dat lac parvulis quia
lac de di nobis potu ut etiam xxxv
q. iii c./ quod scripsi/ de clericis simoniacis
tuorum illuminat et intellectum dat parvul
tibus adultis panis angelorum factus
est tibus hominum i d. c. omnia quies
sessis/ ut salutaliter labori boni operis dat
et reddit et fellicitatis dearniis et quies
de con. d. v c. ieiunium/ quod quiete
nos concedat et festum monachis
qui quiete volumus et tales vii q. i.
suggestu de con. d. ii. pater glo sit Amen

Arenghi in principio doctorum

Omnes sicientes venite ad aquas
ysalus tangit vocante/ vocatio
et vocationis sine vocante xvi
venite ad vos xxv omnia parata
sunt venite ad nuptias augustinus
de hijs qui primo nuncant dicitur
est/ Introducit hunc ut dictum
est to pelle ubi signata sunt
primordia cete arescunt xxii
q. iii. c. dispensatione/ vocatum prophe
omnes sicientes et ut iusticia
ait v. Beati qui esuriunt et
sitiunt iusticiam i. de co. ii. d.
accesserit/ Dominum Beda manet
in sanctis hominibus ipsis ut ho
mines in possint actibus voluntarie
paupertatem diligant man
suetudine consequatur et petius
de peccatis lugeat esuriant et
siciant iusticia de pe. ii. d. c.
quevendum/ vocationis finem
aquarum prophe ad aquas canonum
in quibus est fons ortorum
puteus aquarum viventium
canit in secus mea est ortus
conclusus fons signatus aque
vive et paradysus cum fructu
pomorum xxiii q. i c. omnibus/
vocatus compatitur mathei vo
catio venite luc v. non veni
vocare iustos sed peccatores ad
primaz ii q. i c. multi/ Ambrosius
in persona hec loquens libenter
ignosco/ propter indulgeo/ non veni
vocare/ et de pe. i. d. libenter/
vocatus patitur quod defectu affluc=
tus/ Omnes sicientes ero xvi
Sitivit populus meus propter aque
penuriam ubi contribulus
dicebat propter patrum tetigit moyses
petram et aqua de petra fluxit
de con. ii d. c. Revera/ vocatio
sicientes et potu refectivo ad aquas
psalmus/ super aquas refectionis
educavit me Ambrosius in dictis

Dixit aqua de petra fluxit nob
sanguis ex corpore illos ad horam saciat
aqua et nos sanguis xpi diluit
inebriat in pall. c. Venena / deflat Sina
na conditio quia sit ipsa .v. nabiles
interemit fame et multitudo eius
siti exaruit ys. v. q. iiij. c. moyses
suffiat divina inspiratio quia
vocat bewere jo. iij. Spiritus ubi
vult spirat et nescit unde veniat
aut quo vadat de veniente nisi
tu p(er) dem c. vers / nemo i quid
potest venire nisi et xxvi q.
iiij. de tanq. jo. vi. Tercia sancta
sancta quia vocat ad aquas eccli
xv. Aqua sapiencie salutaris
potabit eos illos et tantis
oculi eius sic columbe super
rivulos aquarum que resident
iuxta fluenta plenissima. s.
canonice veritatis xxxvi d. c.
certe nisi / sitis quadruplex
inordinata est sitis in gutture / sitis
in corde / sitis in renibus / sitis
in animabus / Prima afflictorum
aque substancia ieiunii dicit
talie platy subque famem
et siti plus patitur non tamen fame
panis et sitim aque sed fame
audiendi verbum dei viij q. i. au
dacter amos viij / Secunda avarorum
ad pecuniam vnde crassus aurum sit
aurum bibit et que sitit non auro
sit nos venenum i. q. i. c. [illegible]
vbus / Tercia professorum ad con
tinencia qui sitit / glo. contine
ciam veniat et bibit jo vij xxx
iiij q. v. qui sitit / Quarta devo
torum / ad salutem seu graciam
qua sitivit / in via ut in patria
augeatur celestis xxiiij qui
edunt me adhuc esurient
et qui bibunt me adhuc sicient
sed non inpria cum ibi perfecte
habeatur vnde qui bibit de aqua
qua ego dabo ei non siciet in eternum

non bibet aquam vivam jo. iiij. de pe
n. d. C cum g(regorius) / Sitis quadruplex re
mendi. s. auris / mentis / oris / et operis /
auris p(er)bibendo auditu ut regina au
stri que venit a finibus terre audire
sapienciam salomonis iij Reg. x viij
q. i. c. verum / mentis p(er)bibendo affectu
piu iiij Justorum semita quasi splendor
procedit et crescit usque ad perfectum diem /
Surgere in corpore namque animo desiderium
bonum atque intellectus lucis intime / Sa
pr. dici est / Ad perfectum nos dicimus tunc
venit et c. de pe. ij. d. no reverebatur
oris p(er)bibendo affatu ut qui audiat
s. dicendo dicat veni si docendo apoc
ult. xxxvj. d. c. certe operis p(er)bibendo
effectu augustinus Caritas cum fuerit nata
roboratur cum fuerit roborata p(er)ficitur
cum ad perfectum venerit quis dicat in
mihi xpo est mori lucrum de pe. ij. d.
Si quis tantum / ad primum i. aqua qua
druplex s. inficiens / deficiens / perficiens /
inficiens aqua culpe psalmus / Salvum
me fac deus quoniam intraverunt aque
usque ad animam meam no de cons. d. ij.
Cum omnes / hec aqua amarissima et vi
tanda. ij. q. C Hoc autem / medium defi
ciens aqua tre i. humanitatis nostre
aque cum multe populi multi de celo.
missum matthe. pall. c. cum omnes
apoc. xvij Reg. omnes morimur et quasi
aque dilabimur in terram que non revertentur
ij Reg. xiiij / Perficiens aqua doctrine ij
pe. ij. de falsis doctoribus loquens hij sunt
fontes sine aqua viij ieiunii qui ta
tu non habeat aqua doctrinarum / [illegible]
ymbrem veluti nubes [illegible] de
pe. ij. di / sicut / Perficiens aqua vite
spiritualis / ut baptismus / vnde Ambrosius
per aquam baptismi transimus de terrenis
ad celestia de peccato ad vitam / de culpa
ad graciam de inquinamento ad sanctitatem
Sacerdos qui p(er) hanc aquam transit non
moritur sed resurgit de con. d. iiij. p(er)
aqua hominum [illegible] sitiendum appetitum
aque potum potius [illegible] domini ihesu
cristi unde non restat nisi [illegible]

hunc potus calicem feruidi vino secum
dissimi de uita · 2 hore · cle · accipula.
de cetero libri quidem alibi querit ze
xxxviij · d · c · sacerdos / calice dyacetu
· f · dupplex menfure · ff · de leg aquil
· l · si primo sum 2d c · si calice lege
novi 2 veteris testamenti habente
coaqua presserit canonice salutares
uis beatu · c · qualit · ij · dicamus igitur
cum psalmista calicem salutaris accipia
et sic de con · d · ij · c · iteratur et sic
ordine rectissimo calicem salutaris amoris
decet deum amando colere in tractatu
de con · d · ij · uo debz i calice domini vinum
solum aut aqua sola offerri sed vtrumque
permixtum de con · ij · d · c · i · salutaris
laboris docente penitendo seipsum affli
gere in tractatu de pe · Math · xxx · potestis
bibere calicem quem ego bibiturus sum
z xxvi · pater si possibile est transeat
a me calix iste · uo xi · q · iij · c · nolite
timere / vasa cum fetida fetore vicorum
vel oleum vel vinum corrumpit ins
p primaz exurgent de pe · d · ij · inesti
tu / Salutaris vigoris 2 iusticie
docente vindicando proxima uera
reddere in causa · ij · dauid Opus e
ut de ceca iusti iusticia porta forma
uo vocat ut abusus nephatos sic
calices misterium transferat xi · q · iij ·
c · aurum / Salutaris honoris docendo
preimando dignos extollere in dispu
tacione · ij · subdyaconus cum ordinat
pattenam de manu epi vacuam accipiat
2 calicem vacuum xxiij · d · c · Obdu
conius / hic calix non solum ore corporis
est hauriendus / sed etiam ore cordis
de con · d · ij · quid sit sanguis / Superius / hic
est calix inebrians qua preclarus cuius
preclara ebrietas sobrietatem operatur ita
fluit aqua 2 bibit spiritus dei Redundat
aqua i calice 2 salit 2 · i · salire nos
faciat in vitam eternam c · d · c · in ca
lite adaquia nos perducat qui sine
dictus in secula seculorum Amen

Arenga in principio libri decretorum

Apprehendite disciplinam ne quando
irascatur dominus 2 pereatis
de via iusta i psalmo ij · tangit
ano qd etiam principium decretalium
hunc fecit quidem de scientia
qua scientia homines vtriusque
in canonica disciplina appre
hendite in qua disciplina ut de
opus electorum in predicatione ex
istat atque edificent cunctos
tam fidei qua scientia qm opus
disciplina xxxviij · d · c · 2 alibi
opus / comodis ecclesiasticis
deficit cum illis quos quo ne
ant discipline 2 caritatis pro
cessorum fidelit permisse xij · q ·
ij · c · / Et hinc placiti ste quod
dubitandum quia supplicium ho
minis vicio in morte sine pe
na / Ne quando irascatur dominus
ij · gregorius Nolite formidare
c na qui placare posse creditur
ira dei hac ipse ex eo iratum me
tur xlv · d · c · i · per que abacutha
ecce tunc phanis concludimus
2 primo ij · reg · De quibus mathu
noe non fuit pibit regnante
diluuio xxiij · q · i · c · quia / 2
per que pyt observancia legis ij
reg · Nunc aut ex quo in canis
sit i Romano imperio cieut
nuancia pyt leo de sacerdote glo ·
· i · observancia legis 2 ipso de appella
b · ij · d · c · dyaconi / sunt quibus
est precinct metum f · i animo
sed posterius est perpetuum f ·
i in suo / primum honoris · f · postremum
terroris / Unum fit monachorum
aliud electorum contra hz duo fiz
actu receptum / quia Apprehendite
o viri scolastici apprehendite cum
ipsa drumar statu in studioso
constitutum / ut possitis extinguere
iacula mundi xi q · iij · c · qui
resistit / Ite in canone directum
quia disciplina via ibi guberna
tium discipline contempnunt

festat ut religio naufraget de sta-
tiona. c. y in c. l. c. Item quia omnis
etas ab adolescentia prona est
ad malum adolescentes in viro
collatum conveniat ut liberi eciam
annos non in luxuria sed in disci-
plinis ecclesiasticis agant scolastici
et persistentes xvi q. i c. omnis
etas. de elec. c. licet. Sed tamen suppli-
tium sit terrore contra nequiciam rapta-
dominus non ratus dixit anime per-
tutit de re et c. Si quis presbi-
terorum et tunc quando quis inutiliter
intercedit unde gregorius inutiliter pre-
cunctis de parato obicit cum semel
deus aliquid ab intimis crastinus
disponit xxiiii q. iiii c. cum supra
Iste in errore cum cooperans et
periatur de via iusta ipse namque
iustificans deus nemine volt
perire de bap. c. maiores sed eos
libero arbitrio perimunt malos phar-
ao qui in ipsis flagellis durior
est effectus et postmodum Augustinus
xxiii q. iiii c. Nabuchodonosor-
nuper apprehendere spiritualibus et virtutibus
sensitivis. f. auditu devotionis
ut qui devote audierit addisce-
re postea dicat rem f. v. doctor
xxxvi d. c. cum ut sic de cetera
consiliorum auribus scolarium
in sculpentur xxx viii d. c. pla-
cuit Item Ambrosius de facinore
altaris loquens audivi inquit desc
umbra et que apud patres
facta est et sequitur virga tene-
bat moyses proiecit ipsam et facta
est serpens rursus apprehendit
caudam serpentis et in virge natu-
ram convertitur videns quod prophetica gra-
tibus mutata esse naturam et serpentis
et virge de con. d. ii. c. revera
Item virtus perceptionis unde Ysidorus
sic dicitur vide quod ore tantum
corde credatis et quod corde credatis
operibus compleatis xxxiii d. c.

psalmista debet autem quilibet primo vide-
re ipsum Item gregorius pupilla oculi nigre-
do dicitur albuginem tollerans nichil videt
quia splendore humane contagionis per se
stultum et peccatorem intelligit cognicionem
intime claritatis apprehendit xl ix. d. c.
in de albugine Iste odoratum discretionis
recte cum persuasum cum quo nos dorag
discretio exponitur per quam virtutes eli-
gimus et delicta reprobamus sic igitur odo-
ratus discretus non cerenens sed ka-
tholicus non reprobus sed fidelis accipit gra-
tias sue rectitudine ipsa confundit e
c. v. parvo aut naso hec non apprehendat
nos nisi humanam humanum c. in cor. de temp-
tacionum pecti demonum necesse est inter
tacionis certamen superari unde gregorius
ibidem Elige vel scabiem Iste gustu re-
tencionis non gustu iudicii quo degustat
reprobus perversitate humanam de pe. d. iii
c. quid ergo tamen ut gustu repudii
quo gustavit christus potavit oblatum
qui cum gustasset noluit bibere unde
degustat qui aliqua tenus comunicat
sed postea repudiat de pe. d. iii c. quod
repbi admistar facili per tempus de tempo
quippe sanctulo aliud exit per aliud de
mittat unde gregorius de pe. d. iii. c. de
tempore Sed gustu refectorii quo degus-
tavit retinentes lectionem audita quibus
fidelibus refectionibus de con. d. ii. c. in quibus
unio perseverationis in gloria et honore
quam quinque religiose gustaverit per
retencionem gustum corruptione sentire
non poterit per allegato c. revera Sic in
disciplina canonica apprehensa per gustum
nos in ceteras introducet i. ecclesiasti-
cas dignitates xl q. iii cum quibus
Iste tactum operacionis non pretiositatem lapi-
dis acquirit sicut margarita de renunc.
c. post translacionem in quo opera apprehen-
satur tua operatur non libido sed huius
sic sicut latitudo unde Augustinus xxxv
q. v. c. ita ne et disciplina quam ignoratio
quid dicatur per eos impossibile est sicut
disciplina tenendum igitur quod sit disciplina

ipsa namque dupliciter diffinitur primo
in se ipsa proprie / est enim quarumcumque
rerum series / Unde Ambrosius quemadmodum
disciplina intrans in anima sapientis
imprudenciam tollit sic perfecta virtus in
iniquitatem de pe. di. iij c. illectantibus
rerum in se / diffinitur eciam per longiorem descri-
pcionem in effectibus suis / quia est
bona et honesta conversacio cum parum
non est male facere nisi studeat quis
que bene agit irreprehensibilis appare-
re has descripciones tractat archidiaconus j. d. c.
consuetudo in verbis i° discipline / Et xx
ultima descripcionem disciplina producit
vitam laudabilem cum sit eciam bona
et honesta conversacio / Unde rectores
ecclesiasticos professione eos suos facere
quod caste et pure vivant sub timore
dei ut dicit cum talis professio coligat iure
ipse retineant disciplinam xxviij d. c.
Unde producit eos irreprehensibiles cum studeat
irreprehensibilis apparere ut non eligat
prelati in domo qui maiores parvulos
petrine conferant Dicit eos qui moribus
suo adiuta et disciplina divites qui
ad scienciam pro suo officio ipsum valeant
sustentare ecclesiam j. q. iij. c. Consulte
Nec quis irascatur deus / Irascitur deus igitur
tacentibus Unde Gregorius Sacerdotes si pre-
dicacionis sunt nescii quam et clamoris
voce dati sunt precones muti et sequitur
inimicus contra se occulti iudicium exigit
si sine predicacionis sonitu incedit vel
iij. d. c. qui enim addiscere et agere bona
recusat magis dyaboli quam cristi membrum
esse ostendit et potius infidelibus quam fidelibus
esse monstratur xxxviij d. c. si / Item
negligencie presidentes Unde Augustinus si ea de
quibus deus vehementer offenditur in-
sequi vel ulcisci differimus ad irascendum
bonus divinitatis pacienciam provocamus
xxiij q. iiij. c. si ea / Eciam talis non est pro
intercessore mittendus quia cum hoc quod
displicet admittendus mittitur irati
animus ad deteriora provocatur ut Gregorius

iij. q. vij c. ingentibus / Dolore d.
c. i. Item nequicie vel amicicie
delinquentis magis lapsum carn-
nis proque venit ira dei in fi-
lios diffidencie de vita et honeste
clericorum c. ut clericorum mores
de xxxv pro p. c. dicit Innocentius
quippe diem dampnacionis in-
cidit Ecquis facinorosorum primo
minime lucernae scientia restringit
xxv q. iij. c. pittacium / Dicit namque
deus et maior noster indignatur
et irascitur cum virgine sibi dica-
tam iacere cum alteras cernit xxxvij
q. i. c. Nec aliqua sed quod deus
irasci declarat Gregorius vel di-
cens Ira dei non est ut homines
i. conturbacio concitati animi
sed tranquilla iusti supplicii
constitucio de pe. d. iij. c. Deus auctor
est alibi Deus neque enim deus
irascitur hominibus sed viciis que
in hominibus non fuerint nequaquam
puniret quod innatum est de pe. d. i.
c. quam alterum / Et peccat quis
tenetur dicitur quando pre ... intuitu
nature / ubi peccat iustus reprimere
proprio de con. d. i. c. iustus
ita legitur de Archelao quod utinam
solus possit iniuste suo pater
et sic eciam et idem de vetulis sor-
tilegiis de nocte equitantibus
cum dyana quod utinam ipse sole
in presidia sua possent xxvi
q. ii. c. epi / Dolor . non plures
alii in dominum predictos eos contra
illud Augustinus Quibus cum iram
velit aliquem nimium ro-
gare non solum pium sed eciam
prode q. dicitur nullus debet hoc
velle xxiij. q. v. c. quis cum
Item intentu culpe Unde noli
esse nimis iustus quia est
iustus qui peccat in iusticia sua
similis percussoribus xxiij q. iiij

c. precepta / et alibi mortuus erat
frater noster et revixit perierat
et inventus est xxiiij. q. vij. c.
Quemadmodum / alibi enarrat
quod inquid deus non revocaverit
et quod perierat non requisierit q. v.
c. quod errauerat / quia venit filius
hominis querere quod perierat luce xix
c. et ninive ciuitas que prope
pro gloria i. perire meruit fle
tibus stetit ut supra de pe. d. i c.
superbia / Item in tertio penitentie
omnibus namque anima cum principi
tatis culmine non fruit prodit disciplina
sue per eternam penam passa c.
maiores / non enim perit filius
permissionis sed filius perditionis
ut Augustinus de pe. d. iiij. c. si ep.
bonus / ut i^o finis principio con
veniat de pe. d. iiij. finis super
auctoritatem Apprehendite cum di
ligencia non si quod absit circumspec
tam sollicitudinem negligencius
perdit desidia disciplinam / arabunt
fideliter per secto incebit xxiij
q. c. iustum est / Apprehendite disci
plinam palma in sensu mai
festa est cum inquid primo ex
dinari legum disciplina. psalmus
d. c. Posuisti in principio / quia
regnum dei in simplicitate
fidei est et non in contencione
sermonis xxxvj. d. c. cum uni
Item plena ueritatum tractat
quippe quid religioni congruat
s. monachorum / quid disciplinae
conveniat / s. clericorum et quid
saluti proficiat s. omni populorum i.
d. c. consuetudo vij ibi pro qua
versus est i. pasca ymo quidque
alibi querit ibi proficere in veniet
ut Ambrosius xxxvij d. c.
Item plurimam in effectum yma
vim et presiam non continet

liber iste disciplinam militarem in sco
lasticis conflatilis ubi regimine uirgas
moyses instituit ut nos disciplinae
docet ut nunc disciplina ut
Gregorius xlv d. c. disciplina / ubi presta
ri salubriter tenuit et disciplinam
in posterum servaret ut Augustinus xxiij
q. iiij c. quid crudele moyses man
davit aut fecit / iij disciplina spiritualem
in facto helisei qui boves suos occi
sit et inde pauperes pavit ut milla
tura tenet et domestica sed relictis
omnibus in disciplina docet lxxxvj d.
c. non satis / ubi deus non vult simul
opes offendi effundi Item ewangelica
ut facto milicie corporalis qualiter
militari mandat et alienum / ab ewange
lica disciplina xxiij. q. i c. paratus / Item
si vana disciplina omnia bella cul
pabit militibus in ewangelio di
ceret ut abicerent arma dictum est
autem eis neminem concusseritis / estote
contenti stipendiis vestris c. q. c. paratus
in si / Item aplicatur in facto coniugii con
nubialis vij placuit et aplicatur disci
plina ut neque dimissus abutere
neque dimissa a marito alteri nuptui
xxxij. q. vij. c. placuit / Item canonicam
in facto / lapsus mortalis unde si lap
sus ad suum ordinem revertendi licen
tia concedatur et rigor canonice frangi
disciplinae l. d. c. i Item monasticam
quam impunitam aggredimur sub qua
milicia ut monachi et abbates / monachi
ut milites et abbates ut duces Item
sub abbatis imperio monachus mi
litat regi xvj. q. i. c. Si quis mo
nachus / docet autem nostra militaris
disciplina ut regi i. abbati regnanti
xxiij. q. iiij. c. duo ista sententiam
omnia ut Ambrosius q. ii c. dicat / ut
viter militaribus flagiciis disciplina
ut quidam ysidorus i d. c. ubi militie

z c. vinco. no dicat / xvi. q. i. z merito
abbati qui a ille assumitur in abbatem
qui dignus est moribus z actibus mo
nastice discipline / ut dicit gregorius xviii
q. ii. c. abbatem / hec autem sacro sancta
sancta monastica disciplina est veneranda
vii sacrosancta religio que catholica
continet disciplinam / tanta sibi reue
renciam vendicat ut adeam quilibet
nisi pura consciencia non audeat ac
cedere i. q. i. c. Sacrosancta / Item in ita de
qua archidiaconi debent esse contenti
regularibus disciplinis ad clericale munus
accedunt l. v. d. c. presbiteris / lxxxvi. d. quicumque
negligit discipline domum vite / Item ex
tenda nam debet prelatus inquietos sub
discipline vinculo constringere z maturos
se in omnibus exhibere / ut dicit gregorius lvi
q. i. c. quamvis ut qui similes vita
cum aliis suscipiunt similes sentiant
in legibus disciplinam de statu mo
nachorum recalcitrantes / Reatus est subditus pietas
mecum disciplina nec piam consuleat
xl. v. d. c. sunt et alibi z innitentes
assumenda necessaria et cum eis exhi
beat ~~xl v. d. c.~~ ut ius eorum circum
claustra constituantur / In quibus clericali
disciplina cenobitis vacent lvi q. i. c.
necessaria est ideo ut modo assumendi
nobis in nomine testat / Sequitur tamen xvi. d. hic
agens / et in qua thema proponitur de mona
chis z abbate quia abbas etc. etc.

Arenga in principio libri decretorum

Si quis venit ad vos z hanc doctrinam
non affert nolite eum recipere in domum
nec ave ei dixeritis / xxiiii q. i. c. omnes
agitur de discente z agitur de precibus sancte de
docente / Si quis venit ad vos etc. ad do
cendum verum in quid in sinodaciam de hiis
agitur nunc admaior quasi ad quodam
thema quod michi assumptum est ac
difficilinum maiorum nostrorum re
nolua similes xxx v. q. ix. vena
discente nolite eum recipere tamquam
exequentem abhac scola ex
quietacionis / cui nullus recipiat
ut ave ei dicat xi q. iii. c. ex
quietatis de sciencie fonte hanc
doctrinam non affert .s. decretorum
ubi est ortus conclusus / fons
signatus puteus aque vive
z paradysus cum fructu pomorum
xxiii q. i. c. omnibus / vii lecta
Omnis qui recedit non permanens
in doctrina cristi .s. decretorum deum
deum non habet qui permanet in doctri
na cristi z filium z patrem habet in
pace et omnibus / in docente debet
esse sufficiencia / Si quis venerit
in mandatis magis nosse oportet
quis qualis ne sit eum in mor
talitatis illa i. decretorum ac
cendenda sunt .s. ad legendum xliii
d. c. in mandatis in discente
capitalis nolite recipere etc. sed
sitis benivoli ad decreta .s. cum
in nomine iste est clemens vel
gracianus aliquibus partibus suis
z vos nolite expectare ut ipse
vobis dicat tamen illo nolite ama
re etc. x c. ii. d. c. i. in doctrina
peruenientia / sicut doctrinam
z non alia sine causa cum ta
lium nec mandata z doctrinas
hominum docentes viii. d. c. si. z
mathei xv. c. doctrinas / in qua s
fidei vite z eius discipline au
dire cum eam attentius az
z absque suspicione doctrinam fideli
monita aut vite assertores
inquirere / advocacionis vero ordine
discipline xxvi. d. c. audire
quid quam alibi querere
perfectissime hic habetur —

xxvi d. c. sed econtra / Sufficie
cia arguit omnes veniendi Si
quis venerit ut eum aut dicit
apost. c. fi / qui audit s. dispendo
dicat veni s. in docendo xxxvi
d. c. ecce de facta vnitate vnitate
benivolentia indicat actus
respuendi, Nolite recipere et
nolite tenere fratres meos dilecti
ius variis et peregrinis nolite ab
duci xi d. nolite / ebr. xiii sepe
malorum consortia etiam bonos
corrumpunt / quanto magis eos qui
aduersa pru sunt in illa igitur
vltra eos sit tu ob xxviii q.
i. c. sepe / legimus / aut de beato
Ieronimo quod tu libros legit precones
ab angelo est correptus xxxvii
d. c. legimus / docti ergo nostri cau
tela magna nobis debet esse in secun
lxxxvi d. c. legitur / penitenciam
demonstrat modus exprimendi
hanc doctrinam Attende in quod
apostolus lectorum exortacionem et doc
trine et semper permanet in hiis ca
nonibus patrum / ad Corinthios
xxxviii d. c. i. agitur igitur pri
de docente in quo debet esse suffi
ciencia qua arguit omnes ve
niendi Si quis venerit ad vos
Aduentus triplex scandalosus
ignominiosus et gloriosus / ut
gabaonitarum distencium veri pa
tisti sumus venimus de terra lon
ginqua calciamenta sunt attrita
in pedibus nostris panis de
fiat in tritharicys nostris ve
nis corpore pace et xx q. q.
esto ius c. innocencius / i. c. pre
sentes vos / ignominiosus ut con
deponendum memor in qua esto
vnde cecideris apoc. ii. et age
penitenciam et prima opera fac alioquin
veniam sibi primo ad detinendum
timet et moueb candelabrum tuum i.
beneficium de loco suo de pe. d. y. c. Si
cum l. d. t. duo sancto / gloriosus mul
tiplex ad innocencia s. baptizmalem
Ab ambrosius venisti ad fonte con
siderata que videris de con iii. d. c.
venisti / et sic venit / ad penam s. salu
tarem venit Iohannes non manducans
tarnes ut bibens / vinum et dixistis de
monium habet / venit ihesus manducans
et bibens et dixistis vorator et potator
vini act xi xlii d. c. quod dixistis / tum
ibi notatur / Venit etiam aaron madu
care panem in conspectu dei s. conti
nue penitendo de pe. d. i. c. et venit
ad gratiam s. spiritualem non in sic cor
dibus nostris quasdam virtutes suis per
permanet et nostris quasdam recessurus
venit et venturus / recedit de pe. d. y. c.
perdidisse sus et querendus / ad gloriam
s. eternalem / si in qua vobis dico io
hannes et preparauero vobis locum iterum veniam
et accipiam vos ad me ipsum et vbi ego
sum et vos sitis de pe. d. y. in domo / et
precedenti / talis debet esse aduentus do
centis ut non lateat timosus quia
ipse lateret / dicitur sta super pedes tuos
et loquar tecum Ezec. 2o iacenti enim
dicitur ut resurgat / primam stanti aut
precipitur ut perstitatur ad doctrinam s.
d. c. quid est hoc non stet ociosus per
B in via dei stare recedere est
et non hosti de sta ino. c. ir. tolerabi volo
pitas eum et voluptas et de remuneri
t. in fi. queritur exigitur et de con v. d.
c. nunquam / pietam eum desiderio qui non
possumus detinemus xxv q. i. c. y
sed veniat fructuosus et ambulet
de virtute in virtute de pe. d. y. c. dum
stamus Agitur yo in ordine hic de
sic fonte in qua debet esse penitencia
qua indicat modus exprimendi hanc
doctrina non affert doctrina dux perfectis
et in perfecta imperfecta multiplex scilicet

Superborum/ hec enim hec summa doctrina arro
gancia/ ut humiliter nesciant proferre/ que
docerant/ et recta que sapiunt/ recte mi
strare non possunt xl vi d. c. i. malignorum
ita malorum doctorum mala doctrina est
i q. vii c. Conuenientibus/ truffatoru
ita erit tempus cum sanam doctrinam non
ferent auctitate quid audita aute
tes ad fabulas conuertentes. ii. Ad Thimotheum
c. si. xxxvi q. v. c. nec mirum heretici sunt
dyaletici garruli/ nunc uidetur et
xxxvii d. c. nonne/ qui totam apostolicam
nobilitatem transtulerunt. cum vento
doctrine xvii d. c. de hiis in prima/ Ad propheta
m hereticorum qui sunt fontes sine aqua
et possunt esse quasi fontes sine aqua
aqua non habeat doctrinarum de pe d. ii.
c. Si quis enim/ pontifices autem doctrina
destituuntur xv d. c. sicut presbiteri multis
s. eorum non enim os nostrum qui esse summum
in dignitate doctrina s. aliorum esse doctores
palle c. Conuenientibus/ quorum auctoritate
et doctrine tecti sacerdotes subiecti sunt
xxii d. c. i. v. metropolitanum/ predicatorum
qui potentes sunt exhortari in doctrina
sana et eos qui contradicunt redarguere
ad tytum et c. lx iii d. c. i. vii non est
mencienda in doctrina pietatis xxii q.
ii c. Primum doctorum verorum ne futuros
quia multi sacerdotes ut xl d. c. si vero
go nil arcium grammaticorum enim doctrina
sit perfice adiuncta dum sunt admirabiles
usus assumpta que fulgent xxxvi
d. c. Si quis grammaticam uel musicam
uel inthecte presumpto que fulget
uelud stelle et ne sola vi sine c si/
Sit stella celi est xxx vii d. Si presbiteros
las/ veritati sunt si audierunt
agitur enim errorem possunt et xxiii
q. iii c. Quid autem/ et nemo ipse te
doceat nisi absque doctore et v. q. i.
Di clericatum/ et dum multo enim ipse dixerit
xv/ q. i. c. Sic viue/ Nemo enim repente
fit summus de pe. ii. d. c. Hec/
que de caritate et abministratio
de enim sciencias dicte scripturarum
et xxx vii d. c. relatum/ qui
studuerit quando per se scisse
et xii q. ii c. gloria in se/ Aut et
ego doctor non erudiendorum
s. predendorum sed predicandorum prelatorum
de q. vi d. c. predilectione/ prelatorum
aut doctrina continetur. hic quia
hic et lxx et prophe. i. d. in prima/ in
hiis s. canonibus sacris magne
diuina manifestantur et declarantur
mandata xxx vii d. c. de qui
busdam/ hinc ecclesie decet statu
tores ut quibus uetatum officiorum
doctrina studiose addiscat xii
d. c. de hiis in se/ tales enim
esse debent qui diuinis artibus
se mancipando student ut
deum scire operum dant doctrinam
grege populo administret xxxvii d.
c. Heus. 12 c. si/ Concluditur
30 de distente in quo debet
esse beniuolencia quia deuitat
actus respuendi in scholite et
Actus respuende dum in hospicio
et colloquio/ Sub hospicio non liceat
enim rerum in domum i. pectus
consilium quid enim in cunque qua
domo agatur alia domus s. quia
ista deae torum nunquam nouit vi
q. i. c. Conuenior/ uel domum
i. ecclesiam uel bastiam/ Hec
est enim illa domus que clauis
regina accepit et si quis eam
contempserit sit sicut ethnicus et
xx iii q. i c. omnibus/ uel do
mum i. iusticiam et instorum
contubernium quia in domo patris
mei multe mansiones sunt
domus dei sit homines in se de pe

d. iiij. c. Indomo/ Intelligimo
ne dicatur aut verbale pall. c.
exigunt aliter lxiij. d./ cum adrianus
ipse ut recale vij. d. c. de eccle
gris/ xvj. q. i. Petrimus/ in verbis
tu quibus/ qui cum duceret ille
aut. quietat eius operis mal
xxiiij. q. i. omnes Nolite igitur
recedere adue s. graciano usque
in hodiernum diem hic est deus
pecoris stat xj. q. iij. c./ nolite
liz cum liber continentem xvj.
d. c. hec/ ymo decreta omnium
episcoporum attulit c. d. c. septuaginta
sed qua sine gratia premissa facere
non possemus sine qua sine e
michil de con iij. d. c. per i. fr./
et qui sine salvatore ut xxij.
q. ij. qui sine/ divinum adiutorium
invocemus dicentes deus in
adiutorium meum intende vij.
q. i. c./ hec tunc sperandum quo
mediante ego possim legere sicut
talibus et non prepositorie xxxviij.
d. omnes psallentes et nos an
dire fideliter non perire/ qua tollit
petrus ante male audientes
tollit aut gladio spirituali aure
male intelligentes/ xxiij. q.
c. Si petrus sanctorum patrum
tamen eos spiritu dei conditos/
et totius mundi reverencia
consecratas xxv. q. ij. agitur ut
sic de eodem fonte gratie bibentes
discipuli et magistri xxiij. q. i. cum
beatissimi bibat in qua presenti
et futuro pro gloria eternam
nobis concedat dominus pater
et filius et spiritus sanctus Amen

Arenga in principio libri doctorum

Apud te est fons vite in ps. Decretalium in iustis/
tangitur causa efficiens s. gratianus apud
te auget cum de pluribus materie collecta
ipse apud te tantum est finis causarum
xc. vij. d. c. 12 effectus sufficiens scz
bipartitus/ qua est sufficiens perbibendo
Dicta tantum fons Augustinus super epistola
Johannis Si non vultis in ista heremo siti
mori bibite caritatem est enim caritas
prius fons bonorum cum non quietat alios
de pe. d. i. cum gratia de regularibus c. licet
in fi/ et est sufficiens perveniendo ec
in sanitate vite s. sine superfluitate
ciborum/ athletis enim quorum est intra quos
et paganus est dicat galienus/ ut vivere
posse diu ut sanos eos inveniet sed de
con. d. v. ne tales ut refferendo
nos ad libros tangitur contineri et
contentum continens singularum eminentie
s. libri isti apud nos istud sit pitaticium
appetendo dam. s. carta petrea
continens q. quidem pitaticium in diversis
causis et quibus apud te assumpsisti
non enormiter sed utiliter contigisse xxx.
q. iij. c. pitacium/ et contentum generalis
influencie fons vite rigans arida
qua fons ymo ortus conclusus
et fons signatus puteus aque vive
et paradysus cum fructu pomorum ut
scilicet xxxiij. q. v. c. omnibus/ et c. quis
vetus/ tanti in et vivificans morti
ficata qui i. in te verba enim/ vite eter
nus et ego quo non a te recedam post
dubiorum inlibus de spiritualibus de con
d. ij. Forte sa vj/ Ecce igitur continens
compositum ad omnia qua apud te ut
gelasius/ hec i^a omnia te diligenter
examinare iubemus et si apud te con
dunti tamen constituerunt absolventur
xviij. q. ij. c. puls/ et contentum utrorum
ad multa s. adrefrigerium contra
estum/ qua fons/ ubi de eodem fonte

gre bibit discipulus et magister xxxiiii
q. i cum beatissimus/ et ad remedium
contra nature defectum/ quia vite plec
tendo eum et ignoscendo hoc solum
bene agitur ut vita hominum corrigitur
per Augustinum xxxiii q. v c. quod dixit/ permittitur
ii causa efficiens vel ipsius totius
singularis eminentie/ quia apud te/
apud te vero explicat scolaris videlicet
apud te christum omnium creatorem/ Aput
te discipulum nostrum auditorem/ Aput
te gratianum canonum conditorem/
est iste Fons vite ecce a quo fluit
quia a christo/ ecce cui legitur quia discipulis
ecce per quem editur quia per gratianum/ sine
agricultura/ primum apud summa primam
potestas/ imo omnipotentias quia nec
contrarios adpatitur/ ut apud omnipotentes
deum spiritum vivi scilicet incita augeant
non iniqua solebant aliquid abstinere
xxvii q. ii Sunt qui dicunt Sed in
apud hos solerte diligentia bibendo
et comedendo/ doctrinas quia precipit deus
ut bibentur et comederentur que apud
suos auditores errant/ ut in q. i.
ante fi/ Quia tamen hic apud hos principales
materias/ tamen ad tabulas scripte quia ad tabulas
dei nec gratiam una cum moyse in libro
taliter scripte apud deum pro tabulis scilicet mentibus
et talis dei apud scriptum gladius scilicet instare
allegavit in causis xl v d. c. disciplina
Recipiendo ii ulterius apud videlicet gratiam
dico quod apud te est explicat hic Fons
vite videlicet apud singulare et sine alio
apud te utilitate et sine commodo/ et apud
te sufficienter et sine defectu a suo stilo/
ut primum sit ex parte ingenii secundum ex parte
libri/ tertium ex parte modi seu stili/ Aput
te igitur gratianum huius libri actorem sin
gulare et non cum alio non apud te apud
plures ut apud alium sed solum et sin
gulariter apud te corrispiente et coher
centem in hoc libro canonum quecumque

quia ut Augustinus in libro de
unico bap. Sed quibus apud acru
scilicet si veris documentis conuin
citur/ cohercere/ corripere/ ex
quirere/ degradare/ xxxiiii q. iii
c. forte/ Apud te utilitate non
cum est in commodo imo cum fructu
magna tamen corporis sustentaculum
quia ut Ambrosium in libro
de officiis sicut tempus precii plus
apud te pretia tua valent
quia vita moituri non est
leue pretium/ lxxxvi d. c. non
satis in prima et dic salvando
quia nequid vincere nec ius
heretici apud te primam non
ago imo nisi egeris salvus
esse non poteris quo gaudere
debes te esse correctum nisi do
leas te esse pressum per Augustinum
et vincentium xxiii q. vi que
admodum apud me suus sufficienter
non diminute nec defectuose
sed plene et perfecte quia quod
quod alibi queritur apud te in
venietur xxxvii c. Si quis etc.
non igitur tibi dico ut apud
te alium accipies de tua sententia
tua/ et apud te gratiani qui
copiosus est in omni materia
quia apud te tractatus est
et per lege tua sustinuit te
domine gratiane de pe d. i c.
non tibi dico per Cyprianum in
epistola ad helvios concludatur
effectus sufficiens vel conte
cum generalis influentie quia
Fons vite Rigatus primo accidit
quia Fons iste Fons est irri
gans et non siccus/ rigans autem
gratias explicatur explicite ortum scilicet
celeste in ordinatum ministerium

et hec in distinctionibus in quibus
ordinatur iustitia quo ad primam quia
ut dicit Ieronimus super Zachariam de fonte
magis quam de cisternis egemus
querere scilicet veritatem lxxxviii d. c.
ieiunium et quo ad secundam quia
ut dicit Ambrosius in libro de officiis
non satis est bene velle sed etiam
bene facere, nec satis est bene facere
nisi id de bono fonte procedat pall.
c. Non satis in principio ortu iustitie
expeditione negotiorum et hec
in causis per quibus expediuntur
negotia pluribus iustitie quia ut
Augustinus in libro de civitate dei
in iustitia reddenda fons iusti
tie nobis deus est imitandus
xxiii q. v si non licet iusti et pre
sertim esse per quam alto in ipse
tenti fontes quibus compellitur
amore et in loco fontium alti
tudinis xxiii q. v c. prudentiam
ortu in super consistit in admi
nistratione sacramentorum et hec
in tractatibus in quibus sacramenta
docentur administrari tam prin
cipia confitenda quia caritatis
peccati et ex superbia nascitur cordis
unde ex fonte superbia nasci
nulli dubium est de pe d. i. an. c.
que penitet et eucharistie sacra
mentanda quia quia ab ipso
fonte veritatis Christo ordinata
sacramentorum misteria processerunt
de con. d. ii c. omne in principio, Rigat
igitur gratiis libri sui principium
balsamo honestatis quo ad
personas et hec in distinctionibus
quo ad personas prudentiam etiam
reparandam edocemur cum de
terminis lacunarum fonte salutis
posse suffragium in venire
li d. c. mirari et q. ad xxiii

primam imponendis quia debemus in agen
dis ad fontem nostre recurrere semper scilicet dominum
dominum ihesum christum c. d. c. quia tua. Rigat
etiam medium uno equitatis quo ad
causas reddendas unicuique quod suum est
malis supplicium qui sunt fontes
sine aqua et nebule turbinibus ex
agitate quibus caligo tenebrarum reser
vatur ut dicit Beda in q. v. in scanti
in fi. et so de pe d. i. Si cui ista
modum in pet. in c. bonus fluminum fontem
in esse viritate quia sicut de uno
fonte rivi plurimi defluunt sic
ab una ecclesia multa membra et sicut
si a fonte precidatur rivus precisus
arescit vel fluit sic in ecclesia consti
tutus et non aliter vivit xxiii q. i c.
loquitur Ysaias irrigat finem et
ultimum ultra scilicet quos ad animas
ipsas in tractatibus ungendas preter
fectum quia ut dicit Augustinus in libro de penitentia
non excusatur fonte lacrimarum non
solus misericordie peccator mortalium
qui nunquam lacrimis ostendit dolorem
amore temporalium pe d. iii c. sunt
plures ut si per quas ex fonte divine
gratie corde meo pium detestatio ut scilicet
latur c. d. c. illud in principio et pascendas
eucharistiam gustu scilicet et fidem quia
sic contra naturam subito de fonte venis
sanguis cepit corrumpere sic in alteris
sacramento credit non in medio pall. c.
Remedio/ Exodus vii et unificans secundo
mortificatas quia vite est ante vita
consuevanda nec commendanda et de
siderata glorie in prima degimus
cum secunda proficimus sed etiam quemque
de qua vita triplici agitur in hoc libro
est igitur vita consideranda nature
in qua degimus boni et mali quia
ut dicit Gregorius hec autem vita que inter celum
et infernum posita est sicut in medio
subsistit ita utrarumque partium cives re
cepit xxiii q. iii c. hec autem vita

est et commendanda q̄re propria conficimus
et sanctitatis vestimenta portamus quia
ut dicit gregorius in pastorali vestimentis
tintinnabula inherebant si vite viam
cum lingue sonitu ipsa quoque sacerdotis
opera clamet / xliij d. c. i. est et desideranda
glorie quam querimus et de qua cogi
tare debemus / gregorius ad constanciam cum
deuotissima diuinam stratam de celestium vita
et de sue remedio cogitacione etc. xij. q.
ij. c. cum deuotissima per primam ambulans
et ut vincat sub virtutis ne desistat quia
ut dicit gregorius in moralibus in talibus bonum
agitur si ante vite terminum desistatur de pe
d. ij. in talibus / pro stratam excellentum et ut
in nobis veniat et si veniat quia
ut dicit gregorius ad patrum primatem non ex
ordine loci spiritus vite meritis consi
stit caritas quia aput deum non gradus
elegancior sed vite melioris actio co
probatur xciij d. in c. sit excellencias
sed tamen exceptaliter et ut ea feliciter
assequamur augustinus in libro de penitencia
deus pater omnipotens qui te regeneravit
ex aqua et spiritu sancto ipse te ungat
in vitam eternam unde nisi intrarent
sic es in vita eternam inquit de con.
d. iiij. c. dimisisti / veniat igitur sitibundus
ad aquam s. sapiencie salutaris audient
fluentis et repetendo sequitur augustinus
in libro de penitencia / venisti ad fontem
ingressus es fonte considera quid
in deus glo. i. audieris et ibi locutus
sis diligenter repete de con. d. iiij. c.
venisti / veniat eciam moribundus ad
vitam virtutis mentalis quia hec est summa
actionum bonorum / salutis morum / finis
celestium preceptorum / mors criminum /
vita virtutis / virtutis pugnancium / palma
victorum / arma sanctorum meritum ca meliorum
bonorum / premium perfectorum ut dicit prosperus
de pe. d. ij. c. caritas / est in prius / presta sedes
liber iste potum sanctitatis sine caritatis
contemplativis et activis que

et se quos in quibus potentes
absterque diuisa non perdit sed
nos ad ipsius fontem dilectionis e
manavit unum qui ut scriptura
prestat eciam sitibundis sanctitatis
sine caritatis nobis quia ita
est quia accepistis iste panis
vivus qui de celo descendit
vite eterne substanciam admi
nistrat per totum c. sententiam / sic igitur
inde nova perveniremus hunc
fontem sancte ut finaliter perveniamus
ad vitam glorie ubi vivamus
cum christo qui vita est vite vere
ut c. caritas est / ut sit / ad in
star christi qui primo panes
fregit / et postea discipulis
dedit xxxvj d. c. ecce tibi
hunc libri per gradus diuisos
frangendus est et postea
nobis per lectionem tradendus
est / diuiditur autem liber iste
ut pertractatum est in distinctiones
causas et tractatus et distinctiones
in vij partes subdividitur
quia primo de agitur de unione
et eius speciebus usque ad xxj
secundo de officiis ecclesiasticis usque
ad xcv tercio de origine
spiritali ut dicit xvij. c. apostolice ecclesie
usque ad l quarto de lapsis
et in penitencia ordinandorum
usque ad lx quinto de gradibus
electorum a quibus et in quos
promoveri debent et de electione
ordinacione et consecratione
eorum usque ad lxxx sexto
epilogat c. apostolice regulam
usque ad xc in septimo
agit de obediencia minorum
erga maiores usque ad primam
causam in causis uero aut
agitur de mixtis actionibus

ut pote matrimonialibus de sponsa
c. tua et de hiis in ultimis x causis
e a xviij inclusive maneat aut
de iniuriis et tunc aut regularium
et de hiis in v causis s. a xvj in
clusive usque ad xx inclusive
aut scolarium et tunc aut de iudi
cialibus aut ea que sunt de iudicialibus
aut criminalibus et hec in septem
primis causis usque dum conclusive
aut civilibus et tunc aut circa prohi
bita vel cessione in vij vel suc
cessoris electionis ut viij vel
iurisdictionem aliorum episcoporum in ix
aut circa permissa ut dispensationes
ecclesiasticarum rerum in x et correctiones
subditorum in xj aut ea que iudi
cialibus et tunc aut communi
res et personas si res aut licitas
et tunc aut temporales ut electorum
et cetera in xij aut spirituales ut
divinas primitias et oblationes
in xiij aut res illicitas et tunc
aut contractus in xiiij aut
maleficia presertim furiosi in xv
aut personas et honestatem earum aut
in mutandis aut pluralitate
beneficiorum in xxj et hereticis in xxiij
et sortilegiis in xxvj aut in con
pletendis et iuramentis in
xxij et bellis in xxiij et purita
tibus aut de penitencia et
de consecratione agitur de sacramentis
scilicet de sacramentis in recipiendum
ut baptismo de con. d. iiij
pro totum pugnatum ut confirmatione
de con. d. v pro totum redemptum
ut penitencia de pe. pro totum progredie
tum et eucharistia de c. d. ij
pro totum recedentium ut extrema
unctione ... c. v. d. c. illud in
stratum ut ordine de co. d. ij c.
preveniunt xx d. c. i. propagatum
ut matrimonio in xx ultimis
causis etc. Sequitur alia

Principium decreti Sequitur etc.
Hec requies mea in seculum seculi hic
habitabo quoniam elegi eam. Supra premisso
duce David quinque verba ad propositum dicendum
redacta tria tanguntur scilicet habitatio corpore
quia requies mea, requies studiosa
quia placet eo in monasteriis sunt
monasteriis sunt ipsos esse subiectos
et quieti operam dare xvj q. i. c. qui vere
quieti vel studiose habitator quiescens
quia hic habitabo ego ydoneus non dicte
do pericia sed legendi licencia hic pro
in hac urbe morum clericorum de quibus
Ieronimus ad rusticum monachum quid ergo
sibi vult qui urbibus habitat illis
sunt et suis rebus nutriunt, ceteras
adeunt, balnea unguenta non spernunt
et in omni flore versantur de con. d. v in
in fine et non monachorum id est advenas
Si cupis esse quod diceris monachus id est
solus quid facis in urbibus que non
sunt solorum habitacula sed multorum xvj
q. i. c. Si cupis, habitandi ratio sufficiens
quoniam elegi eam fugiendo domesticas
et fugiendo propinquos Ambrosius
de fuga seculi hec enim est vera sacerdotis
fuga abdicatio domesticorum et quedam
alienatio carissimorum, ut suis se abs
neget qui servire deo elegit xij q. i. c.
cum possedo, est igitur habitatio ista corpore
quiete longissima quia hec requies
mea in seculum seculi, requies felicitatis
eterne Augustinus super Johannem Salutari labore
boni operis redditur felicitatis denarius
est quietis de con. d. v c. Animum habi
tator continens sine confessione tamquam
hic habitabo iniunctis doctorum professor
quia ut Gregorius ad sedem quod pro est
dominum consistere et ille non habitare
l. d. c. tua constitue personam incepi
memorialia et non habitare per experimentum
lectionis quasi dicat parum aut nichil

habitandi ratio sufficiens ex locatione libri
qui elegi eam quia quis non eligit
statio non diligit qui autem non diligit stabi
contempnit xx in q c sub se mittitur
ygitur habitacio expediens ex quiete longis
sima quia hec est requies mea in seculum
seculi hec est autem habitacio pro corpore
quia hec est templum hec est civitas
quia in habitas ibi dicens cum Augustino hec
villa mea hec est domus mea est hic
sinus meus zu vii d. c. quo iure villa
mea non iure divino sed destinatione
domicilii / hec cathedra ad qua ambu
latis et ultima popa pontificalis scala in
beneficio hec duo sunt opera pontificis
ut addiscat legenda et doceat populum
instruendo lxxxvi d. c. Si quis velit
etiam sit faciens cathedram quia magister
Crisostomum cathedra non facit predicatorem
sed predicator cathedram xl d. c. multi
hec universitas sub pena militantis
laudabiliter obediendo rectori greg(orius) simi
litibus neapolim summa militie laus
in talia bona merita hec est obedientia
rei publice utilitatibus exhibere lxxxvi
q i c summa / habeat si et pace in pplo /
cura in studio / fama probitatis in lecc(ione) /
et sit vincendi et custodiendi magisterium
obtinere possitis quia magister greg(orius) ad
natalem hec itaque si in vite cominus
vivo et studiis agitis abstinentiam vivo
et perficientiam fateor magistri est xlvi
d. c. continua / hec est operis consuetudine
quia requies / et hec templum s. incipiens
proficiens et perfectum ad instar caritatis et
penitentis que distinguitur per hec q(uod) dig
de pe d. i c. at autem est / est igitur
in hec studio requies incipientium. i.
in theoria auditorum proficientium et
lectorum perfectorum et professorum / primo que
sunt per spem promotionis semper sub re
caritatis in corde et in statu scolastico

dormientes dum cum eo gregorius
super ezechielem sicut homo
iactat in terram cum corde suo
bona intentione in sit et post
quia semen iactum iactaverit
dormit quia iam nisi spe boni
operis quievit de pe d. i. c. dum
statim sedi presidem et in ecclesiarum
lectionis in qua frequenter sicut
per scolares pungitur et discutitur
cum Augustino prodest senectus
nostra cum consolatur cum ministerio
quis adiuvatur et in xviii
q. v. c. prodest / Tertium per caritatem
ut enim regima pro regimine et consilii
doctoralis assistentie per quorum
consilium reficiuntur respondebitur et de
fenduntur probi / quia magister Augustinus
hec s. consilia confessorum cum
timentur et mali coherceantur
et boni quieti vivunt / xxiii q.
v. c. non frustra igitur in hoc
studio quiescant diligenter stu
dentes per spem promotionis future
quorum quilibet dicit cum greg(orius)
collatione recommendatione habeo
quia in filio nostro s. studio
puti quiesco / scilicet episcopus et papa /
i q i c filium / velit legere
presidem lectionis propterea que
recentem / non actum non negocium
sed verum quietem xxiii qui
sunt Augustinus negocium negat
otium ut querit verum quietem
que divus est lxxxviii d. c.
quia / in si / digne proficientes per
caritatem sufficiationis consul
te ut ibi erat dissensionis et ge
nera fiat pax et concordia
per summa treuga quia inter
Ambrosium ubi fuerat caput
suspensionis factum est ut illic

apud quescet sanctitatis/ i. q. vij
c. beati/ sz homo pulchritudine
quia mea s. expressi titulo sine
iure videlicet me prope voluntatis
ad diligendum ut dicam cum didimo
q inseparabilis est frequens ista ami
cicia et pa mei voluntas de con
di. v. c. fi. s. dnum cardinalis prope
lig. mediocris capacitatis ad diligendum
et docendum dicens cum Aug. ad va
lerium quis sit militandi modus
i hac scia ut ab adolescencia mea
didici unus meus Faciale michi
multo peiorum meorum ut et locis
gubernaculorum michi i ita de tur-
dam vemi tenere non nomi vel d.
c. ante omnia que mea sunt
pauperum sunt tm que divina
sunt non sunt imperatorie ma
iestati subiecta xxiij. q. vlt.
c. convenior in pri/ suscipite
vi voluntate cordis letantes
letando de gra sed lacrimando
de culpa quia ms Ambrosius lac
me mee arma mea sunt tha
cum munimenta sacerdotis per all
c. convenior capacitatem
mentis instruit instruendo et asta
do sapienciae sapori et non lasti
me sorori quia ms Gregorius in
registro legitur q beatus Aug.
ut cum sorore consistit habitac
dicens que cum sorore mea sunt
sorores mee non sunt docti go
beri cautela magna debet
ut ipse possideat divinum et pos
sideatur ad id dicens cum apostolo pars
mea deus et pars nichil contra
dium potest ipse habere xij q. i. c.
clericus/ sz insuper temporis longitu
dinem quia i secretum seculi per
tempus omnis s. sincere collaborere
ingeniosus q subire et subire
debetis studio et noctis i sompno

frequenter ducendo quia ms Ambrosius
inciati ad secula est et sompno minimus
quia ut postulat in diligendo de pe d.
i. c. sunt qui arbitrantur ubi si glo
est ac continue dormientes i seculis et
vigilantibus et non dormientibus et cum
puti conamore gratioso quo ad nos
redis nostri vincti vinculo dilectionis
interne/ ut sic uno animo uno ore
sancta glorificetur trinitas/ in secula
xo q. iij c. nullus primas/ futuro cum
honore utinam glorioso que coptans
dat actis quibus patus et alterius Greg.
in dyalogo ipsa petimus regni pre
destinacio ita est ab omnipotenti deo
disposita ut ad hoc electi collabore per
veniat quatenus postulando mereantur
accipere q omnipotens deus ante secula
disposuit donare xxiij. q. iiij. c. obtinenti
igitur sequamur laborem instanter accen
denda et non sperna congregata qz
ms Gregorius i moralibus omnes sancti
huius dilectores in terrenis rebus fortes
in celestibus debiles/ quia per sancta
gloria et tirius hoc ad morte
desiderare appetunt et semper perpetua ut
pacis quod in labore subsistet vel vij
d. c. omnes prosequamur amorem tam
dei quam proximi vitando culpas et pur
gando commissas quia ms Crisostomus
nos sic quis gravius interceleri accipe
in si purgatus fuit ab omni sorde
peccati per dona domini et salvatoris nostri
ihesu Christi qui est benedictus in secula seculorum
amen de q. d. iij c. non sic/ ut ap-
quam vim honore non immundam cum sed
vel vero vel saltem etiam quia sicut
Gregorius cavendum nobis est ne si forte
aliquod bonum agimus in pium seculo re
muneraciones non accipiamus sz de pe
d. iij c. cavendum/ s. ponna secula seculorum
subiungitur habitaco convenient ex ipsa
canonica qualiter sibi ubi unum audi-

qua habitatoris locus hic .s. i hac urbe
pacifica i qua rex pacificus habitat qua
ut dicit augustinus de ucc sedem firmat suprsit
est dominus sed 2 hic .s. in hac urbe
nobiscum est veritas d ub de con d i c
primo unit ipse hic .s. i hac scola canonica
urica i qua exhibet qui seminat uri
ura tamen veritatem qua ut dicit ambrosius
ut eplaz ad colocen hic .s. i hac doc
torum compilacione ut scola perfecta vere
est et sapiencia et quid quod alibi querit
hic perfecte invenit xxxvii c sed esse
iste .s. i hac turba scolastica que la
borat comprehendere stie margaritham
et merito laborat quia ut dicit gregorius in
moralibus omne quod hic eminet .i. i hac
turba scolastica eminere videtur
.s. sic honor plus terroribus et labo
ribus afficitur quam honoribus gaudet
vim d c bium ibi ergo hic .s. i hac
urbe devoti et honesti quia ut ponit
augustinus super iohannem ille .s. apud
deum invenit vitam qua hic i hac
villa disponit vitam suam .s. honeste
vivendo de con d i c ante inter
ptes hic .s. in hac scola studiosi et
attenti qua ut dicit augustinus i euchiri
dion omne honestum comparatur .s. i hac
scola .s. ubi quo possit quis pauca
relevari .i. ad maiora provehi vim q
i c tempus prestes hic .s. i hac cla
virtuosi et perfecti non inmemores non re
belles non lascivi sed viri virtutibus
pleni habentes foris vestes dei qua
ut dicit crisostomus non est hic .s. i hac cla
vestibus malignitatis necessitatis virtutis .s. ple
na sed potius apud deum de pe d i c
quid ergo tenemus et aliud premittitur est
habitatoris status habitatoris hic ad c
et status explicatur in civitate ut i scola
la cum normannus et polonus fortiter
habentibus i hac civitate de filio hone
stis eo quod ea in sacra habitac nov se
sim augustinum in libro questionum
no 2 ix te xxxi q i c inop
pes in universitate ut collega
no tu generis feminum qua
no per toto corde habitac cum
deo qui fratrum auctoribus copu
latur ut sed xxxi d c hos
pitum in cathedra ut ista no
presendo sed doctor qua ut
gregorius in pastorali ipse non
numquam in sacro eloquio doc
tores vocantur vel in d c i ut
nam doctores non gentilitatis
sed potius veritatis ut ubi gen
tilium principes demorantur
et veri doctores in cathedra se
morum glorie et honoris pallec
bearum i q vi qui recte ad
hac civitatem in trahe hanc
universitatem recipite ex cathe
dre dignitatem ac hic .i. hic
et cum hiis habitantibus spiritus sancti
efficitur meam ut dicit augustinus ad
fortunatum de con d i c ca
thecuminum concludit habitato
ratio conclusione liber qui
electi eam recipies hanc civi
tatis cathedre et universitatis et
hoc explicatur .s. ingressum civitatis
neophitus et doctor novus per
iuris consilium et hec utilitas
qua testantur leone boni
operis sibi fructum qui rectum
tenet in eligendo iudicium
hoc d c mirum in eius
aut pergunt et advena pec
cordis desiderium in hec singularis
qua ut sed talis eligitur
cum compame cum grex di
cantur .s. studentes et legentes
vicini xxv d c nunc aut

regressum isto ut amicus per
leges et libri biermani et incorrale
meu et hoc subalis ymo cum
naso discretionis quia ibi gregorius
in pastorali recte per nasum discretio
exprimitur per qua virtutes s. scie
canonice eligimus et de licite sub
ignorancie respuimus vel vo d
c i ut hamus / eligitur i⁹ via
necessaria regnum civitatis
bene in credo quia ibi augustinus
contra petilianum nemo potest
bene facere nisi eligit nisi amauit
quod est in libera voluntate nam
mores optimi libertate volun
tatis eliguntur xxiij q v c ad
fidem / Regnum cathedre et ca
nonice veritatis bene studendo
quia ibi alleg. ut eligant
in domo dei nec in cathedra
doctorali qui minores parvulos
pectore conferat sed qui maiores
et scientia divites ipam valeant
sustentare eciam i q i c / Ex
misit / Regnum civitatis bene
regendo et sic per omnia bene
quia ibi Ieronimus minorum gubernato
rem tradit quem deus eligit
i. in quo sit claritas legis et scientia
ut possint cum audire filii israel
viij q i c Eligo / hoc regnum
voluntarie eligimus hic in via
ut ad regnum glorie a deo eli
gamur in patria quia ibi Augustinus
in libro de beata vita voluntarii
militem eligit sibi cristus xv
q i c ut est / hoc regnum nobis
concedat pater et filius et spiritus sanctus

Principium de tercio recta

In lumine tuo videbimus lumen ps xxxv
v. s. dixit in instrus / Sicut in visione
corporali requiritur organum medium et
obiectum ut puta organum oculi aeris
et obiectum coloris ut sensibiliter expe
riri potest quilibet in seipso / sic in visione
intellectuali de qua intendit exigunt
premissa vz organum virtuosum / medium
luminosum / et obiectum graciosum / primum
ad recipiendum visum rem aliquam
Secundum ad reputandum insibiles materias
Tercium ad recreandum viciua potencia
Et quod dicebat sapiens ecclesiastes xi
dulce lumen et delectabile est oculis vide
re solem / primus lumen pro medio
oculum pro organo / et solem pro obiecto
hoc etiam tamquam gratum et delectabile
appetebat cecus ille euangelicus /
cui cum dominus dixit quid vis ut
faciam tibi Respondit Raboni ut
videam lumen de pe d i c denique
ante si / luce xviij et in hoc in verbo
per assumpto apposite dicendo pro recto
to etiam in visione canonice facultatis
tanguntur omnia ista videlicet medium
singulare / organum speculare / et ob
iectum salutare per nunc dicitur vel desig
natur In lumine tuo s. mediatoris
dei et hominum ihesu cristi xx c d v / cum
ad verbo i ad thimotheum ij de quo luce
predixerat ysaias lx et ambulabunt
gentes in lumine tuo s. xpi quia sub typo
lucis corporalis illa lux ostenditur de
qua in euangelio legitur erat lux
vera et cetera ibi xpi in libro ethi xij
d c i ut si / Et quod dicebat ille verificator
accipe prout ut carnis ut virginem
veram / primum nullum ... maiestat
est ... secundum scolastici agimus
videbimus nos clausure speculatores
tamen decreti quam dei ut videbimus eum
sicuti est in 10 in⁰ ut que nunc speram
gerimus re vera veritate capiamus a.

quod sub specie panis et vini nunc geritur
manifesta visione sanctis revelata est
cuius capitur. Unde Gregorius in omelia
pastorali de con. ii c. species/ Certum ca-
nonici luminis lumen sed gratia cum sapien-
te dicente Sapientie vi° Diligite lumen
sapientie omnes qui preestis populis ne
a placatione repellam tamquam ceci et
lippi quia cecus qui lumen superne
contemplationis ignorat et lippus propter
Angelum in apocalipsi iii c. dicit colli-
rio inunge oculos tuos ut videas
collirio quippe oculos ut videamus
inungimus cum ad cognoscendum veri
luminis claritatem intellectus nostri aciem
medicamine bone operationis adiuvamus
Unde Gregorius in pastorali primo libro d. xi
vel cecus et ubi lippus ac si aperte
dicat propheta in luce dei lumine videbimus
gratiam premittitur id est medium singulare
divini et celestis deifica luminis In lumine
tuo lumine videlicet tuo id est tue pietatis
ineffabilis veritatis incommutabilis
et eternitatis inestimabilis primum ergo est
pateres ad gratiam Petri ii Vos estis
genus electum ut virtutes annuncietis
eius qui de tenebris vos vocavit
in admirabile lumen suum Sic vocavit
et paulum que infidelitatis tenebris
senientem ad desiderandum lumen cordis
ut surgeret prius cecitate corporali percussit
Unde Augustinus ad Bonifacium xxxvi q. iii c.
quibus nos Credimus dirigit viatores ad
patriam Jo. viii Qui sequitur me non
ambulat in tenebris sed habebit lumen
vite Ymo et omnia bona quia omne
datum optimum etc. i q. i c. quippis id est
Cristus conditor lucis eterne Capite vi et
vel per tam debet eukaristia lumine fa-
dente ex decretis missarum c. pane
Certum elegit comprehensores ad gla-
ium sic lumine adrevelationem gentium
et gloriam plebis tue ipse lux in qua videatur/

per lumen dei cum indigeat lu-
mine gratiam ipsam elevante ad
deum videndum et eo beate fruendum
licet Bernardus aliter senserit olim
contra de hereticis c. fi vel quia intelle-
ctus lumen sine personarum accep-
tione omnibus iustis datur quia
sicut sol super omnes pari et e-
quali luce diffunditur sic Christus
sol et dies verus lumen in te-
rne omnibus pari equalitate
largitur Unde capitulum de con. d. ii
c. ut quicquid Subingit orga-
num spectaculorum scolastica agimus
videbimus sed nos tamen iste
videbimus id est per intuitum corporalis
capitis et spiritualem mentis ut concor-
primus cum in auris audiendo ps.
Sic audivimus sic et vidimus na
audiendo videmus Ambrosius
in libro de sacramentis Venisti ad fontem
considera quid videris glo. i.
audieris de con. d. iii Venisti
et Sacerdos adiusti vidisti episcopum dya-
conibus id est quid commonet astan-
tibus ne negligenter aspiciat
id est audiat que loquitur xciii
d. c. dyaconi Sunt autem no-
du et in eodem xx c. legitur
videbant voces id est audiebat
vel in q. iv c. testes/ qui oculis
legendo dicendo cum visto per
moue viderunt oculi salutare
tuum lux. ii videmus cum legendo
litteras videt layci/ tacendo pictu-
ras. Unde Gregorius ad Serenum Massi-
liensem episcopum quod ingit legentibus
est scriptura hoc idiotis cernentibus
est pictura quia in ipsa ab
ignorantibus videtur qui sequi
debeat in ipsa legunt litteras
nesciunt de con. iii c. platum
Deus intuitus est ea et effectum

percipiendo scilicet que modum
uidendi potest exponi illud
Mathei xi ceci filius corpore
uident videlicet mente et illud
Augustinus aduenientes de sacramento
altaris loquentes aliud est quod
intelligitur et aliud uidetur quod uidetur
habet speciem corporalem quod intelligitur
fructum spiritualem de con. d. ii c.
qui manducat quoniam memorie
retinenda tunc cum sciencia gus
tatur et gustando nobis incorporatur
ps. Gustate et uidete quoniam
suauis est dominus s. de uis et gratia
uel salutem c. testes suauis est quoniam
est si perfecte uideatur unde illud
Cantica canticorum inter ingr[...]
ut quod ore cantas ore credas [struck]
corde credas et quod corde credis
operibus compleas xxiii d. c.
psalmista Isto cum modo uidendi
duceremus retia nostra malum
tamen petro cui soli dictum est duc
in altum luc v. i. in profundum
disputationum quod est ducere in altum
quam altitudinem diuiciarum uide
scire dei filium et confessionem diuine
generationis assumere quasi dicit
nichil unde Ambrosius q. i c.
non turbatur concludit oblitum
salutare canonem et lumen lumine
videlicet fidei verbi et exempli fidei
quo credamus recte verbi quo
rogamus iuste exempli quo
uiuamus honeste sicut quo
ad dictum ps. exortum est lumen
in tenebris rectis corde lumine
scilicet fidei quia unde Gregorius in
Registro cordis oculus nube er
roris obductus superne illustratus
lumine fit serenus i. q. vii c.
quociens cordis et iam quo ad

xxviii ps. lucerna pedibus meis verbum
tuum et lumen semitis meis tale est
verbum gratum quod tanquam terrena sexo est
accensa nobis lumine in tenebris ad
ministrat xv q. ult. c. fi. Tercium quo
ad operum luc xi Nemo accendit
lucernam et in abscondito ponit neque
sub modio sed super candelabrum et
qui ingrediuntur lucem uideant lumine
s. operis uel exempli unde sacerdotes
dicebant beatus petrus i pe. ii. sal
terre et mundi lumine docens eos imple
dere bonorum operum glorificare deum
patrem unde dominus clemens in epistola sua
x c. in d. c. sacerdotes ut scilicet hoc lu
men fidei conueniat sacramentorum uel
tatem in tractatibus lumine verbi iudiciorum
solempnitate in causis lumen exe
in misteriorum Sic eum undique illuminatum
agnoscamus quia in tractatu de consecratione
illuminatur ecclesia qui cum uelit edificare
ecclesiam ante presumat que ad
luminaria eius sufficiant de con. d.
i c. nemo sic institutum de pe. illuminatur
sciencia quia que sub sacramentum lex
sunt postea illuminant ecclesiam docens expo
sitione patrum aduenit unde Augustinum
de pe. d. iii c. adhuc instat Item
illuminatur iusticia quia quod sunt
multi radii sed unum lumen sic et
iusticiam plures vnus et cetera vnalis
multa sunt eius membra unde Ciprianus
xxiiii q. i c. loquitur in distinctionibus
illuminatur clericalis milicia quando
accolitus dum ordinatur ad luminaria
accendenda eccle mancipatur xxiii
d. c. accolitus Surge igitur et illuminare
ierusalem i. vir scolasticus pate in deo
l d. c. et purgabis quia uenit lumen
tuum ysa lx c. lumen videlicet doctorum
Surge et quia uelociter tu petro Angelus
domini astitit et lumen refulsit in habitaculo

carceris pertussoque latere petri excitatur
cum diceret Surge velociter. actuum
xii et illuminare humiliter cum gregorio
qua ad claritatem veri luminis ne-
quaquam penetrat qui se apud se
per arrogantiam exaltat. Falle. c. i.
xlix d. v. alluginem ut lumen
glorie consequaris finaliter cum ipso
sic enim nos psalmista placebimus
coram deo in lumine viventium quod
lumen viventium per gratiam in presenti
et lumen viventium per gloriam in
futuro nobis concedat ipse dei filius
qui cum patre et spiritu sancto vivit et
regnat in celis Amen et cetera

Dominica in principio probati examinis

Probati manifesti fiant. Primo ad corin-
thios i. q. iii. c. Salvator. in principio. Tangit
sententiam probationis in quo sunt tria
examinati perfectio probati post argen-
tum igne examinatum probatum terre i.
in fece et bassa et terrena purgatum
septuplum. Merito sunt probandi ne cito
manus imponatur. vii. quid est magis
cito imponere nisi ante maturitatem
etatis ante tempus examinis ante
tempus emeriti ante experientiam disci-
pline honorem tribuere non probatis
probatis lxi d. miramur et indicant apostoli-
cus in quo concluditur approbandi.
manifestatio fiant in io iii. In hoc
manifesti sunt filii dei et manifeste
quidem loquitur scrutator autem cognitor
et iudex est deus xxxii. d. c. erubescat
probati. Ratio in vita munda in ad corin-
thios non enim qui se ipsum commendat ille
probatus est sed quem deus commendat
i. in vita longa cum debet meritum suum
probatione monstrare cui gubernacula
committitur. lxi. d. in sacerdotibus. in doc-
trina fecunda in ecclesiastico xxxi

qui probatus in illo et doctrine ex-
tatio perfectus inventus est. Augu-
stinus enim probati sunt qui bene
docere possunt xxxiii. q. iii. c. si
impugnatio secunda non odii sed
sententiam. Iacobi io Beatus vir
qui suffert temptationem quia cum
probatus fuerit accipiet coronam
vite et cetera promovendi enim sunt
in etate antiqui in fide integri
in persona probati in predicatione perfecti
vii q. i. c. Nolumus fiant ex pluri-
bus in privato examine i. ad thimoteum
iiii perfectus tuus manifestus
sit omnibus i. examinantibus
Augustinus veritate manifestata cedat
consuetudo i. statutis antique
veritati viii d. in veritate in publico
examine io ix ut manifestentur
opera dei in illo ut que hic nota
sunt in oculis tunc manifesta
fiant quia deus cui nichil ab-
sconditum est sed omnia sunt ei
manifesta etiam antequam fiant
que oculis audiencia manifeste
cognoscit v. q. i. deus et in pulpi-
to et eius culmine tunc enim
quibus debent esse manifestum fiet
omni populo Actuum x ut que nunc
subsistere geritur et tunc manifesta
inspectione capitur. decretum d. i.
precedentes verum quia scriptum est
Omnia probate quod bonum est tenete
i. ad thessal. v. l c. xv. c. si et de
hominibus bonitate triplici probatus
que probabilis vita commendat
in sermone fidei et recta ratione
probatus lxi. d. ipsum dicit probasti
me et cetera et iterum probasti cor
meum et visitasti nocte et cetera dico
si hec facis manifesta te ipsum
mundo io vii manifestare

doctrinam efficacem Germani certa-
vasse et per quosque omni genti ut
manifesta sint opera tua non vi-
tiose sed magis virtuose in q.
que vel ad galath. v. Igitur
ut manifestus sit in privato
manifestari valeat in publico
et apto auctoritate qua fungor.

Auriga prelati examinis recta

Non coronabitur nisi qui legitime
certaverit. ii. ad thimotheum ii ca. de
con. d. v. c. ii. Ergo qui legitime
certavit coronabitur et triumphat ubi
duo certaminis in conflictu scolastico
exercitium qui legitime certaverit
et triumphat premio glorioso coro-
nabitur [illegible] quasi magis
fuerunt certamina appellatum hoc
vulgus coronari consuevit de
pe. d. c. Potest fieri exercitium certa-
minis scolastici precipue consistit
in tribus s. in audiendi sedulitate
oportet eum alios sanctam discere
scripturam que certam a maioribus
suis sedem veritatem sibi traditam
servat xxx vii d. relatum. Item
Sic vive in monasterio ut clericus effici
merearis. Multo tempore disce quod
postmodum doceas xvi q. i. sic vive
et iterum nec ipse te doceas ut absque
ductore ingrediaris viam quam nunquam
ingressus es c. de clericatus quia
magistri errores consistunt et
xxxvii q. in quid autem de questa cer-
tamine potest [illegible] dictum ambi-
tia alieni currunt in agone s.
[illegible] sed ad audiendum ut acutos
ad currendum i. ad legendum reservat
maiora certamina reparant de pe.
d. vi. c. ille tantum [illegible] Item

in intelligendi assiduitate attende lectioni
Apostolus lectioni exhortationi et doctrine
et semper permane in hiis q. ad thimotheum
iiii xxxviii d. c. i. In ypocrisis. Tales
se debent qui divinis cultibus ma-
nicipant ut dum studio operam dant doctrine
gratiam populis administrent xxxviii d.
c. hiis igitur i. si. Sic hoc certamine potest
accipi illud Nicolai accepti talenti
s. [illegible] non deleatur sed
certamine [illegible] salubriter augeatur
vii q. i. pontificatus. Item conferendi
[illegible] ipsum quippe inter
mentis ad acumen non potest pervenire
veritatis nisi hoc alterius [illegible]
lima [illegible] vii c. i. [illegible] Item
Augustinus dicit neminem ad cristi
veritatem cogendum verbo esse agendum
disputatione pugnandum et ratione
vincendum xxiii q. vi c. Iudeos. Ut
certamine non [illegible] sed ratione certatur
unde si quis adeo [illegible] fuit ut non
ratione sed verbis putet esse certandum
opinionis sue [illegible] patet in
q. vi. c. De quibus [illegible]
[illegible] ipse [illegible] fuit athenis [illegible]
tatus. Primo in diversis locis et studiis
efficitur audiendo et melius efficitur
quia non Iherosolimis fuisse sed ibi bene
studuisse laudandum est. Io. xvi q.
in glosa. In hoc paulum apostolum imitatur
fortis eius preliator domini [illegible] intra
claustrum noluit certamina studiis tantum
[illegible] in diversis studiis atque locis que
[illegible] vii q. i. c. Si Beda
utiliter legendo et docendo [illegible]
imitatus [illegible]
[illegible] viii q. i.
[illegible] ut [illegible] habuit
[illegible] vel in d. in ma-
datis [illegible] sed [illegible] fuit [illegible]
virtuose et [illegible] etiam
l. d. presbiteros in primis. Tertio velit

conferendo et qui indit testimonium p[er]hi-
bent transivimus per ignem et aquam contrariorum
et tribulacionum quare merito potest dici
in refrigerium supernaturis enim laborat
in perdicionibus qui solem sufficiencie ei
stat fratribus adimmari tamen plenitudo
addicione non indiget ut illa requirit
quincidatamus augmenta vi. q. i. fi./
omnia dicit ergo cum paula in ad thimotheum
iii. Bonum certamen certavi cursum consummavi
fidem servavi in reliquo reposita est michi
corona iusticie premium glorie tamen quo
ad honores quia quo ad deum quamvis
dubiorum indignum est ut apud homines
valeat eternus gratia et apud deum
non valet assentatur palle c. p. si/ debetur
autem tibi corona triplex primo glorie
scilicet ferrea pro labore tollerancia
Vnde cum sanguis aureus ad bonum s. ad la-
borem de decus deo indice coronatur
de pe d. i. inagi tamen/ secunda propter
morum et virtutum decenciam unde hii
namque sunt reges i. pe et alios virtu-
tibus regentes et ita inde regnum
expectant et hec corona in capite per
figuratur vii q. i. duo Tercia pro honorum
preminencia unde constantinus loquens
de beato silvestro coronam in capite
quam de capite nostro concessimus
illi ex auro purissimo et gemmis p-
ciosis uti debeat pro honore/ x c vi
d c constantinus / corona igitur aurea
super caput eius expressa signa
sanctitatis gloria et honoris et opus
fortitudinis ecclesiastici R. xl v
Ad quem triplicem corone assumpcio-
nem in ta nova facultate et decimam
duorum doctorum auctoritate michi in hac
parte commissa vos fore ydoneum
et sufficientem pronuncio declaro et
decerno/ ad honorem et laudem eius qui
vivit et regnat in secula seculorum Amen

Secunda in licencia privati examinis/

Loquela tua manifestum te facit
Matthei xxvi agitur de loquela s. bacca-
lario/ loquela tua et manifestat
s. incarios/ manifestum te facit lo-
quela sunt Baccalarii virtuosa
loquela tua sequela erit incarii
prosa manifestum te facit per in
est adiudicium interioribus loquela
tua Secundum adiudicium exterioribus
manifestum te facit succedit iudicium
probacionis in examine/ loquela
tua accedit iudicium approbacionis
in magisterii culmine/ manifestum
te facit proprius etatem habet
loquatur de se ipso d. con. d. iiii. c.
cum experimentis/ Profecto probati
manifesti fiunt hii autem bene
probati sunt qui bene docere
possunt ex omni q. iii. c. fi./ loquitur
intelligibiliter quo ad sensum/ veri-
tas/ quo ad rem/ et utiliter quo ad
fructum i. sine ambiguitate mentis
vel cordis sine falsitate oris
et sine utilitate operis tamquam
hii intelligens intrinsecus/ hii per-
ferens exterius/ et bene afferens
ulterius/ et sic ponunt bene/ propo-
sitica dicit que ab audientibus
non valent intelligi/ non ad eorum
utilitatem sed sui ostentacionem
facit xl. iii. d. c. si Non sunt igitur
loquele neque sermones quorum non
audiantur et intelligantur voces eius
primo in mente audiencium penne-
scente cogitacione est audita qua-
litas locucionis quia deum primum
prius concipitur cogitacio in mente
generatur in os gressus in mor-libus
bo in d. c. i. procedendo inter iudicium

et simplicem loquelam nullam
vult deus esse distantia quia sicut
in iuramento nulla convenit esse
perfidia ita in verbis nostris nullum
convenit esse mendacium ut Crisostomus
xxii. q. v. c. iuramenti quamvis unus
tamen deus est plurium et mediatum
non solum in altari sed in corpore re
liquiis / sed in qua loquela .q. i.
c. habemus / Tercio quociens loquimur
aut non in optimo tempore aut in
optimo loco aut ut non convenit
audientibus quociens primo nichil
de ore meo procedit ut Ambrosius
q. v. c. Quociens / et sic sanctus il
non habet servus non custos ut
sunt in isto qui loquitur quasi ser
mones dei qui ministrat tam
quam ex virtute qua administrat deus
ut in omnibus honorificetur deus
i. q. iii. c. Non solum ne sint femine
dicimus nescio loqui quia puer
ego sum viii. q. i. Inscripture /
ut equitans dimico ligne cum
torqueres xvi. q. i. c. / Sic et id nec
heretica de spoliatione recipiens post
perditam iam loquelam deberent
et sibi. li. vii. distinctio membro rechr
plerique manifesta fiant et certa

Arenga in licentia privati examinis

Qui autem fecerit et docuerit hic
magnus vocabitur in quo tanguntur
tria scilicet eruditio munda qui autem
fecerit eruditio profunda et docuit
et promotio sancta hic magnus
vocatur supponit factum pluralitas
qui autem fecerit eruditio dictum
veritas et docuit et promotio debitum
equitas hic magnus vocabitur
ex primo convenit Baccalarius per
penis vita sua / qui autem fecerit

ex secundo doctrina precipitur et de
et tertio fama et honore magnum
hic magnus vocabitur propter primo
quia mittendo Ihesus qui cepit facere
et docere Actuum i. debet primo quis facere
que postea populus doceat xlii. d. c. i.
in sexto Augustinus prelati inquit plus
manifesti fiant i. ad corinth. vi
hii autem bene prelati sunt qui
bene docere possunt xxxvi q. iii
c. si. / Proterio nemo enim fit re
pente summus / sed a minimis quis
inchoat ut ad magna perveniat
de pe d. ii c. hec que de tarditate
qui autem fecerit s. interius per sanctitatem
virtute et exterius per honestatem
morum Propterea abulensis ut tempore
qui prius non fecit ut in ventus
est dolus in ore eius i. pe. ii.
et iterum estote factores verbi et non audi
tores tantum Iacobi i. de pe d. ii. sic enim
contra illud Crisostomi sacerdotes
omnem iustitiam mandant et ipsi
non modicam servant vel ut non
taciendo sit sed ut dicendo appa
reat iusti xxxvi. q. vii allegant
Propterea Gregorius / Certe debent prelati
qui sibi curam perceperint tot mortibus
digni sunt quot ad subditos suos
perditionis exempla transmittunt
ut vitent ut timeto ceteris peccata
custodiant quibus per prava que
faciunt non soli moriuntur v / q. iii
precipue de ipso potest dici fecit deus
que futura sunt i. que facturus
erat de pe d. iiii In domino / fecit
istum per destinationem futurorum preparationem
docuit per scripturas cordibus et facundia
oris de primo post adveniens nullo
tempore desiste que post modum
doceas xvi q. i. sicut / quia de
falsis doctoribus dicitur qui sunt fontes
sine aqua / quia ymbrem doctrine

no sunt precalle. c. si cronis. Presbi
tales debent esse qui diuinis cultibus
se mancipauit ut diu sancte opitulandi
doctrine gratiam ceteris administrent
ysidorus xxxiii d. sunt igitur in fi. peritus
oportet eum qui docet et instruit ama
tudeus esse item ut pronigeno
disserentium possit coaptare sermonem
et ubi ordine prebendicentis capaci
tate degere viii q. i. oportet. Iste
non fuit monachus non docentis
si et cf. xvi q. i. monachus. Sic mag
nus vocabitur mire virtutis et in primo
honorum mire perseuerenti et in uno
docenti. Propter ea magnus sine
comparacione creatus est singularitatis
similitudinis plenus sapiencia
et perfectus decore de pe. d. ii prin.
Ergo immortali emptus est
precio magno cum peccato suum mag
num pondus auri abiecerit in mari
presertim acquirenda xii q. ii. gloria
non sit ypocrita qui magnus in
aliqua virtute videtur de pe. d. ii
circumus. Sed magnus in nostri
sacerdocii gloria substancia enim
sacerdocii sunt eloquia diuinitus
tradita i. vera diuinarum scripturarum
disciplina que admodum magnus
perficet dyonisius xxxviii d.
omnes. Presbiteri dubites qui mer
cedem ab homine non quesiuit a deo
accepit. Noli timere quod time abiaham
ego protegam te et merces tua
erit magna valde xxiii q. v
dicat. Et bene magna valde quia
opertenta dicite sorteo cum ipso quamquam
tu me terreat magnitudo tamen
huantas t uitat xxxiii q. i. qui
adhuc mercedem doctoralis honoris
non esse ydoneum et tamen

Lectura predicanda petro
Tu es petrus et super hanc petram
edificabo ecclesiam meam. ait
xv. Sic sepe videmus contingere
in humanis quod vestes pro regibus
preparate post modum concesse
militibus eis decentissime
coaptantur. super indignos de eo
d. i. lignum. Sed conuenit quod c. d. ad
nupciarum. Sic et contingit sepius
in diuinis quod id quod de christo vel
de aliquo principaliori sermo dicitur
pro alium inferiori conuenie
tissime adaptari potest vi d. c. sacr.
in prin. l. d. quod est. hoc enim
ibi non et ideo quod preclarissimo
doctori legum diuinarum s. petro
apostolo dictum est ad cum commendacionem
dicitur petre de petrama in principio
assumo Tu es petrus etc. Cum
enim petrus apostolus a christo in rec
torem et doctorem ecclesie debuit
sublimari primo quidem fuit
sufficienter examinatus cum
dixit christus quem dicunt homines
esse filium hominis et respondit Tu
es christus filius dei viui xx
iii q. i. non turbatur et si petrus
Secundo post examinacionem fuit approbatus
cum dixit ei christus beatus es
symon bariona xxiiii q. i.
memor et cf. Tercio post approbacionem
fuit in cathedratus et licenciatus
cum dictum fuit ei et cuique xxiiii
q. i. quodcumque ligaueris
super terram et cf. Sic dicitur petre post
cum legitima et sufficientem exa
minacionem ad cum approbacionem et lice
nciacionem accedo d. Tu es petrus
Considerandum enim est quod funda
mentum totius ecclesie duplex est.

fidei veritas / et iustitie equitas /
xxiiii q. i. § Sana i q. i. c. paulus
et hoc tam super doctores theologie
et canonis quam super doctores iuris
canonici et civilis edificatur ecclesia
et firmatur / de magistr. c. fi. de hereti-
cis c. excommunicamus / Recte ergo tibi in
sacratissimis legibus decorando
dico / Tu es petrus et cetera / Credo officium
et scientiam docendi committo per
congruentiam dicens super hanc petram
edificabo ecclesiam meam per quas
vix d ita incitum ergo et sufficientia
tua per quam dignus es ad hoc ta-
cendo extolli attendo / Cum dico
tu es petrus tibi tria quidem
considero primo nomen in quo ...
no cum tibi fortuito vel casu
sed potius divina prudentia (?)
nomen tibi impositum fuisse inde-
fert quod legitur et non decesari vel / Jacob
xxii q. ii. Ita conponitur (?) in primis ut
nomina conveniant rebus xvi q. i.
Si cupis / xvi. q. i. duo in quibus
ad triplicem interpretationem huius nominis
petrus interpretatur enim agnoscens
agnitus et dissolvens / Tu quidem
profunditatem sapientie legum humanarum
clarissime cognosti / Tu enim
sic alter petrus qui divinitatem
et humanitatem agnovit dicens
Tu es christus filius dei vivi ...
tue mentis cum piscatore petro
in profundo pelagi legum imperia-
lium transmisisti / xxiii q. i. est
aliud .i. c. precedens Reliquid glo-
riosus li vi cum navem tue mentis
in tranquillo portu sapientie constitue-
statuisti xxiii q. i. quam verus
vnde cum decurrit per contraccionem (?)
c super specula (?) et hoc apte vocatus
petrus .i. agnoscens sic enim di-
citur xxviii. c. astutus fuit quando
de integ. restit. cum ex causa agnovit

sapientiam et hec ipsa Sapientia dicit in
ecclesiastico Ego mater pulchre dilec-
tionis / quia per sapientiam unusquisque
in dei et proximi dilectione formatur
in verbo instructus lxxviii. d. c. si
in verbo .4. devotio et timor quia per leges
unusquisque iusto timore deprimitur xx
iii. q. v. non frustra c. q. c. et iiii.
i q. vi c. sollers / et agnicionis quia
per eas ad notitiam dei constituitur
turpiam (?) xlix. d. c. i. vi secunda / xxx
viii d. pro eo / agendo instruitur et sic
fidei quam per eas fructus bonorum la-
borum spectatur decurrit in fi/cum prelum (?)
c. quippe / lxi d. quid prodest cum
ibi non pt et habetur Interpretatur etiam
secundo petrus / agnitus quia tibi apte
convenit tui cum notitiam et scientiam (?)
tia in scolis per quam vocaris petrus
.i. agnitus. dicitur enim eccl. vi Sapientia
doctrine secundum nomen eius .i. sicut
nomen tuum sic et laus tua et secundum
quibus agnita est sapientia extollunt
usque ad consistorium dei .i. qui tuam
sapientiam cognoverunt gloriam et gratias
deo reddunt per primo de nomine eius
secunda q. i. c. si / xvi. q. i. duo / Prosa
de laude nominis ihesu nunc dimittis (?) et
c. docet li vi extra de ma?? tatis
xvi q. i. Beatitudinem / Interpretatur etiam
petrus dissolvens / quod tibi competit
satis apte tu enim nodosissimas in-
terpretationes opinionum et argumentorum
tam in disputationibus quam in lectionibus
in suis et earum amfractibus dissolvisti
xxiii q. i. quotiens / et non in tua
mediatione potest dici illud sapientie
viii Si multitudinem scientiarum desiderat
quis scit iste scit preterita et futura
estimat xxvi. q. v. c. i. porro et
Scit versutias sermonum et dissolu-
tiones argumentorum fi. de mune. et a
q vii. c. cum balaam in fi. sed contra
xxvi q. iiii. sciendum v. sit nec ex-
cultores / et Iuste ergo vocatus est

nomē tuū petrus Scdo consido
nois dnatonez / petrus enī a petra
dicit^r xix d. ita dus / tu enī tamq̄
petra durissima nō es aquis vo
luptatū ʒ luxurie mollitꝰ / de pe.
di. ij. Si enī in si / ʒ nō potestis dice
tu ipha / posuit medus ut petra
durissima tu es ʒ cetera Scdo fuit pet
aptissima ʒ multis studiorum laboribꝫ
ʒ vigilijs expollitus ut decenter
possis in muro ecclie et cgregatōe
doctorum aptari sic depoliti lapidibꝫ
fieri cōsueuit de magis sup specula
xxxvi d. c. ecce xlviii d. c. si Tu
es petrus ʒ cetera Tercio sicut petra
solidissima sup veritatis xxiiij q.
iij. est nimsta / in vllis lacunis in
frangibilis et nō nec tua e sicut
domus de qua dicit^r in ayt qꝫ nec
pluuie nec venti nec flumina po
tuerunt eam dirruere xxiiij q. i.
hec e fides nostra / ʒ c quia ecclesia
fundata enī est sup firmam pe
tram / tu enī nec timore nec fauore
a rectitudine veritatis frangi vnquā
nec conuinci potuisti de consti / quo
ties xi q. iij. quatuor / ʒ ideo recte
nocaris petrus dnatus a petra
xix d ita dictis Quarto attendo
tui nominis cgnominatoz cgnomaris
enī petrus de petrussia ut enī
a llandamus vbi / petrusia dicit^r
q̄ petraria nec petrosa de petrupis
petraria enī sunt de rupe / petra
cōstruitur in domorum edificatōe
ut tu quidē de petrusia al petraria
es eductus ut decte inde possit
edificari quementissime domus
dei. ff. de g then. emp. l. in lege
xvi q vij ʒ h diuinis Scdo de rupe
sunt de petra / vnmā educitur in
aliorum potatōez sicut dicit^r in ps eduxit
aqua de petra / de tua enī doctrina
possunt sufficienter potari fratribus
solace de con. d. ij. Tenca v. ell
aqua de petra ʒ cetera viij q. i. c. au
datt nisi / Tercio in terra petrosa
olei dulcedo progredi^r in dole
tū ʒ i firmatū cfortatōne
tu enī pauperibꝫ ʒ egenis nec
nō ʒ psonis miserabilibꝫ pie
tatis oleū exhibe cstituis eis
patrimonium conferendo xl v d.
discipliña lxxxvi. d. c. i ʒ vqz
orphano ʒ pupillo tu eris ad
iutor ut ibi nō ʒ nō potest
dici decte / qꝫ dicit^r in Iob petra
fundebat michi riuos ʒ cetera
petra xpc de con d. ij. in calice
ʒ c. Tenca / qui vnctus est
oleo leticie p̄ alle c. d̄ sacra
vnct. c. v. ʒ olei recte ergo
de petrusia cognominaris qꝫ
in terra petrosa consueuerunt
olyue fertiliores oriri. ff.
de vsufr. l. habebt / sic et in
prudentibꝫ virginibus

(Doctorat)

Sol stetit in medio celi Iosue
x. Thema de celestibus in ci
pio quia de homine celesti
habeo loqui / ideo videtur michi
qꝫ luxo solaris cosistens in
medio celi quatuor habꝫ pprie
tates conuenientes hijs q
gradum dignitatis doctoralis
digne desiderat adipisci sol
enī in medio habꝫ

sublimitatē in situ	—	vite sublimitate
pulcritudinē in aspectu	—	cōsolatōis claritate
puritatē in dispositione	—	cōscie puritate
cōmunitate in fluxu	—	misericordie gratitudine

dico ergo primo qꝫ sol habꝫ sublimitatē
in situ sic quilibꝫ cōsistens in statu
cancellari debet habē vite sublimitatē
ut sic sol habꝫ egressum de sublimioribꝫ
celi confinia / ʒ precessione rey
titur ad sua originē / sic doctores
debent habē de sublimioribꝫ egressum
ad subditorum condiscensione / ʒ ad

et ad sublimia regressum, per
ueniendo orationem et deuotionem
ita quod habet uitam actiuam quo ad proxi-
mos, scilicet contemplatiuam quo ad se
ipsos et ad deum. Legitur Moysi quod
qui nunc ascendebat in montem
ut ibi gloriam dei cum maiori cla-
ritate nunc uero descendebat ad
castra ut cum utilitate uiuentibus
ipsis prouideret. Exodi xix et xxxiv et
deinde. Et si impleueris dicit et
faciendo omnia subdita erunt uobis
sunt eis subdita. Luce xvii. Si
cum fidem habueritis sicut granum sina-
pis omnia subdita erunt uobis
secundum quod legitur in psalmo. Non uidi iustum
derelictum nec semen eius querens
panem. Mathei vi. Querite ergo primum reg-
num dei et hec omnia adicientur
uobis. xii q. i. ut habebat. Secundo dico
quod sol oriens in medio habet pulchritudinem
in aspectu celi. xi. Dulce lumen et
delectabile est oculis uidere solem. xi.
Ecclesiastes xi. sic homines uolentes
bene operari ponunt se ad locum luminosum
sic scolares immo omnes prelati debent
a doctoribus in suis operibus illuminari
quia semper ad eos tamquam ad caput
est respiciendum ad quorum exemplum omnis
componitur. xi q. iii. precipue. Quod dicitur
magne. xc in d. legimus in principio
figuram et exemplum omnis componitur.
Legitur Actuum iii. Respice in nos dixerunt
Petrus et Iohannes at ille intendebat
in eos. Doctores cum maxime in
canonibus debent esse sicut arcus
celestis scilicet grossi et pulchri. In diuer-
sitate colorum bonorum operum admiranda
na sicut ibi coirradiatione et reflexione
radiorum solarium et nube rorida et
aquosa apparent fere omnes colores
sic et doctoribus debet esse pulchritudo
diuersorum uirtutum que generantur in eis

coirradiatione solis celestis scilicet spiritus sancti
et diuine gratie in suppositione in mente ro-
rida et aquosa deuotionis et salubris
eruditionis, quia labia doctorum custodiunt
scientiam et legem requirunt subditi ex
ore eius. ex. de heret. cum ex iniuncto. xi
q. i. sacerdotis. Immo ueri doctores in
suis actibus sole sunt clariores.
xxi d. in scripturis. Isti sunt operarii qui
essent mittendi in messem domini.
xvi d. in nouo. Quia scriptum est: In
sole posuit tabernaculum suum. Sed non
est hodie in omnibus talium exigentibus
peccatis nostris sed asinorum nepotum et
consanguineorum prelatorum exigentibus
peccatis nostris vi q. i. ex totalitate. Tertio
quod sol oriens in medio celi habet puritatem
in distinctu... quia quamquam emittat radios
lucidos et purgat per fetidos et loca corrupta
cum radiis munda remanent et lucidi
nulla corruptione maculati. de consecratione
d. iiii. nec est quod ante medium hec
idem intendimus in quibus nos docere
et doctorandos positum in spera doctorum
debent eum transire quia honores
mundales et diuicias temporales ut non
coinquinentur aliquibus ad hoc. xxiii
q. ii. hiis ita ut decipis et quolibet
possit dici quod scribitur Apocalypsis xxi. Nichil
coinquinatum intrabit in illam id est
in doctorum actum uel corpus doctrinam.
Unde sic sunt uocandi quod uelud splendor
fulgentis firmamenti de magistris. c. fi.
quia superna id est uirtutes aliorum
non infamat castitatem in eis. xxxiii
q. v. tollerabilius quia ubique sunt
templum dei uiui ibi. Quarto dico quod
sol oriens in medio habet communitatem
in fluxu sol cum celestis quia nulli
alligatur materie, omnibus generaliter
se diffundit nec eum diuidi potest
splendor solis xvi q. i. dilectissimus
ulterius sic doctores spiritualiter et generaliter
nulli materie singulariter alligantur

Non enim consanguineis nec amicis
carnalibus non enim secuntur carnalitatis
affectum, sed iudicium racionis, nec cu-
querunt que sunt nature natos. Ideo dimisit
ad decorem et videns genus, de plebe, ut
enim sunt dimisi sed omnibus preposuit
rectores statum in manibus tenentes
et reddentes unicuique quod suum est
in transgrediendo formam. Contra est
in decre. in di. l. vi. premissa ad nostrum
propositum applicando dico quod deus Robertus
habet primo vite similitudinem qua ut fa-
cilius consequeretur dimisit paternale
hospitium temporale peculium, corporale so-
lacium et elegit monachale obsequium.
Dico ergo primo quod dimisit paternale hos-
picium videns enim quod ferrum quod in terra
nascitur et qualiter in terra quiescit, tu
omni virtute adamantis tangit ferrum
descit et adamanti coniungitur, affectu
sic hic tenens se per naturam quo ad corpus
et cogitacionibus quibus adamanti virtute
dei attractus et allectus patrem et matrem
et ceteros amicos reliquit et Christum
inseparabiliter sequitur ipse enim dicit Matthei
x°. Qui amat patrem vel matrem
plus quam me non est me dignus.
Iste enim verus deus Robertus dimittit amorem
naturalem quantum posset impedire in
sequendo Christum tenendo consilium beati
Iheronimi dicentis quid facis in domo
paterna miles delicate licet parvulus tibi
sit frater aut nepos licet per se tenere col-
lum vestibus, ubera quibus te nutrivit
mater, ostendat, solum pietatis genus est
in hac re esse crudelem, et sequitur facilius
rumpit hec vincula amor Christi et
timor gehenne. Si enim pater et mater
ex hoc nobis complacent, filius dei non
esse? dicitur Gal. i. et xl vii di. c. si. Ipse
enim recipiet multo plura in presenti et
gloriam in futuro xi vi. di. c. si. Secundo
dico quod secundum dimisit temporale peculium
sic enim habens in iure quod nulli licet

habere plura beneficia incompatibilia sine
dispensacione sic consilio evangelico
quod rex regum et deus dominancium diffi-
nivit statuit et quod nullus bonis
temporalibus gaudeat in presenti, ceternis
gaudeat in futuro. Hec est vera sua
capitulo xviii ubi ait facilius est
enim camelum intrare per foramen
acus quam divitem in regnum dei.
Iste enim deus Robertus dimisit omnia
temporalia propter eterna, est enim de numero
illorum qui nichil habent et omnia
possident. De quo ces. plura minus
simile xxx i. di. lex. Tercio dico
quod dimisit corporale solacium videlicet
enim materiali et artificiali quod
semper comparatur pro ut pertegitur
totum et minus notabile ut pertegatur
nobile. Ergo hic compositus ex corpore
et anima. Debet corpus tamquam minus
pociore nobile ut salvetur anima
tamquam magis notabile. Ipse enim
deus Robertus fecit sicut Thobias. Qui
ex simulate decubili suo reliquit
prandium ubicumque fuerit ad
corpus et sequitur quod manducavit
panem cum luctu et tremore Thob.
ii dicto. Et quarto quod elegit mona-
chale obsequium propter quod levavit
oculos ad lucem contemplacionis
linguam ad vocem oracionis, manus
ad virtutem operacionis tempus propter
redempcionis de primo capitulo viii
levantes oculos suos neminem
viderunt nec nisi solum Ihesum. Hic
est deus Robertus et omnes veri monachi
non enim vident nisi solum Ihesum Christum
quem continua memoria sunt hec
nomine Ihesu in cordibus eorum impres-
sa. Si enim eos ex nova pro-
fecisti contingat semper clamavit
cum propheta bone Ihesu averte oculos meos
ne videant vanitatem quia solum
affectavit videre Ihesum. Secundo levavit

etiam linguam suam adunare orationes
ut de ipso et ceteris veris monachis
indicatur. Dum levaverunt David
et prophete qui cum eo cantaverunt et
plauserunt donec defficerunt in eis
lacrime. 1. Reg. xxx. Sed et caro le-
vavit manus ad virtute operandum
ut dicat psalmista In nomine tuo leva-
bo manus meas meas sed adhuc
ad subveniendum proximis et ad alia
mandata complendum ipse levavi
manus meas ad mandata tua
que dilexi levare autem voces
parum prodest nisi manus ad bene
operandum levenctur. In manus figuram
scribitur Exo. xvii quod cum levaret
manus moyses vincebat israel
si autem paululum remisisset supera-
bat amalech. In quo significatur
quod victoria contra hostes acie
obtinetur si cum voce orationis
manus boni operis levantur.
xxxvi d. c. si. Sed ultimo levat
caput propter spem redemptionis quamquam
cum est bone vite et bone con-
scientie prout michi constat de duo-
bus. Hic bene potest levare caput
ad deum quidam autem ita sunt tor-
pes in capite quod pre confusione
conscientie non possunt levare. Le-
vat tamen per superbiam. Job xx. Si
ascenderit in celum superbia eius
et caput eius nubes tetigerit
quasi sterquilinium in fine perdatur.
Apparet igitur expressius quod duo hii
veri sol et ad instar solis ha-
buit et habet sublimitatem in situ
quo autem habuit et habet pulchritudinem
in aspectu puritatem in dispositione dignitatem
in fluxu longum esset declarare
sed pro omnibus dicatur quod nichil sibi
defficiunt que ad statum doctorum

sunt necessaria et soli valeat compa-
rari. Preterea cum singuli sol celestis sit si-
tuatus propter ea que sunt deducta qua non
eius scriptum est Machabeis 1. q. 1. teneat
idem congrue de ipso dici possit verbum
prothematis presuppositum. Sol stetit in
medio celi. In quibus quidem verbis
duo. Hic redditur triplicata commendatio. Pro
doctoratus insigniis gloriosus quia sol
Insigniis gloriosus quia sol
Secundo ingenii eloquiis conspicuus quia stetit in medio
Tertio civitatis obsequiis graciosus
Et primum hoc tamen reddit nobilis intellectus
claritate quia sol. Secundo immobilis scientie
firmitate quia stetit in medio. Honorabilis
situs dignitate quia celi
Obmissis duobus primis dico tertio
quod reddit commendandum quia laurus ob-
sequiis graciosus quia homo honora-
bilis situs dignitate celi ubi secundo
et notandum quod licet multis modis sunt
celorum distinctio alii x. alii ix. aliqui
viii. aliqui vi. tamen ad nunc propositum
recipio quatuor tantum celos. Primum celum
est aereum. Secundum est igneum. Tertium est
sidereum. Quartum empireum. Celum aereum
secundum suam superiorem partem dicitur esse puris-
simum. Celum igneum est calidissimum.
Celum sidereum est solidissimum. Celum empire-
um est luminosissimum. Quatuor igitur proprieta-
tes singuli celi conveniunt collegio
duorum doctorum et ipsis duobus doctoribus
quia possunt dici celum aereum propter
modernam puritatem. Celum igneum propter
ardentissimam caritatem. Celum sidereum
propter perfectam firmitatem. Celum empireum
propter sapientie claritatem. Dico ergo primo quod
celum dicatur aereum quia preter eius
porcionem in superiori sui parte puris-
simum nullis exalationibus vel exala-
tionibus perturbatum et nulli materie per-
mixtum sicut est de doctoribus maxime
canonice facultatis sunt enim puris-
simi vitam et purissimam tenentes

iusticiam, que compassione scilicet xl v
g. vera et sic non est eis ulle cure
de crastino ut de illis videatur dictum
quod scribitur: sunt homines qui propter
diviciam que in nocte eos perducat
ad malum [illegible] q. iii. illa et cetera quod in capit-
ula nullius false materie capaces
debent itaque celo potest accipi quod scribitur
Matthei vi: Considerate itaque volatilia
que non serunt neque metunt neque
metunt neque congregant in horrea
et tamen deus pascit ea. quia scriptum
est non vidi iustum derelictum nec semen
eius querens panem. Luce vi: Primum
querite regnum dei et iusticiam eius
et omnia adicientur vobis [illegible] q. i. ha-
bebat pro quo aud' dele et vestes et vino
in clemencie. Dico est 2o quod possunt
dici celum igneum perardentissimam
caritatem atque celum et doctores
qui accepit et flammabunt ardenti
caritate videmus [illegible] iv quod ferrum
igne non tractatum est durum et rubi-
ginosum, sed cum ferro advenit
ignis ipsum utique liquefacit et in
molliciem vertit, et si accio eius
est fortis ipsum utique liquefacit et
eius rubiginem ex toto consumit
ac in sua pulchritudine ipsum convertit
sic ipse [illegible] ondit [illegible] igitur
scolasticus hic [illegible] sic
utique magis durus si hunc igne te
tigerit et affectu calefecit et compassione
mollies, et omni peccati rubigine spo-
liaberis et ignis totus efficieris et
totus amore liquescens ut illud
Canticorum v. dicere possis: Anima mea
liquefacta est ut dilectus locutus
est. Si enim adhuc igne non preve-
neris nichil te ipsum obtinere [illegible]
[illegible] beati Pauli dicentis .i. ad Corin-
thios: quod si linguis hominum loquar

et angelorum factus sum velud es
sonans aut cymbalum tinniens
et si habuero prophetiam et novero
misteria omnia et omnem scientiam
et si habuero omnem fidem ita
ut montes transferam caritatem
non habeam nichil sum et si
distribuero in cibos pauperum
omnes facultates meas et si tra-
didero corpus meum ita ut ar-
deam caritate aut non ardeam
caritate aut non habeam nichil
michi prodest. de. g. d. iii. polet
de pe d. iii. c. evidenter. 3o sic dico
et tercio quod possunt dici celum
sidereum quod appellatur firmamentum
non quia sit in motu non ipsum
moveri [illegible] adversum per
motum stellarum in eo fixarum [illegible]
potest dici firmamentum quia univer-
sitas incedit hoc celum undique
perfectum et [illegible] et [illegible]
preciosis tantis stellis perfulgidis
est ornatum ut deo soli numerus
eorum sit notus [illegible] magnus
dominus noster et magna virtus eius
et sapiencie eius non est numerus qui nu-
merat multitudinem stellarum
et omnibus eis nomina vocans
Qui doctores vii sic sunt firmi
et stabiles adornati stellis vir-
tutum in quibus [illegible] indicium fu-
gientes nomina [illegible] alia
que possunt esse falsi iudicii
in duodecim [illegible] q. iii. quatuor
et palle [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] doctores nostri in
nobiles [illegible] quia decreto
scriptum intelligo [illegible]
[illegible]
[illegible] fundamenta

cta pura Secundo possunt dici celum
empireum quod est situ altissimum omnium
contentivum motui nulli subiectum
summe quietum et totum unifor-
miter luminosum/ hoc idem congrue possunt
dici de professoribus huius scientie quia
sunt situ altissimi omnium scienciarum
comprehensivi nullo motui subiecti
summe quieti et totum uniformiter
luminosi quod quidem esse in aliis posset
queri in isto specialiter invenitur xxx
vii d. c. hinc est attende igitur fili
mi ut te humilians exaltet/ Istis
ad celum perfectorum gressionem et
quia primo petisti cathedram
scias fili karissime quod quidam
volunt et desiderant cathedram
propter fastus vanitatis et superbie quos
reprobandos credit dominus luc xi c
amant primas cathedras in syna
gogis et vocari ab hominibus Rabbi
xvi d. s. iii q vii infra isti sunt
quasi cathedra luciferi qui dixit
in cathedra dei sedebo de pe. d. i
principium Alii volunt cathedram
propter questum cupiditatis et avaritie
quos reprehendit dominus mt xxi v.
evertit cathedras vendentium colum
bas i q iii ex multis xvi q vii
et hec duo/ Isti sunt in cathedra
iude qui cupiditate ductus ven
didit xpm. xi q iii abiit Sed
alii volunt cathedram propter doctrinam
veritatis et iusticie et isti sunt qui
vere cathedrati/ Iuxta [illegible]
canonico vii cathedre sunt in scolis
v xl d. c. si/ Isto modo assigno
tibi cathedram ut docere possis exponi
in Reg xxiii David sedit in cathe
dra sapientissimus Secundo petisti
birretum ideo birretum capiti tuo im
pono est in quo ornamentum tibi
iocunditatis et letitie quod forma
et effectum perfectione significans

quia forma perfecta xiii q i duo sunt
cum effectum quia nobilior pars tegit
corpus et cetera de consecratione vi/ et est ad
cohibendus Tertio petisti librum
apertum tibi dari illum tibi concedo ut
scias quod hic liber est mandatorum
dei/ testamentum altissimi/ agnitio
veritatis et quia quod quidem alibi queritur
hic perfectissime invenitur xxxvii
d. c. hic ce Quarto do tibi anulum
amoris et benivolentie ut preceptum
dilectionis tuis affixa cordibus demon
strentur et que acta sunt roborentur
Ultimo do tibi benedictionem paternalem/
quia reverentialem et solempnem
si placet benedicatur recipiat a deo
et matrem a deo salutari suo ut per hanc
benedictionem consequatur in presenti gratiam
et gloriam in futuro quam tibi et nobis
concedat unigenitus dei filius qui
est in secula seculorum benedictus Amen

Doctorandum Pater clarifica/

Pater clarifica filium tuum/ Io xvii
et transsumptive de con. d. v. c. pervenientes/
rerum ingenia copia ut sternit atque
probat quod tu imperfectus in aliquo per
fici desiderat ad illud hoc recurrendum
a quo valeat perfici/ et etiam informari
xvi d. quis nesciat/ xii d preceptum
Cum ergo ego imperfectus talis iacens
in miseria/ quia omnis terra iniquo est
supposita xxv d. tu autem/ xv d. licet
ad gradum perfectum doctorales videlicet
in sacris me canonico sublimari
desiderem Restat ut adipisci habeam
recursum qui sue virtutis magnitudine
roborare consuevit res penitus desperatas
c. de re iur. cum l. i. circa prin./
et licet propriis defectus mole opprimar de
ipsius tamen adiutorio confisus a quo

ome datu optimu et ome donu
pfectu descendit. i. q. i. cupio sim
liter cu paulo deprecor ut gra in
me vacua no fiat sed semp mecu
psistat. i. ad cor. xv. et tri supplic
xxxii q v si paulus Et adistaz
divini nominis invocacionez duo
me spalit excitant, primu piculu
colsuam generis corrupcone latens
pveniens Scdm remediu creatoris
clemencia benigne subveniens
primu pbat quia humana genes ia
p pvaricacom mandatorum dei qui
pute adam tene commissam vnus
et gre officys mirarum est eclipsata
quia nil ex se boni opis exequi sufficit
nisi i cunctu ei desup a diva gra
fuit ministratu de pe de mi. c sicitu
et miru pina et labilis facta e addicta
quia multu leuit coruat, unde quomus
iustus septies cadat de pe de mi
c septies multiplicat eum plabit
humana ia ad voluptates et delicta
m aut de ino c Siquis igr col. i.
exquibus satis colligit quod magnu
nob i iminet piclm ignorancie si
pacor nos cotidie appmeam Scdo
dico quod adista divini nominis vo
cacionem me excitat remediu crea
toris bonitate, petentibus clement
subveniens quod sic ondit, videmus
nacz quod licena ptas iusticie virtutibus
insignita peticiones equitate sub
nixas ad exaudicionis optate de
duce consueuit effectu, de sepe
sedes aplica c de veteri li i. xxi
aquileo igr fortius princeps supme
patrie que cuncta de nichilo i esse
produxit, pie supplicanti se exhi
bet gresu de co pe. d. ii. Rencia ut
nemini denegat postulanti xxxii
q. ii. admonere, vn ipa veritas clamat
petite et accipietis luc xi c Ex quibus
manifeste concluditur quod contra

sup dictu piclm remediu habemus
paratu petentibus benigne sub
veniens precipus remedio i petendo
ipius sumi patris et omni creato
rem pn singulari quodam refu
gio duxi similiter in vocandi
sibi dicendo vba thematis pre
assumpta Pat clarifica filiu tuu
In quibus vbis sic quodamo
introductus tria admen specialiter
occurrunt notanda. Primu ptas
illius adque recurit quia ple
na ad conferendu Scdo pfectio
actus adque intendit quia
valde ad illustrandu Sz tercium
condicio ipius a quo petitur
quia congrua ad optinendu, ex
ptatis plenitudine datur spes
deque sequendo, ex rei conferende
pfectione nascitur gaudium i accipi
endo, sed ex similitudine supplicantis
condicione arguit congruitas
de optinendo plenitudinem ptatis
declarat dignitas collata quia
pat, excellenciam pfectionis ondit
valor illustracionis quia cla
rifica Sz congruitate supplica
cionis pbat condicio postulatoris
quia filius, Primo dixi quod ple
nitudine ptatis declarat dig
tas collatoris quia pat vnde
quatis ad ppositu facit pater
tribus modis accipi pt primo dicit
pat qui te produxit in esse
et sic omnium creator pat nost
ut dicit xii q. ii. qui abstu
lerit etc de su. tri. firmiter adipiscimur
igr convenienter dicere possumus
pat clarifica filiu tuu ipius
i nicendo in gressu dirigendo
progressu et ad stabile et solidum
producendo egressum, pt et alio
pat notari qui se oppressorum liberator

et in iniuriarum propulsatore ii q vi
ad Romanam Secundum quod reuerendus
dominus meus dominus Richardus vica
rius sanctissimi in cristo patris
et domini nostri domini Innocencii pape
vi episcopus Ambianensis in hoc quod certa
prius negocium in inueniendo facienda
patrem non inmerito dicere possum
quia suis sue claritate seu vere
magnitudine quia plures oppressos
cottidie liberat ac presertim aduoca
tiones et proxima iniurias ab
eisdem propulsat xxiii q iii dicens
in prima glo iii q iii c i vnde
ipsum patrem meum specialiter vocare
possum qui michi pro modica
tempora tanquam proprio familiari vel
filio necessaria ministrauit et pro
in necessitatibus grosse subueniunt
sibi quod igitur tanquam patri adoptare
possum verba thematis presumpti
dicendo pater clarifica filium tuum
instruendo supportando et iniu
rias propulsando Tercio modo
quatenus facit ad propositum pater quis
vocari potest propter beneficiorum et hono
rum collationem et similitudinarias crea
tiones sicut reuerendum in christo patrem
dominum meum dominum abbatem de sancto
Germano conuenientius et proprie patrem
vocare possum a quo beneficia
non modica et honores in signia sua
doctoralia statim sum recepturus
vnde ipsum vere patrem possum //
specialiter propter duo primum propter religionis
ydempticitatem Secundo propter spiritum pro
funditatem Primum probatur nam ipse
in ordine suo nigrorum scilicet monachorum
sub regula beatissimi patris nostri
Benedicti militancium pater et columpna
firmissima positus est filios suos
nos scilicet alios eiusdem ordinis professo
res verba parte et exemplo

instruit erudiens de quo xi intellecta vii
q i qualis Ipse enim nobis in tantum factus
est vtilis ut vel aliquando tacendo
proficiat aut proferenda reticeat
libri de scientia sanctorum Secundo ipsum patrem no
minaui propter spiritum profunditatem
sua est lucerna non sub modio sed super
candelabrum posita ut luceat omnibus
adiphis concurrentibus vera iuris nostri
canonici sapiencia hos illuminando sicut
xii sicut igitur conuenienter dicere possum
Pater clarifica filium tuum in signia
doctoralia ei tribuendo et Reuerendorum
dominorum meorum doctorum istius vniuersitatis
collegio incorporando Secundo dico principa
liter quod excellencias professoris mani
festat valor illustratoris quod submitti
tur cum dicitur clarifica Ipsius nostri iuris
canonici sapiencia commendanda descri
bitur specialiter propter duo Primo propter ipsius
splendide claritatem Secundum propter ipsius
multiplicem vtilitatem Primum probatur
nam iuris nostri canonica vera sciencia
ambigua non recipit obscura illuminat
et nodosa dissoluit extra de sepulturis du
dum cle. vnde nichil sanctum vnitam pre
sit claritas in amat detestari. Est insuper
terra plena est in nostri sancta canonica
vera lux que illuminat omnem hominem
venientem in hunc mundum Jo. i. Secundo
dico quod commendanda est sue extol
lenda est siue extollenda propter ea
propter multiplicem vtilitatem seu effectu
mirabilem quod sic probatur per illa enim
libertas donatur seruitus subiugatur ani
ci concitantur inimici confunduntur
lites decidunt et totius mundi status
regitur atque gubernatur probatur hoc ypothemis
de iure xii q iii circa finem ff. ne
quis in loco publico pro toto de victoribus
sig. l. late culpe et ammicos quid
plura hec enim lege et prophete et vitio
omnium iura de sancta iu procedunt duo
principalia instrumenta primum scilicet et
pena per que vita humana moderatur

ix d. c. ultimo Tota quasi censura eccle
siastica in hiis duobus consurgit finibus
ut quos primum non corrigit ad salutem
ab errore saltem coherceat penam
ff. de penis l. i. et l. respiciendum et sic
patet secundum principale Tercio et ultimo
dixi quod ex humili supplicantis condicione
arguitur congruitas optinendi quod sic ostenditur
nam primo apud omnes et circa iura et
instructos, ex parte respectus in oracione
humilium ps. c. i. humilis condicio supplicantis
ipsum consequende peticionis inducat et
ad declarandum dominus humilitatis iuri
iuri debeat satis colligitur Ista intol
lerabilis est omnis superbo statu super
fluus incessu pomposus qui verbis
et factis se iactat et Reuerencia in ob
sequio non prestat xxiv d. tuus / super
verbo superbia presumpcione et ut dicit B[ernardus]
li. de gradibus humilitatis gloriosa res
est humilitas qua ipsa superbia palliari
appetit ne vilescat Secundo satis
concluditur quod ex humili supplicantis condicione
arguitur congruitas de optinendo quod fuit
tantum principale / et licet qui se ingerit
tamquam ambiciosus repelli debeat
viii q. i. In scripturis quia non ambicione
sed labore virum queque convenit aspicere
et de re iudi. l. ... pubertati boni et
... de minori / ad finem notatur tamen non
dicitur temere se ingerere sed potius
iudicari notantes humiliter acceptare quasi
satis innuit verba preclarissimi doctoris
pauli dicentis in epistola sua ad hebreos
ut quisquam sumat sibi honorem
sed qui vocatur et transumptive viii q.
i. In scripturis facit ... de constitucione
...imitaris. Prudencie tue volens et
ipsum mihi prudencie sed potius sine
...acionis notacione et litteracione
Reuerendi domini mei domini vicarii presenti
in hac parte tenens effectum parere a nobis
Reuerendo in cristo patre et domino doctore

meo domino abbate predicto docto
ralia ut moris est peto insignia
Et primo peto michi cathedram
assignari que altitudinem signat
et excellenciam ut in ea sedens
altius et profundius sacre scrip
ture misteria intelligam aliosque
intelligere faciam xxxvi d. c. ecce
Secundo peto birretum quod ex forma
et effectu perfeccionem signat quod patet
nam eius forma sperica est que est
perfecta xii q. ii duo sunt Item
ex effectu quia cum eo pars nobilior
corporis s. caput operitur et tegitur
ff. de re et sup. fuit ... communibus eius
de sa... c. i. ad exhibendum Tercio
peto librum apertum ut in eo et per eum
plurimos valeam erudire et in
manifesta sit cognicio veritatis
ut xxxvi d. c. ecce Quarto peto michi
anulum dari in signum desponsa
cionis et veritatis ut omnia sub superius
signaculo confirmentur d. c. d. i.
patrem Quinto et ultimo peto
benediccionem / non per benediccionem
quibus sanctificatores ungitur et liniuntur
quia benediccio est sanctificacionis
tradicio xxviii d. presbiterum / xxxii
d. Sponsus ut istis quibus prius
michi datis efficiar bellator fortis
ut pugnare valeam utiliter et gloriam
consequi sempiternam michi et vobis
concedat ille dei filius qui est bene
dictus in secula seculorum Amen
Est sic est finis huius materie

Secundum ptholomeum in quadripartito
parte 2a capitulo 8 cometa secundum
opinionem plurimorum et non omnium magna
quia fiunt de pluribus planetis in signo
scorpionis anno 1400 sed non in vigilia
omnium sanctorum anni 1400 que fit
in signo aquatico significat influencias
pluviarum et ventorum fortitudinem
in terra et in mari non sic est quia isto
modo in vigilia omnium sanctorum erit
coniunctio magna in Scorpione quod
est signum aquaticum et meridionale
quare aer disponetur ad causandum
multas egritudines in corpore humano
a quibus est bonum precaveri quantum
erit possibile in natura etc etc

Precavendum est ab aere fetido fugiendo
locum corruptum et fetidum tempore
quo mortui erunt in una regione
mutare se ad aliam vel ad minus
de loco ad locum eligatur domus bassa
vel domus media et non sit aperta
versus meridiem vel versus occidentem
sed versus septentrionem vel versus
orientem teneatur clausa tempore
quo aer erit nebulosus nec fenestre
aperiantur de mane donec sol oriatur
et libenter in camera et domo ignis
teneatur nam vos vidistis in prima mor-
talitate quod in marcetam non fuerunt
mortui nam mortalitas ex stellis
proveniens melius attingit homines
in aere discooperto quam in clauso et ideo
melius erit stare in sua domo quam
frequenter spaciari Si mortalitas in-
cipit de estate domus spergatur cum aceto
et spergatur rose et folia vitis Si autem
mortalitas veniat de hyeme perfu-
metur domus cum fumo thuris et mirre
et maiorane et roris marini et etiam
de talibus fiat ignis qui purificat quia
aer debet defendere nam constellacio que
est ex parte quam a malicia aeris
adiuvatur frequenter odoret acetum

et res acetosas et cum talibus lavet manus
et faciem et ducat per os sine perturbacionem
et in aliquo semper occupetur Circa cibum
comedat homo cibaria bone digestionis
et non tollet famem nec sitim nec repleat
se nimis in una comestione non in isto
tempore et abstinencia et nimia replecio
nocet ymo est bonum quandoque sumere bolum
panis et modicum potule ut spiritus renovetur
Aliqui astronomi dicunt quod carnes animalium
silvestrium non erunt utiles cum virgo in ista
coniunctione sit ascendens que respicit aves
et tamen medici in hoc cum eis non concordant
ymo concedunt fasianos perdices et
aviculas parvas cum sint bone digestionis
et boni nutrimenti et experiencia non
invenerunt nocumentum sed aves in
aquis degentes vetant tota posse Pisces
etiam debent vitari cum sint parati putre-
factioni et multiplicent humiditates et
si comedantur sint electi et cocti in cra-
tella et cum salsamento de bonis speciebus
Similiter comedatur et muto et vitulus
et castratus [illegible] et galline
et capones sed in finis dulsificentur
per morborum diversitate sicut est bonum
quod comedantur in gallatina omnes fructus
vitentur potissime in magna quantitate
sed quandoque de bono pomo vel de bono piro
potest homo comedere et etiam de amigdalis
et lacte earum est bonum uti malogranatis
et suo omnes herbe vitentur
preter istas que sequuntur que sunt maiorana
salvia acetosa et scabiosa quandoque etiam
valent lactuce de estate si comedantur
legumina vitentur ymo lentes
cum aceto preparate si quandoque sumantur acetum
inter omnia preservat succus limonum agresta
et acetum sunt tria que de estate multum
valent et aqua rosacea et aqua acetose
et aqua buglosse et melisse alia porta
tempore vitentur nichil suspectum paratum
corrupcionem comedatur quia mala sus-
picio importat talem casum inducit etc

Potionum sit conveniens et si potest fieri
sit in sua domo quo cumque modo caveatur

sine inebriacio sine in ludo sine ira
sine tristicia quod cor non calefiat. Post
medium dormire de die non convenit at-
tamen illi qui consueverunt non dimittant
sed tardent post comestionem et saepius
sit brevius. Balnea illo tempore non debent
frequentari cautus (?) est nocivius et ideo sup-
plemus caveter (?) quia ipso superfluo uten-
tes raro evadunt omnia accidencia
aeris superflua evitentur. Non est bonum
nimis gaudere vel fortiter ridere et fortiter
irasci. Et propterea melius est stare per se
vel cum paucis quam cum multis et fugere
illos qui actu egrotant et si oportet sive
cum eis cum egris stare frequenter [illegible]
cameram et odoret acetum et teneat
faciem versus fenestram per quam intrat
aer quia anhelitus in infirmis causat
morbum contagiosum recte [illegible]

Cum isti morbi pestilenciales qui iam
actenus fuerunt sunt et erunt prout
operatur in multis partibus et diversis sunt
quasi apostemata anticipata. Et quidem
causatur ab adustiva putrefactiva vene-
nosa et pestifera occulta vel manifesta
potissime in emunctoriis principalibus
atque subsequentibus concomitantibus ipsa tam
corporis accidens non quod ipsa febris pestilen-
cialis sed ipsorum accidens in quo quam
plurimi medici sunt decepti quia
alia est cura et preservacio febris pesti-
lencialis cum sit participativa eradicata in
febrium puta ex corrupcione aeris vel
aque corrumpentis spiritus in corde causa
iam multis adeo eciam de possibili facit
causa celestis et alia est ea et cura et
preservacio istius morbi pestilencialis non
talia sunt iam eradicata superiorum quoniam
ex aspectu orbis faciet ebullicionem
combustionem putrefactionem sanguinis potissime
et colere ideo consistet in primis caveribus

magis morbantur et vergentes
in complexione ad dominium istorum
non abistis fumus horribilis
venenosus pestiferus elevatur
ad cor partes et venas et alias
meatus per quam effimacionem
tales morbi magis sunt con-
tagiosi quam febris pestilencialis
unde cor sui nobilitate non potest
diu tollerare illam horribilem
effimacionem combustivam. Ideo bene
non possumus sine maxima solercia
et difficultate talia morbo succurrere
per ipsius cordis impossibilitatem

In preservacione autem bene et sanis
faciliter possumus succurrere pluribus modis
primo quod quisque etatis adolescentie et con-
dicionis existens in terra ubi est
talis pestilencia faciat flebotomiam
quam de sanguinacione in modica quantitate
tamen quam usque ad 3 vel 4
uncias et quod faciat ipsam ante plenilu-
nium vel post tribus vel quatuor
diebus et quod faciat ipsam communem de
epatica vena et aliquando de splene-
tica brachii et aliquando de mediana
si querelam sub assellis habuit
vel latitudo ipsarum venarum hoc
requirat racio huius dicta est quod
talis ebullicio combustiva sanguinis
et colere in venis non potest melius
preservari nisi extingwi et quia iam
notum est quod isto anno septuagesimo
iam est in quibusdam partibus istius
climatis consilium potissimum est ad
illam preservacionem quod quisque talis ~~[illegible]~~
compositus bis in anno vel quater isto
anno faciat et sic alio et alio anno
si super illo dubium existat propter
tam diuturnam dato quod talis pestilencia

ca non constat. Adiute tamen quod
si casu tale apostema cum corrosiu-
na febre occurrit medicorum princeps
iubet quod fiat flebotomia de eadem
parte usque ad sincopim quia modi-
ca flebotomia inficit quia commo-
vet illam materiam venenosam
ad cor et non evacuat. Propter hoc quia
magna flebotomia commovet et
evacuat illam malam materiam
curat morbum illum. Vero non sumas
auspicium faciendi quia si cum hac non
curetur de facili amici nos accusant
dimittimus ergo deo et nature propter
timorem mundi et in fame sustine-
rendo eis cum emplastris et aliis
remediis auctorum in practica sub
capitulo de antrace et carbunculo

Secundo quisque preservatur quod de
nocte in introitu lecti vel de mane
in ortu solis capiat unum vel
duo coclearia de vino limphato
cum aqua rosacea vel alia ubi
ponatur modicum boli armeni
subtilissime pulverizati. Nam iste
potus ultimatus est in hoc casu
propter plura. Primo quia aliqualiter
infrigidat cor et humores et con-
stringit et preservat illa ebulicionem
humorum combustiva. Secundo quia
aliqualiter constat et consumit
superfluitates vicinas cordi et
epati. Tercio et fortius quia claudit
et constringit vias et meatus cordis
et aliorum principalium ne illis fu-
mositas horribilis elevata con-
tinue ab humoribus corporis et
minus ne aeris corrupcio attingit
cor. Ut alia principalia valet eciam
ista dicta ne fumositas vaporosa
horribilis continue de ipsa a corporibus
hominum cum anhelitu intret cor. Nam
corpora nostra continue effumant vel
corpora hircorum potissime stante tali
aspectu combustivo humorum et illo morbo
venenoso et pestifero propter istam causam
ista pestilencia que in generalis a qui-
busdam dicitur est magis contagiosa quam
illa que ex aere putrido accidit
et assistentes magis et citius pereunt.
Propter duas causas ultimas laudatur
ab antiquis potissime illis potus
preceteris rebus in quacumque pestilencia
et si ex aere putrido fuit et in catarro
a capite ad pectus et alias partes
descendente. Nam dicitur quod si isto re-
medio non iuvantur non est spes quod
alio iuvetur.

Tercio quisque preservatur quod sumat
de quatuor in quatuor diebus in or-
tu solis medium coclear pulveris
de aloe cicotrino mirre et croci
orientalis id est silvestris cum modico
vini limphati hic de ʒ de aloe
sit de aliis duobus in crastinum ducat
semel vel bis ultra solitum. Ita sit
olla spumatur a sordido parte in
principio ebulicionis sic iste pulvis
expellit sordidum quod continue con-
gregatur circa principalia in illo aspectu
orbis combustivo. Aliqui commendant
propter complacenciam dant de nocte in
pillulis non cum appetitu ut auctores
principales voluerunt sed in pulvere
modo dicto et quisque quod ibi sit amari-
tudo facta ablucione oris semel
vel bis statim ipsa cessat. Tu autem hunc
quod sic prevaleat est longiorum speculacionum

Quarto quisque preservatur quod utatur aceto
et agresto debito tamen a usu sed
in salsamentis et quod intret excessive

calida ut species allia cepas mostardum
et similia ne talis ebullitio combustiua
augmentetur. aduerte tamen quod sumere
duo cocclearia theriacae simpliciter
cum vi vel vii aquae citeris de mane
in ortu solis semel vel bis in septimana
est potissimum in hoc casu et fiat potus
aliqualiter calidus. nam iste potus quia
acetosus tyriacalis est in preseruacione
preseruat ebullitionem et corruptionem humorum
et cum est cordialis mundificat et stoma
chum epar et renes et sic mirabiliter
preseruat. nam multi moderni habuerunt
hoc pro secreto in preseruatione egritudinum
vernalium et estiualium et isto consilio
utimur ipsi medici in estatibus pro preser
uacione tamen pro complacibili et meliori
consilio et quasi auctores iubeant
dare tyriacam in potu in morbis
pestilencialibus quia cor confortat
a tota natura specifica ipsius preseruando
a venenis et superfluitates sibi vici
nas consumendo. sed quia est multum
calida faciens ad morbos calidos
secundum Galienum iuuat illa ebullitiones
humorum combustiua propter quod non multum
appreciabile nisi detur cum vino bene lympha
to cum aqua rosacea vel alia vel
cum succo tetraguli vel limonum
cum foliis. si sit melius tunc esset etc.

Circa quintum preseruatur quod fugiantur
loca ubi sunt talia apostemata iuxta
illam dictionem affirmatorum multum
sunt contagiosi. ideo uno paciente
quasi plures in domo patiuntur. Similiter
quia ibi est maior aspectus illius
orbis et propter quos maior alteratio aeris
in substantia et qualitatibus. ideo quasi
plures sunt tunc morbi pestilenciales
non in centro tunc de possibili febres
pestilenciales. ideo cordi insuper est
attendendum in cura. Circa quos ista di

ligentur obseruauerit in isto tempore
periculum non incurret etc.

Sequitur sermones et primus

Reposita est michi corona iustitie. ii.
Ad thimotheum iiii. Reuerendi patres
et domini in exordio nostri sermonis ad
eam mentis oculos dirigamus que
dicitur et est celi regina ibi hono
rifice coronata per quam olim huma
no generi ille verus sol iustitie ori
ri visus est in quo sunt omnes
thezauri sapientie et scientie absconditi
et repositi ut specialiter in puncto sicut
solem nobis oriri faciat cum
clare lucis radio incidente ac
nos illustrante a nobis ignora
ntie tenebre effugentur. et ut ab
ea facilius impetremus deuote
eam salutemus dicentes. Aue maria.
Reuerendi patres et domini. Scriptura
sacra uidetur de triplici corona facere
memoriam. Prima est corona in
iquitatis et lasciuie, in qua sibi
placent mali homines seculares.
Secunda est corona dignitatis transi
torie, et hanc tenent mundi prin
cipes et prelati. Tertia est corona
iocunditatis perpetue quam accipient
viri celibes deo grati.
Prima corona nos contristat quia est iniquitatis
et lasciuie. Secunda cito cadit et de
ficit quia est dignitatis transitorie.
Tertia manet et perficit quia est iocun
ditatis perpetue. Circa primum quidem
est quedam corona iniquitatis et
lasciuie in qua sibi placent mali
homines seculares. Coronam hanc affec
tant illi miseri qui mente praua dixe
runt illud quod scribitur Sapiencie ii°. Coronemus
nos rosis antequam marcescant
nullum pratum sit quod non pertranseat
luxuria nostra ubique relinquamus
signa letitie. de talibus dicitur in ps.

propriam predicti omnes qui fornicantur
abs te. Certe hec corona nocet et
inficit et ideo est penitus respuenda.
Quia 2a que est quedam corona digni
tatis transitorie et hanc tenent mundi
principes et prelati de ista corona
scribitur Ecclesiastici iiii° de precedente
super sedem gloriosam usque ad hu
militatem mittam et tunc ab eo qui
utitur iacincto et portat coro
nam usque ad eum qui utitur lino
crudo, furor et zelus tumultus fluc
tuacio et timor mortis. Ergo hec
corona faciliter cadit et deficit
ideo non est eciam appetenda. Quar
tus quod est quedam corona so
lemnitatis perpetue qua accipient
viri celibes deo grati de qua co
rona habetur ysa xxviii. In die
illa erit dominus exercituum corona
glorie et sertum exultationis residuo
populi sui et spiritus iudicii sedentis
super thronum. Certe hec corona
cum sit dominus exercituum manet et
proficit ideo diligentius est querenda
est enim corona perpetue protectionis
et fiducie quia dominus exercituum
est corona magne consolationis
et leticie est corona glorie exul
tacionis et est corona perfectionis (margin: sertum)
et eminencie quia spiritus iudicii sedentis
super thronum. Corona ista non est
fabricata de auro et argento ut de
materia corruptibili quorum usus
et aspectus delectat homines ad tempus
et non plene sed de materia incommu
tabili tam mire pulchritudinis
et excellencie ita ut angeli eam
contemplantes in eius continuo ple
nissime sacientur. Sed miseri dicere
qui ergo sunt viri tam celibes
aut deo tam grati et precipue cor
ruptibiles et mortales qui co
ronam tam inestimabilem preciosam et super
excellentem consequi poterunt obtinere.

Revera hii sunt viri iusticie sive viri
iusti qui non solum coronam istam ob
tinere potuerunt sed ipsam de facto per
suam iusticiam obtinebunt et ideo ista
corona iusticie non incongrue appel
latur. Sap. v. capitulo scribitur: Iusti autem
in perpetuum vivent et apud deum est merces
eorum et cogitatio eorum apud altissimum
ideo accipient regnum decoris et dya
dema speciei de manu domini. Ex quibus
auctoritatibus habetur quod viri iusti regnum
et dyadema, scilicet predictam coronam de
manu domini accipient. Ideo in presenti sibi
non paranda non est sed cum ipsa merces
apud altissimum reservatur alias si donanda
reservatur ita ut vir iustus in iudicio
auctoritatem premisse possit veraciter dicere
In presenti reposita est michi corona
iusticie. Vere inter omnes viros
iustos boni et iusti principes seu pre
lati qui pro bono presunt populo ad uti
litatem rei publice sunt ceteris dig
niores et meliores. Causa quia isti et
precipue optimi decipiis sunt habentes
iusticie circiter ac felicius non im
merito percepturi. Quorum figuram
tenuit dominus dixit regi Salomoni ut pe
teret ab eo quid vellet et ille postu
lasset a domino quod posset bene iudicare
populum sibi subiectum. Ista peticio
regis ex voluntate eius in hac parte
domino acceptavit in tantum ut non
solum exaudiret eius peticionem predictam
sed ultra concessit ei et contulit
tam super excellentem sapienciam divicias
et gloriam ita ut nullus fuit ei similis
in regibus cunctis diebus retroactis
sicut scribitur in Reg. iii capitulo. Et autem
boni principes et prelati sunt aliis me
liores et ita ceteris coronandi ex
quo faciliter inde possumus sic enim
ille est pessimus inter homines qui utitur
malicia sua non solum ad se ipsum sed
quoque ad alios faciendo eos ma
los. Ita ille est optimus inter homines

qui virtute bonitate sua et virtute non solum
ad se sed ad alios faciendos ipsos virtuosos
et bonos. Unde philosophus v ethicorum tenet quod
iusticia legalis que ipsum principem inclinat
ad faciendum alios homines iustos et bo-
nos est virtutum perfectissima. Igitur principes
seu prelati iusti et legales quibus potius
competit legalis iusticia sunt meliores
aliis et perfectiores seu digniores prin-
cipes autem precipui et meliores qui
erant ante tempus gracie fuerunt Moyses
Aaron David rex et alii quamplures
qui in scriptura sacra nominantur et pre
ceteris gloriosius commendantur. Qui secundum
leges a deo traditas populum a deo per-
melius et perfectius gubernabat quos
quosque Ihesus filius Syrach specialiter nominans
et commemorans in scriptura sua ad eorum
laudem et gloriam sic dicens premittit
et scribit laudemus viros gloriosos et
parentes nostros in generacione sua a seculo dominantes
in potestatibus suis homines magni virtu-
te prudencia sua preditis imperantes
in populo. Illi viri misericordie sunt quorum pie-
tates non defuerunt usque in eternum
manet semen eorum et gloria eorum
non derelinquetur. Ecclesiastici xliiij ca.° Tempore
autem legis nove precipui principes
et prelati fuerunt apostoli deinde boni
successores qui bone iusti regimine
in populo dei sunt pluribus commendandi
tamquam digni maiori gloria quorum
dignitatem advertens apostolus sic de illis
scribit presbiteri qui bene presunt duplici
honore digni habeantur maxime
qui laborant in verbo et doctrina. ad Thi-
motheum v. cap.° Si autem comparemus glo-
riosum Paulum principem nostrum
et apostolum cuius hodie memoriam solemp-
nizat ecclesia primo ad illos prin-
cipes antiquos superius descriptos
gloriosos et famosos in vita sua
videbimus quod ipse inferior non debet
esse eorum primum et corone primo

propter utilitates ampliores quas
in suo regimine commisso sibi populo
afferebat est inter omnes precipue
commendandus. Fuit enim Moyses
et Aaron quorum facta inter omnia
que ante tempus gracie acciderunt
quasi maxima ab hominibus re-
putantur et in patrum litteris quasi
quedam magnalia frequencius re-
citantur exequendo dei leges
et mandata liberabant filios Israel
mirabiliter et potenter a servitute egyp-
tiorum. Paulus vero princeps no-
vi predicando hominibus leges et
multo utilius liberavit eos a servitute
demonum et peccatorum. Filii Israel per suos
principes consecuti sunt hereditatem
temporalem in terra promissionis. Christiani
vero per Paulum effecti sunt participes
et heredes melioris patrie ac felici-
tatis. Illi resistendo inimicis
temporalibus et liberant filios Israel a ma-
li iusticia. Paulus vero princeps noster
eripuit nos a iniusticia seu pena per-
petua et sic per singula discurrendo
illi priores principes consecuti sunt bona
transitoria. Nam vero per Paulum adepti
sunt bona eterna. Si et comparemus eum
ad principes et prelatos in lege nova
et precipue ad suos coapostolos. Nam
Thomas in officio sui apostolatus profecit
in India, Philippus in Sythia, Matheus
in Ethiopia, Jacobus in Iudea, Symon
et Iudas in Persida, et sic de ceteris
apostolis quilibet in sua civitate regione
vel provincia legem Christi predicando legitur
profecisse. Paulus vero vivens sub lege
Romana multum profecit et apostolis [illegible]
omnibus gentes ad opera pietatis et iusticie
efficacius provocabat. Unus plus omnibus
laboravit in predicatione et doctrina legis
evangelice totum mundum gloriose illuminavit
ita ut inter principes et prelatos non
sit inventus similis illi qui conservaret et dila-
taret legem excelsi [illegible] ut
superius premisi inter principes

et platos fuit vnicus aliquis per opera legalis iustitie perceptiurus primum
et coronam securè dicere potuit iste princeps Reposita est michi corona iustitie
que fuerunt verba thematis preassumpti a quibus verbis iste sanctus adhuc
adhuc vivet materie distribuitur / Et intre grosius Reposita est michi
Et inste virtuosius iustitie iustitie ut in spe gloriosius corona

Intre grosium ondunt — preciositas / commoditas / utilitas — Aplo reservate Reposita z in suspect apply

Prima repositum esse est vel esse debz tribus de causis — preciosius / comodius / utilius — Ideo apostolus ut quia est adire posita prior ut ut acceptior & complacentie amplioris

In spe gloriosum ondunt — celebritas / iocunditas / amenitas — Circulo sociate corona

Prima corona in signis vicent apparet — nichil celebrius / nichil iocundius / nichil amenius — Ideo apostolus nostri quia est per corona acceptior nota & nobilior & equa de gloria

Inste virtuosum ostendunt — bonitas / veritas / firmitas — A primo radicate iustitie

Prima iustitia in virtutibus tunc — nichil laycelius / nichil verius / nichil firmius — Ideo apostolus ut quia est iustitia clarior nota ut prestancior et
Prima apostoli dei gloriose — in innocencia purioris
In innocencia purior / tu sic in complacencia amplior / in secunda decor
est corona iustitie ita ut tue triplicis excellentie quaeniret tibi Reposita
Dixi primo quod apostolus describitur congrue possis dicere Reposita est michi corona
in re grosso quod ostendunt preciositas

Preciositas / commoditas / utilitas — Aplo reservate Reposita est michi in quid apostolus
Et pro quo addicitur id Iosue vi et quidquid aut auri argenti et
fuerit et vasorum eneorum ac ferri domino consecretur Repositum in thezauris eius

Et — preciositas est in auro / commoditas in thezauro / utilitas in ere et ferro — Dixi secundo quod apostolus in re describitur in spe
gloriosus quod ostendunt celebritas

Celebritas / iocunditas / amenitas — Circulo sociate corona — pro quo adducitur istud ysa.
vi° vocabit tibi nomen
nomen quod os domini nominavit

et eris corona glorie in manu domini et dyadema regni in manu dei tui
Patebit celebritas nomen a domino imponetur
placebit iocunditas dum nominatur gloria augetur
et clarebit amenitas tu dyadema in manu dei suscipietur

Dixi tercio q apostolus in v̄bis p̄missis
descⁱbit ut ip̄e v̄tuosus q ostendunt
Bonitas
Veritas — In aio radicalite iusticie
Firmitas
Precipuo adducat' istud Jer' xxxj Be
nedicat tibi dns pulcritudo iusticie
mons sanctus
Bonitas est in facto
Veritas in sermone
Firmitas i mote magno
Hec pro forma et materia aliquali
nostri sermonis et cetera. Reliquum
est quia corona p̄dicta de qua fit s̄mo
nulli reddit' sine iusticia precedente
seu piua q'do tam mebro diuisionis
premisse in quo agi' de iusticia seu
de hijs que ad iusticiam ptinet p̄mitte
prosequi intendo. Ubi dixi q ap̄ls
descⁱbit' ut ip̄e v̄tuosus q ostendunt
bonitas/ veritas firmitas/ i aio radi
tate iusticie/ dico g p̄mo q in habente
iusticiam sunt i homine iusto est
bonitas precipuo addicat' illud. ysa.
iij. co dicata iusto qm bene qm
fructu adinventionum suarum come
det. Circa q notand q no e p̄termi
tend opus aliq eo iustu i se et bonum
de genere ipsum opus fieri iuste z bene
intellige moralit' bene ad hoc. n. q
hmo opus fiat bene requit' p̄mo
q no fiat pp vana gloria aut aliu
fine malu na q̄tuncunque opus fuit
iustu z bonu de ge si fiat ea intencio
ne p̄ncipalit' ut operans videat'
z glorificet' ab hoibus illud no
fit bene quia no fit sic fieri debet
ymo no fit fieri debet q videt p̄bat
qz talis operans abeo qui reddet
unicuique iux opa sua gratu n̄ce
dem no recipiet ipa veritate tes
tante que sic ayt attendite ne
iusticia vram .s. opa iusta faciat͡s
coram hominibus ut videamini ab eis
alioquin mercede no habebitis apud
pre͡m vrm qui i celis e ma. v. c

Esse huiusmodi cogitum ut videamini
ab eis .s. ab hominibus sz esse dap
nu no mimmu ymo nimiu
quia mercede no habebitis apud
pre͡m vrm nec sufficit ut opus
bene fiat q ipm no fiat pp̄t
vanam gloriam aut aliu fine
p̄uersum sed oz ut ordinetur
et referat' ad finem debitum
finis aut debitus cuiuslibet boni
opis z iusti est deus ip̄e qui
est dns omnium pp que p̄ncipalit'
et ultimate debent omnes iusta
opa sua referre Tob. xiij. sub
facite iusticiam coram domino
ad q etiam nos invitat ap̄ls
dicens Omnia i gloriam dei facite
.j. ad cor. x. co ratio aut huius
q debemus opa nostra referre
p̄ncipalit' ad deum nrm ad eius
laudem et gloriam videt' esse
q ad hoc conditi sumus ut deum
nostrum factis nostris laudemus
et glorificemus et ideo iusticia
exigente ipa opa nostra ad eius
laud et gloria ordinare debemus
Unde Augustinus i meditacionibus
suis alloquendo aiam humanas
sic scribit ad laudandum conditorem
tuum creata es ut eius laudibus
vaccans z hic iusticie merito in
illu semp p̄ficias et i futuro
beo v inas laus eius eius z hic
iusticia z ibi btitudine tribuet hz
Augº no solu ut conditi sumus
ad deu laudandu z diligendu z ceter
ut ia p̄missi debemus z tenemur
ita eu laudare z diligere sed quia
ab eo conditi sumus z multa bene
ficia .s. redempcionis consumacionis
et ab eo recepimus ideo videtur
mihi q pp ta magna beneficia
recepta no solu debemus eu lau
dare z diligere sed sup omnia diligere

opera iusticie nostre loquendo
et operando principaliter propter ipsum et
eo amplius eum amare quia non
fecit nos lapides ligna vel bruta
animalia sed homines racionales
similes angelis dei. Unde Augustinus in
suis soliloquiis sic ait: domine
ego bene scio quantum teneor diligere
te ostende michi quantum debeo lau-
dare te demonstra michi quantum
debeo placere tibi et notesce michi.
Intona domine voce grandi in interiori
aure cordis mei doce me per talle
et collaudabo te quia creasti me
cum nichil essem, quia illuminasti
me cum in tenebris essem, qui
proximasti me amicicie mee dilec-
tionis tuis et pane imposuisti me
nichil et de nichilo me aliquid
esse fecisti quale quid non stella
vel ignem non piscem vel avem non
serpentem vel aliquod brutorum animalium
lapidem vel lignum sed paulominus
me parum creasti angelis quia
racionem cognoscendi omnem accepi.
hec Augustinus. Ecce per premissa verba
homo debet deum diligere et laudare
propter beneficia a deo recepta scilicet creacionis
illuminacionis et sic de ceteris beneficiis.
Contra istud tamen sic obicitur quia
si homo diligit deum quia a deo
recepit esse creatum ergo homo
magis diligit se et esse suum quam
diligit deum. Si enim unus homo
diligat alium hominem quia recepit
ab eo centum florenos propterea diligit
eum constat illa plus diligit flore-
nos quam eum a quo florenos rece-
pit et omne propter quod illud magis
secundum apostolum .i. posteriorum et simili-
ter videtur esse in proposito. Unde ergo si homo
diligit deum quia recepit ab eo
per actum creacionis plus diligit suum
esse quam deum a quo esse recepit.

Igitur si homo tenetur diligere deum quia
ipsum creavit vel alio quo sibi benefecit
homo tenetur plus diligere beneficium
receptum actu creacionis vel actu re-
dempcionis et ita de aliis quam ipsum deum
a quo talia beneficia recepit quod iniungit
eum obligatur seu tenetur ad aliquod
aliud tenetur ad omne necessario quibus.
Pro aliquali solucione huius dubii
supposito ad presens quod homo teneatur
deum diligere directe racione beneficii ab
eo recepti sic omnes quasi tenent
licet nos modernis aliqua moveantur
fortius in contrarium. Unde michi videtur
sub correctione maiorum quod lo-
quendo de amore illo quo homo diligit
deum directe propter beneficium a deo re-
ceptum talis vel talis homo perfecte amo-
re minus diligit deum quam seipsum
et plus diligit se quam diligit deum
tali amore nec potest contrarium huius ra-
cionabiliter teneri ut michi appa-
ret nisi racione superius factam.
Et iste modus diligendi deum non
procedit potius ex affectione commodi
quam ex affectione iusticie et ideo
est ponendus alius modus dili-
gendi deum quo debet homo deum
diligere non racione commodi sui specialis
seu beneficii a deo recepti vel reci-
piendi sed racione bonitatis divine
quia deus ipse est in se infinite bonus
quo nichil melius cogitari
et perfectius potest et per talem amorem homo in
caritate diligit deum plus quam seipsum
sic iustum est quod quilibet faciat et ne-
cessarium ad salutem. Quod de talibus ar-
gumentatio non est valida homo diligit
se plus quam diligit deum illo amore
quo ipse diligit deum propter beneficium a deo
receptum ut superius tetigi ergo homo
talis diligit se plus quam diligit
deum non valet quia secundum peccat per
fallaciam quid et simpliciter de qua loquitur

arestotiles q. 2 secundo elencorum et comparatur aliqualis
solucio dubitacionis premisse. Sed utrum
homo teneatur deum diligere directe quia eum
creavit redemit et alia beneficia sibi
contulit, non tractavi ulterius in capella
sed quidquid sit de hoc dicta ibi et dica-
tur prius quod homo tenetur deum diligere
plus quam se et alia quecumque quia deus est
deus et infinite bonus in se unde dato
per impossibile quod deus numquam fecisset me
nec aliquod beneficium michi contulisset
ut essem homo talis persona qualis nunc
sum deberem diligere deum isto amore
plus quam me ipsum qualis est amore
in patria teneor eum diligere plus quam
me ipsum, et iste est perfectior modus amandi
ut omnibus viiij arestotiles viij ethicorum ponit
tribus speciebus amicicie que delectabile
utile et honestum sive propter bonum virtutis
tenetur finaliter et preferat quod illa 3a et ul-
tima species amicicie que est propter bonum
virtutis quoniam tales comparate amari non
propter bonum amati est perfectissima ami-
cicia ut omnibus sicut ibi diffuse ostendit
tales ergo amicicia debet esse in nobis respec-
tu dei ut considerantes eius summam
et infinitam bonitatem in ea mirantes sibi
et specialiter diligamus eum plus quam
nos, quia sic bonus est in se et sic di-
ligendo eum perfecte diligimus et conformiter
racione iusticie talis amor precedit
amor autem ille quo deum diligimus
directe propter sua beneficia, nobis collata
ut predicti videtur procedit ex affectione
commodi potius quam ex affectione ius-
ticie et est respectu alterius amoris
predicti amor imperfectus, verumptamen cum bene-
ficiis nobis a deo collatis inducimur
ad considerandum et cognoscendum magis
eius bonitatem infinitam, et sic
tandem ad eum diligendum quia est in se
bonus non dico esse nobis bonus vel
utilis, ymo michi aliquos magnos
tales amor dei qui est propter utilita-
tem nostram non solum est imperfectus

sed carnalis nec est meritorius
vite eterne sed ille solus amor
quo deus diligitur propter se ut scripsit
predictus sanctus Bernhardus de modo
diligendi deum sic describit, Prima
ad hunc carnales sunt primus
diligit seipsum homo propter se, cum
videt per se non posse subsistere
deum quasi necessarium incipit di-
ligere, diligit ergo in secundo gradu deum
propter se non propter deum at necesse eum ipsum
cepit accione propter necessitatis
colere et frequentare legendo, orando,
obediendo, gustando quam suavis
est dominus transit ad 3m gradum
ut diligat deum non propter se sed propter
deum et nescio si quartus gradus
a quo quam homo in hac vita per-
fecte apprehenditur ut scilicet se homo
diligat tamen propter deum est autem
procul dubio tamen servus fidelis intro-
ductus fuerit in gaudium domini sui
arbitror hic propheta sensisse cum
ait introibo in potencias domini
memorabor iusticie tue solius
sticiat affectu cum inebriati spirituales
potencias domini excitatu se vivus
in sanctitatibus carnis ut iam
totus in spiritu memoretur iusticie
dei solius Hec Bernhardus Est ergo
eum amor dei in secundo gradu quo
scilicet diligit homo deum propter se non propter
deum est amor carnalis et quo
quidem gradu precedens est amor
quo deus diligitur directe racione be-
neficii a deo recepti vel recipiendi
quia tali amore diligit homo se propter
se non propter deum iste meus ut et sensu
auctoritas premisse cum fuit homo bene
in pacis hec habebit quartum gradum
diligendi deum ita quod ipse homo di-
ligit deum non propter se quovis modo
sed propter deum tamen 1o tunc homo non
diligit deum directe racione aliquo

beneficii ab opposito puta quod homo
tunc in patria diliget deum propter beneficium
receptum et beneficium sub ratione
beneficii non diliget nisi propter illud con-
beneficium advenit ergo homo in patria
opertius propter ante et quia ultima patet
ex hoc quod in omnibus ordinat ad unum
finem omnia illa que sunt ante finem
in tali ordine sunt propter finem illum
ideo si amor quo homo diliget deum
in patria vel alibi esset propter beneficium col-
latum homini sic propter finem aliqualem
et amor illius beneficii esset propter ipsum
hominem cui illud beneficium esset colla-
tum consequenter quod amor quo homo sic dili-
get deum propter se non solum propter deum in
illo dato ut supra patet primo probat de-
ductionem quod Bernardus habet dicere
quod sustinendo sua auctoritate pre-
missam quod in patria tunc sive directe
beatus homo non diliget deum
directe ratione alicuius beneficii
sibi a deo collati vel conferendi sed
si talis amor esset in presenti homines et
meritorius vite eterne precedens corona-
dum caritatis talis amor manet
non solum in presenti vita sed multo am-
plius in patria igitur secundum Bernardum huius
amor non est meritorius vite eterne
in presenti nec concordat caritatis precedens
sed cum affectione commodi non cum affec-
tione iustitie qua ordinatur ad finem
circa deum patet ex simili eiusdem doctoris
quod cum homo sit beatus in patria quod
apostolus notat in tractatu in spirituales po-
tentias domini deposita omni carnali
affectione tunc homo non affectet nec
diliget se nec aliquid aliud nisi solum
propter deum omnem cogitatum omnem memo-
riam omnem intellectum et affectum
referens tunc ultimate in ipsum quod
puto ipsum Bernardum velle intelligi
in verbis premissis cum propheta ait introi-
bo in potentias domini domine memorabor

iustitie tue solius quod omnis affectio
et omnis amor sit ad deum principaliter
et ultimate non refertur contra patet dei
iustitiam contra patet veram iustitiam
et est quodam modo amor carnalis
non vero spiritualis ex quibus colligitur
quod in presenti vita vera iustitia hominis
consistit solum in hoc quod ordinat
se et actus suos ad deum sicut ad finem
ultimum quod debite fieri non potest sine
habitu caritatis hominem informante
que est virtus perfectissima igitur apostolus
non fuit in se virtuosus in presenti vita
ratione sue vere iustitie contra propter
quam habuit veram iustitiam et est vere
bonus dum debite ordinat se et actus
suos in deum sicut in finem suum ultimum
quod facere nequit ut predictum est virtus
perfectissima ut autem sciamus que et
qualis fuit illa iustitia qua apostolus
tenuit est advertendum quod alia iustitia
convenit deo alia deo subiectis sumus enim
debet deo obedire eius beneplacitum
exequendo deo autem convenit suo re-
tribuere meritis congruam in recompen-
dendo sumus quod sumus debemus deo obedire
eius beneplacita exequendo in aliis
quibus sic vivitur iustus et subditus
deo hoc bene advertens iste apostolus
post commissum sibi officium laboriosum
et arduum predicationis cum ante statum
sine mora licet carne sua renitente
que semper militat adversus spiritum et sibi
huius officium in potenti humiliter obedi-
vit eius beneplacita potius quam
carnis sue diligentius adimplendo
promittet apostolo testante qui sic ait
cum autem placuit ei qui me segregavit
ex utero matris mee et vocavit per
gratiam suam ut revelaret filium suum
in me et evangelizarem illum in
gentibus continuo non acquievi
carni et sanguini neque veni Ierosol-
limam ad antecessores meos apostolos

Et abiit in arabiam et ad gal. i. c.o
2 i c./ Revera obediencia ista capto
nostro fuit valde amplius incredabilis
et remuneratibilis quo duriora in o-
bediendo perpessus est per xiiii ingres-
sum et dictum (?) semel lapidatus/ ter
fame/ ter sic cruciatus/ ter verberibus
cesus/ ter in carceribus reclusus/ ter
in frigore/ ter in nuditate/ ter in
multis vigiliis/ ter in magnis periculis
in aquis in mari/ naufragia tollerando
periculis in terris cum fratribus periculosius
conspiciendo periculis latronum periculis flu-
minum et ceteris periculis et malis
que hic ad corpus restituntur et hiis
omnibus non minus diliget ut sollicitate
curam corporis fuit commissum sibi ins-
tanciam exercebat/ et quod fuit omnibus
durius tamen post tot labores et
erumpnas quos ut premissum est sepius
sustinuit nolens in illo modo atque
iusticia et obediencia debita defraudare
sub principe nerone crudeliter est oc-
cisus. Malens potius tamquam dei
famulus fidelissimus omnia mala sus-
tinere et sic sepius perdere in presenti quam
dei sui beneplacita transgrediendo per[illegible]
ut sic dispositione dei suo tamquam fideli et
iusto possit congrue dici illud luce
xxiii. hic homo iustus erat quia
licet uicerdem (?) adhuc deo parere eternam
illam quam repromisit deus servire promisit
fratribus suis. Mt. v^o. Beati qui perse-
cucionem paciuntur propter iusticiam quoniam ipsorum
est regnum celorum/ de isto regno celorum
beatus augustinus in suis soliloquiis sic
scribit felices sunt qui de periculo maris
huius educti ad te deum portum tutis-
simum pervenire meruerunt. Vere
felices qui de pelago ad litus de ex-
ilio ad patriam de carcere ad palacium
pervenerunt optatam requiete beati-
tudinis (?) fruuntur illud perpetue glorie

quod hic pro multas tribulaciones quesie-
runt iam adepti felici prosperitate
adepti letantur in perpetuum. Vere
beati qui omnium malorum obliti iam
de sua inmarcescibili gloria certi
ad regnum decoris pervenire meruerunt.
O regnum eternum regnum omnium
seculorum ubi requiescunt et leticia
ubi lumen indeficiens et pax
dei que exsuperat omnem sensum
in quo sanctorum anime requiescunt et
leticia sempiterna super capita eorum
gaudium et exultacionem obtine-
bunt abeunt gemitus et dolor fu-
git. O quam gloriosum est regnum
in quo tecum domine regnant omnes
sancti amicti lumine sicut vestimento
habentes in capite suo coronam de
lapide precioso o regnum beatitudinis
eterne ubi tu domine spes sanctorum
dyadema glorie facie ad faciem
videris a sanctis letificans eos undique
in pace tua que exsuperat omnem
sensum ibi gaudium infinitum
leticia sine tristicia/ salus sine
dolore vita sine labore lux sine
tenebris vita sine morte bonum
sine omni malo ibi iuventus
nescit senectam ibi vita terminum
nescit/ ibi decor non pallescit/ ibi
amor numquam tepescit ibi sanitas
numquam marcescit/ ibi gaudium numquam
decrescit/ ibi dolor nullus sentitur
ibi gemitus numquam auditur/ ibi triste
nichil videtur ibi leticia semper
habetur ibi malum nullum timetur
quia bonum summum possidetur quod
est semper videre faciem domini virtutum
felices ergo qui de naufragia huius
presentis adtantum (?) pervenire gaudia me-
ruerunt. Hec augustinus. Ad que nos dignetur
ad ista gaudia perducere qui paulo
reposuit coronam iusticie deus trinus et
unus qui est benedictus in secula seculorum amen

Aug.

Sermo de sancto Johanne ewangelista

Vox tonitrui tui in rota ps. lxxvi
Beatus Bernhardus in quodam
sermone de annunciatione christi plurimi
gratia fratribus impetranda virgini
gloriose sic inquit Ne timeas
Maria invenisti gratiam apud dominum
quantam gratiam, certe gratiam plenam
gratiam singularem gratiam generalem
utrumque sine dubio quia plenam
in eo singularem quo generalem et eo
generalem quo singularem. Ita sola
omnibus gratiam invenisti. Hec Bernhardus
Pro gratia igitur impetranda in principio
nostri sermonis virginem Mariam
que sola omnibus invenit gratiam
salutatione angelica salutemus
dicentes Ave Maria. Vox toni
trui tui in rota ubi supra. Dilectis
simi Christi apostolum et ewangelistam
Johannem quem dominus Marci sic scribi
tur iii° filium tonitrui appellavit
propter efficaces voces reperio designatum
Voce inspirante cum sacra infusione
Voce elevata mira commotione
Voce modulatam cum vera devotione
De quibus vocibus Apoc. xiv dicit quia
sub figura Audivi de celo vocem tam
quam vocem aquarum multarum et tamquam
vocem tonitrui magni et vocem quam
audivi sicut cytharedorum cithari
zancium in citharis suis. In qua figura
sibi adiuto clare datur denotari quod
gloriosissimi apostoli et ewangeliste
Johannis vox triplex gloriosa quam
certa fideliter audivit. Audit enim
Vocem inspiratam sacra dans infusione
Vocem elevatam mira dans commotione
Vocem modulatam vera dans devotione
Prima ergo vox beatissimi Johannis
quam certa audivit vox est inspirata
sacram dans infusionem quia audi
vi inquit vocem de celo tamquam vocem
aquarum multarum. Secundum enim per
vocem aquarum multarum intelligitur inspirate

fidei stillancia et firmata doctrinarum que
beatus Johannes apostolus et ewangelista
elevatus de mari et aqua sapiencie sa
lutaris potatus in voce Christi susci
piens postmodum habundanter in tota
ecclesiam ewangelizando refudit. Johannes
enim apostolus aqua salutaris sapiencie potatus
sicut Petrus Damiani in sermone de presulis solep
nitatibus testatur secreta celestia pene
travit misteria intonat divini thesauri
hominibus non diu nota revelat. Prefecta
dogmatis archana apostolica tradit hominibus
documenta et ad laudem tanti apostoli subdit
Sic enim aqua divine sapiencie omnibus beatus
Johannes inditur doctrina refersa fuit
merito dicitur os dei lingua spiritus sancti plurimi
cedrus paradisi lux celi decus orbis
preco celi lumine mundi sydus homi
num socius angelorum lapis vivus splen
dor lucis bibliotheca divinitatis
fundator fidei columpna templi
architector verus tabernaculi quod fecit
deus et non homo et cherubin mire
exhibetur quia sic plenitudinem
ex ipso redemptoris pectore fonte po
tavit. Hec ille. Effundebat ergo glo
riosus apostolus Johannes ubi plurimam
salutare quia ut ait Damianus
apostolus tradebat hominibus documenta. Tot
igitur sacras stillas super arentia corda
vox eius salutaris effudit quot apostolos
doctrinis fidelium et infidelium ewangelizando
corda pulsavit. Sicut Ezechielis xliii° scribitur
vox erat ei quasi vox aquarum multarum
talium aquarum vocem sic beatissimus
Augustinus testatur super Psalmum xxi. nullus ale
ingenuarum libris recipitur non in stoicis
non in epicureis non in mathematicis
non in platonicis sed in nubibus apostolicis
preconibus vox clarindica sonavit intellectu
de sonitu aquarum vocem dederunt nubes
Ps. lxxvi. Secunda vox gloriosissimi apostoli
ewangeliste Johannis vox est elevata
mira dans commocionem de qua subdit

celestem. Audivi tamquam vocem tonitrui
magni. Quid enim per vocem tonitrui magni
nisi magna et alta divinitatis edicta
que beatus Johannes apostolus et evangelista
celestis altius christo suscipiens post
modum in circumitu in rota totius orbis
terrarum altius intonavit. Unde quem
typum salvator noster ipsi quadam singu
lari prerogativa boanerges id est tonitrui
filium nuncupavit sicut [illegible] ait 3o ubi
Crisostomus. Filii quidem zebedei cristi professione
tonitrui filii nominantur. Quia magna
et alta divinitatis edicta debebant
per tota totius orbis terre diffundere quibus
et utique non conveniat singularius tamen
sine dubio beato Johanni apostolo convenit
tonitruum. Venerabilis Beda in quinto libro
super actus sic super verbo predicto dicente
apostolo et frater Jacobus zebedei et Johannes
frater eius filii tonitrui cognominati
quorum unus scilicet Johannes evangelista de ce
lestibus intonans vocem illam theologicam
quam nemo prius edere potest noverat
erupit dicens: In principio erat verbum
et verbum erat apud deum et deus erat verbum.
Quam quidem vocem tante virtutis ponderis
gravitudinem reliquit ut si sibi aliquantulum
altius intonasset nec ipse totus mundus capere
posset. Hec est igitur vox tonitrui magni
in qua Johannes evangelista universa trans
scendit. Quale et sicut ipse beatissimo
Augustinus super Johannem sermone 21o sic di
cente beatus Johannes evangelista transcendit
terras / transcendit terram / transcendit
maria / transcendit aerem / transcendit
solem / transcendit lunam / transcendit
stellas / transcendit omnes spiritus qui non
videntur / transcendit mentem suam ipse
ratione animi sui transcendens ista
omnia et effundens super pectus suum
quo percepit quod dixit: In principio inquit
erat verbum et verbum erat apud deum et
deus erat verbum / Attendimus ergo mei
reverendi tonitrui nostri vocem

Johannis scilicet apostoli et evangeliste eterni
ut ait Crisostomus sermone 10 omnibus prior de
celo loquens et tonitrui clariorem
vocem emittens omnemque orbem terrarum
concussit ac beatum replevit ut verum
fieret de ipso quod est 76o dictum vox
tonitrui eius in rota illuxerunt terram
vibrare enim istius apostoli nichil aliud
est quam verbo vocante terrenorum corda
concutere et per hanc quod preterea beato
Johanni deus contulit verba enim
domini nostri ihesu cristi in carne que
Johannes evangelista commemorat
sicut beatissimus Augustinus sermone 10 in psalle
s. [illegible] perducit vel scientia sicut
et superiore intelligencie ut omnes per
turbentur qui terrena alias qui [illegible]
sunt cor dei. Tercia quoque vox
istius apostoli vox est modulata bar
das devotorum. Est enim vox quam audivit
cantant sicut vox cytharedorum cytharizancium
in citharis suis ubi glosa et est
beatissimi Augustinus super psalmo 123
sunt cithas suas in terris portans
cives celum scriptura dei promissa
dei precepta dei meditacio quamdam
futuri seculi / has ergo cithas sancti
apostoli domini spiritu pleni super rotam
rota totius mundi pulsaverunt inter
quos beatus Johannes apostolus et
evangelista tamquam vox ut ait Crisostomus
ubi super [illegible] psalterium et indelectabilius
erat sed omni armonia musica
voluptuosior ac desiderabilior per
dimissione apostolorum incipiens por
in psalterio / cytharam plurimis dicantes
pulsare / Verbum [illegible] harum vocibus
cristo consonanciam fecerit dulcorem
ta vel qua scripto consulit apte
quod omnium oraculorum veterum scilicet et novorum
est predicacio una de cristo fides compona
et mutua concordia novi et veteris
testamenti tamquam sit una quedam

rota in medio alterius rote id est in ecc(lesi)a
sp(iritu)s sit in citharis qui et rotis superius
dicit typum de ap(osto)lo n(ost)ro et ceteris co-
ap(osto)lis eius beatus gregorius sup(er) ezech(ielem)
p(rim)o omel(ia) loquitur dicens Vicinus fuerat
t(em)p(or)ib(us) considerate incidebit i(n) breui t(em)p(o)r(e)
s(er)mone ap(osto)l(orum) mundum impleri Rota
quoq(ue) i(n) rotam consonantiam esse
duor(um) testamentor(um) / Hanc ergo conso-
nantiam precipue Jo(hannes) euangelista
in cytharis suis consonantibus domino
decantabat tu(m) in rota tocius
mundi ut ait Exp(ositi)o in omeli(a) no-
tacionis ipsius suis vocibus intima-
bat scilicet pacem remissio adopcio filior(um)
concordia testamentor(um) in incor-
ruptibilitas vite / societas angelor(um) co-
municatio sancti sp(iritu)s fraternitas xpi
paternitas dei ut merito sibi dicat
cant(icum) Sonet vox tua i(n) auribus
meis vox enim tua dulcis Can(ticum) 2°
Dulcis i(n)quam gloriose apostole
Etenim habes
Vocem inspiratam cum sacra i(n)fusione
Vocem elevatam cum magna commotione
Vocem modulatam cum vera devotione
De qua triplici voce p(ro)bamus ap(osto)lum
tonitrui vel filium in hac rota mun-
diali fideliter intonata sibi merito
dicit p(ro) assumpti vox tonitrui tui
in rota quinquies ubi tria in figura
singulariter attollenda i(n) beato Jo-
hanne occurrunt consideranda videlicet
Excudens canor modulatus melos inter
studiosum / Excudens vapor in-
flammatus scintillans urbe radiosus
Excudens candor ... tigens ...
molem ... / Per canorem ...
... gaudiosus Et vox
per vaporem celicum ... fidelibus Et
tonitrui per candorem celicum implet
universitatem Et in Rota
Vox i(n) quantum consolatorum et salutis
in tabernaculis iustorum ... na-

tui de incomprehensibili deitate namque dictum est visi-
tabis in tonitruo et evangelizavit
in agnus ysa 29° ... illud appa-
ruit Rota una sup(er) terram ezech(ielis) p(rimo)
dicat ergo ecclesia vox tonitrui tui gloriose
ap(osto)le est in Rota / dico primo q(uod) occurrit
in ap(osto)lo nostro Excudens canor
modulatus melleus mente studiosa
Et vox procedens perpetua no-
tandum q(uod) canor modulati huius glo-
riosissimi ap(osto)li vox fuit triumpha-
lis nam quedam fuit vox in ipsius
deitatis impressiva Excudens fuit
vox ad ipsius p(ro)ditatis ostensiva Excudens
fuit vox ipsius veritatis expressiva p(ro)-
bat vocem triumphalem huius ap(osto)li
gloriosi vox hereticorum magestatis
subiugativa Vox beatorum perennitatis
amplexativa / vox falsidicorum / falsi-
tatis iudicativa / dico primo q(uod) canor
modulati huius gloriosissimi ap(osto)li
quedam fuit vox in ipsius deitatis
impressiva in ea cum cognitione in
hac voce gloriosus ap(osto)lus et evangelista
sup(er) pectus domini in cena recubuit
sic scribitur Jo 13° Jo ult(imo) in ipso
sermonis revelatoris audivit a xpo
beato ambo de incarnacione ubi cum
pectus 2° 2 x° dicitur q(uod) Johannes evangelista
cum recubuit caput sup(er) pectus
ihesu ... ab eo voce audivit
in ipso et verbum agnovit in ~~ipso~~
in xpo Sicut venerabilis Beda in
omel(ia) ... sup(er) pectus ihesu non solum fuit
... amoris indicium sed et futuri
... signum ut s(cilicet) inde voce sumeret qua
postmodum cunctis seculis inauditam
emitteret de hac revelacionis voce
... evangeliste in impressiva deitatis ...
cum cognitione ipsemet evangelista
loquebatur Apo(calipsis) primo ad litteram cum
diceret Conversus sum ut viderem
vocem que loquebatur mecum et vidi similem
filio hominis vestitum ~~podere~~ et precinctum ad
mamillas zona aurea Conversus

in quam sum magister ewangelista cui caput
reclinante super pectus ihesu ut viderem
oculo scilicet interiori/ nove que loquela
mea/ seu revelacione clariori et in-
usu simplicitatis cetera/ nove que loquebatur
in cristo nove carnis veritate filii quem
incoamenn que vidi Quare vestis puritate
pallii professione qua vidi/ Nove plus
deitate angelis compassione qua sentio
filium pro filio hominis Ipsum vestitu podere
zona cum aurea unitas est deitatis
pater et filius et spiritus. beatissimo ad anno a
Augustino super psalmo dicit d. Aureus est
sic plenitudine figurate aureus est
filius aureus est spiritus sanctus. Et hii tres
una et simplicissima essencia quia una
zona sunt id est deus // Hec ego vox
in ipsa intima scilicet de revelacione mei
ewangeliste deitatis inpressima inda cu
cognicione Et notabiliter dicit prima cu
m cognicione/ in cognicione namque deitatis
Johannes ewangelista hac revelacione
nove illustratus a cristo generaliter vni-
versos transcendit petro damiani in
preallegato sermone In speculanda sublimi
divinitatis essencia Jo ewangelista pre-
cedit ... supergreditur patriarchas
Apostolos superat/ postremo totius huma-
nitatis transcendit ingenium/ et illuc
usque mentis aciem tendit quo in-
et angelica valet attingere creatura
ut aurea archana cum sue divinitatis
ut ait beatus bernardus 80 super cantica virginitas
qui est in sinu patris ipse enarravit
Johannem ewangelistam utique discipulo
que diligebat ihesus plantata cui sunt
dono data illius digna sponsus nomine
et dote sponse digna sponsi amplexibus
digna deinde que recumbet super pectus
domini hausit itaque Johannes inquid
b. de sinu domini quod de pectus hausit
ille nunc omnia diliget compredicavit

Origenes omelia prima super Jo In
cognicione deitatis et manifestacione
ipsum non solum comparatur paulo de
quo forte magis videtur dubium
secundum sermonem d. O beate paule tu raptus
es ut tu ipse asseris usque ad tercium celum
in paradisum sed non es raptus super
omnes celos et paradisum Johannes
omnes celos transcendit omnem
creatam paradisum transgreditur
in tercium celum Qua ob elevacionis o
virgo generance audisti verba que non
licet homini loqui Johannes intime
veritatis inspector ultra omnes
celos in paradiso paradisorum hac
est intimis omnium audivit verbum
verbi per quod facta sunt omnia et
licuit ei illud verbum dicere et hominibus
predicare quantum hominibus predicari
potest Si ille vero aut contra hoc sequatur
quod Johannes ewangelista super pectus
domini in cena recumbens deum videt
per essenciam tunc de paulo in raptu
hoc videtur sentire beatus augustinus
in epistola ad paulinam de videndo
deo et in homilibus ... tunc hoc
videtur sentire ad ipsum in solone
b3a. q. 2 12 super genesim ad literam
care 7 & 27to pertinet non presenta
sufficit cum quantum pertinet ad presentem
quod in cognicione et manifestacione
deitatis paulum et utiliter omnes
alios excepta forte virgine gloriosa
precessit sibi divinitus revelata
Johannes ewangelista processit in hac
vita ut nobis veraciter possit dicere
non mirum si in cognicione et
manifestacione divinitatis ceteros
sic excedo revelata cum esse in auribus
meis vox domini excitum ista 220
per hac voce Hunc apostolo glorioso
revelata a cristo nobis est predicata
ipsum confundit vox hereticorum
magestatis abnegatus / abnegatus

in quantum in cristo et ex cristo patris
alietate et hec fuit vox sabellii
patris equalitate et hec fuit
vox eunomii patris diuinitatem
et hec vox fuit nestorii yperpititate
natiuitate humanitatem realem
tunc patre et hec fuit vox arrianorum
Equalem corpore et hoc est vox ar-
teonorum / Corporalem deitate et hec
fuit vox manicheorum Sed hec
omnia premit beatissimus augustinus
de ecclesiasticis dogmatibus siue de
diffinicionibus recte fidei quod est
in principio Iste inquit hereticorum
voces et alie omnes quas ipse preter-
hunc apostolo diuinitus reuelatam
nobisque declaratam pepigit confundit
et annullauit totaliter absque dubio
verum hec euidencius eius deducere
longum esset attendat intencionem
testis ille fidelis petrus s. damiani
qui in commemoratione s. sic inquit
Iohannes tantam nobis tante caritatis
ostendit ut diuinitus sibi traditis
sapiencie et sciencie clauibus omnibus sacra-
mentorum celestium thezauros ex-
penderet et eciam inter diuicias
quibus solus accepat nobis parti-
cipando largiter ac fideliter ero-
garet, Secundo cum sapiencie diuine
queris quod aput Iohannem reperire
non possis Que enim heretica prauitas
quod arriana perfidia quod mendax vesania
talis ipsima que gentilium philosophorum
que versucia que denique scismaticorum
abhominanda scisura beati iohannis
non est eloquio superata eius doc-
trinis euidenter attrita / quasi dicat
nulla et subdit immediate Si
quidem cum ab inimicis veritatis obi-
citur nobis nostra questio illico
Iohannes accedit in medium Iohannes
orditur Iohannes plenam verbis responsionem im-
ponit Secundo notes sequendo deinceps.
humanitate ac diuinitate cristi
clamem omnis abortus quod vz

omnibus inimicis pacis quibus est materia
dimicandi petrus ad Iohannes euangeli-
zans currit Iohannes in pugna procinctum
querit et sic inter cunctos litigiosa
certamina victoria conquestus Secundo
id est necessarium inde colligendum quod Iohannis
volumina sacrosancta non teneat Secundo
in virtutibus Secundo in moribus quod bea-
tissimus Iohannes incomparabiliter non
excellat quasi dicat nichil ergo hic
de hoc primus dicta 2a quod cancer modu-
lati huius gloriosissimi apostoli quod dei
fuit vox adipiscentium puritatis eius maxima
nostra cum dilectione et hanc vocem
gloriosus apostolus audiuit a cristo dum
in cruce penderet qui cum vidisset
matrem et discipulum stantem quem di-
ligebat dixit matri sue mulier ecce
filius tuus deinde dixit discipulo ecce
mater tua sic scribitur Io 19 Hec est
ergo vox adipiscentium puritatis id est virginitatis
eius ostensiua maxima cum dilectione
puritas enim virginalis huius apostoli
gloriosi meruit ut tali et tanto
priuilegio super omnes apostolos dota-
retur apposito Io contra Iouinianum
li. 1. p° ca° x° sic dicente Exposuit
virginitas quod nuptie scire non poterant
et ut breui sermone in se quoque apta
comprehendam doceamus cuius priuilegii
sit Iohannes immo in Iohanne virginitas
a domino virgine virgo mater virgini commen-
datur vbi commentator deducit sequens
quod ex virginitate Iohannes habuit
priuilegium amplioris dilectionis et
virginis matris commendacionis nec
mirum post virginitatem namque virginis
matris Iohannis virginitas omnium
aliorum virginitatem simpliciter excellit
teste petro damiani in sermone prima puritatis
festiuitate vbi sic ait Quamuis in
omnibus sanctis semper sit angelice
munditie agnata virginitas beatus
tamen Iohannes tanto reliquos virgines
superat quanto virginitati beate matris

psedulitatis ac ppetue custodie inetu
appinquat / a qua videlicet sola pcedit
et quibusdam intpoit adlaudem vgi
nitatis virginis gloriose adposita pfedt
Unde sicut venerande mri dni Johannes
virginitas tradit sic ipse p gloriose eius
totaliter mortuos a mundi principio virgines
antecellit / Dicebat voce dni mei reue
rendi qua ex sua virginitate Johes
ewangelista meruit audire loquebatur
pphea ps 2 et cu dicebat vox dni in vir
tute vox dni in magnificentia tante
namque virtutis et magnificentie extitit
vox pdicta qr ppriam gloriosus aplus
spalit phanc vocem factus pricipis
principis rex quia celesti archangeli s
gabrihelis adcustodiam virginis
simul cu ipso deputatus & ipso pcui
ewangelista pista vba ut ayt Jacobus sup
archangelo gabriheli adcustodiam
matris dni factus adfuit ut ille
celestis paranimphus in tactam
virginem invisibiliter custodiret Et in
Johannes formosus fragilitate se
minee ministerium exhibet / Et sic
mater illius qui celi et terre dominus
e in suo consortio celesti & terrestris
patere incorruptos aues habet co
uersus societatis angelice qua
simul cu angelo adcustodiam
virginis gloriosus aplus extitit depu
tatus accepto angelus dicat ei cum
ceciderit adpedes eius ut adoraret
eu vide ne feceris conservus enim
tuus sum apoc 19 factus uero
fuit 2o gloriosus aplus phanc
vocem quodam inexffabili modo filius
virginis et ipa mater eius petrus da
miani s 2o pmaxima solempnitatis
dicit qr vba illa ecce mater tua et ecce
filius tuus quandam singularem
efficaciam habuerunt et tantus fuit
in illis verbis effectus qr beatus non
solu filij potitus e nomine s et ia

va dicatur qdam in mamis mul
titudinis sacramenti caput beatam
virginem meruit obtinere et pfect
consobrinus itaque dilectissimi
gratie glorie Jo. ewangelista creditus
est qui pquedam archane ad
optionis misterium et filius virgis
et frater est saluatoris Et forte
ex ista auctoritate sumpsit origine
opinio illa que ponit qr p ista vba
Johannes ewangelista utique factus
fuit verus filius naturalis virginis
gloriose / Circa tn opinionem
sic opio inicium dicit non error
simpliciter sed tamen reputo adipa
cui sequitur et sumta non solu
falsa sed valde periculosa que
veritate exprimit non deducere nec
auctoritas damiani est ista
opinione s qr dicat cum damianus
expresse qr Johannes ewangelista p
quedam archane adoptionis
misterium et filius virginis et frater
e saluatoris non loquitur ergo de
vicario de naturali filio s adoptiuo
quamuis sit istud qr dam archane
adoptionis misterium qr misterium
excella recepit in discipulus in sua
sic sequitur Jo a 9o / Tercio factus
fuit gloriosus aplus spalit phanc
vocem gladius tuus / gladius in
qua quo vbis factus sit et quo
tuua abscondit thuus cum
dubitat gloriosum aplum post
hanc vocem pfectius virginis vir
ginum matri familiarius adhesisse
et nobis pcunis eorum vincendi
sanctus ostendisse / tercio multis
2o phanc vocem ostensinam
puritatis huius apli gloriosi co
fundit vox blatatoris pianitas
amplexantis / confundit cum
peccatum vox p suspicionis vox co
minatoria / vox ambicionis / vox

p̄uaricatoria / vox detractionis / vox
diffamatoria / vox ypocritarum
vox mercatorum vox pecuniarum
que vox est simulatio que vox
est adulatio que vox est mediatio
et vrina non tamen vero quia hec
omnia distincte longum esset adnumerare
informatorum / concludo sermonem
cum petro damnans qui in fine sit
simonis parentis solempnitatis
sit aut iohannes tam sublimis
tam precellentissimi deo dilecti
fratres karissimi laboremus precepta sua ac
et pedibus vestigia in quantum possumus
duce diuina gratia sectemur. In corde
non igitur ardor auaricie nos incen-
dat / non iracundie nos furor
impleat non in nobis flamma
libidinis estuet non nos tumore
fatui elatos habundancia in superbia
erigat / sed vigeat in nobis perpetua
castitas humilitas / paciencia sobrie
tatis / iusticia cum pietate / veritas
cum mansuetudine / Super omnia autem
fratres karissimi caritatem que domina virtutum
caritas que mater est omnium in pectore
nostri pectoris teneat principatum
quia sicut iohannes dicit prima sua epistola
deus caritas est et qui manet
in caritate in deo manet et deus
in eo. cuius caritatis et mansuetudinis
beatissimus iohannes precibus et exemplo
nos participes faciat qui sine fine
viuit et regnat in secula seculorum amen

De passione et ieiunio quadragesime

Habemus pontificem temptatum
per omnia pro similitudine absque peccato

Dicebat christus karissimi in principio
huius sermonis vt in campo
certaminis hoc bellorum tempore animar-
um in sonet vox diuina dulciter
vnde nos allicit ita dicens. Ecce nunc
tempus bonum et tempus bellorum spiritualium
tamen aduenisse / sicut christi milites
deposito corporis atque torpore

virtutum procedamus ad campum vt membra
que sunt nobis venali ocio demo
lita exercicio celestium roborentur ar-
morum dedimus in isto corporis animique
die dies / impedimus nos ipsa tempore
deputemus ac sic viuamus deo paulu-
lum qui seculo viximus totum deponas
domesticas curas Ecce maneamus
in castris auribus nostris in sonet
vox diuina familiaris strepitus
rerum non confundat auditum sed auribus
tuis meis consilium petens sanciat
salubriter in sonet vox diuina in prin-
cipio vt virgine matre cum hoc vno
tempore in sonuit illa mirabilis vox
angelica voce eadem salutemus spi-
ritum placet dicentes Aue maria et cetera

Habemus pontificem temptatum per omnia
per similitudinem absque peccato ad hebreos 4.

Karissimi baptizato in iordane ihesu sicut
ait christus testatur euangelista marcus in de-
sertum ducebatur a spiritu et sathana temp-
tabatur vt ad superandas temptaciones
eius mediator esset non solum per ad-
iutorium rerum sed etiam per exemplum
vt in primo libro de ciuitate dei capitulo 9 beatissimus
asserit augustinus. Id ergo pulchram adhuc
attendamus figuram visione zacharie
prophete capitulo 3 sicut expressam ostendi
mihi dominus ihesum sacerdotem magnum
stantem coram angelo domini et sathan
stabat a dextris eius vt aduersaretur
ei cui dixit increpet te dominus sathan
increpet te dominus Et dixit ponite cidari
mundam super caput ihesu in qua si-
gnatur beneditissimi presbiteri et domi-
nici sibi aduento quadruplex patri
misterium quatuor partibus positis
membris correspondentibus vnde vicibus vari
iis persistunt nouum sacramentum
virtutibus hostis congressoribus fugit
semper temptamentum virtutibus initiis re-
demptoris primum signum documentum
virtutibus fortis bellatoris sumunt
alium ornamentum / patet nouum
sacramentum ihesu nate baptizate

Claret secundum temptatum bellum hoste co-
titante / posset secundum documentum dilectu
xpo imperante / floret alium or-
namentum ihesum deo coronante / Dico
primo quod in assumpta figura patet no-
num sacramentum xpum nate baptizan-
te. Quod ostendit michi dominus in quarto prophetie
ihesum sacerdotem magnum stantem coram
angelo domini id est coram precursore Johanne
super ripa Jordanis ut baptizaretur
ab eo immediate in dominica currentes
anteque ducitur scilicet Jhesus in desertum
fallor absque dubio si non xpus mee
baptistam angelum domini appellavit
dicens de ipso ut Luce vij° hic est de quo
scriptum est Ecce ego mitto angelum
meum qui tibi velud simulus et
minister ut in bello defuga peculi
beatissimus assumit angelus summo
sacerdoti xpo dicebat Ego a te debeo
baptizari tu es dei verbum in quo sunt
res dei pontificii principatus tu nos
fide vestisti ditasti spe futurorum et
unico sacrificio tuo reserasti celestia
spoliasti inferna / et totius mundi diluisti
peccata / Et nobiliter dicit Tu es dei
verbum in quo sunt res dei pontificii
principatus quoniam xpo namque est verbum dei
in consessibus esse primo / sit in capite
a quo dominatur. Sit in apice a quo
sublimatur. Sit in superficie per quem
gubernatur / Sit in principe a quo
ordinatur. Sicut residet non esse
dubium pontificii principatus quia quicumque
dubitat summum pontificii principatum
xpo dominari / in xpo sublimari
per xpum gubernari / a xpo ordinari
esse nullus sit esse vere katholicus
habentes ergo pontificem magnum qui
penetravit celos ihesum filium dei
teneamus spei nostre confessionem
sicut nos informat apostolus ad hebre-
os 4° quia bene tenet summa per propositum

thematis dum habemus pontificem
Dico 2° quod in assumpta figura claret
secundum temptamentum bellum hoste
cotitante quia sathan stabat
a dextris ihesu in quarto prophetia ut adversa-
retur ei Cum ipsum post ieiunium
esurire perspexit esuriens cum
cristi ut dicit petrus Ravennas
in primo sermone x° predicto tractans illud ewangelium
hodiernum quod scribitur ut xpo cum
ieiunasset xl diebus et xl noctibus
postea esuriit non est infirmitatis
signum sed in signe virtutis misterium
Cum dicit postea esuriit non
et xl noctibus innuit per hoc probat
in illo esurire non fuisse et ad propositum
subdit esurire sentire laboris
est humani vero virtutis est esuries
non habere ergo xpc non ieiunio las-
cessit non esuriit sentiente sed esuriit
cristus ut temptandi materiam
dyabolus inveniret qui ad ieiunium
non audebat accedere Cum sit
ieiunante deum non hominem sentiebat
sentit hominem tunc mox ag-
greditur tunc cum se putavit
posse temptare quem esurientem
callidus explorator inspexit
Hec ille Cum ergo xpum post ieiunium
sathan esurire perspexit tunc ipsum
pomo temptare presumpsit Et
notate dico pomo temptavit
cum cum non serpens ewangelium de gu-
lositate et cupiditate concupiscentiis
de vanitate et gloria elacionis
de cupiditate et avaricia ambicionis
de prosperitate et fama consumptionis in
quibus omnis delicatorum materia con-
sistit in signe beato Ambrosio sic super
lucam dicente Cum locus ille fecit
adversarius ut sathan videt xpum
dominum esurire arte illa callidissime

temptacionis inspexit et omnia
sue impudencie tela quibus in
paradyso prostravit adam in eum tanti
artifex doli convertit Aliquin non
diceret eciam luce confirmata omni
temptacione dyabolus recessit ab eo
usque ad tempus gule ergo inquit Ambrosius
iactancie avaricie et ambicionis
usque ad tempus ~~gule~~ satanam desinens
bella virulencie movit ut sicut
adam in temptacionibus in quibus esset
omnis materia delictorum quibus vinceret ex
primit sermo thematis predictum dicit
Temptatum per omnia habemus ergo
pontificem temptatum per omnia

Dico 3o quod in assumpta figura posset
firmum documentum doli christo in tem
ptacione hosti cum in quid tristis
es sathana increpet te deus increpavit
hosti cum in quid tristis es sathana
Increpet te deus sathan increpet
te deus Increpavit autem dominus
Sathan ut dicit Ambrosius ubi supra
portata scripturarum et testimonia
legis nobis similiter quamvis mi
tem religiosus ut contra sathan
scripturarum exempla pretendat earum
et ipse vincetur exemplis et scribit
Ambrosius dicere sic miles christi quod
sathanas transfigurat se in angelum
lucis semper ut circumveniat et fallat
congnovit aliquos attente religioni
virtutibus clarorum studio honestatis
dicatum vestium incessus signis et
operibus redimitum laqueum iactancie
tendit ypocrisis telum submittit
ut ille virorum inflet tumore quo
non se pietati sed iactancie reddant
nec dei quod imputet sed sibi ipsi
erroris deo equari contendens
imitatorem luciferi quo deus similiter
exempla pietatisque documenta

refundit Qui cum in forma dei esset
non rapinam arbitratus est se equalem
deo sed formam servi accipiens in
similitudinem hominum factus in christo cum
hoste nobis exemplum relinquens invenitur
ut homo quod vinci demonstrat per 3m
thematis dicens per similitudinem et
per exemplum sicut exponit ibidem
glo. Habemus ergo pontificem temptatum
per omnia per similitudinem et per exemplum

Dico quarto quod in assumpta figura sibi
erat aliud ornamentum scilicet deo
coronate ponitur in quo est cidaris
mundam super caput ihesu quem
cidaris secundum glo. 23 beati Ieronimi
mitra est pontificalis velut sanc
titatis corona in conflictum namque
christi ut dicit Ambrosius ubi supra
exponit veterem hominem exuit
pilleum transgressoris suscipit novo
terre formam sanctitatis coronam
palmam victorie nisi tamen precias
bellandi et subdit Nec enim deus
in conflictum ducit christi apponit quod
tot a superaverit hostes angelum apponit
et ipse lapsus est Seraphim dirigit
et ipse descendit ad terram in medio
ipsius labia in munda scilicet et unus
tamen ipsius labia apposito carbone
mundavit Non ergo tantus esset
deus quin prodesset omnibus cunctis quod
abstemperantibus fiet causa salutis
applicans ad pontificem mentem qui
mediam et gratiam barbarorum et sancta simul
et libera amoris in pio liberaret
nisi qui solus sine peccato venit et
solus omnium abolevit peccata De quo
extra per thematis dicit absque peccato
habemus ergo pontificem temptatum
per omnia per similitudinem absque peccato
quod fuerit liberum pene statum vite
humane imitata Quaque vi bis

quatuor occurrunt consideranda videlicet pastor
summe bonitatis clericorum satis virtuosum
effector sine severitatis dolum temptantis c-
-uriosum/ doctor sine pravitatis typum
monstrans generosum victor celse severi-
tatis regum dominans gloriosum. Circa cleri-
cos creator qui peccatis exaltemus
Circa doli inchoator cum reconvenimus in
pugnemus. Circa typi devotor qui
in factis cogitemus. Circa regum dominator
qui probemus operemus. Primum ipsum habemus
pontificem talem cum habemus. Secundum per prophetam
legimus typum temptatum per omnia ideo cum
in quo secundum prophetam accepimus per similitudinem
absque peccato inspice ergo et fac secundum exem-
plar quod tibi in monte monstratum est.
Ipsum Augustinus absque peccato hic est
enim qui pontifex. Circa in consedit
in dexteram magnitudinis in temptatione
et tristitia potens est et eis qui
temptantur auxilium adhibere. Item est
Exodi 27°/ Cuius per preceptum 20 dico
primo quod in verbis predictis nobis considerandis
ponitur pastor summe bonitatis
clericorum satis virtuosum. Secundum ipsum ha-
bemus pontificem et adhuc con-
sideratorem clericorum hortatur apostolus adhibere
Hebreorum 3 quod sunt vocationis celestis
participes considerate pontificem
confessionis nostre Iesum considerandum
ergo enim quantum adequatur statui
pontificis congruentia videlicet qualibus
clericis assistitur et qualibus decimis
remuneratur/ Et qualibus victimis
complicatur/ Et qualibus canticis inter
delectatur/ Prima consideratio sit qua-
libus clericis associatur pontifex noster
pretractus dicitur quod super verbum innumera
litera 3 dicit. Circa nunc potest considerare
pontificis eterni ministros ministrorum
officia officiorum merita altare
illud celeste verorum templum sacerdo-
tes et levitas non sunt carnis officia

sed spiritus spiritualis gratiarum de quibus ponti-
fex dicat. Erunt sacerdotes et
levite ministri mei ego sum
dominus et subditur littera 8ª in fine.
levita inquit meus non sit alie-
nus tributarius non carnis debitor
non hosti munificus/ non decima-
rius mundo/ sed totus sit meus
non alibi decimas non fructus
non dona seculi quero sed si quis
mihi corde ministrat ope me
sequatur et ubi ego sum illic
et minister meus fuerit Cum
hodie in deserto/ et tu in deserto ca-
stra eodem tempore tu servi et stabis in
eodem metus accepisti. Circa videmus
qualibus clericis associatur pontifex
noster. Quia quis est obsecro levite
dissimiliter prestare et dum meis clericis hoc
vel presbiter vel levita qui non sit
alienus tributarius non carnis debitor
non hosti munificus vel decimarius
mundo qui conceptum sit minister
de quibus beatus Bernardus sermone 33
super cantica loquitur ita dicens Ecce
hec per dicta tales per omne terre
esse et quo latius eo densiores
eo periculosius quo meretrix nam
si in foret aptius hereticos mitteretur
foras et arescerent. Et si molestus
inimicus abscondit se forsitan
ab eo/ Nunc vero quid ejiciet aut
a quo abscondet se omnes amici
et omnes inimici omnes necessarii
et omnes adversarii omnes domestici
et nulli pacifici omnes proximi et
omnes qui sua sunt querunt. Et
audies de quibus loquatur ad litteram
subditur ministri Christi sunt et serviunt
antichristo honorati incedunt de
bonis domini tui domini honore

no defferunt non sit ergo reuerendo
dissimi patres et domini mei non
sit sed in omnibus exhibeamus
nos metipsos sicut dei ministros
2° ad corinthios 6° et adhuc gra-
tiam tendit epistola hodierna in
qua ponit apostolus multitudine
exhortacionum ut non vituperetur
ministerium nostrum. Iterum cum predicatur
s. qualibus decimis reminiscetur
pontifex noster. Respondet pater
beatissimus augustinus in hodierno
sermone dicens quod decimus se
iuniorum sanctificatorum dicentur
septima omnia que offert pontifici
optima et electa erunt. Nunc autem
decimato sanctior quam ut abstineat
de usu adversus racionis turpium
36 dierum ieiunia veluti decima
parte anni solaris integraliter offe-
ramus, cum ea quatuor ieiuniorum
plibamus decades quadragesimam vel
cum quadrata mentis, quadra-
tura corporis quadratura quinquagi-
mo inexpugnabili coniungimus
ut adversariorum sue ministeria
mereamur cum in vita sanctimonia
prevenire et subdit ergo dilectissimi
Cum in seruimus dum victorias re-
cepimus pontificis nostri salutis
agnominum decimas ieiunii nostri
religiosis sibi sanctificauimus ob-
sequiis sic septies sanctifica
decimas tuas et item sanctificate
ieiunium. Quando autem sanctificare
ieiunium nisi ieiunium tam sancta velle
in sancta facere mentem proponi in
qua iniquitas est. Sanctificat ille
ieiunium cum iustificacio non indigeste
que dicuntur quoque immunditia
aucto transitu non advenit. Sanctifi-
cat ille ieiunium qui flamelo

firmiter iracundie mansuete mentis
placabilitate restringit. Cum in lascivien-
tes oculos ab aspectu turpi abhabemus
castitatis reducit. Sanctificat ille
ieiunium qui intimorum iacula scuto pacientie
repercussa deffugit. Cum litigancium
tumultus pacifica suavitate sermonis
et lingue prudenciorum arte com-
pescit. Sanctificat ille ieiunium qui co-
surgentes in semetipso vanarum
cogitacionum spumas circumspecta consultate
voluntate vel quadam pectoris sua cura-
tor comprimit. Cum in operibus egenorum
pro qualitate sue instantis inmensis
sinceritate solatur. Et idem per volumus
deo placita exhibere ieiunia simus
in fide fortes, in iudiciis iusti, in
amicicia fideles, in iurgiis pacien-
tes, in mentitoribus modesti, tur-
piloquia fugientes, adversus iniqua
constantes, in conuiviis sobrii, in
voluptatibus continentes, in veritate
simplices, in subdolos cauti, con-
dolentes tristibus, offensoribus in-
dulgentes, in suspicionibus parci, in
malignos tacti inchoantes cocessor
ut Augustinus Adeam aut consideracione
vel qualibus victimis vel hostiis
complacetur pontifex. In doctor noster
reddit apostolus ad hebreos ultimo offeramus
inquit hostias laudis semper deo et fructum
labiorum confitencium nomini eius talibus
enim hostiis placetur deus. Unde doctor
beatissimus Augustinus super psalmos 1 2 duobus
modis confessio intelligitur duabus
victimis deum nobis reconciliamus scilicet
delictorum et fructu laborum. Confiteris
quid fecisti in deum confiteberis quid
fecit tibi deus. quid fecisti peccata quid
deus fecit vincula peccatorum disrumpit
Disrupisti domine vincula mea et tibi
sacrificabo hostiam laudis. Conpacieris

gratuitu et acceptabilis victima q̄m
ip̄e hodie dei nomi cōsecratur
mundo mort² et quasi hostia dei
laude viuit sic nos hortat² ap̄lus
ad Ro. xii. Obsecro vos in q̄t fr̄es
p̄ mīaꝫ dei ut exhibeat̄ corda vr̄a
hostia viuēteꝫ sanctā deo placēteꝫ
rōnabile obsequiū vr̄m Estis eni
genus electū regale sacerdociū gens
scā populus acquisicionis p̄ᵃ pe. 2ᵃ
Quarta uero cōsideracō vꝫ qualiter
canticis nos delectet² pontifex
in-ctos nos reddit credidit ap̄s ad
ephe. v° dicens q̄ psalmis z ymp
nis z canticis sp̄ualibus aures i²
dei hoc acceptabili tempore magis
demulceat psalmodia sp̄ualia q̄
nugamus cantica canticis ut diffi
cile ieiuniorum it² acceptū diuina
fiat facilius cantilena in̄s suaꝫ
sacr̄ tā. i h̄c sup. i° pe 2° Affectē
duo z t̄ sit dulcis ōnus qui arduus
opus subleuat z soluat² angustias
Probat ad solamē labor̄ dā tam
nos uelut cantele cantilenam
Hinc naute cantu superant maria
discrimina/ hinc immensa pondera ad
ducunt leuamina canticorum/ hinc
viantes colles montesque arduos
faciunt transcende' vocesonora hinc
p̄liatores ipsos precedens cantus sonore
conciatat amara bellorum z ne uilis
ymnacr̄ ōne q̄ durū e' opis et
laboris dulces vicit et effat cantica
Sic nos fr̄es in q̄t pe kane ḡl c
ieiunio cantica diuina nugamus
ut abstinencie pondus celestis iper
z subleuet symphonia hec ille
et hoc de p̄ mo. Dico 2° q̄ i v̄bis
p̄positis nobis Hōm² p̄fitor. sine
prauitatis dolū teptans cunos̄n
q̄ma pontifice nr̄m vnigenitū
dei p̄ omnia teptac p̄sumpsit
temptatū in q̄t p̄ omnia sit aut
diccebat² i p̄o exordio hodierna
die teptaco quadrifaria fuit vꝫ
de castrimargia ul turpi gulo
sitatis// de cenodoxia ul gloria
vanitatis// de philargiria ul ma
iciona iniquitatis// de ydolatria
ul dulia peruersitatis Teptauit
igi² hoc sathanas xp̄m p̄mo de
castrimargia .i. uice gulositatis
cū dixit si filius dei es dic ut
lapides isti panes fiant cogitauerat
uerum cū uīt se hostis in q̄t
nagoinus in hodierno s̄. Qui est
cuius precepto manna fluxit de
celo fluenta manauerunt de
petra poterit nunc i panes lapides
transformare q̄ si fecerit deū p̄bat
si non nequiuit hominē cōprehendū
z sic esurie gulositati conectari
cuiusque aut noles uti saluti sa
tiando mirabili p̄uid' sed p̄ma x
cū celo p̄ressit scriptū i q̄t est ꝑ
non in solo pane viuit homo
sed i omni v̄bo q̄ p̄cedit de ore
dei/ videtis Reuerendissimi patres
z dn̄i mei quo gn̄e carissimus vtit²
armorum ut homine doceat adu̅sus
incitamenta gule defendi sacre
legis accepit ancilia ut diuino
pabulo leccionis intentus terrenum
pabulū non requirat quasi eni
v̄bo cristi pasti² in q̄t Ambros
in hodierno s̄. terrenū pabulū
non requirit nō eni p̄t panē s̄ti
cupe qui panē refitat² saluatorem
negligit sane turpis qui pabulo
leccionis intendit ut ventris curā
here poterit qui alimentū vite
celestis acquirit hec eni est i̅fer
to que saginat aīaꝫ que in p̄ig
nat mistica cū de diuinis scripturis
cibū elogii p̄hemus accipimus
h̄ Ambros Collaui i² obsecro

hec serminum tempore nostro auribus
fabulas scurrilia verba nugaciones
iocos detracciones mordaces sermones
ociosos/ cantica amatoria et can
tilaticula voluptatum diminutis par
tium clausulis/ Est verbum dei lumine
est ... cibus mentis et devote
... paradisus/ Secundo de terreno glo
riam mani gloria vel iactancia operum
impetit hostis qui statuit eum
super pinnaculum templi et dixit
ei si filius dei es mitte te deorsum
contra quod verbum predicatoris. secundum ... in 30
... dicat quod in prudens in iuncis
vestit semel ad unici adulacione
...tes triumphum statuit dominum
super pinnaculum templi et ait Si
filius dei es mitte te deorsum
quamvis non dixerit Si filius dei
es ascende ad celum cum sit homines
utique ad yma trahere dei sit ad superna
consecendere si filius dei es mitte
te deorsum/ sic suis suadet sic suis
providet semper sic suos elevat ut
de alto precipitet in ruinam Si filius
dei es mitte te deorsum consiliis
sic dyabolus prodit mitte te deorsum
lapsus querit/ precipicia imperat et
illi consiliis suos gubernat ut eos
de alto impellat ad mortem non
de humili tollat vel elevat ad co
ronam et subdit/ et sic se dyabolus suis
consiliis prodit ita responsione sua
dominus se revelat cum ait non temptabis
dominum deum tuum/ Sic utique dominum sic
utique deum intelligi noluit/ quin non
de pinnaculo templi hunc se dedit
ad terram sed de celis se ad inferos
usque iactavit/ ut non cadentem sed
sed esset resurrectio mortuorum Tercio
de philargiria id est avaricia et ava
ricia in iniquitatis operum temptavit
quod ostendit ei in momento temporis omnia
regna mundi et gloriam eorum dicens. hec

omnia michi tradita sunt et cui
volo do illa luce 4o Tunc ubi
dum suis elegant exponit dicens In
in momento temporis secularia et terrena
monstrantur non enim hoc in isto mo
mentanea iudicatur sed volatilis
caduca fragilis et transitoria secu
laritas exponitur in momento enim
preterit pompe mundi/ docemur
hic manus ambicionis fragra
despicere/ docemur quod gloria mundi
adversum fragilis est in manus adsumentu
docemur quod omnis dignitas secularis
dyacius subiaceat potestati Per hanc quibus
enim et ydolatriam vel dubiam
prosperitatis hostis iniquus suadet
dicens. hec omnia tibi dabo si cadens
adoraveris me/ Ve inquit Beatus
Maximus ubi super cadere est omne
quod suadet in innumeris meo perdidit
omnis qui adorat dyabolum/ Ve decadit
qui potestates honoresque seculi par
tes sacrilegas in mundo possidere
sectatur Cui dominus vade retro sathanas
Scriptum est dominum deum tuum adorabis
et illi soli servies Enim cum te ado
raverit quem diabla sentitur impe
dit non ei regna sed in suum debetur
scriptura dicente apocalypsi 14o Si quis
adoraverit bestiam et ymaginem
eius bibet de vino ire dei et cru
ciabitur igne et sulphure et fumus
tormentorum eius ascendit in secula
seculorum ut ergo in similitudines iure
et invictissimi bellatores/ sunt quidem
innumerabiles illorum quibus apocalypsi secundum eo
dicitur videi eos qui vincunt bestiam
et ymaginem eius habentes cytharas
dei et cantantes canticum agni et can
ticum moysi servi eius/ Quinimmo cytharis
decantandus dulce resonantes me
lodiam bonum per quam neque esse
pellet et vivat et bestialitas passionum
et bellatoris nostre suavi metis modulacione

cantemus ut deu' eternis tpe ut ayt
pe. R. in 30 s'e vl'e gula cu' ieiunio
abstinencia cu' crapula / cu' luxuria
castitas cu' pfidia fides / pietas cum
i'pietate / paciencia cu' furore / pietas cum
libertate / cha'ia cu' auaricia / humilitas cu'
superbia / sanctitas cu' reatu astantib'
angelis p'sidente cristo ac remune
rante confligunt Nos per mansue
tudi'e adepte z assiduis orationibus
freti / elemosinis adiuti ad dimicandu'
z certamine cantica plangentes cu' psalmista
dicamus psallam tibi in cythara s'cs
isrl' exultabunt labia mea dum
cantauero tibi z a'ia mea quam rede
misti q' nobis concedat &c

Epiphania domini s'mo &c
Vidimus stellam eius i' oriente et
venimus adorare eu' mt' 12 Preciosa
hodierno e'ium teste euangelista hoc
in ptibus orientibus stella noui
splendoris apparuit natum rege' celorum
demonstrans ut adipiu' adorandi
de longinquis t'ce regionibus magos
p'duceret cu' muneribus Sed et eidem
regi nato i' quadam p'phia ysa' 13°
scripta du' ante p longa tpa dice
bant' luce splendida fulgebis
et omnes fines t're adorabunt te
nationes de longinquo venient ad te
munera deferentes z adorabunt deu'
uite / Predixit aut' quatuor in p'phia
que in' quatuor thematis p'dictas
hodie fuerunt impleta hodie nam'
sydus noue claritatis p'ris v'bum
indicauit primus fa'me ptatis orb'
regum vindicauit magnus ves fatales
regis cultu declarauit Actus magne
dignitatis mirus p'tu adorauit
Primo si quid hodie sydus noue
claritatis p'ris v'bu' indicauit qui
v'bis i' a'piu' p'phia dicebat' luce
splendida fulgebis hodie nam'

ut ayt pat' beatissimus Augu
in s'. illo. s'biti puit solempnitas
quin incipit p9 magnu' v'ginei
ptus du' natus pend't ad v'bera
z vile pati' deus in uolucionez
pannoz nouum repente de celo
sydus t're illuxit z tocius
mundi dissipata caligine nocte
conuertit in diem / ne dies ipse
s'. ppus celaret' in nocte cre
dat ia' deo omnis t'ra magt' Augu
cer' de celo loquit' celu' ppus
natus in anglo hodie declarat'
in celo nos eum p' tenuit nomine
abscondi q' uidere sydera indico
publicari z subdit fulgebat tunc
p totu' ethe's orbem cereb's intrib'
astra micancia z pabulo ingis
noctis stellaz ignes accensi
claris splendoribus radiabant
lucebat puct' nep floribus aliarum
atq' int' alta silencia celestis
flamme curs' geminatib' rutila
bat tunc luna recedentib' astris
pruedram celi fenestram pulsas
aurea motibus ibat / z it' suu'
radijs apicus lucentes carpas
placidis accessibus honestabat
du' go repeta polu faces z nocte
fulguramia astra dixerunt tunc
in solitu' repente nat' lumen
extiguunt / aspexit tunc magnus
obstupuit astrologus pauit s'bito
stelliger globus z astra tremulata
cristo famulant' ad animas / Ecce ne
deu' in carne positu' esse obsanu'
sunt celu' reddit z ipa sydera testi
monium Surgebat eni' abyma
crepedine / poli magt' Augu ingens
fonte nasto globus Et p totu'
celi sinu' noua stella suos radios
ad magos usq' trahebat de'nt
ethera loca ast' eq' unora credunt

illa vadit per ardua et per superna
et ut xpo plenum reddat obsequium
temperat gradum donec magos
perducat ad puerum stella cum qua
viderant in oriente antecedebat
eos usque dum veniens staret super
ubi erat puer. Et sequitur ait 2o de
hac igitur stella / Celi sinum illustrare
miro cum splendore / verbi ortum
nunciante magos sydereo Cui
gressu temperante sinu cum stupore
nati locum demonstrare certo tramite
tenore / hodie venerunt magi
adhuc loquebantur et in prima
thematis particula tunc dicebat vidimus
stellam in oriente / Hodie non 2o primus
sume partis orbis regum ven
erauit et ideo merito psalmista dicebat
ei / omnes fines terre adorabunt
te in quorum hoc tempore facto sancto primum
regem nati. Que admirans doctor
beatissimus Augustinus in pallegato sermone
dicebat Quinam est iste rex mag
nitudinis superne glorie veniens
celesti imperio regum potiare tiarum
adorans parvus et angeli exultant
et sydera obsequium dant et reges
trepidant et sectatores sapientie
ingeniculant / et subdit Quinam
iste rex talis ac tantus Cui mundi
natura confitetur metum / disputata metu /
quis est iste cui per hec obsequium
et nos habet tecum quis est iste qui
presepe vagitibus replet et in celo
resplendet Responde michi o oro
te dic michi cum cohibeas laudis
tuas dum magis miraris ammi
rationem stupore cum cum iudeos primos
et minor celos / estimo cum inspicio
in presepe medium et super astra per
clarum sed subveniat nobis fides
in quit Augustinus quia ratio non deficit

quid enim respondeat fides declarat
legimus per apostolum primo ad thimotheum 6o solus
in quid potens rex regum est et dominus
dominantium qui solus habet in mortalitatem
cui est honor et gloria et imperium
sempiternum de hoc itaque tercium mirabili
modo regnando qui ut potest colligi
ex predictis et solus rex divinitate
qui est factor creaturarum creatorum
Solus rex potentie qui est rector
angelorum Solus rex strenuitate qui
est victor tirannorum per hoc Solus rex pietate
tate qui est pastor electorum / In secunda
particula thematis magi devotissimi
loquebantur adhuc hodie cum dice
bat Quibus vidimus in oriente stellam
eius id est regis nati Dicit enim hodie legimus
ubi est qui natus est rex iudeorum / vidimus
stellam eius in oriente / 3o nempe
hodie munera vere stratus Reges tulerunt
declinant et ideo predictum est in assumpta
psalmista nationes a longinquo venient
ad te munera deferentes Quare autem
quis et cum quibus muneribus venerunt
in hodierno ewangelio legimus patet
Sicut Cum natus inquit esset ihesus
in Bethleem iude in diebus herodis
Regis / ecce magi ab oriente venerunt
et sequitur Et apertis thezauris suis
obtulerunt ei munera / aurum thus /
et mirram / Sicut pater beatissimus
Augustinus in sermone festi hodierne qui incipit
Solempnitatis quam hodie celebramus
admirative dicebat Quid est quod magi
ab oriente regem iudeorum venerunt que
situm / que magis enim quesierunt
querebat autem non aliquem virilis
etatis sive quidem hominis orbis
in conspectu conspicuum exercitibus,
potentem / armis fulgentem / purpura
intentum dyademate refulgentem
sed ab infantis resurgente / aut in celos
ascendente sed iacente nati in
cunis latentem ubera habenti ...

nullo ornatu corporis nullis membrorum
viribus, nullis factis operibus, non sua
etate non suorum potestate preminens, sed
oblata munera produnt futura misteria
aurum cum obtulerunt, id est Regem
vi et regem viderunt, thus quia
deum intellexerunt, cognoverunt etiam
carnem passuram, ideo mirram protule-
runt ad sepulturam. Debet itaque adventu
mirabili quo venerandi magi hoc
ante Christum de longinquo venerunt
leta mente defferentes munerum ob-
lationem, una voce confitentes munerum
largitorem, nova luce cognoscentes mu-
nerum distributorem, plena fide iam credentes
munerum signatorem, in 3a thematis
particula ipsi hodie loquebantur ad Hero-
dem dicebat venimus cum muneribus
vidimus enim stellam eius in oriente
et venimus. Ultimo quippe erat
magne dignitatis unus partu asso-
ciatur, et ideo premissum est in eadem
prophetia et adorabunt dominum. unde hoc
magi venerandi decipis eum co-
gnosse dicit ewangelista, et intrantes
domum invenerunt puerum cum Maria
matre eius, et procidentes adoraverunt
eum. De hoc propheta ait: Ysaias: in ipso
dicit: cum vero venerunt magi premitte-
gentium magi et adoraverunt puerum
quantitate parvulum, pannis vilibus in
volutum, alieni operis indigentem et
presepio in anime (?) prophetie catherine,
...mus posito in gremio (?) excecant exclamans fa-
cies, o magi, magistri Chaldei clamans
facies: opem lactantem puerum adoratis,
ergo ne deus iste? ergo ne rex est
iste? et ubi aula regia, ubi thronus,
ubi aurea fibula, ubi purpura, ubi curie
regalis frequentia? nunquid aula stabulum,
thronus presepium, curie frequentia Joseph
et Maria? volue magistri omnes gentes stolam

consule mundi sophistas, scrutare
philosophorum gymnasia, omnes ebetes sunt
et elingues, ut similes sui alta-
bat invenerunt veritatem. non enim
quasi homini tantum sed vero deo
et factori hominum magi supplicant
et ingenti cognomen glorificant
et adorant, quod scriptum est: omnes
gentes quascunque fecisti venient
et adorabunt coram te domine et glo-
rificabunt nomen tuum. Hic psalmus
hinc ergo venerandissimi domini mei
parvulum regem novum cuius ortus
temporalis in celis est demonstratus,
cuius thronus supernalis et in summis
collocatus, cuius cultus pollicitatus
est in domibus designatus, cuius cultus
eternalis et in cunis veneratus, hoc
se magi devotissimi adorasse
fatentur. in quarta thematis particula
cum dicebat adorare eum, vidi-
mus enim stellam eius in oriente
et venimus adorare eum. que fue-
runt verba prime venerande ver-
bi huius nunciata in quibus verbis
quatuor consideranda occurrunt
scilicet splendor lucis demonstrate
ad magorum claritatem, decor pluribus
in carnatis (?) ad suorum liber-
tatem, tenor plebis convocate
ad donorum largitatem, fervor gene-
re dedicate ad factorum bonitatem. et
sic noto in predicto themate. Digne-
tem claritatem per quam Christus de-
monstratur, eminentem libertatem
per quam mundus reformatur, con-
decentem largitatem per quam munus
duplicatur, evidentem bonitatem
per quam deus veneratur. Primo probat
gaudio fuit (?) expresso lucis demonstrate,
cum ad venerandis magis permittitur
vidimus stellam in oriente, videntes
autem stellam gavisi sunt gaudio

magno valde. 2o est scilicet in aliquibus 2m
probat copiosa redemptio plebis in
carnatione. Unde subiungitur eius a ubi
incarnati habemus enim redemptionem
per sanguinem eius ad Ephe. 1o. Tertio
probat preciosa oblatio plebis gentilitate
cum aliis magis annunciatur venisse
cum muneribus ut de quolibet eorum
hoc vere dicatur. Ecce venit cum mu
neribus. Apoc. 1o. Quarto probat glo
riosa perfectio gentis dedicate cum
concluditur per eos. Adorare eum.
procidentes enim in terra adoraverunt
eum Mt. 2o et sequitur ut. Secundo vero
ergo ostenditur ceteris obvenisse tangitur
primo splendor lucis demonstrative
ad magorum claritatem cum dicitur
Vidimus stellam in oriente. Oriens
autem ait Crisostomus super Mt. apud
istos magos et plagam celi et fidei
cordium et partus virginis partum
significat. Et inde quadruplicem
istam orientis acceptionem ut innui
videtur. Hoc venerandi magi dixe
runt. Vidimus stellam in oriente
ac si aperte dicerent. Vidimus per
orbe stellam radiantem. Vidimus
in fide stellam informantem. Vidi
mus in partu stellam emanantem. Vidimus
ex matre stellam ablactantem. Et his
quatuor visionibus possunt applicari
quatuor apparitiones quibus 2m
Augustinum hodierna die salvator
noster apparuit orbi. Hodie namque
salvator ut dicit Augustinus tum [?] renus [?]
lucis patuit ad preceptum per hec [?] secreta [?]
ad ministerium sancte baptizationis. Patuit
ad dominium nove dispensationis. Pa
tuit ad subsidium plene salvationis.
Patuit ad preceptum stella indicante
sicut evangelium hoc in historia patefecit
per exclamationem. Unde hodie in Iordane
vox patris audita est hic est filius

meus ait 2o vino nichilate. Unde
hodie in nuptiis de faciente vino
a. c. in vi. Io. 2o. Paucis saturavit
unde hodie in deserto de v. panibus duo
p. v. m. hominum. Io. vjo. De his quatuor
apparitionibus sic dicente [?] frater [?] bernardus [?]
hinc di redemptionis nostre celebrans
sacramenta quo deus homo cum
infirmis in duxit. Hodie vero illud
[illegible] quo se in homine deus
virtutibus declaravit. Propter quod in hac
die sive nunc stella ortus
sui initium prebuit sive quod in chana
galilee in convivio nuptiali aqua
in vinum convertit sive quod in Iordanis
undas aquas ad repacandum [?] humani
generis suo baptismo consecravit.
sive quod de quinque panibus v. milia
hominum saciavit. Vero quia hec
consequi breviter minime patet.
Et prima apparitio que prime vi
sioni respondet in hoc ritu ecclesie
magis est ad propositum. Id circo ceteris
obmissis hodie deprecamur magos devo
tissimos ad in audiamus dicentes
Vidimus stellam in oriente. Stella
in qua directa ipsi cristum inquirere
desiderant per vbuli [?] fatu [?] asserunt
turbatam regnum nati perquirens
desiderata paruuli [?] mundum redimentis.
Vidimus in qua stellam dicunt hoc
magi devotissimi primo directam
ipsi opus inquirere. Dedit enim appa
rentibus magis scilicet devotissimis in
intellectum magister Leo papa sermo primo festi
hodierne. qui prestitit signum et quod
fecit intelligi stella precunte fecit
inquiri et se inveniendum obtulit re
quisitum. Cum et alium magister ecclesia
hodie resonat in ympno cum dicat
Ibant magi qua [?] videt [?] stella
sequentes previa lumine requirunt lumen
deum fatentur munere. Nos ergo rene
rendissimi [?] patres personas magorum

specialibus muneribus obsequiis. Et tamen
dum cum ipsis stellam fidei ducatricem
prebente xpm queramus donec ipsum
inuenire mereamur. beatissimo Aug(ustino)
in hoc puncto respondente qui sic ait ad istos
fratres heremitas qui incipit. Audistis
fratres karissimi et pulcherrime uobis hor-
tante. Audistis fratres sanctissimos reges
diligenter deum quesiuisse, et querendo
deum et hominem inuenisse. Non dubitamus
et sibi preciosa munera obtulisse,
scilicet aurum thus et mirram. Nobis uero
fratres querite xpm querite Nazarenum
querite floridum candidum et rubicundum.
Querite xpm et sunt consilium querite
et inuenietis pulsate et aperietur
uobis. O uos mundi ama
tores inquit Aug(ustinus) qui terrena sapitis
quorum deus uenter est et gloria in
confusione quid agitis sine xpo
quid concupiscitis, quid speratis, nunquam
sine xpo uobis pax esse poterit, nunquam
felicitas uel uictoria, nunquam dignitas
uel securitas, nunquam fides uel caritas,
nunquam spes uel fiducia, nunquam consta-
tia uel temperancia, nunquam prudentia
uel sciencia, nunquam fortitudo uel
pulcritudo, nunquam olfactus uel tactus,
nunquam uisus uel auditus, sine xpo
uobis esse poterit. Fratres mei absit.
ergo querite xpm dum inueniri potest
inuocate eum dum prope est. querite xpm
et inuenietis ipsum pulsate xpm
et aperiet uobis cristus. diligite uerba
cristi ut diligat uos cristus. custodite
xpm ut custodiat uos xpc. Amate
xpm ut amet uos xpc. Querite
xpm pauperem et inuenietis xpm
diuitem. pascite famelicos ut
pascat uos xpc. uisitate infirmos
cristi ut uisitet uos xpc. pacem habete
cum proximo amore xpi ut pacificet

uos cristus. Et subdit querendus
est ergo cristus, sed non in platea
ubi est summa uanitas. querendus
est cristus sed non in foro ubi est
grandis aduersitas. querendus est
cristus sed non in seculari curia ubi
est summa falsitas. querendus est xpc
sed non in stabulo mundanorum ubi est
omnis prauitas. O uos mundi ama
tores inquit Aug(ustinus) qui terrena sapitis
et preciosis honoribus et pompis
diuiciarum non desistitis, transuolantes
montes et alpes in uestigando uolup-
tates alta celi, lata terre, profunda
maris in calore, frigore, fame et
nuditate, cum xpm non queritis,
in quo hec omnia et maiora re-
periuntur. sapientes [illegible] sapientibus
querite xpm sed non cum luxuria
ubi est tanta deformitas, non cum
superbia in qua iacet eterna calamitas,
non cum auaricia in qua est dolorum
summitas et eterna infelicitas. Sed heu
fratres heu inquit Aug(ustinus) quia non est
hodie qui faciat bonum, non est
qui cum muneribus xpm hodie
adorare querat, sed sicut nunc hodie
Reuerendissimi patres in unusquoque
patrimonio et apparendo non xpm
sed homines cum muneribus que-
rentes. Sunt utique [illegible] et fuerunt
sic in super et adorari uolentes. Et
hoc est quod de illo [illegible] episcopo
suo Bernardus plorabat et utinam
non pro isto est epistola ad henricum senonensem
Archiepiscopum cum dicebat ualde dili-
gunt munera, sequuntur retribuciones
uida loquor ut detegere uerecunda
inquit Bernardus sed in uerecunda
confusio non sic autem reuerendissi-
mi domini mei, non ignis eum de-
uorabit tabernacula eorum qui munera

libent accipiunt sicut scribit Job
xv° et hec de primo/ Videmus enim
stellam dicunt hodie magi vene
runt ad 2° de substantia huius stelle
apparuit magis ... est advertendum quod
de hac mirabili stella quatuor
opiniones et unum errorem invenio
prima opinio dicit quod hec stella fuit
spiritus sanctus qui in Christi nativitate apparuit
magis in specie stelle sicut et post in
eius baptismo apparuit magis in specie
stelle columbe/ 2a opinio ponit
quod hec stella fuit angelus ille
qui apparuit pastoribus et tempore
de nativitate idem angelus magis
et pastoribus nuntiaret/ Et has
duas opiniones beatissimus Augustinus
de ... scripture libro 3° c. xx°
dicit catholice sensui non repugnare
3a opinio asserit quod hec stella fuit
ipsemet Christus qui simul eodem
tempore in duobus locis iacebat in presepio
et fulgebat in celo/ Et quamvis has
opiniones in dictis sanctorum non legimus
sunt tamen ut michi videtur sine
fundamento ex quibus dicitur in
commentario super ... percepit ... creatur
Audivi magistrum ... aliquos referentes
de quadam scriptura et si non tamen
destruente fidem sed fide ...
... potius delectante in qua quedam
scriptura continebatur ut dicit quod
stella apparuit magis descendens
super montem victorialem habens in se
formam pueri parvuli et super se
similitudinem crucis que locuta est eis
et docebat eos atque precepit ut
proficiscerentur in iudeam Et quibus
ut videtur ... opinio simile ... ...
4a vero opinio tenet quod hec stella fuit
corpus quoddam luminosum noviter
in aere creatum a deo et consequenter
... motum ab angelo et hanc opinionem

que ceteris ... puto veram licet
quelibet aliarum salva fide ... sua
... ... debito fuit possibilis
Error autem ponit stellam istam
fatum ... fuisse et istius erroris fuerunt
heretici priscillianiste ut patet ... omnes
super ewangelium ... ... priscillianiste heretici
nasci ... quecumque homines sub certo
stellarum ... stellarum putant et hic
in adiutorium sui erroris assumunt
quod nova stella ... ...
apparuit cum fuisse fatum eandem
que apparuit putant ... Gregorius ... sermone
autem errores multos que hic ...
et ... ... brevitate obmisso stella
qua hodie magi venerunt ...
... destructa hec enim stella
ut ait Augustinus ... ... sermone ...
novas computaciones astrologorum
divinaciones que confundit ... stellarum
adoratoribus creatorem celi et terre ad
... ... demonstravit ...
cum abhorret ... ut idem Augustinus
... ... 2° super stellarum fato nati
esse ... ut nullos homines ...
nasci credat quamquam recte credit
... ... magis ... Jeremie
... dilectissimi ... nolite ...
et a signis celi nolite metuere Jer.
hoc enim est ... signum in quo magi
... ... deferebant/ primum quippe
signum ... ... planetarum/ et in
in ... ... et ... forte bonus
astrologus ... ... necessitatem/ ... putare
... ... possit ...
de 3° ... signo ... futuris eventu
... morte vel vita bonitate hominis
vel malicia est ... impossibile ...
putatores cum ... Ambrosius li. x°
super ... que ... nesciunt
... aliena noverunt quod sibi ...
... ignorant quo possunt ...
... ... Videlicet
est ... quia si possent sibi potius

perduxerunt et sic dicto / Vidimus eius
stellam dicunt hoc magi devotissi-
mi / 3o turbacio reguli nati perquirentibus
dicentibus eum hoc magis ubi est
qui natus est rex iudeorum vidimus
enim stellam eius et cetera Herodes Rex
turbatus est et omnis Ierosolima
cum illo ut refert ewangelista super quo
verbo pe. Ra. in sermone festi hodierne
qui incipit Ecce complentur sic dicebat
Ierosolima sit Rex sit plebs sit prin-
cipes sacerdotum / adiecisti sic turbantur
in faciem quid isti faciunt cristus
perfectus mox in homine si venisset
quid de incomparabili magestate utique timuissent
Et igitur erit ante tribunal iudicantis
inquit Augustinus si a quo super omnes reges
cuna turbat infantis et sedet pertimeant
reges / pertimeat populus et non minus
ecclesiastici principes ad principes dictum
iam sedente que Rex impius timuit
adhuc inimicus ubera lambente audeat
quod scriptum est Et nunc reges intelligite eru-
dimini qui iudicatis terram Servite domino
in timore et exultate ei cum tremore
Et attendamus hic observacionem Reveren-
dissimi patris pro informacione nostri
quod non solum Herodes Rex turbatus est
sed et omnis Ierosolima cum illo quando-
que valde mirabile iam enim iudei iudicant
translatum dominium ecclesie sacerdotium venale
sacerdotium iam etiam in scripturis legunt
non auferetur sceptrum de iuda et dux de
femore eius donec veniat qui
mittendus est genesis xlix. quia iam in super
herodi substituunt ubi cristus nasceretur
bethleem assignaverat per prophetam dicentem.
Et tu bethleem terra iuda nequaquam
minima es in principibus iuda ex te enim
exiet dux qui regat populum meum
israel Ecce ergo debent de salvatore ad-
ventum sentire letari quibus non mirum
quod fuerunt turbati istius tamen tur-
bacionis quadruplex racio adducitur hic

assignatur videlicet Regis iniquitas et
turbacio plebis duplicitas et adu-
lacio dominorum estimata discordia
iudeorum obstinata perfidia Prima
sequitur racio fuit Regis iniquitas
et conturbacio et hanc Beatus B. assignat
s. 3a puer festi dicens. Audito nomine
Regis herodes rex successorem
suspicatus expavit ut iniquus iste
sic turbatur herodes sed quod iniquitati
tas dei que in suo pace imitatur cum
herode turbatur / quibus non mirum et
assignans turbacionis causam subdit
iudicate fratres quantum noceat iniqua
pietas quo caput impium pernectos
quosque sue conformat impietati
Anselmus plane cuius in qua regnat
herodes est herodianus sine dubio
perticeps est malicie / et adhuc
salutis ortu herodiana nascebatur
turbacio sunt ergo eius turbacionis
et iniquitatis populi sed scilicet iniquitas
et turbacio domini nostri vivi meum domini
mei Reverendissimi sic iniquitates
populi assignetur per ea iniquitas
domini eorum sicut nec domini iniquitas
populi est causa iniquitatis domini ut patet
ysydorum de summo bono libro 3o capitulo x a
llegato illud Iob 34 Qui regnare facit
hominem ypocritam propter peccata
populi sic ut plurimum iniquitas domini
est causa et occasio iniquitatis
domini / exemplum vero cum et superiorum
subditorum exemplo ut ait ysydorum
libro preallegato capitulo 3o precipue sit
vita deterior fuit subditorum
scriptura dicente Ecclesiastici x secundum iudicem
populi sic et ministri eius et qualis
est rector civitatis tales habitantes
in ea Et hinc est quod adulescencia
rectorum superbia que singularis
in prelatis in eam est omnis peccati

ecci. 10. Quanto quisque rector et maior
ceteris dicatur. ibidem in ca° 32°. Rec-
torem te posuerunt noli extolli
esto in illis quasi unus ex illis
quod verbum pertractans ysidorus li° 3° de summo
bono ca° 50° sic dicebat. Quidam ipsum
nomen regiminis adeo immanitate
turpissime crudelitatis dumque adul-
mentis potestatis veniunt in apostasiam
labuntur tantoque se tumore cordis
extollunt ut cunctos subditos in
sui comparacione despiciant, ex quibus
quibus preesse contigerit non agnos-
cant, quibus contrarie in ecco dicitur
ducem te constituerunt noli ex-
tolli esto in illis quasi unus ex ill(is).
Et subdit. Dum mundi rectores
sublimiores se ceteris senciunt
mortales tamen se esse cognoscant
nec regiminis gloriam qua in seculo
sublimantur aspiciant, sed opus quod
secum per mortem deportent intendant
et timeant. Et admonet mundi rectores
et presertim ecclesiasticos idem ysidorus
modicum ante premittit dicens. Quanto
quisque amplius sicut humanis honoribus
sublimatur, tanto gravioribus curarum
ponderibus agravatur et eosque magis
mente et cogitationibus subiciuntur
quibus sublimantur. Ideo sanctus Ieronimus
non enim statim utile est quod ysidorus
omni potestate fungi sed tunc non est utile
quando bene geritur, tunc autem bene geritur
quando subiectis prodest quibus terrenis
honoribus prefertur. Potestas bona est
que a deo donatum est ut malum
timore cohereceat non ut temere
malum committat, nichil enim peius
quam per potestatem peccandi libertatem
habere. Et sequitur. Qui intra seculum
hoc bene temporaliter imperat sine fine
in perpetuum regnat et de gloria seculi
huius ad eternam gloriam transit
qui vero prave regimen exercent post
vestem fulgentem et lumina lapillorum
nudi et miseri ad inferna torquendi
descendunt. Secundo vero reges et duces
turbationis sunt plebis duplicatas(?)
et adulatores turbati eum ut ait
glo. super 2° Regum fuerunt vero multi ut
regi turbato adularent se tur-
batos similiter ostendendo huius
cum pestis pestilencia inquit alanus
de planctu nature patiuntur principum
laterales. Et sunt nec hodie obsecro
aliqui tales in universo, sunt utique
proch dolor ut idem alanus edicit ibidem
Et magniloqua commendacionis
tuba in principum auribus cytharizat
et mellitos adulacionis favos
foras eructuant. Et platorum(?)
auribus pulvinaria laudum sternunt
qui ab eorum pellibus aut ficta pul-
vere excuciunt aut veste purpuree
deplumant implumes. Gravissimum
est istud tantum ut plurimi ducum
hodie gratiam consequuntur. Petrus Bl. in
quadam epistola sic dicit. Fluunt(?)
a palaciis adulacionis vanitates et illi
soli in magnatum gratiam admittuntur
qui palpant blandiciis et aures
fame sibilus tellure babilonis in-
ebriant. Bernardus magistris. Age
si stirpent inter adulaciones et laudes
distinguere. Quod recta laudes ambicio
plus credis aliis de te ipso quam tibi
utrasque recipit indistincte et amplectat
eos beneficiis quos torquere deberet
et presumpcionem adulandi suppliciis
cohercere. Et tamen ex hoc venit diffini-
cius vicium adulacionis pretis exi-
gentibus accidit temporibus istis, quod ex-
quisito inaudibili atque novo genere
adulandi est in predicacionibus(?)

aliqui tunc proh dolor intelligentibus
non desinunt adulari. Tercia quippe racio
fuit duorum obstinata discordia. sicut
enim ventis perflantibus inquietatur corpus
super aeris unda concutitur sic et regibus
sese in vicem contrariantibus
populus conturbatur. Et hoc quod turbati
fuerunt ut ait media ne s. pute
a venturo rege admirante contrariantibus
ipsi turbacionibus non volentes ipsorum
quantum autem noceat populis discordia
regum experiencia nobis manifestat
proh dolor et manifestat. Ultima ingre-
racio fuit iudeorum obstinata perfidia
et istam assignat pe. Ra. in palle-
ß sic inquiens Est quod herodes Rex
ante regum successoribus timere
turbetur quid est ista, quare principes
quare quare fremebat, quare quia nasci
non vult et famulus dei prius iustum
iudicium reus, rebellis principem
perfidus primatorem Et iudei semper
deo rebelles Et perfidorum obstinati
inquit Augustinus in hoc pueri festo ad
suos fratres heremitas superius allega-
tur non considerant mirabilia que deus
operatur in medio terre vite, tur xpm
nasci timent, tur natum non querunt
tur deum et hominem non agnoscunt,
tur verum dei filium non adorant, iste
est inquid cuius ortu angeli cantant
sancti exultant, stelle clamant
symeon senex exoptat, Ioseph
cogitat, maria mater veneratur,
stella demonstrat, magus adorat,
iste est ille deus deorum qui in cherubyn
apparet terribilis, qui in seraphyn
apparet mirabilis qui in virtutibus
ostenditur incomprehensibilis, iste est
qui natus est nuper de maria virgine
et homo deus factus est ut nos deos faceret
factus homo cum deitate nos participes
faciat qui magos sanctissimos
in eternum glorificat Amen

Nota in speculo [illegible] de disputacionibus [illegible] sicut
[illegible] quod modis [illegible] obligata in [illegible]
[illegible] / [illegible] multiplici racione [illegible]
[illegible] putando [illegible]
[illegible] / vel aliud [illegible]
[illegible] ut [illegible] offerre [illegible]
[illegible] quo ad possessionem mobilem vel immobilem
[illegible]
[illegible] statim [illegible]
[illegible] / vel [illegible] in ordinario [illegible] in delega-
to qui [illegible] mandati [illegible] fuerit et
[illegible] de officio delegati [illegible] / vel
[illegible] in reali [illegible] in personali [illegible]
[illegible] / vel [illegible]
[illegible] vel
[illegible] in [illegible] personalibus [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] de dolo [illegible]
vel [illegible] peticionis [illegible] possessorio ut [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible]
vel [illegible] non [illegible] moribus [illegible]
[illegible] in [illegible] delegato [illegible]
[illegible] / vel [illegible]
[illegible] in sancionibus vel
[illegible] de [illegible]
[illegible] / vel [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] ut de re [illegible]
[illegible] / vel [illegible] de [illegible] ut
[illegible]
[illegible] / vel aliud [illegible]
[illegible] non in [illegible]
[illegible] vel [illegible] aliud [illegible]
[illegible] / vel [illegible]
[illegible] in [illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible] appellacionem [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible]

Incipiunt brocarda iuris canonici
Bartholomei brixiensis

Ad honorem summi iuris conditoris
cum in multis emineat correctio
facienda, idcirco ego Bar-
tholomeus Brixiensis brocarda iuris
canonica a diversis erroribus corrigenda.
Argumentum primum: in hiis que sunt
iuris positivi ignorantia excusat,
ut extra de consti. cognoscentes, si li-
xxii. di. propositi. ¶ In hiis que
sunt iuris naturalis, viii. di. quo iure, de
si. de conse. di. ii. decretum. ¶ In hiis
que sunt facti, eo. de r. ab episcopo,
qui rem, ut cpatum c. ps. 2, ff. de
iuris et facti ignorantia. l.
in omni parte c. i. ¶ Contra ignorantia
non excusat in hiis que sunt iuris
naturalis, ut xvi. q. i. si cupis, xxxii
si. xxxii. q. ii. imperatores. ¶ In
hiis que sunt facti, ut eo.
de spon. eo. cum illorum, ii. q. ii. si
quis apostolicae. ¶ Solutio:
si ius positivum ignoratur ante
promulgationem, quia potius facti pro-
gatur ius, id ignoratur, quam
ius non noscit, ut in c. cognos-
centes. ¶ Sed nec post promulgationem
statutum non potest ignorari per duos
menses, ut in aut. ut fac. no.
ne. constitu., post tamen non excusatur
ignorans id ius, nisi sit minor xxv
annis, vel miles, vel femina, vel
rusticus, et ff. de iur. et fa.
igno. l. regula, et de pro. ba. cum in
debitatis, et sui aut. ¶ Iuris
autem naturalis ignorantia licet culpa
contineat non tamen excusat in toto,
et hoc est quod dicit auctor: ¶ Omnis
nesciens voluntatem domini vapulabit
paucis. Servus sciens voluntatem
domini et non faciens vapulabit plagis
multis, ut xxxvii. di. c. finali.
¶ Facti autem ignorantia excusabilis
est aliquando, ut in i. de t. de eo
q. rem, c. i. ¶ Facti autem
proprii ignorantia damnabilis est,
ut in de c. cum illorum, de spon. eo.

et ff. [illegible] l. ult. ¶ Circa ignorantiam
iuris positivi ponitur regula talis: ignorantia
non prodest, atque volentibus sive
observare volentibus non nocet, ut ff. de iur.
et fa. igno. l. iuris ignorantia. ¶ Fallit
vero in usucapionibus et in prescriptionibus,
et in favorem publicum introductum, preter
prudentium ignorantibus volentibus sive observare,
ut c. de edi. [illegible] l. ult. ¶ Item
in contrarium ad rigorem iuris introductam,
ut est in constitutione illa, c. viii. l. si quis
in tanta [illegible] incidit, qui sit si ignorantia
sibi licere rem suam sine iudice auferre,
ut in ff. vi bonorum raptorum c. i.
2 ¶ Item nullus privandus est iure suo sine
culpa sua, de consti. cognoscentes, de elec.
ego c. i. l. lxi. de pactis plurimum, xvi.
q. vii. in unum, de hiis que fiunt a ma-
iori parte, que sunt. ¶ Contra xxii. di. re-
nunciatio, ut lit. no. cont. qui. de
elec. ignorantia. ¶ Solutio: quando privandus
est quis iure suo sine culpa, et
sine causa quando sub causa privatur, quibus
sine culpa sua, ut in contrario, nullus
sine subeat causam prorogatam, princeps
voluerit aliquem privare et ius unius
alteri conferre, ut in c. renunciatio,
renunciatio facta eius sine licentia superioris
3 ¶ Item speciale derogat generali, de
rescriptis c. ii. ff. de re. in toto iure, de rescriptis
pastoralis, quod autem c. de procur.
mantu ff. de le. legato. ¶ Contra
de offic. de le. coepte, de fi. ps. contra,
de resp. cum ordinem, ff. de an. leg.
legato, l. pedibus, cum labio. ¶ Solutio: premissa
vera est, fallit in mandatis generalibus que
sunt effectu specialia, de fi. ps. contra.
¶ Item ubi generale mandatum est contra
mandatum re contente in tegumento speciale
mandatum non derogatur generali, ut
de resp. cum ordinem. ¶ Item fallit in
privilegiis, quia speciale non derogat
generali, vel in specialia derogat generalibus
subaudi quantum ad eas species fallit contraria.
4 ¶ Item tantam conditionem sibi audiendus

derogat extra de rescriptis i. xxxiij q. ij. si quis et c. extra de consti. cum m. de rescriptis constitutum. de iure. quemadmodum.
¶ Contra xxxiij. q. ult. c. fi. xxv. q. ij. vineam. ff. de condi. ob turpem causam. de repetundis. de o. n. nuncia. extra
¶ Solo in prima parte ff. po. c. illi. ista. condicio si preces vitio mittuntur. ut in c. ex parte generalibus aut et si generales mittuntur ut puta si dominus voluit vel si modo speciales tamen non mittuntur nisi apponatur nisi sint de sua conditione vel si dominus permittat penam colono si expulit eum submittitur ibi si solvit pensionem vel si non solvat pensionem et dominus compellat eum non incidit in eam ff. loca. l. quero. contra locatorem ¶ Item aliqui innuunt inveniuntur exposite submittit quod ut in concor. in prima parte glo. ipsius
r ¶ Arg. posteriora non derogantur prioribus nisi in sequentibus mentio habeatur de precedentibus de rescriptis ceterum et c. ex parte de off. dele. ex parte de do. et contu. ex litteris. de renunt. sane. de cons. vti vel in vti. bone. ¶ Contra de re. ex pastoralis. ex quidam de rescriptis. sic. de cog. spi. c. i. ff. dele. et consti. non est novum. ff. de peculio l. pluribus
¶ Solo ut in prima parte notatur idem est si prius est generale et secundum speciale derogabit primo etiam si non faciat mentionem de eo ut in d. 2 ¶ fallit tamen in iure quod posterius illud derogatur priori etiam si non faciat mentionem de eo ut in i° c. non est novum et quod una non potest petere secundo quod petit de prima nisi tollit primum aliud est in rescriptis quia prelati poterunt e dum quod fiunt ut c. de re iu. cum l. ij.
6 ¶ Arg. tum quis tenetur addere alterum subalternare quod voluit prestando libera de re. p. in ceteris. inst. de he. insti. s. si plures. ff. de in. i. plerosque si plures ff. de v. sig. tum illa ¶ Contra ff. de condi. ex causa si in exprimere si plures ff. de condi. et de modo subditis dari et l.

pro fidei commissum. ff. de condi. l. plane. Solo primum verbum optinuit fallit in legatis que si relinquitur subdiuisis condicionibus inceptis novissime praeiudicat est ¶ Item fallit in fidei commissariis libertatibus ut in l. f. fidei commissum et est ratio quia novissimo voluntati defuncti standum est ¶ Item fallit cum dominus in solidum tenetur subalternare ad aliquis tunc creditoris est electio ut in illa plane ¶ Item cum dominus relinquit subalternatione liberum sit heredis electio ff. de le. ij. sicut. s. ult. cum quasi tamen potestas eligendi transfertur in legatorium quia tunc legator est in mora ut ff. de simil. si tum
a ¶ Arg. de omnibus rationem esse reddendam de re. p. si quis in fi. xxxiij q. iij. si aut. xvij. d. placuit xxxvj. d. si. ecce tria fi. ff. de eligi. et sup. fi. et si quis q. ß nihil ¶ Contra xxxiij q. iij. Nabochodonosor et c. de tuis ff. de le. et consti. non est novum. Solo de omnibus reddenda est ratio. Secundus tamen contingit in quibus in potestas ratio reddi non potest
8 ¶ Arg. omni consensu requiritur ad has res pertinet de eo. c. in si aut. lxxij. d. a. rescripto. qui. si. sit legit. presumendum ff. de aut. prestan. l. ult. ff. de adop. nasita. et desumi. rus pro presumendu. ff. de ag. plu. ar. in contendendo ¶ Contra lxxv d. sane. de re. ex. ne. ep. de his que fi. ama. c. j° de elec. cum nobis. ff. de q. ep. ex maior. ff. de re iu. alius. s. refertur ¶ Solo

i nego dimissitatis omnium requiritur
consensus. si dissentiant optinebit
consensus maioris et sanioris
partis. ut ut in c. de pte. ff. hoc
in electione sup. de elect. licet
¶ Item ubi consuetudo approbata
est optinuit communis. de his q. fi.
ap. ca nostra. vel in iudicibus
si plures sunt iudices sententia
maioris partis. ut in c. sane
in negotiis aut privatis quibus
obtinet in dictis. quia omnium
consensus requiritur. ad suos
pertinet. ut obtinet sententia
maioris partis ut in i a l. pressis
casualiter contigit contrarium,
quia ob favorem debitoris
statur maioris parti creditoris
licet illi non constituant totum
vel collegium ut ff. de pac.
l. maius generaliter ¶
9 ¶ Ar. iustus pars contra an
decendis de elect. per quam xxxv
q. viii. licima. lxxxvi. d. cum
multa. de appl. cum pati. ¶ ebe
depositione. bone ff. de in
no quod quod. de his. q. fi. ap. c. i.
¶ Solo si aliquis aliquid iniuste
petit. i q. i hoc habeat petendi
iniuste denegabitur quod petit
Si autem non habens ius petendi
non dicitur quis iniuste petere, unde
id ita stultum est petere quod possit
iure negari et alibi quod iniustum
est petito ex eo potest ei ne-
gari quod petit ¶
10 Ar. ex contrario post absolutionem
omnia in aliquem cum fuerit pro
excommunicatis recipiunt post absolutionem
de elect. quia diligentia. de his.
sicut. iii q. iiii. fi. hec iii.
q. v. c. ii. vi. q. i. illi q.
dere. in. omnis res de res. verus
de q res. p. qui. si. xvi. nos

scriptor. ii. q. iii. c. notandum. in fi. xxv
d. si primum, de his qui prorogent ¶ Solutio
recipiat sibi sua competentia excommunicatus
cum absolutus, nisi publice bonorum
facta fuit per excommunicationem, ut in c. urgeret
sed licet recuperet sua, statum possessionis
tamen amittet. ut ex premonebitur. quia
excommunicatio perferatur pro contumacia, ut ix q.
iii. cum, sed contumacia veteri lege
morte ~~mutabatur~~ mulctabatur ut
xi. q. iii. absit. et c. corripiantur
sed qui in veteri iure morte mulctabantur,
hodie ex promotione repelluntur l. iii.
d. multos. in fi. ¶ Item nulla est maior
pena in ecclesia quam excommunicatio xxiii q.
iii. corripiantur, ergo pro maximo delicto
est infligenda xxiiii. q. i. non au-
feramus, ergo cum constat illum fuisse
excommunicatum, constat eum esse criminosum, ergo
non est recipiendus ad ordines vel
actionem. vi. q. i. qui crimen. Sed contra est
viii, ut in illa vetus nisi qualitas
temporis que fuit excommunicatus aliud inducat
11 ¶ Ar. quod si aliquis committat alicui
generaliter quod eius stabit arbitrio non
tenebitur illi iniquo precipienti obedire,
de elect. tanti, de ar. non sine, de impetra-
verus. c. quita vallis. ff. pro socio.
si societatem. ff. de op. lib. si libertus
¶ Contra xxxii q. viii. c. ubi
q. v. iuramento, de iure. in fi. vo. xvi.
de ar. dicimus. et. statim ¶ Solo ff.
committit in aliquid iniquum in arbitrio
non stabit eius sine, si sit iniqua,
sed reducatur ad arbitrium boni viri, ut
in i a l. societatis. Si vero committat
in arbitrium suum. tunc habebit illud
tale arbitrium sive equa sive iniqua
sit sententia, dummodo non sit contra ius leges ut in l. dei
¶ Ar. aliquid factum sine iure posse
dissolvi et contra id quod fecit venire de
elec. nostri dere. et. alii. si quis
presbyter. ii. q. ii. c. ite. l. v. d. penitentes
xxxii. q. v. quod quis commisit. d. fi.

ff. ve^us ¶ Conc^o decli qui diuisib.
xij. q. ij. monemus. C. de contien.
ep. ne id etc. C. declinat/ quinimo
¶ Solo i suijs inflocutorijs/ pt
quis venire c^o factu sui/ etiam p̄
arbit^r sit. ff. d'ar. diem ¶ Quide
finit annue. ff. d'indi. paulus.
qualijs aut pt quis factu sui/
q illegitime fecit revocare. ff. ut
e. de ag. et ca. que admodum
li. xij. nisi fiat alij p iudicij ex
tli revocacione. ff. d' reg. in nemo/
et nisi iudicat^r a superiore illij
q sticuit^r egit c^o le. et tlis revocatio
est facti sui. ut i illo. c. ve^us.
z diuisib ¶
13 ¶ Item. Vbi cita forma deficiat^r ea pt
missa nichil agit^r debuit. c. i.
xxiij. d. quorundam de q sit. d. iij.
i sinodo. de ps. n bap. ve^us. ij.
q. vij. C. diffinitiua. xxxij. q. ij.
solent ¶ Conc^o li. d. solliatudo
decli de sal. p. c. uno. xxx. q.
v. narrantes. de sac. no itean.
pastoralis. ff. d' v. obli. q conti
nerus. C. de appell. l. i. ¶ Solo
ffor. illa omissa q exigi^r ad sta
bei n^t agi^r. Si aut obmittit^r
forma illa pue e adsolep tez in
ductu sicut est/ ut i sup^us. In sui^e
aut gualibz obmissio forme nec
si no spalis. forte sn ordinis ut
e^o. de appell. l. i. ¶ ff.
14 ¶ Item. q maiori pti standu e debuit
tn int^r p. debijs q fi. aiua pt p
c. c. j. z ij. d' elec. cu nobis.
et. c. dudu. de tes. in pucia/ de p
rothi. c. i. l. xij. d. pace ff.
de re. indi. duobijs z tbus. ff.
de ar. sicut. ¶ Conc^o depositu quu.
de tes. i pucia. xix. d. i canonice
xxxj. d. i tenas iiij q. iij. Cuit^r
v. p. test. ff. de sui. rus. p p sundi
¶ Solo q in hoc articulo ob
tineat/ no^r i r^o a i quali om
eciii^a requireb i electionibz
aut za requiretur^r/ nus/ aucte
et bonus zelus. ut i i^o. c.
dudu/ et si e zelus bonus
sit cpuniter pte/ et con^a a
sit auct^r. et a^e ex a^a nus
inltus nus optinz. Si uero
nus sit mediocr/ equalis
erut ptes/ ut i ca^o i canonic/
Si uero nus sit in modica ex
tedus/ vicit auctas/ ut i. c.
i pucia/ Sz etc i electione ff
pualet nus ut de elec. dudu
u^t pantores erut tante pe
minetie q excipent^r pluribus/
ut de tes. i pucia/ ¶
15 ¶ Item. consuetudine ro^e ec^e no
esse ßuandaz/ de te. or/ sub
diacos. de sen. exc. p tuas
de re. et. n. ali. pt quis ptbu
ff. de off p. ß z lis ¶ Conc^o
vj. d. quis nescia. fi. et. c.
solite/ xij. d. c. j. z ij. de sen.
exc. c. ij. ¶ Solo no sunt
sequenda exemple gsuetudos. ro^e
et n i^e quas ipa sequitur
z docz sequendos ut i. c. no
lis no n. q rome fiat sed
q fieri debeat attendendu est
16 ¶ Item. q multitudo dispensacoz
indicat xxxv. q. iij. q stipp.
d'ecu. or. pace. l. d. ut
constituerent^r xl iij. d. quies
sacrotes. l. q al. quotiens
decli. exc. in. latores.
xx. ij. q. iij. no pc. et inf
id obpplus multa tme pluz
p manet in ultu ¶ Conc^o
d. pc. d. vj. qui vult. i fi.
d. iii. ura. q^r inlcoacus

xv. q. vlt. cu inste. xxxii
q. vii. flagicia. ff. de pe.
d. vi. q. wlt. i. fi. d. m. iuri.
q. facta puenerit ¶ Solucio
si iul do ignorz ee malum
q facit. in stac dz platus
pdicando et punitendo fcin si
possit, ut i. c. qui vult, Si
aut iul do scit, ee malu
q facit, z pa ugnacia defendit
illud, tuc cessac dz vsum
pdicacionis, ne ps du vlcio
diua via pbeat pdicacoim,
ut i. c. no pt, et pena dissi
mulanda e, vl inor i scandalu
ne scisma suscitetur.
17 ¶ Ar. g consuetudine contra scie
aptas decte. ou. sanc. de duor.
gaudemus. xxxii. q. iiii. obi
cuit. de testa. adh. de ca. pol.
tu est, d. iu. nouit de hys. que.
fi. ap. c. ca nostit ¶ Cont
de sy. no satis. z. c. cu i ecc. xx
vii. q. iiii. flagicia. de iu. m.
que intys. de cansuc cu int
de pba sicut consuetudo de p. cu
no ignores. viii. d. consuetudo
de sen. z re. in ciuta. ¶ Solo
sicutys que sunt iur naturali
no exausit. ut illa no sit,
et sic e q dicat auctoritas, equale
adiuicete consuetus, tpe non
finatur. ut i. aut, ut insti.
iudices q. insticuisse, Si aut
consuetudo i ducatur q illis
tuc si inducatur q illis in sortiu
ductu, et fauore vtenciu
consuetudine, pindicabit iuri, ut
delinquit qui eam sciunt,
quia vnicuiqz e licitu iuri, q
pro se inductu e renunciare, dic
tunt quidam, Si nos i fauore
alior, no poterit puale iuri,
nisi sit pscripta. de ca. pos. et.

pi. cu ecci, et si in fauore ecce sit
inducta. ut de consue. c. vlt. de
pscrip. de quarta
18 ¶ Ar. pro obediencia pnanda de te.
or. auleb. de of. dele. si qn. et
c. pastolis. g. pteca. xiv. d. i
memoriaz. c. d. d. more. viii.
q. i. sciendu. xi. q. iii. c. i.
d. i. p. cu non. ¶ Cont de te. or.
ex tenore. de rsti. spo. litis. de sen.
exco. in quisitoz. s. d. mandat
ar. xi. q. iii. no sit. qd go. xxiii.
q. i. quid culpat, vii. q. ii. no
liceat. ¶ Solo s ine exo ois lata
a suo iudice ai appellaz, sit e obe
diendu siue iniuste, siue iuste
feratur ut. xi. q. iii. si aut, dumo
no contineat errore expssu, ut
de sen. exco, p tuas et id i suma
suspicionis, Sed i suma diffinitiua, vbi
ipe nietz suma, hc nisi a suo iudice
lata est, et e iusta, ul cu inb lit
gator ledit sz al debito no lata,
ntte e ei obtemparare. ut. de sen.
et. re. iudi. scin. et hoc vbi
ctu est. q psupr ee iustu, uel
in iustu, na indubys e obediend
xxiii. q. i. q culpat, Si autez
sci piat, q i iustu est, et q salute
subditi, no tenet ei obedire. xi.
q. iii. no sit et i c. litis, si nos
amoueat tui no induat uiciutem
amoueat xxiii. q. i. non debent
19 ¶ Ar. hoc rpti. lib q aliter no liceat
de eta et, quali. ca. te dign. vti
porrectum. de attu, qualit et qn
lxxxvi. d. florencia, et xxiii. q.
iii. r. pta, c. d. c. mam, qui q. c.
de trasac. tus, ¶ Cont. de appll.
pastoralis, de fi. ps. extra, de of. dele.
sopte, et sine dg. spna. c. i. ff.
de le. z gsti. no e nouu e. dicto
ni si tutor. ¶ Solo no iz rptu q
vetus ul nouu testamentu imperfectu
quia nuor no pt i maiore stare

xxi. d. inferior / lex possit interpretari
per dicta legis et ciuium et ampliare
et artare interpretando ut. xxviij. q.
j. ydolatra ¶ Iste conf. iiij. que
in pectu non est / nisi ille sit qui alteri
prosit / et nulli absit / ut xxv. q. ij.
cepta / vel dilectum memoratoriam
concedit ut / c. de pr. / infra os. l. tali
ar. vel nisi exprimendo in eis non
obstante / l. tali ar. vel nisi exprimendo
in eis non obstante. l. tali. ar. / si
de re p. / tectum / ff. ne quid in lo. pu. l.
j. §. Si quis a principe //
20 ¶ Ar. Constitutiones tunc extendi ad
futura de consti. c. ult. et c. cognoscentes
c. de le. et consti. leges. c. de in. ... ff.
ta. l. fi. §. ¶ Iste xxxiij. q. iiij.
dicit sacra / ¶ Conc. de usuris cum tu
l. iij. d. ex antiquis. de elec. cum
in cunctis ¶ Dolo constitutiones ad pre
terita non extenduntur / nisi hoc dicatur
in eis / ut i. l. leges / Iste nisi sint
confirmatorie / vel renouatorie precedent
constitutionis ut. i. i. o. c. cum tu /
21 ¶ Ar. fraus et dolus nemini debet
patrocinari de do / et contu / solus / de co
qui / dum in mala proposito / de cog / spi
ij. de r. p. / super hiis / xxv. q. j. dam
de dona / in dilectione ff. de do. ne.
ex dolo. ff. de r. pu. dubium in fi. ¶ Conc.
de appell. / cum sit Roma de do. et contu. c. j.
de excep. / cum cessante ff. de re iur.
cum par de lictu / ff. de condi. / sin / ca /
cancello / xxij. q. ij. vtile / xxiij. q.
iiij. ut pridem ¶ Dolo pa. r. a. vera est
quod dolus dicat alicui procuratori ut
audiatur ille cum dolum vel turpitudinem
aliquam commiserunt / vel commissam allegat
ut de do. / in dilectione / ¶ Si quis ei tradita
est res ex contractu / in eo dolo eius re
nobis pactum ut. ff. de dolo pretoria
ar / de re / p. iiij. cum vniuersorum / hec
viij / vbi iste cum quo contrahit dolum
percepi doli non fuit / ¶ Si vero non
fuisset doli perceps / tunc licet actori
non prodesset dolus contra reum prodesset /

tunc reus contra actorem / ff. r. a. quae
dicit / quod in pari causa turpitudinis
potior est conditio rei ut
ff. de re iur. / cum par / et
hoc est quod dicta consuerunt / prodesse
dolus resistenti / in tantum tunc
prodesset / tunc reus contra actore in
sistenti / ut puta si innocenter
quis possideat / ff. r. a. quae
dicit quod in pari causa turpitudinis
potior est conditio possidentis
ut. ff. de condi. sin ca. / cancella
riam intelligitur de cetero / cum sunt
contrarii / de excep. cum cessante
quam aut dolus committitur ex
contractu sic est agendum quod dolus
non lucretur ex dolo suo in illo
capitulo super litteris et
22 ¶ Ar. quod prius quis probat aliquid
de fi / ps. probari nisi fi. debeat expresse
de prescr. / non est. de of. de le. sane
xv. q. ult. cum illic. j. q.
iiij. §. ¶ It prin. vj. q. j.
§. vern. de elect. in notitiam
¶ Conc. de hiis que fi. a ma.
parte. c. de pe. sanctimoniales. l. vj.
d. sat. presumimus. j. q. iiij. nullus
et c. timeo. xxxiij. q. ij. §.
si hec. l. vj. d. nosti / et c. ~~nullus~~
nunquam / xl. q. iij. id plane
¶ Dolo nullus presumitur euidenter
probato alterius ut i. c. nullus
fed generaliter quis presumitur ut ff.
curor. tu. de la. ueritate. viij / vel
ff. probare ut i. c. cum multo.
23 ¶ Ar. Solempnitates iuris possunt
remitti ex consensu partium sed
of / de le. de causis. de rescri. ex po.
lib. de elec / non nob / de testa /
requisiuimus. ff. de sery. l. j.
d. of. de le. gen. c. de re
et rescripta ap. li. ult. et fi. c.
de epis / et hec aut generaliter in fi /
¶ Conc. xj. q. vij. alicui /
ff. de positu / quos ex hiis / de fo.
compe. si diligenti. de pre. cod

gtigit/ c. de/ mi-/ ff ta lusp.
l. ii. §. ffed q2. ff. solui
ma. l. alia ¶ Dolo pnt re
mittad ptes/ ill solempnibus
que corp facioe sunt i tradite
no aut illis que ad bonum
pnt tn ut patz pstira zonet
26 ¶ Ite. Concesso pncipali gce
dit^2 accessoriu de off. de le
gta/ 2 c. prudentia §. vlt
de fi. inst/ int dilto/ i fi de
dd/ int vir et vx. de pscnta
ff de iure/ di-indi-l. ii. ff.
de re/ iur. tn pncipale/ c.
de le. 2 gsti. no dum. c. de
vsu/ cot. de cle. gm-/ q te
de fo. gpe. si diligenti ¶ co
tra de conu/ qm. cpuda. de pe.
d. v. sit pmi. xxv. d. p^m.
xx. q. m. gstituit/ ff. de pen.
instruc/ l. pdia. ¶ Dolo
vbi accessoriu consistit sc sine
pncipali/ co cesso pncipali gce
dit^2 accessoriu sed no totalit
sublato pncipal/ si ueo non
possit gsiste pnli/ et gcesso
pnli gcedit^2/ et cuoto vindbe
ut i io. c. int dilto/ ¶ nullo
aut. c. gstituit/ no cat pulis
intenco/ ii tta res 2 io non
contra dicat haut q g
27 ¶ Ite. res int alios acta alijs
no pndicat de off. de le. sup
eo. de pen/ 2 re. in/ tn sup
ii. q. v. interrogatu. c. res
int alios/ ptotu/ c. quibus
res/ qn. no no. l. int aos de
poi. c. gtinus/ de transact. c.
venis ¶ Cont^a de actu/ de hijs
de pen. et/ re/ iudi/ tn sup
de rap/ i lub. ff. de le. i. ta
diuus/ ff de lij/ agt. l. si. pntos
ff. d i off/ tes. popog §. si.
de v/ sig/ abbate ¶ Dolo re^e
est q res int alios 2 f/ fallit

in cau/ vbi ocasioe sine late/
int alios res p occultore dut^2
illi p quo sua lata/ tut eni
totalit possio illi/ q que fuit
sna lata/ ut i i io. c. tn super
¶ te i omibus alijs casibus/ i cibus
cosma fit ius/ ut pu i ca libali
q2 coctus quis pnunciatus fuit
i genu^s/ n^s de tecto potit cum
sup lib^te impetere/ ut i-l. diuus
¶ te i ca filioru/ q2 ex quo quis fuit
pnunciatus filius alicuius/ n^s de tecto
sup hoc sibi potit ipsi mouere
ut i i. l. si parre ¶ Ite i gone
i offi testi. ut. l. popog ¶ Ite
i accusatore/ q2 semel absolutus
no retuspsit/ ut i i/ de t^e/ ¶ In hijs
¶ te i sna la ppsue^ue/ ut i c.
abbte/ ¶ te tn pos actu ul defesio
cpetit alicui/ si sustinis sequentem
age/ sit pnidim cui pati^2 cu acs
tum heat/ coperi/ ut de pen. et
re. gtinis q z
28 ¶ Ite. Res int alios acta aijs no
p dst. c. quibus res/ ¶ in. ii. nos int
ii. q. vi. §. ¶ diffinita. v. quz. de off.
de le. qm. ab. c. de pstp. xxx.
ul. xl. a. l. si. ¶ Cont^a de elec
sup eo de actu/ de hijs/ de vi sig.
albte/ vi. q. i. i fames. ff. si pm
pen. l. hoy §. ii. ff. q admon
fui anut. l. si gmuni est. ff
ad l. iu. de adul/ de mit tasse §.
q2. ff. usu. cau. stu. l. plt. §.
si quis. 2 l. si. ff. d2 i off. tes. postumus
§. si quis. ¶ Dolo pm rrit vm
gtraria sunt excepcoes de regla
29 ¶ Ite. vbi aliquorum pncia exigi^2
in cor absencia ut agi^2 d off/ de le.
cau/ lxiij. d. abeuntibus/ de elec
q sit et c. venerabilis et ff. de re/
iu. duo extbus ¶ Cont^a de te. ci
si arepis/ de elec. tn int. vniupas/
lxiij. d. c. i. 2 ii. 2 plt. c. de postu
velentes q nia/ ac pos. mo^2 ¶ Dolo
pncia alicuius depelat^2 duobus modis

aut pro utilitate/ et sic uera est pa[?]ra
quam pro honestate/ et talis absencia non
mutat statum/ ut est in c. statuimus/ et xxvi
q. ii honoratur.
28 ¶ Dic. id quod prelatum est generaliter prelatum
est in specie de off. or. si sacerdos/ viii
q. ii. quod aut/ viii. q. ii. non estimemus
ff. de contr. l. i. § quod generaliter/ ff. de
mi. similiter § iterum cui ¶ Contra
de appell. interdicta de rep./ adh. de do-
et contu. ex plurib. ff. si quis/ cor. quod
et si c. quod continuo ¶ Solo quod prelatum est in
genere/ prelatum est in specie/ ergo nisi de aspectu
ad specialia/ actionem illi induceat ut
patet in compositis in prima rubrica/ ut ex. q.
rer. pig. ob pos. l. i. §
29 ¶ Dic. quod lis transigere in spiritualibus
de transac./ de electo/ de of. de le. si quis
de trans. venis de p[?] [?]ent. l. iii
de generalis ¶ Contra de transac./ sup
eo/ et c. pertractam. et c. contingit. de pac-
tis pro (?)/ de spu/ querela. i. q. ii.
quod pro. ut. et. vii. c. unus ¶ Solo
transactio intellecta in spiritualibus non
fit/ sed tamen composito/ sit intercedere
ut in c. sup eo/ quod aut dicitur in c.
si quis factum respicit et quod in c. de electo
et c. iuenit habet locum/ ubi absque
pacto pecunie pendentes sit talis culpa
¶ Augu. lau. dicit quod si agatur sup
re. prob./ tamquam sup beneficio/ habet premissa
locum ¶ Si uero tamquam sup ipso te posset
fieri transactio/ itaque spirituale debet
spirituali quod prius in illa tamen spiritualia
permutari debere/ sicut/ ad quod ones
30 ¶ Dic. quod ipso pacto [?] rem meam
facto mihi pendium de transac./ contrar.
de his que fi. a ma. cor. licet
de. tam adamus. ff. de i off. tes.
l. ult. ¶ Contra de rerum permutatione/
cum venissent. ff. de ind. inter officium/
ff. de re. iudi. scire. ff. de pig. ut
gaius ¶ Solo distingue inter sacrum
et consuetum absque ea quod ergo sa
nulli nota/ ff/ de usur. et fac. §.

error fit/ non est sapia ut ff.
e. [?]a. §
31 ¶ Dic. quod utilis simulo permittitur
de his quod vi. me. prelatum/ de ga-
qui. statim xxii q. ii. utile
et c. quod aut/ ff. de dolo. l. i.
de q. de ii. altissimus ¶ Contra
xxii. q. ult./ quantus xxviii
de. quod interrogasti de regu/ viduam
et c. clerici. de elec. tamen de dona.
inter dilectos ¶ Solo dolus et fraus
et simulatio/ sit nominatim vitatur
et nunquam permittitur actione
qua illicita sunt/ et canon
non permittit illicita xxii. q.
iii. qui peccat. Aliquando vocatur
fraus sollerta astutia quedam/ de
intendi periculum/ ut in c. prelatum/
uel comprehendere malos ut in c. utile
32 ¶ Dic. Adeo sequamur non est
tenendum quod aliquibus conceditur
uel precipitur de iure/ cum/ Inhentes
viii. q. i. hic et cum xxii. q. i.
non exceplo/ xxvi. de in nomine
domini. xxii. q. i. §. ib. itaque
in sti/ de in[?]/ ua. §. plane
¶ Contra v. de ademus uero
l. i. de. in matu et l. de. [?]
xxxviii. de cognac. e. de ele.
et cum ista/ de [?]. 2. 1[?]/ Iniciatis
¶ Solo illis que uni porrectum
omnibus contingit/ iure. id uni dico
di. aut alicui aliquid quod unus que
conceditur persona eius non ex
cedit/ ut in contrariis
33 ¶ Dic. delictum prelati non redundat
in dampnum ecclesie de pacto contraxit xvi
q. iii. si episcopi. de dona. et inter
de restit. in in/ requisivit ¶ Contra
de ar. si. de [?]. xxvi. q. ii. ita
nos de dona. inter dilectos/ ex. de
pactis/ fac./ et l. iubemus/ c. de. so.
an. in c. delicto de re. iu. l. vi
¶ Solo delictum quod consistit in ob
mittendo/ redundat in dampnum
ecclesie ut pertinet amittat prescriptionem

interrupe/ delictu aut q consistit
in faciendo/ puta si occidit homines
vel simile quid faciat/ no vedi
dat nisi forte vniuersitas tota
deliquerit/ ut i. c. ita ne eo. et
l. in bonis/ vel nisi agitur
priuatim et contitur ad priuat
34 ¶ Ar. iudicem no posse recusari
sine causa de appell. 2o requiri
s. p° d eo quis uult i pos. cu
sicut accepimus/ de appl. postremo
de hys q. fi. circa. c. j. ¶ Cos
de elec/ q diligentia/ d apl. c.
sup eo. 2. c. ij. s. vlt. ij. q.
b. qz suspect. .c. de iudi/ ap
tissimu 2 uchiuc aut si exigat
¶ Dolo vbi inposuit appllo
no admittit/ n in ypona a.
manifesto gruamen/ et illa sit
remota ap. no admittit n
ta suspit/ et pugnet et phet
ut i. c. Sco requirit/ qz remota
apoe/ ex intelligit recusatio ut
i. c. sup eo at no e ne e assig
nare certa apone/ ut illa 2o
requirit s. fi. Qz causa recusatiois
ho e ff e assignanda ut de appll
cum speciali
35 ¶ Ar. q preciatis e absenc pstoz
d acceptione d iuri peti./ colligit
2c soq/ de consti cu omnes de
indi nouit. j. q. vlt s. his
petens ¶ Cont d of. ar. pastoral
ij. q. vlt/ quisquis ij. a. j.
ubi p. d. his vero/ xxiij. q.
p a q. q. ff. d pe. maiore
2 l. quidem ¶ Dolo quotiens
adiffirma sua no e accep
psonarz qudam y° e ita in dicendo
magnus 2 puis/ ut i. c. nouit
i processu aut negocij et i pssoz
ex recepione/ pt 2 ds pssoz accep
tem/ ut i. c. quisquis d mu
ni/ cu quidam i glo
36 ¶ Ar. frustra petit debitum q
debet no impendit d iuri pe/ c. j.
2 ij. d rili. do. constitutis d iur/ in
pucint d. esto subito/ de elec.
pgti. e. de transla. l. si quis/ maior.
de adul./ in illerouing/ xxxv. q. vj.
in this. de ap. au. sit/ ff. de pcu
p toru/ de vsur/ qz frust ¶ Cont
xxxiiij. q. v. q d o xxxiij q.
j. noli/ d respo. in hiis/ d iur/ in
debitores/ ff. de furt/ qui nob. s.
s. ego. de diuor/ pgti/ d iur/ ini
tua. ¶ Dolo no soluens debitu si
petit/ id q sibi debet/ repellitur oppo
n) pepaoe si debitu sit liquidu. e. de
cpen. l. si c. j. tu e de dolo. qz
qui actione de dolo tenet no agit
de dolo. ne de do/ si duo. Si e i cas
re. dolus ymissus. sit. si aut i dissi
pcaus ut i. c. i lito/ id i criminibus
ut i. c. intellerimus et. c. pgti
tu conuc/ contigit obseruare
37 ¶ Ar. celeritate esse ¶ minorem
amplectandam de pen. 2 re. fu. in
vtroque ij. q. j. pc. v. d. bapti
¶ Cont xxxvij. q. j. si homines/ ff.
d nouitate dolc. i. c. fi. e. de l.
pondet/ xxxj. q. iij. indicare/ xxxij
d quis xxxviij. d. c. j. xj. q. j.
cu apt et. c. illa. ¶ Dolo festinand
est ne quid tardius iusto fiat/ ut
xxxvij. q. ij. qui oblacones/ vl aut
cautori/ aut lex dat lib. dilacoz/ no
debet dici mora/ sed poius p9 de
bitu rebus talibus aspptu. ff. d iur
38 ¶ Ar. de in stipance ctione. s. debitori
subeunda d actu sup/ hijs/ de sy/ lz
helis ij. q. iij. calumpniator/ et. c.
quisquis s. fi. ¶ Cont iiij. q. iij. s.
aliqui de ptur/ tuc/ dacius lema
xv. q. iij. d cime/ e. d abigeis
l. vna e d apstaso. l. apastol
de iud. ne quis e. d fal. moneta
l. ij. ff. de hijs/ d hijs/ qui hg/ vi
in dignator. e. de sepul. fie. l.
vlt/ xxx q. v. hec ymago/ ¶ Dolo

rite est quod inscribendum sit ubi actor
institutus in quodam, fallit etiam in contrahentibus,
unum est tamen regulam fallere primissam. secundo
in crimine abigeatus ut in eo inlicen-
tiaretur, est actor non coactus, ff. de ac.
39 ¶ Item spoliatus ante litem contestatam
restituendus de iure est, extra de resti. spo. c. l. et c. cognoscentes
ii. q. ii. pervenit iii. q. i. pervenit, de con-
iugi. cum dilectus. ¶ Contra de dona-
tione, vi. si maritus de divor. c. signi-
ficavit, extra de re spo. literas de con. coniugi, in secunda
de re. spo. ex transmissa, et c. accepta
ii. q. i. primis. ¶ Solo rite est quod spolia-
tus ante litem contestatam principaliter
restituendus est, si tamen probet se esse spo-
liatum et possedisse eo tempore quo spolia-
batur, ut s. of. dele. consultationes. hoc
fallit, uno per unitem restitutionis uxoris
opponitur consanguinitas, quia fiat restitutio
tamen ad familiam, sed non quantum ad
thorum, si proces sit parte ut. i. c. in
litteris, fallit ubi uxor repulsa
adultera ut i. c. significasti. Item ubi
vir petit restitutionem suspectus est, ut
i. c. ex transmissa. Item ubi recurrit ut
quibus propter causa rei oblate voluntarius
ut i. c. accepta unde dicitur. Item ubi
scandalum timetur ut i. c. i primis.
Item ubi simul agitur super possessione
et proprietate, quia lata sententia principalis super proprietas
in execucione de ca. posse. cum dilectus.
40 ¶ Item quia pennitenda est absolvendus quam
ad condempnandum, de presba. c. ex libris. xxvi.
q. ult. alligant. de ca. pos. c. in
de fi. instru. inter dilectos. in fi. ff. de pe.
respiciendum, de pe. iur. estote. ff.
de ac. et obli. arrianus. ¶ Contra
de cler. ex hostius de spon. iuvenis, de pre.
d. vii baptizari, xxxiii. q. ii. et in ista
ff. de of. pro obseruac. ff. de ici. vendi
officium. ¶ Solo rite primissa vera est
ubi pars sit procedens, tunc enim potius est ad
absolvendum pro quam in libertati causa ut i. c.
ex libris, et in causa officiorum testium
ff. de in of. tes. si pro mediatione
ubi in districtu sententia lata pro testato
ubi sunt pares iudices, et dispares
fuerunt sentencie. Item dicitur est in matrio-
nii favorabiles est quam in mate-
rie pos. virum, ut si sentencie iudi-
ces discordant, sive testes,
potior est pars illa que stat pro matrimonio
ubi autem actor probat intentionem
suam et reus ut pars ad contrat
tamen vincet actor, et potior habebit
debitur ut i. c. officium. ¶ Contra
autem eiusdem, et duorum in reum
condampnatus, excepto sic presumebatur
contra eos ut ff. proelium aie crimen
per capiebatur ut i. c. hosius
et c. licet, hoc tamen tenet quod
duobus iudicibus ordinariis iudicibus
dispari sententia est, et non pactio
in matrimonio, dote, libertate et testa-
mento, sive sunt iudices delegati
consules superiores, sive arbitri, nam
sententia ut de rei iudi. iurisdicti. ¶ Iudi-
41 ¶ Item vite dignitatis ¶ c. ult.
personarum sustine de presba. ex
litteris de elec. in causis xxx.
q. ii. illa ff. de adop. si consul
¶ Contra iii. q. iii. c. i. xxxix
de singuli. ff. de pe. li. plos
de test. in super. est de apper. nos
¶ Solo in hiis que sunt volun-
tarie iurisdictionis, ut quibus viles
plurium personarum ut i. c. sic consul
est in hiis que ad iudicandum
sunt nec privatarum personarum
non conveniunt, unde quod
viles plurium personarum ut i. c.
in causis. Item iurisdictionis autem contraria
non sunt quibus quoque viles plurium personarum
ut iiii. q. iiii. c. i. et ii. item
de aliis in hac expressis.
42 ¶ Item qui occasionem dampni
dedit dampnum dedisse videtur
de reg. i. vi. de hom. de cetero

l. d studeat hij qui sepe / xxvij
q. ij. situ abstinens. ff. ad. l. sile
§. si quis i si ¶ Contra de di sigte
/ xxxiij. q. v. de occidendis / de yter
p. cum diuisites / ff. d'fer. or
veratus. ff. de fur / viij / ff.
de act / et ept / si sterilis. §. cu
uco ¶ Solo in pmissa in supples
est. qui occasioz dapni dat
cu illa vi dapnu dedisse
di dedit occasioz pxima scius
si ruotaz ut c. c. veatius lxij
aut ius occoz dat morts / quin
admiuctoz tenetr distigwitur
quia dat opam ri illicite
i putat a di uco ri licite
et adhibuit delicaz qd dnit /
no imputa ei / de hor / ceteris
et tua uos / 2 / c. vlt / illa
aut si sterilis no lo i delict
sed i cotrtiby ¶

lz Sepe confessio no cred sit
abco time de tes / venis de adul
sigti / xv. q. iij. nemo / c. de atta
l. vlt. ij. q. v. interrogat iiij. q.
iiij. § mt / sit vbi liba test
¶ Contra xvj. q. j. §. viij. de
tes / cum. c. d fal. mo. li. j. c.
de maleficijs 2 mathe. l. vlt
c. de fuis piuciarz / ff. de custa /
et exhi / dinus ¶ Solo i pa
ostiner tenet / contra sit spolia
tus no cred medu ad psiquoz

ll ¶ Ar. testimonium / inducerdis
vniq no vale de tes. venis xxxiij
d. admone. iiij. q. iij §. ysit
mt / v. vniq. ff. de sti mante /
¶ Contra de testi. co. petta ij. q.
vlt / dudu. viij. q. iij. tha
de penis / te ostitacone. c. dd
tor de fal / si quis de ruo / ff.
de dote ple. theo pope / ¶ Solo
vni fides kadhibe cu indiij
absis sinido alicuius / ut i c.
dudu viij. q. iij. et c. talia /

In iudicio vni no credi / qz ibi sicet p
iudiu / qd q testificat / poteit ty ptz
dcuj vniq sacmentu desferi ut i c.
ex psiniuacr / sincapsly aut spualibz
et i iudo credit vniq testio / ut i
c. petta / et i li. si quis de ruo / quj.
si dubita de alio instruccto / quia
credit tabellioni soli / si dicat ase
ee confectum ¶

lx Ar. testes no esse cogendos de testo
sup eo. ij. q. vj. statuenes i si. v.
q. ij. peace / xxxij. q. ij. nec quis
arbitret insi. ij. q. j. si placuerit
¶ Contra de tes. co. c. j. 2 ij. 2 sile
ff. de tes. l. j. de cune / fals falsi
dicens / xj. q. iij. quisqs / de tes in
timanit / xij. q. ij. ecce viij. q. iij.
§. mt et pn / ¶ Solo vale sunt
supe ce hac matz hoc ty in tc ta
teneda est / qd si veritas p aos no
possz appare / compellitur cet tes fie
testioz / ne veritas occulte hiis qui
vult pduce teste / dicat p alios veritatez
liquere no posse is qui duxit p alios
liquere posse ter plure sua appoi / d
elect hoc / vj. q. vlt. actor ¶

lb ¶ Ar. instrumetu exemplatu no
vz de si / insto si autentica vj. q. ij.
actor. xxij. q. v. sanctius / c. de diui
r. j. l. sancimus / c. de edu. / at sicte
in aliquo ¶ Contra de priul cu olym /
i aut / ut feuz filij d illud. c. de me
epbij. l. vlt. c. de testa. publici. c.
d aduast / cu. tyrrographus ¶ Solo
no vz exeplu ad pbatz nisi esset
exeplatu i act sic ty hoc expssu
e p gloz no d. fi. insto. c. vlt

la ¶ Ar. qd taciturnitas hnda est p sg
sensu. de psup / nove / xxxiij. d.
dyacom. l. iiij d. si quis quis. ff.
mada / si remuncandi §. s. passij
2 l. qui patit d fr / et male re / za
bery rudit 2 l. prodeunti / c. d edi
ude. in delitto ¶ Contra d presup / ic

pro dicto xxxvi. d. tanta nequicia. d.
g se. d. in. cu pluribus. ff. de procur.
si fa. §. in vita tn pnudicat tacenti
lit indicia/ si pmittat super illa
in dicam procipi/ cuius defensio pts aden
tl pur vel sero/ ff/ de re iudi. sepe/
de pcu. et rc/ iudi quis z al pmdicar
si sua gcie posset impedire facietz
contradicendo faciente i pmdicu sum adq
sine fraude/ Si vero i fraudem vparet
faus scius est/ ut i c. / q. vos. §. vetare
q no nocet taceti/ si vero no posset
impedire/ faciente gdicendo eo si no
vsc i fraud faus/ cu no sit i pmdicu
taceti si tacetz aqs vendit rc alterius
us nos si no gdicat vende possum
quiti admici p mdicium/ z si q dicet
ff. de. q. ep. re/ aliena/ no ita si
done/ qua rc aliena no pt donari
ff. de do. inedibus g
28 ¶ Ar. q de vno negat de alio concedit
d psup none/ xxv. d. talis hic q
xv. q. iii. cxx. xxvii. q. ii. leo
diua. ff. de procur. inuty ¶ Cont
q de vno. gcedit de alio negat
detras/ ut concilia xliii. d. dispensa
xxiii. q. ii. sane. xxiii. q. iiii. forte.
xxxii. d/ hospitaliu/ ff/ de procur.
pppog. §. ii. xxxii. q. i. hc i articulis
¶ Solo v. iste hut loci i mete
gris/ q si vnu gtraor i mete est
bonu/ reliqu e malu/ ut i c. hospi
tioliu/ Si tn illa gtria/ sit spes duor
gnum/ ut sa vtrus z mati. vel nisi sint
vicia tm/ ut auaricia z pdigalitas
scus in vtutibus/ ite scus si sunt
eiusd generis/ nube. n. z no nube
sunt gdictoria pota sed sunt spes eiusd
generis/ et vtraq bonu/ ut xxvii
q. ii. stat cu/ c nesci/ vn non
sequit ibi q si no concedat aliam
nube pbitu intelligat eu no nube
ut i gneros/ q vnu gneroz non
intelligit dsu ab alio ut q q d. de
vno gneroz/ de reliquo dictum
intelli/ ut de gsti. traslato
et idem in spalibus/ de resp i tetab i si.
29 ¶ Ar. q psupto sit pbatz
admittit i gtrm de psup/ q
reisile di. ppo. c. i. z c. au
i putia. xxxv. q. iii. gsagui
vi q. i. in puem. ff de hys
q. vi. inc. no e reisile/ ff.
de do/ int. vi. etia. ff. de re
gog alimta ¶ Cont qui
ma. ac. pos. in sup/ de gdi
ap. pluab c. admaccdem/
l. vlt. i fi. de regu. vidua
¶ Solo vbi ius subito facto
fugit in gtrm q veritas/ ut
si aliquis ispta decaptiuitz
fugit ius ipsum no fuisse in
captiuite/ Inst quibus mo.
ius pate/ sol. §. si ab hostibus
Insto no admitti po i gtrm
Si vero ius psumat sup facto
in dubio cto admitti pbaco
in gtrm ut i c. q reisile
Si vero statuit ius/ tunc eum
no admittit ut i. l. vlt. c.
aduocacdo/ et inc. i sup u
ipsum ius de dic pbacionez
admittendaz in contrarium
ut i ca alimta/ vel sic pp
admitti pbo in gtrm/ nisi
i omnibus spalibus. v. ius dicat
no admitti pbes/ ut i c. vidua
30 ¶ Ar. hoc soli gputat in
sentetu q sup e deducto ex
scus de iur/ iur/ aduraz
de vsur/ ples xv. q. ii. no
solus z c. sane/ ff. solui mas
fundus. ff. de pe. he. si apiz
§. vlt. c. de fruc/ z h e. l.
¶ Cont de cri. cu homo
z c. pastoralis z c. no e ¶ Solo
deducit fructus de supti bus
et pli actione/ ff solu. ma.
fructus/ Inaccione reali. c.
de pe/ z h. e. l. i. z ii. z i mpta

ut i. l. si. eps / hic falli decis
spiritualibus / cum dns ea i sp̄g ius
vniu̇salis dum retinuerit
ut i. c. cum no sit. Suppōlibus
aut dēne pñ i manibus eps
de penā delicta locum hab;
ut i. c. pastoralis

11 ¶ Ar. fidem no s̄uanti fides
no e s̄uanda de iur. / iur. / p
uenit / dere / et. no. aliq̄ stitutus
xv. d. esto de pe. ꝗstitutus / de
diuor. sigt / de adul. intelleximus
xxxi. q. vi. nl. c. de transac
si quis de iur i pet. c. i. ¶ Cōt
xxiii. q. i. nōs xxii. q. iiii.
i nocēs xxxiii. q. v. q d deo. v
q. ii. s. hoc ius pp̄rium. v. qui
via. rēs ¶ Solo fidem no
s̄uati fides s̄uanda no est
si p illaz fidē p̄stita con. ti
fuunt obligati / q ab illa obli
gacōe / q̄ssus v tusq̄ p̄ut uniuersi
tatē uel expresse ut i q̄stitut
fidē cōsueuit ¶ Si aut illa obli
fuit tātū q ei fidem cum volūtē
eorum qui fidē dederunt / dissolui
no possit lz ali. no retinuz
fidem no tamē co relig. ex
honeracōe ab obligacōe ut i c. g. d̄co.

12 ¶ Ar. dignitate delinquentis
agnac̄ penam d'iur / iur / cum
quidam / vl. d. cum ho. xxiii
xi. q. iii. p̄ci pue. l. i. d. q
staras / xxxii. q. v. qui viderit
xv. q. i. nulli p̄bas. ff. de iur.
nulli. no om. s. angē.
¶ Cont. i. q. iii. saluator xx
iii. q. i. q q. i. q. i. quod q
ff. de pe. maior. e. ut ita
p̄uatis / t. s̄ue. p. l. ii. ¶ Solo
i qūtu contemptus merē de q
qūtitez delicti / tū cum p̄seruit
p̄seruit. merito qūtu auiat
vii. q. i. s. cum q. ergo q̄stit
ti peccantis / qūtu contēpsit

qūto vero quis e maior / tanto
magis contempnit p̄sum. / z q. i s. z.
spuali pena aut petunias vel spual
maior in p̄um. quā ignobili. e.
de iud. p̄auz. i. s. sui aute ꝯz tor. lib
maior imp̄mit. ignobili i s. de
publicis iudiciis. s. ult. cor. lia
ac / q xxxv. d. aute omnia

13 ¶ Ar. nulla pest efficacior q̄ familiaris
i inimicus. de actu nulli eps de p̄sp
michil p dēs dēbet / cum oī inimi vi
q. i. si inimicus. c. de do latam
¶ Cont. xxii. q. iii. nec / xxx /
q. v. si quis p̄sbi. / xxvi. q. vi. c. vlt
de tunc / nisi cum p̄dem ¶ Solo prima
pa vera est ita no detecor host q
falsus amicus / ut est affirmat q
serata q. host i qūtus si e familiaris
no pe cū / amaitum aut facilius
tanc. / xi dea. sacla prima mag
pecaut dea / aut no tangit

14 ¶ Ar. vacās eccā quemari no pe
de p̄sp / de q̄rta / xxii. q. ii. si q / de
rebus et. c. p̄ruce x. q. ii. c. vlt
ne se. ua. c. i. de elec audit ¶
Cont. xi. q. iii. nobis et fame.
ff. quibus e causis i pos. ca. l. hic
aut loc. z l. subtimus g. adeo. ff.
de iud. ayt p̄tor. s. p̄mo. ff. de
tute. l. iii. s. i. iust de cura. s. y.
in vita ¶ Solo p̄sp̄s cessat vacaci
eccā et continuat. te p̄spos q̄rit
in vita p̄oris plati subducto medio
tpe vacacionis eccē / ut i illa audit
poterit tn medio tpe re alicuius
p̄stbē ne retorqueat in eius leptos
id q̄ introductum est i fauorē eius
e. de le. et costi. q̄ fauore / Sz co
ueunire poterit et petere habebit utrm
turi torie sui actorie / sic fit / ut i s.
de cura. s. intuitu eccā eius vac.
ut mior d' i i s. requisivimus

15 ¶ Ar. s̄m canones no q̄promiattur
de diuor. sibi / de do. z q. cum. c. i.
de excep pastoralis ¶ Cont. de in

pe. colatis/ de d/ pe. quib/ de iudi/ extrauaganti
vi. q. i. relatum ff. de admin. tu. quamquam
v. sit pro personalis. ¶ Nota decimo tanto
non dicimus complendo quam pellendo actionem
esse/ sed tamen voluntate cedat recipiendam
ut i. i./ de probatione et idem ei imbedatur
de resp. tu. ad posterum in quibus aut
pone actio propria petendi/ quia debetur
petenti ut i. spec./ de actio/ in pro/ licet enim
actorem. s. tamen petendi tenetur exprimere
vel aut nomen actionis/ ut dicat peto
a te hoc/ vel id actionem exempta quia
sic peto a te hoc vel id quod vendidi tibi
16 ¶ Et quod iudices sunt arbitri de ap
tu sit Roma de sen. xxx/ iudi quod ad
consules v. q. iii. Si certatur. ff. de iudi/
vo iudici ¶ Conf. de off./ de le. d. tutis/
xxvi. d. de hys iii. q. iii. §. spatium
c. de de. l. i. ff. de re/ iudi. l. iii. §.
siquis per aut quasi sto q. dig. §. id est
¶ Nota omnis iudices qui iudices officio
concedunt possunt moderari sed i.e. quod pro
iudices officium ante taxant ut est
de pretu hoc ad appellandum/ vel admitte
gratiam restitutionis petendi quam aut iudex
arbitrat hoc a iure prohibitum/ iusta cedat
de hoc facere/ si non pro quod genabatur non
concederet/ in illa acquiescunt/ et inter ibi fuit 17
contempsisse/ ut in illo c. quod ad consultas
Si aut hoc facere iudex non iusta ca
et pro quod genabatur per assignationes illegitime
concederet ei id/ quod sustinuisset ei de lite
tempore supplet ut in §. siquis condempnatus
17 ¶ Ex. admonitio non debet precedere vindictam
de ap. cum sit Roma in si xx. q. i. sta
tuimus. xvii. q. iiii. siquis. suadente
xxvii. q. i. si custos. de sy/ licet ¶
Conf. de sen. ex. sacro/ xvi. q. ii. in
digne/ xvii. q. vii. omnibus de ruine/
ii. q. vii. siquis ergo ¶ Nota quod amonitio
debet precedere vindictam inferendam ante
in notoriis criminibus/ ut in c. sacro
Nunc aut bn interest pena absque a
monitione ut in c. siquis
18 ¶ Ex. quod tanti currit a tempore sententie potentie
de ap. cognitionem/ et c. sup eo/ infra ii. q.
vi. §. hinc datur. v. si adversarius
ff. de calump/ dantibus. ff. de re
debito. tu. pro ex ¶ Conf. de prescr.
vigilanti. c. de loste/ pro l. vlt.
c. de hys. qui non in fama
sententia. c. de ana/ except. l.
l. §. i. ff. de pro. rus. quod et
auxilias. ff. quemadmodum
si aut si locus ¶ Nota non dico
quod tanti adversarius neglige contumacia
tale non currit nisi ei qui habet
copiam expediendi agendi
s. d. ff. de diu/ et temp. prescr.
l. i. in quo tamen currit tempus a tempore
sententie/ quod non videtur habuisse potestatem
tem agendi quamquam se ignorat ut
ff. de dili. edito/ cum pro tempore
aut currunt e in quo dies
feriati/ et non feriati currunt et
sic tempus cedit ignoranti/ ut in l. gnarum
et hoc locum in usu. capione
et prescrip. n. causis/ nunc ad
inducat ut c. quod exceptio/ in
r. spe/ non ex nec/ l. vlt. vel
patet per eas ut c. de a. except.
l. vel alia que in causis ante
note prescriptionem impediunt.
19 ¶ Ex. quod de termino prefixo
in sequenti causa non repetitur
ut ff. de fi. comis. lib. l.
vlt. ff. de v. sig/ sicut fundi
ff. de v. tol. l. causa ff. quibus
ex cau/ ma/ q. z. §. de inde
de dona cum datur ¶ Conf. de
appell/ 2o requiritur xxxv. q.
ii. app. in pro/ adiicitur. §.
hoc aut ff. de v. ob. tua
ff. de lc. l. si sicunus/ plus
§. vlt. inst. de inu/ 2 pu
sub. §. et si codicillis
¶ Nota ubi causa li. iudicii potest
in repetitio/ vel alias/ in veniretur
dertatur de pota in precedenti
intellexe 2 pen/ in subsequentibus
ut cod. de appell sedo sicut predixi
20 ¶ Ex. auctoritate legis exempte

de appell/ cu pati/ bon . d . pale
mitanc . xvi . q . ii . decrevis/ xx
iii . q . ult/ si nobis ¶ Contra
xvi . q . i . i canonibus/ xii q . ii .
quitunq3/ xvi . q . vii . decernimus .
xvi . q . ult/ sane . xxiii . q .
ult/ quis autem . ¶ Solo si h3
eccl'a regalia a lege/ l3 sit plato
esse/ si vacans fuit pus au a rege
qua a plato esse/ Unde tenet
pus ad illi/ ut . xxiii . d . si
epus metropo . ¶ Si aut vacaret
app/ l3 pus vacaret a principe
petere ad ipz/ ut ff . h . continax
possit iudicari/ cu admodu equal
loca . ff . de re/ iudi/ continua p . i .
S1 ¶ Ita . admitti quis testes i ca
i qua fuit iudex d'actu cu dictis
de tesau a uob depba p testiom
¶ Contra iiii . q . iii . c . i . de ap .
postmo . e . d'tes . l . ult . e .
de assessor . l . nemo . ii . q . vi .
statuendo ¶ Solo no audiunt
iudices sup gone m q' fuit
iudices volentes testari/ sed
de hys que acta fuit i pntia
eoz credit ipoz dictis/ sed p
ferunt cas/ ut eoz s'b'sit duo
testes iurati/ de tes . cu a uob
hoc in iudicijs no credit pntia/
nisi quatu pferunt litimus de
ainicti . de pba/ q . q . flam
S2 ¶ Ita . dum vi repelle l3 de pen
co . si nco/ d'test/ ff . olim
i . d . i9 . nale/ ff d'inst' et
iur . ut . vim ff . de vi . z vi .
ar/ l . i . s . vi . repelle ¶ Contra
xlvi . d . seditionarios . xxiii
q . iiii . ut quelas/ xxiii . q .
i . s . i . e . demde . ulla ¶ Solo
vlasti no lig ut i rb'/ sed r
pelle l3 ut i pmis qan . du

fiat cu moderamie inculpate tutele
ut . e . un . vi . s . i .
S3 ¶ Ita . appellos no tenet i hys q dilacoz
no capiunt/ de appell/ q fronte/ ii . q . vi
s . diffinitia/ s . si quis . ecc z . s . re .
pcaut ut . i . c . de appell . s . meminis
tol . viii . ff . d'app . z'ci . ul no . l . ult
Contra de ap . q sulint z . c . puenit
ii . q . vi . a po e . inepota/ ff . ut i no
ap . po . l . i . ¶ Solo va c sma za
s3 sibi i ca/ q' ali no potest q suli
creditoribus/ ii ut dicet defuncto sepultura
ut sit zeloce tanti here solvat debitu
ut d . v'su . q' i illa co sulunt . zoc
dubios admitti i . c . appoe inepota
sn ca fuit zecepi/ ut i nouac op3
usq3 by delibet iudex/ au sit app
ciday ut no copouit va illa . ff
i no . po . l . i . s . i .
Sl ¶ Ita . q datu esse appellandi ii . q . vii .
metropolitanu . ii . q . vi . s . autorz
v . i . d . v3 pcaut/ d'mam/ pius/ de of
de le . sup quom ¶ Contra de plenu
r'fute . ii . q . vi . si quis pcunt z . c .
placuit . z . c . ad roma ¶ Solo z iiii
leges/ ut est ad pncipe se ap'
mediis obmissis . sed cano licitu
e ad ipz appellare mediis pmissis
ut i . c . si quis couap' vi inutq ca
pia de re/ sup quom/
S1 ¶ Ita . actor forum rei sequi debet
de for . ope . pntie . et . c . cu sit guale
vi q . i . ex pnte/ e . b inre/ ac .
li ult/ ¶ Contra deinz/ om . indi
m'f . ordine de fo . ope . q . illis
et . c . cu sit guale/ et c . ult . d'in
pari o i relatu/ ¶ Solo r . pmissa
vera est/ sibi in ca qua malefactor
suos pt conuenire sub quo maluit
iudice/ ut i l'a/ cu sit guale/ id aut
c . vlatu z u statu pmitiue esse
loquit q ex tpe ois caus' spensa
Sl ¶ Ita . conucte statuta suadere pa3

non ex audiencia/ de appell. sollicitudinem
in fi. de accu. cum dilectus ut ex/ bene
C. unde vi. l. de fur. l. j/ de concess. pre-
ben. cum olim. ff. quis appell. l. j. §. sed
si alius. ff. de condi. et demonstratio
¶ Contra de rerum per/ si de feu. et re-
pudi. latam/ ff. de in off. test. papi. §.
§. sed ut in publico. ff. de dolo. bo.
l. non videtur/ ff. de ac. pos. naturaliter
§. nihil de sep. jud./ de pub./ cum olim
¶ Dolo autem in una eadem instantia
repellitur/ ut extra de pap. in prima et secunda probatur
per contrarium assignatas/ in diversis instan-
tiis non repellitur ut in prima pap. Item
est in eadem instancia iudicium/ si contrarias
proponere exceptiones ut in prima audire/ et
ff. de excep. nemo etc.

87 ¶ Item quod clericus propter et non puniendi de-
bere debet/ de cle. non resi. et c. quia
non nulli xvi q. j. generaliter. C. de tradi-
tionibus l. j. §. nec autem ff. de solu. inter
artifices ¶ Contra de off. vica. pro-
de ap. pervenit/ C. de epis. et cle-
ricis/ C. de hereticis et quamvis veteres
ff. de duobus reis nec est quod restituat ¶
Dolo non nisi per se. debet tamen puniri
si tamen iusta causa impeditus fuit vel
per suspectos talis sine delicto efficitur
inhabilis ad fines potest veniam
consequi ut in illa pervenit//

88 ¶ Item venia cum effectu est recipienda de ele-
ctione. resi/ relatum de pe. d. j. §. hac
va. ff. quod quisque iur. l. j. §. ult.
ff. de in of. tes. papinia. §. meminisse
ff. re. iu. amplius. ff. de transac.
et cum maior/ ff. si fines exceptiones
si venditor ¶ Contra de bigam. imp
vi. q. j. quum studet. §. unum vero
q. j. si quis. §. non dicatur. de pe.
d. j. §. si quis tamen in apostasiam. j. q. j.
qui studet. ff. de fur./ in fraudem. ff.
de condi. insti. nihil §. si quis hereditatem
¶ Dolo si voluntas sit contenta finibus
suis et non concedit [illegible] vel potius
non punitur in foro contentioso/ de pe. d. j.
cogitationes quod nihil obfuit conatus

si in via non est subsecuta. ff.
de quisque iur. l. j. exceptis
enormibus delictis in quibus iura
pervenitur affectus sine effectum ut
in i. §. unum et extra voluntas
ibi non punitur contenta finibus suis
nisi procedatur ad aliquem actum
vel quod ad dicitur. de accepto cuiuslibet
mali pro tempore imputatur de pe. d.
j. potius/ 2. o. si aut.

89 ¶ Item illud solum dicitur posse
fieri quod commode et iure fit de pro be-
ne tenetam/ ff. de condi. et insti.
si filius. xxij. q. ij. faciat
hoc de reg./ iudicium venimus. §. ult.
ff. de v. sig. nec pos dicitur/ pro
quod a consulitur in fi. ¶ Contra
j. q. j. quod quidam dicunt in eo
in lure de consti. pecu. promissor
§. p o. ff. de v. o. ubi cum tamen
illud. ¶ Dolo ubi quis habet bonum
nec corrumpitur in quantum facere
potest/ habet locum premissa regula/
et cum promitto generaliter stare man-
dato alterius/ ut in c. quanta
vel alii/ ad difficultates personas
adiciendo dominum promissorum
ut in i. continue/ Alia probatio ut
que de hoc fieri posse/ quod de iure
fit/ habet locum in his quibus ius de[illegible]
derivavit/ ut contra/ et talia que
tamen iure fiant non habet e. de ele.
2 consti. non dum/ secus in his
in quibus factum desideravit ut
in acquisitione possessionis quod est
per se et acquirit ut in c. in lure

90 ¶ Item de futura successione
esse licitum dicitur ces. per nullam.
2 c. contendere 2 c. relatum
C. de pac. l. ult. C. de iure
fi. xxx. ¶ Contra de pre relatum
de cons./ pec. proposuit. ff. pro socio
l. iij. §. de illo ¶ Dolo dicunt
quidam quod in genere potest fieri promissio
beneficii(?)/ non dum vacatis in spe-
cie(?)/ ut si dicat promitto tibi

beneficium pet. / ar. / illig. l. ff. pro socio
l. iij. § / de illo. v. vz. pactum de futura
hereditate in genere sed hic solo excipbatur
de conces. p. c. ult. Ar. dicit quod cum
consensus illius personae cuius beneficium
permittitur / vz promisso. p. l. iam e.
de pac. Et plus quam in l. est. / et
quod dicit quod dicat dece / quod non vi
promisso non vacante beneficium re
aucte pre / uel app. quia probate ut
aliquid m de ceteram oblac / ut de
conces. p. cotendit. licet quidam
dixerunt / quod licet promittens non obli
getur / ad id beneficium / tenebitur / tamen
ad minus esse. g

41 ¶ Ar. c. amaioi de conces. prebenda nulla
xxxviij. d. si in layce ut q. iij.
de iudiciis lius. d. si officia de
elec. cum in committe / xxxviij. d.
si te. ¶ Econtra ar. c. amaioi
viij. q. iij. nullus. de pre. nulla.
ff. si primus / expo. / nec cum pacto
ff. de ui. / 2 ur. relegatorum. ff. ult.
ar. amaiori sequitur / si sumatur
affirmatio / si concedit huic quod magis
e / concessum in iure. id quod minus e
de decre. capite si sit. eiusdem
tenoris / cuius e id quod expressum
conceditur / ar. amaiori sumitur negatio
sic quod negatur quod minus / ergo negatum
intelligitur id quod magis e / 2am vero
id / quem indignius. e in fortiori
condicione / in dignius super maiori
ut ff. de senatu / quod indignius

42 ¶ Ar. ab exemplis gentilium
de conces. p. n. l. q. j. dicitur de elect.
xxxvij. d. si quis vir. viij. q.
ij. conquesta. e xxxj. d. sublimatur
¶ Econtra xxvj. q. ij. non exo
de pen. fraternitas xxiiij. q. iiij
ipsa pietas. e. de le. 2 usti. non
exo ¶ Solo ab exemplis gentilium
quod gentiles adeorum vanitatem
respiciendum / ut in ea. si quis

43 ¶ Ar. quod successor possit renocare

factum de predecessoris / de hiis que fi. a. p. cum
nos. de pre. c. ij. xxxvj. q. ult. q.
quibus communicat. viij. q. ij. et si nulla.
xxv. q. ij. de successor. l. v. d. penitentes
de elec. nosti. de fi. pres. venerabilis de rel.
qui diuersis ¶ Econtra ne se. va. c. j.
xxv. q. ij. si ea. de elec. in notitiam
v. p. in prin. ff. de ar. na. ff. de alie.
na / mgiata ff. de excep. rei vendi.
l. j. § / cum si ¶ Solo quod hic fit ap de
cessore. est firmandum successori / ut de
solu. c. j. quod autem male fit per re
uocari / ut in contrario. in prima parte alie
na oppona prescripto / contrarie quod erit
by morte male alienat / xvj. q. iij.
si sacer dotes g

44 ¶ Ar. quod absurditas non tenet expost
facto conualescit de hiis que fi. a p. cum
nos de do. apte xvj. q. iij. si sacerdotes
de qui. qui. placeat. de eo qui duxit
in ma. c. j. de elec. audit / xvj. q.
iij. § pr. v. d. videt ¶ Econtra ff.
de re. iu. quod absurditas. ff. de ac.
et obli. obligationes. ff. de rea. t.
protum. ff. de v. ob. in te stipulantes
§. sacro ¶ Solo possit rei aliquis
in contractu uicioso / id quod non inueniunt
ea qui consentire debebant / si postea
adhibeatur consensus eorum quorum / de sol. ca.
confirmabitur actus te consensus / ut in ea decet
cum nos / Si autem sit non vicioso / sed
res actu e tunc non conualescit totum
tractu temporis / ut in ea quod absurditas expost
catigi in quibus contrarium repetitur in utroque

45 ¶ Ar. ad que spectat onus et emoli
mentum de hiis que fi. ap. quanto / de prepe
nos institutum ut. ff. ce. bn. c. vno
de sy. cum sit romana / xvj. q. ij. caritate
de p. cum apli. xvj. q. vj. de lapsis in fi.
ff. de re. iu. in prin. nat. de legt / pro
tu. in fi. ff. de neg. ges. si negocia
absentis ¶ Econtra de le. ego. c. j.
xv. q. vj. constituit ¶ Solo vera e regula
prima ad quod spectat honus et emolimentum
nisi ecclesia ad inducat quod si geranm

noua negocia absentes et ignorant
lucrum peruenit ad absentes / Sed dixi in
agnoscendo non curat / quia ego fui
noua / et inusitata nego⁹ in re tho
ando / ut i. l. si nego⁹ absentis / ego
aut plebe optz et i. a. q. adq⁹ spectat
emolumentum et honor fuit in capibus
ut is qui et emolumenta habere
sui causa sua est ut habilis ad
honus sustinendum ut i. c. j. de
ele. ego. Item fuit frater fragilitate
sexus mulieres / q. vocant adiuratorem
manum nisi a se / non hic tenere
suscipere tutelam iuris / ut i. sc
de le. ra tu in si. g.

¶ Sed leges non sunt allegande / in so
centio de testa. i. latum filius ut
faustinus et c. cum omnes de in
talis. vsque xxvi. d. sit qui di
cit ergo d. j. in totalibus / ¶ Cont
de no. op. ut intelligimus xxiii
q. iii de illicita x. d. lege. ¶ Solo
non utendum legibus ut canones qt
dicit ac pro. d. lege. g.

77 ¶ Sed quod si nouis ut ago ualeat ut
ualet sc de testa nos d. v. fig. abbe
de spo. i. pu. tue. ff. de sui sit. ff.
d. v. et h. di unus. d. par. sing.
s. ples. ff. d. tes. mi. si miles
qui destinaueat ¶ Cont d. of.
de le. cum sup abbatia de spo. i. pu.
de illis. c. de codicill. l. ultima g.
vltimis ff. de testam. exta / sit. ra
¶ Solo quod is qui agit nullo alio
mo noluit te uale. n. eo mo
quod tunc exprimebat et intendebat
locum hic quod ea uoluntas aut fuit ultra
presumitur quia omnes legum quas exprie
gitur / ut nec hic psiu non potest dra
¶ az ordinis obtine g.

78 ¶ Sed quod non licet nos diffinire quod
diffitum est de pepl. sumti d. sta mo
c. ij. lxxx. d. nec apud xxi. q.
iii. capiant xx q. ij. sanc. sst.
de hic si quis eps ¶ Cont xxiii

d. quorundam xxxii. q. ii. ad
mone. c. si sc. ap. si quis
xxiii q. i. sanc. et c. quicumque
¶ Solo ueniat decime de sumti
qui non sc quia tuma morti
extinguntur. c. sc. si ap. mons
si quis. fuit hic i cmne hesie
ut i. io. c. sic. et i. io q. hesitan
institut hedy. ut i. i. de ec
si quis. extrunda excipiunt c
ine lese maiestatis. c. ad l.
iuli. ma. l. ult. et apostata
c. de he. manicheos et in petendis
ff. de actu. ex publicitis sed
i illis agitur contra bona cumulat
et sunt cause de quibus cum e
sit agi cum li. sic. gra filiorum
d. adulterio q. si sc. le. cam
et gratis rerum restituend. de rapta
de iure i. lib. sit praemati tc morti
pecto in quo decidit aliquis peruenit

79 ¶ Sed quod aliquis possit / sacrum
indicari post mortem de pepl
d. mode d. trasla. inte tor. lia
ij. q. v. consul. insti. xxx. q.
j. q. i. f. dorminit. ff. de publi
d. peto. ¶ Cont d. con. d.
ij. liquidus xxxiii. q. ij. ese
deus. xxviii. q. j. videlata.
xxiii. q. iii. si non licet. ff. de
tes. quesitum. ¶ Solo exponunt
iugiter et hic q. quod non expositum c
xxxvi. d. i. clay hic quidem
ad iudiciales diffinitiones legis
simpliciter simplici intelligere debemus
ut plege uel canone possit ex
poni uel distingui ut d. elec. scilicet

80 ¶ Sed fama esse sinuandam
d. de ci suggestum vii. q. ij. malo.
¶ Cont xi. q. iii. stati et c.
ut va / ¶ Solo si alicui sit
ex sua fama sua et non con
suat crudelis est ut i. c. nolo
¶ aut honores sit ita animi ad
suspirandum ut aliquis quam nullo

possunt a iudicibus illos suspectos
remouere tunc sufficiat si constaret
probaciones habeat iste tunc fama de
migratur ut iij. c. sicienti &c
81 ¶ Ar. Argumentandum esse
ab exemplis xxxvij. d. quod de me
sa. de elect. venientes viij. q. j.
omnis viij q. ij. ludunensis xvj
q. j. sunt non nulli xxij. d.
nouerit j. q. j. venientibus
xx. d. c. vlt. ¶ Cont. de q.
d. ij. liquidos xxij. q. ij.
si quis xxiij. q. iiij. cum in
lege. xiiij. q. v. dixit dominus
xxvij. q. ij. ne statim. e. de sc.
& in flo. non exemplis ¶ Solo
ex a storiis in iudicijs sequenda
sunt ut xx. d. c. vlt. nisi
per aliqua scriptura autenticam
certa de ea persistere vel nobis ne
sequatur ex a storiis ut i. c.
non statim. ¶ Et aut dicatur ab
exemplis non iudicandum ut
i. a. s. non exemplis viij. c.
de exemplis prelatorum quod aut
storiis & nunc sequentur ut quod ipsi pri
cipibus d. pen. xxv. sed in causis
¶ xxij aut veteris testi quo
ad moralia sequitur ad litteram sed
ceremonialia non ad litteram sed admis
ticum intellectum ¶ Ceremonialia
nullo obseruamus ut i. c. exhibe
82 ¶ Ar. quod cum quis intestatus alterius
statuit de ueri eodem de do si
nobis de testibus cum omnibus de mu. pe.
c. j. & ij. j. d. i primo vix d.
c. j. ff. quod quisquis intestatus in alterius
potestate. iiij. q. iij q. sit inter
ut si quis testes. ¶ Cont. ij.
q. vij. si heretici xxxviij. d.
si quod veri x. d. imperatorum. e.
de le. et in sermone xvj. q. j. sunt
est xxvj. q. j. non ex ¶ Solo
vel addo in his in personis quibus est aliquis
ius quod sit ter admittere ut
in prima. in a sed vel princeps nostri
aliquis beneficium concedit alteri non potest
id in eius lesione retorqueri ut in
eius ius & ff. quod quisquis intestatus in alterius.
Et aut dicitur quod principis persona non
transgredi ita quod aliquis vtatur eo tamquam
priuilegio sed vtatur eo tamquam legem quouis in
quibus quod indulget vsum in alterius iniquo
in preiudicio ab aliquo illi quo que in precaue
83 ¶ Ar. quod simulatam non sicandam quod
regum indua et c. ut lita de elec
tione. xxxiij. d. quod interrogasti xxij.
q. vlt. quodcunque ¶ Cont. quod meret
ta platonem dicitur qui carissimus xxij.
q. ij. vale simulatorem et c. quod ait
¶ Solo simulacio ad decepcionem in
tendam e licita quia non committit
qui fraude alterius dolo excludit
ff de le. ij cum per simulacio ad decepcionem
faciendam e illicita ut in i. indua
84 ¶ Ar. non dici factum quod fit contra
non durat factum de regu. admaiorem
d. v. sig. nam & ego j. q. ij. constat
ff de re i. vel ubi si epprie. s. ubi.
¶ Cont. desponsi. in pu. de illis. xxxij
q. vi. horrendus. e. d. q. ep. nam
id ideo e. de transac. cum ius e. dicat
& ob. sit in medio. ff de se ius p.
fundum. ff quam. p. receptum ¶ Solo
quod semel e factum non potest esse non factum
ff de capti. et post limi. reu. in bello
s. si et qui sel vel est non potest vsque
si quis titulus nouatus sit i. c. a. quius vel c.
non id eo. & id in mund et i voto
permittit ius p. ius in e. et terminum
fugitiuis aut in nominatis sed prima
lo cum. ff. d. q. d. obseruatur si prima
& uiciosum cum e fugitiuo non permissum
si vito corrigat de luctu delinquens ut
de pe. d. j. s. demorum ¶ usque aut
prima non desinunt delinquens
nocens. ff. de edi. edicto quod sit fugitiuus
sed viij e quantum homines quod presumunt
male vsum de quo semel malo ingenio
e quantum ad deum vel presumitur ut desit
esse nocens per primam ut l. de. perinde
85 ¶ Ar. Res incepta habetur & completa

et suff si quid fuit inceptu de
regu. sig tu de eo qui iniit i pos
tu sit de pe. d. v. §. magna pie
tas ar. ff. de pact. l. i. §. i ff.
arbor furti cesar. §. et si no
ff. d. va. et cor. ar. l. i. ¶ Con
de pe. d. iii. casu. e. ad sit
l. pl. ff. d. v. sig. soluendo. ff.
de iniuriis. ¶ Ite §. abduxisse. ff.
de bo. lib. q. in maior. §. accepisse
ff. de v. sig. aliud. ¶ Solo suff
i bonis volutes faciendi aliq
ut si inapiat. l. perfice no possit
pm hec ac si perfecisset uel etiam si
incipe no posset ut de pe. d. voltu
2 in i gentilis uel qui gentibus q. si
no stat p illu qui aliq perficere
sed q. min perficiat perfecto habe q
quis flit ut nom i optia distinguendo
q assidue vsa i allegationibus
et disputationibus doctorum d. cap. si qui
indeliter aut quas i plicat volutas
et i cap. o. l. effec uel perfecta rogatur
no sufficia dia va tu q fin intelligat

86 ¶ Ar. primo de pene d. vo. 2 vo. xx.
c. i. lxxxvii. d. presbi. vlt. d. omnis
xxvii. q. iii p dist. ut lic no gs
quid i si de vo. 2 vo. re. commutat ff.
de his qui no i fa. a. d. ego. §. gnor.
¶ Cont. de of. de le. de caus. d. pe
lis. xvi. q. i. omnis d. ame. ii. q.
iii. §. nouiter iiii. d. i istis ¶ Solo
dicit quedam pena statuta sui me
no posse iudice remitte uel comute
q pene p sentes legis arbitio re
seruat no iudicis ut i §. nouiter
vnius e tn comutare posse pena
si pe i q sit quando mag sit deo
accepta e. i. Q. tn comitt a utroq
in fligat pena inflicta cu firmatam
no posse relevare ut i i a nouiter

87 ¶ Ar. q sel deo dedicata si ad usua
nos usus redigi no possunt d. i redo
adit xix q. iii. q sel deo i primum

mancipia de g. d. i. altar palla
¶ Cont. de h no. ar. c. nulli
l. iii. d. ex antiquis e. i d. c. epis
2 tli. ¶ Omnes xii q. i statuimus
d. ¶ Iudi tu no abhomine ¶ Solo
prius ista ra veri e sibi i diuis
p delictu gpeter qui p co
cessu priua ha i geteris
ut si omnibus ig te dns facit
se simonia q delinq i p mo are
sua. dns ig te si permittendo
simonia restitu ad sua nos
usus ut i c. ex antiquis et i
libris si simonia i illi et
delinquat 2 i c. ab his nuc soclari
ut frat ut i c. ¶ Statuimus

88 ¶ Ar. q no generat impedimentu
q demit no sortit effectu demit
pete q aut despon. i p u. accept
2 c. de illis. xxvii q. ii. lex
diuc. de ap. gstitus d. pe d. l.
§. hec aut va d. i. in fi. de
elec. g si demu despon ad audiam
de elec c audit d. bigi imper
d. q. d. iiii. quibus ff. de his.
qui no i fa. q. g. §. tu aut
e. ad l. iul. d. adul. l. et
qui ¶ Solo 2 rit e va i illis
actibus i quibus actus tu effectu
consideratur ut pu i electionibus
et alienationibus recip ea e sine
p a electo elco uel alienaco
sit na et hi sit notoriu sequa
sit illaz no impedit ut i c
pte. c. gstitus d. capl 2 loc vie
de elec aliogn sz 2a ce ne dicta
p ma p sumptione uti i gestatis
¶ Simillis aut quibus actus possunt
sine effectu gside at ut e
i illis p quos irritas in dubia
lia actus ipo iure effectu no
heat inducit tn irritatem
ut in illa nup

89 ¶ Ar. lices no gs aliq i nomi
posse demitte pro confirme et
c. qui i quibusdam de sy accept

dicto qui dixi in via signatum in q.
ii. et ea ff. de off. pr. senatus. ff.
qui satis. cogi. fideicommissa. l. ult.
c. de app. tol. l. i. c. quando ad li.
provocatione. non lic. l. ult. ¶ Cont.
ut lite pen. innouata et c. laudes
de eo qui ut. c. ii. xi. q. i. et ex
viii. q. in nouis xv. q. ult.
c. ult. xxxvii. d. consulendi.
¶ Solo tertio ex quo lite non cont.
in primam ut e in nonach. et tuetur
sic possessor. ubi vero ad primam ut in
tenetur. pro hoc possit. ¶ Qua autem
in ipsa parte possunt sunt
exceptiones et ius probandi sequit
tractum uttemlitis. lit. pete ut in ia
quod ¶ ¶ Et actus de iu. suspenditur
cum primam ut in i. actum ¶ Actus
de delapidatione si per suspiciones
alias sunt contra eum ut i. c. et/ et
forte cum agitur de spectu impedito
in iniuriarum praesentia sequunt ¶ Et ubi agitur
de primatum cogitur lite. extra. et
propterea restitutionis causa sic contingit
in familia nudis ut in ia senatus
et si agatur de suspectu de fuga
ut predicitur ut in ia fideicommissa.
l. quod tunc quod et restitutionis res
et in eo qui proclamat libertatem
quod peculium eius restituendum. c.
de aetatia tol. l. i.
90 ¶ Solum esse primum de iure pro
tunc autem de regu. aduatam de
tum non ignorantes de c. tum ia dudum
ff. de iure omnium iudicum. si venit
ff. de iudi. ubi c. de de et l.
si pecuniam ¶ Cont. de iure pro
tum aduocatus de contest. si. cum pape
de pr. et illorum. xxxii. q. v. hor
rendus c. de transac. quoniam
c. de actis et ob. sic de c. de
emp. non recto. c. si mancipia.
ita fugi alie. ¶ is qui. ¶ Solo
huius quale vittetur in alio quali
non dici sum quod non procedat sum
quia vel ista obtinet in contrariis
ignorent ut in hijs que in fauore

minus tam iura inducta sunt quod illi penitere
possumus et generaliter in delictis. hoc istud
quod omnia delicta primam tollunt
contractum ad eum. i. q. vii. de quibus omnem
¶ illis que plane inchoata non sunt
ut si patiscamur ut adeamus ¶ iudicem
qui non est in iure possumus penitere ante
litem cont. ut in ia. l. si cum venerit ut
pro. uns. sic primitere possumus partes suas
ut in ia tum aduocatus et alium putare
et antequam eius aduentat putamus
illas vires hoc primo primum de iure pro
quod autem in fi. ¶
91 ¶ Solum esse gratificationem de iure pro
tum aduocatus. ff. locati. et conduc. in lamen
lxvi. de c. ult. ff. ad sill. si quis
l. si tum omnis. ff. de vi. et sup. fi.
l. ult. ff. de bo. aut. iur. pos. si non
expedit ¶ Cont. de iure in minori aetate
tradunt. xii. q. ii. tum de nouissima
a si de institutu. et iur. iudi. quod n. de
iure. pro. pastorlis ¶ Solo in si eis
duobus equaliter omnibus conceditur et aliis
pus solue ut in io. l. in lame/ ubi
pluribus eius datur ad facere si inter petat
et omnibus inter sum solue non possit
habebit locum gratificatio ut in ia proxime
92 ¶ Solum quod res transit tum onere suo gr.
c. in fi. de deci. tum non sit in fi. xvi
q. i. si quis laycus ff. de quod eius alienatio
ff. de dot. ad eum l. i. ff. de ac. quod
re. donatio. de dicto. ff. de pac. inter
debitore. c. de distr. pig. si debitor
¶ Cont. de pul. porro de deci. ad
audientiam et c. nouum genus. ff. de
quod eis. l. ult. ff. de pcut. l. ult.
c. locati et conduc. emp. ex eo. ¶ Solo
aucta coherentia rei transeunt cum re
palia aut/ si ius res transeat ad
primatum est transferatur primatus aliqua
vel prestationis realis/ ut si primatus
vendere posset suum hospitalarius hoc
apud primatum erit possessio suppositam po
litorum non apud hospitalarios de
iur. porro quod illi sunt privati de
nouo solucius dicto

93 ¶ Item medium esse considerandum de ste-
tes in fi. i. q. i. principatum. xvi. q. iii.
si a sacerdotibus 2. q. sc. iii. q. iiii.
placuit de pe. d. i. hoc aut ff. de
ori iur. l. ii. et. c. quemque iur. f. l.
i. in fi. in fi. de ingenuis. g. i. c. de
prescr. xxx vel xl an. l. an male
fide. C. de pig. ac. ut creditores
sive ex considerandum ¶ Contra quia si sit
hec cum. de re iud. litteras. c. ad petitionem
l. ult. C. de emenda. in prin. inspicere
ff de v. sig. solvendo. de pen. d. i.
in casu 2. c. fruides medium est considerandum
viii. d. cum media. ff. gaudebat licet
fons gravior cum mediis gratia ibus
me sit et id medium tenere beati de-
testi cum tu de re ipso litteras de officio dele-
gati in glo. x. q. i. hoc illis pontificem
ff. si pars hered. pe. l. antiqua ff. de pe.
pina. l. ult. ff. de di. edicto sic est
s. illud. ¶ Dolo in contractibus maxime
spectatur quantitas contractus cum contractus va-
leat nec ne. Et in maleficiis vel qui
contrahitur cum contrahit ex eo obligatus pene
vel non vel cum in dece vel conditionibus
et in quibuslibet negotiis communis dicit pre-
sidi non obs. de iure lyc. cum sacerdotibus
q. xxx. q. pa. s. i. ita ibi 2 pecul
ratis vero retractis et initium considerandum
non obs. quod dicitur initium considerandum ita hoc
locum habet in dispensatione apporum opinionum
media autem iudiciaria sequitur d.
Et in promissionibus in genere sic quod ad
mediocritatem ducendum est ut colligitur
non obs. quod dicitur finis considerandus hoc
locum habet cum dedi quaeritur cum dedit quod
vel cum dedisse iudicatur vel cum possedit
vel restituere vel tempore debeat ut in aut
re sup. s. quod nec ¶
94 ¶ Item non est presumendum initium debitum
licet longo tempore prestitum decet fuerit
c. de pat. si cum aliis. C. de usu. edi-
tio. v. q. vi. ex cognoscitur. c. de ag.
2 ce. litibus ff. de acti. et ob. l. plag.
ff de servi. servitutes. ff. de usu. sequitur
l. ult. ¶ Contra de prescr. de qui tamen xxxv.
q. vi. initium. C. de lo. ce. prescr. l. ult.
C. de servi. l. ii. ff. de ser. rus. p.
forme ¶ Solo prestitum servitus
q. sunt continua cum sive vales
ut de servi. aq. ducende ut ff.
de servi. l. ii. Et tunc in initio
contra alterius non tollendi 2
stillicidii quod habent certam valorem
vero a cessivit prescribere longeva
vel longissima servitus tante ff.
de ser. rus. p. forme ¶ Alic sec.
in rebus quod non sunt continua causa
vel vales non prestitum in tato
tempore cuius non constat memoria
ff. de aq. plu. ar. l. ii. s. ay plus
95 ¶ Item census non est augendus
de re prohibemus de p. animae
dehibus q. fi. ap. pastoralis e.
de nona. nocte. l. iii. de te pestu
c. de allu. l. ult. c. de fu.
ver. pes. l. ii. c. de qui ago
de s. l. ult. ¶ Contra de re
qua te de s. de moribus. de ti. sat
de certo dure. pro peccata
ff. loca. si micco. s. inter maio-
ribus autem episcopi episcopus aut
per commissa ita augere vel
minuere. ar. c. pastoralis eum
aut persona sui aut episcopi
constat ceteri s. j. tenes loris
n. ult. modum constat inter
et servitutem ut in a. l. si micco
pr tempore aut locatio poterit alibi
maiori vel minori locare
96 ¶ Item presumitur vel quod prepara-
non est malum facientes nec talis
vel non magno opere de usu
sup. eo. i. q. i. non est putanda
bini. q. i. forte xxiiii. q.
iii. sic non sint bini d. q. aut
xxii. q. ii. primum ¶ Contra
de pen. ex si nec. xi. q. iii.
antecessori. l. d. fideicommissor.
xxxiii. q. ii. tunc salvabi-
xxii. q. iiii. sunt sunt de
fin. si quis de q. d. vi. discipulos
¶ Dolo promissa re vera est
semper grata non obstante quod
licet in eis malum proposito bono
malum fieri fuisse indicatur non

tñ in veritate sunt fuit malii licz
esset de gene malorum cum auctor
canonis occuparet ut in d. a. si
ne et i. t. antecessor//

97 ¶ Ar. de quolibet crimine pt qlz cita
compelle ad satisfaccionem de sspo. ad
audiam de iudi. nouit. xiij.
q. j. c. ulti. xxiij. q. v. de inter
tuosi. ij. q. j. si patuit ¶ Conf.
vj. q. in scripturis. xxiij. q. iij. ad
regum offi. vj. q. in exceptia
¶ Solo in mani de uenis quibz pt
super crimine apud iudicem eccliam querere
ut in d. a. nouit. dicit ar. no poss
laycum apud iudicem eccliasticum acusari
super crimine ecclesiastico pñ hr. p
primo de elec. venalis privilegio
ut de fo. cpe cum sit generale//
98 ¶ Ar. probita fi te sic fiant deo
cum dixit in ma. c. j. g. th. vel
w. xxx. pj. de eo qui cognovit consang
uineam uxoris de inna gt. d. i. t. ec. c.
ult. vij. q. j. epus in diocesi. vo
q. ij. lugdun. j. q. j. q. quidam
xxxij. q. vi. questionis ij. q. vj. s.
bidui. ¶ Conf. qui. ma. at.
pos. iudex d. sspo. duo. tua nos.
de d. st. de s. xxv. q. ij. in p. ili.
c. de le. et gsti. no dubiu. c.
de iuli. l. ult. ff. de v. ob. si.
stipul. § j. ¶ Solo probita sicu
si fiant no tenet si habeat prohibicio
perpetua causam et in illa quibz prohibicio
perpetua causam haberet ut in a. l. no
dubium in constito prohibite exprimat
prohibitum si fiat tenet et ita fere
omnia contra. intelligunt prohibitionibus
aut ce inutiliter fiat vel faciendo
dirata apud quos omnes intelligunt
prohibite tamen ne fiat si. fiat firmiter
tenebit quia utilior e lex favorabilis
dicta qt d. i. t. et c. ij. 2o prohibicio
q. cum in dicta e extendi//
99 ¶ Ar. ad communem forum significanda
ec retendum ut abbas sum mata
tamen recedens de sspo obsoluti et
c. tuc. xxij. q. v. hiidue ff.
de le. iij. vero ali. ff. de re dum

ambigua. ff. de reb. cr. l. j. § adeo. ff.
de re iu. sempr. ¶ Conf. d. v. sig. scripta
de test. c. j. xxij. q. vi. cesserunt arte.
ff. de v. ob. quaties. ff. de pac. verbis
ff. d. iiij. ius. vot. comis i. fi. ¶ Solo
verborum ambiguitates quique est in iudiciis
quique in contractibus quique in testamentis de quibus
ad presens michil dicam in iudiciis et
litibus consedum plus tendit acten. q. ito
ff. de iudi. si quis. ff. d. v. sig. in. stipulatz.
§ j. scripta in confessionibus vrgei dz et
sicut ut causa confiteat. sunc id aut
accipiet q. mag. expedit adversario
ff. de g. fess. certum. ff. de interro. ac. de
ctate in suis e iudicatis interpretacio
sed sic e delectum in cass dic pt i prim
ff. de re iudi. paulus. d. ob. de le. iij.
lbris ¶ dicandum e de pretoriis stipulacionibus
ff. de p. sti. in pretoriis ¶ In gottitibus et
pactis distingwe a ctu e q. no consit
et no agr. ff. de p. cp. i vedracibus
xxij. q. ij. solz v. aut dubitatur q. et
scripsit et tunc distingwo a vz aut vna
pt intelligi aut plures utraque ¶ Supo
tam quomodo si pp e id accipi ut res
de qua agr. mag valeat quam perit
ff. de re. ¶ In quoque d. v. sig. ubi
de o inspiciuntur q. verisimilius est. ff.
de v. ob. cum q. q. ult. et quiique
sunt actiones xxiij. d. d. pri
capite ale q. cum interpretatur qui
pactum apposuit ut in 1o l. veteribus
q. si apparz tum p formam e ut. ff. de v.
100 ¶ Ar. matrimonia libera esse / ob. q. q.
dz dessponsa requirit et c. veniens
xxxj. q. ij. § j. lxxxiij. d. ubi
c. de imp. nemo vo. q. iij. pterns
ff. de v. oblica. ¶ Conf. de adul.
c. ij. et c. consulu. xxij. q. iij.
ue certa ¶ Solo abunias debent
esse libra matrimonia propter quod ad gtta sic
compellunt. et tunc gtrahentes xxxij
q. v. horrendus z si sponsalia fuissz
gtta abunias quas aut que compellere
debz iure de lta ut in d. c. de adul.
no tamen finali compellendi e ut habetur
102 ¶ Ar. concessum videtur q. no e prohibitum
xxvij. q. ij. ut leo ytinenac. xxx. q.

iiij. q. spuale. et petri xvi. q. i. sic
no nulli. v. d. adcius vo. ff. q. co
tanfis ma. uc no s. cogitis ff. de pur
abca. pte ¶ Cont. phibitu matri
q. cucessu no inveniu. de ecclesia. mt
certa ij. q. v. c. pulusti. xxxiij.
q. iij. hic tantu. xxxiij. d. si cauta
v. q. v. monarchiam ff. de eti legis
illi. l. j. ¶ Solo ubi gsto appe et
no phibitio pcul cu fuit tribus
matri. concessu. eccl. deprimitu i a
ut pu gessit apls. ql. si uera
xxvij. d. his i thys h concessio ad
omnes homines porrigi q. spar. id
phibe. matri. ut d spon. cu apt
¶ si ncd negat pulgeri. su hitur
q libj phibitj matri. nisi expsse. co
apiu aptide ut pstitu e. ne ab ij
mat manus violentas i theos f gsto
qlz hoz astringat u inveniat de q°
mè spalit excepty ut despen co supco
103 ¶ Ch. adeaque frequant attendit
na adoptare de spo in pu. hias ubi
gpvenerunt xxvij. d. pratu pane
xxvij. q. v. de uiqz. xvi. q. ij. duce pt
iij. q. v. arcticos ff. de le. et gsti
na ado. ¶ Cont. adea q maq? atti
dut ina adaptare. xvi. d. manibus
i fi. de q. d iij. prim e. l. j d. quod
i aliquo. C. de le. hc. si maior.
¶ Solo exordine et i le me opz
pr i a ut psua. ex a pz gtra in tllum
no tene cu i negotiis gudis no
in scrti. ff. de rr. iudi. ca q? //
104 ¶ Ch. cessante ca cessat effectus d.
spon. in pu. accessit de spo. adau
diam de qu in. expte xiii q. ij.
duce xxij q. v. l. gstitut xxxiij. q.
vij. tu ff. d gdi i de. dang. ff.
de q di. ob caus da dedi ¶ Cont. ces
sante ca cessat effus d. ap. cu cessare
d urz vo. re. magne. i fi. de ccs
p ex. duxit le. d. s. de hys qui
l. q. vij. q. premedio. ff. d gdi.
sic tu prat ¶ Solo si cessat causa
in pustina. no cessabit etia ut si
ca aliqua impellat pz ad ad stitu
tuend. q. ces su ca ita statuend

fuissz cessante cu no cessabit
gsto ut si ab de ff. cu alig
q ty cu conditione dre gpelle
bat. ut si des in ut ammo
tius efficiat. no repet u
mta. ff. de di. ¶ Si aut fit ca
finalis. su qua nõ gdo
fict ut fica debet et illa ces
sante cessat effect. ut i io
t. q. pi. medio. ul si de
ab ff ca q dante si vera
eet q pellet q d danda ut
si durat su a cesset repeti
q day e ut i ti lo ut d q.
d. j. su ca et hic e q velit
dici i a d tie expte
105 ¶ Ch. Contutus de spon. clau
diat in pu. de ill. xxxiij
q. vi. posito xxxij q. iij.
i fectu. d ca. q dunt i vca
posito xxij. q. v. matu
xij q. ij. si qua de reb. ipi
d aut tu. q. j ff. mate pe
¶ Cont. xxxij. q. si quis
ff d ar. si tu dies ff d v.
sig lab. ¶ Solo fatteor ob
ligaos expte vna. tene posse
ex alterà no ut appz p gtra
hic posita oblio aut mrialis
expte vna consiste no potest
esse vir. et nihil. sz correlativa
2 sponsus 2 sponsa. posito vno
ponitur reliquu et pempte
vno pimitur 2 reliquu. ut
si vir. ul sponsus sit aliquo
vinculo matrimali astrictus
mlier et ita sibi hic aute
ratione punissionis phibetur ani
106 ¶ Ch. Rauhicio q trahitur et ipsius
confirmat admissio i valida
de qdi. ap. d ill. et d clan
desti. de spon. q nob. e t. ad
id. de spen. qui ma. ac pos
sup hoc. xxvij. d. salomitane
xxxij. q. ij. d uncchis d'une
q i dubiis xxxi q. ij si
viij e c. de ad ma. cond.

ult. ff. de v. s. et in. ad. l. j. § q. aut
¶ Cont. d. est audit. d. q. pre
cedentis de his qui no. i. fa. q.
go ff. d. ac. he. si quis in s.
inscri. i. fi. d. aut. tu. § tutor
¶ Solo p. a. c. apts [illegible] sc. casua
lia. et ff. d. in prelati. [illegible] affirma
[illegible] in valida si eius p[ro]fes
no obstabat dissensus [illegible] ratu
aliogn si alia no obstaret no
confirmatur ratihi. ut i. i. a. de c. audit
107 ¶ Ar. no no noce. si obmittatur
solepnitas despon. dus. ta. xxx
q. ii. [illegible] de pac. no itaq. supra l.
de testa. relatu d. q. d. in. [illegible]
[illegible] de testa. requisitur
d. tes. tus. C. d. [illegible] i. pet
sublata ¶ Con. xxx q. v. alt.
in. q. iiij. no consanguineorum xxxv
d. quorunda ij. q. j. i. pmis et c.
statutu. C. d. in. i. [illegible] ta. l. in.
§. si [illegible] nem. ff. d. postu. c.
phibi. ¶ Solo solepnitas que ex
igut. a iure [illegible] si obmittatur
viciant ut i. i. c. quorunda
que uero inducuntur ab homine
si obmittatur no viciat ut i. p. a
pte. ¶ Insufficit aute q. [illegible]
q. sit desuetu. statu. i. ordinibus
si aliqu. obmittatur [illegible] suppleri ut
in illa pastoralis //
108 ¶ Ar. q. no sit [illegible]
ditu esse [illegible] despon. dus
tra [illegible] ac. pos. videtur
xxxv. q. iii. [illegible]
iii. q. no. [illegible] fides C. d.
incestis et inutilib. nup. [illegible]
¶ Cont. d. ma. [illegible] c.
pter despo. [illegible]
pag. vx. Sine [illegible] de clam.
despon. c. ij. xxvj q. iij. no. nom
¶ Solo quida [illegible] ut
sit int. [illegible] facta [illegible] ut
tut no tenet ut i. i. a. de c. tuc.
aut [illegible] ut ff. no tenet no
[illegible] distincto q. [illegible] tibi
d. ma. [illegible] ¶ [illegible]

solu. int. dum esse [illegible]
subsit ei tn. p[er]petua ut pu. [illegible]
¶ Si uero ca. subsit ppetua i. a. [illegible]
[illegible] impedit ne teneat
tunc int. dum esse ut i. c. a. [illegible]
et c. c. ult. inst. int. dum sicut
a papa ¶ Immo d. [illegible] ff.
si in dicte [illegible] perpetuu [illegible]
[illegible] //
109 ¶ Ar. ca. dicto. e. apposita [illegible] appe
llandam d. [illegible] ap. quoru [illegible] q. i.
[illegible] de testa requisitur c.
d. in sti. et sub [illegible] C. d.
[illegible] C. de i. of. tes.
[illegible] C. de his q. [illegible] l.
[illegible] C. d. v. et ha. [illegible] q.
si [illegible] ff. de cond. et i. sti. l. pte
ff. de [illegible] d. no dubitat. ff. de le.
j. aboli. §. in testato i. sti. de he.
i. sti. §. [illegible] possibilis ¶ [illegible]
vicia [illegible] q. ij. [illegible] et c.
[illegible] i. sti. de le. [illegible] ff. [illegible] i. st.
[illegible] ff. de ac. et ob no [illegible]
suspende [illegible] ap. [illegible] et c. vij
et c. [illegible] et c. [illegible] i. ff. d. s.
ob. §. [illegible] de appell. [illegible]
ij q. vj. §. [illegible] ff. de [illegible]
vendi. ff. [illegible]
¶ Solo quida actus [illegible]
qui [illegible] ut [illegible]
no [illegible] et si [illegible] app. [illegible] dies
ut [illegible] vicia. ut C. [illegible] emancipato
[illegible] hereditatis [illegible]
[illegible] datio tutoris [illegible]
[illegible] int. [illegible] ff. d. [illegible]
actus. ¶ Alij aut actus [illegible]
[illegible] dilatio no recipiut [illegible] capitulo
q. e. actu [illegible] i. ff. d. [illegible] ob omne
nomato ut ff. d. [illegible] quacumque
et in ut i. c. d. [illegible] sup. eo et omnis
alij [illegible] ¶ Sz i. alijs [illegible] contractibus
no i. [illegible] nunc [illegible] appo.
suspendit [illegible] ut i. i. a. sup. eo
et i. omnib. [illegible] ult. [illegible] ¶ [illegible] at
appo. [illegible] i. possit [illegible] pluries
[illegible] ut [illegible] tenet si
[illegible] tenet [illegible] no tenet [illegible]

mixtorum sit ut illi actus ut in illa l. si
tyrannus. Si aut est impossibile propter turpitudinem
quia pactum est ut contrahe tecum si occideris
hominem et talia est conditio et tenebitur
mixtum sub pena ut in ia quinque et in
contractibus ut in contrac. in pa. p. al. sed
excepto quod si in institutionem hoc apponitur tamen
possibile tantum natura conditio in persona scilicet vitiat
institutionem ut in ia si filius. Ubi aut
conditio apponitur impossibilis tantum natura de est
in pacto ut contraho tecum si digito celum
attigeris contractus subsistit quod est in iure non
tenetur in ff de verborum obli. si ita. quod si impossibilis
forte ut est una quia non inducitur contracte
cum subsistit conditio contrahit quod nunquam poterit
existere, verius tamen est quod non teneat
quod alteratur per ius dictum quinque. Si
aut apponitur contra bonos mores vitiat
mixtum ut si dicat contraho tecum quousque
publice vivas in vetiam nullum erit mixtum
ut in 10 c. sol. quicumque et c. an de condi
ap. c. ult.

110 ¶ Ar. excommunicatum non habere locum standi
in iudicio extra de ex. ap. cum sit vi q. iii.
si quis et c. pre. de iudi. in clementinis
de sen. ex. si nos. ¶ Contra extra de of. or-
dinarii de hoc vero cum vi q. iii cum exceptio
de sen. ex. pertinens. ¶ Solo excommunicatus
in agendo non habet personam standi in iudicio
ut in ia pertinens de except. cum inter sit
quod in duobus casibus. s. si dicat se excommunicatum
post appellationem ut quod certe in toleratis
est excommunicatus in sententia ut in ia pertinens. In
respondendo aut habet personam standi
in iudicio quia questio suspecta et videbitur
procuratores si hoc ut in ia intelligitur
ut si non hoc in ff a persona ne de suo
dolo commodum reportet ut in ia si nos.

111 ¶ Ar. allegans turpitudinem suam non est
audiendus de eo qui duxit in ma. quam pol-
luit per adulterium de eo. p. cum. Item
xxxii q. v. non sane. xxiv. ¶ Contra
ploam xxx q. i. dict. c. de suo pig.
dato mann. creditoribus xvii. q.
v. forte de test. Veniens xvi q. i. legi
e de transac. transactione. ¶ Contra de re
iudi. lator de q. p. cum negotio

xxxv q. iii. ex. or. ordinaria
xvi. q. i. s. viii lxxxix d.
si quis ff xv. q. iii nesti e.
d. l. i ca. si filium de test. quam ff.
adulterii tractat. ff. solo ma vero
¶ Solo allegantis turpitudinem
sua in agendo non audietur nisi
in tunc lese maiestatis ut in c.
viii, et in tunc simonie ad testan-
dum, tamen videtur non admittitur quod vicarii
turpitudine ut in ia venis quia accipiendo
aut turpitudinem sua allegantis audietur
ut de c. p. c. ult. contra hoc ff. ...
quod dicitur quod in pari causa turpitudinis potior est
conditio rei ff. de condi. tamen pen-
dentem nisi actor nunc quando
possessoris tunc enim potior est pre
actore ff. eadem [illegible] quod dicitur in pari causa
turpitudinis potior est conditio possidentis
ut ff. de condi. sub causa annulo
nuptiarum ut ubi actor staret
mixto sibi favorabili ut de
divor. c. significasti. Si qui actor tamen
esset in turpitudine et allegaret sua
turpitudine ubi distincte esset re-
pellendus ubi allegans in causa in qua
fertur publicum ante ut in ia lator.

112 ¶ Ar. vinculum generale generaliter est
intelligendum de quo in lege quod [illegible]
d. si [illegible] xv. q. i. discessit
de q. d. iii. ut ordet et c.
quod ff. de publi. de peco. ff
de ex. d. ii. si 10 qui. ff. v.
¶ Contra vinculum generale restringitur
ii. q. ii. c. ubi leges de si et
si doceo i. q. i. indicas xiii.
d. legimus xvi. q. i. c. ult. et
c. in omnibus lxxxv. de q. dic domino

113 ¶ Ar. indefinita equipollet universali
xvii. q. v. si non licet xxxii.
q. i. idolatria. l. ab. d. si eum ca.
l. q. iii. salvator. ¶ Contra
indefinita non equipollet universali
de eo adaudiam l. q. i. si
non nulli de q. d. ii. licquido
de eo tua. ¶ Solo vinculum generale

gualit' accipit qr si vniuersal
est uera q libz particlar eius
uera erit ut i i° l. si is qui nisi
constet qsentie uel testare
d' aliquibus spalr intelligisse
e. de transact. age ff. de supp
lec. labeo uel si qsig no pa
ciat' in c. os i uie dut in
de fita ff e(p)ppolli vniuersali qr
q inde sire di i tance gualit'
e intelligens ut xxxi. q. i. deg
ux ¶ dr' q. q legos fit p leges
dissolui'r iue qui. ma. ac pos
inde' xxii. q. ii i pcali de
test i no° xxxv. q. iii. §.
dictimo. e. de le. et qsi. no
dum. ff. de v. ob. si stipuler
§. i ¶ cont' xlv. d. d' iudeis
l. de ex antiquis. vii. q. i. eps
i, dvocesi. xxviii. d. si vu-
q'tti-ul no. zuz-sq de fer et
male fi. ni q ii q. ii. lugdi
nessi lxx. iiii. d. vbi ista. i.
q. i. q quida xiiii. q. vi qpeius
d' q. d iiii. aquoda ff. d' ddi
su. ta. anuclin testa' ¶ solo
uca est z'. q q q fit d leges
p impsto dz heri, sed e supples
i z'. ff hutes prtua cam
p hoie qua qtitu no dissolunt
et ita z ude' adi d. e. si vu
et qsimilia. ¶ supplendo e q sit
q leges z'f sz illud q fit d
leges sortia' effetu de iue et
fin hoc no e abito malefitijs
turpidatis qua sit e d lege
s. edev. i tpi ta. tu ac fy
no dissoluit' p lege qr d no
de ficit ibi ius sed p so q re
petat no e abito d malefitijs
qua illa no sortiut' de iure effetu
no e abito de dispensatione
qr dispesacio e d leum legis
sed no e d sinaz qr uult ius
q exigente uitte vlaxet'

illud q statu' no e abito de suna
que no dz fici sub qdicoe sed si fca'
tz ut. iii q. vi. bidim qr id no tz
p stitu q no admissu ¶
u7 ¶ dr. sinaz exigtacns posse fici sb
qdicone dina q' iut' 2 qr ex co ius
de ap. ptea. lom. d. salomitane.
v. q. i. quidam. xvii. q. iiii. si qs
suadente. ¶ cont' ii q. vi. g. bidim
ff de re. iatly lerim ¶ solo distinct
sna no dz fici sub qdicone lata.
ut tz ut ibi sz suna exigmateo fir
pe qr i mlt' dissft ab alijs sentis
ua p ppps rencla' d' ap p istolis
et siue iusta si i iusta. tz xi. q. iii c.
u5 ¶ dr. q opio pudicat viti qui sit
le. tu int. bi d' ute pro qsuluit
d' ps. no bap. e. vlt, iii. q. vii.
§' tria. de pen. exp. vo. ff. d' off
p. barbaius xv. q. i. illud. ff. de
solu. ut p cur. ff. p cpt. q. vlgo
z pempt. l. ii. ff. de iu. z sa ytra
regula. §. qui ignorat. ¶ contra
de bigu nup qui si. st. le. e. fute i
st' delegatis. §. si quis. te sua ist
de usu' l. caroi du et. c. si st' 2
§. p o. ff. de le. iii l. i. i puo
¶ solo opio publica pudicat viti
ut si ab qiuga' effetu matli i fuac
ctne q sagunce. sue lis pq modu
appeat malu fuisse. maios filij
lrimi reputabunt' ut i ca cu iut.
opio aut singulars psoe no pudicat
viti ut pu si qiugu' ab qsaguie
sue et ignora illa qsagunecans
eta d' stat ff opio sui ze no reputa'
mrim ut filij erunt lrimi ut i ca
referrute. / flut hc q usu capione
vbi opio siu' s psine p veritate hc'
ut i ca q vulgo et i malefitijs ut
iui a nup
ug ¶ dr. de u(t)cacione no qdepu ipprinc.
de do et cotu. taz de no. op. ut. c. ii.
zes i intelligung. e. de rei uen. si
fidu. d' actg de cnnipotes. ff. qui
i stau. c' aut. pt. §. si quis. ¶ cont
de clt cu. int. ff. d' eo qui cu sal

tu· l· ij· ff· de min᷑o tutor/ C· de r̃sti
ve si maior· ff· de r̃mis· pig· l· ij· ff
de reb· alienan· ¶ Dolo si bona
fide· no credat· dũ tñ no nocebit
c̃ ueteras/ Si vero credat nocebit si
p̃9 ipam p̃cedit ff· d᷑ to· q̃ cu ple
tu· l· ij· Inde narratiõe noui op᷑is p̃nũc
118 ¶ Dr· impator no h̃z merũ fo᷑z a ff
de iudi· nouit x· q· j· qm̃ idem· d᷑ ap̃
si duobus· g᷑· deinq̃ xxvj· d· cu
admiram d᷑ pen· ccc· Iudi lator
l fi· xxiij· q· v· regu· viij d· quo
nit xxxvj· q· i r̃/ hec i aut quo
op· epis· in p̃n° ¶ Cont de le
gitimabilis· xxxij· d· omis de fo· gpe·
lis· d᷑ g· d· vi· in dic r̃sucatonis ¶ Ite
alio dicut· quida impatore gladiu
h̃re a ff q̃ 9statinus impator roma
rome xcvj· d· 9statinus/ Vnus est
q̃ adeo h̃eat ut dr̃ aut ut cu po
tuit 9statinus sindicatu successori
119 ¶ Dr· q̃ mutua cuna pi 9pensatõe
tollitur de diuor· si g̃ti· d᷑ do· itl᷑ eorz
de 9tes· p̃ai· sup̃ 9one de 9trep· cu
ecclasiae xxiij· q· vj· ut· tiquid
ff d᷑ 9di· ob t̃ cau· l· ij· ff· si·
maior vir atq᷑ vxor ¶ Cont de p·
cu no ignoret· d᷑ 9 p̃ 9otend· ff· d᷑
dolo· si duo· ff· d᷑ do 9trap· cesiu·
g᷑· marcellus· ff· de re iudi· cu· po·
delictu· xxv· d· p̃mu vj· q· j· si·
cunc· C· de li· ca· si filiu· ¶ Dolo
spale e i ta mat᷑i q̃ actor apposita
r̃plicatiõe adulteriu 9trap 9 ad
ulteriũ acto apposita cedit· ¶ At ip̃i
ta ep̃times potior e 9 dicto rei· ff· de re
iudi· cu pai· d᷑ lau z nõtu sunt
t ea g̃nali allegamo ep̃itumus sua
no s᷑z audi sup· ¶ It incumbit 9trap
audiut 9ticipes cunc d᷑ reu vj q· j·
g᷑· quisq᷑//
120 ¶ Dr· nemo plus iuris in aliu tras
ferre pt q᷑ ipe h̃z de reg· iur· l· pi·
z vx· inp d᷑ [illegible] q᷑ aut qui·
pro cua l· iiij· d· abbcz ff· de i·
in neo z si l· in qu s· g᷑· no dco
ff de acq̃· re· do· r̃ dico C· de do
si filius· C· q᷑ cu eo si liberaz
¶ Cont dona p̃sforzatus
de 9· d· inp· a quoda ff· d᷑ vsu·
q᷑ mitti ff· d᷑ ac re· do· no
c uon i se· 9 h9 alij no lis
g· cont· ff d᷑ adm· tu· lex
q z· l· vlt i fi ff· d᷑ adem
si pignora sit i arditore q᷑
vendo pignus tufferit dum q᷑
ipe no h̃uit ut i· g᷑· g᷑ ¶ Ite i
tutor q vendo re pupilli
tufferit dum q᷑ ipe no h̃z ut
i l· lex ¶ Ite i decutor qui
vendo re· alienq transfft·
dom l᷑z no h̃z ut i i a si pignora
¶ Ite i vsufft 9stõe q᷑ lis dus
no h̃z vsu s᷑ru rei sine ty 9
cede· alij ut i i a lege q᷑ uri
121 ¶ Dr· fractores z 9fractores pi
sena puniendi s᷑t d᷑ s᷑ cu sas
ij· q· j· notu· xj· q· j· qui 9 petit
xvj q· iij· 9 sag z s l· xxiiij
d· c· j ij· z iij· ¶ Cont· j· q· j·
q᷑ 9 ben sunt dignu de de
9mi· lator· l· xxxij· d·
tata xxiij· q· iiij· qui alior
ff· d᷑ fur· i b q ope ¶ Dolo
z 9ssi9 cooperator ssus pim᷑ eq
lut cu facite ¶ Et 9ssi9 neg
ligentie· illi 9ueniens inuq
pim᷑ q᷑ faus j· q· j· q᷑ q᷑ ¶ Est
9ssi9 aucto ut p̃stat q᷑ auctez
illi qui p̃ste no pt ic mag
p̃ceat qua faus ut i c· qu
alioz ¶ Ite 9ssi9 9 filij nuq
pim᷑ q᷑ neglius lxxxvj d· tata
122 ¶ Dr· diuturnitas tp̃is p̃ctm no
minuit sed auget de s᷑· no
sunt xvij· d· 9sue do· xxxij
q· iiij· flagicii xxiiij· q· ij·
scisma/ ¶ ff de ac· z obli· ob
ligatu i aut no multi indi·
g᷑· ¶ Cont de te· or· sane·

deme p[ro] de cog ff i sup
co. xxxij. q. iiij. obitum ¶ Solo
ꝯsuetudo illius qui malam
induxit ꝯsuetus ipsum indu
cente non excusat. ut minuit
eius delictum sed auget ¶ Alios
aut ꝯsuetudo qui illa mala
ꝯsuetus secuti fuerint ex
tenuabit penam sequentium vel
non minuit penam sed augs
quantum admittunt delinquentium quia
quanto longius obpsi sunt tanto
plures delinquunt / non aut
quantum ad maiorem delicti / hec
vero ꝯclusio solum sunt in
illo. quali ꝯsuetum corrupte
123 ¶ Arguitur inductus agitur cum
quanto qui ꝯfesso de pe. de sive
ij. q. i. nos in quibus et c. inde
de iudi. at si clerici de ꝯfess. c.
ij. e. de ꝯfess. li. i. l. d. presbyteri
de quo si quis. ipsorum xij. q.
i. non dicitur ¶ Contra iij. q.
i. primus xv. q. viij. si quis presbyter
de fur. c. vlt. ¶ Solo innocens
agitur cum confesso quia ꝯuicto
metu. probatur ꝯfiteatur tunc
prius punitur at si ꝯfessus fuisset
124 ¶ Ar. re. ꝯstitutus inter dupplices
induxit. de pe. 2 si. quod e ij. q.
vj. q. antiochus. i. q. i. iudicis
ff. de aliquibus l. i. de decr.
suggestum ¶ Contra de ep. 2 re
admittuntur de ap. de appellationibus
xiij. q. vj. furtum de pe. c.
i. et c. extra. ¶ Solo quod in
qualibet e 2 oportet in pecuniaria
satisfactione ubi valet mutare
equitate ¶ Contra oportet in
maleficiis vel similibus ubi
plus rigor quam equitatis plus
factum quam ꝯsideratur ff ad l.
cor. de sic. l. i. maleficiis q.
de appellationibus ꝯ dicitur estimo
speciale locum hic q in primis

quod inductum e adiungere inter suadas
125 ¶ Ar. ꝯceditur clam id quod e magis et quod
e minus de turnaco felicis. de rap.
sup co. de den. tua. de te. or. hac
de of. or. pastoralis ij. q. i. si
quis episcopi lxxxviij. d. episcopus si d.
placuit ¶ Contra de ci. tua. xlviij.
d. nulli clerico xxiiij. q. i. miramur
viij. q. ij. nulli primas ff. si con
l. qui indignus ff. de inst. dic. et
rel. l. relegatorum. l. vlt. ¶ Solo
conceditur maius conceditur minus quando
eius ꝯtinue nisi minus ut dicitur
adhorum / propone / ut quia prohibetur
ne episcopus fiat immunia tamen
quod suspenditur ut in ia. c. episcopus vel
vel minus intendatur adtrahere ut quando
mortuus. conceditur corpus et de
negatur sepultura ut in ia felicis
126 ¶ Ar. quilibet puniendus in eo in quo
delinquit de th. exco. excussit
de te. or. lecas de cle. cum in cunctis de ap.
an. sit de usu. quia frustra xxv.
q. ij. ita nos xviij. q. iiij. si. et
corpus xj. q. i. primus ¶ Contra de
re. spo. in literis. de do. 2 ꝯtu.
c. i. de me. admittam. de rap. cum
tam. xvj. q. i. reliquimus lxxxiij
d. presbyter ¶ Solo si puniri possit
in eo in quo delinquit puniendus e
ut in ꝯtrariis. si vero non possit in eo
puniri ut sit illa in sufficiens punietur
dicitur ¶ Rursus aut non punitur quibus in eo
in quo. delinquit quia indulgetur et quod
modica fuit offensa ut de do
et ꝯtu. c. i. et ff de lictu adversarij
non infertur ei pena in quo delinquit
ut in illa in literis de re spo.
127 ¶ Ar. ratione sue tolli. punitur
vel per contrarium actum xj. q. iiij. puniuntur
de ꝯsti. cum accessissent de q. de pau.
sup ꝯtione de p. pillorum de homicidio
si aliqua. pr. exorc. lxxxiij.
de ista ¶ Contra de primi. accessit xxv.
q. ij. puniuntur de expn. voluntate
e. de sign. qui scien. inn. ff l.
vlt. ¶ Solo ratione non tolle-

primum ipso iure sed per auferri propter
errorem nisi quis abutatur facto
contra privilegium per exceptionem tunc si conventio
fecissent spacio xl annorum et tollere
privilegium per exceptionem prescriptionis vel in ca. si
de rta. z e. accedens per unum aut
alium contrarie forte tollitur prima illa
que ob certa cessat a distancia petentium
128 ¶ Et alias posse remouere privilegium suo
dispensat si de eccl. decl. cum nobis
de rerum quod in dubiis derogari ad
apliciare viii. q. i. quod periculosum ¶ Cont.
e. de pe. si quis in scribendo de fo.
competenti. de pen. cogitur. ff.
de pactis. quos pro hiis. ff. de pe.
ius agnationis. ff. de pro cur. filius
familias si vetaverit. C. de im.
inc. ff. ca. hay. si sed quia. ff.
de iure omni. si quis fecit ¶ Solo
ius quod e interdictum cum prius cognitu
tangit nec renunciare possum. ut in ca
apta flit in iudiciis in tractatus ad
de core esse suarum ceca theos ut
in ca si dilecte z e. contingit
129 ¶ Et ecclesiam non debere exigere penam
pecuniariam de pe. lib. xvi. q. vi.
cognouimus z e. in d. l. q. i. nullus
eps. lxxxvi. d. si quis. eps.
de sy. adaucres de pe. sima ¶ Contra
de recip. in archiepiscopatu vii. q. iii.
quinque viii. d. quod xvi. q. i.
statuimus xvi q. i. cum de iuvestitio
¶ Solo si sit pena pecuniaria de
tanto si non est taxata in iure
non in fligitur sicut quondam vel si
ca esset taxata. e vel nulla
possit sive pena pecuniaria ind
b. si indeat melius posset corrigi
delinquens per illa pena quam per alia
fine in corrigendo sive in conquirendo
hoc solum videtur accipi ut ita hominis
corrigatur xxxvi. q. iiii. per de si.
in ca. aut si inferebat iudices
pecuniariam ut sibi retineret et
hoc non de fieri nisi talis pro est esse
fisci vel in salubrem menorum
esse expede. e. de mo. muletarum
lege muletarum //
130 ¶ Et victum victori in expensis
condempnandum de pe. calumpniam
de pe. cum olim. e. de iudi
expensis iii. q. iii. si quod fieri
e. de sup. et li. xx. l. ii e.
de aduo diu. iudi. l. i. e.
de refec. et sup. l. i. l. x.
¶ Cont. quod non teneatur victus
victori nisi probetur malitiose
litem nouisse. ut in illa
de e calumpniam. i. q. vult
sitrimes. e. de iudi. cum quis
temere ist de pen. li. i. aut
in pri. de litigiosis ad excludendam. ii. q. iii. p. indud
¶ Solo quidam dicunt victum
non condempnandum nisi malitiose
litem mouisse probetur ut in contrario
parte posito z magis communis cum
lite. presumatur iuste mouisse
ex quo iurat de calumpnia
ut in illa sicut vero e
quod indistincte sit condempnandus
victus in expensis. et presumatur
litem malitiose mouisse. e.
de aduo diu. iudi. li. prima solo
victor in ea cum apponitur fit
condempnatio expensarum ut ii. q.
vi. omnino. ler.
131 ¶ Et excusatur eum qui allegat
causam per iuste te de sen. ex si
nemo ab. i. q. i. si quis apparet
l. d. quantum xxxvi. q. ii.
in l. vi. q. iii. ordinatores
ff. de sponsa. cum de n. e. de locati.
per sess. epiton. lxxxvi. c.
conspicuis ¶ Cont. in q. ix
iudices ff. de pluribus iudic.
in si de. le. f. qui ius ¶ Solo
cum ignorantia allegat ea
probat sed quod aut de ignoranciam
probari sic intelligitur ignoranciam

autem pbat' ex eo solo quod non
pbat' contrarium. e. qui nulli
non possint. sup. sinis l. xo.
ul purramentum illius qui
dicit se ignorasse. quia
tam e ignorantia penes eum
sic non possit alit' probari

Expliciunt Brocarda iuris canonici Bartholomei Brixiensis etc.

·Missa· Missa dicitur a bemittendo transmissum
dimittendo. ul dicitur missa. quia hostia
missa e tunc commemoratio fit i illo.
Vn dicitur/ ipse missa e i. sequimini
hostia que e ad celestia tendentes ps
cam. ul quia missus celestis venit
ad consecrandum corpus dominicum pp
ad altare celeste defert' hostia. Vn
dicitur iste missa e ¶ Corona e signaculum
quo signant' etia i pte sicut ministri
dum ¶ ordo est signaculum quoddam
cum quo confer' ordinato ptas et
officium. officium e congruus actus cuiuslibet
psone. sm instituta patrum. Unitas
cum capitis. e eminencia intus deum
data e revelata nt ¶ Clericum cum
sciens non ignarum ee d3 ¶ Conducit'
etia clericia capill usque ad auricula quod
sm. s. oculorum 2 aurium ut inutia in
corde. et ope pullulantia decisant'
prudencia. ne ad audiendum vbum dei
et intellige que. spediat' incut pf
fuat' deinde reddit' in speciem
corona. hostialius ecorcista. ut dr
pellendum iam hoz mali demonis
. lector ad illuminandum intellectum Ac
olitus ad implendum affectum ¶ exorciste
aut de gito i latio admirantes ul
in corpantes vidi' lectores allegentes
ff psalte appalinis d'ist diminuta
emendatum e dux. s. dis decipiendi
fam 2 h' pinta iis alternis. i d lo
casti. dis pactum 2 h' excusat de hoc
dicitur de usu. sup eo. etc.
Decies dene faciunt centum decies centum
faciunt mille. quilia faciunt ffictum
legione dene legiones faciunt vnum
monces. dene monces faciunt phala
gam dene phalange faciunt vnum

cuneum decem cunei faciunt vnum cetum
dene cetus faciunt vnum chorum dene chori
faciunt vnum agmen dene agmina faciunt
vnam caternam decem caterne fa
ciunt vna turbam ¶ Nota decies decem
turbe angelorum cum lucifero lapsi sunt
de celo. Item quod unoquoque demone ul
agelo de celo lapso decem aie 2 dic
reddere debent in celum de isto in de.
Glo. ar. de q. d n. hij. dns. q magist
ho et dicit ysidorum in libro bonorum
angelorum quod hoc indicio dei constat
ita not archidiaconus ibidem etc.
Minus recusante indice iudex pt
exige in cautum ab oppte ut malitiose
non apponat 2 iudex quod non prexptu
demere ca. c. penulti. l. vj. qui dt
quod pt quia quod indices ptati pmittit'
etc. de of. de le. consuluit Io. An. ibid
in novella. tz oppositum si iudex
habeat aliquam suspicionem gt' oppositum
de textu de officio delegati suspicionis
vbi dicitur quod arbitri recusatores e tenendi
tor arbitris vnum dicit de ple. hec
autem quecumque de aio ffomentis
Item appello 2 recusatio pi passu
ambulat illius vnum sunt inde de officio
dele si d vnum i ult glo. Iste non
obstat cum cum penitum de appellationibus
l. vj. qui hoc pro recusationem non co
sentit in eum tamquam iudice si cum
sunt de clarit ¶ In legenda de beato
Carolo. magno legi' ut ptr quiter
ad locum que aquis grani ab aquarum
calidarum adaptacione venit ut ibi
solito more venandi cum grege sed p
plexione silvarum errore quorundam vias
a sociis sequestratus i venit ternas ca
lidarum fontem et palatium vbi r. pe
q. quidam Graciam vnus de romanis
principibus sm veronis 2 agrippe apud
construxerat quod longa vetustate de
sita et demolita fruteta quaeque et
sentibus occupata ut romanum
sede equi incidit in quo sedi sint
saltem virtus aquarum calidarum percepit
et repertis//
Signum crucis tribus digitis exprimendum

est qua subtracte trinitatis i principium
de quo dicit propheta qui appendit tribus
digitis molem terre ita quod a superiori descen
dat i fenus et ad extra trasferat insi
nistram secundum linco. et de hoc d. q. d. v.
ingressus archidyaconus de hi i canone.
contra xvi d. et ibidem super glo. penultima
i verbo salomoe et add. sapie xvij. sed
iste liber inter apocrypha deputatur secundum hugo
ne et notatur xvi d. c. s. Sucada glo. i
fine. addit preterea dicitur secundum jo damascenum
quod otto sunt cause quare crescit sit ordinate
et fideles versus oriente. Prima e quia
cum illa parte e nobis inicium adiungit oz
lucis que omnibus grata est et dulcis
contra ei xi. dulce lumen et delectabile
inde solem sed e quod cogitat parte plata
paradysi a quo erecti et captivati sumus
et ad illum locum aspiramus per similitudinem
figurati Gen. ij. plantavit eum dominus
paradysum i eden. i. i deliciis ad ortum
Tercia e quia tribus juda ceteris hostibus
cogitat parte et tabernaculi defensione locum
sunt sue mansionis. Num. ii c. alibi
ij. ad oriente judas figet tabernaculum
ita. et nos ad defensione tabernaculi
veri i. cordis et anime ex parte adorare
debemus. Quarta e ratione nominis
quia nomen vivum e oriens zach. vj.
oriens e nomen eius. Quinta est
ratione eius crucifixoris quia ex parte
orientis fuit crucifixus. Sexta quia versus
oriente erat sexta ratione eius
ascensionis quia ascendit i monte
oliveti ad oriente zach. vj. Stabunt
pedes eius super monte oliveti ad
orientem. Septima e ratione adventus
eius ad iudicium s. versus orientem.
Act. p. o. Sic veniet quemadmodum vidistis
eum euntem in celum. Mt. xxiiij. Sicut
enim fulgor exit ab oriente et apparet
usque ad occidentem sic erit adventus
filii hominis. Octava sic erat ex or
dinum apte ordinationis qui ora
verunt ad oriente tum post a tepore
domini vertere i gentes et ado
rabant ad orientem usque pentecoste
costen archidyaconus i rosario

loco predicto et Wilhelmus
in clementis de reli. et ve. sanctorum
Nota pena potest esse sine
sanguine sed supplicium non vel
dicit quod supplicium dicitur propter
eum quis ita dampnatur quod bona
eius consumantur i publica re
digant. xi. q. Archidyaconus
apocrypha dicitur absconditum
et hoc duobus modis vel quia
non sumus certi de auctore quo
tum alii recipiunt illa scripta
vel quando dubitatur de veritate
scripture quos tamen non de
recipi. sed inter apocrypha numerantur
de quo nota i c. canones xvi. d.
i glo. ij.
De preceptis moralibus mistici
cerimoniis ei est i repetitione
c. cu. tanto de consue. Est
autem preceptum iudiciale de
quo non facit ibi mentione
ut qui furatur ovem reddat
quadruplum et illud hodie
non servatur nisi i aliqua pro
vincia renovaretur per illum
qui legem facere posset
Nota quod papa potest committere
symoniam quia non e dominus
bonorum ecclesiarum sed dispensator
et in kar. d. qui hoc notat per
tho. xij. d. c. i. 2 vi. glo. vn
dinarium lxxx. d. si quis
precaniam.
Nota judex dicitur alii supplere de iure
quod de facto de iure. s. quod allegatur
una lex dicens illa lex est facit
contra nos et hoc e publicatum ex
parte tacente. adversa Aliquando
supplere dicitur de facto. s. quod excepto
sua de exceptione vel eius filio et hic
sibi e licitum nisi in tribus casibus. s.
exceptione que videtur in vicinum dic
vide de exceptione exceptio cum repelle
per parte et non competente 2o
i publica utilitate. s. repellendo inutile
et turpe quare e contra utilitate. Tercio
quod sibi constat de facto tamquam iudicii
sed non tamquam sibi cetera alias unde per
iudex supplere de facto etc.

Incipiunt constitutiones sancte ... per dominum Jo. pp. xxii.
Constitutio electis quod ultimus mora fecerit etc. va
cantis ... preiudicium ... anno ... in civitate
Lugdunensi anno ... in kal. octobris etc.

Ad onus apostolice servitu
tis superna dispositione
vocati ambiguitates
ex quibus possent ecclesiis dampno ·2·
sa provenire dispendia tollere cu
pientes de potestatis plenitudine
ac fratrum nostrorum consilio ordi
namus quod quibuscumque electis qui
ad sedem apostolicam venire vel
~~m~~ mittere tenebantur ac ipsorum
electorum nunciis instructoribus veni
endo ad sedem ipsam et prose
quendo ipsa sede vacante ut non in
tate finaverunt tempora a canonibus
instituta divinis putatur assint
in civitate Lugdunensi ut fuit anni
mon in kal. Octobris ubicumque
interim sede vacante morarum
~~...~~ fecerit nullum temporis
seu eorum iuri preiudicium commod
interim fieri ubilibet generaliter eorum
prima dicta electores ... quo
non obstante proinde fuerint
... ac si apud sedem apostolicam
mora contraxissent non obstanti
bus predecessorum nostrorum constitu
tionibus quibuscumque cum quibus quo
ad alia nullatenus volumus preiudi
cium generari. Nulli ergo etc.
nostre ordinationis infringere
et cetera. Datum Lugd. viii idus
Septembris Anno primo.

Revocat constitutiones factas de tornamentis et absol
vuntur illi qui ... in sententias incurrerunt

Quia in futurorum eventibus
sic humani fallitur incerti
tudo iudicii ut quod quandoque proba
bili et tunc in eodem attenta
consideratione utile putatur reperi
ri dampnosum quandoque contingit
nos interdum quod consulte statu
imus posterioris inspectione iudicii
consultius revocare. Sane
felicis recordationis Clemens
pp. v. predecessor noster attendens quod si
dicens generale passagium in
concilio Vien. pro terre sancte sub
sidio salubriter ordinatum per
tornamenta et hastiludia seu
iustas non leviter impediri cum
quod frequenter sit ipsius passagii
negotium prosecuturis ... consumun
tur quod ad eius prosecutionem ne
gotii efficiantur impotentes cum
quod interdum quam plures actus
assumptione ... ab aliis
abstinere contendentibus erubescunt
tornamenta ipsa et hastilu
dia nec non iustas in regnis Fra
ncie Anglie et Alemanie ac
aliis nonnullis provinciis in quibus
ea consuevere frequentius exer[ceri]

specia[r] ut dixit insaciencie
ca vel aliud eis prestantes ope
consilium vel consensum et illorum
etiam interiorum locis vel distric
tibus fecerint non prohibentes (?)
tunc possent et illorum predecessores
ac illa incidentibus sentenciis (?) et
pierunt vel incurrerunt quamo
dolibet contentas (?) tam eisdem (?) ep
scopis (?) comitis et militibus (?) uti
dicti sentenciis promulgandis abso
lucionem ab excommunicatione huiusmodi pre
quam in mortis articulo sedi apostolice
reservatam. ¶ Verum quia sicud in
tellexim[us] prefatum huiusmodi per
tum [illegible] ingeritur et proxi
mam (?) negocio dicti passagii
derogatur quia non vult militare
cingulo abstinet quare vacare
milicie intendit prout (?) presertim ipsius
patre non permittunt preter quod proci (?)
neos et voluntarios ad terre
sancte subsidium in regnis
eisdem contigit pauciores
solito reperiri nos dilec
ti filii nobilis viri phi
lippi clare memorie regis
francie regina francie et
navarre regentis et aliorum
de domo regia nec non plurium
magnatum et nobilium tam de
regno francie quam aliunde

considerantes premissa distinctam (?)
repetita supplicationis instancia
super hiis nobis exhibita (?) et et
dictis prefatis premissorum supplica
tionibus inclinati et ducti eo
considerationibus ante dictis et concensu (?)
etiam racionabiliter aliis in favore (?)
rerum sepe fati negocii terre sancte
tum morem capitulo (?) revocamus
eos qui post condicionem tornea
mentorum seu hastiludiorum prout (?)
huiusmodi sentencias incurrerunt absol
ventes ab illis et omnes eis qui sic li
gati vel irretiti (?) preter ea mitigandis (?)
divina celebrarunt officia super
irregularitate inde contracta auctoritate
apostolica dispensantes. Datum lugduni xvi
kl. octobris anno primo.

Ne tractatus fratrum minorum sub nomine procuratoris ecclesie
aliquid et mobilia petat ad ea sancta (?) etc. sicut apostolica sede [illegible]

-3- Ad conditorem canonum
non est dubium pertinere cu
statuta a se vel predeces
soribus suis edita ab esse per
pit potest quam prodesse nec vi
tetur valeat providere. Cum igitur
quidam fe[licis] re[cordationis] nicolaus papa predecessor
noster attendens professores ordinis
confessoris beati videlicet francisci
regula continetur quod nichil sibi
approprient nec domum nec locum
neque rem aliquam sine dominis

professionis ac considerantes dili-
genter quod pie recordacionis
Gregorius papa .IX. et non nullos alios
predecessores eiusdem fuerat de-
claratum quod dicte regule tam
spirituali quam in quantum nos considera-
vimus attendens non nullas
fratribus ipsis debere imponere
tes eisdem quod ubilibet declaratos
huiusmodi observabat prout ex consi-
deratis omnia que premissas fratres
oblatrandum claudere ac professo-
rum ipsorum conscientiis providere intendit
ac ordinavit et sanxit omnium
utensilium et librorum rerum quoque
mobilium et presencium et eciam fu-
turorum eciam domorum quoque et oratoriorum
ac cimiteriorum tam presencium quam fu-
turorum nec non et aliarum rerum
et elemosinis dictis et ob-
latarum seu concessarum dictis
fratribus in quibus tamen offerentes
seu concedentes ipsa nichil
in ipsis sibi duxerint reservandum
proprietatem et dominium plene ac
libere ad se et romana ecclesia
pertinere ipsa nisi respicientes ac
ante dictum eciam simplici
usu facti duntaxat in rebus
et bonis huiusmodi reservato fratribus
antedictis et quia non nunquam li-
bros et alia mobilia supradicta
emendi et conpedit seu ac-

quirendi fratribus ipsis in eadem
ordinacione concessit ut res ipsas
cum rebus aliis quarum usu
liceret licet ipsis fratribus dummo-
do generalis ministri provincialium ministrorum
conventum vel domicilium cuius in-
tenderet possent libere commu-
tare etc. Et quia fratribus ipsis
pecunias per se vel per alium recipe-
re ipsorum regula districtius interdicit
noluit et concessit quod si vendi
contingeret res mobiles an-
dictas precio estimato quod huiusmodi
precium per procuratorem dicti
apostolica sede vel cardinali
gubernatore eiusdem ordinis
deputandum per procuratorem
eundem in rerum licita necessitatis
eciam premissis eiusdem ordinis
fratribus conpendendum hoc
adiecto quod possent de vilibus
rebus mobilibus vel parvum
valentibus ipsi fratres pietatis
seu devocionis intuitu vel
pro alia honesta causa et vo. li-
obtenta tamen super hoc superiorum
suorum licencia mediante vel quod dicti
ordine ordinare. Circa quam
aute pia consideratione maior
predecessor noster ordinavit super
dicta illa dicto ordini estimans
profuturam ipsa tamen attento modo
uteretur super ipsas ac dicte etc.

subsecuta pacca et ipsi non
profuisse sed postquam tam ipsis fra
tribus quam multis aliis obseruis
se subsequens magistrorum
experiencia nos... declarans
se ipsis quidem fratribus quan
tum ad statum perfectionis nequa
quam profuit reseruacio dominii
supradicta tamen cum perfectio vite
sancte precipue consistat
in tali [illegible] consistat quod ab apostolo
perfectionis vinculum et quod unit
seu iungit aliquatenus in via ho
minem suo fini ad quam post
temptum bonorum temporalium et ipsorum
expropriacionem via disponit pro hoc
precipue quod sollicitudo circa tempora
lia in adquirendo conseruando
et dispendendo confungit et plerosque
ab actu caritatis retrahit ac
putatur. Restat quod si sollicitudo
cadit postquam et proprietatem huiusmodi que
ante ipsum in erat prouenerit
ad perfectionem quomodo talis expropria
cio valeat nil confert constat
autem quod post ordinacionem predictam
non fuit minor adquirendi ac
conseruandi bona predicta in
condicione et grauior minus sollicitudinis
quam ante illa fuerat fratres ipsi
quamquam sint religiosi mediantes
aliis [illegible] aliqua in qua adhuc
non utique profuit dictis fratribus

ordinacio supradicta quia adhuc
quod spectat tali dominii separa
cionis dici valeat quod fratres
ipsas tamen illas quas tamen sciunt
dominio obtinent licet esset predict
in predictis dominiis vero ipsis
fratribus offerri seu conferri aut
alias obuenire contigerit quarum
tamen usum fratribus habere liberum ordini
vel fratribus antedictis usum facti
simplici predictis fratribus reseruato
uisse. Et romana ecclesia quod etiam re
cipiendum duxit ac libere pri
uerit dederunt ut supra est expres
sum attento tamen temporis statum vite
dicti ordinis et eius effectu ac pri
uacio tali medium ipsum romane
ecclesie subsecuta non ipse usque
fratrum dicti ordinis sed postquam romane
ecclesie dominium et iuris. Quibus
eciam simpliciter usuarii dici po
terit aut vero usuaria licet
permutare vendere ac donare
procul dubio est natura ipsius
nec noscitur non ad usuarium
pertinere quod tamen dicti fratribus mobi
libus antedictis faciunt fratres
ipsi quod ante dominium romane ec
clesie reseruatum sunt tenuisse
dicit conclusio preterea quod consilio eius
dominii ecclesie temporale obuenit habere
temporis comodum vel specie quod ob
uenire debet in fratrum tamen non tercio

reservatis ut fecit ipsorum fuerit
quod ad quecumque alium quam ad
fratres dictorum rerum pervenire con
pendia quod procul dubio modis
utendi fratrum ipsorum et romane
ecclesie subsecuta paulo eiusdem
declarat et quod tali intentione sint
ordinatis et concessit patet quod illarum
rerum quas ecclesia romana dominium dun
taxat retinuit quarum usum
fratribus licet sive ordine vel fratribus
credentibus tali ante dominii retentione
re impetrata ac spe in futurum
quomodo denudati quoad
paupertatem temporalem quam altiorem
pre mendicantibus aliis in quantum spectat
fratribus quod mendicant dicti fratres
paupertatem non efficiat nam sine
Quod ante quam ad res quarum usu
consumitur non sunt tenendi usu
fratres ipsi concedentibus
liquet satis dicta sequendo
quod in talibus rebus usus
iuris vel facti separatus a proprietate
rei seu dominio possit consti
tui repugnat iuri et ab
inat rationi ut predecessoris
nostri predicta fuisse videtur in
tenta ratione talium bonorum
dominium reservans. Quamvis eam
sane mentis eidem patet quod
intento sunt tanti prius unius

cui seu taxati ad frustri pa
nibus et aliorum usu consumptibi
lium que sepe fratribus ipsis ad
consumendum eius [illegible] conferunt :
dominium retinere ecclesie et usum
fratribus relinquere perfecto probabi
le non videtur propter eorum
bonorum duntaxat dominium
proprietate ecclesie reservavit quorum
simpliciter usus fratribus pertinet sicut ad
fratres dicti ordinis quod nequa
quam sicut in rebus usu consump
tibilibus reperiri in quibus nec
ius utendi nec usus facti se
parata a proprietate seu dominio
potest constitui vel haberi et quod de
talibus rebus non intellexit
evidenter ostendit dum videt
legi directi non posse usum fructum
ita a dominio proprietatis separari ne
dum dominus proprietatis absque dicte usum
inutile reddere quod quidam lex
de rebus illis intelligi quarum
penes unum usus rei et penes
alium dominium possit licite ut lex
le Romane quod nequaquam in rebus
usu consumptibilibus potest cum in
illis per usum vel abusum usuarii
substantia tali rei esse desinat
et per quos proprietas etiam inutili
lis non subsistat cum eius usu
fructus sint cum eis procul constitutus :

q(uia) s(er)vitus d(icitu)r p(er)sonal(is) ⁊ p(er) quo
reales competit actores nichil
sit aliud q(uam) i(us) utendi ut usus
q(ui) etiam p(er)sonalis e(st) s(er)vitus sit
aliud q(uam) ius tm̄ utendi reb(us)
alienis salua rei s(ubstanti)a id est
ius percipiendi fructus ⁊ uti
litatem aliam in toto vel p(ar)te
suo nomine q(ui) possunt (com)ode
i(n) qua usufructus seu co(n)
stitut(us) p(er)venire p(ro)p(ter) q(uod) p(ro)p(ri)etas
r(e)putat(ur) in utile aqua p(er)petua
usufructus seu usus constitui
in reb(us) corp(or)ib(us) ip(s)is sterilib(us)
usufructuario seu usua
rio nulla possit utilitas p(er)
venire p(ate)z q(uia) ad h(oc) q(uod) talis usu
fructus vel usus in re aliqua
constitui valeat req(ui)r(itur) q(uod) ex
re illa possit fructus vel uti
litas al(iqu)a salua ip(s)ius rei s(ubstanti)a
ad fructuarium vel usuarium p(er)
venire q(uia) si nulla ad ip(s)os pos
set (com)ode ip(s)a utilitas salua
rei s(ubstanti)a p(er)venire quales
res constat usu esse consump
tibiles nequaq(uam) posset a
reb(us) ip(s)is tamq(uam) usufructus
vel usus constitui vel aliquo
q(uam) (con)stitui adhuc ut ius ute
ndi q(uia) ut e(st) ius d(icitu)r ut s(er)vitus
p(er)sonal(is) ⁊z nec ius p(er)sonale
p(er) quo reales actores non com
petit i(n) reb(us) talib(us) vel reb(us)
ip(s)is utendi pot(est) constitui vel
(con)stitui cu(m) (con)t(ra)rius tale (con)gruat
q(uia) (com)ode ip(s)a q(ue) ad utendum
(con)cedit(ur) t(a)li mo(do) ad usuarium
p(er)venire posset utilitas a
qua actu usu p(er)maneat usu
a(m) s(ubstanti)a salua rei q(uia) nequaq(uam)
fit fru(ctus) ad ip(s)um fit p(er)cipi reb(us)
usu (con)sumptibilibus ⁊ p(er)m(ane)ri
reb(us) ut p(re)missu(m) usus q(ui) ut
e(st) s(er)vitus ut p(ro) illo (com)petit
ius utendi in talib(us) reb(us)
fit (con)stitui vel (con)stitui cu(m) ei(us) uti
r(e) re aliqua ut sit aliud p(ro)p(ter)
qua fructus rei seu utilitate
alia insolidu(m) vel p(ro) p(ar)te uti
p(ro)p(ter) qui (com)oda possunt salua
rei s(ubstanti)a p(er)venire restat q(uia)
re illa q(uia) uti quis nequeat
(com)oda ei(us) salua s(ubstanti)a nulla
p(er)venire fit utilitas quales
res usu (con)sumptibiles esse (con)stat
(con)seq(ue)ns p(ate)z q(uia) ut usus q(ui) e(st) s(er)
vitus p(er)sonalis ut ius ute
ndi q(uia) non e(st) s(er)vitus s(ed) nec ius
p(er)sonale ut actus ip(s)e utendi
sine re aliquo i(n) reb(us) usu
(con)sumptib(us) p(ote)rit (con)stitui vel (con)stitui
cu(m) (com)ib(us) p(re)missor(um) q(uia) (com)ode ip(s)a

salua vel spa possit huius ius
vtendi quore ipa vtilitas aliq
puenire q vtiqz nequit i rebus
nequid vsu consumptibilibz re
perii nec obuiat supradictis quide
pre. m. i ordinatore p dicta
etia illorum qz adminte sustenta
tom ptinet ℞ z romane ecce
dominium resuiauit tz eum dixiz
ille dna taxat dz intelligi qz
vsu no sunt consumptibilia sine
quibus humana vita no est
sustentata q vtiqz no sunt pau
tei = licet aute i rebz vsuq=
sumptibz nec ius vtendi nec ipm
vti possint constitui vel huiri ipis
ty pertit ius abuti. abuti at
dm tertia dr rebus vsu consump
tibilibz preter consumpc sm q
ei opponit quod e vti vti q
dem presupponit q tn vsu sal
na vel spa maneat s abuti
corrigat q tn actus huius vti spa
consuma tn abuti nichil aliud
qua q vtz vsus vti includat
ma ipe possit dici licz at qs
re vsu li absqz iure vtendi
aliquo vti possit ipm tamen
vti etia iure tali absqz iure
vtendi separato a dominio at q
meta nec ab aliquo pt constitui
nec a quoq huiri z q tal vsus
constitui nequeat euidenter pz q
vsu ab constituere q sim no e

nec ad se ptinet neq pot hz
mi dni illud dici possit a
q sit suu actus at ipe vte
di ad vtente ptinet inquantum quibus
suorum actuum pro libero arbitrio
z volute dns dr tn post illos
cedere no valeat vel etia cede
re no actus ipe vtendi ad eu
ptinet q concedit alij q iure
sua actu illu valeat exercere
q vtiqz nichil e aliud q q ac
tu suu adversus concedentis
ad actu suu vtens valeat
applicare sicud qui equm suu
alteri comodat no actu
equitandi concedit comodatario
s q actu illu i equo suo va
leat exercere q no e vtique
actu vtendi simpliciter concede
sine iure tn q concede nichil
sit aliud qua concede ius vte
di separatu a proprietate seu dominio
i rebus q vsu consumunt neque
constitui ut pz manifestius ex predictis
predicta q simplex vsus sine iure
vtendi a proprietate seu dominio
separa etia i iure visibili
huiri nequeat sic pluri si
eum possit huiri vsus tal
a aute actu ipm a i ipo
actu a p q completu actu huiusmodi
huiri comodat hic nequit
fieri euidenter pz q no e huiri
nequeat pt pz aute q actus

ipse tamquam contrarie a toto diu
contrarie aut postquam perfectus est in
rerum natura non est contingens se habe-
re quia licet nunc potest licet cum essent
ante actum ipsum quibus facul-
tatem illarum habeat contendi pro
hoc tamen actus ipse in rerum
natura nisi impotentia non consistit
tamen ante actus esse incipere ut ad
habeat quod ipse actus in rerum natura
sic potest dici licet de eo quod sit
fieri dici possit quod cum de actu
qui est nisi praeteriit vel futurus est
iam non est in rerum natura sed in memoria
vel apprehensione tantum est certe nisi
~~tamen~~ prout in memoria vel apprehensione
habere ~~est~~ nequaquam potest quia ad iusti-
tiam sit momentaneum seu instanta-
neum est quod utique magis intellectu
quam sensu percipi potest sed ut est
habere potuit nisi praemonito illo
seu instanti in quo sit potest dici
actum post actum completum. Sed si
concesso isto producta res aliquae
sint res ipse facta habere valeat
sensum tamen ipsum quod in transitu vel
in memoria prout superius dictum est
non habere potest ea si simul usus
absque iure utendi habere possunt
aliquo constat quod non iniustus
esse actus utendi huiusmodi reputa-
tur cum ille usus fuerit cui ius
non competat utendi talis ante

usus licet non iniustus ad perfectionem
status non pertinet ut perfectionem a-
qua adiecit. ¶ Sed sunt et repugnare
potius ac decet hic nostri mai-
ores. ¶ Quod ante iniustum usum
non iustum conditor canonis
fratribus ipsis intellexerit vel
mai nequaquam sed sapiens
aliquibus estimare pro minus quod de iusto
intellexerit contra potest evidenter
apparere quod in eadem ordinatione
tenetur addere quod illarum rerum
dumtaxat ius et ecclesia romana
recipiebat dominium quarum
usum fratribus licet habere fratribus
seu ordini ante dictas sub-
iungens inquilonis quarum rerum
usum omnibus habere debent fratres ipsi
quantum tamen ad usum facti absque
omni iure utendi simpliciter
actum nulla rerum ad fratres data
esse ostendit sic cum usui dicto
prout praedictis et premissis quare
permissa rerum distincto ad illum
usum facti potest esse concedendum ergo
ipsis competit fratribus ius utendi
quarumdam cum usus fratribus
ipsis praedictis concessit et qua-
rundam permissus contraria scilicet
quod usus facti de quo ordinatio
loquitur de tali intelligi debeat
qui iniustus sit non est praeterquam competat

ius utendi possit conditor ipse
canonis concepit evidenter et in
eadem ordinatione adiecerit quomodo
declaratus usus et consumptibilibus rebus
ipsis fratribus est concessus pro tam
in rebus consumptibilibus possit
usus constitui vel haberi nequaquam
simul ut ante habent sic post seu dominio
separatus usus huiusmodi possit dici
tamen pro talem usum in utendi actu
ac et in ipso actu et tamen ipso actu
res consumitur consumptio huiusmodi ac in ipsius
rei consistat habere nec premerci ipsius
consumptione esse valeat usus talis
Ex quo patet quod usus talis nec simul
nec separatus a dominio per dicti [?] com-
missus nec dari fratribus ipsius ordinis
to poterat nec potuit sed et occasio
nalis honoris satis sancte romane ecclesie
non bene decuit et decebit mi-
nus quod non prelate ecclesie derogatur
honoris periculum consistat enim in
foro ecclesiastico enim et seculari per
totum quod coram pedaneis iudi-
cibus plerumque pro fratribus prius
et vilibus contingit litigare sicut
tibi notum est fieri in occasione re-
tentionis dicti dominii omnis talis [illegible]
[illegible] occurrentes agendo vel
defendendo probatis huiusmodi nomine
romane ecclesie virtute cuiusdam privile-
gii [illegible]
predicte et concessi super hoc agite-
et quod continuus est [illegible]

tas huiusmodi vel totus in negotiare
dum in debite sed potius attribu-
ta procuratoribus talibus per privi-
legium eandem quod administratorum
bonorum premissorum dudum fuerat
non fuit ut sive quod etiam in
nota et in iniuria sancte romane eccle-
sie dubium predictis ordinis ad
ordinatio eiusdem ecclesie pre-
latis et rectoribus huiusmodi conste
nimium et molesta non sit
minus non sunt premissa pat
conste quod ipsis constat se op-
ponere sancte romane ecclesie quod ipsorum
tempus nostri et iniuria et tamen
ea agendo vel defendendo
litigare assidue vel [illegible] suis
sua quod tamen est illi fuerit tamen in
vel si dicti fratres predictis conste
ducant in pravis siquidem vel totus
prelatorum et rectorum diversarum pro-
vinciarum ad quos vicinia con-
tinent sed in summato quod quidem
fratres sua sua per procuratores
mihi defendere antedictis nos
itaque quod [illegible] tenere tenemur tolle-
re volunt in quolibet quod vitas nostre
sed in medio vicem tenemus eius
illa valentes misericordia dei ecclesie
non quod nos estimentur tibi sed quod
potius abusus premissi inspecti
nisi rite considerationis ac diutius
ac deliberatione cum fratribus
nostris [illegible] aliis perfecta

diligenti deum dignum arbitra-
tes tamen quorum professores dicti ordinis
non vivis tamen non prelatis actibus
sed operibus clarissimis virtute suffulti
perfectionis status ac altioris pau-
pertatis sibi prerogativa pre aliis
mendicantibus vendicare ac
nichilominus honori status sancte
romane ecclesie cuius obnubilari
possit gloria si tam perfecte prelatis
quam perfecta et ipsis famula-
tibus efficit et aliis scandali
maxime submisset dissimulando
illi occurrere consentiret ac in-
super volentes indempnitati pre-
latorum et rectorum saluti salubriter
super hoc providere volentes quod
in pastores sub pretextu seu pal-
lio talis doctrine temporalis validis
indi ac cumulandi tanta
bona quanta dicti fratres faciunt
nisi ac fomentum talis mal-
orum prebent conspiratione huius-
modi investire de suis mundis consi-
lio hoc audito et perfectius va-
lituo fratrum nostrorum qui in bonis que
in pastores consentiunt ut offerent
ac ac quolibet obvenire contigerit
fratribus seu ordini super dictis
certis oratoriis officiis et
habitatoribus ac vasis libris et
vestimentis divinis officiis
dedicatis vel dedicandis que
ad ipsos obvenient in futurum

ad quod se non extendat adeo in-
quietantia super dictam expresse quod con-
stitucionum istarum ad illa extendi
nolumus nullum ius seu dominium
aut actionem ordinarius predicte
seu eius ius alterum quam acquirere
predecessores nostri super hoc spe-
ciem sancte romane ecclesie acquirunt
sed quod ad hoc hactenus pertinere dicta
tenetur nos per non fas per hoc ante
in aliis quam aliisque dictis ordinatoribus
in bonis predictis ad dictam ecclesiam
pertinent vel pertinere quolibet pote-
rit vel debeant nullum eis preiu-
dicium nolumus sed illa sunt compo-
sitionis in tantum in malata sive
et quia felicis martini pape pre-
decessoris nostri dudum sanctam
quam administrationem bonorum premissorum
non competit ac ipsorum procuratores
esse quod vocant amicos et
custodibus dicti ordinis romane
ecclesie in mora ac vel aliis
molestum nostri et eis generaliter
districtius inhibemus ne dictis temporibus
procurandis petendis exige-
tibus de fodendis administrandis
bonis que in pastores fratribus vel
ordini predictis offerri vel conferri
seu ac obvenire contigerit quo-
modolibet acquirendis seu constitui-
tam nomine sancte romane ecclesie
preter nec occasione cuius nisi

privilegii cuiuscumque administracionem quo-
rumcumque bonorum que obuenire fra-
tribus ipsis uel ordini contigerit
in posterum in iudicio uel extra age-
do uel defendendo suppli-
canda uel alias quolibet assumere
uel contracte dicte etiam racione au-
deat nisi a sede apostolica spe-
ciali decernentes irritum et in-
ane si secus a quoquam in posterum
contigerit attemptari non obstanti-
bus quibuscumque privilegiis a
martino papa quarto predecessore uel aliis
predecessoribus nostris ipsis fratribus uel or-
dini sub quacumque forma uel ex-
pressione verborum concessis per que aut
dicti ordinis regule in aliquo
non intendimus derogare necnon
privilegiis fratribus ipsis seu eorum
ordini ab apostolica sede concessis
nisi dumtaxat quoad premissa
providimus aliquatenus concedere. ¶ Nulli
ergo omnino hominum liceat hanc pa-
ginam nostre statutorum voluntatis
reprobationis ~~et~~ et constitucionis consti-
tucionis et inhibicionis infringere
uel ei ausu temerario contraire
Si quis autem hoc attemptare presump-
serit indignacionem omnipotentis
dei et beatorum petri et pauli
apostolorum eius se noverit incursu-
rum Datum Avinione VI idus
decembris pontificatus nostri anno VIII

Recitant dubia contra duas decretales [illegible] universales
[illegible] in contracto veritate et tene[illegible]

Quia quorundam mentes
sic pater mendacii ob-
cecasse quod nostris constitucionibus quarum
una incipit ad conditorem
canonum alia vero cum inter
nonnullos utique tam cum fratribus
nostris sancte romane ecclesie cardinali-
bus quam cum multis archiepiscopis
et episcopis aliisque ecclesiarum prelatis
necnon et cum pluribus sacre
theologie magistris ac utriusque
iuris professoribus deliberacione
prehabita diligenti de gestis atque
de premissis fratrum nostrorum con-
silio promulgatis non absque multa
temeritate plectibili non sunt
detrahere et mentiri ac doctrinam
que continetur per falsas et sani-
as nos tamen per imitatos auribus
necnon doctrina pestifera simul
plenam animos labe facta ac
in sui erroris dampnum deduce-
re valeat de eorundem fratrum consilio
decrevimus super hoc salubriter
ut sequitur providere. Ad impug-
nandas autem constituciones
predictas sub scriptura tamen
hoc quia scripto visi sunt publice
sicut ceterum illud in quantum
quod prelatione sue in fide ac mori-
bus per diffinierunt romani
pontifices adeo immutabile per-
severat quod successor revocare

non licet in dubium vel questionem af-
firmare licet contra hereticos qui pertina-
citer potestatis ordinariam asserunt
secus esse in confirmatore ante
regule fratrum ordinis minorum
Honorius iij extra de [illegible] Innocentius iiij
Alexander iiij Nicholaus iij predecessores nostri
summorum pontificum scilicet vera asse-
runt tantummodo scilicet regula evangelica
Christi et apostolorum imitatur quod nichil
in hoc mundo scilicet proprium ut tamen
scilicet in rebus quibus utuntur habue-
runt nec usum facti habuisse addere
presumentes predictos summos
pontifices et multa concilia genera-
lia per clavem scientie diffinisse
paupertatem Christi et apostolorum con-
stituisse perfectionem et contemplationem
scilicet temporalium dominium tunc et nunc
dominium et sustentationem eorum in
solo et nudo usu facti etiam
constituisse concilia generalia intelligentes
de licuisse nec licere ipsorum
successoribus contra premissa
aliquid innovare predecessorum constitutiones
tunc non tamen [illegible] predicta contra
diffinitiones predecessorum predecessorum
nostrorum sicud asserunt diffi-
nierit Christus et apostoli in hiis
que habuerunt habuisse non tamen
simplicem usum facti scilicet ius fa-
ciendi de ipsis castigare ipsos
fecisse scriptura sacra testatur

primatem assertorum dicentium ipsos
ius habuisse nunc habuisse tamen actos
illorum fuisse concludat non ipsos
quod de Christo nec ipsas tamen dicere heresi
tamen de clavibus concludere satagunt
licet ipsa non licuisse decla-
rare ut statuit super dictam constitutionem
quia constitutio ad conditorem ca-
nonum quod diffinitiones predictas fratres
minores asserit non posse habere nec
aliqua similiter usu facti minimum sibi
concludere tenet ipsorum qui aut in
roma predicta permittit videlicet
quod illa que per clavem scientie in fide et
moribus in summis pontificibus
diffinita eorum successoribus revoca-
re non licet in dubium vel questionem
affirmare licet secus sit sicud
dicunt in hiis qua per clavem potestatis
per summos pontifices conduntur
prius sit questionem vitiati patet ex
sequentibus evidenter primo quod de
hiis illas qui tenent clavem
spiritualem nequaquam esse sicut
scilicet ligandi atque solvendi
potestatem patet asserere predictos
ponendo esse scientiam errasse
per quibus sacra clavis diffinitio
quod adversariis dicit clavis et
spiritualis potestas ligandi atque sol-
vendi quia sacerdotes ecclesiastici
dignos recipere et indignos
excludere de ecclesia arguo contra
quod claves desistit agimus.

i collacione sacerdotalis ordinis
conferunt constat aute quod ordictis
in sacerdotez scia certe non gst
est · Cm illos videtur quod scia non e
clauis sed potencia tm ligandi
atque soluendi debet dici clauis
Adhuc 2m illos qui ponunt vnam
clauem spiritualem esse sciaz et
sm illos qui auctorez dicunt
di int lepram et lepra esse
asserunt vnam clauem et aliaz
potestatem ligandi atque soluendi
noscuntur euidenter errasse suppo
nunt enim per clauem scien eciam
ea que fidei sunt et etiam posse
per constitucionem a qua diffi cida
nes aute que in sacerdotali
conferuntur ordine ad talia min
me extendunt aliter sequeretur
quod etiam premissa possent constitu
cones sacerdotales simplices
facere quod falsum est euidenter Si
aute intendit claues istas
extendere ad generalem potestatem
attributam beato petro pro se et
successoribus in persona eius
in commissione officij pastoralis
possunt utique videntur euidenter ipsis
omnia gessisse sm que pasto
ralis vniuersalis concernere cura
necessarium seu officium exposcunt
Adhuc clauis ipos etiam errasse
dicunt enim alium effectum habere
illa per quam per clauem scie et
alium illa qui per clauem pote
ac statuuntur supponentes quod
per clauem scie et quod per clauem
potestatis statui seu et diffiniri
quod euidenter est falsum per clauem enim
scie sine per auctoritate discernendi
seu cognoscendi int lepra
et lepra sicut ipam dixerunt
ee clauem nil aliud percipitur
illi cui datur clauis nisi auctoritas
cognoscendi ei aute cui datur
auctoritas decerne a qua cognoscendi
de illa diffiniendi non intelligi
esse data est restat quod
ad quem eius statuendum
seu eciam diffiniendum utique
clauis scilicet cognoscendi et diffi
niendi necesse requirit nec
quod soli clavi potestatis statuere competat
petat et in diffinire Et sicut
lumine materiale claui gemini
visu clauis materialis deligit
et cum quando tm absit obtinet scia
materialis lucis et sic saluatorem
in premissione clauium scia
beato petro contulisse videtur
expresse tm post illa immediate
subiungit et quodcumque ligaueris
super terram erit ligatum et in
celis et quodcumque solueris super
terram erit solutum et in celis

nulla de sua littera mentio
Quod autem subsequenter proponitur
in eodem predicta videlicet quod in
confirmacione et declaracione regule
fratrum minorum non ullorum predic-
torum videlicet Honorii iii Gregorii
ix Innocentii iiii Alexandri iiii
et Nicholai tercii in qua continetur
quod est vita ewangelica et ea superper-
fectio ibi in mundo visu fuit etiam
constituisse etiam propter processus ob-
servacioni veritati Honorius qui dictam pre-
fatam regulam absque declaracione
aliqua confirmavit nec minus confir-
macione de verbis predictis men-
tio aliqua non fit ut liquet per
omnibus confirmacionem huiusmodi intuenti
nec quibus de vita ewangelica fit
mentio in ipsa regula confirmata
ibi cum dicit hec est fratrum minorum
vita domini nostri ihesu christi sanctum
ewangelium observare vivendo
in obediencia sine proprio et in castitate
ex quibus verbis concludi non potest
quod propositum predictum verum ea que ipsi
in verbis predictis asserunt preveniunt
diffinita primo potest concludi
potius quod vita ewangelica quam christus
et apostoli tenuerunt hec ratio
aliqua non concluditur sine
proprio omnino non exigat quod sit
vivere nichil habentes in communi

in declaracionibus quas quarum Innocencii et
Alexandri predictorum qui eandem regulam
absque confirmacione alia declaraverunt
Sic ulla prorsus fit mentio de
predictis primo per eas evidenter osten-
ditur eorum quod licet ipsis fra-
tribus usum necessarium adipisci ordine
pertinere quam in sua declaracione quam
Nicholaus tercius inseruit que sentencia
dicitur quod nec in speciali nec in commu-
ni dicunt hec proprietatem sed utensilium
librorum et rerum mobilium quas
licet hic ordo usum habeat
et fratres etiam quam generalis minister
et provincialis ordinandum duxerint
huiusmodi utantur Innocencius autem talem
prefatis in suis declaracionibus sic
dixerunt dicitur insuper quod nec
in ipsa regula continetur expresse quod
fratres nichil sibi appropriant nec domum
neque locum neque aliam rem quod nec
in communi nec in speciali dicunt proprietatem
hec sed locorum et domorum et utensi-
lium et librorum et eorum quod licet hic
ordo usum habeat et fratres etiam quam
generalis et provincialis ministri
ordinandum duxerint huiusmodi utan-
tur cum dicat in declaracionibus
supradictis quod ordo usum rerum habeat
~~et fratres etiam quam generalis~~ premissarum
ad usum sumere necesse est referre
sunt quedam que singulorum sunt
propria vocatum exigunt et requirunt

ordo autem vel persona non est
sed reputativa et ymaginaria po-
tius est censenda quae que
sit sed vere convenire nequeunt hu-
ic possunt congrue que sunt
sunt. Adhuc licet declaratio
inclusis in predicta contineat quod secu-
lares sunt illi sancte regule professores
quam evvangelica fundatorum eloquia vite
christi roborant ac fundatorum
ecclesie militantis apostolorum eius sanctis
moribus actibus firmantur et post
in eadem declaratione subiungitur quod
abdicatio proprietatis omnium rerum tam
in speciali quam etiam in communi propter deum
meritoria est et sancta quam et christus viam
perfectionis ostendens verbo docuit et
exemplo firmavit primi fundato-
res militantis ecclesie prout ab
ipso fonte hauserant volentes
perfecte perfectionis ac vite ipsorum
alienos direxerunt corrivis [?] in
predictis nequaquam potest colligi
quod perfecti predecessores nostri inclusis [?] in
tenentur sunt dicere quod dicta regula
quia ad omnia que continentur in ea
evvangelica fundatorum eloquia ac vite
christi roboratur exemplo necnon quod apostolorum
vita et actibus sit firmata
constat enim nullatenus contineri in
dicta regula quod necessario christus verbo do-
cuit nec exemplo firmavit ut

potest quod precipit conditor regule
fratribus utique ut nullomodo de-
narios vel pecuniam recipiant
per se vel per interpositam personam nec
non et de multis aliis contentis
in dicta regula que utique nec christus
nec apostoli verbo docuerunt nec
firmaverunt exemplo nec ob-
stat quod christus preter pecuniam
apostolis et discipulis dum ad
predicandum mitteret interdixit
quia tamen antequam eos mitteret ipsis
fuisse legimus interdictum quod quia
post redditum pecuniam portaverunt
in pluribus locis evvangelica veritas et
apostolica dicta testantur. Preterea
Augustinus dicit expresse quod id non
fuit preceptum sed potestas recipi-
endi victum aliquibus quos predica-
bat evangelium quia servare apostolis
licuit vel etiam non servare. Ceterum [?] ip-
so [?] predecessor noster inclusis [?] quod ad
consilia tria notata sunt in ~~[illegible]~~
abdicationem vivere et sine proprio et
in castitate ac alia si qua evvangelio
reperiantur expressa in dicta regula
intelligasse [?] dicere inde clare predicta
quod utique declarationibus nostris in
nullo obviat super dictis adhuc
non aliter ipsum dixisse sustinere
christum et apostolos eius in solo et
medio sunt consilia consumpsisse [?] vitam sanctam [?]

simplici quo ad christum et apostolos
nulla perfectius potest inveniri nicolaus
in sua declaratione fecit mentionem
ymmo sensisse satis videtur expresse
quod nichil aliud a proprietate habuisse
potuerunt nisi de sola abdicatione
proprietatis non iuris alicuius in prefata
declaratione quamvis ad ipsos atti
net mencio hic adiungit idem
nicolaus potest inveniri videtur sensisse
quod christus et apostoli eciam quo ad proprietatem
habuerunt aliquid in communi tamen cum
in sua declaratione predicta verba declarans
dictatorie proprietatis dixisset videns
alibi tamen veritate que habet de loculis
quos christus habuisse in ewangelio
legitur pateat si statim quod sequitur
subiunxerit ut hijs expressius pateret
asserit quod in decretali domini loculos
habuisse ita sit ipse christus cuius
perfecta sunt opera in suis via perfectionis
docuit quod in [illegible] infirmorum
et perfectionibus condescendentes et
viam perfectionis extolleret et
in perfectorum infirmitatibus non
dampnaret et infirmorum perfectorum
christum asserit in loculis suscepi
sse alios impotentes
habere de loculis sumpsit alicubi in
intellexisse christum ad proprietatem
loculos habuisse et proprietatem sibi di
cere christum in loculis habuisse
tum hic non simpliciter propter
sancti sui dicentur qui persona
infirmorum ipsos habuit loculos
cum hijs cum perfectis et communicavit
hic simpliciter ipse sancti et quia
propter quos infirmos istos loculos
habuit dominus cuius domini instituere
indecentes videtur de... licet dominus
loculis a fidelibus oblata conservans
et pauperum necessitatibus et aliis
indigentibus tribuebat hic se
fuisse hic ut hic scilicet in communi et quia
ad proprietatem aliqua derogat minime
domini gratie vero predicte altissime.
paupertati quam in quadam sua decre
tali expresse fratres predicatores
et minores in altissima paupertate
christi pauperi famulari et tamen
~~predicatores~~ consistat ipsos pre
dicatores in communi eciam quo ad proprietatem
aliqua quod eorum vite et statui non
repugnat habere eciam aliquos predic
ut perfectius in quorum libera
tenuit statum predicatorum et minorum
adiutum ut cum perfecisse in quo alii
decedens fratribus quod sequitur subiunxit
tamen insuper vero fratres circa pro
prium reliquerunt omnia vite
subsidia mendicantes christum
imitari perfectorum circa tamen apostolos
autem proprium quod ostendunt apparet
eos non solum in statum aliquorum
esse hic eciam perfectorum et proprie
religionis observantia quod quidem

317.

159

ipsius perfectionis evangelice tenet for-
mam in eo quod retribucionis premio p-
recellentem gloriam promereri videtur
compossidere dicitur prelatos christi pau-
perem imitari ipsos quod perfectionem
evangelicam amplexari, et in statu
consistere perfectorum quam quod ipsorum reli-
gionis observancia perfectionis
evangelice tenet formam et hiis con-
stat ipsas habere posse. Et quo-
ad proprietatem a qua minorum eorum regula
in toto non abstat quod dicunt summos
alios celestium v. prelatos nimium
dixisti altam paupertatem
esse habere pauca propter deum al-
tiorem que nulla habet propria tamen habet
in communi altissimam que nichil habet
in hoc mundo nec in proprio nec in
communi dicimus quod quamvis quod dixerit
non ut sic sed ut sic p. decreta
thapsia in quadam postilla sua
quae dicta premissorum summorum
pontificum sunt ei merita perfecta
dicit etiam quod apostolus de tali al-
tissima loquitur paupertate dicens
et altissima paupertas eorum ab-
undavit in divicias simpli-
citatis eorum quod evidenter est falsum
quia ibi loquitur de paupertate
macedonum quae etiam in specialibus
bona temporalia obtinebat de
quibus apostolus asserit quod super

vires suas miserat elemosi-
nas suas. Quod autem in declaracione
mentis predecessorum nostrorum continetur p-
dicta quod fratres minores in rebus
qui eis obveniunt tantum habent
simplicem usum facti dicimus quod
si ipse intellexerit simplicem
usum facti denudatum omni iure
ita quod fratres ipsi seu ordo
nullum ius habeant utendi
hoc compossidere tanti declaracione
quamvis summos alios summorum
pontificum predecessorum qui compossidere
quod talium bonorum ordo usum
habeat contrarie quod de usu sumus
et intelligendum necnon ut supra
est probatum adhuc dicimus
quod est tamen hoc impossibile scilicet usum
facti simplicem absque iure aliquo
quod nichil aliud quam ipsum ut
proprie potest dici posse iure ag-
ere usum non in consumptibili-
bus ab aqua abstrui prout in decreta-
li ad conditorem canonum
est probatum ut Augustinus in libro
confessionum libro xi° de actu tem-
pore compossidere propterea si sumus usus
denudatusque ab omni iure posset
ab aqua constat quod actus vite
dici temporis esse reputandus
non iustus tamen ille usus fuit
cum ius non competebat utendi
usus autem iustus ad perfectionem
sectam nequaquam pertineret

ut predictorum aliquis addiciat. Sed in
impugnacione patris nostri mani-
festam. Quia autem usum talem non
iustum conditor canonis fratribus
ipsis non intellexit concedere, pro-
babile non videtur, ymmo quod de
iusto intellexerit contra patet cum
decretalis appareat quod in eadem de-
cretali adiecit quod illarum rerum
duntaxat in se et in romana
ecclesia reservabat dominium quarum
usum facti licet fratribus
seu ordini antedictis publi-
cavit quod non rerum omnium usum
licere dicant fratres ipsi quia tan-
tum ad usum facti simpliciter
absque omni iure utendi at-
tinet nulla rerum proprietas. Sed
dicta quo ad fratres sit eum uti
de facto prout prohabitum ut pre-
missis de quo sequitur quod usus
facti de quo ordinacio loquitur
de tali intelligi debeat qui
iniustus sit et per quem competat
ius utendi. Et ipse videtur
conditor canonis contra etiam
sensisse quod in eadem ordinacione
subiunxit quod moderacionis usus
in expressis predictis rebus ipsis fra-
tribus est concessus. Verum
impugnatores constitucionem huiusmodi
asserere publice prohibentur

quod libellum et dicta conquirorum asse-
rencium dominum paupertate et vita
dictorum fratrum non esse contraria et
apostolica sua potifices declarave-
runt districtius per apostolicas litteras
inhibentes ne quis quamquam premissa
vel aliquid premissorum contineat
asserere seu quomodolibet presumeret
defensare statuentes quod presu-
mens contrarium tamquam contumax esset
romane rebellis ut hereticus habe-
atur. Quia dicimus assercionem huiusmodi
falsam esse non enim contrarie erronea
super dicta quod confitentes ut heretici
et tamquam hereticus haberetur quod eorumdem quo adhuc
contineret quod scitur. Nos enim [illegible]
larius dicte predictum districtius
inhibemus ne quisquam premissa
vel aliquid premissorum pertinaciter
asserere vel quomodolibet defensare
presumat. Contrarium vero hoc presump-
serit tamquam contumax et ecclesie
romane rebellis ab omnibus fideli-
bus habeatur. Non enim fuit absurdum
quod ut hereticus haberetur ut patet
in serie summe condempnacionis per
dictum. Verumtamen asseruisse dum
publice huiusmodi assertores quod ab
dictis sunt in tanquam veri
proprietarii et in usu eius in facta et
inventaria proprietatem dominum et alios
in se ipsa formata apostolus ponitur

et abdicatis sub voto assumpta ne
propter hoc usus facti ad sustentationem
nature in Christo et apostolis convinci esse
non iustus sed tanto iustior atque
perfectior et ideo acceptior et
mundo contemplabilior quanto plenius
renunciatum est iuri proprio. Pot-
est vero predictus usus quoque
contendere vel in iudicio litigare
quod quidem abstracto contentionis materia
cum in ipsorum contemptum predicta que-
cumque iuris in cuiuscumque rei proprietatem
et in eius usu consuasse ut ea impo-
suisse apostolis subnoto abdicatis fuis-
se receptum etiam tam seu apostolica
docent historia sed contrarium evide-
ntius manifestat. Consequenter autem in predicta
assertione additur quod predicatorum
iuris predicta cum proprietate et eius usus
facti ad sustentationem nature in Christo
et apostolis non convinci esse non iustus
sed tanto iustior contraria impossibile
includit et errore dampnabilis
evidenter impossibile cum sit actu
humanum constitutum esse iustum
si contendens ipsum actum nullius
iuris habeat illud contendendi ymmo
non iustus seu iniustus merito
convincitur talis usus. [I]ste est
absurdum et erroneum quod actus
cuiusque non habentis ius actum huius-
modi faciendi sit iustior et ideo
acceptior quam habentis eum excludat

actu in iustum iustiorem et ideo
acceptiorem consistere quod sit iustus.
[E]x premissis autem inferre intendit
ut fertur quod predecessores summorum
pontificum diffinito quod diffi-
nierunt de paupertate Christi et
apostolorum ac fratrum minorum predecessorum
revocare prout superius composuerunt
predecessores non potuit mutari sed
dubio procul asserunt dicendo
predecessores nostros diffinisse contra
ut superius est probatum et ad
hoc sunt loquentes de predicta
bulla constitutiones nostras et
impugnare satagunt constitu-
tiones illas quibus se adiuvat
confundit sic eorum assertiones frivo-
la consistunt forte in validas
et erroneas et infirmas. Si enim
nobis non licuit quod constitutiones
nostras in predecessorum nostri contra quam se
fundat perpetue statuere aliquid
contra nec liceat quod statuta
quorumcumque aliorum predecessorum
statuere aut aliquid declarare quod ipsi
fecisse secundum eorum assertionem noscuntur
evidenter tamen cum illi declaraverunt
quod ordo minorum habet usum rerum
quas habet eis licere quod ad usum
iuris est repugnandum ut
superius est probatum ipse non contra
nos statuit quod non credunt

fratres iuris utendi haberent set tantum
non simplicem usum facti et insuper
ordinatur decrevit et statuit
huiusmodi constitutionem suam dumtaxat a fratribus
ipsis perpetuo et inviolabiliter perpe-
tuis temporibus observandam
constat non solum quod hec declaratores
predecessores predictorum ordinaverunt
sed ipsum illas quoniam adeo quod sua
declaratio continet etc revocasse
ipse quoque predecessor noster in sua
declaratione subiunxit ad se
apostolicam declarationem et ordinationem eorum
et etiam ea que ipse declaraverat
pertinere sic dicens si que in pre-
dictis ambiguitas emerserit hec
ad culmen sedis apostolice deducatur
ut ex auctoritate apostolica sua
declaratio manifestetur intellecto cum
eorum [illegible] in libris statuta
tenere et condita declarare eius
tamen [illegible] asserunt huiusmodi assertores
dicunt licet quod asserunt esse
factum licet cum innocentius in petitis
in generali concilio inter diversas
novas religiones instituti tamen
~~successivis~~ successivis ipsius non
obstante quod inter dictos huiusmodi plures
legitur ordines confirmasse quod
etiam aliquos confirmatos fuisse postquam
ea prohibitio non poterit iam disso-
lvi [illegible] in generali
si igitur postquam inter dictum generalis
concilii licuit summus pontifex non

confirmatos ordines confirmare
ut eorum successoribus sic confirma-
tos in toto dissolvere non est mirum
si quis declarat et relaxat ordinem solus
summus pontifex vel ordinat liceat
eius successoribus declarare sua
in melius Preterea aut quod iam huiusmodi
confirmatos nec [illegible] iam alios nec
inter predictos facta sunt in concilio
generali tunc predictum ipsorum fuerit generale
concilium celebratum licet innocentius
celebravit concilium generale tunc in illo nunc
auctoritate [illegible] conciliis fuit facta ipsius
declaratio supradicta inter alios nunc
celebravit generale concilium ut [illegible]
[illegible] relaxationem declaratam [illegible] quod
non predictus ut confirmatur ut de-
claratur predictorum relaxatio sed in generali
concilio ubi cassati fuerunt non
nulli mendicantium ordines dictorum
fratrum minorum et predicatorum ordines
non cassavit sed confirmavit approbatos
sic de quibus evidentibus [illegible]
esse in universali prout prohibet
approbatos penitus non [illegible]
constitutionem ostendi ¶ Preterea di-
cunt nonnulli assertores huiusmodi [illegible]
quod ad fidem vel mores perti-
neat Christum et apostolos non habuisse
in [illegible] que habuerunt [illegible]
usum facti [illegible] ad fidem
non pertinet [illegible]
sit [illegible] valeat [illegible]
in symbolo [illegible] catholice fidei

gtinetur ut ees reducte ne qui
q̄ sat scriptura gtineat quo nega
to tota scriptura sac reddi dubia
et pqnis arli fidei q̄ sunt pscriptiz
sacrarum pbac reddunt dubij
et incerti hec cum in scriptura sac
no potit ¶ Sz qui reperi dicti
bus ante moribz p dictis gstat
q̄ de ipsorum paupertate et finali vita
sce sen de diud corum q̄ ipis
offerunt q̄ summus potifex illud
b et racionc certe repugnant uel
pertinet repugnare ut quilibet ro
mano successori alitue nec liceat
si hec expedire videat seu q̄
pcuratores constitutas aut tc
summi potifices pnegorij ordis
pdca successor renouare no va
leat a pdcis symbol eruas
mors actibz aplorum et eplis mo
no aliqua no hec verum no pos
sit ex pdcis gcludi nisi sto
q̄ gcordiata p summos potifi
ces et talia successoribz aliud
ordinare q̄ mctes p stat q̄ ex ipsis
i sua declarare i scriut ut pu
pis plenus gtur ¶ Hos itaqz
ne falsitatis mendaciorum quidi
ac ees assertores de tam pestifera
erronea et dapnata doctrina
confitatoc ac confirmatoe utiqz
aim digna glorari valeant
et aos et hec in errore tu auisi
acceptando uel petulancia i pba
aupi defende publice sunt dapna
p consistorium pdcarum heresim ac ees
pbac verum q̄ dopnis et eciam apti
i ehens que heresi legitur in sta
buerit absqz inie aqo sint tez
ipsi sta exquo si vini esse
quero ipsi xo no fuisse iniste
q̄ pfcto blasphemia continet
et est catholice fidei inimicu
tu hec de pcinaci animositate
ac erronea no sit dubium p
cepisse eius et singulos q̄
vo ac scripto pse uel aliqui
seu alios talia publice psup
serunt ipos q̄ q̄ eos i sera
verit i talibz et ut pmissa
fatent i dapnata i cidisse
heresim ac ut hereticos euitandos
fore de fratrum nostrorum consilio de
claramus si quis aute dapnatas
p constitutez cu int pdcarum he
ses uel ipar altera dematgs
fuerit vo uel scripto defendent
approbare pmpserit de fratrum nostrorum
consilio decimiquit ta
qua hereticus abortibus euitent
heretur ad hunt q̄ constitucioni
inemorato ad conductam canonem sup
dictum i sans aupi i pugnare
n sunt sic fiti dysterm de
corum fratrum consilio deliberac
necessarie recent dissimula ordia
seu sca p ipaz vo uel scripto sic
ter approbz eciam obicnd et de
fenderit ¶ Si quis vo q̄ psupserit

tamquam gravas et rebell vocare
citare ab omnibus licet nulli ergo et
dat anno... in presentibus (?) Nonenbr
Expliciunt constitutiones Johannis pape xxii
Fulminant... circa ... diocesis episcopatus tholosan
7. Johannes epus servus servorum dei ad perpetuam rei
memoriam Dum ...
quondam ut ... annos
adhuc ... quo
dam episcopatum tholosan...
dyoc per disgignendos limites
dyocesum dividendam ecclesiam tho
losanam in archiepiscopalem seu me
tropolitanam ... ac ...
septem ... kathedrales ecclesias d...
novo ... una videlicet in villa
montis alba quondam ...
adiacenda ... quandam
dioces tholosan alia in villa
sancti papuli alia in villa ...
nati et reliqua in villa de
... d'albeste quondam tho
losan dyoces quas quidem ecclesias
una cum ... civitates
... sufficiencia subiciemus
ipsi metropolitane ecclesie tho
losane et predictis ecclesiis suff
ganeis certa portam quam ...
... illarum ... sufficere vi
dimus providimus assignandam tali
bonorum et redditum ...
... ...
apostolice ... ecclesia cum
premissa ... et
ordinamus ... ...
ac ... temporibus

concordi et apostolice plenitudine pota
tis ... et ... ne ...
... preeminencie ordinis
condicionis ac status et si ...
episcopali vel episcopali digni
fulgeret ... ordinacionem nostram
in predictis ... ut ...
ac ... ...
et ... ... super hiis
... ...
attemptare et ... ... que ...
... fuerint ... ...
... ... dies ...
... ... publicationem ordinacionis
... ...
universitates ac ... ...
apostolica ... ... collegio
... ...
... ...
plenius continentur ... ...
ordinaciones ea efficaciter ... ...
biliter ... ...
... et ... ... ad
... ... nos ... ...
... ... ampli... ...
... quo ... ...
cultus augmentum et salutem
fidelium animarum nostri ...
... ... omnes
et singulos ... ...
in predictis ordinacionibus ... ...
... nulla ... ...
... ut in predictis ... ...
auxilium consilium vel favorem ...

vel indirecte publice vel occulte
cuiuscumque sint condicionis dignitatis
ordinis sive status ecclesiastici
vel mundani et si archiepiscopali vel
episcopali aut maiori vel superiori
prefulgeant dignitate infra unum
mensem spatium post publicationem
presentium absque impedimento
sive revocatione ac impensione
auxilii consilii vel favoris
restituant ac effectu feudis lo-
cationibus officiis et beneficiis quibuscumque
tam spiritualibus et temporalibus Si
dignitates vel prelature quibus fuerint
que abstractis seu in ecclesiis quibus-
libet optinebant contra mandata nostra
ac dictorum fratrum consilio et
apostolice plenitudine potestatis privatos
esse decernimus ipso facto Et si libe-
ra feuda locationes vel offi-
cia vel beneficia spiritualia et tempora-
lia dignitates et prelature ad
personas ad quas spectat restitu-
tuerint eccl. et de volun. ad
rectores collegia seu capitula
earumdem quos de iure pertinet voluntate
disponant et ad dignitates et
prelaturas per electionem vel alium
modum licitum ydoneas per-
sonas assumant personas quas
ecclesiasticas conciliabulos (?) fuerint
in premissis inhabilitamus ad
quecumque beneficia ecclesiastica obtinenda

Nulli ergo etc. nostre constitucionis infri-
ngere Datum Avinione iii nonas
Augusti Anno primo In eodem modo
dilecto filio Bartholomeo abbati
Manasterii electen. narbon. aqui-
na de bellina engolismen. ac
Raibando de Rethi gavenensis
Cavallonensis (?) Edmey (?) archidiacono
et magistro Berengario de Olite
gijs (?) canonico narbonensis ecclesie
capellano nostro imp. etc. processus
quem nuper et fratres nostros contra nos ad
eorum rogatum i dixerunt et ut
+ Et priores usque ad beneficia ecclesiastica
obtinenda que tenet discretioni
vestre per apostolica scripta mandamus
quatinus per vos vel alium seu alios
vestra (?) quos vos seu tres aut
duo seu unus vestrum per vos vel
alium seu alios in ecclesiis et in
beneficiis locis aliis de quibus
et quociens expedire videritis
solempniter publicetis ne quisquam
etiam id valeat ignorantia
allegare Datum ut supra

Require nostre et hebis (?) et

Excessus quorumdam tam
religiosorum quam secularium
clericorum super hac constitutione
dubietates in se gerunt et quocies
ut perstetur (?) fiunt in quibusdam
ecclesiis iuxta Avinionem eodem
et pluribus fiunt quod officia vel be-
neficia que vacantur ablacio (?) quod

aliquae curam habent animarum et pa-
rochias, ymmo aliquae nec ecclesias
nec dignitates nec personatus habere
censentur, et cum canonicis praedictarum
ecclesiarum assignari consue-
verunt, ita quod canonicus habet praeben-
dam vel aliam abbatiam quae
vulgariter beneficia vel officia vocantur
in constitutione, ita quod canonicus
talem abbatiam cum suo canoni-
catu conjunctim teneat, eam
dimittere si quam ex ea habeat dignitatem
aliam vel personatum quos decet
constitutionis novae, vel tunc abbatia
curata potest, vel tunc dignitas non
curata est curata vel non, vel perso-
natus non potest, vel tunc aliud bene-
ficium curatum, ubi curam animarum
habent ecclesiae. ¶ Item in aliquibus
ecclesiis sunt quae custodiae quarum
custodes non habent legem neces-
sitatem nec se divinis officiis
intromittere in ecclesia vel aliam curam
aliquam in ecclesia committi, sed solum pul-
sare campanas, parare ecclesiam pa-
ramentis aureis [illegible] portare pannos
in choro, luminare attendere, custo-
dire vel reliquias thesauri
et similia in ecclesia ministeria compe-
tentia, sed ipsius status quarum competen-
tias [illegible] attentis custodiis
suae per quam dudum duxerit aliquae
parrochiales esse curam animarum

habentes, in quibus competenter perpetuos presbyteros
sacerdotes, licet in eis sit annexis
custodes habeant de consuetudine vi-
sitare, corrigere delinquentes et
absolvere, et habent omnes praedictas
ecclesias, sicut quas archidiaconi vel
[illegible] habent. Et reputentur
[illegible] quaeritur utrum tales custodes ve-
niant in constitutionem praedictam, ita
quod habentes eas teneantur illas di-
mittere, potissime cum quodam tempore
in aliquibus ecclesiis [illegible] ma-
gnis in vera [illegible] dispensatio-
nes tales custodes nec dignitates nec
personatus nec curam habere [illegible]
sed simplicia officia sine cura
cadunt sub constitutione. ¶ Item sunt
aliqui vicarii [illegible] per electionem
et vota, tales quidem vicarii quidem
¶ parti quidem archidiaconi quidem
aliis diversis nominibus sunt consue-
[illegible] curam habent
quod canonici [illegible]
capitulum [illegible] et in partibus pluribus
appellantur. ¶ Quaeritur utrum talia
beneficia vel officia veniant in
constitutione praedicta, dicendum quod tamen
quod habent curam et iurisdictionem
per electionem et confirmationem, sed si
per privilegium vel consuetudinem
praedicta non habent curam, dicendum in
dicta decretali non cadunt in constitutione.
¶ Item quod de dispensatione apostolica

1205

Constitucio qualiter et quibus temporibus debeant fructus beneficiorum vacancium.

Johannes xxii ad perpetuam rei memoriam.

Suscepti regiminis nos cura sollicitat ut que in ecclesiis non absque dispendio ministrorum et cultus divini detrimentorum sunt similiter indigent opportuno provisionis congrue moderamine in melius reformemus. Cum itaque in non nullis ecclesiis observetur et alias verius actis et temporibus fuit observatum quod fructus primi vel secundi alterius anni extunc sequentis anni beneficiorum vacantium in eisdem defunctorum vel fabrice aut ecclesiis vel personis aliis certis annalia de consuetudine privilegio vel statuto applicantur, ita quod illi qui huiusmodi beneficia tam noviter obtinent et ad quos alias deveniret fructus ipsi spectare deberent, inde percipiunt et consequentur, quod quando (?) de nequeunt ad impendenda que deberent curam ecclesiis quarum beneficia consistunt. Nos de illo super hiis oportuno remedio providere volentes quod hiis in illis cessent incommoda providere et ut eis debitus fructus non fraudetur, presenti decreto statuimus de fratrum nostrorum consilio quod illi qui fructus predictos sic habere consueverunt

dicebat ex privilegio consuetudine vel statuto inde ulterius pro quacumque vice quod beneficiorum ipsorum consuetudine ... solutione tenebantur preterquam ...privilegiis consuetudinibus vel statuti quod aliis non ... ipsis sine preceptione ... certa. Totali ... obtinentibus beneficia ... maiora nisi ... illi qui fructus eosdem soliti fuerant ut perceptum ... integre pro tempore percipiant ipsum mallet ... et obtinentibus ipsa beneficia summa dimittere ... quo tam percipiendi quam maluerit vel ... optare sit ... infra x dies ... beneficia ... ipsa ... annalia ipsa debentur ex privilegio consuetudine vel statuto vel ipsorum annalium collectores qui percipere voluerint alias ... tam ... ipsa dimissa ... nulla sub hastatione ... eligere ... quod electione ... fecerit ut ... tunc eisdem ... beneficium ... electo ... ipso iure. Et hoc ... ecclesiis

Subhastari vero (id est) ... hasta supposita quod ... pro dicta que censentur fisco et stante ... tributaria ... subhastari ... plus offerenti venduntur.

et partibus illis in quibus beneficia
maiora et alia quantum ad solucionem
decime sunt taxata volumus ob-
servari. ¶ In illis vero civitatibus et partibus
in quibus decimarum taxacio non est
facta fructus quos fructus obvenciones
beneficiorum tunc vacancium quorum decimam
solvere non consueverunt per medium
dividantur quorum medietatem habeat
is cui annalium p[er]ceptio(?) de predictis
mediis fructibus percepcio est concessa. ¶ Re-
liquam vero medietatem percipiat
ille cui beneficium est collatum pro susten-
tacione sua et aliis eiusdem oneribus
supportandis. ¶ Quod si alter
de predictis prefata medietate esse
voluerit contentus alio contentari
nolente pars nolentis transeat
ad volentem et volens fructus
et obvenciones illius beneficii perci-
piet universos eidem beneficio con-
gruenter faciens deserviri et eius
supportabit onera consueta. ¶ Et si
quis quod aliquis predictorum vel supra
perceperit nisi illud hiis ad quos
pertinet infra mensem restituerit tunc
ipso facto si episcopus vel superior
prelatus fuerit ab officio(?) pontificali
honore et ingressu ecclesie noverit
se suspensum. ¶ Si autem capitulum
universitas vel collegium in-
terdicti se noverit donec predicta
tunc integre restituerit subiacere(?)

¶ Si vero aliqua p[er]gularis(?) persona
ecclesiastica vel mundana id fecerit
excommunicacionis incurrat sentenciam pro-
fecto aliqua nec nisi restitucione pre-
missa preterquam in mortis articu-
lo nullatenus absolvatur. ¶ Non
obstantibus quibuscumque privilegiis
aut indulgenciis vel contrariis con-
suetudinibus et statutis iura-
mento confirmacione sedis apostolice
vel quacumque alia firmitate vallatis
que eciam quo ad hoc auctoritate
apostolica revocamus cassamus et
irritamus et nullius decernimus
esse valoris penitus. ¶ Nulli
ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
nam nostre moderacionis statutorum
constitucionis reservacionis inhibicionis
et voluntatis infringere vel ei
ausu temerario contraire. ¶
Si quis autem hoc attemptare presum-
pserit indignacionem omnipotentis dei
et beatorum Petri et Pauli
apostolorum eius se noverit incursurum. Datum
Avinioni iiij kalendas novembris pontificatus
nostri Anno secundo(?)

Johannes xxij etc. extravagante(?) etc.
Cassat dispensaciones super pluralitate beneficiorum et
dignitatum subiecto moderamine revocatur(?)

Execrabilis quorundam tam re-
ligiosorum quam secularium
presumpcio clericorum que semper plus
ambiciens eo magis fit insaciabilis

quos liberius amplius indulgetur et in
pluribus importuna petentium a
nobis et predecessoribus nostris ro-
manis pontificibus non tam con-
tinuisse quam extorsisse plerum-
que noscuntur ut unus interdum eccla-
ad unum beneficium ecclesiasticum minus
idoneus in diversis ecclesiis nec dum
vicinis sed abinvicem longe et di-
stantibus immo non numquam in diver-
sis regionibus partibus situatis
plures quam duas vel tres aut
plures ecclesiasticas dignitates personatus officia
curata curam animarum habentia possit dispen-
satione cum alias non liceret detine-
re quod et recipere ac sibi licite retinere
unde mutatur ecclesia in quam sub
scripta sequitur quod videlicet in eodem
unus qui vix unicum competens modicum
officium imo in plebe sufficeret pri-
morum vendicat stipendia
quod multis liceat vite veris vite
probitate ac testimonio bone fa-
me pollentibus quod mediante
possent sustentare sufficere cum dispen-
sare collata sunt ipsa potius
vagandi materia divinus cultus
minuitur hospitalitas in ipsis bene-
ficiis debita non servatur et dum
non sit qui in una quaque [struck] ecclesia
residere teneret ecclesiarum destruuntur
temporalibus et spiritualibus eorumdem
defensa auxilia in pluribus inveniuntur

et libertatibus multiplicatur collabu-
ntur ruinis patet edificia nobi-
lia comminent destructores et qui
animarum cura dolendum animarum cura
negligitur et vicariorum personis
fauciendum(?) periculose presbiterum(?)
Nos itaque tot mala tantaque
dispendiis occurrere cupientes ac
et singulas tot mala tantaque
dispendiis occurrere cupientes ac
et singulas dispensationes super
recipere ac retinendo plures dignitatum
aut personatum officiorum personatum
ac beneficiorum quorumcumque sit animarum
cura sub quacumque forma vel
expressione verborum a nobis vel aliis
predecessoribus nostris concessas
cardinalibus tum sancte romane ecclesie
quos circa nos universali ecclesie servi-
endo singularum ecclesiarum commo-
ditatibus se impendunt ac re-
gum filiis qui propter sublimi-
tatem generis clara sunt per-
sonas prerogativa gratie attollendi
duntaxat exceptis de ipsa
supra excessione in fratribus tunc nostris
ta diligenti de ipsorum consilio
et apostolica statuta in scripta forma
duximus talis moderandas
quod premoderatione minus efficaciter
ecclesias prorsus talium benefi-
ciorum multitudine representemus

ip[s]is q[ue] i[m]petrantes f[ue]r[i]t dispensa
tionem, quemq[ue] totaliter non frustretur.
Statuimus itaq[ue] et decernimus fratrum nostrorum
consilio ordinamus q[uod] obtinentes
nunc per dispensationem sedis apostolice
plures dignitates p[er]sonatus officia
vel p[re]bendas seu beneficia aut
qui absq[ue] dispensatione obtinere
nequibant unum tantum dignitatem
personatibus officiis prebendis curatis
vel beneficiis, quibus curam animarum
vel beneficium cum dignitate, personatu,
officio, prebenda etiam vel beneficio
sine cura, quod ipse maluerit, per
textum dispensationis sufficientis
etiam eodem in eisdem intulerit possit
licite retinere, quem tamen teneatur
eligere infra mensem numerandum
a tempore notificationis constitutionis nostre
ceteris beneficiis cum cura vel sine
cura que ipsis dispensationes per
textum tenebant et qui alias non
poterant de iure absq[ue] dispensatione
licite retinere, quos nos ex
tunc vacare decernimus, coram ordi
nariis sub testimonio publico
infra idem tempus libere et realiter ac
effectualiter dimissis, absq[ue] eo quod ad
illa iuxta sibi tactam collationem
alienare quod facere potuit facienda
reddite alias eorum administrationem
se iniuste presumant. Alioquin
tam ipsis qui aliis obtentis beneficiis

quam retinere quemquam modo aliquo retinere
potuerant nisi per hec sint ipso iure privati
nati et penitus inhabiles ad similia
beneficia obtinenda. Preterea vel hiis
qui dignitatem personatus officia vel aliquod
beneficium curam animarum habentia per dis
pensationem que nobis retinebant nunc duo curata
moderatione prescripta obtinebant et
alia similia beneficia nostras vel
earundem predecessorum nostrorum auctoritate
literas concessimus in quibus contra
cum vacaverint recipere et unica
cum obtinentes retinere licite valeat
dispensative, volumus derogari
qui ea cum vacabunt infra dictum tempus
spacium possit eligere et dimissis
aliis recipere in preiudicium ac licite
retinere penas similes incursuri quas
nunc contrarium presumpserit statuimus.
Porro quia quorundam oculos sic
avaritie cupiditatis caligo excecavit
tamen quod plura talia beneficia sine
absq[ue] dispensatione canonica retinere
presumunt, ¶ Nos de illis providere de
cetero statuimus ut omnia et singula bene
ficia sic detenta illo tempore retenta
quod ultimo recepit dumtaxat, in eorum
collatione canonica quod petat nobis
eisdem infra tempus ut prefertur limitatum
absq[ue] fraude aut sine fraude coram or
dinariis sub testimonio premissis publico
dimittere teneantur, quod si dimittere non
fecerint in illo sint ipso iure privati
et penitus inhabiles ad quecumque obtinenda

ecclesiastica beneficia temporaliter. Qui-
bus demum exceptis, recipiunt dignitatem vel
personatum seu officium aut aliud benefici-
um animarum cura habens annexa si antea
simile beneficium obtinebat de quo ipso
iure post pacificam possessionem fuerint
vel per eos cum dolo et fraude ces-
santibus quominus haberent steterit
privati noscantur. Absque [illegible] dispe-
satione in ordinariorum manibus di-
mittere debeant [illegible] alioquin
[illegible] sit ipso iure illis privati
et nichilominus ad sacros suscipiendos
ordines et ad obtinendum quodcumque
aliud beneficium ecclesiasticum inhabiles
reputentur. Que dicta et singula
beneficia vacantia ut premittitur vel
dimissa nostre et sedis apostolice di-
spositioni ipsorum fratrum consilio reservamus
inhibentes ne quis preter Roma-
num pontificem quacumque sit
preditus auctoritate de huiusmodi bene-
ficiis disponere vel circa illa
per viam permutationis vel alio modo inno-
vare quicquam presumat. ¶
Nos enim si secus actum seu at-
temptatum fuerit irritum decernimus
et inane. ¶ Ceterum ordinarios in-
telligimus in talibus super dictis
episcopos in quorum civitatibus vel dioc.
consistunt beneficia seu aliqua
aliquorum eorundem que dicti plura
permissa dimittere aut ipsi qui ea
debuerunt dimittere cessaverant

vel ecclesiis cathedralibus vaca-
ntibus capitula et conventus et [illegible]
beneficiis ita dimissis quam ut pre-
mittitur providentes nobis vel apostolice
sedi certificare studeant quam pri-
mum commode poterunt ut de illis
salubriter disponere valeamus.
Ceterum autem ad modificationem
attinet illa dumtaxat [illegible] ad
beneficia ecclesiastica quotiens in-
cipiet cura sive tenorem quam
...
[illegible] in quibus est animarum
cura non [illegible] [illegible]
seu rectores aut ministros benefi-
ciorum ipsorum vel illorum temporales
vicarios [illegible] ... et illa
quorum [illegible] beneficiorum
[illegible] competit visitare et que
[illegible] suspendere
seu [illegible] seu [illegible]
et suspensionis sententias absolvere
[illegible] vel [illegible] iuribus
aliis [illegible] loquentibus
in suo robore quo ad cetera per-
mansuris. Nulli ergo etc. nostre
moderationis statutorum consti-
tutionis [illegible] inhibitionis
et voluntatis etc. Datum Avinion.
xiij kl. decembris Anno ijo.

Cassatur secta sui religio in Italia
non sit ordinibus per sedem apostolicam approbatis.

Sancta Romana atque universalis
ecclesia cui auctore domino licet

8

immeriti presidemus sicut religiosa
et pia vota benigno favore
prosequitur sic superstitiosos conatus
et insolentiam hominum detestatur ut
ne sub ovina pelle speciem dum
cum truculentia lupi rapacis in-
vadat sub pietatis ymagine
virus heretice pravitatis obumbrat
et sub pretextu conversationis angelice
incautis mentibus spiritus malignus
illudat cum nec vera gratia sacris a
nominibus contineatur nec ab novum
ordinem aut religionem inveniat vel
habitum nove religionis assumat
sed quicumque ad religionem venire
voluerint in quamdam unam de reli-
gionibus approbatis; nonnulli tamen
prophane multitudinis viri qui vul-
gariter fraticelli seu fratres de
paupere vita aut bizochi sive beghini
vel aliis nominibus nuncupantur
in partibus ytalie necnon in in-
sula Sicilie ac comitatu Provincie
Narbonensi et Tholosanis civitatibus
et aliis provinciis citra et ultra
marinis et alibi in multis par-
tibus contra canones habitum
nove religionis assumere
congregationes et conventicula
facere et superiores de ipsis
eligere quos ministros seu custo-
des vel gardianos aut nomi-
nibus aliis appellant plurimos

ad eorum sectam recipere loca etiam
de novo construere seu constructa
recipere in quibus habitant in communi publice
mendicare quasi eorum secta foret
una de religionibus per sedem ap-
approbatis temeritate dampnabi-
li presumpserunt et presumunt etiam
incessanter et ipsorum error veri-
tas et impietas religio repu-
tetur plerique eorum regulam ordinis
fratrum minorum quam sanctus Franciscus
instituit se profiteri et ad litteram
custodire confingunt quamvis in obe-
dientia generalis vel provincialium
ministrorum ipsius ordinis non mane-
ant pretendentes se a fe. memorie
Celestino papa v. predecessore nostro huiusmodi sta-
tus seu vite privilegium habuisse quod tamen
etiam si ostenderent non valeret cum
bone memorie Bonifacius papa viii
predecessor noster ex certis causis rationabilibus
omnia ab ipso Celestino predecessore concessa
que per ipsum Bonifacium non contigit
approbari irritavit penitus et vacuavit
deinde quod vite privilegium non vera-
pendens Bonifacius approbat quidam
autem dicunt eorum deum habitum et
benedicti vitam a quibusdam episcopis
seu eorum superioribus concessis ut
aliis certorum prelatorum gaudere li-
cuit quod ferunt consilio generali. ¶ Non-
nulli quoque ipsorum asserentes se esse
de tertio ordine beati Francisci
penitentium vocatorum predictum

statum et ritum eorum sub velamine
talis nominis satagunt palliare tu
tioris ingenia ipsius tertii ordinis
talem vivendi ritum nullatenus sit
concessum. ¶ Et quia de eorum
baratis fertur vivunt qui contemptis
prelatis propriis dissimulationibus quibus po
sunt ipsorum quod plurimi sit fide
digna relatione percepimus a veritate
catholice fidei deviantes ecclesiastica
sacramenta despiciunt ac errores alios
student multipliciter seminare. ¶ Nos
itaque talium dampnandam temeri
tatem et eorundem fidei detrimentum fi
delium scandalum periculum animarum
et aliorum ordinum obprobrium et con
fusionem et alias multarum causas
perniciosas considerantes nostras non
sectam ritum et statum huiusmodi non
obstantibus premissis eorum consti
tutionibus quas sincerulas reputa
tamus. ¶ Et quod qui per eos quantum
ad dictum sub religionis quietis
collegii seu congregationis nomine vel
collectionis acceptatum extitit vel con
cessit decrevimus nostro consilio
auctoritate apostolica nullius fuisse vel
esse de cetero minus firmitatis et quicquid
de facto processerit de consilio et auctoritate
premissis revocamus omnino ac ipsa
tue prohibitionis subiciemus et
abetera dei penitus abolemus
eisdem personis et aliis quibuscumque
sub pena excommunicationis quam

rectas si secus fecerint incurrere vo
lumus ipso facto incurrentes expresse
ne statum seu sectam et ritum
huiusmodi alicuius assumptum sectare
ulterius vel ipsum de novo assumere
quomodolibet presumant. Episcopos quoque et
eorum superiores et ceteros alios
prelatos quoscunque qui predictis
personis vel aliis ritum vivendi
et habitum supradictos precipue specialiter
apostolica auctoritate dimittere concesse
sint predicte congregationis penes ipsos
nec dominum subiacere dignum
est cum adulterinas plantationes
quas non pater celestis sed humane
temeritatis audacia plantat apostolici
culminis censura divellat ut
pacifice in agro dominico pie
congregationis vepres conteste
cui ipsum et divina capitulate
gratia virtutes serere et vitia
radicitus extirpare. ¶ Nulli ergo etc.
Datum Avinion. iii kl. Januarii
Anno ii°

Declaratio quod executores seu iudices
sede ap. deputati duo vel iunctim procedant si duo an

Sedes apostolica in suis ac
tibus veritatem prosequens
lucem amans libenter
removet nodose ambiguitatis
involucra illa que ab ipsa et suis
ordinatoribus rite emanant tam
tela intendit ut declarata ita
permaneat quemadmodum alias
nec in minimo decrementum ¶

Hanc p[ro]de[m] ad divini cultus·
augmentu[m] et ad salute[m] ipsi[us] que
i[n] no[n]nullis civitatib[us] et dyocesib[us]
sic multiplicavit altissimu[s] q[uod] i[n] eas
singul[is] singulares multus neq[ue]
bat ut tu[n]c decet unicu[s] pastor
i[n] ipsis aut alias p[er] tes boni pa
storis implere salubrit[er] inten
dentes in ipsis dyoc[esibus] quasd[am] no
tabiles mediis et aliquas i[n] plures
dyoc[eses] duximus dividendas c[on]
tra tunc tes a[c] eccl[es]ias ereximus
kathedrales quarum singulas distinc
tas sp[eci]ales et limitatas dyoc[eses]
iussimus assignari. Verum q[ui]a plures
a[rchi]dyaconatum seu dignitatem insti
tutarum a[n]nos qua[m] p[re]decessor
ib[us] n[ost]ris romanis pontificib[us]
ap[osto]licas optinuerunt litteras sup[er]
b[e]n[e]ficiis eccl[es]iasticis i[n] ipsis tu[n]c i[n]
tegris dyocesibus vacaturis
quarum nulle restant ad su[m]
executione[m] mandande. Nos a
mente volentes cunctis dubitationis
scrupulum q[ui] c[ir]ca executionem sup[er]
huiusmodi b[e]n[e]ficiis c[on]cessar[um] posset
forsan incid[er]e et p[ro]vide c[on]side
rantes attentius q[uod] p[er] erectione[m]
seu divisionem n[ost]ram p[re]dicta[m]
n[ost]ris adve[n]tum expectantib[us] d[i]c[t]a
b[e]n[e]ficia antea c[om]petentis c[on]ta
mine mutari no[n] d[ebe]t q[ui]a adeo ex
tra ... indivis[e] dyoc[esis] maneat
sicud i[n] ipsis quondam integris
p[ro]ut erat. Auctoritate p[re]sentium

declaramus q[uod] om[ne]s et singule
g[ra]tie sup[er> b[e]n[e]ficiis vacaturis
ante divisiones h[uius]mo[d]i i[n] ipsis
quo[n]da[m] integris dyoc[esibus] an[te]
vel p[ro]cedent. n[ost]ris p[er]sonis c[on]cessu
q[uo]d c[on]cesse t[unc] i[n] ipsis nu[n]c divisis
qua[m] i[n] aliis dyoc[esibus] decisis ad
illa eodem m[od]o et for[ma] possent
suo ordine p[ro]secutores n[ost]ro d[i]c[t]os
et alios ad quos ea p[er]tinebit ad
debitam executione[m] adduci q[ui]b[us]
ante divisiones p[re]dictas fieri po
terat et debeat. Id[em] i[n] ceter[is]
declaramus quos eccl[es]ias ap[osto]licas
iusticia continentes ut videlicet
iudices dati p[er] illas i[n] causis
quarumlibet p[er]sonas q[uae] nu[n]c de h[uius]mo[d]i
n[ost]ris dyocesib[us] divisis existunt
possint nu[n]c c[ir]ca ea tenere et p[ro]
inde procedere ac si d[i]c[t]e dyo
ceses de q[ui]b[us] mentio i[n] litteris ei[us]
dem h[ab]etur integre remane
re possent. Nulli ergo et cetera. Si quis
aute[m] hoc attemptare p[re]su[m]pserit et cetera.
Datum Avinioni in kl. no
vembris pontificat[us] n[ost]ri anno
p[ri]mo. et cetera.

Quod canonici ecclesiarum cathedralium et ca
nonici ecclesiarum collegiatarum ... Johannes XXII
... vivis ... fidelibus
... ...

10\. Ad pacis tranquillitatem p[ro]cu
randam in omnibus et inter
singulos p[re]sertim p[ro]vidam

nostram abanius tenens pacis ac-
tor direxit affectum, et nos ad hoc
desideriis summis intendimus ut
submoveamus causas quaslibet ex
quibus possent provenire dispendia
et pacis bonum per quod status viget
regnorum et subditorum felix
tranquillitas augmentatur, nec quo-
libet valeat impediri. ¶ Sane sicut
accepimus non nulli magnates
et nobiles regni Francie et alii
eiusdem regni incole diversas con-
iurationes colligationes conspirationes
fecerunt adversus constitutum
delictum dicti regni vallantes eas
iuramentis propriis et diversarum adiec-
tionibus penarum. Nos itaque atten-
dentes quod huiusmodi colligationes
et conspirationes prefato regno
et eius incolis presertim circa periculosa
multa possent producere dispendia
et grandia nocumenta. ¶ Considerantes
quoque quod per progenitores regni eiusdem
ut alia fidelia deo apostolice
sedi a longinquis temporibus specialis
devotionis extitit post eidem sedi
in multis generavit presidium et li-
bertati ecclesie non modicum de-
crementum tranquillum statum et pro-
speritatem dicti regni et incolatum
ipsius ac specialiter karissimi in
christo filii nostri Philippi regis Fran-
corum et Navarre illustris
quem sincere karitatis brachiis

nostris amplexamur in visceribus affec-
tantes. ¶ Circa ea diligenter
attendimus per que pax et tran-
quillitas regi regno et incolis
predictis deo propitio valeat pro-
venire, ut dissensiones et scan-
dala ab eodem regno submo-
ta maneat regnum ipsum in opu-
lentia pacis et tranquillitatis pro
bono publico nostris desidera-
nda prosperitate. ¶ Predictas colli-
gationes coniurationes confederationes
et coniunctiones ac conspirationes
quaslibet quocumque nomine censean-
tur cassamus et irritamus cassas
et irritas et nullius firmitatis ex-
istere nunciamus et nihilominus denunci-
amus tam circa penas quas sunt ex
super eas adiectas et iuramenta
prestita de apostolice potestatis pleni-
tudine relaxantes. ¶ Ac districte
tenes eos et quoslibet alios ad
earundem colligationum confe-
derationum et pactorum quorumlibet
ac iuramentorum huiusmodi observa-
tionem ut penarum solutionem ali-
quatenus non teneri, sicut ea que
decreto sunt tamquam iniqua et
divino beneplacito contraria dissentiri
prohibemus. ¶ Et quia quod prohibi-
tum huiusmodi sortiatur effectum quod-
cumque cassa aut te apostolica vacuantes. ¶ Pre-
dictos quoque magnates et nobiles

et quoslibet alios ex colligationibus
iuratoribus conspirationibus con-
federationibus conventionibus et
pactis quibuslibet super dictis
per quam ad eorum notitiam prohibi-
tio presens pervenerit infra octo
dies omnino non duxerit desiste-
re [?] ac eis penitus recedendum
Et qui in posterum ad similia pre-
dicti in dicto regno processerint
excommunicationis sententie eo ipso decernimus
subiacere Conspiratores quoque tunc etiam
sententie subiaceat in edicto
ac etiam tunc prius dictorum nobili-
um et magnatum qui premissis
ut premittitur non destiterit et
eorum qui ad similia in posterum pro-
cedere in dicto regno presumpserint
in penas posteriorum suorum etiam
protendentes eorum liberos usque
in tertiam generationem auctoritate predicta
inhabiles fore decernimus ad quelibet
ecclesiastica beneficia obtinenda
eorum qui subditos a iuramento
fidelitatis quo ipsis tenentur astricti
penitus duximus absolvendos
ut ratione iuramenti predicti
non teneantur eisdem obedire
Et insuper conspiratores
predicti penis aliis inutiles a
sacris canonibus vel legibus pro-
mulgatis se noverint subiacere
Johannes episcopus servus servorum dei ad futuram

rei memoriam Sequitur de verborum
significatione Rubrica

11 Exivi de paradiso dixi ri-
gabo [?] celestis agricola que ve-
re fons sapientie verbum dei a patre
et in patre manens genitum [illegible] ab eterno
[illegible] ultimus in clementis domini

Explicit constitutiones domini Cle-
mentis pape quinti Item gratias
sequitur extravagantes de sepulturis

12 Detestande feritatis abusum
quem ex quodam more horr-
ibili nonnulli fideles im-
prudenter prosequuntur nos pie in-
tentionis proinde [?] proposito ne abu-
sus predictus sevitia ulterius corpora
humana dilaceret mentes que fi-
delium horrore commoveat et per-
turbet auditum digne decrevimus
abolendum Prefati namque fideles huius
sue improbande utique consuetudinis
vitio committentes si quis eorum
genere nobilis vel dignitate titu-
lo insignitus presertim extra suarum
partium limites debitum nature
persolvat Insuper vel aliis re[mo]tis
partibus sepulturam electa defuncti
corporis ex quadam impietatis affectu
truculenter excoquerant ac illud
membratim vel in frusta immaniter
concidentes ea subsequenter [?] Aquis

vniuersa exponunt in ignibus
decoquenda et tandem ab ossi-
bus tegumento carnis excusso
eadem ad partes predictas mittunt
vel deferunt tumulanda quod
non solum divine maiestatis con-
spectui abhominabile plurimum red-
ditur sed et humane consideracionis
obtutibus vehementer abhorren-
dum. ¶ Volentes igitur prout offi-
cii nostri debitum exigit illud
et etiam in hac parte remedium ad-
hibere per quod tante abhominacionis
tante quoque inhumanitatis et impietatis
abusus penitus debellatur
nec extendatur ad alios auctori-
tate apostolica statuimus atque ordinamus
ut cuiuscumque et cuiuscumque status
aut generis seu et dignitatis ex-
titerit in civitatibus castris seu
locis in quibus catholice fi-
dei cultus viguit decedentes de-
cetero tradat extremum erga
corpora defunctorum huiusmodi abusus
vel similis nullatenus observe-
tur fidelium manus taliter in-
humanitate fedentur sed ut defunc-
torum corpora sic impie et
crudeliter non tractentur de-
ferantur ferantur ad locum in quibus
viventes elegerunt sepulturam

vel sepeliri et in civitate castro
vel loco ubi decesserunt vel
in loco ~~vicino~~ vicino catholice
sepulture tradantur ad tempus
ita quod demum incineratis cor-
poribus ea alias ad loca
ubi sepulturam elegerunt
deportentur et sepeliantur
in eisdem. ¶ Nos enim si pre-
dicti defuncti executores et
familiares eius seu quibusvis aliis
cuiuscumque ordinis condicionis
status aut gradus fuerint et si
pontificali dignitate prefulgeant
aliquid contra huius nostri statuti
et ordinacionis nostre tenorem
presumpserint attemptare defunc-
torum corpora sic inhumaniter et
crudeliter pertractando vel fa-
ciendo pertractari excommunicacionis
sententiam quam in ipsos ex nunc fe-
rimus ipso facto se noverint incursu-
ros a qua non nisi per papam preter
quam in mortis articulo pos-
sint absolucionis beneficium ob-
tinere. Et insuper illud cuius
corpus fuerit sic inhumaniter
tractatum ecclesiastica careat se-
pultura. ¶ Nulli ergo omnino
hominum liceat hanc paginam
nostri statuti ordinacionis [illegible]

infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem etc. Datum Laterani xii kal. marcii pontificatus nostri anno sexto Bonifacius octavus

De penitenciis et remissionibus

13 Antiquorum habet fida relatio quod accedentibus ad honorabilem basilicam principis apostolorum de urbe concesse sunt magne remissiones et indulgencie peccatorum. Nos igitur qui iuxta officii nostri debitum salutem appetimus et procuramus libencius singulorum huiusmodi remissiones et indulgencias omnes et singulas ratas et gratas habentes ipsas auctoritate apostolica confirmamus approbamus et eciam innovamus et presentis scripti patrocinio communimus. Ut autem beatissimi petrus et paulus apostoli eo amplius honorentur quo ipsorum basilice de urbe devocius fuerint a fidelibus frequentate et fideles ipsi spiritualium largicione munerum ex huiusmodi frequentacione magis senserint se refectos. Nos de omnipotentis dei misericordia et eorundem apostolorum eius meritis et auctoritate confisi de fratrum nostrorum consilio et apostolice plenitudine potestatis omnibus in presenti anno millesimo trecentesimo a festo nativitatis domini nostri Ihesu Christi preterito proxime inchoato et in quolibet anno centesimo secuturo ad basilicas ipsas accedentibus reverenter vere penitentibus et confessis vel qui vere penitebunt et confitebuntur in huiusmodi presenti et quolibet centesimo secuturo annis non solum plenam et largiorem immo plenissimam omnium suorum concedimus veniam peccatorum. Statuentes ut qui voluerint huiusmodi indulgencie a nobis concesse fore participes si fuerint romani ad minus triginta diebus continuis seu interpolatis et saltem semel in die. Si vero peregrini fuerint aut forenses modo simili xv diebus ad basilicas easdem accedant. Unusquisque tamen plus merebitur et indulgenciam efficacius consequetur qui basilicas ipsas amplius et devocius frequentabit. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre constitucionis approbacionis innovacionis concessionis

1303

et constitutiones et c. ¶ Datum
viij kl. Martij pontificatus
nostri Anno vj° ¶ Bonifacius
octavus eps servus servorum dei
ad perpetuam rei memoriam

De privilegiis et c.

17 Super kathedram preemi
nentie pastoralis divina
disponente clementia con
stituti et sic multis et arduis
que in amplum Romane curie al
veum undique confluunt quasi tor
rentes pregravamur negotijs
curis occupatur innumeris cogi
tacionibus perturbatur plurimis dis
trahamur curam ad ea tamen sollicite
bus nostris intendimus in ani
mo insistimus et apponere solliti
tudinis studium et pertinent ut
ad divini nominis gloriam et
exaltationem catholice fidei
et profectum fidelium animarum pre
sertim radicitus dissidiorum
vepribus et litigiorum anfrac
tibus penitus subductis inter ec
clesiarum antistites ad curam
et regimen divini gregis de
putatos certas quasque personas quibus
ordo clericalis includitur pacis
tranquillitas vigeat fervor
caritatis excrescat et valescat

concordie unitas morum ydemp
titas per presentem sanctimus eum
et recumdenciam sic tollegimus
quod non nisi pacis auctorem
ignorantes quod dissensiones
et scandala sanctis actibus
aditum preparant et rancores
et odia suscitant illicitis mo
tibus aucta prebent ¶ Dolenter
siquidem et inter prelatos ecclesiarum
rectores seu sacerdotes ac cle
ricos prochialium ecclesiarum per
diversas mundi provincias con
stitutos ex parte una et ex parte
ordinatorum et minorum ordinum
fratres ex altera pacis emulo sa
tore zizanie procurante gravis
et periculosa discordia pro
venit super predicatio
nibus fidelium populis faci
endis audiendis eorum con
fessionibus penitentijs in
iungendis eisdem et tumu
landis defunctorum corpori
bus qui apud fratrum ipsorum
ecclesias seu loca noscuntur
eligere sepulturam ¶ Nos
autem pie patris more laudabi
li molestie fructus et commo
da filiorum reducentes ad
pacem et concordiam ex pro
animo ac infra pectoris
et claustra sollicite revolventes

quam sit plena periculis quam sit
honusta dispendiis quam grate
divine maiestati tamquam nobis acce
dat quod ipsa discordia supra
dicta et ipsa intendebamus perv
igilis sollicitudinis studio illa pe
nitus evellere ac etiam submo
vere. ¶ Nullis umquam temporibus futuris
auctore domino suscitanda.
¶ Grandi quidem desiderio cupie
ntes in istius negotium quod potis
sime insidet cordi nostro fi
nem celebrem et celerem per
apostolice solertie studium con
sequatur deliberatione cum fratribus
nostris de libratione prehabita
super eo ad honorem et dei ex
altationem fidei profectum statum p
tunc predictorum ac salutem fi
delium ac tranquillum dictorum
fratrum consilio apostolica auctoritate
statuimus et etiam ordinamus
ut dictorum ordinum fratres in
ecclesiis et locis eorum ac in pla
teis communibus valeant libere
clero et populo predicare ac propone
re verbum dei hora illa ~~dun~~ dun
taxat excepta in qua locorum
predicare voluerint vel coram
se facere solempniter predicari
in qua predicare cessabunt pre
terquam si aliud de prelatorum ipsorum
processerit voluntate ac licentia
speciali. ¶ In studiis autem generalibus

ubi sermones ad clerum ex more
fieri solent in diebus illis quibus so
lempniter predicari consuevit ad fun
era etiam mortuorum et in festis
specialibus seu peculiaribus eo
rundem fratrum possint iidem
fratres et liceat eisdem libere predi
care nisi forsan illa hora qua
solet ad clerum in predictis proponi
locis seu studiis verbum dei episcopus
vel prelatus superior clerum
ad se generaliter convocaret aut
ex aliqua ratione vel causa urge
nte clerum ipsum duceret congrega
ndum. ¶ In ecclesiis vero parrochia
libus fratres ipsi nullatenus aude
ant vel debeant predicare vel
proponere verbum dei nisi fratres p
redicti a parrochialibus sacerdotibus
invitati vel vocati fuerint
competitur aut de ipsorum bene pla
cito et assensu petita licentia
fuerit adoptenta nisi episcopus vel p
relatus superior per eosdem fratres p
redicari mandaret. Statuimus et
etiam ordinamus auctoritate in
singulis civitatibus et dyocesibus in
quibus fratrum ipsorum loca consiste
re dignoscuntur vel in civitatibus
et dyocesibus locis ipsis vicinis in qui
bus loca huiusmodi non habentur magistri
priores provinciales predicatorum

aut eorum vicarii et generalis minister ac provinciales ministri et custodes minorum ordinum et predictorum ad presentiam prelatorum eorundem locorum se conferant prefatos fratres quos ad hoc ydoneos fore putaverint humiliter petituri ut fratres qui ad hoc electi fuerint in eorum civitatibus et diocesibus confessiones subditorum suorum confiteri volentium audire libere valeant ~~et huiusmodi~~ et huiusmodi confitentibus prout secundum deum expedire cognoverint penitentias imponere salutares ac eis beneficium absolutionis impendere de licentia gratia et beneplacito eorundem ac deinde prefati magistri priores provincialium et ministri ac provinciales ministri ordinum predictorum eligere studeant personas sufficientes ydoneas et discretas vite laudabilis probatas modestas atque peritas ad tam salubre ministerium et officium exequendum quas sic ab ipsis electas representent vel faciant presentari prelatis ut de eorum licentia gratia et beneplacito in civitatibus et diocesibus eorundem pro parte huiusmodi sic electe confessiones confiteri volentium audiant et imponant penitentias salutares ac beneficium absolutionis impendant

prout superius est expressum extra civitates et dioceses in quibus fuerint deputate per quas volumus et non per provincias deputari confessiones nullatenus audire. Numerus autem personarum assumendarum ad huiusmodi officium exequendum esse debet prout universitas cleri et populi aut multitudo vel paucitas exigit eorundem. Et si iidem prelati petitam licentiam confessionum huiusmodi audiendarum concesserint illam prefati magistri ministri et alii cum gratiarum recipiant vel percipiant actione dicteque sic electe commissum sibi officium exequantur. Quod si forte iam dicti prelati quemquam de dictis fratribus presentatis eisdem ad huiusmodi officium habere vel non duxerint admittendum eo amoto subtracto loco ipsius sibi eisdem presentandus prelatis possit et debeat ~~alius~~ alius subrogari. Si vero iidem prelati prefatis fratribus ad confessiones ut premittitur audiendas electis huiusmodi exhibere licentiam recusarint nos ex nunc ipsis et confessiones sibi confiteri volentium licite et libere audire valeant eisque penitentias salutares atque eisdem beneficium absolutionis

i pturi grosse concedimus q(uo)d
a(postoli)ce plenitudi(n)e p(otes)tatis
facultate ¶ P(ro)hibem(us) i(n)sup(er) (con)fes
siones eciam q(ua)s intendimus
p(er)sonis seu fr(atri)b(us) ip(s)is vel
id talit(er) deputatis p(otes)tatem
t(ri)b(ui) et p(ro)inde ampliorem q(uam)
i eo curatis seu p(ar)rochia
lib(us) sac(er)dotib(us) e(st) a iure (con)
cessa n(isi) forsan eis eccl(es)iar(um)
p(re)lati vberiorem (con)cedat p(ar)te
(con)trariam sp(eci)al(ite)r duxerit fa
ciendam Statuim(us) q(uo)q(ue) statuto
seu ordinacioni n(ost)re adici
mus ut fr(atr)es d(i)c(t)or(um) ordi
num i eccl(es)iis et loc(is) suis vbi
lib(et) constitutis liberam ut
se h(ab)eant sepulturam v(idelicet)
q(uo)d o(mn)es ad eam recip(er)e valeat
q(ui) sepeliri elegerint i eccl(es)iis
et loc(is) m(em)oratis v(er)um ne p(ar)
rochiales eccl(es)ias ac ip(s)ar(um)
curati sive rectores q(ui) mi(ni)st(ra)
re h(ab)ent eccl(es)iastica sacram(en)
ta q(ui)b(us) de iure noscu(n)tur (con)
peteri p(re)dicare seu p(ro)pon(er)e
v(er)bum dei confessiones fide
lium audire debitis (con)modis
b(e)n(e)ficiis et fraudentur cu(m)
a p(ar)rochiis meritis (con)pe(n)sari
debeat auctoritate statuim(us) or
dinam(us) eac(tenus) ut fr(atr)es or

dinum p(re)dictor(um) de obuencio(n)ib(us)
omnib(us) tam de p(ro)priis funeralibus
qua(m) quib(us)cumq(ue) et quocu(m)q(ue)
relictis indistincte vel i distri
cte ad quoscumq(ue) certos vel de
t(er)minatos vsus de quib(us) (con)sue(ve)
de q(ua)rta seu canoni
ca porcio dari seu exigi no
(con)sueuit vel no(n) de iure debet
no dedicatis vel qua(cum)q(ue) do
natis i morte seu mortis
articulo a infirmitate donatis
vel datis de qua decesserunt
q(ua)cumq(ue) directe fr(atri)bus ip(s)is
vel aliis p(er)sonis quar(um) p(ar)te
qua(m) auc(torita)te ap(osto)lica taxamus
et qui limitamus sac(er)dotib(us)
p(ar)rochialib(us) et eccl(es)iar(um) rect
torib(us) seu curatis integre lar
giri teneant(ur) fratres et curatum
q(uo)d nec alii vel aliis a quib(us) (con)t(ra)
(con)tinget mem(or)e debeat(ur) ad p(ro)prios
suum vtilitatem vel co(m)modum
(con)u(er)ti faciunt relicta a i eos
talit(er) dat(a) vel donata p(ar)te
dat(a) seu q(uam) i morte vel ab
i(n)testato (con)u(er)sus dandum vel
donandum fr(atri)b(us) ip(s)is (con)ti(n)g(er)it
i eosdem damus vel dona
cione sub caritate d(icti) dari vel donari
poterit i q(ui)b(us) p(er) ip(s)os ea cura
d(ic)tis eos intendim(us) (con)s(tr)ingere onera
re h(ab)e(a)nt vt si qui de q(ui)b(us)
absit p(er) fr(atr)es ip(s)os dolo vel

fraude quotiens in hac parte agi
fortasse contigerit. Et ideo quia
ipsa predictis sacerdotibus rectori
bus et curatis tenere volumus et
districte iubemus in virtute obediencie medicij
examine vel gratia ab eisdem
vel alterius eorum ante tempus nil
valeat. Provinciales sacerdo
tes rectores et curati congre
super dictum ut illis apostolicis dicta
fratres impedire sunt astricti ne
quis ad id quoque possint ali
quatenus cogi. ¶ Nos etenim
in curiis ~~etiam~~ ecclesiasticis et paci
fice faciente domino predecessores ve
stra privilegia indulgencia
gratias verbo seu scripta sub
quavis forma ac expressione
seu concepta. Ubi vero vestris
seu predecessoribus vestris Romanis
pontificibus predecessoribus concessa
¶ Nec non quecumque contrarie sen
tentia et pacta in fratres sunt
promissa vel alias promissorum con
tra personas vestras vacuamus vacu
amus cassamus et irritamus
quin immo cassa vacua et irri
ta nunciamus et nullius roboris
existere firmitatis. ¶ Ceterum uni
versos etiam prelatos cuiuscumque
preeminencie status vel dignitatis
existant ac sacerdotes parochiales

et curatos vicarios seu rec
tores predictos precum tenore
rogamus et hortamur atten
te in domino eisdem presen
do mandamus quatenus pro divina
et apostolice sedis reverentia
predictos rectores et confesso
res ipsorum fratres affectu bene
volo commendatos fratribus
ipsis non se ~~diffi~~ diffici
les seu duros nec aspe
ros sed potius favorabiles pro
pitios benignos pie quam mi
sericordie liberales studeant
exhibere sit eos in predicationis
officio et confessionibus verbi
dei ac omnibus supradictis
tanquam cooperatores eorum
ydoneos et suorum laborum
participes prospera benignitate
recipere ac affectuose admit
tere non obmittat ut proinde
et eterne beatitudinis pre
mium augeatur et incre
menta salutis felicia
proveniant et ipsos latent
que si secus ab eis agi con
tigerit in hac parte sedis
apostolice benignitatis que ordines
et professores eosdem ubere
favore prosequitur et gerit
in visceribus caritatis quia eos

no i(n) medio t(ra)ctur- ne ea
q(ue) equanimit(er) pati posset
q(ua)m p(ro)pt(er) h(oc) op(or)tune p(ro)uisionis
remedium adhiberet ipsorumq(ue)
nichilominus celestis i(n) dig(ni)tate
p(ri)ncipis digna p(ro)uidentis re
pendentis cui(us) absconsa sunt
ipsorum credulitas tandem p(ro)
sequitur- minime p(er)ueret
Nulli ergo omnino ho(m)i(nu)m li
ceat hanc paginam n(ost)re sta
tuti ordinationis concessionis
limitationis vacationis
et irritationis i(n)fringere uel
ei ausu temerario (contra)ire si
quis etc. etc. Datum Lateran.
xvi kl. marcii pontificatus n(ost)ri
Anno sexto

De sententiis excommunicationis

·17· Excommunicamus et anathe
matizamus ex parte dei
omnipotentis patris et
filii et sp(iritu)s s(an)c(t)i et auc(torita)te
quoque b(ea)torum ap(osto)lorum petri
et pauli et n(ost)ra omnes clericos
religiosos et laycos utriusq(ue)
sexus siue sint seculares
siue alii uindicauerit q(ui) a
q(ui)b(us)cumq(ue) fecerint seu alij p(ro)
uel magnum p(ro)miserint uel p(ro)
missione receperint a(ut) ex p(ro)
p(ter) occulta uel manifesta p(ro)

generalibus et plenarie no(n) ex
pressis seu sub specialibus et expressis
ap(osto)lice sedis quitq(ua)m dederint aut
receperint magnum uel paruum uel
p(ro)missione d(e) quantitate aut
utilitate ip(s)is h(oc) (con)cesserit fecerint
uel receperint p(ro) aliq(ua) iustitia su
gratia p(ro)curant p(ro) alio i(n) causis
mediatis seu ad p(ro)latas apli
cat et quibuscumq(ue) modis ap(u)d
sedem ap(osto)licam a(ut) p(ro)curata et
hac fraude p(er)mittentes et ac
ceptantes dantes et recipie(n)tes
dummodo extendamus. Illos q(uo)q(ue)
qui aliquem fecerint culpabile(m)
expedias licet nobis in p(re)dictis
eam spacium no(n) retulerit uel cum
p(ro)q(ui)m ad nos ubi fide(m) p(re)ficat
sedes d(e)cernimus sine subiacere
Decernimus et nullus hanc
i(n)currens excommunicationis sententiam
p(re)dictas uel aliquo p(re)dictorum absq(ue)
speciali mandato n(ost)ro absolu
tionis beneficium valeat optinere
n(isi) forte ad nos accessum habere
no(n) possit i(n) mortis articulo
constitutus n(isi) et ad absolu
tionis gratiam admitti n(isi) p(ri)us
q(uo)d tu(n)c p(ro)p(ter) dedit uel recepit
i(n) tegrlit(er) pa(r)i paup(er)ibus largiatur
Justicia uero sua gratia sit ob
tenta nullius p(re)iudicis ex mo
menti nolumus et eas tamen statim
nu(llius) esse et roboris firmitatis

sed et faciunt utentes ipsis scien-
tia communicationis astringimus
et reservantes nobis absolutionem
eorum tam premissis in omnibus ad
penas prefatas obligamus Item

17 Proinde attendentes quod
ut frequenter contingit
non sine culpa
multorum vel dei sine pro-
feruntur quia sunt nonnulli iu-
dices nimis prompti ad pro-
ferendas easdem etiam in negociis
sine causa que plus in te dici
cupiditatis quam ex caritatis
radice processisse iudiciis pre-
de [illegible] quia tunc in eodem
divina organa suspenduntur
et laudes nec et ecclesiastica sa-
cramenta ministrantur ut solent
tolluntur mortuis seu minuuntur
suffragia precum et oblationum
frequentem hostie salutaris ado-
lescentes et parvuli participes
vel participantes rarius sacramen-
ta minus inflammantur et
solidantur in fide fidelium te-
pescit devotio heresis et pul-
lulat et multiplicantur pericu-
la animarum presentis constitutionis
perpetuo edicto ut nulla
provincia civitas castrum villa
locus territorium vel districtus

auctoritate ordinaria vel dele-
gata supponatur ecclesiastico in-
terdicto pro pecuniario debito vel
pecunie ius modice vel pecunie
quantitate seu quacumque occasione
vel causa seu quovis quesito
colore pro eo maxime quod ipsorum
domini rectores seu officiales
quomodocumque nomine censeantur aut
incole aut habitatores aut sin-
gulares persone ipsorum statu-
tis vel statuendis ordinatis
vel ordinandis terminis huiusmodi
debitum seu quantitatem non solve-
runt hactenus vel aliqua in non
persolvunt Nos enim contra
continentiam huius et tenore sic forsan
hactenus contigit contigerit attemp-
tatum vel contra contigerit attemp-
tari illud quod revocamus om-
nino non obstantibus quibuscum-
que contractibus et obliga-
tionibus pactis conventionibus
compositionibus submissionibus
promissionibus confessionibus
processibus et sententiis super
hoc habitis vel habendis
iuramentorum pecuniarum spiritualium
et temporalium seu aliarum vel
quarumcumque penarum firmitate vallatis
nisi tali supposito vel dei
hactenus facta vel in antea
fieret de apostolice sedis speciali

licentia et concessa prius per
dictas patentes litteras apparet
Datum Anagnie iudic aste
rios domini pont. Bonifacii pape
viii Anno octavo

De officio ordinarii c.

16 Debent superioribus suis
reverentiam subditi ut
dum salubriter ab eis
preceptis correctionibus velud
curativum medicamentum recipi-
unt obedientiam exhibere tenen-
tur Rursus ex opposito tamen tales
corrigere debet eos qualiter
inferre quod deceant et spi-
na subiectos dilectione fo-
uere sit debiter delica-
tis effugiter sit onerosus
ditor nimie repertur Sa-
ne dudum venerabili fratri nostro
A. Dunelmensi episcopo ad visita-
dum capitulum ecclesie sue Dune-
lmensis que regularis ordinis
sancti Benedicti fore noscitur de se
de prior et capitulum ipsius ecclesie
contra quod de consuetudine erat ecclesie
super dicte ecclesie ~~tantus~~ tamen
non erat necessaria in contrario
servata quod episcopi Dunelmenses qui
fuerunt pro tempore per se solus absque
aliis religiosis vel admittebant
aut clericis secularibus quibuscumque

de loco assumpto notarii intrinsecus
seu intrinsecis capituli incorrati vi-
sitationem suam hactenus prefato
impenderint capitulo supplica-
runt eidem episcopo ut cum tam cleri-
cos quam laycos religiosos et
seculares ad quos visitationem
actualiter contenderent a capitulo peti-
pere amoueri quibus amotis pa-
ti erat ipsum admittere ad quam
visitationem actualiter contendit
faciendam et quia dictus episcopus
eos super hoc non audivit quam-
quam protestarentur se velle omnes
clericos suos et alios pre-
ter unum quatuor et notarium
amovere et sic suam visita-
tionem in capitulo et capitulo ac
prior et capitulum ad sedem
apostolicam appellarunt processu
itaque huiusmodi negotio coram
nobis et auditis et intellectis
que partes dicere voluerunt
Nos considerantes quod consuetudo
predicta quam tocius utilitate fa-
cultate perbonam que non est
augustanda vel spargenda presertim quod
etiam ut salua sit veritas
probo quod publice nisi est nec
veritas occulte tamen est

iure ut ~~cavent~~ curent magistratus
tus testari eidem testificari volentibus
tibus scriptos et alios testes
vel signatores p[ubli]ce et statuit
generale concilium ut audientibus
adhibeant persona publica
vel duo viri ydonei qui acta
conscribant quia quidem prelatos
inordinatos tamen propter eorum processores
que illorum vocem faciat funesta
et ipsos atque auditijs publicis
sunt cunctis actibus non patitur
sunt novella constitutio dedicat
in negocio ius habetur sinceritatis
cum tabellionis cuius vice in hac
parte duo viri prefuerunt concilium
compilatum optinuit officium vocem
tam quia suspensionem que se potest
vertunt a capitulo et subsequi que
corrigenda invenerunt fideles
et vere conscribent co
stat non esse attendentes quod
quod id ... non moditer de
ea habet dignitati sibi archiepiscopo qui
dignitatem ipsum suo in gerio an
gere debet et comites ho
noris sui tam adhibiti abdu
cuntur secum solum suspectis
forsitan quibus quos visitat
committit compellatur datum co
fuerunt propria presbiteri capitulum
videntur nimium dilicati tamen
non vult eorum reprobamus ¶ Ne
sit cetera omnino dominus ... nostrorum
predecessorum vestigijs inherentes
rentes ut cum ad visitationem
decreto faciendam ... .
necessaria descendit in visi
tationis actu duas vel tres
honestas personas clericale
caracterem insignitas quarum
una ad minus sit religiosa
ordinis superdicti et unum clericum
notarium secum habeat et non
plures committere aliqua obs
tenta et compositione qualibet
in partes ipsas super hac v
gerunt facta hactenus non obs
tante ¶ Nulli ergo omnino homi
num liceat hanc paginam nostre
nostre reprobationis et constitucionis
infringere vel ei ausu teme
rario contraire. Item &

16 Licet te nobis debitum
servitutis composuit ut
ad reformandos meliores
mores et actus prout nobis ex
alto permittitur solerter intendi
mus ubi precipue reformationis
accommode remedium apponamus
ubi magis incipimus periculum
minime ¶ Sane cum periculosum
constat quod aliquis inofficiosis
dignitatibus vel quod dum fore se

asserat et ptali ecc(lesi)e gerat
nisi p(ri)us ipe q(ui) asserit l(itte)ras
ostendet decernit(is) ta(m) p(ro)
timilibus q(ui)a tamen (con)sti
tut(is) toll(er)e cuide(n)t ¶ Asseren
ti nam(que) tu mandat(is) pri
ncipis se venisse cr(e)dendu(m) no(n)
est nisi l(itte)ras sc(ri)pt(as) p(ro)bauit
¶ Nec sibi cr(e)d(er)e se assenti
legatu(m) mi(ssu)m cu(m) ap(osto)lice sedis
mortis sint absq(ue) si q(ui)bus a
partibus venitu(r) legate super
se ¶ Eliq(ue) n(on) directi se delega
tu(m) sedis eiusde(m) cr(e)d(er)e n(on)
intendi(mus) nisi de mandato
ap(osto)lico sede doceat occul
tata scil(icet) cl(er)ici ad alia dyoc
sine suor(um) ordinarior(um) l(itte)ris
venientes n(on) minus recipi(an)t(ur)
ordinibus n(on) ad superiores
ascendunt ¶ Cl(er)ici q(ue) ac mo(na)
ch(us) q(ui) de suis ciuitatib(us) ad
aliam v(e)l(u)t(i) p(ro)fugi(u)nt n(on)
minime veniat suor(um) l(itte)ris
p(re)lator(um) n(on) sunt cl(er)ici n(ec) mo(na)
chi reputandi ¶ Si quis p(re)
tera n(ost)r(o)r(um) electu(m) se di
cat si sacerdote(m) se nominet
h(uius) suitandu(m) q(uia) no(n) sit pi
tulo e nisi talib(us) q(ui)ntus in
discussa ¶ Quad at i ecc(lesi)a

q(ui) se ep(iscop)os n(on) sup(er)iores p(re)
latos aut ecc(lesi)e abbates p(ri)ores
seu alios monast(er)ior(um) rec(t)o
res quorum(que) no(m)i(n)e censea(n)t(ur)
appellant sit discussio celebr(is)
et diligens facienda baculen(ter)
appet si scandala et pericula
g(ra)uia q(ue) p(ro) nos pare posset
quitato i discussa diligent(er)
attendant(ur) s(un)t n(ost)ros (con)uend(er)es
(con)uocat vo ut tu p(re)miss(is) alijs
casibus q(ue) nidu(m) (con)sistat p(ro)uisi
si (con)stitucionib(us) editis eas
p(ro)nt(is) p(re)ssu s(un)t v(e)l(u)ti(us) q(ue)
p(er)icula g(ra)uiora n(ost)ra necess(ari)o
sy p(re)m(i)sionib(us) op(or)tuc (et) mc
dio v(e)l unquam(us) p(ro)uti itaq(ue)
p(re)sens valitura (con)stituere sancim(us)
ut ep(iscop)i et alij p(re)lati superiores
n(on) no(n) abbates p(ri)ores et ceti
monast(er)ior(um) regimina p(re)sidentes
quocu(m)q(ue) no(m)i(n)e censea(n)t(ur) q(ui)
ad p(re)d(i)c(t)am sedem p(er)uenent
aut confirmacionis (con)secracio(n)is
n(on) b(e)n(e)dictionis munus recipiu(n)t
ad (con)missas eis ecc(lesi)as et mo(na)
st(er)ia absq(ue) d(i)c(t)e sedis l(itte)ris
h(uius)mo(di) eor(um) p(ro)mocione(m) (con)firmac(i)o(n)e(m)
(con)secracione(m) seu b(e)n(e)dictione(m)
(con)tinentibus attende(re) n(on) bo(n)or(um)
ecc(lesi)asticor(um) administrac(i)o(n)e(m) accipe

non permittat nulli quod eos absque dictas litteras cuiuscumque recipiat aut eis pareat vel intendat. Quod si forsan qui prescripti sunt quod prepositos vel prelatos prelatos abbates priores et alios monasteriorum regimina obtinentes predictos medio tempore actu sunt irritum [illegible] ut et quicquid in tunc idem episcopi vel prelati abbates priores vel regimina obtinentes de ecclesiarum et monasteriorum predictis recipiat eorundem. Capitula vero et conventus ecclesiarum et monasteriorum ipsorum et alii quicumque ipsos ab ipsis sedibus dicte huius litteris recipientes vel obedientes eisdem tam diu sint a beneficiorum suorum perceptione suspensi donec super hoc eiusdem sedis meruerint gratiam obtinere. ¶ Volumus quoque si episcopi prelati abbates priores et alii monasteriorum regimina obtinentes predicti ab eadem sede discedant solito fidelitatis non prestito iuramento mandato nostro de ipsarum ecclesiarum et monasteriorum predictis recipiant et quicquid quod per eos in de aliis de actu sunt in rebus non subsistat. ¶ Nulli ergo etc. Datum etc.

Idem

De maioritate et obedientia

16 Unam sanctam ecclesiam catholicam et ipsam apostolicam urgente fide credere cogimur et tenere. Nosque hanc fideliter credimus et simpliciter confitemur extra quam non est salus nec remissio peccatorum. ¶ Sponso in canticis proclamante una est columba mea perfecta mea una est matri sue electa genitrici sue que unum corpus misticum representat cuius caput Christus Christi vero deus in qua unus dominus una fides unum baptisma una nempe fuit tempore diluvii archa noe unam ecclesiam prefigurans que in uno cubito consummata unum videlicet noe gubernatorem habuit et rectorem extra quam omnia subsistentia super terram legimus fuisse deleta. ¶ Hanc autem veneramur et unicam dicente domino in propheta. Erue a framea deus animam meam et de manu canis unicam meam pro anima enim id est pro se ipso capite simul oravit et corpore quo corpus unicam scilicet ecclesiam nominavit propter sponsi fidei sacramentorum et caritatis

ecclesie unitate. ¶ Hec est tunica domini inconsutilis que scissa non fuit sed sorte provenit. ¶ Igitur ecclesie unius et unice unum corpus et unum caput, non duo capita quasi monstrum, Christus videlicet et Christi vicarius Petrus, Petrique successor, dicente domino ipsi Petro: Pasce oves meas. Meas inquit generaliter, non singulariter has vel illas; per quod commisisse sibi intelligitur universas. Sive ergo Greci sive alii se dicant Petro eiusque successoribus non esse commissos, fateantur necesse est se de ovibus Christi non esse, dicente domino in Iohanne unum ovile et unicum esse pastorem. In hac igitur eiusque potestate duos esse gladios, spiritualem videlicet et temporalem, evangelicis dictis instruimur. ¶ Nam dicentibus apostolis: Ecce gladii duo hic, in ecclesia scilicet, cum apostoli loquerentur, non respondit dominus nimis esse, sed satis. ¶ Certe qui in potestate Petri temporalem gladium esse negat, male verbum attendit domini proferentis: Converte gladium tuum in vaginam. Uterque ergo in potestate ecclesie, spiritualis scilicet gladius et materialis. Sed is quidem pro ecclesia, ille vero ab ecclesia exercendus; ille sacerdotis, is manu regum et militum, sed ad nutum et patientiam sacerdotis. ¶ Oportet autem gladium esse sub gladio, et temporalem auctoritatem spirituali subiici potestati. Nam cum dicat apostolus: Non est potestas nisi a deo; que autem a deo sunt ordinata sunt; non ordinata essent nisi gladius esset sub gladio, et tanquam inferior reduceretur per alium in suprema. Nam secundum beatum Dyonisium lex divinitatis est infima per media in suprema reduci. ¶ Non ergo secundum ordinem universi omnia eque ac immediate, sed infima per media et inferiora et superiora ad ordinem reducuntur. Spiritualem autem dignitate et nobilitate terrenam quamlibet precellere potestatem oportet tanto clarius nos fateri quanto spiritualia antecellunt. Quod etiam ex decimarum datione et benedictione et sanctificatione, ex ipsius potestatis concessione et ipsarum rerum gubernatione claris oculis intuemur. Nam veritate testante, spiritualis potestas terrenam instituere potestatem habet et iudicare si bona non fuerit. Sic de ecclesia et ecclesiastica potestate verificatur vaticinium

Ieremie ecce constitui te hodie
super gentes et regna etc. cetera
que sequuntur. Ergo si deviat terre-
na potestate iudicabitur ~~apostolice~~ a po-
testate spirituali. Sed si deviat
spiritualis minor, a suo superiori;
si vero suprema, a solo Deo, non
ab homine poterit iudicari, testan-
te apostolo: Spiritualis homo iudicat
omnia, ipse autem a nemine iudicatur.
Est autem hec auctoritas, et si
data sit homini et per hominem
exerceatur, non humana sed potius
divina, ore divino Petro data,
sibique suisque successoribus in ipso
Christo quem confessus fuit petra
firmata, dicente Domino ipsi Petro:
Quodcumque ligaveris etc. Quicumque
igitur huic potestati a Deo sic ordina-
te resistit, Dei ordinationi resistit,
nisi sicud Manicheus fingat
esse principia, quod falsum et hereticum
iudicamus, quia testante Moyse
non in principiis sed in principio crea-
vit Deus celum et terram. Porro
subesse Romano pontifici omni
humane creature declaramus, dici-
mus et diffinimus omnino esse
de necessitate salutis etc.

la R. i. Rem ~~novam~~ non novam
aggredimur nec viam inso-
litam ambulamus, sed an-
tecessorum nostrorum calcata vestigia

Rubrica. Restringitur per c. Dudum de
iudiciis c. I.

predecessorum constitutionis et dubitatio robo-
ramus suffragiis et in constitutio-
nibus communiter stabilimus. Et si quidem
ratio [illegible] proinde citatio-
editum [illegible] quod in predicta fit
etiam se celando ne ad eum pervenire
possit citatio, appareat quod timuit
qui sic agit quod sibi in albo pretoris
edicta proposita sui iurisdictioni sub-
iectos se citeat et astringat
magis quam morte peremptoria que
in notitiam pervenit [illegible] cita-
verit. Quibus enim quod tale medium
citationibus possunt violenter per
supprimi credendum est ut que
in eodem albo tunc ipsius albi publi-
catum [illegible] ut patet
legenda ad dubiam notitiam de-
venirent. Unde ad perhibenda
omnibus [illegible] quod sanctum plena
lectionis et notitia mandatum
legem tabulis aut lapidibus
scriptam [illegible] de-
portatibus et affigi. Considerans
igitur indebita conspiratione de-
[illegible] ac [illegible]
veris asperis. Nos qui universis
disponente Domino preesse dinoscimur
volentes per hac novella constitutione
[illegible] aliquid certa predicta statuta
expressius in veriri. Declaramus
de fratrum nostrorum consilio et auctori-
tatem quod edicta perpetua valitura

statuimus ut citaciones auctoritate
apostolica contra quoscumque personas cu-
iuscumque et ubicumque cuiuscumque
status dignitatis vel preeminen-
cie ecclesiastice vel mundane
etiam si imperiali vel regali
fulgeant dignitate per se vel
si impediat vel faciat per se
vel alios quominus ne citaciones
ipse ad ipsos perveniant quo-
rumque eas faciende aut citandorum
domicilia seu loca tuto vel libere
adiri non possit tamen prout septem
existimare decrevimus an eo non
liceat vel est citacio facienda
per inde administrar decorum pre-
cinctorum propositorum in albo presertim
quo solempnes dies in quibus romani
pontifices consueverunt facere
generales processus publicari et duobus
specialiter et contra sua inbetiles
sive mandata litterarum vel cartarum in
aula nostri pallacii post mo-
dum affigende hanc mannus ma-
ioris ecclesie loci in quo romanus
pontifex cum Romana curia
residebit tunc in curia sub ore ci-
tis possit parte et iura veri-
tatis valeant ac citet ci-
tatos post terminus lapsu cum
considerata locorum locorum valeant

distancia volumus citacionibus
ipsis competentem apponi sicud
si ipsos personaliter apprehendisset
non obstantibus aliquibus privilegiis
indulgenciis et litteris apostolicis ge-
neralibus et specialibus quibuscum-
que personis pontificali imperiali
regali vel alia ecclesiastica preeminentie
seu mundana dignitate preditis
aliisque et singularibus seu ecclesiis
monasteriis locis collegiis et uni-
versitatibus in quacumque forma
verborum concessis per que talium cita-
cionum effectus possit qualibet
impediri et si de ipsis et eorum
totis tenoribus de verbo ad
verbum aut de propriis nominibus per-
sonarum monasteriorum ecclesiarum lo-
corum eorum quibus conceduntur
vel eorum ordinibus ac dignitatibus
oporteat in eis litteris fieri mencionem

Cuilibet ge homini liceat et secundis xx

[illegible]

18 Dudum bo. me. Bonifacius
papa viii predecessor noster contra Iaco-
bum et Iohannem dy-
aconos tunc adversus quon-
dam Agapitum Stephanum et
Iacobum appellatum Sciarram
nepotes in concilii Iacobi et

filios olim Jo. de columpna et
fratrem eorum nec non gnaldu p. et
Jo. de monte nigro ac adiutores
fautores et receptatores eorum
cuiuscumque status etsi in patri
archali vel regali dignitate fulgerent contra
ipsam insuper penestre civitatem
varios fecit processus sententias graves
penas continentes et multas privationes
in eisdem processibus contine(n)tur ex quibus
sit paucas exprimere et plures
breviter exprimimus quos intelligi
volumus specialiter singulas na
tas et nominatas expressas in eadem
precedentem. Deposuit dictos Ja.
et Petrum atque privavit cardinalatibus
sancte Romane ecclesie reddens eos et
filios dicti Jo. et posteritatem eorum
inhabiles ad apostolice dignitatis api
cem et cardinalatus honorem
ipsos eosdem quoque Ja. et Odonem
Ricardum beneficiis ecclesiasticis et
ceteris. Dictosque privavit et eos quoque
et Agapitum Stephanum et Sciarram
predictos bannivit ab urbe et terre
ecclesie super dictorum ipsorum confiscavit
bona et alia plura contra eos
tamen super his innodavit nota
adiciens infamie aspiciendos
exposuit iudicavit scismati
cos eos et tamquam hereticos
procedendos ab administrationibus
et officiis ministerialibus contrario

et dignitatibus in urbe nec non Romana
ecclesia et curia. Ac ipsorum poste
ros specialiter et in terris Romane
ecclesie usque in quartam generationem
per masculinum et femininum sexum
caruerunt eis incolatu ambitu
et habitatione urbis et dispositione
regionum terrarum subiectarum
ecclesie inter duxit et in testa
bilis fecit Nos autem quia eius
vices meritis gerimus cuius est
proprium misereri et parcere eorum mi
seriis et erumpnis compatimur
ad clementiam patris quamvis
ipsis precessisset nostre aspirimus misteri
cordie et mansuetudinem non negamus
misericordes aliis non advertimus
oculos illis quam penitentiam
exhibemus. Ideo quoque omnes pro
dictas depositionis cardinalitatibus
privationis a beneficiis et eccl.
et ceteris et habilitatis ad pristinum romanum
et honores et iterum quoque etsi mo
bilibus rebus omnibus et aliis
concessa sunt confiscationis
excepti in quibus nichil
innovamus ad processus sententias
penas et multas et alias quae in pro
cessibus inveniuntur sive alibi
continentur urbe vel terra in vita ipsius
nec in morte in eos latas et

et inflictas seu confirmatas
et innovatas per predecessorem
eundem sicud sicut predici
cenciunt priores specialiter inmitate et
nominatim exprimi tam ad predictas
la. et fil. dni Jo. de colu. magistra
et jacobum presbiterum cardinales Jo. et fi
lios et per utriusque sexus posteri
tatem descendentem ab eis
nec non per et Jo. de monte nigro
perfectos [illegible] fautores
receptatores susceptores et seq
uaces eorum et quos licet alios
predictus tollimus et penitus va
cuamus ita quod nunc etiam pro preterito
tempore possunt super eis atque
in preterito que incurrissent aut
quomodo ipsas atque effectum habere et
quod quovis alia quod predictas
de personis a cardinalibus privatos
bonorum et ecclesiarum confiscatos
bonorum et jurium que ut pre
mittitur dictis cardinalibus seu aliis
sunt concessa et inhabilitatis ad
statum suum sive penitus absolu
lit reddimus et ne in te sequi
quo quomodo incurrerent vindicate
memoriam et nota abolemus premis
sis inhibentes ne ita dicta per me
sive in monte suo reedifica
ri minimatur aut unitas nomi
ne quatenus [illegible] recuperet aliis

nostra licentia speciali non obstantibus
quibuscumque constitutionibus processibus
inhibitionibus decretis privilegiis
indulgentiis et litteris apostolicis
per partibus non concessa ut forte
non inserta eorum effectus posset
qualiter impediri et de quibus
eorum quod totis tenoribus de verbo
ad verbum ~~tot~~ debeat in nostris
litteris fieri mencio specialis. Item

18 Inter cunctas sollicitudi
nes nostras quibus nos pre
mit pastorale officium et debitum
apostolice servitutis astringit illa est
ex precipua ut grex dominicus
nobis superna dispensacione
commissus custodia non desit
ne illum lupus rapax aliquis
sperens invadat gentis in minus
in vadat eius quod pastoris dominus
quod absit ideo clamante propheta ma
nibus requirere denique in super quantum
ex alto permittitur paci et quieti
communi scandala [illegible]
amputare materiam et intelli
gere sic pauperum et egenum quod
non in fine erit oblivio pauperis
et paciencia pauperum non peribit in
fine [illegible] dudum bo. viii. pre
decessorum nostrum quamdam specialem ut

Rubrica. Extravagantem Bonifacii de sepultura in ecclesia
super dudum vel super kathedram.

prelatos rectores seu sacerdo
tes et clericos parochialium
ecclesiarum ex parte una et pre
dicatorum ac minorum ordinum
fratres ex altera super faciendarum
audiendarum confessionum per
eosdem fratres ac decimis re
lictis et defunctualibus canonice
portionis articulis tam sinistre edi
dit e contra huiusmodi modum in po
nens prout in eadem constitutione
plenius continetur. Sed per quem iste
debuit quiete turbatio exor
nata pergit discordia sunt subor
ta dissidia et pullulare in
quietudines pro tranquillitate sic
quod dum auferre voluisse se cre
didit nos dum ligasse videtur
et septe uno pede ydre am
putato capite suscitasse nonnumquam
quia plurimum pariunt novi
tates discordiam. Propterea dum
absque quod dum equum visum est
provida constitutionem reddit ut que
redderetur utilitas eiusdem vel
ad ea cum parte qualiter rupes utique
gregi cura nostra eo plenior inpe
datur quo aptior dignitate dum
operariorum nostris operum fere
nos intendentes et pacem
ac unitate commonentes predicte

constitutionem in concilio statuimus de
fratrum nostrorum consilio ut ipsorum
ordinum fratres qui ad hoc de
putati fuerint in ecclesiis et
locis eorum que deputati eorum
sunt et in posterum obtinebunt
ac in plateis communibus sive publicis
libere absque diocesanorum
et aliorum prelatorum petita li
centia valeant clero et populo
predicare eis quos proponent verbum
dei nisi tunc hora ne hora
in qua diocesani predicare
dicaret vel coram se facerent
predicari predicaret idem fratres pre
terea et in digni ut maiori
unionem et superiori inferior de
ferat inhibeat parte nisi forsan
aliud tunc haberent de vo
luntate ipsorum diocesanorum
aut in studiis generalibus diebus
illis dum tunc quibus sermones
ad clerum fieri solent
solemniter predicari in mortuo
rum funeribus vel eorundem fratrum
festis specialibus seu peculia
ribus quia huiusmodi casibus cum dyo
cesanis in predicatore quicumque po
tuerunt predicaret ubi vero dyo
cesani convocaret ad se clerum
aut aliqua ratione vel urgente
causa illum ducerent aggregandum

ea hora in studiis [illegible] dic-
bus sepe dicti dicti fratres abstinent
predicare cessabunt. In ecclesiis autem
autem parochialibus fratres ipsi non invi-
tati rectoribus seu sacerdotibus
non missi a superioribus eorunde-
m non audeant predicare. Sed quando in-
tentus proponere verbum dei au-
dientem aperte non valet licet id
dicat per peccatum mortale est penitencia sa-
cramentum circa [illegible] articulus necessarius
oportet cum sacerdotibus facienda
confessio pro peccatis est ... ne
de ad iusticiam tamen dicitur sicut
sit confessio ad salutem. Ad
igitur aut finem est sacramento
eorundem sacerdotum quam lepra
et lepra sed discernere ministerium
institutum electi fratres ab eisdem
fratribus ad audiendas confe-
ssiones et penitencias iniun-
gendas libere auctoritate apostolica
absque licentia dicimus et aliorum
prelatorum inferiorum [illegible]
quibus subsunt qui ad confi-
tendum accedunt audeant eis
peccata sua confiteri volentes
quod sunt statuta priorum ordinum
ipsis prelatis confiteri debent a
aliis nec confiteantur ad id
quod alii solvat ipsis propria
salutares iniungant ipsi sibi

deputatos ad huius officium exer-
cendum constitutum quo communicationis
vel inter alias primas per prelatos
latas quod sic ut deinceps fraude
declarationis iuris et [illegible]
nec confessi ipsis fratribus peccata
illa de quibus confessi sunt eis et
absoluti penitentes de illis sacerdo-
tibus propriis teneantur sicut et non
tenentur. Aliis autem consuetum non ob-
stante constitutione generalis concilii
que sanum intellectum ne sequatur
absurdum quia per principalem domini
ipsi peccata quis confiteri debeat
et qui liberatur debitor adhuc
ad solvendum remaneat obligatus
intelligenda est ut loquitur patet
de illis qui sua peccata licentie con-
fiteri alii neglexerunt. Sed sacer-
dotes ipsi talibus confessis et ab-
solucionis apostoli sit [illegible]
[illegible] et [illegible]
vel sacramentum [illegible] confessione ante
dictis fratribus [illegible]
de confitentibus solummodo [illegible]
si falsum dicat agatur in iudi-
cio [illegible] seu penitentiali [illegible]
stabitur simplici verbo illius qui
sacramentum petit. Predicta et di-
cat dictis fratribus se confessum
duos tamen casus accipimus si
sacerdos asserat cum [illegible]
aut notorie peccatorem sed videat
ne dicat mendacium aut
scandalum ut in [illegible]

egit a delicto tali non plene sa-
tisfecerit propter quam in morte absolvi
nequeat nisi illi ad penitenciam
aliter admittat. ¶ Ut autem
dyocesanis honor debitus
reservetur fratres prefati ut pro-
vinciales priores predicatorum et
ministri minorum ordinum professores
per se vel per alios verbo vel scripto
eis significent se fratres ad huius-
modi confessionum audiendarum et penitenciarum
iniungendarum officium elegisse
et non nominandos aut coram ipsis
sistendos eos vel illos inde ex-
ponenda petant humiliter a dy-
ocesanis eisdem quidem electi
fratres de quorum beneplacito et licen-
tia dum possint in eorum civitatibus
et dyocesibus infra eis deputatos
fines officium exercere quod si dyocesani
vel in toto denuo non concederent huiusmodi
idem fratres [illegible] auctoritate
eadem huiusmodi officium exequantur data
a licentia per dyocesanum ac morte
valeant exercere. Preterea non
intendimus per hoc dictis fratribus
qui ad hoc eligentur officium huiusmodi
dari plus honoris in audiendis
confessionibus et penitentiis in-
iungendis quam parochiales
sacerdotes noscuntur habere. quia
de casibus episcopis et superioribus
quos in speciali auctoritate aut sedis
apostolice reservatis se intromittant

intromittent ergo sollicite dicti
fratres ne ad confessionem recipiant
curiosos aliis quibus esse solemus
pena iniungenda nisi eadem
cognitionis recipiant clericos qui
propter delictum irregularitatem aliqua
incurrerunt in canonicis et con-
stitutionibus ut apud absolvat
qui penam ei debitam imponere
nec irregularitatis penam preter se-
quelam vel cognitatem que in-
fligitur maior aliquem quem pre-
nunc quam nec quem aberrant et
participatione ecclesiasticorum sa-
cramentorum excludit reconcilia-
re possunt ¶ Innodiatos in eos qui
qui tam enormibus sunt intricati
peccatis quod ea racionabiliter [illegible]
prescripta canonice in capitulis [illegible]
reservavit episcopis sibi non admit-
tunt quando [illegible] [illegible] que
iuste ad id [illegible] monet
solummodo [illegible] [illegible]
das falsarios [illegible] immuni-
tatis et ecclesiastice libertatis vio-
latores et sacrilegos [illegible]
quod si forsan aliquis ab eo qui
potestatem habet absolvi possunt
mortis talium [illegible] volentium
[illegible] timeat quod in [illegible] [illegible]
ipse fati fratres eos confiteri vole-
ntes audiant ipsis [illegible]

incumbit ut tales ad hoc promo-
veantur fratres qui alios dulce-
dinis verbi eiusdem meos sane
aut subditos aptius prohibeant
a deprecationibus venenino peccatorum
suorum mordeant vulnera eos
qui ad illa prius ac tirimonia per-
gaudium et detegendum provocent
confundantur adeo ut conque-
rentur sic dudum legis componi-
tur dependatur ordo et inte-
gritas et postulat scriptum
est cum tu scientiam repulisti et
ego repellam te ne sacerdotio
fungaris mihi quia labia sacerdo-
tis custodiunt scientiam et legem
requirunt ex ore eius ad pro-
ad eum pertinet ut peccatum et peccatum
non possit discernere nec peccator
conspectus dei debet narrare
iniquitates et testem ubi assu-
mere potest sive sunt ¶ Illa circumstantia
respicientes confessos est ut eis pre-
dicatio committitur quare de-
cernimus ut magistri et magistri
generales et priores et magistri
provinciales predicatorum
et minorum ordinum presentatos
ut eorum vitam discretionem
consilio ad tam salubre
officium fratres divina scientia doc-
tos discretione ingeniosos vita

probata et conceptos moribus ab
qui discreta reddant in futuro
confessione verum eligant et assumant
sit etiam quod predicabunt fiaciunt
arguent operari cessabunt
et eis edificabunt populo verbo
pariter et exemplo ¶ Cetero
licet sicud perdici dicitur ne-
sit istum eadem confiteri peccata tamen
quia propter erubescentiam que
magna est pro parte ut eorum
dem peccatorum iterare confessio-
nem reputant salubre discrete
dicimus ut fratres ipsi con-
fitentes attente moneant et
in suis predicationibus exhortentur
quod suis sacerdotibus saltem semel
confiteantur in anno asserendo
id ad animarum profectum pertinere dubio
procul ¶ Porro ut circa
sepulturas apud loca eorum de
fratrum eligentium sepeliri et paro-
chiam canonicum de rebus eisdem
fratribus quivis de transferenda
nequeat in posterum dubi-
tari iubemus ut corpora de-
functorum qui apud eos elegerunt
dum vivunt sepulturas processio-
naliter cum cruce turribulo ca-
que benedicta cantando seu le-
gendo officium mortuorum vel psalmos

⁊ alienas ingrediendo parrochi-
as possint assumere, et ad suas
desere ecclesias tumulando de
c̄ huiusmodi vo' ultim' p̄fatis
fratribus et qui vel singuli in
ultimis decedentium voluntatibus
sunt apud eos sepeliendi se
sit alibique nulla p̄ parrochia-
les sacerdotes moneantur a qua
fratres ipos liberas ex volunt'
canonica portio et multo minus
p̄ epos epal quarta tn eis
tam̄ accepti non sint nec eis
debita nec parrochie si forsi-
tan kathedralis defuit eius
eciam parrochialis ecclia de iure
parrochialis ecclia dicta ¶ Fu-
neralibus autem medietatem
si eciam modo divisionem pape
aut alia eiusdem medietatis
quartam salvat parrochiali
ecclie et sacerdotibus audeas
funeralia non intelligas. Sic tale
qui tu fine deservire de cande-
lis et quas fratres portant por-
tio non petit ¶ Caveant autem
idem fratres et prosse indutat
confitentes sed ut de propriis bonis
suis parrochialibus ecclesiis
earum et sacerdotibus competen-
ter relinquant et que eis de-
bent parrochialia mirareddant

Ad hoc non murmurare qui se-
cularis clericus non cogant mo-
leste prelati quam ceteri premissa
si cum dumxat prudenter attendat
quanta solis que in primus duo-
bus articulis statuta sunt salu-
cia sibi prouiciat adiutat quam ta-
cellam compungia et prudenter
considerent quam eorum omnia tu duobus
uno beneficio salubriter et ex-
traria portant. Eam non tam
articulis diligenter intelligat
quam fratres ipi hic per privilegia
iura potuit eis benigne concessa
ante constitucionem eandem habuerunt
habent quam sunt pauperes si-
guli mei spiritualiter habentes nec in quin
rustica predia domos vel ur-
bana vel mobilia eorum alte-
rius et mendicant metu q̄
vant nescientia et certe consi-
stunt put quidem vel minus
pietas a mouerentur caritas
eis necessaria subministrat quis
ergo non miseria eorum qui
quam voluntate hendi et re-
quirunt quis non capacitate eorum
comparantibus tam utilis in agro
predico et tenuis non qui tenuitas
bonis eos impie alligare velit
aut eos subtrahere alimenta
necessaria in operis premium... omnia

ipa no(n) c(on)cedi vta(n)te(s) no(n)
sustinea(n)t (con)tinualib(us) reb(us)
eccl(es)ijs uel pijs loc(is) donatas
agere p(re)stare seu huiusmodi
i(n) p(re)sc(ri)pc(i)o(n)ibus i(n) stipulac(i)o(n)ib(us) lo(ca)
fa(cta) i(n) iuuene(s) relicta pau
p(er)ibus no(n) patin(tur) saladin(um)
(et) legata ad fabrica(m) uel p(ro)
ornament(is) eccl(es)ie aut add(i)c(i)o(n)e(m)
cultu(m) p(re)tium saluto(rum) no(n)
subtrac(t) a(m)m(en)te porc(i)o(n)es
paup(er)es aut ut e(ti)a(m) sut
f(ra)t(r)es (et) q(ui) eis r(e)linqu(unt)ur aut
i(n) sua eleemo(sy)na erogant
ut i(n) fabricam ea(rum) sue eccl(es)ia
ediu(m) (et) celia ornamenta
c(on)u(er)tu(n)t p(ro)pt(er) que nos deni(que)
intellig(er)e sup(er) eg(e)n(u)m (et) pa
up(er)em (et) no(n) obliuisc(er)e eo(rum)
in h(ab)uitat(is) sit vos s(pe)
tialit(er) p(re)cip(i)i(m)us p(re)cip(i)e(n)te(s)
eg(e)ntib(us) (et) dare (et) opa(m) ut
paup(er)ibus eleemo(sy)na no(n) de
sint no(n) ta(m) pie qua(m) q(ua)
mo(do) iuste i(n) ead(em) te(m)p(or)e lo
e(m)i(n)us eosdem ut p(er)mitt(er)e
reddenda f(ra)t(r)es absoluere
t(am)q(uam) morte porc(i)o(n)is (con)ceptos
h(ab)ea(t) dic(t)a constitutio que
incipit sup(er) kathedram
(et) p(re)mi(ssi)s (et) vocatu(m) alijs

q(ui)b(us)cu(m)q(ue) c(on)stituc(i)o(n)ib(us) sp(e)c
ialibus (et) g(e)n(er)alib(us) statut(is)
p(ri)uilegijs indulge(n)tijs sub
q(ua)cu(m)q(ue) forma v(er)bo(rum) con
cess(is) (et) s(i) de eis d(e) v(er)bo ad
v(er)bu(m) uel aliquo(rum) no(m)i(n)ib(us) i(n)
m(od)is l(itte)ris e(ss)et sp(eci)al(is) mentio(n)e(m)
(con)uenc(i)o(n)ibus p(ri)uat(is) iura(men)t(is)
p(ri)uijs (et) c(on)suetudi(ni)b(us) (con)t(ra)rijs
nequaq(uam) obstantib(us) i(n)uiola
bilit(er) obs(er)uare s(an)cim(us). ¶ Nul
li (er)go (et)c. nos(tr)e statuti de
int(er)dic(ti)o(n)is (con)cepc(i)o(n)is p(re)cep
to(rum) app(ro)bac(i)o(n)ib(us) inhibic(i)o(n)is
uoluntat(is) (con)cepc(i)o(n)is (et) inno(ua)
c(i)o(n)is (et) s(an)cc(i)o(n)is (et)c.

[I]tem inquisitorib(us) h(er)etice p(ra)uitat(is)

18 Ex eo quod quedam
nouella (con)stit(uti)o p(er) p(a)p(am) ne
go(cio) h(er)etice p(ra)uit(at)is
abolende bonif(acii) p(re)dec(essoris) n(ost)ri
p(ost) vi edita continet q(uo)d i(n)
ip(s)o negocio p(er) dyocesanos
ep(iscop)os (et) inq(ui)sitores sup(er) eod(em)
i(n) c(on)t(ra)ri ualeat p(ro)cedi et
coniu(n)c(ti)m (et) s(i) diuisim p(ro)
cess(er)int teneant(ur) s(ibi) i(n)uice(m)
c(om)municare p(ro)cessus nos (con)side
rantes q(uod) (et) quo(modo) sit
ista p(ro)cessu(um) c(om)municac(i)o faci(en)da

R(ubri)ca de h(er)eticis c(apitulu)m .c. p(er)hoc .l(ibr)i
vi. vz li(ber) ex(tra)vag(ant)

Nos aute[m] c[on]siderantes morb[um] co[n]silio
intelligendo dyoc[esanorum] et inq[ui]sitorib[us]
tur demu[m] dimissum p[ro]cede[re] ca-
ute hui[us] et illi separati no[n] q[uo]d exp[ed]it
tum ut i[n] q[uesti]o[n]ib[us] tum p[ro]cedunt
co[n]sultatio[n]e[m] n[ost]re tale[m] videl[ice]t
q[uo]d q[u]a[n]doq[ue] ut[rum]q[ue] p[ro]cedunt se-
mel s[e]d de[n]t i[n] fine du[m]ta-
xat restat agendu[m] nisi quod
su[m]ma p[ro]vis[i]o[n]e co[n]veniat p[ro]fess[ionis]
lig[a]t e[o]r[um] q[ui]busdam potuisset
p[ro]videri p[ro]logem simile q[uod] sic
q[uo]m aliquis co[n]currentib[us] cora[m]
alio det ... p[ro]ut ut puta
q[uo]m administrator delegat
alii ta[m]en su[m]ma ... reservata salte[m]
i[n] p[rinci]pio i. co[n]testatio ne rur-
sus i[n] medio et s[emel] i[n] fine que
p[er] co[m]municata audire d[e]z ita
et i[n] casu p[re]d[ic]to ubi co[n]cessit
cora[m] habit[is] alt[er] p[ro]sequi su[m]ma[m]
sit ter ... acta retineat
q[uo]d si no[n] p[otes]t si cor[am] d[e]neg[ar]e
c[on]cedo tu[m] id ca[n]o[n]ica c[on]stitutio
no[n] admisit vult sane tame[n]
co[n]cipimus si alt[er] co[m]mode no[n]
possit p[ro]cede[re] nisi alt[er] i[n]sist[en]s
act[us] co[m]municare[n]t s[e]m[e]l tum
ut scandali lo[cus] no[n] fiat i[n]
toto negocio copia t[ri]buatur
... quia no[n] nulli dyocesani
p[ro]pter p[ro]f[essionem] p[ro]veme[n]tum defecti

... bonis ... inq[ui]sitoribus
offic[io] deputatis p[ro] co[m]pensa[tio]nib[us] q[ui]b[us]
du[m] i[n] qu[a]n[tu]m ... d[omi]no nego-
cio fiant a nob[is] exige[re] molu[n]tur
q[ua]m tal[ia] n[ost]ri abso[n]a[m] ... credi
ma[n]ifest[a] su[n]t p[ro]cedendo officiu[m] t[ra]he-
re eis i[n] dubiu[m] ... p[ro]p[r]iis co[m]-
cus co[m]pell[er]e stipendiis sicci
p[er]mitti p[ro]hibem[us] T[ertio] [Ca]nonem
a ide[m] dyocesani p[ro]ue[n]tui
obuenti[on]um i[n] q[ue]stio[ni]b[us] offic[io] a nob[is]
no[n] obsta[n]te aliqua constitutio[n]e
co[n]suetudi[n]e vel ma[n]dato q[ui]b[us]
no[n] co[m]posita[m] se[d] ea[m] tamen c[on]ue[n]ire
vel alii c[ui] nos vel p[re]decessores
n[ost]ri romani po[n]tifices ma[n]dar[unt]
i[n] q[uo] reddenda[m] reddat q[ue]
g[e]n[er]a[liter] obs[er]vari iubem[us]. Idem

18 Si religiosus qui absque
sui superioris licentia electio[n]i
de se f[a]c[t]e co[n]sentire
no[n] pot[est] illa[m] p[ost]q[uam] electio[n]e[m] s[e]c[und]u[m] p[re]-
sentata vel ei[us] electores i[n]
t[em]p[or]e p[re]fixo d[i]c[t]i superioris p[rese]ntia
vel absentia moderata ne[que] q[uo]d
abstineant dat gradale ... lug-
du[n]en[se] alias electoribus co[m]petunt
ad electio[n]e[m] ... alia[m] p[ro]cede[n]-
di libera facultate. [Ite]m (?) q[uo]d
freq[ue]n[te]r dubitatu[m] e[st] an et iam si
eo ip[s]o i[d] s[i]t q[uo]d ei co[m]petebat
co[n]s[e]n[s]us q[uo] electio[n]e p[ro]batur si[n]t p[ro]mu[n]ti[ati]

De electione religiosi
cui sine licencia sui
superioris consentire
non debet

illo ei hoc ipso fore privatum. Nul-
li ergo etc.

Tercium De immunitate ecclesiarum

18 Quod olim per felicis recordationis Bonifacium octavum papam predecessorem nostrum contra laycos exigentes seu recipientes ab ecclesiis et ecclesiasticis personis tallias decimam vel aliam quotam seu quotitatem aliquam de proventibus bonorum suorum aut ecclesiarum suarum necnon adversus solventes aut promittentes vel consentientes sic solventibus penis editis statutum est quantum ad penas ipsas acta de consilio fratrum nostrorum revocavimus ad exigentes tamen et ad exigendum dantes auxilium consilium vel favorem non autem quos ad casus de penas in solventibus aut recipientibus sponte dantibus deinceps vendicet sibi locum. Ceterum attendant sollicite ecclesiarum prelati et alii clerici quod Lateranense concilium in ipsis subventionibus solum casu necessitatis ac cum utilitas ubi laycorum ad id non suppetunt facultates deliberatione provida noscatur accepisse et demum generale statuisse concilium prout quorundam imprudencia exigat tamen romanum pontificem cuius interest communibus providere utilitatibus frequentius consulendum. Attente igitur caveat ne predictorum talium transgressores existant aliquid in casu predicto et multo magis si casus ipse non subsit quam quomodolibet titulo inconsulto romano pontifice occasione et subventionum dandorum concedendo laycis vel etiam promittendo alioquin tamquam canonum ac sacrorum conciliorum temerarii transgressores quos procul dubio deo propitio idem infliget pontifex gravissimas penas prout merito formidare. Nulli ergo etc.

Bonifacius papa octavus — De beneficiis sede apostolice vacantibus

19 Pe sollicitudinis studio ducimur ut dignitates personatus prebende aliaque beneficia ecclesiastica cum cura que apud sedem apostolicam vacare noscuntur personis conferantur ydoneis per quas in eis debita impendantur obsequia et divinorum cultus accrescat sollicitate eisdem inde sit quod nos huiusmodi dignitates personatus prebendas ecclesias et alia ecclesiastica beneficia que apud sedem eandem infra unum mensem a data privationum attemus in curia vacaverit computandum que que nunc apud eam vacaverint in futurum provisioni sedis eiusdem duximus apostolica reservamus decernentes

De quatuor patriarchatibus et dispositionibus eorum

venire nitit et mane. si sciens
contra part sciens vel ignorans
perquenti seu quoscumque aplica
vel alia quavis auctoritate contigerit
attemptari. Nulli ergo et cetera. Datum
Lateran. Non. Maii anno primo.

20. Sancta romana ecclesia que
disponente domino super omnes
alias ordinarie potestatis op
tinet principatum ideo ut pote
mater universorum christi fidelium et
magistra quatuor patriarchales
sedes instituit quas post ipsam
romanam ecclesiam constitutas primum alexandrinam secundum Antiochenam
tercium et quartum Jerosolimitanam quartum locum
voluit obtinere ipsas quoque multis
prerogativis et honoribus ac privi
legiis decoravit quando provi
sionibus earum vacare con
tingit tanto est attentius co
gitandum et attentius providendum
quanto maior eminet altitudo dignitatis
et periculosius existere provi
sionibus earum differri. Super hoc igitur
cum fratribus nostris habita delibera
cione matura nec alia nobis consideracione
occurrit quod prochdolor omnes sedes
ipsas patriarchales tunc temporis
aut sunt destitute aut occupate
ab infidelibus vel scismaticis
detinentur ipsas capitulum seu
conventus et canonici dispersi
undique vel tunc temporis ipsas partes
regiones seu loca acquisitatis
ipsius remota propterea contigit
sed propterea contingentia prout nuper
magis docuit quod vacante con
stantinopolitana ecclesia pinnarum tem
pore nostre per patriarche qui primum
dumtaxat eius canonici fuit
de novo pastore electo tele
bere alibi cum canonicis suis age
tibus ibi remotis de eius in clau
suri se quod de electore quod
competebat in nostris manibus
sponte ac libere resignavit ideo
quod de eorundem fratrum consilio
et apostolice potestatis plenitudine
ut quando dictam civitates ipse sci
smaticorum aut infidelium subiecte
aut subierint dicioni aut de
tinebuntur per eos canonici dicarum
patriarchalium sedium cum eas vel
ipsarum aliquam vel aliquas vaca
re contigerit ad electionem a
postulationem seu quamvis provisionem
de pastoribus dictis patriarchis vel
pastore nullo modo procedant quo
usque ab apostolice sedis notici
am deducatur. Nos enim ir
ritum et inane si secus per
dicta capitula quevis vel canoni
cos aut quamvis alium vel alios
sciens vel ignorans fuerit attemptatum.

no obstatibus quibuscumque
ipa? eccliar ul alium cath
consuetudinibus ul statutis
iuramento ul confirmatoe de
sedis ul quacumque alia firmi
tate roborat seu constitucio
bus pvilegijs ul indulgencijs
sedis eiusdem p que effectus
pntium impediri possit qua
libet ul deferri et quibus
quarumcumque tenoribus
aut de vbo ad vbum i nris
lris hnda eet mencio spealis
Nulli go et cet Datum lateran
x kls Januar pontificatus
nri anno septio Clemens v.

2

Revocat constitucio
Bonifa ppe viij
de tallijs et collectis
quas capit clerus laicus

Pastoral cura sollicitu
dinis sup cunctas bani
ppli nacones i mente nos vi
gilac remedijs subditos co
vidiens pricul obviare at sca
dala rimone compellit Ra
ne cum ex constoe bon ppe
viij pdecessoris nri que i ci
pit clerus laycis et ex dclara
cionibus pendentiu sup illa
post modum subsecutis nonulla
scandala magna pericula
et incomoda grauia sunt secuta et
ampliora sequi nisi celeri re
medio succurratur ppnit
nisi celeri i futurus Clericis de

consilio fratrum nrorum constitucionem et de
claracoes pdictas penitus revoca
mus et eas habere volumus pro in
fectis volentes et firmiter statu
entes illud contra quoscumque
laycos exigentes seu extorquen
tes a clericis ecclesiasticis personis
vel talias seu collectas aut ex
acciones quascumque et contra dantes
adeo faciendum consilium auxi
lium vel favorem ut nos contra
ta presertim subuencionis lay
cis a clericis personis eccliasticis
inviolabiliter observari sup
hijs a predecessoribus nris i
lateran et i generali concilijs
que nos sub obtestatoe di
vini iudicij precipimus observari
districte salubriter premisit Item

2

De Odo bon ppe viij q
statuit ut citatores auctc
aplica de psonis quibuscumque
ac etia vivatur ad instar
edictorum i albo pretoris ppo
torum et ex dicto solepnes
i quibus romani pontificis p
cessus fieri convenerunt ge
nerales et ipo ppe speciali
et certa sua ad mandatum
fite i aplicatum audiencia
publicari litteras ut i ipsi
pallacio publice proponi mandavit

ecclesie loci in quo romanus ponti-
fex cum sua curia residebit
ianuis affigende sic valeat
arctare citatos post lap-
sum temporis competentem distantia quod
desiderata locorum citationibus ipsis
apponi convenit competere ac si
ad eos personaliter devenisset.
Quia vero statutum ipsum robur
editum propter malitiam temporis tunc
instantis non nullis nimis ri-
gorosum nos rigorem ipsius
mansuetudine temperantes constitutionem
eandem expresse citationes de cetero
restringimus ad illos tantum et illa
loca volumus vendicare que
sunt et poterunt vel perturbat
procurat per se vel per alios quo-
minus ne ad eos possit cita-
tio pervenire vel quorum domini-
bia sunt loca non sunt tute
libere vel aditum existiare
sunt scriptum in lege nominis
debeamus an eo me liceat ubi
est citatio facienda et pos-
ro quam etiam citatores absque
cum tamen diebus solempnibus
superdictis quam alii ecclesia romana
domini ... mitendum fore co-
venit presentem constitutionem
seu declarationem in illo volumine derogari

Declaratur decretalis Bonifacii VIII que in-
cipit Unam sanctam ex parte regis Francie

22 Meruit carissimi filii nostri
Philippi regis Fran-
corum illustris sincere affectionis
ad nos et ad ecclesiam romanam
integritas et progenitorum suorum
preclara merita meruerunt me-
ruit insuper sinceri regni zelus
puritas ac devotionis sinceritas
ut tam regem quam et regnum
favore benivolo prosequamur
Hinc est quod nos deo regi
et regno predicto per diffinitionem seu
declarationem Bo. pape VIII predecesso-
ris nostri que incipit unam sanctam
nullum volumus vel intendimus
preiudicium generari nec per illa
rex et regnum prefati amplius
sint ecclesie romane subiecti
quam antea existebant
Sed omnia intelligantur in eodem
esse statu quo erant ante diffi-
nitionem prefatam tam quantum ad ec-
clesiam quam etiam quo ad
regem et regnum superius no-
minatos de auctoritate ipse ante ipsius donatorem

23 Quia non nulli putant etiam
opinius quam doctrina apostoli
sive prudentie qui potius im-
prudentie intenti ac dis-
ceptare super hiis de quibus eis
non expedit satagentes asse-
rere non verentur quod summus

pontifex ante sue coronationis
insignia se non dicat intitulet
de provisionibus reservationibus
dispensationibus et aliis gratiis faci
endis nec se intitulet episcopum servum
servorum dei sed electum episcopum scribere necnon
etiam uti bulla in qua nomen
exprimatur ipsius. Nos talium
temeritates compescere intenden
tes omnes et singulas que occasione
huiusmodi litteras nostras super negotiis
quibuscunque confectas que a nobis
ante nostre coronationis insignia
emanarunt ausi fuerint in
pugnare asserit a ceteris prima
invalidamus. Nulli ergo etc.

Ponitur tenor littere apostolice

.29. Cum ad sacrosancte Romane ec
clesie sinum velud ad
matris ubera perfecta dulcedine dic
atur ad Romani pontificis Christi vi
carii successoris beati Petri cle
mentiam tamquam ad patris providen
tiam plena pietate ceteras
et qui habitant in eo gratias spe
assidue confluant convenit et
dignum existimamus fore ut temporalibus
ut quibus nos et ecclesia ipsa pro
vocamus in gratiis deficiamus
in donis ne ~~mea invitandi~~ in
vitandi inde possit ecclesia
vero consuetudine necessitatis adeat
collanda divine scripture reddat
omnipotenti quam liberalitas fecerat gra
tiosa sui. ¶ Quia vero circa litterarum
nostrarum scriptores registri quoque
nostri necnon abbreviatores Romane
curie notarios illarum in taxando
volumus moderationem apponi quod
pro quibus gratiis huiusmodi concedentur
se gratias ipsas gaudeat ab
apostolica sede liberaliter consecutas
ac litteras ipsarum scriptoribus et
registri etiam nostri notariorum quod
abbreviatoribus in dictis quidem
mercis et multo labore desudant
de suo labore congrue satisfiat ad
tollendas quoque excessus diffi
cultates dampnosas et anfractus que
possent ex variis litterarum apostolicarum
taxationibus provenire statuimus
ut modus subscriptus in huiusmodi ta
xationibus observetur videlicet quod ultra
gratie ac clausule generales super
super canonicatu et prebenda ac
alio officio beneficio ecclesiastico cum
cura vacante vel vacaturo etiam
si dignitas officium vel personatus
existat .x. turonensium grossorum taxa
ultra taxe. ¶ Executoria
vero eiusdem xij grossos et
non ultra taxe et idem in simi
libus litteris beneficialibus grossis
puta super prioratibus aliquo
administratione et huiusmodi ac portionibus

casibus servari debebit. ¶ Si non
eisdem litteris gratie et executorie
casibus deinde ut dumtaxat aliqua clausu-
la non usitata vel insolite apponatur
certa taxacionum clausularum huiusmodi consue-
tudo potest sic distingui videlicet quod
non sicca consideratio in eisdem
maioris vel minoris gratie cuius
quod conceditur nec quod ipsius sit ma-
ioris vel paucioris fructus reddi-
tus et proventus et alia plus minus-
ve taxarentur sed habeatur in tax-
ando illa consideratio ad laborem
ut si longior scriptura ingeratur et minus
brevior estimetur. Hic tamen certa huius
clausulas apponendas adhibito mo-
deramine in taxando ut si scriptu-
re apposite non faciant lineam
nec ipsa certa littere taxacionem aug-
mentat. ¶ Si vero per se vel saltem
aliis addita certa faciat line-
am integre quarta turonensis grosse
taxetur et pro qualibet linea huius
addite clausule in taxando quarta
pars grossi turonensis addatur. Et
si super fuit et minus linea et
superfluum nec taxacionem imminu-
tet linea autem que centum et qui-
quaginta litteras seu xxv conti-
net dictiones intelligi volumus
in hoc casu et ut taxacio huius-
modi exempla ponimus quedam que
precedant iuxta illa certa vigin-
ti sex [illegible] et que integre

continet lineas uno turonensi grosso
taxetur. ¶ Illa est clausula pro beneficiorum
vero ac dignitate et eius que cum
acceptacione reservat que integre
et paulo plus continet lineas
unius turonensis grossi taxetur et in
simpliciter clausulis addatur ex lineis
minus idem fiat eadem taxacio
cum moderamine supradicto quia
ad presentes litteras in registro nostro
servari volumus non fiant re-
gistrande eadem etiam taxacione
quo ad presentes litteras notas
supradictas cum eodem moderamine
abbreviatores observent de executo-
ribus vero huiusmodi gratias abbrevi-
atores ipsi et si clausule non curentur
vel insolite apponantur eisdem
duos tamen ~~turonenses~~ turonenses re-
cipiant. ¶ Hoc licet in taxacione
dictarum litterarum observari volumus
in favorem tamen pauperum clericorum tamen vo-
lumus paupertati et miseriam tax-
acionem illarum videlicet unius turonensis
grossi grossos inviolabiliter ob-
servari. ¶ Illa littera fore vis qui
super pauperem eo cumque contin-
git verbis presentibus eodem
¶ Ita taxatorum aut litteras que pro
iudicaverint tulerint nichil ad
prius aliud duximus ordi-
nandum sed vobis modum observa-
re in illis qui solitus est hactenus

observandum circa ea que sunt taxa-
tionum litterarum ipsarum que libro
provinciali ducitur ex conscripta
in quarum taxationibus litterarum
contrarium venerabilibus sustinemus
ut turonum grossum qui diu per
Romana curia convivit citra montes
Roma(na) curia precedat ¶ Ceterum
ubicumque de turonum in taxatori-
bus prelibatis fit mentio intelli-
gi volumus quod dum curia fuerit
citra montes in vero ultra montes
Romane sive ubi in aliis Ytalie partibus
curia extiterit in taxationibus an-
dictis Romanum parvum ponatur
Adicientes preterea nostre addicimus sanc-
tioni ut si quem contingat contra-
venire videlicet quod in culpa
negligentia vel defectu scriptoris vel
contingentie certa causa a tempore
depedire vel preoccupatione
distrahi ac alia quavis occasione
abbreviatoris qui notam eiusdem
littera gessa precedit in cepte fore
manerat eadem grossa littera
gratis sunt rescribenda Si vero ipse
scriptor vel ille cuius littera gratis
sunt rescribenda ut noceat
sed abbreviator dicat in culpa
tum ut eidem scriptori abbrevia-
tor in ipse satisfaciat integre
nostre taxationis eiusdem grosse
littere rescribende ¶ Ceterum ut

prebenda que nobis utili rei
publica fore et constituta salubri-
ter eo diutius sunt observa-
tores et vere quo transgresso-
res ipsorum maiori noverint
pena percelli statuimus ut prefa-
ti omnes et singuli tam litterarum
nostrarum quam registri quam abbrevia-
tores notariorum ipsorum quibus ex
abbreviatoribus specialiter sunt scriptas
pena quantum prefatas taxationes
observent sub pena conquitatoris
mandamus qui contra premissa fe-
cerit plus quam prefatas nostras ben-
ficiales litteras notis ipsarum et
earum dictum in dicto registro scrip-
turas taxando exigendo vel
recipiendo propriis quam supra-
sit taxatum usque ad semestre
tempore officio in quo deliquerit
vit sit eo dispensi suspensi
et si iterum delinquerit in eodem
ipso facto eodem officio quod tunc
ipsis fuerat maculatis conati
sit se perpetuo privatus agno-
scat ¶ Nulli ergo liceat et cetera
nostre voluntatis statuti adi-
tionis et mandati infringere et cetera
Datum Avinione anno ponti-
ficatus nostri anno primo

Ut clerici ... prohibita Sar-
racenis regum Granate

.27. Copiosus in nostra domus qui
de sua ... pretulit

corda fidelium ad sue maiesta-
tis obsequia devotionis ardore
succendit. Precordiis dil(ecti) fil(ii) no-
bil(is) viri Petri infantis nati cla-
re memorie Sancii regis Castelle
adeo copiose gratie celestis in-
spirationis infudit quod sibi de-
lectabilem reputat propriam ex-
ponere in ipsos persecutores pri-
pio quidem ipse nobis dictus pro-
posito tamquam strenuus athleta
dum regni et pugnator perfi-
dos agarenos atque contra regimen
gubernationi et dei commendatione dele-
tur tutorio nunc karissimi in Christo
filii nostri Alfonsi Castelle regis
illustris qui sub tenera adhuc pu-
pillaris etatis adhuc dinoscitur
constitutus assumpserit sub spe ce-
lestis auxilii ferventer et viriliter
prosequendum. ¶ Cum igitur omnia cupiamus
obstacula removere per que dicti ne-
gotii prosecutio possit quomodolibet impe-
diri universis et singulis cuiuscumque
conditionis preeminentie vel status
existant districtius inhibemus
ne arma equos ferrum lignamina
victualia et alia quecumque prohi-
bita a Ro(manis) pon(tificibus) p(redecessoribus) n(ostris) ad terras E-
gipti deferri ad Sarracenos
dicti regni Granate in terminum
incipiendum a kal(endis) april(is) proximo
futuris quovis deferre presumant
alios cum omnibus et singulis q(ui)

ad dictum regnum arma equos
ferrum lignamina et victualia
[illegible] et quecumque prohibita que tem-
pore huiusmodi nostre inhibitionis defer-
re presumpserint vel permiserint et similes
quas deferentes huiusmodi prohibita
in Alexandria vel ad Egipti
partes incurrunt decernimus sub-
iacere et nihilominus eos et singu-
los qui Sarracenis Granate pre-
stabunt dicti negotii prosecu-
tione durante auxilium consilium vel
favorem aut prosecutionem dicti nego-
tii directe vel indirecte secrete
vel publice impedire vel per se vel
per alios presumpserint excommunicationis sententiam
incurrere volumus ipso facto. Nulli
ergo nostre inhibitionis constitutionis et
voluntatis etc. Datum Avinione
v kal. marcii anno p(ontificatus) primo.

**Quomodo vel nemo vacante imperio
vicarii imperatoris nomine assumat**

26. Si fratrum et coepiscoporum nostrorum et
aliorum quorumlibet iura illi-
bata servari et ab omni fore dispen-
dio diminutionis convenit cupimus
et ad id libenter nostre sollicitudinis
studium adhibemus multo fortius
eiusdem sponse nostre sacrosancte ecclesie
sponse nostre iuribus et honoribus
conservandis commoto nobis offi-
9 cii debito apostolice provisionis partes
teneat impendere ne temporibus nostris
usurpationis incommoda subeant

aut decernentur quibus derogari
meruerant. ¶ Sane in Italia et
sicut in vulgus deducta est fama
divulgatione notoria quod licet de iure
sit liquidum et ab olim fuerit in-
concusse servatum quod vacante imperio
sicut et nunc per obitum quondam
Henrici Romanorum imperatoris va-
care dinoscitur cum in illo ad se-
cularem iudicem nequeat haberi
recursus ad summum pontifice-
tum in persona beati Petri terreni simul
et celestis imperii iura deus ipse con-
misit ¶ Imperii predicti iurisdictio regi-
men et dispositio devolvitur et ea
ipse durante huiusmodi vacatione im-
perii per se vel per alium seu alios
exercuisse noscitur in pro memora-
to ¶ Nonnulli tamen in Ytalie par-
tibus potestatis et dignitatis fasti-
gium illicite ambientes in imperii
et Romane ecclesie contemptum iuris (?)
et preiudicium cedentes ac dominatio-
nis et iuris vicariatus seu al-
terius cuiuscumque nomen officii quod
ipsi ab imperatore vivente ex eius
commissione gerebant in certis terris
territoriis seu locis post decessum ipsius
absque nostra vel apostolice sedis peti-
ta vel obtenta licentia retinuerunt (?)
et nonnulli etiam de novo assumere
quod non gesserant vel gestum antea
postea quod dimiserant resumere te-
merariis ausibus presumpserunt
quo vel quod adhuc non verentur

abuti et subeuntes vel eorum colore
velata facere et fecisse noscuntur que
in imperii et ecclesie predicte in iniuriam
aperte redundant non abhorrentes
pro variis involui criminibus vel di-
vine maiestatis formidabiles offensas
¶ Quia vero error cui non resistitur
approbari videtur et latum pandit
delinquentibus sinum quod eorum presumptis
conatibus non resistitur. Nos nolentes
imperii et ecclesie sponse nostre iniuriis
et dehonorationibus inhiare (?) presertim presumpti-
one et mala ac scandala que ex
retentione assumptione seu resumptione
huiusmodi certa sunt hactenus et que peri-
culose possent in antea subse-
oriri celeriter obviare nec non
preterea aut huiusmodi retentionem assu-
mentium seu etiam resumentium noxia
et eis abutentium vel presumentium palli-
ata (?) occasione tuentes (?) presentium auctoritate
monemus sub excommunicationis pena omnes
et singulos cuiuscumque status pre-
eminentie dignitatis aut conditionis
existant etiam si patriarchali vel
quavis alia superiori aut pontifi-
cali vel regia seu alia quacumque
prefulgeant dignitate qui prenarratum
¶ Imperium absque nostra vel sedis pre-
dicte licentia huiusmodi vicariatus seu cu-
ius alterius officii nomine sibi vel ali-
bus retinuerunt assumpserunt seu
resumpserunt et retinent et qui
assumet vel resumet fortassis
in posterum et subditis dominationis

pallio abrupti ff et abutunt vel
eam abutent potestate vel iurisdictione
quacumque seu earum exercitio publice
vel occulte quovis quesito colore et ado-
natione cuiusvis seu nove assumptione
seu usurpatione ac retentione pre-
dicta vel non usu potestate et exerci-
tio suspendimus presentibus abstineant
et eam dispensant inhibentes ipsi
propterea predictis omnibus et singulis
patriarchis prelatis ceterisque aliis su-
perioribus et inferioribus ac regibus
universitatibus civitatibus universita-
tibus Capitaneis potestatibus recto-
ribus comitibus vicecomitibus baro-
nibus et aliis omnibus cuiuscumque
sit dignitatis conditionis aut status
ne predictum cuiusvis nomen seu aliud
quibus in eadem imperio retinentes vel pro-
tectum aut assumentes vel re-
sumentes vel eorum alicui sub denominatione
vel titulo cuiusvis nomen seu potestatis
commissariatus iudicatus aut vices eorum
gerentes quocumque colore quesito
recipiant vel admittant nec ut vi-
cariis seu vicariis aut officialibus
Imperii pareant sibi intendant aut
pareant vel intendi faciant vel per-
mittant nec in hiis eis vel eorum cui-
libet prestent auxilium consilium
vel favorem alioquin vos et sin-
gulos patriarchas prelatos et su-
periores et inferiores reges et ce-
teros dominatores predicta vel presum-

erint retinentes assumentes seu resu-
mentes ac illius pretextu exercentes
quecumque officia potestates seu iurisdictiones
et recipientes eos ut vicarios
vel officiales Imperii aut commissa-
rios eorum vel talium et parentes
seu obedientes vel talibus quoque prestantes
super hoc consilium auxilium vel
favorem nisi infra duorum mensium spa-
cium a die date presentium manda-
tis paruerint resipuerint vel se limina
sedis apostolice super hiis concedere
gratias excommunicationis in singulares personas
et interdicti in loca ipsorum et quaslibet
civitates universitates castra aut
villas interdicti sententias decernimus
consilio publice promulgamus quem
eos incurrere volumus ipso facto et quales
quamvis presumpserint prestare obediencia
eorum exegit qualitas sentimus
scit et videamus expedire aut
quibusque pendi talibus casibus et
occasionis et singulas quod cuiusvis vi-
cariatus nomine retinentibus assu-
mentibus seu resumentibus iuramento
fidelitatis tenentur astricti a iura-
mento huiusmodi quod eis adhuc de potestatis
plenitudine absolvimus auctoritate
apostolica sunt inhibemus eisdem
ne talibus ut vicariis vel offi-
cialibus imperii a quietes pareant
vel intendant et insuper eos pac-
ciones obligationes confederationes
et colligationes quacumque super
hoc quomodolibet initas iuramento vel
quacumque firmitate vallatas omnino

dissoluimus viribus vacuamus
irritamus et contra eos quos contra facto processe-
rit reuocamus ac huiusmodi et quecumque
alia munimenta aliquotiens fir-
mitatis prestita per que possent in pre-
dictis vel eorum aliquo ecclesie nostre pre-
dicte. Iubemus et rogamus pre-
tium cum iuramentum vinculum religiositatis
esse non debere relaxamus. Ceterum ut
huiusmodi processus in noticiam om-
nium deducatur cartas siue mem-
branas processum continentes eun-
dem in ecclesia Auinionensi apprehendi ut
affigi hostiis seu superliminari-
bus faciemus que processum ipsum
suo quasi sonoro preconio et pa-
tulo indicio publicabunt ita quod
omnes et singuli quos processus ipse
contingit et contingere potest nullam
postea possit excusationem pretex-
dere quod eos talis processus non per-
uenerit uel quod ignorauerint eundem
cum non sit verisimile remanere quod
ad ipsos incognitum uel occultum
quod tam patenter omnibus publicatur.
Datum Auinione in domo episcopali ij kal.
aprilis anno primo.

Declaratio super quibusdam dubiis regule
fratrum minorum

2a Quorundam exigit deuo-
te religiositatis ambiguitate
ac ipsorum quadam in docta
sua nec dum [illegible] quorum religio-
sa [illegible] sit vana et [illegible] superstitiosa

religio ut deo sub eius mallent tenere
sub eorum [illegible] iuramento [illegible] preceptibus
qua prelatorum ordinis sui cum
obedientie debitam mito [illegible]
[illegible] Nos post predecessorum
nostrorum et presertim fe. re. Nicolai iii
ac pie memorie Clementis v Romanorum
pontificum cum super intellectu et
obseruantia regule ordinis fratrum
minorum declarationes salubriter editas
solidas quidem clarius et lucidius
multa et maturitate digestas unius
deo faucte et dubias ipsorum pre-
decessorum declarationes declarationibus
adiungamus. Sit quod dici eructet
verbum et nox nocti sanctum [illegible]
festat nec [illegible] paucorum de
ordinis fratrum quod absit in [illegible]
ipsarum declarationum verba [illegible]
in demum illa que suis eis perfecto
[illegible] accommodans [illegible]
deo superioribus prefato [illegible]
prefato ordini deferentes [illegible]
[illegible] viuant [illegible] si
valeat ac [illegible] reddere in plus
scandalum [illegible] potius ut
[illegible] vehementer flagitat in [illegible]
[illegible] perfugiat in quodcumque
[illegible] fratrum [illegible] religio adquam
[illegible]
dilectionis et deuotionis [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~
Quia uero post susceptum sub apo-
stolice seruitutis iugum ad illius religio-
nis gubernacionem precaui (?) defensionem

q[uod] interius cet[er]is q[ue] ex p[ar]te pa
storalis cure sollicitudo nos an
git p[re]m[it] cogit prudentie debi
tu[m] ac interne caritatis zel[us] atte
dit quieta pace gaudeat [et] sto
p[ro]ficiat cotidie ac merito q[ue]
[et] plurimu[m] augeat[ur] blande q[uod] i[n] sup
redeuntem filiorum suum ex p[ro]fessionis
vivat consuetudinem mactet vitulum
eorum q[uod] libris i[n] cedula corrivat
[et] amplexus p[er]fecto cum ip[s]i[us] i[n] filior[um]
ordo [con]servat tam [con]stat [con]servat s[an]c[t]a
linquet cotidie meat[ur] que i[n] qualibet
lacrimas suum s[e]c[undu]m mundi misera
vel cordis contritione [et] humiliatione
prudissia assessiones in corde suo
dispon[it] ut no[n] solum de virtute
in virtute p[ro]ficiat s[ed] in eisdem virtu
tibus p[er]maneat qui q[ui]busdam clam
ad p[ro]fectum tedentibus q[uo]dam diebus de
die indicem sua se melius co
descendat malaque terrena despi
ciat [et] celestia [com]plectatur sicque
tandem divino munere collocata
in patria ubi deum suum s[an]c[t]i s[an]c[t]e aspe
ctionis q[uo]d[am] q[ua]si fecit ap[er]t[us] q[uo]
nunc in s[an]c[t]us peregrinationis angu
stiis illos conscendit altiores
na suum dei p[ro]fectus continui du
ctam [et] eternam dei suscipiet [et]
tenus q[uo]d[am] diebus demonstret ¶ Cu[m] na
q[ue] tantis in q[uo]modis tantis q[uod]
eiusdem ordinis contrarie p[er]iculis
ac ad illa salubribus [et] optimis
p[ro] eius de p[ro]fectus prudentia circu[m]
sp[e]c[t]am adhibendis submonendi
remediis nre sollicitudinis

studium quiescentes ad divi laude
b[ea]ti francisci p[ro]fessionem ei[us] q[uo]d s[e]c[un]d[u]m p[ri]mi
ordinis pacem consolatione[m]
q[uo]d fidelium n[ost]r[u]m n[on] nimis tantis
mini[mu]s q[uo]d s[e]c[un]d[u]m tribus in obedienti
vel evangeli[ca]di stationis subdu
cendi may ac adtrepida au
ubi tuo n[on] aderat s[an]c[t]us polosa
taligine de [con]gendis eos q[uo]d cia
ut reducendos ut filios ad
ip[s]i[us] religionis gremiu[m] velo
ceris diligenti sup[er] h[ui]us p[ro]f[essi]o[n]e ta
cite [et] mater deliberate p[ro]fes[si]
de suum n[ost]r[o]r[um] consilio infra
sc[ri]ptas conclusiones declaratoris
ordinates [et] p[re]cepta q[ui] i[n] su[m]
i[n] s[er]vet[ur] dum omni[no] adiungenda
[com]p[ro]missis credat i[n] illa q[uo]d illi
q[ue] p[ro]missores obedientiam [con]servant
[et] una tunicam cum caputio [et] ali[a]
sine caputio q[ui] h[ab]ere voluerit
¶ Item q[uod] fr[atr]es o[mn]es vestimentis vilib[us]
induat[ur] ¶ Et sup[er] p[re]dictos vilitas
s[e]c[un]d[u]m ap[osto]li p[re]decess[or] n[ost]r[i]s nicol
[et] cle[mentis] declaratoris ut p[re]dicit[ur] sum
p[ro]de emanaverit dico q[uod] ¶ cle
mens h[ui]us vilitatis iudiciu[m] minis
custodibus seu gardianis or
dis p[re]dicti dixerit q[uo]d cen
dicto eorum sup[er] h[oc] [con]scientias onera
tes [et] n[on] ab h[oc] i[n] q[ui]d[e]m co
fratribus eiusdem ordinis volentib[us]
plus sape q[ua]m q[uod] sape nova
n[ost]r[a] adiecteres ab ingenio ut
cessavere q[uam] plurime ut no

cio· non vetustatem vel pluralitate quo-
rum tamen videbatur super longitudine et
latitudine qua grossitie et sub-
tilitate forma et figura in-
vestimentorum ipsorum quam ymmo adeo
tamquam ad convenientes et congruas supra
excreverit lima ut eisdem fratribus
aliqui fratribus ipsa curtatas strictas
inusitatas et squalidas vocita-
te plenas ac dissidium non ig-
naros cum equitate ordinis depre-
parent· assumunt ut eos ad
ministratorum custodum guardia-
norum eorum mandatum vel precepti
deponerent ut alios prout eius-
dem ordinis qualitas decebat
habitus mox eorundem ministrorum custo-
dum et gardianorum arbitrio indu-
erent respondendos dicentes quod
eorundem prelatorum suorum non pa-
rendum fore arbitrio cum tamen
sit dissolutum regulare et con-
tiformiter asserent ¶ Certorum vero
perplexum habitu nimirum quod re-
ferrent ut sunt eorum opinio pro-
fati clerum declaratione super ve-
petita absque nam licet ministris custo-
dibus et gardianis professis vestium
vilitatis detur in illa modum tu-
ibi conscripsit adiungitur ita tamen quod
vilitatem in vestibus fuerint
professi tum et in declaratione predicta in-
telligi dicatur quod fratres in eisdem fratribus

et eorum velitibus paupertas sanctitate
ac prout ipsis in eorum regula in veri-
tate ac in constitutionibus eiusdem ordinis
generaliter caveatur ut asserunt quod
in omnibus que adhibitu fratrum super-
tat reluceat super asperitas vilitatis
et paupertas eorum ut paupertatis
ac vilitatis oblate per ministros
custodes et gardianos vestes
consistent ut ipsorum superiorum or-
dinis sui imponendo vestes
quas gererent ut inde assume-
re quas darent sequi modum
vilitatemque tribuantur generali ministro
et ceteris fratribus qui pro generalitate
eiusdem ordinis aderant simul
omnibus quas brevitatis causa omit-
timus fratrum assentientibus et ad
usum prout est et alia sunt inde
cora non et totumque eisdem fratribus supple-
tam verba quod fuerit preterita ac
etiam certa aliquis consortibus
nostris predictis super hoc deputatis
anno prefatum prefatis partibus quo
fratribus dicti ordinis qui in predictis
contentionibus adversabantur eidem
pluries repetita ¶ Quo circa
nos scrupulis omnibus predictis
audientis et aliis illis quos pluries
intelleximus volentes super tum prefa-
to fine dare negotio de predictorum
fratrum nostrorum consilio declaramus
et dicimus quod cum sit de pertinere

dicatur in regula quod fratres omnes ve-
stimentis vilibus induantur et in
vilitate tamen huiusmodi vestium tam habitus
quam inferiorum tunica illa perfectius
Cle. intelligi debere decrevimus quod
secundum convenientiam ut conditionem patrie de-
beat consuetudo ad colorem panni et pretii
vilitatem inducere spectari atque consti-
tui semper tamen huiusmodi vilitas induci ministris
custodibus seu guardianis predictis
dictis ipsorum super hoc conscientias onerantes
duximus committendum prout eadem
Clementis litteris super hoc confectis
plenius continetur eorundem ministrorum
custodum seu guardianorum eorundem
inde eo respectu. Nos nonnullos
professorum ministrorum custodum et guar-
dianorum inde predictum autem com-
mittimus determinare videlicet ar-
bitrii atque proprium longitudinis
et latitudinis grossitiei et subti-
litatis forme seu figure atque simi-
lium accidentium esse debeant tam habitus
ipsorum quam caputia quam inferiores
tunice quibus fratres omnes dicti minorum
ordinis induuntur. Ac insuper cum
quantum ad vilitatis inductionem eos ipsis
vestimentis tamen huiusmodi [illegible] et de-
clarantes eorundem predecessorum
nostrorum et professores ordinis constitutiones
reluceat aspectus vilitatis et pau-
pertas verum ne quantum ad colorem
panni vilitatem paupertate quam at-
tera accidentia quibus dicti fratres

vestimentis induantur ut dictum super
quibus eorundem ministrorum custo-
dum et guardianorum conscientiam
onerantes statuentes et districte preci-
piendo mandantes quod in predictis
et huiusmodi similibus eorum arbitrio de-
terminatorum seu inductionem quilibet
quidem in totius provincialium vel
in provinciis ministrorum ac custo-
dum et guardianorum administrationibus
custodiis ac guardianis seu gre-
gibus ordinis incorporati quilibet
eorundem fratres omnes et singuli
sequi eadem esse quam pene per
ea teneantur. Ac insuper quod iuxta
predicta arbitrium determinationem seu
inductionem illius quam predicto non dici
possit vel debeant neque ipsi
se ipsos autument fore regule
vel constitutionum sui ordinis transgresso-
res maxime cum non expressent
determinate in predicta sinodo minorum
dicantur regula vel declarationi-
bus audeo quantum longitudinis
quantumque latitudinis quantumque grossitiei
vel subtilitatis qualis forme quo-
ne figure huiusmodi debeant esse vestes
vel sicuti ut esse qualibus quantisque vi-
litatis eas esse oporteat exprimi-
tur eadem sic quod cum eadem ve-
gete [illegible] certitate non [illegible]
non [illegible] vel quod [illegible] [illegible]
tibi intellectu eius fore Cle. [illegible]

vestigiis predecessorum ministrorum custo-
dum et gardianorum impedias horum
quod fratribus facere mediante declara-
re compellimur illa que eis ut pre-
dicitur committentur in unum. Non-
cum particularium omnium capitulum decla-
ratio neque eorum cum infinita sit
contingi fieri fieri difficiliora non
aris non regula circumstantias
singulas actiones que cuncta
complectitur sicut in aliis inordinatis
subicere maioribus illis quoque in-
tendere non intellexit solum verum
etiam in dubiis et intellexit prout ac-
tibus quibus obediant prout re-
gula singulis quibus obtemperent
disciplinis ut illarum finis eg-
[illegible] debitis obsequi cum
ministris subiecit sic in dictis
cuncta ratione et dispensat leges
casibus ampliat canonum de-
creta sic enim sit maioribus ag-
nas mediante sic virtus constans
in medio sapientem prudentem
quod deposuit ne si quisquam regit
ut appetit quod scripsit corruat ut
non queat neque taliter quod vincti-
bus ordo secundum horum [illegible] ab-
sit quod adsit discordia religiosis
religio religere sunt neque valeant
ut capita et consistit in stolidis
opinionibus fantasia. Et eodem mo-
do eisdem quod anno redimens mutati

tur predecessorum ministrorum et custo-
dum subiecta forma scilicet et se-
paratim ministris administrationibus
et custodiis et gardiani et duorum
de conventu loci discretorum sacerdo-
tum et antiquorum in ordine fratrum con-
silio et assensu prefatis. Et e-
videnter duxit relinquendum
an sit multum credibile contra
expertis quod fratres ipsi absque gra-
nariis et cellariis non possunt
vitae necessaria recipere quia tamen
granaria et cellaria congrega-
tores et conservatores sunt que eis
ipsis concessit prout in predictis
eiusdem. Et nec verbis plenius
continetur. Et volumus de fratrum predictorum
ministrorum consilio eorundem ministrorum
et custodum subeant facere in dicto
predicti ante committimus discernere
viri arbitrii atque perspicaci caute
qualiter ubi et quando et quatenus
granum panem et vinum pro victu
fratrum necessaria et fratres ipsi querere
debeant conservare sunt reponere
etiam si reponenda sit in predictis
granariis et cellariis conservanda
statuentes discrete percipiendo
mandantes quod in predictis et
aliis fratribus eorum arbitrium
determinatum secundum modum grandi
quidem in tantum permittitur vel in
permittitur ministrorum ac custodum
sit et separatim et administrationibus

et custodys ordinis incorrati q
uis ipsi eidem in gardiani iu ut s
pdict et duos de co'vetu loci dis
tictos saccdotu et aliquos i
ordine fr̃m co'silio et assensu
fres ob et singuli scq' admade
ut que pere pama teneant
at i sup q' illorum peccatis arbi
triu d'terminatom sic indictum ut
q' pendo ut sint ut dici pos
sint ut decant neq ipsi se ipos
autumet sic vle ut gstons sui
ordinis trãsgressores fres aucta
ordinis minorum qui sectatas curios
et deformes sicq abiectus gnalt
must et tales et aliorum d'ca
gtate sitib̃ tota nobis et spiritual
iuris ut al i roma curia de
tulerunt ut deserunt moneremq
exhortam et dna cecum uirtus i
virtute ste obediencie et sibi eas
pena papalis sepa mandantes
qts admandatu ipius gnalt
deponat qs deserunt sitq et
alijs ius eiusdem gnalt arbi
triu d'terminatorum sic indictum ut
si p'dict indicat ipsius gnali
i omibus istis et alijs et pena
fin bti francisci rlas et pdiis
pd'. morem d'claracs gressiones
et gmissiones a ipis d'clarab̃
comphensas et necnon conventas
pntibus gnalit obediat aut
pareant et intendat no obstantib̃

gstanq privilegys et indulge
tys ltris libtatib̃ i imunitatib̃
ut exceptionibus eis ut eom
ipsorum apptis ¶ Clem· concessis
ut appellatoib̃ abeis ut ipsorum
a qua adperedem aplica iustitia
que i cl'm possent derogare
pntibus mibz vacanemq vlis
nam prim si amcectoria fit
dici obedia pubt sua mag
quide paupertas s maior i
tegitas sacra c obedia mal
si custode illesa na q' prima
vbz seda taon tcia no incti
decd et aia quos veluti effi
nes et liberos dignu altius
spualis iugo ppe volutat fas
tringit adhereant itaq fres p
dci no i uiti s sponte reddat
sua velit et appetat sua mag
nis desideriys gauppisita ¶ Illd
q veri auctorem i gemiuet
ospulet inc ospulo oris sui tali
tas utiq et d'lcoms v ligionis
sinq obedia sua prinsitab na
melioa sut vbera tua prep
torum siquide et gsiliorum q
dca inuenta pocula vini
vnguentis optis s bec fama
fragrancia suam et odorem
¶ Nec formident sibi ad obediencia
ordinis deca auctore dn re
vinet ua platq sucis ut sunt

speramus eis que in ingenuis d'
benignos et mites in recientes
tectos dulces atque palpabiles
te sunt et ecce decant. Et eos et
singuli fratres in ipso et claustri
quibus in dicet te frequentem mente. qui
i. pre beato Francisco congemiscunt
suggerentes verba mentis mee re-
ligionis utique et professionis eius
vel devotionis contemplationis et lectionis
suavia et dulcia pocula in veri
tatem de foris absentium absque
tiis condam desperem et desolatus
blande videlicet et in tantum caritatis
viscera te complectens et tua me
ymo et te me desperat profecto
quos foris portus multi casus diros
et desides fortasse desperant
variis puta in sui dilectionis
vicine perdita et conformans ob
servantie claustri recoptas ecclesia neo
desperat sed suscipientes eas deside-
rantes quasque digne laudibus
offeret et susceptos. Valli go
et Datum anno mensis octobris
Anno ij°.

Ut nemo assumat dominium in patrimonio beati Petri in provincia car

28 Ecclesie Romane suorum
que fidelium dispendia
dissimulare non possumus, qui
pocius quia nobis cognita fuerint ad
ipsius ea optimis remediis occur-
ramus. Attendentes ergo quod nonnulla
nocumenta quod non nullis civitatibus
urbis castris villis in patrimonio beati
Petri in Tuscia comitatu Sabine
et terris Arnulphorum constitutis
eidem ecclesie Romane subiectis et per-
sonis singularibus eorum deum
ex dumpsorum tam nobilium quam eciam
aliorum usurpato regimine pervene-
runt et volentes saluti et prosperi-
tati eorum dispendiis providere. Civitati-
bus et singulis comitatibus seu univer-
sitatibus et singulis personis civita-
tum castrorum et locorum
in patrimonio comitatu et terris
predictis constitutis inhibemus videlicet
nobis seu quibus ius officialibus
nostris ius competit deputandi
vel instituendi aut eligendi
seu ponendi potestates capitaneos
dominos et rectores aut officia-
les quoscunque alios potestatem dominum
et rectorem vel defensorem seu quem-
cunque alium officialem quocumque nomine
censeatur in civitatibus castris villis
et locis predictis aut eorum aliquo
eligere assumere et vocare vel recipere
aut in electo vel assump-
to vocato vel recepto potestati seu
capitaneo rectori seu defensori
vel officiali obedire quoquomodo
presumant. Nemo talis electus
assumptus receptus seu vocatus
huius potestatis capitaneatus domi-
nii vel rectorie seu defensionis aut
cuiuscunque alterius nominis offi-
cium recipere acceptare assumere vel gerere

nr̄ Omni ⁊ aplice sedis lina spa
li quolz audeat ꝑ assumpti diuo
mittat nr̄ vo ad quitates se vi
uſitates ⁊ singulares psōs dni
tatu terras castrorum ⁊ locorum ꝑ
dictorum vel eorum aliqua illius ꝯpetit
eligendi ptatem capitaneum
dnm rectorem seu officiale q̄ꝫ
aliud q̄ pnos seu quat ins offa
les ṁos decet a' consueuint q
consmac̄ ne dū an̄ consumaciãꝫ
obtentam ipe at eorum aliquam
sit electo tam ptati seu capi
taneo rectori vel defensori seu
officiali i qbus ius obediat
neme tali electus quousq; co
firmacom fuerit ut pfert ꝯiuoc
ptate capitanealq dnm vel
rectore seu defensore a' cuius
aliq nominis ~~se i miste~~ officio
se i miste vel id gere aut
exerce quoius ins ꝑsuat auc͛te
apca dictis i ibenus decedes
contt irritu ⁊ i ane q̄ q̄
ꝯmq iudictionis teore ꝯtiget
attemptac̄ Nulli ergo et ince
i hibicionis ⁊ ꝯstonis i ssuitus
Datum Auinon iiij non aug a
no ij Ordinacio facta contra rebel
29 les ecclie ciuitatis Anthonitan
DIEx existente malicia vide
mq inmodu iniectiora
mgr plabi sic ho͞m me
tes assueti de pnalite negociu

mal passu cumulti sic addi
ut ⁊ bom q̄ al' aduret virtutis
amore delinque metū cu p
vsis admitti gere tu ill' i
illicitis ꝯtinent ⁊ maptu malicia
psilie ¶ Est ergo compescenda ma
lorum audacia ut salte pene
formidine vel ꝯtra angoris
sic ꝑ bom sectando virtute me
liores effecti no cognent cu
ill' perire ¶ Sane vulgari fa
me notorietas publicat ⁊ longe la
te ꝑ ipi i quodra ꝯtingtis em
dencia manifestat q̄ no nulli
de marchia anthoniam puincia
nos ⁊ ecclie rōne subiecta ne
dū olim tpībus diuersoru
pd' iñorum rōnorum pontificu
ꝯssus fidelitatis ꝯgressi ꝯtra
vnt abusi fidelis r ple deum
ꝑ indiebus no longe pteritis
q nos ⁊ ecclam eandem at
dilom filiu amicu ꝑpositu
belli montis capellanu nrm ꝑ
nrae incorate rectorem eiusde
in rebellionis crigere ꝑsumpserunt
⁊ i quosdam officiales ⁊ fa
liares suos crudeli se viuctos
pq ꝯtinuas illicitas i iurias ⁊
probosas ꝯtumelias irrogates
eisdem ⁊ post bona ipo͞r de nuo
lecta pdacõe subiecta eos
cu crudeli mortis suppliciis et de
gladio ceciderunt i quos pt
de fuisse non modica animos

famosi in ecclesia et extra temeritatis
excessus non leviter displicebat
sed generunt in insidere conscientie
multitudinis retenendis illius nequi-
verunt conatibus obviare. ¶ Nos igitur
ut mali peccatorum impressionibus con-
nivencie territi vereantur in antea
in consimilibus excessibus nimium re-
labi ac bonorum perfectes in sua
fidelitate constanter non habeant
per illorum claudicare perfidia reme-
diis quibus possumus precavere vo-
lentes et aliorum precavere saluti de-
que provincie pacifico statu pii-mis
affectibus prospicere cupientes de
fratrum nostrorum consilio hac in presen-
ti volumus constitutione sancimus ut
quicumque de provincia nostra vel alibi
in eadem provincia morans clericus reli-
gius vel laycus fame sue prodigus
primus ecclesie calcata reverentia
in hoc sceleris genus irrepserit
ad rectorem qui pro tempore regimine dicte
provincie spiritualibus et temporalibus
presidebit aut eius officiales vel ipsorum
aliquem aut eorum vel alicuius ipsorum vica-
rium seu vicarios aut iudices vel
iudicatos vel ipsius provincie de clero
seu vicarium aut loca tenentem
eiusdem qui abfuit occiderit aut
ad offendendum illum vel illos in-
sectus fuerit cepit captivavit
detinuerit percusserit aut vi etiam
vulneraverit vel ipsorum aliquem aut aliquos
in loco ubi moram traxerit in-
sultum fecerit aut ipsum aut ipsos ob-
sederit seu de suo regimine vel offi-
cio forsan expulerit vel fuga-
verit seu factus fuerit fautor factis
aut illum vel illos bonis aliquis
spoliaverit vel provincie super dicte
civitates castra vel loca de
provincia nostra preter civitate vel
communitatem aut a quos potest
vel quovis alios de provincia nostra
directe vel indirecte contra et perfa-
ta ecclesiam seu rectores officia-
les et loca tenentes predictos vel
ipsorum aliquem ad sedicionem quolibet
excitaverit ac rebellionem seu
conspirationem procuraverit palam
seu alias fecerit vel procurare per
supposuerit vel eadem sine ipsorum
aliquo dederit auxilium consilium
vel favorem directe vel indirecte
publice vel occulte cuiuscumque condicionis
ordinis dignitatis aut status
existat vel mundani fuit etiam
si patriarchali vel episcopali ac
episcopali seu episcopali vel superiori
prefulgeat dignitate spiritualis
sit in facinus vel ad testimonium
vel ad alios actus legitimos ad-
mittatur sed in capitali vel nec te-
standi liberam habeat facultatem
nec ad alicuius bona ex testamento
vel ab intestato veniat. ¶ Nullus
eis super quovismodo nisi unde
sed ipse unde alias teneat nec

quem̄s alē ad audienciā p̄fatī
illiq nō valeant eius pn̄c ul
processus nullq ei cōquacūq ālū
ul negō prodesse p̄fate p̄sen
ciat nō ipē ad promouendū
alys admittat inspecta effecta
pen dāt. forte officiū tabellioā
tq exacat ullatenū hec premitte
ḡ porq eū actore capitulo
capitulū dignitatib; p̄sonatibus
officijs et benefitijs ecclastic
ut mundanis q ab eant queū
qz sit et quotienqz nunc tessā
sit eo ipo p̄uat q ac i illis
et i dignus ideā et eqz alia
i posterū obtinenda p̄sij eius
nullas habens ecclesiasticas ul mu
danas ad nullas dignitates
ul benfīa ecclīca aut officia
publica quolibz admittantur
libertatibus et i munitatib; rea
libus et p̄sonalib; privilegijs
et indulgentijs quibuscunqz sub
quacunqz forma verbo apostolica
sede concessis contra premīsa ca
reant vasalli et homines amican
ta fidelitate et a qbus obliga
ne quibus tenentur eidem penitq ab
soluti feuda qua ūca habens et ea
offiaa et alia quecunqz bona imma
q media p̄ntia ut sunthic et
alibi vbicunqz ap̄d ea noc obti
neant ecclā ea sit eo ipo penitq
confiscata alys ua feudis mobz

honoribus officijs et bonis imo
bilibz q aquibz aliis tenet
eclesijs libe̅ ut ḡa q̄ de illis
eclās rectores p̄sonā valēte
disponant mobilia ū bona p̄nci
camerarius fidelibus occupa
da illud nomq ad dictas nunc
sumq constitutam siqu̅ aut sit d̄li
quens cognitam siue ven
sitas ua seu qualitas q delī
qunt i p̄dcas eiusq territoriū
et dyoceli ecclīastica et dīcō
publicacat ipo facto āq ipē dez
cognitionis siue ullq alia
qua a romano pontifice possit
absolutionis beneficium obtinē
n̄ dubitabit i mortis articulo
lo constitutus p̄fata u no admi
ni p̄latis sibus predatib; sint te
vtendi legib; qt illeq qs
ad vsq sit delicti tentatio
luci p̄uatores euidenter dignū
est et eum ut quas tier dei
a malo no vndet penituu
moles in ea congregata oppe
stat Nulli ergo et cetera iure statuūs
et additionis i nsup et cetera data
ten anno et cetera vo kalendas septembris
anno iiijo / Vt nullq i p̄pediatur
clerici et alios vna obtinentes in ecclesijs
insup dicte qui ipē dicione nova vti pos
sint iuribus suis sicud ante
diuisionem huiusq vtebantur et cetera

30. Capellanus nr pponit
auditu qd aliquas eccla
rum p nos ab ecclis quo
rum causis q ad nrm aum induc
erunt auc̄te aplica dumtaxat
plati et subditi capitlis ac dyoc
et alijs personis ecclarum aliquibz
sup dce ecclie s̄t dispe intellcr
et mad p̄sumunt no p̄mittentes
tes eos uti nris dictionibz et uilbz
i quib sic an dictum temporis vte
bant ¶ Cu ma intencionis nre
extitit ut possit prdicte expla
tioni ecclarum aliquis dicioni sr
sit capitlis ac dyoc ut alijs p
sonis velle aliquatenus derroga
re n quilibet et dictum i dictum
tempus litteris aplicis q tunc opposse
nos pub aucte statuti an
teris platus capitlis et alijs q
buscumqz psonis ecclasticis eccla
rum dictarum et i cathedralibus et
clesias p nos aucte aplica
certarum p̄cipimus et mandamus
ne capitla ac dyoc et alias psonis
et dignitates officia seu bnficia
i pdictis prouincijs eclijs obti
nentes qua minus visitatores qui
erant p tempore recipiat in
dicioni et iura ac dicaccalia
et alia bona optineat i pdictis
dictis dyocesibz sicud an dictum
tempus deberebat u qu i dictum

tempus i litteris aplicis tenebant
opposse impediat i quoquomodo
quo usqz ppe ap aliquos prout or
dinatum ¶ Sic cum aliquis pro
age nil sunt psumpserit nos
psumptores tales dignitatis habemus
ad adversum pniunc ¶ Nulli
go et cetera nre precepti et ma
dati i fringe et cetera ¶ Datu Auinon
v kls octobris anno v.

Concedit qd possit disputari et du
a contrarie de et sup consc edita
p ny iiij pp q incipit exiit no
obstantibz penis in eadem appositis

inhibitione suspensa

31. Quia nonnullis q qui tua
psuttatis accidit subse
quens opponentia notitiam ven
dit nam dz r pcensi lmediati
si canonum conditor canones
ul suis pdecessoribus editos
ul aliqua i eisdem contenta
canonibus r vocatic modificare
ul statuere si ea obesse potius
videat quam pdesse ¶ Sane
dudum fe re Nicolai ppe iiij
pd nri qdam gstom declaratio
que incipit exiit sup regula
dilectorum filiorum fratrum ordinis
fratrum minorum quam btus franciscus
aliunq confessores i stitiunt pmul
gauit subiectis penis ac
ns r pdicentes ne ea concordatie glossare
seu ad vsum ul dudum opinones

abruptis constructionibus lectoribus seu
expositoribus a quatenus in du-
tantur ne super ipsa constitucione glose
fiant ab aliquo nec scripta per quos
verba vel sensus ipsius seu constitu-
cionis huiusmodi corrumpantur vel intellectus
per legentem distorqueatur ad aliud quam
constitucionis eiusdem littera ipsa sonat
glosantes autem in scriptis constitucionem
eandem aliter quam superius est expressu-
facientes quoque contemptum spiritualis
seu libros ac cetera scripta et
deliberatione determinantes contra
seu predicantes contra tenorem constitucionis
predicte ut aqua aliquorum predictorum non
obstantibus a quibus privilegiis
seu indulgentiis ac litteris apostolicis
quibuscumque personis dignitatibus
ordinibus ac locis religiosis vel
secularibus generaliter vel singulariter
sub quacumque forma vel expressione
verborum concessis quod voluit aliquis in
predictis quorum suffragari ipso
facto excommunicacionis sive volunt sentencie
Nos autem attendentes quod
gravitatis sicque et tollentes la-
tentis veritatis aperire quod sub
eadem littera sepe latet multiplex
intellectus necnon esse difficile
valentibus constitucionem predictam per se
legere ac intelligere precipue ad
recitandas in constitucione huiusmodi dubitacionem
veram veritatem apperire valentibus
ac periculum quod ex predictis posset

hic prosequentes precipue scolastice
in terre salubriter obviare presertim
cum de novo suborta sint aliqua
dubia circa que posset pre-
clitari veritatis et erroribus via
pandi nec liceat contra super con-
tentis in constitucione huiusmodi et etiam diffi-
nitione prohibitores et precipue predicatores
tam latas quam contentas earum
effectus in ipsis intra ac nostrorum
archiepiscoporum episcoporum et aliorum plurium
necnon nonnullorum professorum utriusque
iuris et nonnullorum sacre theologie
magistrorum predicta deliberacione consilio
tenemus auctoritate apostolica duximus
usque ad sedis apostolice beneplacitum
suspendendas per suspensionem autem
huiusmodi nequaquam licentiam aliqua
intendimus in preteriti quod firmam
regula predictorum dogmatizare
scribere seu determinare predicare
seu prave loqui liceat publice
vel occulte quin immo quibus omnibus
et singulis aperte apostolica districtius
inhibemus ne ad ipsos predictos processus
prohibiciones et penas suspensio
et dubium revocare valeat nec
contra ipsos de facto predictis in perpetui
quod velud contra processus prohibi-
tionum ipsorum in penam seu penas
incidentur anulatas. Nos vo-
lentes super hoc de optimo re-
medio providere tarditas sub nunc
libratas suspensionem continens

eandem appendi seu affigi
in maioris ecclesie Avinionensis hostiis
se semper luculentibus facientes que
suspensionem predictam suo quasi so-
noro preconio et patulo indicio
publicabunt. Datum Avinione vi kl.
aprilis anno vi°.

Excommunicantur illi qui falsificant moneta regis Francie vel aliam falsam monetam scienter in regnum portant

dicitur et de aliis ut in ... de aliis

32 Prodiens quasi ex adipe
iniquitas multorum secula-
rium funesta cupiditas eos quo-
modo capitale tenax dum sequi
insatiabilem eius ingluviem saciatis
nescientem moderamina non veretur
ipsi et nonnulli tempore lucrorum se sectantibus
in ingentes ambitionis nexibus
involuti dei timorem despiciali
tenacitate preponunt et qui ambulites
in tenebris non intelligunt cotidiana prosternunt.
Nuper siquidem ad nostrum apostolatus
auditum multorum relatio fidedigna
perduxit quod nonnulli nullam habentes
auctoritatem nec ut consuetudinem
seu privilegium faciendi monetam
falsam cudunt et fabricant in regno
Francie et locis circumvicinis. Alii
vero monetam fabricant sub vero signo
carissimi in Christo filii Karoli regis Francorum
et Navarre illustris studiose depra-
vant et ex hoc recidit a suo vero
pondere quam plures eciam in locis
circumvicinis quibus est de iure aut
consuetudine seu privilegio ius compe-
tit fabricandi monetam sigillum
ipsum monete regie monete sue
quam fabricant imprimi seu in-
sculpi moliuntur eiusdem quantitatis
et rotunditatis literas figure quas
habet moneta regia monete sue
quam fabricant quantum possunt similem
speciem et formam et sculpturam
constituunt et imprimunt et quam-
vis moneta predicta eorum ad
usum pari similitudine producta
deficiat auri pondere deficiat
aut auri pondere argenti et
solito in regia moneta et more
et consuetudine assignato simpli-
ces tamen et plures propter hoc non
habentes in talibus monetis tale simili-
tudinis experientiam discernendi fal-
sitatem cottidie ea recipiunt in
usum monetarum recipientes monetas
sic assimilatas pro veris. Sed et alii
qui sciunt falsas monetas ex regno
predictam emunt et postmodum in Francie reg-
num in regnum eas portant vendunt
et expendunt. ¶ Nos ergo
attendentes quidem falsarios
et fabricatores monetarum talium
et emptores predictos propheticae digne
maledictionis constituunt eos qui
permittunt premissa moliri quam
fabricare emere vel portare ad regnum

pdcm sacti pp'p'p serit se re
ctc ipe v. pd' mi vestigijs
inherentes decons sua i nodu
m absolue pdtos nos
et successoribus nris pp'i i
mortis articulo reservati Nulli
ergo et c' nre innovationis i
fringe et c'. Datum Avinion v.
nonas Julij anno v.

Revocantur privilegia civibus nobi
les Catalanie sive nautas qui
possunt recipere bannitos

33\. Hodum apostolatus pervenit
auditum quod non nulli no
biles et rectores insra mirab
Catalanie maritime provincias
constituti asserentes et privilegia
sedis apostolice sibi fore concessu
que de provincijs ipis precedentes
eos qui excommunicati vel officialis
tunc rectoris eiusdem banniti
totis civitatibus castris et locis
eos morari libere possit nec
nullus idem rector bannitos ipos
capere valeat et eosdem ba
nnitos i dictis suis civitatibus
castris et locis non absque dicto
gatore se ap. manifesta vti
punt et receptant Cu hos ego
qui benevoli more ptris i p
rovincias ipsas tranquillitas et
pacis commodis delectam sup

sit punt adiuvare spectat ad o
fficium nostrum bono provinciarum
ipsarum de tongis volentes i
medio providere p'incia b dicta
tuscianz rectoris posset magis
ac ipsas pretextu maleficia
remaneant i eisdem provincijs
impunita pandat aditus scele
ribus tales quas lederat aures ex
cessibus iusticie detque rectores mat'
i pediat offeciu ac provinciaru
ipsarum status pacis sede uno
lato non absque grandi rei
publice detrimento subverti pos
posset fraudibus saissiris
eminet auctoritate apostolica exacta
sua revocamus annullamus et
cassamus irritamus ac nullius esse
decrevimus roboris firmitatem
Nulli ergo et c' nre revocationis
annullationis cassationis irrita
tionis et constitutionis i fringe et c'
Datum Avinion vij° idus augusti
anno vj° | Constitutio contra illos qui
contra ritu nimio accipiunt sacros ordines

34\. Aliquoe ecclesiasticum sacris
cupientes i promoveri de
fectum natus consilio perti
declamus eorum quolibet votum
solempniz[illegible]tur per sacrum presbiteratus
ordinis questum ad impediendum
minus defendendum ac addendum
dum se propter contractum punt 2 statuta

canonicum sit efficax reputandum
ad dissolvendum, tamen plus continentie
etiam si precedens copula non
fuit consummatum, tamen non iure divino
nec per sacros recipiamus clericos
quod statutum et validum est tempore
aut de apostolica dispensatione i qui
habentes nec sponsa dumtaxat matrimo-
nia non dum est consummato cum
de sacris ordinibus promoveat susci-
pere, non prout sacris canonibus ca-
vetur quevere, quod si preter agnitum
forsitan attemptatum fuit ordina-
mus quod nec matrimonio dissoluto
nec sic suscepto ordine ministrare
nec ad superiores promoveri nec ad
aliquod beneficium nec officium ecclesiasticum
valeat promoveri, nec aliis de religio-
nibus applicatur, quarum professio
ad castitatis custodiam et abdica-
cionem temporalium et suis superioribus
obedientiam suos professores astrin-
gat ipsum tamen quod tegit in
gradu, ac eius regula respice-
ret tacite professor quos tamen dyo-
cesanus super premissis et similibus
promissorum cum eo dispensare
valeat nisi sit aliud canonicum
quod obsistat ad ingressum huius
sit ordinatum, si matrimonium quod
summatum non fuit per dyocesanum
instanter moneri precipimus et in-
duci. Quod si forsan re-
nuerit adimplere ipsum, si sponsa

eius consistit pretensio ecclesiastica
compellendi. Denique quod tamen
minime gaudere. Nulli quoque canonicos
constitutionis nostre huius ordi-
nationis precepti et consensus
infringere. Datum Avinione est
decembris anno vii. Determinatio
Iohannis XXII contra et apostolos
nichil habuisse.

Cum inter nonnullos sco-
37 lasticos viros sepe
contingit ut dubium
revocari utrum pertinaciter affirmare
redemptorem nostrum ac dominum
Ihesum Christum eius apostolos in speciali
non habuisse aliqua nec etiam in com-
muni hereticum sit censendum diversa
et adversa etiam sentientibus circa
illud, nos huic concertationi finem
imponere cupientes assertionem huiusmodi
pertinacem cum scripture sacre que in plerisque
locis ipsos nonnulla habuisse asserit
contradicat expresse ipsamque
scripturam sacram per quam utique fi-
dei orthodoxe probantur articuli
quoad premissa fermentum aperte
supponat continere mendacii ac
per consequens quantum in ea est eius in toto
fidem evacuans fidem catholicam
reddat ac eius probationem adi-
mens dubiam et incertam deinceps
erroneam fore censendam
et hereticam de fratrum nostrorum consilio
hoc perpetuo declaramus edicto

cum sit ipsis in posterum praedicare assertionem quod redemptor noster praedicti eius apostoli in iis quae ipsos habuisse scriptura sacra testatur nequaquam ius ipsis utendi competierit nec illa vendendi seu donandi ius habuerint aut ex ipsis alia acquirendi quae tamen ipsos de praemissis fecisse scriptura sacra testatur seu ipsos potuisse facere supponit expresse cum talis assertio ipsorum usum et gesta evidenter includat in praemissis non iusta quod utique de usu gestis seu factis redemptoris nostri dei filii sentire nefas est sacrae scripturae contrariam doctrinae catholicae inimicam assertionem ipsam pertinacem de fratrum nostrorum consilio deinceps erroneam fore censendam merito ac haereticam declaramus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis infringere vel ausu ei temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praesumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Avinione ii idus Novembris anno viii.

Ut omnium beneficia vacantia apud sedem apostolicam reserventur, vacantia per promotionem etiam reservantur.

36. Ex debito pastoralis officii nobis licet immeritis superna dispositione commissi principaliter circa ea nos et ecclesiarum ac monasteriorum dispendiis quae ab ipsorum vacationibus diuturnis ipsis solet frequenter provenire congruis remediis obviare nobis ex alto concesso salubriter occurrere intendentes ut celerius et utilius provideatur ecclesiis ac monasteriis cum vacabunt et ut Romanae ecclesiae quae super omnes ecclesias ac monasteria ordinaria potestate obtinere dinoscitur principatum honor debitus impendatur. Praedecessorum quorundam nostrorum Romanorum pontificum felicis recordationis Bonifacii viii qui dignitates personatus ecclesias alia quae ecclesiastica beneficia et Clementis v qui tam quasi dignitates prioratus ecclesias beneficia ut alias cathedrales ecclesias et monasteria per quaeque administrationes et officia quaecumque apud sedem apostolicam vacaturas specialiter per suas certis sub tenoribus reservarunt vestigiis inhaerentes. Nos ex causis rationabilibus quae ad id animum nostrum induxerunt de fratrum nostrorum consilio non ulla de retinendo aliqua vero declarando et quaedam de novo superaddendo omnes patriarchales archiepiscopales et episcopales ecclesias ac monasteria et saeculares ecclesias cum vacabunt qui eis praeerunt praeficiendi forent per electionem canonicam assumendi prioratus officia vel administrationes

cardinalium dignitates personatus prioratus
alia quoque ecclesiastica beneficia curata vel sine
cura quecumque nomine censeantur que
apud predictam sedem vacant que
per adeptionem et [illegible] in antea
dante Christo dignitatis nostre de dignitate
universalis ecclesie sponse sue regimini
presidere vacare contigit apud eam
provisioni nostre dispositioni nostre capi-
tulis tantummodo apostolice reservamus. ¶ Ceterum
ante sedem nostram etiam illas et alia
prelaturas beneficia ecclesiastica per mortem
vel depositionem aut privationem eorum qui
ea obtinuerint electionum nostrarum cassationum
postulationum renunciationum quolibet
provisionum translationum seu susceptionum
munerum consecrationis aut benedictionis
quondam ante Clementis predecessoris
nostri promotionis sive in presentiam in diebus
eorum de personis predecessoris tamen
sunt autem nostra promotionibus impen-
dendis apud sedem apostolicam ipsam vel
etiam quacumque aut quovis alio modo
tamen ante vacare apud sedem intelligi-
mus reservata. ¶ Ceterum patri-
archales ut alias dignitates ecclesiasticas
sunt et alia predicta sunt nostrorum fratrum sancte
romane ecclesie cardinalium ad predictam
sedem per eorum obitum vacare ceterum
sunt ubi sive alibi utrumque ipsorum
fore contigerit de gratia ... et etiam
et dignitatibus et beneficiis quibus ut
dictum est providemus. ¶ Officialium
enim videlicet vicecancellarii ca-
merarii notariorum auditorum

que dicuntur correctoris scriptorum litterarum
atque penitentiariorum nostrorum et nostre abbrevia-
torum eorumdem et aliorum volumus que ve-
niale. ¶ Preterea huiusmodi reservationi-
bus eorumdem addere dignitates et
alia nostra capellanorum nostrorum com-
mensalium et quorumlibet aliorum romane
officiis ut predicta et dicta tamen romano
curiam qui tamen presentibus et eiusdem
sedis negotiis et seu eius dicte ipsa
tamen quocumque permissi ut aliquorum
transmissi aut legati vel nuntii
fuerit et eorum ubilibet et quolibet ipsorum
ad predicta tamen redditum durante
lege legatione seu procuratione ipsorum
negotiorum ubi ... contigit absque
nos duximus specialiter decernendum et eidem
ipsum etiam esse volumus ... conti-
nue capellanis commensalibus etiam
sive ut prelati nuntii transmissi
fuerint ubicumque etiam ipsos ubi
... contigit absque ... ¶ Ceterum
eorumdem ipsorum ... ad sedem nostram
sua et alia ... dicta que Clemente
adhuc dicto Clemente predecessore nostro
usque ad eius obitum in diebus
per eum fuit ordinatum. ¶ Et de illis
que usque ad dictam presentem apud
sedem vacaverunt eandem etiam que
vacare contigerit apud sedem eadem
nos etiam mandamus et lege addere
non sit aliquis ... decernentes
... irritum et inane si secus
in predictis et eorum singulis fuerit
vel ignoranter presumptum quomodolibet

apostolica vel alia quavis auctoritate attemp-
tatum fuerat vel contigerit in posterum at-
temptari non obstantibus pie memo-
rie Gregorii X. ac Bonifacii VIII et aliorum
Romanorum pontificum predecessorum nostrorum
constitutionibus super hiis editis que et edite
sunt contrarie in contrarium. ¶ Ceterum ipsis
constitutionibus in suo robore durantibus
pensiones insuper annuas ab episcopis
et eorum superioribus aliisque prelatis
inferioribus necnon quarumcumque capitulis
conventuumque capitulis quibuslibet collegiis
vel singularibus personis secularibus et
religiosis personarum a quibus car-
dinalibus seu quovis alio quocumque
nomine per personas. ¶ Pensiones
pecunia seu assignatas constitutam
quarum super certis beneficiis dig-
nitatibus ecclesiis monasteriis vel aliis
ecclesiasticis locis aut ordinibus a quo-
libet predecessoribus nostris romanis ponti-
ficibus sedis premissis prius suo cardi-
nalium vel monasteria prioratus administra-
tiones quaslibet beneficia regularia vel
alia quecumque quocumque nomine censeantur
non consueta ab olim clericis secu-
laribus assignari secularibus personis vel
aliis clericis eisdem collata vel pro
commenda commissa vel alio quovis
titulo ab eisdem predecessoribus
seu episcopis vel superioribus prelatis
capitulis aut conventibus vel colle-
giis subsequentes per dicta volumus

aliquatenus comprehendi quominus eis
cedentibus vel decedentibus seu illa
quomodolibet alio dimittentibus mo-
nasteria ipsa prioratus administrationes be-
neficia ac loca huiusmodi ad ecclesias et monasteria
seu alia loca religiosa vel ad ea
ecclesias eorum ex personatus seu personatus
ad quas antea eorum dispositio per-
tinebat seu que immediate sub-
esse noscuntur libere revertantur vel eis
aliquid taxationis obsistat vel dispositionem
aliter quoquomodo disponendum. Datum
Avinione anno V.

Explicit constitutiones Johannis
pape XXII. Declarationes
super constitutionem Execrabilis

Execrabilis quorundam
super hac nova constitutione
dubitatur in primis utrum
et quomodo et quando sequitur primo
in quibusdam ecclesiis puta in
monasteriis et cathedralibus et
collegiatis sunt quedam officia seu
beneficia que vocantur abbatie quarum
alique curam animarum habent et
parochiales alique vero curam animarum
habent vero parochiales. Immo alique
vero ecclesias habent vero dignitates vel
personatus esse censentur et tamen
tamquam ipsarum ecclesiarum assignata
seu ex fructu convenerunt itaque ca-
nonicorum prebenda et etiam abba-
tiam. ¶ Tenentur huiusmodi officia

seu beneficia vocant in constitutione p-
dictum / ita quod canonici talem
abbaciam cum suo canonicatu ob-
tinens teneatur predictum dimittere
si alia dignitatem vel personatum
quamlibet vigore dicte nove constitutionis
2um dimittere teneri ¶ Non potest dicere
aliud vel ~~ubi~~ curatum ubi curata
licet magis ecclesie vel sit ¶ Iste in qui-
ca9 busdam ecclesiis sit quedam custo-
dia quarum custodes non habent re-
gimen vel curam nec se de dignitatibus
officiis ecclesie intromittere / vel
vel curam animarum in ecclesia exercere
sed solum pulsare campanas /
parare ecclesiam panis aut
portare libros luminaria acc-
dere custodire reliquias et
thesauros et similia in aliis (?)
ecclesiis in corporis officiis facere
quas compensas racione eius-
dem custodiis fuerint primo
annexe alique parochiales ecclesie
curam animarum habentes in quibus
curam exercere per perpetuos capellanos
sacerdotes licet in eis sit annexo
eis custodes habeant conservare
visitare et corrigere delinquentes
et absolvere et horum occasione
ecclesiarum predictarum iure communi (?) vulgariter
qo nominantur et reputantur ¶ Queritur
queritur utrum tales custodie
vocantur in constitutione predicta cura-

quod habentes eas teneantur illas
dimittere post lapsum quoddam tempus
in aliquibus ecclesiis certa materia (?)
communis vocantur seu simpliciter officia
tales custodias nec dignitates nec
personatus et nec curam animarum habere
sed simpliciter et officia absque
2o cura ¶ Vocant in constitutione ¶ Iste
ca9 sunt quedam ecclesie quarum rectores cu-
ri (?) vocantur et vocantur curati
quedam abbates / quedam rectores
quedam prepositi / quedam archimandriti
quedam aliis nominibus nominantur et quod
?? locorum / in nullam curam
habent nisi quod canonicos corrigant
tamquam capitulum sicut est in multis
qo partibus Apulie ¶ Queritur utrum
talia officia vel beneficia vocantur
2a in predicta constitutione ¶ Dicunt quidam
quod sic quia habent curam si aut per
se aut per conversionem (?) ap-
pellata non habeant nisi dicatur
ca9 non habent curam ¶ Iste quidam
cum dispensatione ecclesiarum duas
obtinet in duabus ecclesiis dig-
nitates quarum altera dumtaxat
imminet cura animarum et tamen eis-
dem sunt plures canonicatus
et prebendas in eisdem ecclesiis
cum canonicatibus et prebendis
parochiales ecclesie sunt annexe
in quibus vicarios perpetuos debent
instituere in quibus eorum appro-
priatores obtinent huius di-

dignitates et in omnibus agentes
de desidia seu negligencia
reperiuntur tempore constitucionis huius non
inveniuntur promulgasse esse vicarios
temporales. ¶ Modo quia iam contra
formam dicte vetere constitucionis dictas
obtinentes dictas dignitates canonicatus
et prebendas tales tamen parrochi-
ales sit antea si dignitates
ipsas voluerint retinere dummodo
te teneant in [illegible] [illegible] in-
debitum vel poti[us] sub dicta vicari-
um temporales, vel licet non ob statum vel
propter eorum desidia non possit
[illegible] [illegible] [illegible] multam
ipsi potestate parrochie sit tamen
cultibus et prebendis annexe qa
ipsas possit licite retinere
potissime cum dictas obtinentes
postquam sciunt de tali desidia
procuratores suos ad ipsas eccle-
sias elegit vicarios perpe-
tuandos et instituendos prese-
ntes, [illegible] licet non dicti
poterunt ordinariis presentari
sed temporibus brevitatem ¶ Non cadunt
23 a cap in constitutione. Sed quia officia ante
qo vomale computantur in novo officio dicta
quo ad [illegible] constitutionem ita quod
si quis habet duas aliquas dignitates
teneatur unam dimittere vel pos-
sit retinere ob si una illarum
23 a est sine cura ¶ Non cadit in constitutione
cap Item archipresbiteratus Bituricensis

diocesis visitatorum et [illegible]
quibus consueverunt conferri parrochi-
alibus ecclesiarum [illegible] ipius
diocesis per ipsos archipresbiteros
statim archiepiscopo mortuo dicit
esse archipresbiter vel quod per eum sunt
positus et capitulum ecclesie Bi-
turicensis creat novos archipresbiteros
et creato archiepiscopo cessat archi-
presbiteri creati et positi per capitulum
et archiepiscopus ponit novos et
quosque positos amovet pro li-
bito voluntatis et sunt ab
aliquibus temporibus quorum in eo
via non consistit observatu-
Unde quia vetus archipresbiteratus
[illegible] sub ipsa constitutione contra-
adeo ut licet quod admonitum archipres-
biteri tamen habent parrochiales
ecclesias acceptantur utraque
retinere valeat et si non veterum
quod de quo cadit a jure per-
rochiales ecclesie per acceptationem
archipresbiteratus et non cadit
adeo minor veterum retinere pos-
sit parrochialem ecclesiam per prius ob-
tinuit. Non cadat in constitutionem ¶ 23 a cap
Item in regno Apulie sunt ecclesie
parrochiales habentes [illegible] tenuisse
quas [illegible] ipsi [illegible] ordinari
et alii ad quas ipsi [illegible] colla-
tione [illegible] dictarum ecclesiarum
de more [illegible] conferunt plebes

Item ecclesias vel capelle parochiales
ecclesias propter hoc fiunt secundum p-
mam ad sacerdotium vel etc
ad sacros / et fiunt commu-
dus ecclesiis parochiales tempora-
les / unde beneplacitum simplex
ea summi pontifices pluribus
contulerunt quod possent accep-
tare mediis partibus beneficia
usque ad valorem xl. l. a-
bo. unciarum auri ¶ Cuius con-
cessionis pretextu est visum
quod obtinuerunt quem xl. vel
qo . l. de duabus ecclesiis ¶ Ideo queri-
tur utrum incantatoria ad predicta
beneficia se extendant ¶ Et cadunt
22a ca sub constitutione ¶ Item est una
cum capitulo sine ecclesie subveni-
re valentes dignitate cuidam
collegiate ecclesie sine dyoc-
quadam parochiale ecclesiam
eiusdem dyocesis ¶ Rectoris ipsius
accedente consensu per cessum vel
decessum vacantem quem dicte coll-
egiate ecclesie univit nunc vero
predictam parochialem ecclesiam
vigore nove constitutionis vacare
contigit quadam a quo beneficia-
tus electo a rectore prefato per
dictam ecclesiam vero et vero dimissa
qo ¶ Nunc queritur an prefata ecclesia sub
forma prescripta sit locum de re-
ducet reservatione dicte constitutionis non

22a obstante vel ergo ¶ Quod vacat et io
qo non reputatur a domino nostro ¶ Item
dubitatur si predicta vel consiliis
unius sunt per se ap. vel subsecu-
22a predictis ubicumque sit iure reddere
ca vel supra priore ¶ Item quidam ar-
chidyaconi et suo archidyaconatu ob-
stante de ... consuetudine non potest
a quibus vel suspendere vel ex-
communicare vel absolvere vel ad-
mittere ... ecclesie ... / Sed ratione
sui archidyaconatus visitare et
procurationes ab eis recipere dum-
qo taxat ¶ Queritur cum alii tales
archidyaconi nullam habeant parochi-
alem ecclesiam dicto archidyaconatui a-
nnexam an ex premissis sub
forma dicte constitutionis nove con-
tineatur reputatur ¶ Et est quod cum
intentio ... sua soluta po-
sita ... sunt constitutionis predicte
ibi non ... et illa que ...
ver beneficiorum huiusmodi competit
visitare et quibus procurationes et
ipse suspendere excommunicare tunc
pena ... vel dispone-
tur a tunc dicte constitutionis ¶ Re-
22a spondetur sub constitutione ¶ Item
ca cuidam beneficium curatum obtinenti
provisum est de quadam archidyaconatu
in quadam cathedrali ecclesia cuius
archidyaconatus ratione dicti archidya-
conatus apud quandam ecclesiam colle-
giatam peculiaris archidyaconus
est in pacifica possessione vel quasi

visitandi corrigendi et reprehendi
duntaxat clericos personas dicte
ecclesie collegiate vel sibi vel capitulo
vel regimini canonicorum eiusdem vel
ipsius precipit de decano et canonicis
fructibus beneficii sui pro dicto tempore
eius de facto pallium occupatis
et detentis. ¶ Ex eius quiet-
tu prodiens archidyaconus ex parte sua
in possessione quasi spiritualium
dicti archidiaconatus et ex parte non cu-
rata non habeat prebendas sive colle-
giate ecclesie predicte tempore ca-
nonicus mihi ipsius pendeat
lis in curia ... tali archidiaconus
vacando per ... beneficium
pendente ... questionis ... contingat
cadit sub questione et cura
sed ¶ Iste quod dicit in collegiata
ecclesia ... dicte ordinarii ...
... et capitulum se subiec-
ta ... canonicatu ...
est capud capituli et ad dicta-
natu assumptus de tanquam prelatus
vel effectus a capitulo ... confirma-
tione indiget de consuetudine. Sed
... et ...
... a capitulo de consuetudine ...
... ipse ... decanus vel
... canonicos
ad capitulum et licet prima voce
in capitulo ... plus
... simpliciter ...

ipse ... in solidum ...
... nec visitat vel ...
... nec ... vel suspe-
dit aut etiam ... vel au-
dit ... vel absolvit nec
predecessores eiusdem consuevit
... licet ipse et predecessores
eius ... cum suo capitulo ...
... dicte ecclesie ... de-
linquentium corrigere consueve-
rit et punire ... vacationem
et distributionum et ingressum ...
tum et beneficiorum ... in ipsa
ecclesia obtinet et ad ipsorum de-
cani et capituli dispositionem pertinet
suspensionem et subtractionem
et ... ipsos delinquentium corporum
detentione ... duntaxat ~~et~~
aut ... alterius spiritualis ...
... videlicet visitandi
corrigendi ... capi-
endi cognoscendi suspenden-
di vel alterius seu ...
di ... audiendi ...
... vel absolvendi
¶ Queritur ... dubitatur ...
... nova ...
de beneficiis ...
... vendicet de ...
¶ ... dicit ...
... in alteri
beneficio seu dignitate ...
... cum ...

an deam quod dispensacione dudum
obtenta possit licite continere
tunc sine constitucionis pena eiusdem
21o cas comprehendere subsequente. Questio
in regno Sicilie quidam ecclesie
parrochiales atque curate conferuntur
papatu sedente ac etiam per ordi
narios plures unius dignitatem et alias
parrochias seu curatas ecclesias ob
tinenti tempore quo illi quibus con
ferebantur essent impuberes quique
vel aliqua legitima etate minores et
que etiam predicte curam animarum
habentes conferebantur non residen
ciarie contra constitucionem aliorum retro
temporibus nunc dictas pluribus observata
quia tunc etiam eorum in parte per capella
nos etiam non proprios gerebantur
Cum itaque nuper in sede romana
ac in regno predicto ac aliis
partibus qui per collatione sedis
apostolice ac ordinariorum obti
nuerunt plura et multa talia
beneficia que de virtute constitucionis nostre
nuper edite super multis benefi
ciis dimittendis oportet eos
dimittere primo etc. quod ea ipsos
recipere dignitate viri secularis
providere Et si sollicitati vire pla
cet madus quoniam eorum index
quod quantum ad tenorem constitucionis
nostre predicte beneficia per ecclesias
seu curas in partibus supradictas

deducerent providere sibi ac si
fuissent ipsa tempora ipsos ante provi
siones proprios gubernata et eque
futuris temporibus per vicarios proprios
gubernarent et quod illi qui dicta
beneficia obtinebant et non dum di
miserunt ipsa non tenentur dimittere
sed qui dimiserunt eadem ad ipsa
continuo fuerint ante dicte consti
tucionem tempus et ad eadem re
deant ac si ea nullatenus di
misissent Constitucio vera predicta in qua
super hoc edita non obstante. Com 22o
prehendit sed super premisso de
liberabitur Questio dubitatur utrum 23o cas
constitucio predicta astringat aliquos habentes
ecclesiarum curatas et canonicatum
et prebendam sacerdotalem si quis eas
nactus et predicta non curat
residenciam personalem. Non sed 24o
collationem constitucio Questio In quadam ecclesia cas
kathedrali fuit olim facta compo
sitio inter episcopum ex una parte et
capitulum ex altera quod curatam que
collata quamquam fuerit laycus qui
quod clericus solo tamen tonsuratus per episcopum
ad quem spectabat collatio capelle
qui [illegible] spiritualiter
licet in ecclesia nunc sed aliquod officium
nunc aliquis prerogativam sed de obtine
[illegible] nunc [illegible] secularis
tamen licet in alia parte [illegible]
[illegible] sed [illegible]

custodiam q̄ una cū custodibꝫ
epi custodit capitās ꝯte ī eadē
compositione contine͂ q̄ uenꝰ ac̄
epatꝰ q̄ appellat nōie kathed͂
ecclie ut pote ac͂ pp̄bri feria
riem soli canonicis ꝯferr͂ nō
tn̄ ac͂ pp̄bri ſꝫ alijs pro qualitat͂
ī eclia uel ciui͂te ſꝫ ſꝫ ecliaꝝ
curata anexaꝝ ac͂ pp̄ pp̄bita vi
ꝯ visitat ecclās ecclas tn̄ ipi
stentes visitacon͂ pt censura
ecclasticā ꝯte ſꝫ alia mī dicaꝝ
nō ſꝫ dispensatū ē tn̄ cū tali
auc͂te aplica q̄ possit d͂ca bn̄
ficia retine͂ vna cū quadā ecc͂a
curꝰ curā p̄ vicariū ppetuū gu
bnā͂ ¶ Nunc qui͂ an d͂ci duo
q° vicariatꝰ ꝯ pp̄bratꝰ possit d͂ci
bn̄ficii ī eadē ecc͂a vo dubita
tionis cū ſꝫ d͂a nōia ab ecc͂a spa
biant cathed͂li ꝯ sol͂ canonicis
ꝯferantur ¶ Itē dubitat͂ an
q° ꝯsto ex ee͂ bn̄ ꝯtendat ad p
2a d͂ca bn̄ficia ¶ Cōitū ad p̄mū
ꝯtendit͂ q̄ sic vo ad scdm nō
ꝯtendat͂ ꝯsto ¶ Item q̄ d͂a spus
ca una ecclaꝝ curata sit incurāda
ppetuo ſꝫ ā ꝫ curata ī q̄ ē vi
q° carꝰ ppetuꝰ ¶ Querit͂ an possit
nō obstante ꝯstone vicariꝫ r
tine͂ mab͂ ſi pr͂ fuit ɫ ...
cū eo dispensatū ¶ Nō ꝯpte
2° di͂ ꝯ pt retine͂ eꝫ ꝯstoꝝ
¶ Item cū ꝯsto liget infra me
sem a tpe notic͂ ꝯ ꝯsto ...

dū sit publicatā ul ī curia si
ad aliquos p̄latū quos dā
dūtaxat ¶ Querit͂ an a quo tpe q°
incipiat curre duos mensis
seu noticia ꝯstonis p̄d͂ce et
an ī capiat an qn̄ ꝯsto p p
latos uel d̄putatos ab eis
sint ꝯ ſolēpnit͂ publicata ī
ecclesijs kathedralibꝫ eaꝝ
ul alijs locis ī q̄bus ī q̄
ꝯuenient talia publicari ¶ Soluo 2a
a tpe notic͂ ꝯstonis p̄d͂ce ¶
Itē cū p ꝯstonē debent dimit
ti bn̄fīa curata infra mense
unico dūtaxat retento et
illa dimissio debat ee͂ nō dū
vbal͂ ſꝫ eciā realꝫ et absētes
a bn̄ficijs suis ī curia uel ali
bi ꝯntētꝰ vbaliter ea dimit
tant ꝯ rar͂ ꝯsti possint ¶
Querit͂ an p̄sꝫ sit ꝯstoni q°
satis factū ꝯ sat͂ factū ꝯstoni tn̄
pastmodū nō ī pediant pse
ul alios illi quiꝰ d̄ns pp
d̄ bn̄ficijs sic dimissis seu
resignatis duxit puidendum
aut cū q̄ potuit vl̄ sa
tat q̄ debent ¶ Adeciamꝰ 2°
d̄ grasiano ꝯ ī ꝯ ī vdeo po
ratꝰ cura ciaꝝ ꝯntētꝰ curant
sub ꝯstone ī q̄ q̄ nō sit ppetui
vicariꝝ ¶ Paschasiꝰ sancti
pp̄bri ꝯ ī ꝯ ecca p̄dict͂
ī qua sit plures sacerdotes
quoꝝ q̄libꝫ officiat ea p̄tās

ebdomadas ministranda facta
Item porciones huius prouincialem
ceterum sine precio vigintiquinque ce-
vide dit in gestorum. Item in domibus
beate marie theutunicorum vel bethlehem
et filiis ad eos qui hunt circa hec
loca gesta in aliis non

De ordinatione familiarum et familiarium cardinalium

38 Dat vinee domini
norma in moribus maiorum
regulata modestia ne
illis ut illos clarius quam facultatum
venit sinat effluere inopia vite
iactantia ut eorum laborum fastidi-
osi quod animo potius multipli-
catur dicatur parum nachque lucis ad
contenta est ut possit obsequium
ministrorum se vicissim in pedi-
tum familiaritate. Item quod addici
laudem honorem decore ecclesie
ceterorumque in fauorem christi fidelium
ac ut omnia nobis data nobis
a domino gratiam bene et secundum or-
dinem fiant et ut per eam mo-
destia nostra sit omnibus fructuo-
sa quem que fecerit capitulum de
fratrum nostrorum consilio duximus
ordinanda. Imprimis itaque or-
dinamus quod fratrum nostrorum sancte ro-
mane ecclesie cardinalium singu-
li dum nos cum apud sedem apostolicam
morabimur non vltra xx ad
plus scutiferos suos eorundem
ipsorum cardinalium domesticos
commensales quos voluerit applicare

secum in domo habeant commorantes
Item ordinamus quod dum ipsi car-
dinales morabuntur in ciuitate vel
villa ubi nos morabimur ita in
veniendo ad nos quam sepe vite
visitando quam alias etiam procedendo
tam ter quam intra locum tussen-
da decem [illegible] capellanorum
vel clericorum et totidem domicel-
lorum deferentium vestes huius in
in comitiua ut sua sequela sit
qui vestes ipsas deferet eas
a cardinalibus ipsis habeant sin-
ne numero contenti sint eun-
do ad capellas vel redeundo ab
ipsis vel cum eos cardinales ex-
ire ciuitate vel villa ubi morabimur
ut contigerit maiorem clericorum
et domicellorum ipsas vestes vel
vestes deferentium eorundem
poterunt in suis casibus du-
xerint procedendum tamen tam
et nullam comitiuam habere. Sta-
tuimus per cardinales ipsos et in procinctu
[illegible] similiter modestia quod illa
eorum tempore contenta vincentia
talis ac temporis suo loco opus
plebe [illegible] affectibus
cupimus quo ad prelatos [illegible]
tamen et similes ordinaciones pro
statu [illegible] contendi neque
[illegible] intencionis ponit. Item
ordinamus quod singuli cardina-
les non vltra duos scutiferos armigeros

non computatur potagium salsa
mentum atque saporibus ut si
magis voluerit non nisi duorum
piscium fercula ut ultra unum fer
culum carnium et alterum piscium ulterius
quam tamen non computatur potagium
seu saporibus in salsamentis sunt
in prandio ministratur nisi for
sitan in sollempnitatibus plura eius con
cedet fercula suadet / venatorum
vero ferarum seu silvestrium puta cer
[?] cervi et apri ac silvestrium
pavonum fasianorum anatum cigni
et gruum aliorumque silvestrium domesticorum
seu silvestrium volatilium ultra
duo fercula poterunt ministrari
Si vero eis ultra predicta fercula
duo exhiberi poterit aliquid addatur
nisi ex [?] ad piscium intromissum
cuniculorum aut et leporum et pro
dictum quorum maior multitudo esse in
[?] quantitate pluribus copia re
peritur et venatores ferarum
videatur et silvestrium volumus
tum eas ministrari contingit in aliis
aliter carnes nomine ferculi contineri
Ceterum unius ferculi nomine ipsius
ne [?] vel ubi [?]
forsitan in carnibus per venatores
ferarum et alia ultra fercula ministrari
concessa supplicis quascumque tamen vo
latilium que aquatilium et silvestrium
bipedum seu quadrupedum car
nes intelligi volumus. [?]

cum duarum etiam massa vel ut ga
lantia positis mixture cum ipsis
ministrantur altilia. Duarum tamen specierum
in diversis patellis seu scutellis
in [?] deferri dum tamen sibi separatim
coquantur ac non ultra duas
specierum species et si plures sunt cum
[?] fuerit summa in cibo etiam
si lixe carnes unum ferculum
asse alterum in gelentina posite
alterum ferculum et ita de similibus
computabuntur. In piscibus
vero unius ferculi nomine quorumcumque
fuerint et specierum pisces in illa
[?] volumus si ad mensam in diversis
[?] patellis seu scutellis in [?]
dum tamen sibi separatim coquantur non
tamen specierum minor sit copia ut
sit in [?] piscium et [?]
ut emerent atque [?]
minus tot quod sufficiat pisces
emantur capiantur atque pare
ut minor illos amplior permit
timus in specierum [?]
ne [?] salse carnes salsi
pisces sapores salsamenta po
tagia ova et caseus leguminia
seu lasagie et huiusmodi similia in quibus
ut carnes ut pisces non ponuntur
pro adiutorium addantur herbe
et fructus et poma electuaria species
seu confecta ut in premissum fercu
lum ut nomine ferculi includantur
et ideo ultra predicta duo fercu
la poterit administrari etc.

manentes si / ut mensa

**Privilegiu q iudei conu*er*si sup bo
nis suis non molestentur**

39 Aspectia rei medcia & c
Arbitrates & qm co
somi fonte renatus bap
tismatis iudaica cecitate dimissa
amplioribus fauoribus & gr*aci*is
q*ua*m antea hiidac indeceus s*ed* in
furdu ess ut qui q*ua*s pr*e*dia
habundaret cogeant medi
tate p*ro*deles vniu*er*sis & singu
redibus comitatus venesin &
alios q*ue* Comitatum & ciuitat*em*
p*er*tinent*ur* ad se. ap. districte p*re*
cipim*us* & mandam*us* q*uatenu*s Con
u*er*sis hui*us* & qui i poster*um* conuert*e*nt*ur*
i possessorib*us* & bonis alijs q*ua* tu
q*ua*m nunc. teneant q*ue* i ciuitati
bus & t*err*is p*re*dictis conu*er*sionis
t*em*p*or*e obtiebat seu al*ia* etia*m*
obtiebunt decetero p*re*dicta nulla*m*
molestia i*n*ferat n*e*c ab alijs
inferri p*er*mittat. s*ed* ip*s*is hui*us*
& alijs se fauorabiles exhibe*n*tes
eo*rum* res ubi i*n*iurijs & mo
lestijs p*ro*tegant & defendant
ut sic de s*u*i c*er*te conu*er*sione se
tui*st*isse p*ro*p*ter* n*e*c redire p*ro*
textu mendicitatis cogant*ur* ad
dimissa p*er*fidia co*m*pellant*ur*
Nulli ergo & c Dat Auinione
kl*endas* ann*o* iiij°

Approbant*ur* *et* l*ittere* ca*n*cell*ari*a mag*ist*ri in
theologia f*ac*ta ulp dr*tu*s ens de pe.

.2o. Iohannes ep*iscopu*s s*eruus* s*eruorum* dei. xx. cx
benedc*tu*s fr*atr*ib*us* p*at*riarchis
ep*iscop*is & dilectis filijs
cl*er*icis ad q*uo*s p*re*sentes p*er*uenerit
saltem ad ap*osto*lica*m* ben*edictionem*. a C
bas electonis & doctor o*mn*ium
& egregi*us* p*re*dicator t*ame*n p*re*dicato
mundu dacuit vniu*er*su p*er* sup
tuosam illo*rum* audacia r*espe*c
tum solliciti q*ue* p*re*dictate spe
in mitentes
imitantes i ex voce sp*eci*as plabu
no plus sape qui q*ua*m sape
s*ed* ad sobrietate sape salubri
docet a sug gessit mea sa
pient*is* elogiu q*ui*nq*ue* s*ed* sue p*ro*
dentie modu p*ro*cat C Sane
dudu cu dilectu filiu gerard*u*
magistru de policiaco sac*re* theo
logie doctore ex q*ui*busda*m* de
scrip*tis* suis consilio ad n*ost*ram
p*re*sentia vocassem*us* fide dig
n*orum* relacio adnra*m* p*er*duxit au
ditu q*uo*d ipse i q*ui*busda*m* ar
ticul*is* tangentib*us* p*ri*n*ci*pue sacram
no sobrie s*ed* p*ro*pena*m* sape
bat istu*m* q*ue*stilens i sep
tas p*ro*culisas q*ue* tuncteb ex
ures docens publice i suis
p*re*dicacionib*us* & i scolis C p*ro*
siquidem astruens q*uo*d q*ue* fes
si fr*atr*ibus h*ab*entib*us* licet g*e*n*er*ali

audiendi confessiones tenentur peccata
que confessa fuerunt iterum confiteri proprio
sacerdoti ¶ Secundo quod statuto statu-
to omnis utriusque sexus edito
in concilio generali etc. Porro non
potest fieri quod parochiani non teneantur confiteri
peccata sua saltem semel in anno proprio sacerdoti
qui dicitur esse parochialis curatus
immo ut dicit nec deus posset hoc ~~facere~~ facere
quia ut dicebat implicat con-
tradictionem ¶ Tertio quod papa non potest dare
potestatem generalem audiendi confessi-
ones immo nec deus, quin confessi habentes
generalem licenciam teneantur eadem
iterum confiteri proprio sacerdoti quem dicit
esse ut premittitur proprium curatum
Nos igitur scire volentes si suggesta
nobis veritate fulcirentur articulos pre-
missos coram eodem Johanne magistro
Johanni fecimus assignari et ad
sui defensionem plenam audien-
ciam concedi plenumque tempus in materia
et dictorum fratrum predictam in consistorio
quam alias coram aliquibus corporis fratribus
prelatis adhibitis aliisque peritis disputationes
habitae licet prefatus magister Johannes dictos
articulos et contenta in ipsis defende-
ret pertinaciter asserebat se credere
et tenere in premissis et aliis que
catholica credenda et tenenda esse sedes
apostolica diffiniret ¶ Nos igitur atten-
dentes quod predictorum articulorum asserciones

predicacio et doctrina in dubium
perveniant in multorum periculum animarum
ipsos et plebes magistros in theologia
doctrinas fecimus diligenter nobis
per certos de ordinis fratrum collacionem
fieri inquisitionem super hiis et periculis que de
collacione super hiis per fratres comperimus
premissos articulos omnes et singulos //
eidem magistro Johanni veris et veraciter
opinionibus sue dudum habite contrarias
more solito in consistorio recitantes
asserentes se credere eos non veros esse
sed ipsorum contrarium verum esse et defen-
dere veraciter et fideliter in contrarium
unde ¶ Ne decetero per eius talem
predicationem et doctrinam huiusmodi
errore quod absit ne simplicium
plebium, omnes dictos articulos
tamquam erroneos tamquam falsos erroneos
os et a doctrina sana devios ~~sua~~ auctoritate
apostolica dampnamus et reprobamus de
fratrum nostrorum consilio predictorum doctrinam
contrariam veram et catholicam
asserentes quod illi qui predictis
fratribus confitentur non magis
teneantur eadem peccata iterum confiteri
quam si ea alias confessi fuissent
eorum proprio sacerdoti iuxta dictam con-
cilium generale optantes autem
veritatis nostras ~~vias~~ esse fidelibus
et aliis erroribus precludere
aditum ne subintrent errores
ferre alios ipsi non [illegible]

// doctrinam non sanam sed periculosam ac
vitam eternam contine
quos etiam articulos //

/ parochiale

[598] professorum modum vestigia imitando vivere et singulis
districtius inhibemus ne quisquam dictos articulos per nos ut

ro. pon. premitti dampnatos et
reprobatos uel contenta in eis
uel magnos errorum uel potius ca
tholicis mentibus respuenda
tenere audeat seu defensare quolibet
uel docere. Quo circa universitati
vestre per apostolica scripta mandamus qua
tinus vos et singuli vestrum in civitatibus
et dyocesibus vestris quociens ecclesiis et episco
pis cum expedire videritis premissa et singula
per vos seu alios solempniter pu
blicetis. Nos enim eidem magistro (?) mandavimus
quod in scolis et sermonibus primo prefatos premissos et
dictos articulos et contenta in eis
tamquam veritati contraria [illegible] vocis
oraculo assereret [illegible] publicari
deberet revocare quod fecisse dicitur
quam efficaciter premisit. Datum
Avinione VIII kal. Aug. pon
tificatus nostri anno X.

Ut clerici planum cantum et debitam musicam in ecclesiis suis utant

·c·i· Docta sanctorum patrum decrevit
auctoritas ut in divine laudis
officiis que debite servi
tutis officio uel obsequio exhi
bentur cunctorum mens vigilet
sermo non cespitet et modestia psal
lentium gravitas placida mo
dulacione decantet nam in eorum
mente resonabat sonus dul
cis quippe ore sonus vere
psallentium resonat cum deum
corde suscipiunt lectant. Sed
nonnulli novelle scole disci
puli dum temporibus mensurandis
invigilant novis notis intendunt
fingere suas quam antiquas
cantare malunt in semibreves et minimas
ecclesiastica cantantur no
tulis percuciunt. Nam melodias ho
quetis intersecant discantibus lubricant
triplis et motetis vulgaribus
nonnumquam inculcant adeo ut in
terdum antiphonarii et gradualis
fundamenta despiciant ignorant
super quo edificant tonos nesciant
quos non discernunt ymmo confundunt
cum earum multitudine notarum ascensiones
pudice descensionesque temperate
plani cantus quibus toni ipsi
discernuntur ab invicem obfuscantur.
Currunt enim et non quiescunt au
res inebriant et non medentur
gestibus simulant quod depromunt quibus
devotio querenda contempnitur in
latina psallat non enim frustra
ipse Boetius lascivus animus

ut lascivioribus delectant modis
vel eadem saepe audientes em
olliunt et frangunt. Hoc ideo dudum
nos et fratres nostri correctione
indigere percepimus; hoc relegare
immo prorsus abicere et ab eadem
dei ecclesia profligare efficacius
properamus. Quocirca de ipsorum fratrum
nostrorum consilio districte prae
cipimus ut nullus deinceps
talia vel his similia in dictis
officiis praesertim horis canonicis
vel cum missarum sollemnia ce
lebrantur attemptare praesumat.
Si quis vero contra fecerit per ordinarios
locorum ubi ista commissa fuerint
vel deputandos ab eis in non
exemptis, in exemptis vero
praepositos seu praelatos suos ad
quos alias correctio et punitio
culparum et excessuum huiusmodi vel si
milium pertinere dinoscitur vel de
putandos ab eis per suspensionem
ab officio per octo dies auctoritate
huius canonis puniatur. Per hoc autem
non intendimus prohibere quin
interdum in diebus festis praecipue
in sollemnitatibus in missis et prae
fatis divinis officiis aliquae conso
nantiae quae melodiam puta
sapiunt octavae quintae quartae et huiusmodi
supra cantum ecclesiasticum simplicem

Re

proferantur sic tamen ut ipsius cantus
integritas illibata permaneat
et nihil ex hoc de bene morata musi
ca immutetur maxime cum huiusmodi con
sonantiae auditum demulceant
devotionem provocent et psallen
tium deo animos torpere non sinant.
Datum Avinione anno x.

Ut nullus religiosus sine litteris
praelatorum suorum ad praedicandum se
transferat ultra mare &c.

Iohannes etc. ad perpetuam
rei memoriam. Ad nostrum nuper relatione
fide digna perduxit au
ditum quod nonnulli religionis
gestantes habitum sub auctoritate
religionis divino velamine et
modestia pretextu aliqui ad
partes transmarinas se transfe
runt in quibus pauci fideles
Christi inter infideles commorantur
et ut ibi facilius hic decipere
simplicium animos ac ipsos
in errores praecipitare semper
tunc valeant sub ovili veste
ac humilitatis lupinum animum
occultantes doctrinas pravas
praedicant et erroneas fidelium
mentes qui in eis corrumpere
satagunt in ipsis partibus peri
culose nimis spargere non ob
mittunt nec non proinde ponere

in celum signa eorum dissentire fal-
sidicam super sancte Romane ecclesie
et ecclesie constitutionibus et alia multa
contra fidem doctrinam in suis sermonibus
et lectionibus et collationibus enormiter
in suis ausibus non verentur
quibus deus offenditur pericu-
lose suscitatur scandalum simpli-
cibus laqueum [illegible] quod talium pre-
latorum de heresi vehementer ar-
guuntur suspectos. ¶ Nos igitur
dictis talibus obviare volentes
~~et [illegible]~~ prime de licite studiis
cupientes universis et singulis
religionis ordinibus predictis [illegible]
conditionibus quibus contrarium mo-
consilio. districtius autem precipi-
entes inhibemus ne posthac aliquis
absque superioris sui ordinis
licentia vel aliquis preter suas
patentes concessas directe ad
partes se transferat audeat se-
cularibus ipsius mechliniensis i-
mergentes ne quibus intus suorum
ordinum fratribus ut dictabat
in libertatis preiudicium et con-
committimus licentiam in partibus
permaneat. ¶ Nos enim quosque
permanentes quovis quamvis mo-
do quietatis subiacere sine vo-
lumus ipso facto a quo nullus ab
a quo quidem nisi [illegible] possit
in dictabat in mortis articulo

absolucionis beneficium obtinere
¶ Ceterum universis ecclesiarum prelatis
in virtute sancte obedientie precipientes
tenore mandamus quatenus nullum re-
ligiosum ad partes dissentientes
se predictas in per patentes sui
ordinis de licentia specialiter se
illuc transferendi concessa pre-
latis eiusdem plenam fidem
¶ Continuatis sine et dyocesis ac
locis et in terris aliis ad predi-
cationis officium vel divinorum
celebrationem admittat. sed
ipsos apostatas potius capi-
ant seu capi faciant eos
carcerali custodie demandent
de dicta licentia non predicta et
conspicit de tenendo et mechliniensi
si quod religiosorum apparet que
se ap. rephabuit vel que alias
sunt fidei obvia in suis pre-
dicationibus seu aliis collatio-
nibus dogmatizare presumpsit ut
tales confluentes cessantibus
privilegiis puta licite capere
carcerali custodie sicut suos
possent subditos manci-
pare licentiam in partibus. ¶ Et in-
super presentem tenore presentium man-
damus eisdem contra presumptores se-
mate simpliciter et de plano at

sine strepitu et figura iudicii
procedere vel alium seu alios solent
et fideliter procedant aut in futurum
quoscumque de predictis seu aliorum
aliquo reperierit reos ex eis
statuta canonum maiorum et
completa castigacione penis de
bitis non puniat Non ob
stante constitucionibus et alijs
quibuscumque privilegiis et litteris apostolicis
eisdem religiosis vel eorum ordini
ab eadem sede concessis vel imposte
rum concedendis et si de illis plena
et expressa mencio ac de verbo
ad verbum in principio eorumdem
in ullo volumine sufficiat ¶
Nulli ergo hominum omnino ~~liceat~~
liceat hanc paginam nostre
exhibicionis vel institucionis
mandatorum voluntatum requisicionis
constitucionis concessionis infringere
vel ei ausu temerario contraire Si
quis autem etc. Datum Avinione vj
nonas maij pontificatus nostri anno ix
L V. ¶ Ecclesia Bundegallen et alia
beneficia apud sedem apostolicam vacancia disposicioni
dicte sedis specialiter reservantur

93. Et si inparabilis bonorum
sponda sit dispensacionis cau
tela pape ut ea et
digne laudabiliter disponatur
in ecclesiis in rebus intemporalibus

vigilacione debet intendere ut in eis
prosperam condicionem et status divini
nominis et laudem et prosperam
utilitatem provideatur eis merito
dignis vel utilibus personis in eis
canonicas sanctiones meliis sit quod
ecclesie dei magis efficiat quam per
indigni assumantur ad regimen.
Hac igitur consideracione commoti
specialiter Bundegallen ecclesiam
de qua habet in meriti summus nomine ad
hunc statum summi apostolatus as
sumpti et monachi sancte ecclesie Bunde
gallen ordinis sancti Benedicti et
vacante per obitum quondam fratris
G de Lubeke abbatis eiusdem et
generaliter patriarchales archiepiscopales
episcopales ecclesias monasteria prioratus
quosque prepositatus dignitates
vel officia cuiuscumque ordinis
et condicionis existant ut non
canonicatus prebendas ecclesias cum
cura vel sine cura et alia quelibet
ecclesiastica beneficia cum curam nominibus
appellantur omnia que apud sedem
apostolicam vacare noscuntur ad presens
et que tanto nostri pontificatus tempore va
cari contigerit in futurum provisioni
collacioni et disposicioni nostre et eius
dem sedis ac vice ante apta
reservamus decernentes exnunc irri
tum et inane si secus super hiis per
quoscumque vacante quavis scienter
vel ignoranter attemptatum est

hactenus vel in posterum contigit
attemptari taxationi Cle(mentis) iiij et Bo-
nif(acii) viij p(redecessorum) n(ostrorum) et aliorum quorumlibet contra-
rio non obstante. Et quia plus timeri
solet quod specialiter iniungitur quam quod
generaliter imperatur hec in conservatione
de certa nostra scientia volumus sig-
nanter et quia bulla nostra
non habemus ad presens ad caute-
lam presentium et memoriam in
futurum hec in conservatores ac per-
missa in tempore decreti scribi
et publicari formam redigi in-
primis per B(er)nard(um) ac scriniarii publi-
notarii infra scriptum et quod
certa sigillo quo utebatur
olim B(er)nardus de galler(iis) ecclesie p(ro)-
fectus fecimus appensione muniri
Datum Avinione ij kal(endas) aug(usti) Pon-
tificatus nostri anno primo. Rubrica
Quod legati pape sine li-
cencia summi in regno offi-
cium legationis exercere

ee Super gentes et regna
Romanus pontifex a deo con-
stitutus in presenti secu-
lari regiones circuire non pos-
sit nec circa greges sibi cre-
ditos cura pastoralis solliciti-
tudinis omnia necessaria(?) et debi-
tas vel positis fratribus
suos ad diversas mundi partes

p(ro)ut nuntios consueverit destinare
legatos qui vices suas supple-
re possint(?) curata corrigat approba
in plana gravitat et commissis sibi ipsius
salubriter in cuncta instruat. Cum
tamen aliqui hec officium et potestatem
ipsius recepta qua non absolute
sed adeo recipit sub suo arbitrio
redigere molientes legatos ipsos
nisi ab eis petiti fuerint vel
de beneplacito eorum tunc missi sub
terras subiectas dictis sibi eis
de consuetudine competere ingredi
non permittunt. Nos huiusmodi consuetudi-
nem tamquam rationi contrariam que non magis
animarum periculi(?) contrariam dicimus
apostolice potestati aut certe apta
tis reprobantes legatos ipsos
ab omnibus cuiuscumque preeminentie
conditionis aut status fue-
rint admitti decernimus et
eos perterritum cum eius que venerabilibus
aut statibus impedimentum(?) posse aliquo
qui christiano nomine glorantur
quo minus regna provincias et
terras quaslibet ad quas ipsos
destinari contigerit ingredi aut
libere commodius legationis officium
exercere in eisdem quam non de certo
sub penis dictas predictas decimas
legatos aut nuntios quo ad
quascumque provincias vel partes aut
quibuscumque sedes ipsa transmiserit
presumpserit impedire ipso facto

sinam computationis iccirco ut
Regna terre et loca quecumque sub
ista eisdem tamdiu sic corpo
ratio supposito int ordo quod dien
cum generatur duxit prescriptum
non obstante quibuscumque indulgen
tiis eis imperatoribus ac regibus
seu quibuscumque aliis tenoribus
modis et formis a sede ipsa quatenus
quecumque premissa nobilibus volumus
suffragari Datum Avinion anno
Decimo xi Declaratur domini
qualiter collectores iii iii
fructuum vicariorum recipere de
beant :

Postulasti per apostolicam declara
ri eiusdem eodem qui super
dubiis infrascriptis circa quinque fa
cte indistincte recollectam fructu
um predictorum in invenientibus sit agen
dum tue ita consultationi breviter
rudemus et sic volumus tibi
placuit mi esse quod super fructibus
benefitiorum que illa recipiens
in solidum deciis ius unum ta
xata maiorem quod illa in
quamquam excedat eam obtinen
tibus eiusdem beneficia quod melius et uti
lius dyocesanis locorum quibus
beneficia eadem sunt quorum co
silio in hac parte requiras et
tu videbitur valeas concede
nus ipsorum dyocesanorum et
tua conscientiam super hiis oneramus

et licet ut cottidiane distributiones
sunt aptepentur fructuum predictorum
contineri licet in volumus dicti
beneficiis in istis intelligi quod dan
tur qui horis intersunt sic
quod ille qui solum horis qui se in
tentate ut loca putes quibus
horis non interpuint eisdem non
sunt absque ea collectoris
in invenies ¶ Porro declaramus
illa scilicet per nos in deputatione
seu ordinatione fructuum predictorum
ut videlicet non extenden
dant ad vicarios seu capella
nos et plures adventibus
in statutis ad missas preservandas
tendentibus celebrandas datas
constitutis redditibus pluribus
inibi celebrari locum habere
volumus in altaris certa contis
sunt fundatis hospitalis seu ec
clesiis ut inibi certis capellis
celebrare debeat predicta cu
rationibus certis mensibus singul
septimanis et in ecclesia cathedrali
horis in eorum domus domini
nis valor cuius ad talium
altarium summa xxx libras
turonensium non excedat aliquem
includant in deputatione seu
ordinatione predicta nec eorum plebe
da non sunt in decima prelata
taxata quod ei pertinent canonica
ebdomadarius cui cura prelata

frumenti q(ue) minet(ur) ecclesie fabrice
dum post perceptionem taxationis
h(uius)mo(d)i permanere volumus q(uod) d(i)c(t)a tax
atione ipsa p(ro)ventus fructuu(m) cum por
tione aliqua canonicorum ebdomada
riis dimittatur p(ro)ut dicta ca
nonica iura reperiunt(ur) percepturus
Ceterum p(re)bendas illorum q(ui) tax
ationi decrete solvere renuntiates
aberre velle se simulant ut tax
ationis dimittere compellantur ne
pro illorum absentia h(uius)mo(d)i p(ro)p(ter) p(re)sentes
taxationis fraudis q(ui)nt(um)
de p(re)benda p(ro)pria valeas de
qua nil perceperunt alii n(isi) salte(m)
in loco et moraliter p(re)sentes cu(m)
in ecclesie fabrica tales p(re)bendas
committeris p(ro)p(ri)e decebit tamen
earum absentia non obstante vi
delicet esset ut eadem fabrica
perciperet q(uonia)m nos privilegio
in talibus utentur d(i)c(t)e de quib(us)
dicta q(uod) p(er) multos menses te[illegible]
nent tales ecclesias ut p(re)be
das in eis sibi receperint ac
servent co(n)ctatione [illegible] nos
q(uam)vis nunc parte p(ro)dere eorum
testati fuerunt de bonis illorum
h(uius)mo(d)i q(uod) ipsi d(e)tinentes tales
ecclesias et satisfacere nequeunt
de fructib(us) anno de(ci)mas ne(c) q(ue)
efficientes q(ue) tu de(bi)tam ...
ecclesiis ipsarum proprias donat
et sunt inde p(er)ceptione satisfac(tio)n(em)

placeat nobis et volumus ut si
est ita ad oblationem h(uius)mo(d)i tu
descendas p(er)s(ona)l(ite)r tu non iteran
dum q(uo)q(ue) concurrente appellatione Datum
Avinione vi idus octobris pon
tificatus nostri anno ii Si tunc dispensa(ti)o(n)e
plura beneficia curata obtinentes
cum ipso interim privatus talibus ca
rere ordinarii eius dispensatio vacant

26 Ad perpetuam rei memoriam Ut
quos virtutis amor a(n)i
mo ambitionis cecitate
de(bi)ta ac tam arctiore auctoritate nostra restringit
salutis rigor co(m)pescat disciplinae
statuimus ut q(ui)cu(m)q(ue) plures dig
nitates vel p(er)sonatus aut parrochia
les ecclesias aut dignitatem vel p(er)sona
tum cum alio beneficio curam a(n)i(m)arum
habente sive nunc dispensatione canonica
detinentes omnia illa et singula
dumtaxat excepto q(uod) ultimo
receperit q(uod) possit sine eo q(uod) penal
(i)tate canonice ius q(uod) competat re
tinere infra duos menses a die
notitie h(uius)mo(d)i constitutionis co(m)mune man
dos efficiatur libere et sic ab
solute resignare a qua i(n) manu or
dinarii tenentur dimittere p(ro)ut vel
p(ro)p(ri)os ad que vel ad eos p(er)
tinebat disp(ositi)o eorum ea inte libe
disponenda q(uod) si non fecit illo
sit ipso iure privatus in quo ius
competebat etiam et in habitu
adquirendi beneficia obtinenda
penitus censea(tu)r q(uod) vero dimiser(it) p(er)

recepit dignitatem vel personatum
curam habentes animarum annexam
si plus sibi beneficium obtinebat
priori eo quo privatur [illegible]
ipso iure statuta absque mora dis-
pendio in manu ordinariis ec-
clesie sibi dimittere teneatur pen-
vel eos adque se ad quos ec-
collo seu ordinatio pertinet dispo-
nendum qui non fecerit contra po-
sit ipso iure privatus inhabilis
ad pacius et ad quecumque aliud
ecclesiasticum beneficium obtinendum
Ut a premissis fructus facilius
subsequatur omnibus et si-
gulis ordinariis in virtute sancte
obediencie et sub pena suspensionis
ab ingressu ecclesie qui vos sic
contrafaciendis subsequentibus negli-
gentes fuerint mere volumus
ipso facto dispensare precipiendo et
precipimus et mandamus sub eta
pena et formidabili eorum arbi-
trio infligenda subditis suis ob-
tinentibus in regno dicant ut
dispensationes contextum huius li-
ecclesias personatus vel dignitates ob-
tinet si quas habent nunc non et
titulos ecclesiarum dignitatum vel
personatuum in alia beneficio con-
tinuit cura cum annexa vel ecclesias
quibus cura imminet curas aut
dignitatem vel personatum eorundem

infra tempus prefatum qualiter ipsorum
ordinariorum moderandum arbitrio
ordinariis ipsis vel hii quas
vel quos ad hoc duxit depu-
tandos exhibere procurent pre-
tensibus habendis super hiis
exhibitis processus et productus
reddant absque mora dispen-
dio prescripta publica constitu-
tio super hiis sancta ap. terrore

**Qui xxvii annum non attigerit
nec professus in ordine mendicantium
postulari prohibentur**

Dispendiis et periculis variis
que ex subsequentibus postula-
cionibus possent ecclesiis
obvenire occurrere cupientes ad
futura rei memoria mandamus
dictum insuper que consueverunt
non nunquam per postulacionibus nobi-
libus provenire ac dispendiis
que inde frequenter eveniunt peccatum
obsiderare cupientes illum qui xxvii.
annum non attigit ad cathedrale-
em ecclesiam nec non professorem cuius-
vis mendicantium ordinum ad
episcopales cathedrales ecclesias ne
monasteria que prius ordines postu-
lari ecclesie perpetuo prohibemus
quod si secus postulacio fuerit ac
irrita ac nullius peri-
tus sit valoris et qui facient

pręssint adeundi, ea vice
postulandi ac eligendi pta[c]
priuatos ac beneficiis que ipsis
obtinebunt eciam ad quam posti
lacionem hij fecerint presumpseri no
uerit se suspensos postula
tos vero quo postulacionem hij de
se factam presentati fuerint. eam
se dubitat dispensacioni
aut disponi se ap. quitendo
si se xxviij. anni no atti
gisse fuerint ut post usque
ad xxxv. anni Ceteros vero se
culares et religiosos vel suos
administrator ordinum prelatus
eligibiles ac in postulabiles
ex decreuimus ac prius inhabi
les ad quoscumque dignitates ac
ecclesiastica beneficia que obtinen
da uel postulatos quod postula
cionis sit dispense vel negocium pre
uel palam in romana curia pre
senti id ibi presenti in publico
uel priuato consistorio facientes
si se xxviij anni rel pena
sit ut supra ¶ Non debeatur
pallium tantum probiti etiam
tuus non obuiaturos se instituat
tenuerit duos menses probat

28 Maliciis hominum que et sepe
impediunda pallij dicat
quamquam valentes palam sa
lubriter obuiare habeat in presentem
valitura constitucione suis uel de
inceps prelatus obtentum cuiuslibet
seu de suis et dico pallij facie
da hijs quod admictet probacionem
seu alia de regimine assumi
non impediatur in aliquo uel
tardetur non obiectis fuerimet eos
pali presertito mamento se id
malicia non age sed obiecta
ipsa vera esse se et de ac de
obiectus facta prompta fidem
Et nichilominus ad penam
talionem seu venerandi aliena
se obliget pro dicte presidente
ab arbitrio prompta quod fide
sibi intellig ming mihi eam
minus benucesis temporis spacium
innstitudi addic collocionibus in
anathematice quod apponitur quod
si fecerit eorum obiectionibus
nequaquam obstantibus ad ipsius
exclusionem pallij procedatur ipso
expedicionem vel huius negocio fine
te more attestacionis de inutti
atoris uel inquisicionis ullius
valimus se predicta ¶ Quindecim
prohibet quod nullus ceterius diuino
eo ipsium et territorium suum ei
eum dolatum uel solutum presidenciam
recedet

89. Aspectui rei miserabilis est
quorundam prelatorum recepta dispensatione
gentilis et simplicitatis si
mulatoribus abhominabile est ad ipsorum
ad Christi vicarium indecoro religi
ositatis quippe contraria non immeri
to arguenda cum tales re
verentia sanctitatis vite et puritatis fere
magis maturitas postulat quatenus
ut sint mundi cauta fama
clari conscientiaque reddantur. Cumque
vim quoque ipsorum quorundam ut fi
de dignorum relatione accepimus ea va
na proripit ut audivimus pro
interpretatione temeritas quod vestibus
specialis sanctitatis abiectis dispensatorum
secularium adornatas assumptis pedibus
partes se transferunt qui primo ad
se apostolica clandestine non nobis impertitis
nec in mandato quidem venerunt veriss
latitasse dicuntur esse quod dicatur
Nos ne tacentibus nobis non parcis
huiusmodi moribus convalescat de pre
mendendum creditur quod cum sub
dispensatione remaneat licitum
in pendere omnibus episcopis superiori
bus quod prelatis sub obtestatione
divini iudicii inhibemus ne absque
Romani licentia pontificis forte vel alia
de suarum dimittant et dyoceses ac
provinciarum mutatis habitibus sicut
latitantes induti se distrahant
Inhibemus insuper episcopis et su
perioribus ipsorum latentes prelatos eius
transferentes recipientes ad curiam
ipsam Romanam pontificis non putant
consultum vel saltem absque in ecclesie
de licentia non obtenta recedant
Si quis vero episcoporum vel superiorum
huiusmodi inhibitionis contemptores
extiterint et absque ipsius Romani pon
tificis licentia concessa eorum non ipsos re
ceperint abierint vel non si qui
fuerint receptaverunt
in id consensum eidem Romano pon
tifici aut ipsi ad ipsum ad eius
consideraverit reduci intentionem
sui notitia manifestatur tenebunt
etiam etiam si archiepiscopali vel quavis
alia dignitate vel preeminentia
licet prefulgeant eos a ... et
suarum in ... mandamus

De penis prelatorum recipientium et dimittentium
non visitantes ... Et qui ... licet
divini ... reditus circa receptionibus eorum

70. Et si decet quosque sub
ditorum curam gerere sollicite
et pomina velud lucis filii a
bulare sic cum preeminentie ab illis
exigitur qui constituti preeminentie
dignitatis etiam specialiter cum gemi
nas ... plebes pastores sibi et
custodiam plebis implere tenentur
et circa ipsius laudabilium operum

exemplo luce ¶ Ad nostrum sac
pervenit auditum quod non nulli po
tificali prediti dignitate gregum suorum
custodiam negligentes et ab
horrentes lucem tamquam filii te
nebrarum et non verentes se ab ovi
bus suis curam mercenarii mo
re longo subducere pontifi
cali dignitate relicta non eru
bescunt per devia vagari sub
hospitibus tam fortis ac contempto
de exhibendo pro talibus al
tibus et superioribus ~~ho pe~~ honore
precepto sic abiecti et incedant
interdum ad se ap[u]d tabulas de
clarere presumunt ubi more
noctium nec umquam intuitu nox
non illuminat lux exoritur de
die lucentes horrida tenebras
quos suis arbitratur conferri
dependentes inspicit eis suos
enormes excessus iniquos
et conspiratores forsitan illici
tis adversus et peccantes
discedere ab inde non absque no
tabili sede apostolica contemptu ir
reverentia quod debita non exhibi
ta reverentia pon. et nec absque pa
petita licentia nec obtenta re
cedunt ¶ Nos igitur et primus
se horrere in hac parte presertim
ad presumptione ac insolentiam
talium finem imponere cupientes

desiderium in consilio fratrum quali
prohibemus edicto ne districto precipientes
sub ab sine sui superioris licentia
nisi pro negotiis quibuscumque ubi caus
as sua dyoc audeat provocare
presumat statuentes ut quandocumque po
tifices ad curiam tunc venientes
papale pallacium primitus vi
sitet ad ipsum si sit pacia tempus
opportunitas inter cum ac reveren
tiam consuetam et debitam
exhibituri eidem illatenus
recessuri a curia nisi absque pa
petita sit licentia et obtenta quod
si secus super hiis agere fuit at
temptatum sunt vos quocumque pla
tentes quamvis dignitate patriarchali
fulgentes se ad se ap[u]d curie
dextes et ab illa ut predicitur
recedentes nec non quosque alios
qui tales apud sedem ipsam
receptare presumpserint a cun
ctorum huius vero pon. sig
nificamus advertat illorum dei
minus eo ipsa nota infideli
tatis ac regimina suis
subiacere. Nulli ergo etc.

¶ In de specie duo breviata a Clemente vi
ac Gregorio xi nunc hic brevitatis
causa hic non transcribuntur.

11 Iohannes episcopus servus servorum dei ad perpetuam
rei memoriam ¶ Cum non
nulle persone ecclesiastice romane

consequentur
teneantur indubie. Aut si ob-
tinenti dignitatem vel aliud beneficium
ecclesiasticum tunc curam immineat alicui
aliud simile beneficium conferatur. Eo casu
quo utrumque beneficium successive va-
care contingit eorundem beneficiorum
fructuum redditum et proventum
ecclesiasticorum tunc vacantium et que usque
ad certum tempus vacare contingit quos
percipere Romane morantibus relevandis
pluralitas [illegible] duximus deputan-
dos nec tamen debeantur.
Nos dubium huiusmodi
volentes auctoritate apostolica declaramus
eorundem beneficiorum fructus redditus
et proventus in utroque ipsorum va-
cet predictam camere debere
persolvi. Nulli ergo. Datum
Avinione anno iii°.

Declarantur dubia circa beneficiorum
fructus camere in deputata et se ventur[illegible]

12. Cum nonnulle persone eccle-
siastice in cathedralibus
ecclesiis canonicatus preben-
das dignitates personatus et
officia et alia beneficia ecclesiastica ob-
tinere noscantur teneant indubium
an fructus proventus et redditus
primi anni beneficiorum ecclesiasticorum
tunc vacantium et que in dispositionibus
partibus usque ad certum tempus va-
care contigit quos pridem Romane
morantibus prelatis subsidia sol-
licitas ipsarum camere nostre solvi
teneantur. presertim cum archiepiscopales
episcopales ecclesie et etiam abbatie
absque solvere redditum in prede-
ctis continuant. Nos dubita-
tionem huiusmodi amputare volentes
auctoritate apostolica declaramus quod cum sub
appellatione archiepiscopalis ecclesie vel episcopalis
vel etiam abbatie huiusmodi predicte
dignitates personatus et officia
nequaquam intelligantur nec includant
dantur decanos vel nos et prebendarum
et officiorum monasteriorum priorum
regularium ac dictis abbati-
arum seu abbatum earundem que
in beneficiis ecclesiasticis assignatur
distinctos fructus et proventus in-
cludi in deputationem predictam et
deinde camere nostre predictarum literarum
tenorem debere persolvi ac idem
super solutione omnium redditum
fructuum et proventuum quorundam
tenorum altarium seu grangiarum
monasteriorum domorum ac locorum
quorumcumque pro beneficiis ecclesiasticis
ut predictum est censendum non dubitatur
in fructibus illorum qui sunt predicta
exempla declaramus et precipimus
observari. Preterea cum in quampluribus ecclesiis
tam kathedralibus quam in aliis
panis et potus distributionibus
cottidianis ipsarum ecclesiarum ca-
nonicis aliisque prelatis personis et
prebendariis vel ipsarum corporibus
pro die qualibet deputentur etiam

interdum certa quantitas bladi et
quandoque certa pecunie summa et
quandoque alterum pro alio per singulis
mensibus et ebdomadis certis
canonicis studiorum causa ab alio
eorum negotiis debita capitularis
ipsarum etiam ab eisdem eccle-
siis absentibus exhibebantur
et persolvuntur declaramus auctoritate
predicta illa pro bladi quantitate
et pecunie summa que pro quolibet
mense vel ebdomada dabatur
canonicis ut predicitur in stu-
dio pro cottidianis distributioni-
bus computari sed illa vero que
presentibus canonicis cottidie
pro diurnis et nocturnis horis
distribuuntur sibi servande addi-
mus etiam declarationi predicte
quod si obtinenti curatum beneficium
aliud vel simplex collatum fuerit vel
etiam in posterum conferatur post-
quam beneficii pacificam possessionem
adeptus et fructum perceperit
primus nichil de fructibus eiusdem
primi beneficii nisi super hoc sit
sibi dispensatio canonica per-
missa que pape possit sed decima
camera ... forma dictarum litterarum
recipiant et inexigatur nisi
vel fructus redditum et proven-
tum beneficiorum ecclesiasticorum non
reperiret duntaxat taxatas de

clarius auctoritate predicta quod fructus
redditus et proventus beneficiorum
huiusmodi cum vacare contigerit primo
anno dividantur quorum medietas
ille pro sua recipiat percipiendi pro
decima reliquam vero medietatem
ille qui pro sua sustentatione percipiat
qui beneficium huiusmodi noscitur obti-
nere Contingat autem et alia loca
capitulorum ordinis et aliorum re-
gularium in quibus gubernatores
seu custodes vel administratores
ponuntur ad tempus et removentur
ad voluntatem superiorum suorum
eorum sed fructus redditus et proven-
tus huiusmodi declaramus eadem
computare vel liberis unius super
illa constitutione aliquatenus non in-
cludi Nulli ergo etc. Si quis
etc. Datum Avinione non.
Januarii Anno iii

Unde ecclesia Camerac. archiepiscopal.
dicitur vel unius archiepiscopi in duas ecclesias
archiepiscopales &

.13. Romanus pontifex qui super omnes urbis
ecclesias et prelatos earum e
a domino collata potestate preminentiam
de liberatione meliora prospicimus
et saluti animarum intendentes
interdum dignitates ecclesias de
novo statuunt honore ascribunt
ut unquam efficiat una compli-
bus et quandoque plures in una

et vñli conspicua de distinguerent
ut ut pro excellencia dignitate
dyemne pareat aucts ¶ Hanc
intentionis considerationibus adtencio
qui dum suscepta cura regi
minis cor per diversa dividat
in pars quisque in veritate adspecta
quae consumpsa mente scrupa animos
curum et interiores actus atque sa
piens providere pro bone fortuna
menti bene pagat si adversis
quae resistitur et providere sedula
meditatione pensatores quia vero
metropolitanis metracium pro
uincia lata et diffusa quae plenum
suum debitum impleri nequit
officium quia quae unius dudum alias
indispensabile in diffusa latitudine
tante provincie ad metropolitanum
veniet ad tot suffraganeos
proprium superatorum magno
distantibus a tot personis ecclesiasticis
aliis et inimicos recursum habere
faciunt sacri canones ad mea
via provocat qui episcopales se
des ita proprie ordinavit
ut de ipsis longo intervallo
dispergatur episcopi quicumque ad eo
sectorum sive vicem provincialis
provincie difficiliter possit et re
et parvis quae in ecclesias tamen
dum extiterat fuerit finale
querere possit et aliis pendenti
bus iuxta canonis et decreta
sanctorum mea dominorum meos consilio
et apostolice plenitudine potestatis accedit
verum fratres nostri et archiepiscopi tenentur
assensum ad laudem dei et exal
tationem orthodoxe ecclesie fidelium
salute. predictam civitatem provincia
per duas provincias ante te ap
probandum in his presentem quia per
unum procul dubio quamque por
tare non posset leviusque ferret ab
illa ita videlicet quod pontificum metracium
et tamen quod metropolitanum reviderit
sua discreta provincia ut sequitur
scriptura ¶ Te ceteras de iure...
reatus fratrum levius quod sufficere
qua et tota eius dyocesis ab ori
...me dicere ... archiepiscopi et
episcopi et capitulo et eisdem ecclesie
fratrum presentibus communis
qui ad laudem domini nominis
et honorem ecclesie sancte sue in ar
chiepiscopalem seu metropolitanam
erigimus ac honoribus et insig
niis sedes metropolitane decorari
censemus in perpetuum licet quod me
tropolis etiam ... tran
sit inde provinciam quod ut si descri
ptis quod propter archiepiscopis reser
ut quod esse non fratrum nostros
per petos quadam episcopus in archiepiscopo
acs agmisstatuet possit et pastore

volentes et decernentes de fratrum
nostrorum consilio et potestatis plenitudine
potestatis quod Cesaraugustana metropolitana
que solempniter statuet et dictante
potestati prefulget ac prout antiqui
nobili tempore ipsius et horribilibus
persequenda brachio victricum
gerunden ditussum ipsarum in-
gellen. etiam tunc sub adiacentes
habilius per suffraganeos et de
sua providentia nunc solita decorent
permanere et quia regnum est ut
Cesaraugustana metropolis existat
et filia sua nunc metropolis digne
suscipit in signa suffraganeorum
congruentia ~~nostrorum~~ unum filiarum
ad decentem providentia habeant ut
archiepiscopi Cesaraugustani in eum eius
tunc suffraganeos episcopos et pro
ecclesiasticas civitatum easdem
provincie nostre sacrorum statuta ac
nomine referat necnon ecclesias Tyr-
rasonem Papilonem et Cala-
horrem ecclesias suffraganeas
quondam predictarum Terraconensis ecclesie
quas tam earum dyocesibus collegiatis
seu capellis annexis seu in-
spectare et subiecte quacumque archiepiscopa-
li et ecclesie Terraconensi tenere ac
diaconos aliorum quorumlibet ecclesiarum
ecclesiis subiecte fuerant hactenus
... predictis auctoritate premissa
primis ecclesie Cesaraugustane ipse

tum sede destinens et eis sub ipsius me-
tropolitico iure subiciemus ecclesie
et tales esse volumus eas illi de
predictorum consilio et plenitudine
potestatis. Porro cum ecclesiam
sancte Marie Albarracinensem
in finibus regni Aragonum
et sub metropolitana Toletani archiepiscopi
dicionis concessisse ferunt ...
sit eidem Cesaraugustane metropo-
li plurimum adiacens Nos volentes
... archiepiscoporum ... ca
... Toletani ...
tamen nunc subiectam ac potestate
qualibet de predictorum consilio et pleni-
tudine potestatis ... ea quod sub-
suffraganea Cesaraugustane ecclesie et
Cesaraugustane provincie esse de-
metropolitano iure sub predicta
... seu litigio nequaquam
obstante. Sic de igitur predicte sic
divina providentia ... sit
statuta salubriter ordinata
perpetuis esse valitura et pristine
... tabiles firmitatis
obtinere volentes auctoritate predicta
districtius inhibemus ne ab eius
predominentie ordinis a sta-
tus eorum si archiepiscopali vel episcopali
... regia prefulget dignitate huius
ordinationis et capitula et aliud
suspendatur quovis quesito colore
vel ... in ... contra ... quolibet

adi ventor t'hac seu quolz
impedic p'uat nos eni n'ri
tu d'tiving et i aue si sery
sup lyis aqua qua q'mis aucte
qtigit attemptare et inexplorum
i eas q certasita q'rmp
suppserit ex cauis d pp'nas
i tedi i univ'sitates ac suppe
siauis suas i quelibus capellas
seu collegia puulgaui q'gsi
lia et auc'te p'dcu aq q'de
q'statuc sumy na n' p'sim
poni absolutinus p't qua i
mortis articulo valeat obtici
nulli ergo etc hanc paginam nre
dicionis exemptionis erectionis
exortacionis voluntatis contrarium
constitucionum et pmulgationis
infringere ut ei ausu etc Dat
anno tercio | Erigit eccam villa
canitate et nobilito titulo dioc'

7e. Ad p'petuam rei memo' etc
Arnoldo ecca luben
inp' certis rationabilibus
causis et manifestis q nos anim
uy duxerunt villa a tate lu
beren alias villam d'lubans
tue mserl tkel dyoc limites
qstituta locus adhuc et multi
qmaditac' ditayat ex yrat
d'sirij nr'is consilio ap' te
pleni' p'tatis puras pube
ca forma litas nrorum te

erexim' Ciuitatis notabilibe
duximus d'ecca eandem statuentes
ac d'cernentes eam nate alia
ac illius loci d'luber ordinis
sti augusti qstitut h'e etc
spet catedralis ac eunde alia
ac cunsdem ecce unu ictis
livatu et inorum uite honestate
d'corat et copiis multum te ea
spiritum direximus ut tulas nre
menti tenz no obsta' d'su
etalis et ordinis qui pntis tuy
tapiva tuy ea h'eas clitalem
et in xxvij etatis tue anno ut
eda qstitutus ee dicatur sup
qua tecu gratiose dux'imus dispe
sandum desirium cum consilio ipi
ecce p'fixim' i epiu et pasto
re curam administracionem ipius
ecce qua i spiritualibz et tpa
libz qmittendo veru lz
du no sit mmq qsecrat'
i preusu ap'cas litas pnactz
tua h'eas qstinctes in illas
no possis unde nos tu tibi
i qstans. fe. ve. 8 ss vry p.
m. et quaz a'a sup h'c i qrm
dits ucis qua obstante possis
eiisdem ecce lub' quarz lioz
in ipius admistraciz libe
qcte auctte pntem i dulgencis
q' etc Datum anno quarto
Innitet pp' d'pastore ecce mortalitu

~~444~~

an̄ p̄mo ī c̄ptl̄e cccxxi

71 Ven[er]ab[ili] fr[atr]i Bertrando
ep[iscop]o montis alba[ni]. Ad uni
versal' regimi[n]e eccl[es]ie
diuina disp[ositi]o[n]e vocati ad c[on]gh
statu[m] ve[n]e[re]t altitu[dine] sollicitate co
gitacio[n]ib[us] [con]tendim[us] pasto
ralis p[er]tes officij vigilanti
adhibentes ut cet[er]is singulis
pastoribus gubernent[ur] p[ro]vi
dentib[us] et p[ro]uidis rectoribus
dispensa[n]t[ur] quor[um] circu[m]sp[ec]te
p[ro]uida et p[ro]uide[n]t[er] circu[m]sp[ec]ta
ill[a] quo ip[s]a[n]te clementia q[ui]
cum non pastor e[st] verax ag
nostra[e] sp[irit]ualiu[m] et t[em]p[or]aliu[m]
p[ro]ficiat in c[re]ment[is] nup[er] siq[ui]de[m]
c[on]siderat[is] et rationabilib[us] causis
que ad h[oc] nos inducunt et
induxerunt ciuitate[m] olim villa[m]
montis albani tunc infra
limites caturcen[sis] dioc[esis] [con]stitu
ta[m] q[ue] locus insignis existit
et vbertate multiplici bonor[um]
t[em]p[or]aliu[m] exuberat de fr[atru]m n[ost]ror[um]
consilio et ap[osto]lice pleni[tudi]ne
p[otes]tat[is] ciuitate[m] vocabulo ciui
tatis decoranda[m] statuentes
ac decernentes ut ecc[lesi]a mon[asterii]
ip[s]i[us] loci s[an]cti albani mar[tyris]
ca[thedra]lis ecc[lesi]a exst[er]it nullo
medio p[er]tinentes ordinis s[an]cti
benedicti claromonten[sis] dioc[esis]

tunc mediate subiectum [con]tinue
tueri et [con]tinuat [con]tinuit ecc[lesi]a[m]
cathedralis p[ri]mor[um] u[er]o d[e]ce
lebre et salubri p[ro]uisione
ip[s]i[us] ecc[lesi]e montis albani sponsi
solacio laetare sollicite cogita[n]t[e]s
ac volentes eid[em] ecc[lesi]e p[re]fici i[n]
pastore[m] de q[u]o ecc[lesi]a q[ue] remus na
scit q[ue] cum clara mor[um] ing[e]
nu[ita]te reddimiret n[on] dubia[m] cog
noscat eccl[es]ia plebium suo regimi[n]i
[con]mittenda et in terius fiducia
salubris sentiat subditoru[m]
ad te tunc mon[asterii] p[re]d[ic]ti albern[sis]
qua[m] l[itte]ras sua[m] p[er]ditu[m] vocat
an[imu]m ac honestate decor[um] dist[inct]e
cor[um] temporib[us] maturitate[m] [con]spici
om[n]i i[n] sp[irit]ualib[us] p[ro]uidu[m] i[n] t[em]p[or]a
alib[us] circu[m]sp[ec]tu[m] nob[is] fr[atri]b[us]
n[ost]ris placida tua [con]ueniens q[ue]
tuum[n]a dum apud se[dem] ap[ostolica]m app[ro]bat[ur]
directeq[ue] a[n]i[m]o ecc[lesi]e monts
q[ue] omnibus debita meditac[i]o[n]e
pensantes de p[er]sona tua nobis
et eisdem fr[atri]b[us] ad t[an]t[u]m [con]i
gentia meritor[um] accepta de
ip[s]or[um] fr[atru]m consilio i[n] p[re]fate
pleni[tudi]ne p[otes]tatis eiusde[m] ecc[lesi]e
montisalbani p[ro]uidim[us] p[re]fi
cientes te p[re]fate eccl[es]ie ep[iscop]um
et pastore[m] c[ur]a[m] cura et ad 76.
ministr[ati]o[n]em ip[s]i[us] i[n] sp[irit]ualib[us]
et t[em]p[or]alib[us] [com]mittendo ac plena

facienda p(ro)venal(e) fr(atr)em n.
berengariu(m) ep(iscopu)m Castellama-
rensem (con)fectionis i(n) pendi-
tiva ipse fiducia q(uod) teneres
q(uo)d vadis etiam misericordiam divi-
na assistente clementia p(ro)ut ex
(con)fectionis et indiscrete studium
fructuosum spiritualibus auxiliis
et admissis et spiritualibus et tempora-
libus p(ro)ficiet in tenuetis tolle-
re dudum lenie tolleris eius
quam suam at dilatam p(ro)ficere
suscipe gaudium eius super qua
nostris vigilantibus diligentis
sollicitudinis custodiri ut libere
non possent addit q(uod) in vaporum
d(omi)nus in insupportabili honore re-
rum si te in veniet d(e) agere
tu(n)c (con)venato q(uod) tuus labor pa-
ratus in hora fide firmata que
tue sollicitudine (com)mittitur te
reperiri fidele in ma(n)data supra
iniecta (con)stituet ac medelta gau-
diorum suorum tabulatula et du-
cat dat(um) anno iiij

Monetur Januensis ut cessat
a fabricande falsa monetam

76. Iohannes ep(iscopu)s (et)c(etera) Ad
(cer)titudinem p(er)venit (et)
memoria sint dierum Pro
delictorum diversorum nequibus
tenebris in valutas plus q(uam)

(con)sistit in maiorum scelerum (et) enim
ardentur et p(er)dit(a)m moles p(ro)-
deras p(e)c(ca)torum ira (et) si diversas
diversa delicta torqueret sed ta-
men nulli q(uod) ipse salutis unica
res delictis talibus (et) vulgaribus
non (con)tenti ad p(ro)fessiona (et) vetita
prorupcres (et) sic dampna(ti)onis cupi-
ditatis lucrorum sic in (con)fessis-
tam voragine dominationis q(uam)
d(omi)nus suas in (con)summeres adq(ue) ira
ubiquant (com)pleant se lucis ille-
citis p(ro)mus facturis spiritualibus
tamen i(n)digentes honore dei
animarum saluti ac patrum canonum
et humanitatibus edicti (et) quibus
talibus capturas nepharias
et nimia dilata ¶ Sane iam du-
dum adiuro appellatus auditu
multorum fidedigna relatio
sepius etiam repetita p(ro)dixit
et fama iam publica p(ro)ferti
evidencia divulgata notoria
est non nullos in lubardie su-
periores marchie ¶ Januensis p(ar)ti-
bus q(uae) sine temeritate laborantis
habemus licet d(e) p(re)mittentes
illicitum dicunt seu cudi et
fabricari fa(c)iunt flachnos auri
eum forma et signum q(uo)rum
et dispendentias lucrorum q(uo)d titulus
floretie atque cinguno (con)tat
memoria cudi et fabricari p(ro)fici

t cudunt et falsant eciam
i puti et q'mis dta plocini
adiuu plocnos d plocnia
sith.me falsatam nd et solitis
plocnos atat eiusde poide
tatit insignia et boltal' au
ri plocnos et no valoz de
ficiat ipa ty sibilla eoz offi
gies pforuat ut plurimu
suplicatis et quos etia i hui9
plurib9 ... seps datur
ipos q dapnis vz et pericul
psonaz ... punit ... pver
plocnos ipos rapiunt ac
t ipca i talib3 plurimaz no
heant ut plocnos et plocnos
tante silitudinis pericul discer
nendi. ¶ Nos itaq3 tantis et tp
opune ... pericul affectu pmo
ouere cupientes mandamus ...
et singulos talium pceptores
vris ... ta apliua q
i puli auctte qui ...
et ... ecliaz ipo vacate
... i puti vacat
p tunc ... disperari ...
tes quatinus ... ...
et falsatores plocnoz huiu9
... ...
... ... puti ... p
... ... aucte ...
... ac ... singulis pub
pena ... ... si ... eis

sup ... plocnis qpet
qui cessante ipos iusto i pe
dimento si i ... ...
... huius ... seu negli
gentes fuerit i ... valuimus
ipa ... ut i ... ...
... ...
du ... ...
... ...
... ... qua iur ipos
plocnos qpetit ... ...
at ... ... si qua
sup hec heant ut ... aliud
si qd ... ...
Et al ... sup p
dcis ... et ... ...
... ... eisde
... venerit ... ... nos
q ... sup ... et
... ...
... videmus ...
iusticia ... ipoz absencia no
... ¶ Et at huius ...
... ...
... ...
... ...
... ... i ...
... ... affigi i hosti
... ... que ... ...
... ... et pa
... ... publicabunt ut
pdca ... et ... et alij
... ... diderunt ...

vel quas pressius ipse contingit
vel aliquam possint occupacionem pre-
tendere quod ad eas pressius huius
non pervenit vel quod ignoravit
eiusdem tamen non sit verisimile quod
ad ipsos incognitum vel occultum
quod tamen patent omnibus publi-
ce. Datum Avinione v. kalendas decem-
bris pontificatus nostri anno 10°.

Prohibentur artes alchimie et puniuntur
facientes et puniuntur si tenentur clericis

Spondent | **pecunias impon**
quas non exhibent pauperes
alchimiste divitias pari-
ter qui se sapientes existimant in
foveam incidunt quam fecerunt
nam est dubium huius artis al-
chimie alternos se professores
ludificare cum paucis in noticie (?)
totius eos quod super ipsos a quibus di-
cunt admirentur quod quem in meta-
lla natura non prestat dicere et
vnit facultate conflant vt
demum verbis dissilant fallite
ut tandem quod non est verum au-
rum vel argentum sophistica
transmutatione conficiunt eos
que intendunt ipsorum. Temeritas
dampnata usque adeo ut fidis
metallis publicis publice tra-
dat monete talentes fideles
aut 2 si non ad ulterius for-
nacis igne vulgi ignorat

eludant hec itaque perpetuis va-
lentes consultare temporibus. Statuimus
edictali constitutione firmiter ut
quicumque huiusmodi aurum vel argentum
fecerit vel fieri fecerit vel man-
daverit de facto vel adesse fecerit
dum idem fieret scienter facientibus
insuper omnibus vel fuerint vel aurum vel
argentum sic factum vendendo
vel dando in solucionem vel verum tanti
ponderis aurum argentum pene
nomine in fiscum cogantur ut publice
pauperibus erogandum quantum alchimic
certum consistat quod tamen eorum predecessores
mors aliqua eterne infamie
constituunt de legumisse facientibus
insuper omnibus aurum vel argentum
alchimicum vel ipso ut permitti
fecit retentibus in famie nota
respersis. Quod si ad prefata pe-
na pecuniaria persolvenda
defecerint tamen ipsorum facultates
sufficiat prout discretio iudicis mo-
derata iudicis pena huius i-
alia casibus puta vel aliam
iuxta qualitatem negotii et per-
sonarum differentiam distinguendam aliter
attendenda et diversitatibus
mutetur. Illos vero qui in tante
ignorantie feliciter propter
vel ut ne videant quod nature
precepta artis contendunt metallis
legem quam mollient et infinita
fuerint vendendo ad alterius commodo

418.

et argento alchimico vendendo seu vendenda emendi seu faciendo facienda moneta habeat circa adversiore proculi videmus ut ipsorum bona confiscentur tertiariis perpetuo sit infames et si clerici fuerint de beneficiis habitis privatis penitus velut per... abusiones habitus et proprius reddat inhabiles ad habenda ¶ Bernard' xvij

Permittit mulieribus sedentibus ut vivant laudabiliter et habitu beginarum dummodo sectam non exerceant reprobatam nec hic ordo seu secta earum approbatur et mandat prelatis ut super vita talium vigilent diligenter

78 Ratio recta non patitur ut ignorantes ignorantibus iudicent sane fe. re. quondam papa V. in concilio Viennensi quem begine vulgariter nuncupantur multa in propria persona fuisset de almanie partibus informata sinistra et prosperi earum que de summa trinitate essentia et divina disputant ac etiam predicant contra articulos quoque fidei et ecclesiastica sacramenta opiniones contra fidei orthodoxas introducentes multorum simplicium animas inducentes super hiis fuerant dicti audit ...

vel indigentie nisi suppeditantibus sibi talibus nova assumpta sectatores vel tantum aut quod ullam de novo assumant quorum sunt persequenda ¶ Verum quia in multis mundi partibus sunt plurime mulieres que sunt begine vulgo vocate segregatam quam in penitentia a parvis inducunt vel maliis aut conducte sic cum domibus in ... habitantes vitam ducunt honestam ecclesias devote frequentant ... testamentis locorum et parochialium ecclesiarum rectoribus reverenter obediunt curiositate predicandi disputandi ac auctoritatem seu temeritate predicandi nullo modo usurpat quod seu alium seu alios quos hec premissis opinionibus erroribus quoniam involvunt ... nulla super hiis est aut fuit habitarum non seu suspecta quod earum nec per talis aliis censura constringat ne multas earum quam pre... tia fuerit dum continentia de nonnullorum obtrectationis ad lapsum et ne privaris dap. et scandal. plurimis que prudenter visitare sequitur provisione etiam ordinaria ne begine huiusmodi ne culpabiles ut premittitur ut suspectis prohabita et absolucione premissa quod dominus precatus ... seu sic demonstrat desinunt ac consilio declaravimus et volumus non in eundi locorum intelligimus ordinariis ... iungentes ut earum subscriptorum ...

nullatenus molestari permittat
et si qui forsan contra in bonis
aut iuribus suis quibuscumque contra
eas attemptatum extiterit nullatenus
temptari contingat in futurum ipsos illos
predictos ordinarios ante omnia in
statum reduci debitum volumus
invocato si opus fuerit auxilio
brachii secularis. ¶ Ceterum sta
tum beginarum huiusmodi quem ex premissi
pridem non decrevimus perpetuo aprobata
aliter ordinatum consistit nullatenus
contra premissa intendimus approbare
locorum quoque ordinarios et alios
ad quos predicta spectabunt circa
pervigilem et sollicitudinem debitam
precipimus adhibere ne premarum
temptes et in via ipsarum actus re
mearios imitando premissis ex
ceribus et disputationi et pri
pitationi temeritatibus se invol
vant. ¶ Eos qui contra premissa pre
sumpserint pecuniaria ecclesiastica
appellatione postposita compescendo
porro mulieres quarum nomine
habentes de meritis contra hiis dec
prohibitiones pretesserunt culpabiles
se reddiderunt a merito nota
biles vel suspectas esse si statutum
vel habitum quomodo immutaverint
ne sub predicta determinatione una
ne censura quam talibus contra eas
per illos ad quos pertinuerit pro
cedi nolumus et mandamus quod

79.

ab erraveris divina revocare non
velit inficiat sanctas oves ... illa
go et cetera. Datum Avinione ij Non.
Maii Anno ij.

Dividitur Episcopatus Tho losanus in V dyoces et c.

Iohannes et cetera. Sal
vator noster tamquam in tantu
cunctis subsequenti i
agro huius mundi messe multa
aspiciens et operariorum raritate
attendens dominum messis rogandum
esse ut in illam operarios mit
tet tempus ipse idem veniens
mane veluti paterfamilias di
ligens horis diei varios opera
rios in vineam suam misit. Romanus
itaque pontifex qui sub eodem
domino disponente vicarius eius
in terris esse dinoscitur sic ipsius
actibus in quantum sit humana fra
gilitas se conformare tenetur. Ipse er
go semper contemplatur messe ipsi
videlicet in terrena quanta fecundit
altissimus ecclesie et dyocesis Tho
losanam singulorum cultus neque
bat ut decebat unius pastor
inspicere ut alias plebes boni pa
storis impleret quod quamque durum atque
difficile intra talia et dyoce
diffusa adventum ... ac et
pomis ecclesiastici et unanimitatis
recipere habere intendens et ex plus

Chosanen epatus ditus hunda
ret minime insaltu sup erat
hec usqz mecoria qz aspiorum
epulencia copiosa redditum
acq ut ecca ut dyoc Chosan
pverss dem cultus augm
ymo sic qradipe pdigerat
et pdibat i ietas ut multo
ia tpe lux cura i mo i de
sideys enectionm popa i ne
sitas clicteli modulta disso
luto i pentes suptos enoz
mes a usus ordinarij d
vendiavissent ibidem qi totu
prionin cessisse et verend
et qorissim hmiq i opibus
al supbz peitulope italci
tias deu storem sum delin
queret et asuo sabulari re
cedens qcmplo i subditq
diuinac pensantes qz ste
mcorie ele v p n co tpe
q Ciuitas et dyoc au fate
loge mq i pto et redditibz
affluebat tu potuc buditc
te nt dibilit cucrut i ut
qz et ingit cste dimostat
spu bono q sidelitatis i ducti
addidem epatus eisdem simt
du vinct intendebat licet
morte pueniti sim i hac pte
nequiuit adimple qceptu Nos
pat mo p n ppositu i essan

volentes adduce et no tatum
dissilare malu qz pdcos ied
ditum copia pressima pdiuit
qui et cultu auge diui et spa
lem mias pfectu qz si nis sa
lutatis exigencia et diffusa
latitudine dte dyoc suffi ms
nus i eadem utili te psulu
oputet indubie pueniens spa
ng pmone salubriter i tede
tes pmissis et alijs suadetibz
iustis causis Et qocm nra sua
d fructu nrorz qcordi qsi
et ap plectudine ptatis ad
laude dei exaltatom eccle
fidelim qz salute epatu ym
dcam qz dyoc Chosanen ap ca
auc te diuidim i quqz dyoc
quas pctos distinguimi limites
facienq volentes ac decne
q pt cun te Chosan q sua et
pcam et distincta hebit dyoc
finibz ac limitacia subscripte
in ville quas liz eade q filio
et auc te i Ciuitate ecgimen
et Ciuitatis vocabulo i signeme
sz de montealbano pdca catur
cen dyoc au addicac cm pt
dce quonda dyoc Chosane
ac sci pauli de rimis et ro
bes ea subiacti d ipa quonda
Chosanen dyoc hcant ecclima
tibz distingwetibz qsqz ubi matini

d'monte albano vbi corpus sci
Theodardi confessoris dr esse
recunditu p dce ciuit motis
albani et bti pauli dce ciuitatis
sci pauli et bte marie d'lubriaco
ciuitatez pfate lubriacen. n. no
bte marie d'riuis esse ipius
ciuitatis et vincien fine dep de
cerant spectare eccie cathedrales
Et quia eccia tholosana situ so
lepniori statu et gditoe pastoral
refulget / sic et est gradioris
honoris titulo effulgenda ipam
hucusque suffraganea esse nar
bon et tota quondam dyoc tholo
san de fratrum n. gsilio exaltam
et ap plenitudine ptatis archiepi
pta at subiectam archiepi capti
et eiusdem eccie narbon pri
tq exmentes eam ad laude dei
in nomis et honore eccie sce suc
i archiepalem seu metpolitan
erigimus eam qz honoribz et insig
niis sedis metpolitane erea
pretua hea qz eam digni
e ex quo de filia sta mr metro
polite dignitas suscep i signia
suffraganeorum eorz filiarum
tuum ac decentem puincia hea
ut admodum archiepi tholosani
q ptpe fuit ob ec suffraganeor
eporum et quorum ecciasticarum et ciuitatu
eiusdem puincie necnon sacros sca
bita canonum pferat Illos
pfatas iiij ciuitates et ecclias
kathedrales ac ecclias dyoc
ut pmitt distinguend nc
na ciuitate et ecclam appamiar
cu sua dyoc exime ipius eccie
tholosane i pretuu fore decrnus
et sue metpolitane subiciemus
et subiectas ee voluimus eas illi
pnunciatas mot albani q dyoc
cathur et bituricen puincia et
appamiaru ciuitates ecclias
q de puincia narbonen hactenus
fuisse noscuntur nc no reliquas
tres ciuitates et ecclias sci pauli
vincen et lubar q abolym
de dyoc tholosan fuerunt ac
earundem dyoc gruentibz collegiis
seu capell aiu iure oc pfate
ac subiectoe et quacuqz i bitu
ricen et narbonen archiepos
ac caturicen et quondam tho
losan eporum capitlos et ec
albates atqz gventum et ordia
rios qslz aliorum ecciasticarum
qbus quolz fuant hucusqz
subiecte auctoritate pntium eximie
tes de pdictorum gsilio et ple
nitudine ptatis Debemus a
redditibz puentibz et iuribz vl'

que habere dinoscitur ecclesia assig-
navimus portionem nostris aliis libris
distinguenda singula quidem mi-
lia librarum duronen camere red-
ditus et perpetui proventus quos vi-
vimus illarum in suis pontificibus
qui dignitate ac omnibus et circumstanciis
aliis attente pensatis debere suf-
ficere vidimus pro redditibus proventibus
et una quam ad predictas et proventus
earum antea pertinebat de quibus tho-
re dei ecclesiarum partem quamo-
dam intendimus ordinare camere
auctoritate predicta et de consilio et de
plenitudine intimatis concedimus
decernimus ac deputamus perpetue
dicta integre prefatarum ecclesiarum p-
sulibus qui pro tempore fuerint in urbibus
et locis civibus magis idoneis
et vicinis infra districtus seu li-
mitationem dyocesium singularum pal-
mas facienda ... ymo tamen cu
distinctionem seu limitationem p-
dictam precedente volumus quod earum quilibet
summa ... contingente prefata acci-
piat annuatim de proventibus redditi-
bus et proventibus et pensionibus
ecclesiarum premanus earum quos ad ge-
rendum deputandos in fidem
... reddituum proventum et mi-
nisterorum quod sta de ... ut prefatum
est assignatur sive eis in ... nomine

invenerit spiritualem et temporalem que ad
deum quondam spectantium Tholosanam
usque ad tempus divisionis huiusmodi pertine-
bat et quam distinctionem sive limi-
tacionem prefatam precedente facienda
predominante ecclesie predictas et bene-
ficia omnia ecclesiastica etiam si dig-
nitates personatus ac officia ad
que quis per electionem assumitur tam
vel ad que cura animarum aptitatur
licteris aut vel aliquis ius vel
aliquod acquisitum quibus pro ullum vo-
luimus prejudicium generari vacanti-
bus nunc et in antea usque ad
distinctionem vel limitacionem predictarum
dyocesium in civitate Tholosana dicte civitatis
quondam dyocesis vacante disponimus
ac ... ... consilio
reservamus quia et ... sedis
providencia ... ...
si sua salubriter et utiliter or-
dinata perpetua esse valitura te-
poribus et robur in quibuslibet
firmitatis obtinere volentes auctoritate
predicta de consilio in huiusmodi ne-
dis cuiuslibet preeminentie or-
dinationis dictionis a statutis ec-
clesie ... temporale vel spirituali seu re-
gali prefulgeat dignitate huiusmodi
ordinationem apostolicam conservaturos
et ... supradicta ... quovis quesi-
to colore vel modo ... vel
occasione qualibet audeant ... hac

seu quacumque in predicatione presumat
Nos enim ex nunc irritum decernimus
et inane si secus super hiis et
aliquo quoquam auctoritate contigerit
attemptari. Et nichilominus in eos
qui contra facta huiusmodi presumpserint
nisi infra viii dierum spacium post
publicationem presentium resipuerint
cum effectu revocationem in personis
excommunicationis in universitati ac suspen
sionis in conventus seu collegia
de consilio et auctoritate predictis penas
promulgamus a quibus nisi per romanum pon
tificem absolutionis beneficium preter quam
in mortis articulo valeat obti
nere. Nulli ergo omnino hominum liceat
hanc paginam nostrarum dispositionis
voluntatis constitutionis ereccionis inpug
nationis exceptionis declarationis
subtractionis concessionis donationis
deputationis reservationis inhi
bitionis promulgationis infringere
vel ei ausu temerario contraire. Si
quis autem etc. Datum Avinione
vii ydus ... pon. nostri anno primo etc.

Ut quilibet etiam Mendican
tium vitam capaces sit quarta

Do. Quia nuper nos orthodoxe
fidei professores et vi
ros perfectos ecclesiasticos
sic optamus ad vite et quo
ad alios etiam conversari quod corporis

gestis nichilominus condecet iusticie
ut aliquis scandali materia prebeat
advertentes quod olim quod non nulli me
dicantium ordinum professores in non
nullis partibus quibus vectibus plures campa
nas obtinent et in posterum ca
thegant. Cathedrales ac eccle
sie conquerentur earum iusticie et
aliis et de vicinitate locorum
et earum depre... divinis in predium
et officiis utraque inter ipsos li
tigiis et scandali varie appe
rire. Nos premissis obviare cu
pientes petentes pacemque despi
cientes inter ipsos sicut quod huiusmodi pacis
auctor non tollit observari de fratrum
nostrorum consilio hoc edicto perpetuo
ordinamus quod religiosi dictorum
ordinum mendicantium in ullo
conventu suo vel loco plures cam
panas habeant nisi sed aptam
unam specialiter unica tam ... pro
quacumque sunt conventi. Et si forsan
civitas seu universitas aut ecclesia
vel mundana seu eorum religiosi
pulla in quo ipsorum loco cam
pana alia fuerint vel non habent
non illa sed alia sola eorum spe
cialiter usibus deputata pulsare
valeat prohibemus diocesanis et
nactionibus missis et aliis quod
pervertens. Ceterum religiosis eisdem

p(er)mittimus q(uod) ubi h(ab)itaverint p(re)d(i)c(t)i
capellanus sine lite (et) q(uesti)o(n)e q(ui)b(us)
i(n) usus dumtaxat p(ro)p(ri)os h(ab)uerint
(et) nu(n)c h(ab)ent ut eciam domus p(ro)p(ri)as
libere uti possint aliis (con)cedentibus p(at)rib(us)
h(abe)tis i(n)fra tn (tamen) mensem spacium
d(e) p(re)d(i)c(t)is locis seu capellibus
deponendis (et) nichilominus ipsi
deponendum ¶ Unam capellam
q(ue) i(n) sacristiis (con)secratis (et) aliis
forsitan officinis religiosorum
ipsorum (con)venerunt h(ab)ere substa
ntia ordinacione nolumus q(uod) p(ro)
hendi Datum Avinion(e) ij non(as)
novembris anno viij

Extravagans datur xx dies indulge
ntiarum celebrantibus missam in altari
tibus certe q(ui) dicat p(ro) lectura cau

61. D(e) Discipulorum | Ordinalis j

Xpi gesta nos instruunt
ut in pelagio huius p(ro)cella fu
gente ad divinum auxilium recurre
debeamus. Illi q(ui)dem (com)motores
maris adeo grandi sera ut fluctus
naviculam quam ipsi secuti erant i(n)
t(er)ierant operiret ipsum dormien
tem votis excitaverit supplici
bus (et) adversus ingruentes tempesta
tes i(n) p(ro)mptu abeo salutis p(rae)sidium
postularet ¶ Cum utique talis hodie
certe q(uam)q(uam) i(n)g(ra)v(er)it stabilem (con)spicit
videamus q(uod) dolentes (con)spicimus

pacis emuli zizaniorum (con)sertores
malicia pululante discordiarum
flatibus (con)citata caritas q(uo)q(ue) fluctus
adeo elevatos q(uod) qu(asi) operiant
ipsam totam. Hereticos i(n)sup(er) etiam
ipsam demumque ut scismaticos
i(n) pugnare ferocit at ut i(n) (con)
sutilem dum tantum scindant
utiti (vel) laborare cu(m) fratribus n(ost)ris
de liberare p(ro)fecto diligenti
(con)sipiendus ymo nimis pocius
(con)stamus ut adillum q(ui) addoctu
ra p(at)ris residet in celestis
q(ui) caput e(st) (con)g(re)gacionis viri de
cuius p(ro)p(ri)etas omnis ter(ra) i(n) celo qu(a)m
intra nostra tradita cui (et) venti
(et) maria obediunt devocius ac
in...bus corda n(ost)ra ipsum q(uo)q(ue) de
votis pulsantes precibus apud
eum fundamus orationibus i(n)sistamus
ut i(n)surgentes p(re)misse fremitus
tempestates q(ue) quam vincitorum christi
anorum regna (con)tulit subditas
q(ua)s dominos violato federe exigit
hereticos et scismaticos ac rebellibus
eccl(esi)e s(an)c(t)e dei insurgendo q(ui) ip(s)i
eius q(uo)q(ue) iura usurpandi i(n)sa
niam dampnabili ausu parant (con)tra
t(er)ris cessare fluctus q(uo)q(ue) procellis q(ue)
(con)tra sua facta caputeri virtute cor
da q(uo)q(ue) hereticorum (et) scismaticorum aliorum
q(uo)q(ue) rebellium adduci in vere vita
tem ac devocionem diriget (et) i(n)flectet

ut si forsan in premissis pertinaciter
intendant per ipsius potestate eorum elidat
superbiam eorum obstinatam maliciam
sue virtute dextere conterat et ipsos
-lat corda quoque subditorum
ad eorum superiores et potius supe-
riorum convertat ad subditos ipsorum
desidentes in concordie unitate
conglutinet et confirmet sicque det
ipsis superioribus presidere quod sic regant
ut dignantur eorum quod in regimine credit
subditos ad salutem perpetuam quam
quietem et pacem nobis quod ipse
cuius providentia in sui dispositione
non fallitur mos et vias aspiciat per
quas hoc ut in nobis continue effi-
ciatur premonere possimus Et quia
remissarum solempniis ad deum con-
veniunt preces effundi devotius
de eorum fratrum consilio ordinamus
quod in singulis celebrationibus missarum
post deum a celebrante pre in-
sumpcionem que sequitur Agnus dei in mis-
sa ultimo predicatur illud canticum
letatus sum in hiis que dicta sunt michi et
cetera cum gloria patri religiosi cleri-
cis et aliis literatis presentibus cum devotione
dicatur et post eam dicatur Kyrieleyson
Christe eleyson Kyrieleyson Pater noster Et post ipsum
versiculi consequentes Domine salvos
fac reges Et exaudi nos in
die qua invocaverimus te Salvum
fac populum tuum domine et benedic he-
reditati tue Et rege eos et extolle

illos usque in eternum Fiat pax in virtute
tua Et habundantia in turribus tuis Domine
exaudi orationem meam Et clamor
meus ad te veniat Dominus vobiscum Et
cum spiritu tuo Orationes iste sequuntur
Ecclesie tue quesumus domine preces placatus
admitte ut destructis adversita-
tibus et erroribus universis secura tibi
serviat libertate Et ista Hostium
nostrorum quesumus domine elide superbiam
eorum contumaciam dextere tue virtute
prosterne Per Christum dominum nostrum
Amen Dicat celebrans ipse quoque
Nos enim Christi fideles ad quemcunque
super dicta premissis domus volentes
spiritualibus animare omnibus vere peni-
tentibus et confessis tam ipsis celebra-
tibus quam eis assistentibus
observantibus supradicta quam aliis
qui preces tue devotas deo funden-
tibus per premissis diebus missis singu-
lis quibus hoc fecerint xx dies de
omnipotentis dei misericordia et beatorum Petri
et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi
de iniunctis eis penitentiis relaxamus
Nulli ergo etc. Datum Avinione
xvi kal. Julii anno xii

Venerabili archiepiscopo et prelatis diocesis Bund
...ti executores quod de supplicationibus ... in-
dictis celebrationibus pro eis exequantur

Gr.

Frequentes hactenus et prout in-
memores quodammodo dominus
nunc dei pietatibus vere fra-
tres episcoporum aliorum quod superiorum pre-
latorum nec non dilectorum filiorum
rectorum curatorum et parochialium sacerdotum

querere contra dilectos filios fratres
predicatorum et minorum ordinum
et sedis apostolice concitarunt auditum et
clamosis insinuationibus concitare
et fatigare non cessant quod quidem
fratres dicti ordinum edictam a fe. re-
cordationis Bonifacii pape viii predecessoris nostri quod incipit
Super ~~cat~~ cathedram ac deinde
per pie memorie Clementem papam V predecessorem nostrum in
Viennensi concilio innovatam tenere
observare non curant sed potius tamquam
dei non verentes in eiusdem sedis
contemptum animarum suarum periculum et
eorundem contrarium et ecclesiarum pa-
rochialium preiudicium et gravamen
Intelleximus quoque quod plerumque prefa-
torum predicatorum et minorum necnon
heremitarum sancti Augustini et Carme-
litarum ordinum fratribus in eius fratres
ordinis dictorum heremitarum personis
idem sancti nostri constitutionem predictam in quan-
tum de ipsis predicatorum et minorum
tenebatur ordinibus per eam voluit
presumo integraliter et integre servari
Et adque dictorum carmelitarum
fratrum ordinum nos subsequenter eo-
rundem eandem quo ad omnia in ea con-
tenta duximus extendendam —
Et predictis episcopis et prelatis rectoribus
curatis et sacerdotibus quod tenorem
constitutionis predicte gravenses in communicat
quod molestie in dictis fratribus in se-
culari. Et insuper etiam propter venerabiles
fratres nostros archiepiscopi Burdegalensis et di-
lectorum filiorum capitulorum maioris Burd.
Et aliarum ecclesiarum civitatum et dioc.

Burdegalensis ut non prelatos porro que-
bant rectores curatos sacerdotum et vica-
rios parochialium ac clericum regu-
larium quoque secularium civitatis et dioc.
predictarum nobis concitat integratum quod
predicta eorum quod predicatorum minorum
heremitarum et carmelitarum ordinum
fratres quod tenore dicte nostre eiusdem
et eorum sepulturam contra mentem et in-
iurias inferunt et iacturas. Cum
igitur pars est nostre quod de unquam
eadem tractare consistat vos vo-
lentes de fratrum nostrorum consilio dictam
predicatam super cathedram universis
generaliter observari. Discretioni
vestre per apostolica scripta mandamus
quatenus vos vel duo aut unus vestrum
per vos vel alium seu alios etiam
si sint extra loca in quibus extiterit eo-
[?]nationes seu iudices deputati
tenet eisdem archiepiscopo capitulis sororibus
queritibus rectoribus curatis sac-
erdotibus vicariis ac clericis civitatis
et dioc. predictarum et eorum cuilibet
adversus ~~archiepiscopum capitula~~ predictos
quantum contra eosdem fratribus adversus archi-
episcopum capitula prelatos personas con-
ventus rectores curatos sacerdotes
vicarios ac clericum prefatos et sin-
gulos eorundem efficaciter defe-
sionis presidio assistentes et faci-
entes dictam predictam quo ad omnia
eius capitula prout iacent firmiter ob-
servari non permittatis quod tenorem
ipsius per contrarium fratres dictorum

ordinum eisdem archiepo capitulis p
latis personis conventib rectoribus
curatis sacerdotibus vicarijs ac cleo
uel alicui seu aliquibus eorundem n p
dictos archiepm capitula platos q vc
tus rectores curatos sacerdotes
vicarios ac clerum seu aliquem uel
aliquos ipsorum eisdem fribz contra
iura a iure pmiss irrogari fauri
ipis contra inde dequibuscumqz iu
rijs molestationibz gravaminibus
et dampnis vicissim illatis hactenus
et imposterum inferendis eisdem
quam tenorem constitutionis eiusdem
¶ Quibus videlicz q iudiciale requi
runt indaginem summarie simpliciter
de plano sine strepitu et figura iu
dicij ¶ In aliis vero prout qualitas
eorum exegit iustitie complementum
¶ Molestatores et iniuriatores
huiusmodi nec non quoscumque et
rebelles quadocumqz et quotiens
cumqz expedierit presumpta censura
appellatione posposita compescendo non
obstantibus quibuscumqz exceptioni
bus spalibus et gnalibz tam
fribus et ordinibus pdictis uel
alicui seu aliquibus fratrum et ordi
num eorundem quam prelatis personis
conventibz rectoribz sacerdotibus
curatis uel aliquibus quomodolibet uel dicti
sub quacumqz forma uel expressione

libeorum abeuntes pede gressu ac ea
dem ro. pon. bo. constitutione quam cave
ne aliquis extra suam civitatem et dyoc
non certis et exceptis casibz et ill
ultra unam dietam a fine dyocesis
ad iudicium evocetur ¶ Seu ne iu
dices et conservatores a sede deputa
ti predicta extra civitatem et dyoc in
quibus deputati fuerint contra quoscumqz
procedere siue alijs vices suas
committere aut ultra unam dietam
a fine dyoc eiusdem trahere presumat
dummo ultra duas dietas aliquis
extra civitatem suam et dyoc auctoritate
presentium non trahatur / seu quod de alijs
quam de manifestis iniurijs et vio
lentijs et alijs que iudicialem
indaginem exigunt penis in eos
si secus egerint et in ipsos procura
tores adiectis conservatores se nullatenus
intromittant quam aliis que
buscumqz constitutionibus apostolicis contrariis
tam de iudicibus delegatis et
conservatoribus quam personis ultra
certum numerum plures ad iudicium
non vocandis aut alijs editis
al dicte
quod nec possent in diction a pcati
eius quod vorito libere quibz obviare
seu si tam eisdem fratribz uel eorum or
dinibz aut seu alicui seu aliquibus
fratrum et ordinum predictorum quam archiepo
capitulis prelatis personis conventi
bus rectoribus curatis sacerdotibz

vicarijs ac clericis prelatis vel aliquibus
ipsorum seu quibuscumque alijs quomodocumque
vel divisim appellata sit sedi in-
dultum quod communiter suspendi vel
alia quomodocumque modo impediri eius
causa non possit per litteras ap-
ostolicas non facientes plenam ac de verbo ad
verbum de indulto huiusmodi et de eorum pro-
prijs locis ordinibus propriis
nominibus mentionem quibuslibet indul-
gentijs seu privilegijs dicte se-
dis generalibus vel specialibus
quorumcumque tenorum existant per que
presentibus non expressa vel totaliter non in-
sertam nec non dictionibus complicatis
impediri possit valeat quodlibet in pre-
dictis et de quibus quorumcumque tota-
libus de verbo ad verbum specia-
lem oporteat in nostris litteris fieri
mentionem. ¶ Ceterum iudicibus
seu conservatoribus quibuscumque per
litteras apostolicas subsequenter forma
alia quacumque presenti verborum vel co-
pressione conficiendas eisdem dictorum
predicatorum minorum heremitarum ac
Carmelitarum ordinum fratribus super ipsis
ordinibus quod ut dixi super dictis
nis et in iuris et alijs quibuscumque
rebus seu negotijs aliquid deputa-
tis et subdelegatis eorum presentibus
et futuris. ¶ Aut de presenti districtius
inhibemus ne contra quemquam seu contra quos
auctoritate litterarum per papam predictorum seu earum
quorumcumque dampnorum vel iniuriarum
seu gravaminum que contra predictos

super cathedra ipsis fieri seu eorum que-
relibus audiatis quod ut dixi ag-
gressoribus presentis illatorum huiusmodi et ex-
tendentes in posterum eorum se alicui
dumtaxat adiudicem vel alicui quoquomodo
vacare vel quo vacat seu in eorum
[illegible] et hic [illegible] inhibentur
huiusmodi sed ad futurum sed ex quo
nisi adhuc pendentia et in-
cepta negotia volentes extendi.
Ac decernentes presentes litteras et
processus eorum auctoritate quacumque
habitos et habendos ad dispensam [illegible]
[illegible] et iniurias huiusmodi contra tenorem
dicte constitutionis illata et inferenda
vel dampnum [illegible] aquatque
extendi. Ac etiam irritum et inane
si secus super premissis per quoscumque
factum vel ignoranter contigerit at-
temptari. ¶ Vos nichilominus in-
gentes inhibitionem nostram huiusmodi
ad dictorum iudicum seu conservatorum
et subdelegatorum notitiam deducere quibus
expedire videbitis deducatis per vos vel
Insuper volumus et auctoritate apostolica
decernimus quod quilibet vestrum prosequi
valeat articulum etiam per alium
inchoatum quamvis idem inchoantes
nullo fuit impedimento canonico pre-
ditus. ¶ Ceterum quod data presentium sit
vobis et vestrum cuilibet in premissis omnibus
et eorum singulis ceptis et non ceptis
presentibus et futuris perpetua potestas
et iurisdictio attributa et in eo vi-
gore eaque firmitate possitis in pre-
missis omnibus ceptis et non ceptis
presentibus et futuris et per predicta pro-
cedere ac si predicta omnia et singula coram

vobis recepta fuissent et mandato nostro
et aliis contra in predictis omnibus
contingit peccatorum vel mandati
alium perpetua licet nostre constitutionis contrarie
predicte super conservatoribus et alia que
in generali concilio edita non obstante Datum
Avinione x kal. febr. pontificatus nostri
anno xi. Executoria ad supra
dictas sententias

63 Dilecto filio Bartholomeo
abbati monasterii electen. nar-
bonen. dyoc. et magistro de
blandis engolisen. Raybaldo de
retigen. andeganen. Cenomanen. Ardi-
agro beregiano de Sentbargius
canonico narbonen. talis nostra ad
lucidum super contra tuis quibus
et fratrum nostrorum alios ad id vestri
induxerunt etc. ut super premia
usque ad ecclesiastica beneficia obtinen-
da Quocirca discretionem vestram
per apostolica scripta mandamus quatenus pri-
vationem et inhabilitationem nostras
huiusmodi vos vel seu duos aut duo vel
unus vestrum per vos vel alium seu
alios in ecclesiis et sollempnibus
locis aliis de quibus et quotiens
expedire videritis sollempniter
publicetis ne de hoc quis id valeat
ignorantiam allegare Datum ut supra

Vilerat quod de fratrum visione

64 Iohannes episcopus servus servorum dei
Ad perpetuam rei memoriam
Ne super hiis que de animabus
purgatis separatis a corporibus ac etiam

vi visione corporis divina essentia
illa visione videlicet qua viderit
apostolus facialem videat tam per nos
quam per nonnullos alios in predicta materia
recitando et allegando sacram scrip-
turam ac originalia et dicta sanctorum
vel aliorum ratiocinando sepius
dicta sunt aliter quam per nos dicta et
intellecta fuerint et intelligantur
ac dicantur aurilibus valeant incre-
dulibus in altari causa firmaverit
quam tu sancta ecclesia beata certificentur
et sinceris sensibus precium ut sequitur
declaramus fatemur siquidem et cre-
dimus quod anime purgate separate a cor-
poribus sunt in celo celorum
regno et paradiso et cum Christo
in consortio angelorum congregate
et vident deum ac divinam essen-
tiam facie ad faciem clare in quantum
status et conditio compatitur anime
separate Si vero alia ut aliter circa ma-
teriam huiusmodi per nos dicta predicta
seu scripta fuerint quocumque illa
diximus predicavimus seu scripsimus
recitando et conferendo dicta sacre
scripture et sanctorum volumus ea dicta
predicta et scripta Nam si aliqua
alia sermocinando conferendo dog-
matizando seu alio quovis mo-
do diximus predicavimus vel scripsimus
circa premissa ac alia que fidem
concernunt catholicam sacram scripturam
a bonos mores ea in quantum sunt
consona fidei catholice determinationi

cere sacre scripture ac bonis moribus
approbamus alias ac illa heremitis et hiis
volumus per quos dictas predicationes et scripturas
eis que videantur compescat per dicta
omnia et alia que cumque dicta predicata
et scripta per nos de quacumque materia
et ubicumque et in quocumque loco et
in quocumque statu que hactenus ha-
buimus hactenus submittimus de cetero
ac successoris nostri. Nulli ergo
etc. Datum Avinion iii non. De-
cembris pontificatus nostri anno vi.

Prohibetur ne inquisitores contra officiales procedant etc.

67. Cum catholicus de porticu or-
dinis predicatorum inquisitor
heretice pravitatis in regno Si-
cilie auctoritate apostolica deputatus filio
la cotone commissa ac nostra apostolica sed
reverentia et honore proposito in dilectum
filium magistrum G. de Baleto archidiaconum Fe-
romulien. capellanum nostrum capitule
maiestate nec remotam cogitatus similiter
in consultis mandatis non sunt temere te-
merit prosequenda. Nos volentes
de cetero talium presumptionibus obviare
inhibemus et singulis tam ordinariis
quam delegatis iudicibus inquisi-
toribus pravitatis eiusdem et aliis in-
nostris et singulis quacumque fungantur
auctoritate apostolica districtius inhibemus et
mandamus compescere ut contra nostros
et apostolice sedis officiales vel nun-
cios auctoritate ipsorum agi quomodo
vel ex aliis causis nostra et dicte sedis
licentia speciali eis per sedem ipsam litteras
concedendo plenam faciens de verbo ad verbum
[illegible] mentionem procedere quo presumant
aut in eos vel ipsorum aliquem excommuni-
cationis vel suspensionis seu censuralis
sententias promulgare. Nos enim ex nunc
decernimus irritum et inane quicquid contra
inhibitionem et mandatum nostrum huiusmodi
contigerit attemptari volumus tamen quod
ordinarii et inquisitores predicti super
hiis que negotium tangunt ad publi-
cum vel privatum sive ordinarii sint
sive delegati quacumque auctoritate fuerint
fuerint possint ac adversus eosdem pro-
cedere. Si quidem predicti officiales et
nuncios vel ipsos indebite forsan
attemptatum extiterit seu pleris in
fecerit idem nobis significare studeant
ac super hoc de oportuno remedio
cogitare valeamus. Nulli ergo etc.
Datum Avinion xvi kl. Januarii
anno xi.

Declaratur quod conversi de tertio ordine beati Francisci sub correctione fratrum de penitentia illorum non comprehendantur.

66. Ex apostolice sedis auctoritate tunc desiderat
que apud ipsam meruerunt
approbationis presidio communiri eo
maior tamen dicte sedis specialiter pertinet
ad hoc ut religionis per quam
ad divini nominis laudem tendat
et salutem fidelium in perpetuum statutis
per sedem approbatam candem inviola-
biliter perseveret et religione huiusmodi
approbata [illegible] man tene [illegible]

defficiat defensione ita quod in purga
torius eiusque tessitate tamen nec p
fecere religionibus eisdem liberis cla
visque mentibus vacare valeant
diuinis beneplacitis exequendis.
Sane dilecti filii ministri et fratres
ordinis minorum nuper in nostra et fratrum
nostrorum presentia fecere exponi quod licet
tertius ordo fratrum et sororum continentes
seu de penitentia nuncupentur a beato fra
cisco institutus a sede apostolica iam
dudum approbatus et confirmatus ac et
quamplurimis diuersis priuilegiis communitus
dictique fratres et sorores ipsius tertii
ordinis sub cura et doctrina eorundem
fratrum minorum inter ceteros ordines
apice meruerit. Nuper plures per re
gnum hic sancte vixerint et vivant
in obseruantia regule tertii ordinis
antedicti non nulli tamen prelati et rectores
ecclesiarum civitatum et diocesum diuersarum
presertim in Alamanie partibus constituti
constitutionem per felicis recordationis Clementem papam v.
pro nonnullis mulieribus que vulgariter
nuncupantur Begine quia non profitebantur
aliquam regulam approbatam sta
tum de causis rationabilibus in consilio ypa
edita in consilio Vien per eum cele
brato perpetuo prohibuit ac illa de
ceteris dici penitus aboleuit ad
dictos fratres et sorores de penitentia
perperam extendere intendentes eius
dem constitutionis pretextu eosdem
fratres et sorores de penitentia ad di

mittendum habitum atque statum huiusmodi
regule ipsorum per cognominationes et
interdicti sententias aliasque penas indi
bite conati sunt et conantur inquie
tare in ipsos fratres et sorores
de penitentia pro eo quod mandatis non paru
erunt eisdem sed nec etiam deberent
sententiam excommunicationis proferendo penas a[li]as
quas diuersis vijs grauamina inferendo
pretendunt quod idem prelati et rectores
minus vexant dictos fratres minores
eorum fautores consistere per sententias dam
natos per constitutionem eandem cognominatos
suam inter ipse illos cognomina
tos denunciantes et penas ipsas
agunt quod eos civitatibus et loca
in quibus dicti fratres minores
consistunt ecclesiastico interdicto suppo
nunt ac eis elemosinas et alia
vite subsidia subtrahunt et
ab aliis subtrahi faciunt ipsosque
aliter multipliciter grauant aggrauantes
eos pro parte dictorum fratrum et so
rorum de penitentia et fratrum minorum
ad dictam sedem instanter prouida
multiplicatur. Quare pro parte dictorum
ministri et fratrum nobis extitit humiliter
supplicatum ut prouidere in hac parte
dictis et opportuno remedio dignare
mur universitati vestre de fratrum
nostrorum consilio per apostolica
scripta mandamus quatinus memoratos
fratres et sorores de tertio ordine
prelibato ac fratres minores seu
quomodo occasione premissa nullatenus

molestatis uel permittat ab aliis
quatenus molestari uel contingeret
preterea eundem aliud ordinari
et nec super hiis sentencias fulminet vobis
districtius inhibemus Nos enim quod
quis a prelatis et rectoribus supradictis
uel quibuslibet aliis contra prelatos fratres
et sorores ipsius tercii ordinis
uel aliquid contra eos seu contra fratres
minores a aliis huiusmodi preter
attemptari forsan est uel contingit
quibuscumque modis aliis contigerit attemp
tari omnino nullius esse decerni
mus roboris (?) firmitatis decernentes quod fratres
minores admittendo ad diuina
ipsos fratres et sorores tercii
ordinis et congregationem eius ut
prefertur perlibate constitucioni mini
me derogasse. Datum Auinione
vii kalendas Marcii anno iii.

De procuracionibus visitantibus prelatis a subditis moderate faciendis et de aliis in hac materia.

Benedictus episcopus seruus seruorum dei ad perpetuam rei
memoriam. Vas electionis
paulus apostolus egregius
predicator se et eos qui secum erant
propriis manibus [illegible] exhibebat ut
prouidenda et subditis onerosis
sub predicationis specie temporalibus
lucra prebendere uel et hiis quibus ipse
pascebat pabula verbo dei conferret
oneraret. Sane licet etiam modestia

in exigendis procuracionibus obseruanda
a predecessoribus nostris romanis pontifi
cibus salubriter emanarunt in statutis
quia tempore experiencia docente non nulli
prelatorum se se reddiderunt et red
dunt in exactione procuracionum eo artiores (?)
tamen onerosos ut expressis subditis [illegible]
onera nequeant supportare tamen
longi temporis breuibus horis consumant. Nos
attendentes quod plures dicunt Esse
zannisie filios non possunt de [illegible]
eorum flatum absorbere ac turpes
predictas (?) condicionum visitacionum
prelatorum et personarum ac ecclesiasti
carum et facultatum certum modum suffi
cientem visitantibus et subportabili
tatem visitatis in premissis fore decreto
obseruandum de fratrum nostrorum consilio
pensatis condicionibus eorum statuimus quod in
in francie nauarre et maiori cart(?)
regnis ac terris prouinciis ac par
tibus adiacentibus et vicinis
eisdem uel non in delphinatu et
burgundie sabaudie prouincie
forcalquerii comitatibus archiepiscopi et
episcopi alii quam prelati uel etiam persone
ecclesiastice quibus de iure uel consuetudine com
petit suos subditos personaliter
visitabunt. Videlicet archiepiscopi (?) ac suos uel
suffraganeorum suorum kathedralibus
eorum procuratorem unius diei sine
in victualibus siue in aliquibus tempore
una vltra rectorum a monasteriis uel
ac ecclesiis aliis uel secularibus seu re
gularibus uel regularibus quibuscumque
collegiatis uel conuentualibus vel uel plurium
personarum vltra centum et quinquaginta (?) assignantur

vero parrochiarum procurationes collegium seu
conventum et consimilibus aliis ecclesiis
secularibus atque locis ultra CC turonenses
episcopi vero abbatiis cathedralibus
ultra ducentos quinquaginta turonenses vero
et ecclesiis aliis ac prioratibus secu
laribus et regularibus collegiatis conven
tualibus XII vel plures personas
ultra centum et LV. absentibus
vero personis collegium parrochiarum
et quibusdam aliis ecclesiis prioratibus
et locis ultra centum et XL. abbates
quinquaginta ut prioratibus conventualibus
collegiatis XII vel plures personas
ultra centum abbaciis vero conventibus
minus collegiatis ac ecclesiis prioratibus
bus et locis consimilibus ultra LX
XX. Archidiaconi vero ultra ~~vero ultra~~
XXXV. Archipresbiteri vero ultra unius
turonensis argenti valorem recipere non
presumant. Si vero prefati archiepiscopi
et prelati ac persone ecclesiastice ex permissione
apostolica per alios visitare et procurationes
recipere valeant in pecunia numerata
iidem archiepiscopi a suis et aliis cathedralibus
ecclesiis ultra centum et XXti [illegible]
vero et ecclesiis aliis ac prioratibus
secularibus vel regularibus conventi
bus collegiatis XII vel plures personas ultra
centum vel plures [illegible] habentibus vero
minus collegiatis et quibusdam aliis
ecclesiis prioratibus et locis LXXX
episcopi et abbates ecclesiis [illegible] prioratibus
tibus atque locis abbates ultra
LX. Archidiaconi ultra XXX tu
ronenses argenti valorem non recipiant

quod Dalmatie quoque Anglie Scotie
Bohemie Polonie Norwegie Da
cie Swecie et Swecie regnis ac
terris provinciis et partibus eisdem
adiacentibus archiepiscopi et episcopi aliique
prelati et persone ecclesiastice cum ut premittitur
procurationes visitabunt. Iidem archiepiscopi
cum personaliter visitant suas
vel suffraganeorum suorum ecclesias ca
thedrales et personas earum procurationem
unius diei seu in victualibus seu in
[illegible] pecunia ultra CCC turo
nenses et XXXti [illegible] vero aliis ecclesiis
et prioratibus secularibus vel regula
ribus conventualibus collegiatis XII vel
plures personas ultra ducentos et LX
abbatiis vero minus ecclesiis seu prioratibus
bus minus collegiatis conventualibus aliis
que ecclesiis prioratibus ultra ducentos
et XXti [illegible] vero et aliis ecclesiis
prioratibus secularibus vel regularibus
conventualibus collegiatis XII vel plures
personas ultra centum et LXXX absen
tibus vero minus collegiatis et quibusdam
aliis ecclesiis prioratibus atque locis ultra
centum quinquaginta. Abbates. Episcopi
[illegible] vel prioratibus vel ecclesiis conventualibus
collegiatis XII vel plures personas
ultra centum absentibus vero minus colle
giatis et ecclesiis prioratibus et locis aliis
consimilibus ultra LXXX. Archidiaconi
vero ultra LX. Archipresbiteri eciam ultra
decem turonenses argenti valorem recipere
non presumant. Si vero iidem archiepiscopi
episcopi ac prelati ac persone ecclesiastice
ex permissione apostolica per alios visitare
et procurationem recipere valeant
in pecunia numerata iidem archiepiscopi et si
personaliter visitant aliquas ecclesias

monasteriorum ac prioratibus atque locis ultra
centum. Episcopi vero ultra lxxx. Abbates
ultra lx. Archidiaconi ultra xxx
turonenses argenti valoris in procuratione
qualibet unius diei recipere non
presumant. Item in castelle, legionis,
aragonie et portugalie reg
nis ac diversis terris et provinciis re
gnorum castelle, aragonie et portu
galie partibus adiacentibus et vi
cinis eisdem, excepta Sardinie
et Corsice regnis, archiepiscopi, episcopi et
prelati ac persone ecclesiastice tam ut
premittitur procurationes visitabunt quidem
archiepiscopi apud suffraganeorum ecclesias
kathedrales pro procuratione unius diei
sive in victualibus sive in anolutibus
in pecunia ultra centum et quinquaginta,
a monasteriis vero et ecclesiis aliis ac prioratibus
secularibus vel regularibus habentibus
collegium decem vel plurium personarum
ultra C et xxti. Ab habentibus vero
minus collegium aliisque ecclesiis priora
tibus atque locis ultra C. Episcopi ecclesias
kathedrales. ecclesias ultra C. A
monasteriis vero ac prioratibus secularibus
vel regularibus habentibus xx vel
plurium personarum ultra lxx et locis
ultra lx. Abbates et monasteriorum vel
prioratibus habentibus collegium decem
vel plurium personarum ultra quinqua
ginta. Ab habentibus vero minus colle
gium et conventibus aliis ecclesiis priora
tibus atque locis ultra xl. Archidiaconi vero
ultra xxv. Archipresbiteri vero ultra v.
turonenses argenti valoris recipere non
attemptent. Si vero persone nominati

archiepiscopi, episcopi et prelati alii persone
ecclesiastice ex commissione apostolica partibus
visitare et procurationes recipere possint
in pecunia numerata. Quidem archiepiscopi ab
eisdem suis et suffraganeorum suorum ecclesiis
ultra lxxx. A monasteriis vero et ecclesiis aliis
ac prioratibus secularibus vel regularibus
habentibus collegium decem vel plurium
personarum ultra lx. Ab habentibus vero minus
collegium ac conventibus aliis ecclesiis priora
tibus seu locis ultra quinquaginta. Episcopi
vero ab eisdem ecclesiis monasteriis prioratibus
seu locis ultra xl. Abbates vero ab
eorum monasteriis prioratibus ecclesiis seu locis
ultra xxx. Archidiaconi vero xxti
turonenses argenti valorem recipere non
attemptent. Item in apulie vero Cala
brie, terre laboris, Sicilie, Lombar
die, Tuscie, Corsice, Sardinie et
ecclesiis aliis ytalie partibus nec
non Sclavonie, Achaye et Cypri
ac terris ceteris, regnis, insulis
et aliis provinciis et partibus orientalibus
ultramontanis et etiam transmarinis
patriarche, archiepiscopi, episcopi ac prelati
alie ac persone ecclesiastice quecumque
eas ut premittitur procurationes visitabunt
quidem patriarche et archiepiscopi apud
ecclesias suffraganeorum suorum ecclesias
kathedrales pro procuratione unius diei
sive in victualibus sive in anolutibus
in pecunia ultra lx. A monasteriis vero et
aliis ecclesiis ac prioratibus secularibus
vel regularibus habentibus collegium
decem vel plurium personarum ultra
quinquaginta. Ab habentibus vero minus

collegiatis et quibuscumque aliis ecclesiis
prelatibus atque locis ultra lx Epi-
scopi tam a cathedralibus ultra quinquaginta
autem vero aliis quoque ecclesiis et prelatibus
secularibus vel regularibus conventi-
bus collegiatis xij vel plurium per-
sonarum ultra xl absentibus vero
minus collegiatis et ecclesiis aliis seu
prelatibus quibuscumque aliis ultra xxx
Abbates vero ceterique minores prelati
bus sive collegiatis vel maioribus conven-
tibus ultra xx absentibus vero minus
collegiatis et quibuscumque aliis ecclesiis
prelatibus atque locis ultra xiiij Archidiaconi
ultra x turonensium argenti valorem non
audeat recipere quamvis ei vel pre-
fati patriarche archiepiscopi episcopi et prelati
vel persone ecclesiastice prenominati
ex privilegio apostolico per alios visitare
et procurationes recipere valeant in pecunia
numerata dicti patriarche seu archiepiscopi
ab eisdem suis vel suffraganeorum
suorum ecclesiis cathedralibus ultra lx
autem quam et ecclesiis aliis ac prelatibus
secularibus vel regularibus conventibus
collegiatis xij vel plurium personarum
ultra xxx absentibus vero minus collegiatis
et ecclesiis aliis prelatibus sive locis et
subditis quibuscumque ultra xviij alb
xxviij Episcopi quam a suis cathedralibus
et quibuscumque aliis ecclesiis monasteriis prelati-
bus ac locis ultra xxti Abbates
quam ultra x aut v turonensium grossorum
argenti valorem recipere non presumant
vel non archidiaconi quam qui consueverunt
recipere seu supradicti summi seu

taxatam pecuniariam vim procura-
tionis videlicet dari in pecunia vel
victualibus et in aliis predictam
summam vel valorem aliquatenus non
excedat nec ultra dictas summas
vel taxationes seu valores earum pre-
textu cuiusvis consuetudinis vel alias
ipsis prelatis et personis earum dare que
exigere vel recipere liceat ex
voluntate Illud quoque quod de archidiaconis
supradictis diximus ordinandum locum
habere volumus etiam in decanis prepositi-
s et aliis quibuscumque personis ecclesiasticis qui-
bus non consueverunt quibus visitationis
officium et procurationis receptio compe-
tit in privilegio sedis apostolice vel dumtaxat
seu consuetudine consuetudine competere di-
noscitur Decanis ruralibus dumtaxat
exceptis quos in aliquibus regionibus
archipresbiteri nominantur etiam quorum in
receptione huiusmodi procurationis id quod
super statutum est de aliis archipresbiteris
nolumus observari Verum in ecclesia — / non bis
tamen existit quod se extenderet vel
consueverunt etiam cathedralis quam colle-
giate et alie quamlibet seculares vel
regulares ac etiam monasteria prelatus
conventuales et loca alia quamvis etiam
eorum que tamen collegia seu conventus
reverens et personas prelatus quilibet
visitationibus vel prius visitationis
dant vel consueverunt solvere quam plures
super quo est statutum ad solvendum
ultra conventionem vel consuetudinem huiusmodi
moderationem astringantur sed super
hoc etiam eorum conventio et consuetudo

436

huius abstinuerit huius etiam mode
ratores et taxatores ad prelatos
quoslibet qui per terras huius convenientibus in
unum ut loca aliqua etiam circa ... acta
prima ad pabulum ... concedimus
ac eorum progeniem super intellexerit
quod in loca ... maiorem ut
inter eos copia sunt in eisdem et
non minus maiorem ut minore ...
... in huius visitantibus
... huius maiores ut minores
debita moderatio ... itaque
iores ... non concedat su
ma superius limitata. Insuper pre
dictis omnibus et singulis prelatis
... ac etiam ... et aliis su
perioribus ... visitantibus ultra
... ut ... huiusmodi etiam
... et ... ubi sunt ultra
moderatores et taxatores predictos
... recipere ...
... ¶ Volentes eorum ...
... pene adiectione ...
... quod si dicti visitatores ... ut
... procurationes per ...
visitatoris officium ... et
procuratores receperit ut ...
... ultra mo
deratores ut taxatores predictos a
... receperit ut recipe
re ... duplum eis
... idem prelati ut eis ...
... recipere

... duos menses post receptam
seu ... huius ... et
... aliis ... illa receperit
restituere teneantur. Si vero ... p
... per alios visitatoribus ... qui
... visitationis officium ... exercebunt
... ut per alios ultra moderatores
seu taxatores predictos quidquam ... ex
egerit ut receperit etiam ...
duplum ... qui ultra receperit
... ut ... aliis ... recep
... in ... reddere tene
antur ... prelati qui
ultra moderatores et taxatores pre
dictos seu ... ut ... huius
receperint in pecunia ... duplum
... eisdem ... ... loca
ultra ... restituere ...
... ingressum ecclesie ... in ...
... predictos prelatos visitatores
huiusmodi ut ... ab
officio et ... noverint se suspensos
... ultra ...
... duplam ple
nariam satisfactionem impendat ad
... quod si ... de
familia prelati ... visitantis
aliquid ultra moderatores et taxa
tores predictos ... ut alio prelato
ignorante ... receperit
... et loca ... visi
tantis duplum ... qui ultra receperit
... infra duos menses post
receptam ... et loca
aliquibus illa receperit reddere teneantur

alioquin extunc tales recipientes, si cleri-
ci sunt, tamdiu ab officio et benefi-
cio ipso facto suspensi. Si vero laycus,
tamdiu ab ingressu ecclesie se noverit
interdictum et a communione eukaristie
ipso facto sentiat se suspensum
donec de duplo huiusmodi generalis
ecclesiis monasteriis seu locis satisfece-
rit in effectu, nulla eisdem ultra-
modo obstantibus remissionibus pactis
recipientibus in huiusmodi donatum
remissione liberaliter seu gratia
valitura. Ceterum moderationes et taxa-
tiones huiusmodi in illis locis volumus
observari in quibus id fieri poterit
ecclesie monasterii vel loci alicuius
facultatibus. In aliis autem proprium
moderamen adhiberi, quod prelati qui ad
commendationem locorum ecclesiasticorum fa-
ciendam alias statuenda prudentius
non decreverint se extendi nec predic-
ti prelati exigendi amplius
quam ipsi subditi pati possint
indulta de continet prelatis pro-
ut addicte statuimus quod si dicti
prelati vel aliquis eorundem contra
apostolica indulgentia vel consuetudine
seu de iure petat ab ecclesiis
monasteriis seu locis aliis ecclesiasticis
eorum ac capitulis et collegiis vel
conventibus rectoribus seu personis man-
datum seu caritativum subsidium
exhibere non possint exactionibus

ecclesiis monasteriis seu locis subsidio huius-
modi ultra petere vel recipere etiam
liberaliter quantum ascenderint singule
procurationes in pecunia pro rebus seu
pro mandato quibus. Qui de prelati
receperint quod de iure consuetudine
palam visitaverint. Porro taxa turonensium
turonensium parvorum tres fore intelli-
gimus quorum duodecim ipsorum valeant unum
florenum boni et puri auri legalis
ponderis et cum floretini pro
consuetudine huiusmodi volumus quod prelati
prelati vel alii quibus visitatio
competit et procurationes recepta pecunia
consuetudine seu capitulo vel alias
debent de consuetudine vel de iure competere
minime demonstrentur. Quibus visitandi
seu procurationes recipiendi gratia
liceat necduntur ut prestitorum eadem
aliis constitutionibus super premissis propterea
consuetis inter dictum edite quo
ad alia contenta in eis aliquatenus
derogare. Cum super abbatem
Cisterciensis ordinis predicta monasteria visi-
tatoris subsequenti constitutione vero
volumus complendi. Cum super eis
per alia ordinatum existit dumtaxat
specialiter providendum. Nulli ergo
omnino liceat hanc paginam
nostre constitutionis inhibitionis
declarationis et precepti ac
voluntatis infringere vel ei ausu
temerario contraire. Si quis autem
hoc attemptare presumpserit indignationem

~~138.~~

omnipotentis dei et beatorum petri
et pauli apostolorum eius se noverit
incursurum. Datum Anagnie xv
kalendas Januarii pontificatus nostri anno quarto

De verborum significatione super regula fratrum minorum et cetera.

68. Exiit qui seminat semina-
re semen suum de sinu
patris in mundum veni-
ens per humanitatem dei filius ihesus
christus verbum evangelicum semina-
turus in singulos probos et reprobos
respicientes et gnavos studio-
sos et desides et in messem speratam
tolerans futuram in terra seme-
nem id est doctrinam evangelicam sine
delectu rerum dispersit in omnes
qui omnia tracturus ad se ad
salvandum venerat quod perierat tandem
se ipsum patri deo pro salute
omnium in redemptionis hostiam pro-
tinus immolavit ¶ Aliud autem hoc se-
mine in singulos cecidit a
dei caritate dispersum aliud ce-
cidit secus viam scilicet super cor-
da demonum suggestionibus
prava ¶ Aliud super petram
cordium scilicet nullius fidei venam
penetrantia ¶ Aliud in terra spinosa
corda scilicet divitiarum sollicitu-
dinibus ~~suffocatum~~ lacerata et
in mundi pravis affectibus suffocatum

Aliud aridum quia terre carebat
humore ¶ Reliquum legere in cor-
dialibus sollicitudinibus suffocatum
Aliud tamen in mitte terra et dealba-
ta bona suscepit. Hic est sem-
men quod mittitur et docet in pau-
pertate et humilitate per alumnum christi
confessorem franciscum radiant
religio quam nos semine germi-
nis germen illud per regulam
fratrum sic in filios quos ipse et deo
per se suum nutritum in observanti-
am evangelii genuit ¶ Illi
sunt filii qui derelicte paternis
verbum eternum dei filium humane
nature misericordie in certo congratulantium
potentis salvare animas in magisterio
susceperunt ¶ Hii sunt illius sancte
regule professores que evangelio
fundatur eloquiis vite christi ro-
boratur verbo fundatorum militantis
ecclesie apostolorum eius sermonibus
actibusque firmatur ¶ Hec est apud deum
et patrem munda et immaculata
religio que descendens a patre
luminum per dei filium exemplariter
explanata et verbaliter apostolis tradita
et deinde per spiritum sanctum sancto francisco
et eius sequentibus inspirata totius
quasi in se continet testimonium trinitatis
Hec est cui attestante paulo nemo
deinceps debet esse molestus que
christus passionis sue signis nobilitavit

insignari. Sed ne sit quod ipsos fratres
minores et regulam eorum hostis antiquus as-
persit astucia quin potius caute
ipsos nitens superseminare zi-
zania inter eorum emulatores agi-
tatores invidia iracundia et i
discordia nostra concitavit mordaces
fratres et eorum regulam quasi arctam
et inobservabilem et dispendiosam
animis laxatis liceantes non at-
tendentes hanc regulam sanctam ut
predictam preceptis ac monitis salu-
taribus constitutam apostolicis obser-
vationibus roboratam per plures
Romanos pontifices approbatam et expresse apo-
confirmatam tot divinis testimoniis
communitam que credibilia facta sunt
nimis in tot fratribus viris in observan-
tia huius regule agentibus et finien-
tibus dies suos. ¶ Quorum nonnullos
fratrum kathalogo sanctorum eorum pro-
pter eorum vitam et miracula fecit ascribi
et novissime qui diebus nostris per pie
memorie Clementem quintum predecessorem nostrum non approbata
... quemadmodum ubi ... qua
de ipsa consequenter velut certa in
generali Lugdunensi concilio declarata
Nec non minus attendimus quemadmodum
profundas cogitationes sancte per-
severantes publice tenet catho-
lice fidei professores qui ipse eius
ordinem predictum et eius observa-
tores inspiciens sicut eos abusum
gentibus in eos rationibus
salutem presidio preservavit quos

non ipsos fluctus tempestuosos
est allisit nec aliquos in ordine
ipso degentium conservavit quin
potius in vigore regulari constat
eos amplius in suos observa-
tiam mandatorum. Verumtamen
ut ordo predictus quibusdam insurgen-
tibus districta et pura vige-
at claritate fratres eiusdem
ordinis nuper in capitulo et congre-
gati providerant dilectis filiis
generali et nonnullis aliis provin-
cialibus eiusdem ordinis ministris
qui in ipso capitulo convenerant i
mandata predicta constitutis cum ad ple-
nam observantiam eiusdem ordinis
regule in vigore premissis eorum
fuerit nostra intencio dirigenda
nobis humiliter mordacibus mala inter-
dendi precludere a qua quod in ipsa
regula videri poterant dubia
declarare. Nonnulla per papam et
declarata plenius clarius te dispo-
nere. Quia quibus et velut ipsis
contingentibus eorum puritati conse-
providere. ¶ Nos autem quod attentis
a teneris annis ad ordinem ipsum
affectus nostros erexerimus in illis
succedendo et a quibus eiusdem
professoribus sociis quibus eius vita
et conversatio nota extat super ipsa
regula et sua puritate, sed
tamen intencione frequenti collatione
tractavimus et tandem cardinalis
ac postmodum eius ordinis

predictorum fratrum gubernator et
protector et corrector esse co-
gnoscitur predicti ordinis communi-
ter nobis cum pluribus archie-
piscopis [illegible] magistris in
theologia predicti confessoris qua-
dam de hiis que regulam ipsorum
et eius observantiam contingunt
[illegible] et longa experientia
in facti [illegible] ad ordinem ipsum
[illegible] et tam eam quam per
predictos confessores approbata et
declarata esse noscuntur ipsorum
rerum et ea contingentia maturi-
tate plena [illegible] discussimus
[illegible] in presenti serie statuimus
declaramus etiam approbamus appro-
bantes [illegible] ediximus et con-
cessimus plura cum ordinando [illegible]
[illegible] et clarius quam nostra scripta ar-
ticuli plenius comprehenduntur. Nam [illegible]
quia intelleximus ab aliquibus du-
bitatum an fratres eiusdem ordinis
tam ad consilia quam ad precepta
evangelii teneantur tum quia in ipsius
regule in principio hec regula
et vita fratrum minorum est scilicet domini nostri
Iesu Christi evangelium sanctum observare
vivendo in obedientia sine proprio et
castitate tum etiam quia in eadem regula
continetur finito vero anno probationis
recipiantur ad obedientiam promittentes
semper vitam et regulam observare tum
etiam quia in fine ipsius regule
continentur hec verba paupertatem

et humilitatem et sanctum evangelium domini
nostri Iesu Christi quod firmiter promisimus
observemus [illegible]
[illegible] articuli et nonnullos eius de-
regule articulos alios declarent
quia tamen eius declarationi per aliquorum su-
[illegible] in fratres et [illegible] mordaces
insultus et [illegible] emerge-
re [illegible] consideratis eventus in
agendis obscura et aliqui super plura
et in multis cum contentis in regula
ipsa insufficiens videbantur. Illos
obscuritates et insufficientias huius-
modi [illegible] declaratione amone-
re volentes et omnes [illegible]
scrupulis in eisdem de singulorum
mentibus plenioris expositionis cer-
titudine amputare dicimus quod in
principio regule absolute sed cum quadam
modificatione ut declaratur vel
specificatione ponitur vita et regula fratrum
minorum hec est scilicet domini nostri Iesu
Christi evangelium observare vivendo in
obedientia sine proprio et in castitate
que tamen eadem regula in textu
arte prosequitur et nihilominus nonnulla
alia subnectit precipiendo prohiben-
do consulendo monendo hortando
et sub aliis verbis ad aliquid [illegible]
vel [illegible] predictorum [illegible]
regule valet aperitur ut id quod
in professione quasi absolute submitti
videtur promittentes vitam istam
semper istam et regulam observare
et quod in fine subiungitur et quod evangelium

dum uite ihesu cristi quod fuerit primi
simus absque more totum ad illius regu
le modificatum uel determinat seu
specificatum principium reducat. Unde
ad obseruantiam euangelii ut predictum pro
pter eius uerum et est etiam verbum modi
ficata uel determinata seu specifica
ta non potest intelligi propter hoc verbum
absque semel quacumque modificatione
uel determinatione seu specificatione
prelati licet quilibet sustinere reperi
tur in voluisse in suis repeticione
data est per eum modificatione uel de
terminatione seu specificatione sine ta
men tamen utrumque nimis argumenta
nos docent ea que in principio
ad medium et ad finem et ad predictam
terra quam in fine ad utrumque uel alterum
eos sepe reperi et dicto quod absolu
te dicitur omnino promittere siue
euangelium nisi professores eius intendunt
se ad omnium consiliorum obseruantiam
obligare. Propter quod talis promissio illa
quare ~~promittentes~~ profitentes eam vi
detur tunc videtur promissionem eius
ad alium intellectum absque intentione
promittentis non debet extendi nec
ut obseruantia euangelii sicud et di
ta reperitur absque uidelicet quod pre
cepta ut precepta et consilia ut
consilia compromittentis obseruent
que intellectum etiam in eisdem verbis
fuisse beatus franciscus in serie sui
processus in regula patenter ostendit
cum aliqua consilia euangelica indicat ut

consilia sub verbis monicionis
exhortacionis et consilii non ulla
vero sub prohibitione aut verbo precepti
preter per quod non sunt loquentes in te
tia quod fratres ex professione eius regule
ad omnia consilia sicud ad precepta
euangelica tenentur ¶ Sed solum ad illa
consilia que in eadem regula precep
tione uel inhibitione seu verbis equi
pollentibus sunt expressa ¶ Uer
num ad fratres eiusdem ordinis
constitutas plenarie fuerunt declaramus
quod ex professione eiusdem regule
fratres ipsi ad ea eadem tantum euangelica
obseruanda consilia sunt astricti
que in ipsa regula preceptione uel
inhibitione seu sub verbis equipol
lentibus exprimuntur ¶ Ad omnia nam
vero alia perfectionis euangelice data consilia
eo magis sunt in exigentia sui status
tenentur plus quam ceteri viri in quo
statu perfectius quam professionem
eius assumpserunt se obtulerunt
holocaustum domino medullatum pro
contemptum omnium mundanorum ad omnia
que in ipsa regula continentur tam
precepta quam consilia quam certa ex
voto professionis eius vero aliter
tenentur quia eo modo quo in regu
la ipsa traditur ut sit tenetur
ad eorum obseruantiam qui in eadem
regula propriis sub verbis obliga
torijs inducuntur ¶ Ceterorum uero ob
seruantia que sub verbis monitorijs
exhortatorijs inductiuis et perfectionis

seu quibuscumque aliis conveniunt ca-
rum magis tenderet de bonis
et circa eos prosequi quo et imi-
tatores earum patris essent Christi sci-
tas earum elegerunt ¶ Ex quo vero
quod regula ipsa expresse continet
quod fratres nichil approprient nec domum
nec locum nec aliquam rem sed sic de-
clarat pendens Gregorius nonus et Innocentius
nec et vero nullus alios sicut aliqui
nam debent tamen in speciali quam certum
in communi quia sit arta abdicatio
venenosa abstractationibus aliquorum
in secularia despiciunt astucia ne
fratrum eorum perfectionis ardentibus vo-
luerunt exemplo firmavit qua
quia fundatores primi militantis eccle-
sie ab ipso fonte hauserant
et volueres perfecte vite predecesso-
res antecessorum altiores diriva-
verunt ¶ Nec hiis quisquam putet
abscisse intendi quod Christus locu-
los habuisse cum sit ipse Christus cuius
perfecta sunt opera in suis actibus
viam perfectionis docuit quin ut
deus imperfectorum in perfectionibus eum
descendens ut viam perfectionis
extolleret et imperfectorum infirmi-
tates non despiceret sic in summo
vir persona Christi acceptavit in locu-
lis sic et in uno nullis aliis in for-
ma humane carnis assumens
post emptam terram humanam no-
stram et tamen sine macula conde-
scendit in summis sit enim humana

naturam assumpsit quod in suis operibus
perfectis existens in minoribus sensibus huma-
lis in ipsis predicavit excelsius
Sic et summe caritatis dignatione
adductus quorundam iure in perfectam
conformes mediam quod assumere per-
fectionis rectitudine non curat ¶ Rege
namque Christus et docuit perfectionis opera
egit et infirma similiter in tedium
persequtionis in fuga post et loculis sive vtensilibus
perfecte perfectus existens ut perfectis
et imperfectis viam ostenderet salutis
qui utrosque salvare veniat
qui tandem mori voluit pro utris-
que ¶ Nec quisquam volens impur-
gat errorem quod talis ipse deus
ipse tamen omnes abdicatores tam-
quam heredes sui vel temptatores dei
vivendi discrimini se committerent
sic enim committunt se divine provi-
dentie vivendo ut via non contemp-
tat provisionis humane quia de hiis
que offeruntur liberaliter vel de hiis
qui mendicant humiliter vel de hiis
qui conquerunt per laborem sustine-
tur quia triplex modus vivendi
in regula providetur expresse pro-
ficere si nisi promissa salvatoris
nunquam deficient fides ecclesie per quam
nec opera nunc subtrahentur Ex quo
Christi pauperibus omnis ea diffi-
dencie materia videtur esse sublata
et quidem ut quod non ad [illegible]
dum hic tacita deficient sicud nec

tectis sit nunc ipsis fratribus minoribus poli-
tice in communi necessaria vel titulo ad providen-
dum sustentationem necessariam vite omnibus
communia necessarie debentur concessa potesta-
tem iure humano lege communia necessariis
sit concepta. ¶ Non autem talem
abdicationem proprietatis omnimode re-
nunciationem usus vero cui quidem
videtur inducere. ¶ Tamen tamen videlicet
temporalibus sit considerare proprie proprietatem
possessionem fructum usum insistendi
et simpliciter facti usum et ultio tamen
qua necessario egeat licet primus
tare possit vita mortalium
nulla prorsus sit esse professio que
a se usum necessarie excludat susten-
tationis. ¶ Verum contendentes sunt
ei professioni que sponte devenit
Christi pauperum in excelsa pauper-
tate sectam omnium ad abdicare
dominium et verum etiam concessarum necessario
usu fore contentam nec proprietatem
usus et rei cuiuslibet ~~dominium~~ dominium
a se abdicasse videtur simplici
usui omnis rei renunciatum esse
convincitur quod quidem usus non inter
se [illegible] tripino nomine [illegible] quod facti
est in utendo preter utentibus nihil
inter communio necessarium vero tamen ad
vite sustentationem qua ad esse
fieri rerum constat consistit contra et
cepto quod depetitur [illegible] subiungitur
mediantibus usus etiam [illegible] eorum [illegible]
et vite commoda concessa fratribus

quibus rebus fratres licite uti possunt
durante concedentis licencia et usum
quod in presenti sciendum quoniam nec rebus
abiciatur dimostratur quod tamen proinde
in quantum rebus quantum constituit
videlicet non posse usum vel usum
fructum a dominio separari proprietatis
quoniam nec dominium dominus proprietatis assidere
usum reddere in utile temporalem
utiliterum [illegible] in constituendo proprietatis
tenens ista dicuntur in [illegible] necessarie
dominium illum vero in concessione usum
facta pauperibus non enim fructus
facta dominia tamen sit meritoria ad ex-
tra professioni pauperum optima quod
tanto contra convertitur utilior quanto
committat temporalia penitus. ¶ Postquam
vero sunt professores Christi concessionibus
Christi regula instituentes intento
communio [illegible] in ipsa concessit [illegible]
renuendo fuerunt tamen et ipse tempora-
libus [illegible] usus sunt
et in pluribus locis et in regula
usum eorum licite fratribus manifestet
¶ Dicit enim in [illegible] quod clerici
faciant divinum officium et possunt
habere breviaria et habeat potentiam
fratres quod fratres sui [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
cerent usum breviariorum et librorum quod
sunt ad divinum officium capitulum. ¶ In
alio quoque capitulo dicitur quod ministri et
custodes pro necessitatibus infirmorum et
aliis fratribus induendis per alios
speciales curam gerant etiam loca
tempora et frigidas regiones secundum

sicud eorum necessitati videnti expedi
re. Alibi etiam exhortatur fratres
per congruum laboris exercitium ad ocium
evitandum dicit quod de mercede laboris
pro se et fratribus suis corporis necessaria
recipiant. Innalio quod capitulo co
tinetur quod fratres vadant pro elemosina con
fidenter. Habetur etiam in regula quod
predicatores quorum fratres faciunt sint
examinata et casta eloquia eorum
ad utilitatem et edificationem populi
annunciando eis vicia et virtutes
penam et gloriam. Sed constans est quod hec
supponunt scientiam et sciencia requirit
studium exercitium vero studii quod
ritum non potest sine usu librorum ex
quibus omnibus satis claret quod regula
ad victum vestitum domum cultum
et spirituale studium necessariorum rerum usu
fratribus ex concessu. Per hoc itaque
sane intelligentibus ex premissis
tenetur quod ad abdicationem horum
non solum observabile possibile
et licitum sed magis meritoriam
et perfectam et eo magis meritorium
quo per ipsum confessores ipsius
magis sunt aptabiles pro predicatoribus
pro deum secundum predicatorum eloquium.
Adhuc cum fratres ipsi nichil de
speciali acquirere ut eorum ordini
possint circa rerum temporalium ipsis
pro deum offerentem concedere et donari
ea si servus vero ex animo offerentes
credentes ut donatas est vero fide-
fuisse credere intero ut verum
hominem oblata concessa ut donata
perfecte prefate concedet donet
ut offeratur ipse abdicat actionem
transferre cupiat pro deum ut sit
persona in qua loco dei cognicio
tamen rei dominum transferatur qua se
deus apostolus ut sibi romani pontifici
vicarium qui potest cum omnium et singu-
lorum nominum specialis nec talium
rerum submictio videatur esse domi
tum prius fratres quo modo et huius
modi et Gregorius in decretalibus rerum
de ablatas concessis donatas
acquirat omnium utensilium et librorum
ac librorum ac eorum mobilium pre
sencium et futurorum que et quorum usu
fructum sit ordini ut fratribus
ipsis liceat habere proprietate et domini
quod esse scilicet. Item Innocencius ipse in predicta
non fecisse dinoscitur in aliis etiam
nam etiam autem te apud receptum
et admonet et preterea etiam plene
ac libere pertinere ac pertinentia concedere
in perpetuum valitura sicut enim. Ex
tunc loca empta de elemosinis
et oblata seu concessa fratribus sub
quarum nominum fore liceat fratres
de tunc debent quod in temporibus
bus statim in competentibus non ita
admisso seu predicto possidentibus
seu etiam presentibus concessa in ipsis
locis in quibus ipsi possidens pro
dicto seu etiam presentes venientes non
de in oblatione seu concessione hominis
reservant sibi in ius et dominium ac
proprietate et tamen per dictam autem suscepit

Loca vero seu domos per habitatione fra-
trum necessariorum a singulari persona
vel collegio ipsis fratribus gratiose
gratia concedenda seu etiam offerenda
si talia de voluntate consentientis
fratres in civitate contingit permanere
tamen voluntate concedentis in civitate
ac illa libere post ea et terra
terra ad ecclesiam deputata et cimi-
terium que tamen proprietate qua situata
sunt et ipse tamen manet ac potestate
romane ecclesie subiecta et tamen tempore
temporum inmutata concedentis volunta-
te ac ipsis fratribus penitus dimit-
tatur. Nec per eorum locorum dominio
seu proprietate nichil nobis nichil quod
potestate romane et retinemus dominio
nisi ea specialiter dominio seu ipsius
romane ecclesie recipiat approbata. Et simi-
liter loca reservavit dominium set in
concedendo concedens potest in civitate
fratrum tale dominium in eis retinere sepe
dicte non cum sicut tamen possessione plene
liberum concedenti remaneat.
Insuper ut utensilia ut alia quorum
usu commorantium et officiorum sui status
ut ...ntur ita eum eorum rerum usu
...re dent ut dari et ad ullam
superfluitatem divitias seu copias
... derogent paupertati seu thesau-
rizatorem vel eo animo ut illa dis-
trahat seu vendat ut recipiant
sub colore providentie in futurum
ut ea occasione quomodo in omnibus
aliis in eis quia ad divini cultus
deputata ...

hec ante dictum exigentia per fratrum
et locorum ministri et custodes simul
et separatim in suis administrationibus
et custodiis cum discretione disponant
in talibus ...
et ... locorum que ...
ultra alie constitutio plus minus re-
ac aliter providere requirat. Ista
tamen sic faciat quod ... in eis ac
actibus eorum paupertas semper relucea-
at ... ipsis
mediata. Ceterum cum in eadem ...
...
...
...
...
...
...
...
... quibus aculeis
stimulent ...
...
... quam ... processores ... fuerunt
... clarioribus
... per ...
... fratres ipsi ...
... abstineant ...
... non liceat ... ipsi ...
... facienda que
...
... satisfacere modo ...
non possit ... obligationis
vinculum ... et alios
... ad ... salutem ...
faciendam intendant fideliter

laborare quo casu partes asri-
bus quam re qui dabit eciam pre-
vel aliud non nominandum ab ipsis si-
fieri poterit sed abcod mox primum bene-
placitum assumendum huiusmodi satis-
factio fiat in totum vel in parte
prout dominus inspirabit si tamen hec
ipse nollet facere vel non posset
vel quod recessurus committat aut
quod quibus hec velit committere
notitia non habet sedecim predictorum seu
quo alia occasione vel causa declaramus
et dicimus quod in nullo regule preiudicis
in frangat aut quolibet ipsius obli-
gacio matute maturi si fiet
ipsi curamus vel a quorum dominis curet
dare notitia seu aliqua vel aliis
nominare cui esse putat cui vel quibus
si eidem facienti placuerit committi
posset executio predictorum ac ipsius
assumentis habere super hoc rogabiles in f-
satisfactionis ita tamen quod post ipsum dantem
denuo presentem ac post hoc in ipsius
possessione pecunie cum libera reuocandi
de pecuniam ipsam propter usus adque
sicionem ipsius in rem deputatam
libere plene ac integre remane-
retibus in ipsa pecunia mechanici
interim omnia fiunt habeant nunc ad-
ministracionem seu dispensacionem
nunc cautis nominata persona ab eis
vel non nominata tunc tunc condi-
tionis conscriptis necdum vel ad
modum actorum vel procuratorum
vel aliquod aliud ius qualitercumque
prius predicta in commissione huiusmodi se

haberet liceat tamen fratribus suas mentes
in finitate ac specificare vel proponere
persone predicte ac ea rogare quod sol-
licite possit esse eandem personam
exhortari ac inducere quod in re
de commissa se fideliter habeat et caute
prudenter procedat in commissa de execu-
tione ita tamen quod ab omni eiusdem pe-
cunie administratione seu dispen-
satione et contrectatione ipsam personam actore
seu procuratore vel predictam est fratres
abstineant omnimodo ¶ Si vero perso-
na ipsius nominatum vel non nomina-
tam asribus quo minus presentes pos-
sit exequi vel predicta contigerit per
absentiam in proximitatem volunt-
seu locorum distantia adeoque
ipse nollet attendere in quibus esset
solutus seu satisfactio facienda
vel accidere aliquem impediri licet
ac fratribus tunc commissione committere committatur
ad unam aliam personam subro-
gata ad premissa in nominando nomina-
do et aliis si vero plurimum dantem
non possint vel noluit habere ut
sunt tamen ipsa persona facere super hoc sed
super declaramus eius licet tamen prima
dictorum eum personarum nuncupata
brevem subrogationibus ut dictum est
communis et generaliter quidem possit
in predictorum executione sufficienter ut
predicta satisfactio plenarie possit
in predictorum executione celeriter con-
sequi ¶ Si tamen in predictum propter locorum
distantiam in quibus esset satisfactio
facienda conditores seu circumstantiis

alius casus emergeret in quo videretur
pluribus personas subrogandas
in istum officium liceat ipsis fra-
tribus ministris tamen ministro negocii qui-
libet tamen simili via predicta plures
personas assumere nominare seu putare
ad idem ministerium commendandi. Et
quia non ferunt ipsis per quibus erit
ea solucio seu satisfactio facien-
da ut supra proxime dictum est seu
etiam in necessitatibus suis et fratrum vel etiam
talibus ingruentibus in victu quo-
rum tamen expedire valeat sive
fratres licet parum comparatione quarum pro
ipsius vicario tenetur licet ut in libris
scribendis celiis seu edificiis ad
usus fratrum earumdem construendis
libris et pannis in locis inventis
emendis et aliis similibus si que
acciderit cum moderamine supradicta
salubriter providere. ¶ Et in istis necessitatibus
talibus distinguimus scilicet in eis fratres
posse tute et sana conscientia procedere
declaramus videlicet in urgenti vel
in imminenti necessitate quo tamen tunc vel
quam ipsi terdum commodis quibus constat
non sit tunc ut supra in proximo
capitulo dictum est valeat expedire
ea quo ad datorem elemosinarum quam quod
ad nuncium vel substitutum in omnibus
et pecunia predicta in articulo solamus
necessitatibus faciende predicte supra
proxime declaravimus procedat. ¶
Sicut vero nuncii tamen quantumcumque procura-
in ingruenti quod tamen commode quali tempore vel ut
predicta tenetur ipsis licet in nexum
et ea tamen licet vilis quia ea vice dicta

locorum quod expedire nuncii per ipsius ad
sui commodo requirit tamen et custodia dictorum
ipsius nuncii vel eorum pecuniam fratres
casus acciderint in quibus ad expedi-
cionem quamquam nuncii vel oportet quod predictas
manus et personas transferri pecuniam
nuncii huiusmodi deputata quatenus eorum
personarum in possibile esset dictam
pecuniam per ipsa nuncii tamen pecuniam
deputantem seu etiam substituti
absens et tamen etiam substitutum si
talis casus acciderit per eum subrogatum
sive nominatum declaramus et dicimus
quod ministri et custodes predictis duobus modis
necessitatibus predictis et ingruentibus
et possint tunc tempore vel ipsi tunc
non tamen ut supra predicte expedire
ut predicti nuncii deputandi ad
custodiam ipsius vigilare et professores
eorundem commendata pecunia terris. ¶ Quia si
prepositus sit huiusmodi clerici largitur vel
eius nuncius qui posset hic fratri illi
expresse providere aperte ut sibi
placuerit quando talis pecunie cum
libera potestate revocandi. Et pecuniam
ipsam penes ipsum sive usque ad
... ipsius nunc deputatum
liberet remanere ut in aliis duobus
casibus dictum est supra proximo
manibus pecunia seu etiam ipsa tamen
tenetur pro personis aliis vel casibus
nominatis tantum pro commissione voluntate
ac auctoritate procedat ad ... proprie
... predicti fratres sicut vel empta
vel acquisita de illa pecunia proprie
eius modum nominatum simpliciter
uti possunt. ¶ Ad maiorem autem
predictorum claritatem ...

valitura provisionis sive declarationis
quod fratres praefatis modis ut praedicitur
circa pecuniam in supportandis eorum
partis et in ingruentibus necessitatibus
observatis non in talibus ut dici potest
proprie vel proprie pertinet personarum
recipere pecuniam contra regulam vel pro-
fessionis sui ordinis puritatem
cum manifeste pateat expressisse ipsos
fratres non solum a receptione praedicta
dominio sive usu ipsius pecuniae verum
etiam abdicatur quibus ipsi ut ab eo
penitus alienos ¶ Quo vero
tantum quod aliqua ipsa pecunia in
licitum vel secundum ut secundum communem
sit quasi concedentes pecuniam mod
contingeret si concedens in concedendo dicat
ut computet quod persona deputata pecuniam
ipsam in necessitatum usu suum respe-
ctat quia ipso concedente vindicando
ut inveniendo contingeret sive concedens
secundum suam delinqueret sive non
posset fratres ad personam deputatam
non obstante concedentis mor-
te ut heredis ipsius praedicta pecu-
nia comprehendenda respectu
pateant ad ipsam domum concedente
¶ Cum non puritate ipsius ordinis
in tanta cordis affectione zela-
mus cum in praedictis casibus ad
determinandam necessitatem ut praedicitur
per aliquem pecuniam concedi contingit
concedens pecuniam revocare possit
affectibus quasi quid affectibus de
ipsa pecunia secundum necessitatem de
terminatam super erit contra ipse
concedens quod reservans praefate pecuniae

nec alias pro aliis ipsorum fratrum
praedictas necessitates expendatur quo vero con-
cedente praedictis ipsum respondeant si quid
fuit restituatur eidem ¶ Caveant
tamen fratres quod sollicite se contineant
ut non plus faciant concedi consentiant
quam verisimiliter aestimari possit rerum
necessariarum pro quibus pecunia ipsa tunc
dicitur valitura et quia in praedictorum
receptione ad ... adamante ut
... possit de facili obscurari
vel claritas utilitati damnum et
puritati ordinis ac simplicitati
aliquorum simplicium et maxime saluti
secundum et inde fecimus consula-
intellectum illum qui satis intelligitur
... intelligenti proprie praedictis
ac in perceptionem valiturae constitutionis
sive declarationis nullatenus illum
ad quem de cuius notitia videbitur
quod pecunia sibi mittitur ut
offertur non posse permittere ut
offerentem aliud comprehendit praedictis
modis prius oblatam intelligatur
et missa non enim verisimile est aliquem
esse sive sive comprehendere modum
illum velle praefigere pro quo et donatis
... ut alia quorum necessitatibus
intendit praedictum suum providere
ut effectum dominii ut sive ... praedicte
fraude ¶ Adicimus quia fratribus
ipsis in ultimis voluntatibus sub diversis
modis interdum non nulla
legantur ut ... de ... age
dum sit in regula ut praedicte ...
... contemptibus continentur ne
in ipsis dubitationes contingat in posterum

providendo legantibus et fratrum co
scientiis praecavendo contra clamores
dicimus et diffinimus quod si testator mo
dum fratrum quae fratribus eorum con
dicione inspecta recipere non liceret
exprimat in legando ut si legaret
fratribus ~~agros~~ agros vel vineas
ad excolendum domum locandum
vel similia verba consimilibus proferret quos
modos simplices in legando servaret
saltem in recipiendo a tali legato et
eius receptione fratres penitus modis
abstineat. ¶ Si vero modum ~~testa~~
testator licitum fratribus in legando testa
tor exprimit ut si diceret lego pe
cuniam pro suis necessitatibus expenden
dam vel domum agros vineas
et similia ad hoc quod per ista pecunia vel
per ydoneas distrahant et pecunia
de rebus ipsis accepta in edificia
vel in alia fratrum necessaria convertant aut
in legando similibus modis vel verbis
utatur in hoc casu illud in omnibus
et pecunia considerantes eorum necessitatibus
et modalitatibus ~~expediat~~ expediat
quantum ad fratres convenimus observari
quod pro vobis fratribus in consessum est elicitis pe
tulaveritis declaratum ¶ Ad quae lega
ta solvenda ... heredes testatoris
qua executores se liberales ex
hibeat quod prelati et ceteri seculares
quibus de iure vel consuetudine pri
mo ista competit cum expedierit
se exhibere suo ... pro ... exhibe
ant ad pias voluntates complendas

adimplendas via et modos eorum
per modos licitos et fratrum regulae
congruos intendimus providere quod fratres
pro eis contra eorum constitutionem recto
et heredum ... tamen ac
tibus fratrum ac ipsi fratres pau
peres optimis auxiliis non fraudentur
¶ Si vero generaliter ipsis aliquid absque mai
oris expressione legetur sive in legatis
sit et indeterminate relicto rebus
et pecunia intelligi et
mani volumus ac in respectum pe
cuniae construere in rebus quae si usui in pecunia
seu etiam fratribus indeterminate
oblata vel missa volumus ac
exprimimus observari non obstante ubi
sub modo licito fratribus intelligere
relictum esse ita quod nec legantes
nec fratres ipsi effectu relicti fraudentur
¶ Circa vero dominium librorum
et aliorum mobilium quibus
ta ordo quam fratres utuntur
quod ipsi non sint domini aliorum ad
praefata ecclesiam specialiter spectare
demonstrare quae libros et mobi
lia in totum vendit vel expedi
vendi vel etiam commutari in uti
litatibus fratrum et eorum consciencijs
providere valentes easdem auctoritate
concedimus ut commutatio talium rerum
~~rerum~~ et eadem res quarum usus
seu usum fratribus licet sine consensu
... et provincialium ministrorum
in suis administrationibus commutta
vel distrahi auctoritate procedat
quod etiam et dispone talium rerum

concedimus ordinamus ¶ Si vero aliquas res commutari pro aliis vendi contingat ut fratribus ipsis possent palam recipere pecuniam regula prohibente non liceat ordinamus et volumus quod talis pecunia seu pretium recipiatur et expendatur in rem licitam cuius usum fratribus licet per procuratorem sive a prefata sede vel cardinali gubernatore protectore eorundem gerendi eiusdem ordinis deputandum ministrorum modum in superioribus narratum pretiis et ingruentibus ¶ De vilibus autem mobilibus vel parum valentibus liceat computari nostra concessione fratribus pietatis seu devotionis intuitu in alia et vili cum obtenta superioris sui super superiorum licentia nisi quod ipse fratres singularibus seu provincialibus capitulis tunc dispensabunt vilibus seu parum valentibus et carum valorem prefata licentia pro quibus et quare sit habenda competenter ordinatum est et per ordinem aliis eligi licet autem continet in iure quod fratres habeant vineas cum capitulis et alia sine capitulis videri possunt ea fuisse institutes in certo quod non tenerentur cessare pluribus non vita declaramus quod possint fratres de licentia ministrorum et custodum comitum vel dispensatione administrantibus concessis ac eis videbitur pro statis necessitatibus et aliis circumstantiis quod superioribus

dicta et his vilibus attendendo videbitur ut pluribus providendum apostolica regula determinat cum certa in ipsa dicitur

possit quod ministri et custodes dumtaxat ministrorum necessitatibus et fratribus infirmis induendis sollicitam curam gerant secundum loca et tempora et frigidas regiones ¶ Ceterum quia predicta regula continet quod de fratribus induendis et necessitatibus infirmorum ministri tantum et custodes sollicitam curam gerere dicto illa tantum sit ministros et custodes in hac tanta perstringere quod alieni excludere autem prima facie videbatur quod tamen sollicite nos considerare convenit et ipse regule institute quo fratres ipsi ad comparationem pretium modo plenitatem et forsan ministri et custodes videbantur tunc adesse possent per curam sufficiens ac multiplicationem fratrum et quandam temporis qualitatem nec sit verisimile beatum Franciscum institutorem regule vel ipsius ministris et custodibus impossibilitatem consciencia fratres ipsos suis necessitatibus velle arcere concedimus quod ipsi ministri et custodes possint per alios. Sed tunc sollicitudine committere debet esse et alii fratres curam huiusmodi a prefatis ministris et custodibus suscipere contigerit exercere cum ipsi ab illis commissa sunt diligenter gerere ¶ Continetur in regula quod fratres quibus

qbus dedit deus gratiam labora
di laboret fideliter et devote ita
quod ociose ocio ac minime sit
ordinis et devocionis spiritum vero quod
extinguat ¶ Quia vero ex verbo isto fratres
nostros de occasione vite et de transgres
sione regule in publico notare et
de hactenus aliqui sit tamen ali
nos modo sub quodam nephas [illegible]
pinetes declamus quod considatis [illegible]
de predictis una seu forte loquendi
subaudi fratres aliquamdiu materiam in
ducunt non videtur ea fuisse in sti
tuta in textu quod vacat studio vel
divinis officiis et ministeriis corpore
dis manuali labori seu operacioni
subiaceat. vel hec illos retrahat cum
exemplo christi et multorum sanctorum
patrum labor iste spiritualis tanto
illi respondet quanto quod sentit ac
corporalibus prestantur adeo ut va
qui se spiritualibus predictis operibus
non exercet in tales alios fratres
liberales ministeriis occupentur ut ocia
se vivat ubi predicta declamus
ostendi ut et tales tam excellentes
et notabiles contemplacionis et orationis
exerceret quod propter hec minus non cent
[illegible] bona et pro exercicio sub
trahendi ¶ fratres cum quacumque stu
dio vel divinis officiis vel ministeriis
non vacantes secundum aliorum fratrum studia
vel divinis vel aliis divinis offi
ciis ac ministeriis vacantium [illegible]
insistentes ac ipsis eisdem qbus

sunt suspectam mere quasi [illegible]
illa equa lege sit ut sicut [illegible]
ille pugnator david iuste de
crevit videlicet quod descendencium
ad prelium et remanencium ad
sarcinas par esset equalis ¶ Preterea
quia ex professione nostra in regula
quod fratres non predicent in episcopatu alicuius
episcopi cum ab eo illis fuerit contradictum
nos in hoc et defensionibus regule
et [illegible] auctoritate apostolice
plenitudinis confirmamus dicimus quod per
diocesanum vel alium [illegible] sicut regula
ipsa protulit absque mora ipsi
apostolica eciam hec per utilitatem pre
[illegible] concessum sit vel ordinatum
aliud vel in posterum concedatur
seu et ordinetur ¶ Et quia in
eodem capitulo regule inmediate
subiungitur quod nullus fratrum populo
penitus audeat predicare nisi
ministro generali examinatus fuerit
et eciam approbatus ac ab eo predi
cationis officium sibi concessum nos
et statum presentem ipsius ordinis
in [illegible] sunt et modernum ea
plicato fratrum numero ac utilitate
animarum ut condecet advertentes
concedimus quod nec dum generalis ex
aminare ~~et predicare~~ possit et approbare
predicatores fratres in scolis ac
illis concedere licenciam predicandi qui
~~[illegible]~~ et prefice ydoneos et pro
dicationis officium licentia ipsa ipsi
ad sunt in regula continetur in

etiam minist(ri) provinciales sunt prout
in capitulis provincialibus ac diffinitoribus
quod et hodie observari dicitur. Et in istis
privilegiis continetur quod quidam liberaliter
~~perfecti~~ prefati ministri revocare
suspendere valeant et arctare sed
et quia id eis videbitur expedire
Sed quia in desideriis nostris est
gerimus ut ad dei gloriam salubris
proficiat animarum ac devotus ordo
perque intendit ad ardorem divini
affectus vestre religionis attente
de multa et nunc augeatur decre
vimus et presenti statuto confirmamus
licet non solum generali sed etiam
provincialibus ministris prefatas fugi
entes apertos iusticies recipere quod mini
strorum provincialium liceat sicut eis expe
dire videbitur possit tamen vi
carius vero provincialium ministrorum ex
officio vicarie licentiam habeat eciam nunc
mediatim vel per ministros eosdem
quibus sunt posse committere vicariis et
aliis licet eciam eius sunt ipsis vi
cariis specialiter commissa caveant
tamen ipsi provinciales quibus sunt non sunt in
dispositione non passim sed sic considerare
committant sive eis illos quibus sunt committi
contingit fidelibus consiliis
fulciat quod etiam dispositione procedat
ne indifferenter omnes admittantur
ad ordinem sed illi tamen qui suffraga
tibus eis laudabiliter perdomiti et aliis
circumstanciis possint esse utiles or
dini sed quod permitte multum sed zelo ...

presente exemplum. Nuper dubitanti
bus fratribus eiusdem ordinis numquid propter quod
in regula dicitur ut decedente generali
ministro a provincialibus ministris et custo
dibus in capitulo pentecostes fiat
electio successoris eius custodes op
teat ullatenus ad generale capitulum
convenire an ut cum eorum maior tunc
multitudo sufficere possit ut aliqui
destinati provinciis convenire debeant
aliorum nomine talem prudenciam
ut scilicet singularum provinciarum custodes
unum de se constituant quem cum suo
provinciali ministro propriis mittant ad capitulum
committant voces et vices suas com
mittentes eidem. Nos autem cum constitu
erit per nos statutum huiusmodi du
ximus approbandum quod et idem per nos
... in eum hunc modum vel dicendum
Denique quoniam continetur in regula
supradicta quod fratres non ingrediantur
monasteria monacharum preter illos quibus
sunt a sede apostolica concessa licentia specialis
et clausuras fratres attenciusque intelli
gere dum crediderint eas extra fratres
prefata ante licentiam specialem et in
tellectus huiusmodi prestentur quamdam
eis tempore date regule vincte
adhuc beato francisco provinciales
ministros fuisse concessa in generali
capitulo declaratus hactenus fratres et
scripture nichilominus postularunt
an sunt dicte omnibus generaliter a regula
nullum excipiatur an de speciali mandato
in ingrediantur monasteria predicta

Nos itaque querentibus vobis de predicto de
quibus liceat cenobiis monialium re
spondemus quod nomine monasterii vo
lumus claustrum domus et officinas
interiores intelligi pro eo quod ad alia
loca ubi homines seculares conveni
unt possunt fratres illuc causa predicationis
vel elemosine petende accedere quibus
id ad superioribus suis pro sua ma
turitate fuerit vel ydoneitate concessum
exceptis semper predictis monasteriis reclu
sarum ad que nulli datur accedendi
facultas preter sedis eiusdem licentia
speciali ¶ Cum etiam ipse pridem ut cetero
rum deo cum dicitur audisse ¶ Ceterum
sane mortem beatus franciscus mandasse
dicatur circa ultimum vite sue tempore in mandatum
datum ipsius dicitur testamentum quod verba
ipsius regule non glosentur et ut vos
vitaretur eiusdem quod sic vel sic intelligi
debeat non dicatur addiciens quod fratres
nullo modo litteras ab apostolica sede petant
talia que interserens que non possunt
sine magna difficultate servari propter
quod fratres hesitant utrum tenerentur
ad observantiam testamenti predicti du
bitationem huiusmodi periculosam quia vos petentes
non penitentur de ipsorum conscientiis
amoveri quod sicut asseritur ante
dictis periculum animarum et difficultates
graves propter hoc posset incurrere du
bitationem de eorum cordibus amo
vendo dicimus fratres ipsos ad ipsius
mandati observantiam non teneri
quia sine consensu fratrum et maxime ministrorum

quos universos tangebat obligare ne
quivit nec successorem suum quomodolibet
obligavit cum non habeat par in parem
Nos autem circa predictum articulum
nichil duximus innovandum ¶
Ad hoc autem cum nullus pro vobis re
ponit circa declarationem ipsius regule
ac ipsam regulam et ea que contigerint
dubias litteras intelleximus circa
nasse per non possint mordatum pro
dictorum quod regula ipsam fratres tenent
in singulis nec ipsas litteras statim
sanctam et multas pridem et quibus
de novo vel alias utilioribus provi
dendi ex multorum praesentia concurren
tiumque experientia indicat
Nos itaque ut litterarum huiusmodi et
predictorum quaestionum diversitates vel intellectus
adversitates in predictorum observantiam fratrum
mas pro turbetur et ut plenius clarius
et certius vestrum statim et observantiae
predicte regule consulatur in capitulo et
singulis illis articulis quorum questio in
venit quod quia ipsi vel eorum aliqui conti
neantur in aliis litteris apostolicis super
supradictis habet utrumque contrarium de
clarationem seu ordinationem tunc apostolicis
ipsis personis ac immobiliter et inviolabiliter
inviolabiliter perpetuis temporibus ob
servandam ¶ Cum igitur predictis et
aliis prudentibus in multa maturitate
discussa regula ipsa liberata sit
professa et observatur ut videtur nobis
patentibus discernimus evidenter

apparet. Illa et omnia supra dicta per nos
statuta ordinata concessa dispo-
sita declarata et etiam supplere decrevimus
de apostolice plenitudine potestatis approbamus
eorum confirmamus et valituris con-
stituimus presentium firmiter in virtute obe-
dientie districte precipientes quod hec consti-
tutio sicut cetere constitutiones vel decretales
epistole legatur in scolis. ¶ Et quia scimus
calore litigii nonnulli contra fratres ipsos
et regulam in legendo exponendo atque
glosando possent vinculis sue intelli-
gentie ac nimis contentionis intelle-
ctus diversas et adversas formas
producentes suis adinventionibus
de superna et opinionum diversitas
ac dissensio in illorum mentes pias
ac in religione possit religiosorum
congressu mentes et corda subvertere,
taliter detinentur vitanda per possi-
bilitatem nostram via ipsis adaperta
precludere ad eum procedere modum
huius constitutionis legentibus prefinire.
¶ Itaque sub pena excommunicationis et priva-
tionis officiorum et beneficiorum districte
precipimus ut predicta constitutio cum ipsam
legi contigerit sicut prelata est et sicut
debet exponatur ad litteram nec contrarie
contrariis seu diverse seu adverse
opiniones alteribus seu expositionibus
nullatenus inducantur super ipsa
constitutione glose nisi forsan per quas
verbum seu verbi significatio seu constructio
vel ipsa constitutio grammaticaliter ad litteram
vel intelligibilius exponatur, nec intellectus
eius pervertere de facili in aliquo seu
distorqueri ad aliud quam ipsa littera
sonat. ¶ Et ne predictam sedem quod de
tectores huius constitutionis velint elaborare
verius et singulis cunctis presumere
ac contradictores aut statuis districte
precipimus ne quis predictum regula
et statum predictorum fratrum seu quod premissa
per nos statuta ordinata
concessa disposita decreta declarata
suppleta approbata ac etiam confirmata
dogmatizet scribat determinet
predicet seu sermocinetur publi-
ce vel occulte. ¶ Sed si quid forsan
quod in hiis ambiguum vel dubium existit
huc ad culmen predicte sedis apostolice deduc-
catur ut ex auctoritate apostolica sua mani-
festetur in hac in tanto cui soli concessum
est in hiis statuta condere et condita
declarare. ¶ Glosantes vero contra premissa
constitutione ipsam aliter quam eo modo quem
diximus doctores in super sive lectores
docent in publico et deliberate
intellectum huius constitutionis de privatis fa-
cientes vel conficientes libellos scrip-
turas ac scripta sua et deliberate
determinantes in scolis seu predicantes
contra predicta seu aliquid vel aliqua predictorum
non obstantibus aliquibus privilegiis
vel indulgentiis a sede apostolica
quibuscumque dignitatibus personis or-
dinibus ac locis religiosis ac
secularibus generaliter vel singulariter
sub quacumque forma vel expressione
verborum concessis quas volumus ac aliis

i p̄missis quorum suspensionem gratie continet
compilationis siue qua i ipos pferi
mus se nouerit subiacere ad prouinc
ia p. Ro. po. possit absolui. In
sup ea ipos que quos prouos co
gnitas sunt lar. e ac alios
si qui fuit q̄ p̄missa uel eorum
aliquos veuientes adiuuerit an
dictas et pcedis incurrere. vo
lumus d'euei incorrua noticia
ut quos p̄uisus modus extrahs
uo aliquos ducti cpesitat vigor
aplice vltos ¶ Nulli ergo hom
licent hac pagina nre d'cla
ordia cōtra gressos disposs sup
pletos approbatos confirmatos et
qstatuis i fringe uel ei ausu
temerario contra ire etc.

Explicit extravagantes summorum pontificum que non dum sunt in corpore iuris scripte Anno domini M°CCCC° vii° Iussu [illegible] Iurista primarius Michahelis de Reychinbach [illegible] scriptum [illegible] eandem ¶

¶ Ex^ca concedit clericis q̄ vbicunque
mora traxerit. pr. va. nullum eis
preiudicium gnetur dummo assit
i ciuitate lugdunensi ut anni in
kalendis octobris sequentis etc.
¶ Ad omnes aplice seruitutis etc.
2. ¶ Ex^ca Reuocat̄ gesto sta d'tor
meamenti et absolutum alii q̄
pp. h^c pmas i tenent etc.
¶ Quia i futurorum euentibus etc.
3. ¶ Ex^ca Ne d'eceto sedes moreres
subnoie rōne ecclesie ad bona
mobilia petat adica ppria
si ap se lima etc.
¶ Ad conditorem canonum etc.
4. ¶ Ex^ca Reuiuit dubia q̄ duas
d't e s. pxi d' sribz mobilib
et p̄sit hug d'acto vitale et
teme seq̄ etc.
¶ Quia quorundam mentes etc.
5. ¶ Ex^ca Fulminant̄ cetere pme q̄
i pedic̄ diuisionem epat q. theo
lonensis etc. seq̄ etc.
¶ Iohannes etc. Ad ppetua rei me
moriam exorte causa q̄uinyl etc.
6. ¶ Ex^ca Constituco quar. taq bz
a p̄iori dicant fructus bnfi
ciorum vacantium etc.
¶ Suscepti regiminis nos etc.
7. ¶ Ex^ca Io. xxii etc. ad ppetuam rei m.
Cassant̄ dispensatos sup plura
li^te bnficiorum dig̃te subiecto

moderamine reducunt · c ·
¶ Exercebit quorundam tam religiosorum quam secularium pravorum abusio et cetera
8 ¶ xxᵃ Cassantur secta sive religiones illorum qui non sunt de ordinibus per sedem apostolicam approbatis · c ·
¶ Sancta Romana atque universalis ecclesia cui auctore domino et cetera
· 9 · ¶ xxiᵃ Declaratio quod executores seu mediatores assumpti ad disputationem etc. diocesano in diebus predicationis sed an · c ·
¶ Sedes apostolica in suis actibus virtutem prosequens et cetera
· 10 · ¶ xxiiᵃ Seguntur constitutiones de armalibus et deinde constitutiones de collegiatis ad pacis tranquillitatem · c · et cetera
¶ Ad pacis tranquillitatem propagandam
· 11 · ¶ xiiiᵃ Io. xvi. servorum dei ad futuram rei memoriam sequuntur de verborum significatione · c ·
¶ Exiui de paradiso dixi et cetera
· 12 · ¶ xiiiiᵃ Quod vagus de sepulturis · c ·
¶ Detestande feritatis abusum
13 ¶ xvᵃ de penitentiis et remissionibus · c ·
¶ Antiquorum habet fida relatio et cetera
· 14 · ¶ xviᵃ De privilegiis · c ·
¶ Super kathedram preminentie
17 ¶ xviiᵃ De penitentiis dogmatis et Exigitam inique auctoritatem

¶ Idem ipse
· 15 · Prudenter attendentes et cetera
¶ xxᵃ De officio ordinarii · c ·
16 ¶ Debent superioribus suis et cetera
· 16 · ¶ Idem ipse · c ·
¶ Iniuncte nobis debitum
¶ De immunitate et obedientia · c ·
· 17 · ¶ Unam sanctam ecclesiam katholicam
· 18 · ¶ xxiᵃ Restringitur per c. dudum de in diebus c. l. sequitur · c ·
¶ Rem non novam aggredimur
¶ xxiiᵃ Sedes vigesima quarta habet quod vagus revocat et inter districtos libro viᵒ sequitur · c ·
¶ Dudum bone memorie Bonifacius papa et cetera
· 18 · ¶ xxiiᵃ Revocat per constitutionem Bonifacii de sepulturis in capitulo dudum vel super kathedram
¶ Idem ipse · c ·
¶ Inter cunctas sollicitudines et cetera
¶ Idem ipse xxvᵃ inquisitoribus hereticae
18 · pravitatis de hereticis etc. · c · per hoc libro viᵒ videlicet habet quod vagus · c ·
¶ Ex eo quod quedam novella constitutio et cetera
¶ Idem xxviᵃ De electione re-
18 · ligionis cum sit bona sive superiori competit ius donandi · c ·
¶ Si religiosus quis absque licentia
· 18 · ¶ Idem xxviiᵃ in immunitate ecclesiarum · c · Quando olim per se etc. et cetera
¶ xxviiiᵃ Bonifacius papa octavus de
· 19 · beneficiis sedi apostolice vacantibus · c · pie sollicitudinis studio et cetera

20. Rubrica de quarundam prioratuum et dispositionibus ipsorum. c.
Romana ecclesia que disponente domino etc.
21. Rubrica Clemens VI revocat constitutionem Bonifacii pape VIII de talliis et collectis que recipiunt clerici a laycis. c.
Pastoralis cura sollicitudinis etc.
21. Idem rubrica de citatione in albo pretoris etc. fere. c.
Quondam Bonifacius papa VIII constituit ut citationes etc.
22. Rubrica declaratur decretalis Bonifacii VIII que incipit unam sanctam quo ad regem regnum Francie. c.
Meruit karissimi filii nostri etc.
23. Rubrica de auctoritate pape ac eius revocatione. c.
Quia non nulli etc.
24. Rubrica ponitur taxa litterarum apostolicarum. c.
Cum ad sacrosancte Romane etc.
27 Rubrica confertur summa dogmatis potestatis prohibita sede vacante regni in Germania. c.
Copiosus in misericordia dominus qui etc.
26 Rubrica morte ut nemo vacante imperio vicarii imperatoris nomine assumat. c.
Si fratrum et coepiscoporum nostrorum etc.
Rubrica declarato super quibusdam
2a. dubiis in regula fratrum minorum
c. Quorumdam exigit etc.

Rubrica ut nemo assumat dominium
28. in patrimonio beati Petri in preiudicium ecclesie. c. Ecclesie Romane fidelium dispendia etc.
29. Rubrica ordinatio facta contra rebelles ecclesie Marchie Anchonitane. c.
Dierum crescente malicia videntes etc.
Rubrica ut nullus impediat archiepiscopos
30. et alios beneficia obtinentes in ecclesiis nuper dictis quominus dispositione nova uti possint in rebus suis sicut ante dispositionem huiusmodi utebantur etc. c. Ad apostolatus nostri pervenit auditum etc.
31. Rubrica conceditur quod possit disputari et dubitari contra et super constitutione edita per Johannem XXII papam que incipit Cum inter nonnullos verbis expositis in constitutione supradicta. c. Quia non numquam etc.
32. Rubrica extinguitur illa que suscipiebat moneta regis Francie ut alia plurium moneta ad eundem regem spectat. c. Pridem quidam adversus etc.
33. Rubrica prohibetur predicta quibus nobiles per capitulum dicunt se immunes quod possint recipere banitos. c. Ad nostri apostolatus pervenit etc.
34. Rubrica contra illos qui contra canones accipiunt sacros ordines. c.
Antique concertationi finem et circumspectus imponere de fratrum nostrorum etc.
37. Rubrica declaratur quod tenentur triplices ipsum in quem habuisse etc. c.

¶ Cum in te non ullos scolasticus
36. ¶ Rubrica Utrum beneficium vacet apud sedem apostolicam tenebitur vacare quod prouisum ipse vel similia et Ex debito pastoralis officii nobis etc.
37. ¶ Rubrica De electores super constitutionem Cetebil et Exerce bile quorundam super hac nova constitutione dubitationes insurgunt etc.
38. ¶ Rubrica De ordinatione fratrum et fratrum cardinalium et dat vi nedre norma in mode maiorum
39. ¶ Rubrica Privilegium quod concedi(tur) cuius super bonis suis non molestet et ad perpetuam rei memoriam Arbitrium et pure consonum fonte
40. ¶ Rubrica Reprobatio articuli cuiusdam magistri in theologia facti in mutuo dicto contra dominum patrem terre quod ut de Johannes episcopus venerabilibus fratribus etc.
41. ¶ Rubrica Ut ecclesia plenum tantum et debita musica in celebris suis vitat et Docta sanctorum patrum decernit auctoritas etc.
42. ¶ Rubrica Ut nullus religiosus sine licentia prelatorum suorum ad predicandum se transferat ultra mare etc. Johannes etc. ad perpetuam rei memoriam Ad universalis ecclesie regimen super relato fide etc.
43. ¶ Rubrica Ecclesia Burdegalensis et alia beneficia apud apostolicam vacantia provisioni dicte sedis spectare et similia et Et si in temporalibus bonis
44. ¶ Rubrica Reprobata consuetudo quod legati ipse sine licentia principum in corporis officii legationis valeat etc. et Super gentes et regna romanus pontifex etc.
45. ¶ Rubrica Benedictus xii De electione dubia qualiter collatores ipsi fructuum beneficiorum recipere debent et postulasti per apostolicam dilectionis cuius editum etc.
46. ¶ Rubrica Cum sine dispensatione pluralitas beneficii curata in se obtinet et non possit priuari et alias tenere ordine huiusmodi dispensationes concedit et ad perpetuam rei memoriam ut quos virtutis adornat etc.
47. ¶ Rubrica Cum xxvii anni non attigit ut profiteri in ordine medicantium postulavi prohibemus et Dispendiosa et periculosa varia
48. ¶ Rubrica Non dicitur pallium et dicto prelato tunc cuius cum non obtineat per se in se probabat et infra duos menses prebet et Quamvis huiusmodi quod cum sepe in predictis etc.
49. ¶ Rubrica Presbiter quod nullus episcopus dimisso regimen suo territorium et in eius loco lateat nec sine licentia ipse dicto ordinare vel concedere et ad perpetuam rei memoriam Est prelatorum in episcopi etc.
50. ¶ Rubrica Dum de pena prelatorum vel curam ad eundem non visitationis processum et quod sine licentia dicta predicta recedunt et de receptationibus eorum et Et si decreat quosdam subditorum tuorum etc.

51 Rubrica. Quod dispensacio domino Bonifacio ci-
vata vacante contingit secus hodie
Bonifacii ad cameram spectare dino-
scitur. c. Johannes episcopus etc. Ad
perpetuam rei memoriam. Cum non nulle p
sonae ecclesiasticae vocantur tene-
Rubrica. Declarantur dubia quorum
52 Bonifacii sicut camere spectant
et debent. c. Cum non nulle
persone ecclesiastice ... eius etc.
Rubrica. Dividitur ecclesia Camera-
53 censis ... ipsius in archiepiscopi et
duas ecclesias archiepiscopales. c.
Romanus pontifex qui super orbis
urbis ecclesias et prelatos eorum etc.
Rubrica. Erigitur ecclesia villa in civitate
54 et vocabulo civitatis decoratur. c.
Ad perpetuam rei memoriam etc. Arnoldo
clerico Lubicensi ... etc.
...bilibus ... manifestis
Rubrica. Providet papa de pastore ecclesie
55 Montis Albani quam noviter in capel-
le erexit. c. Benedictus ...
Bertrando episcopo Montis Albani etc.
Rubrica. Monetarii mandat ut ces-
56 sent a fabla ac falsorum. c.
Johannes episcopus etc. Ad certitudinem
presentium et memoriam futurorum etc.
Rubrica. Prohibetur ars alchimie et
57 puniuntur facientes et procurantes fieri
et eis certas penas imponit.
c. Spondent quas non exhi-
bent pauperes althimiste etc.

58 Rubrica. Quod Beginis permitti-
tur mulieribus fide dignis ut
vivant sub certa ... et habitu beginarum
dum tamen secta non convenit reproba-
ta nisi ... ordo seu secta
arbitrio episcopi et prepositi prelati
ut super vita talium vigilet
diligenter. c. Racio recta non
patitur ut innocentes nocentibus
includantur etc.
Rubrica. Dividitur episcopatus Chosan...
59 in v. dyoceses. c. Johannes etc.
Salvator noster ... tanta
... subsistunt in ... mundi etc.
Rubrica. Ut quelibet ecclesia cathedra-
lis una campana sit con-
60 tenta. c. Romana mater
orthodoxe fidei professores etc.
Rubrica. Conceduntur xx dies
61 indulgentiarum celebrantibus
missam et assistentibus eisdem
que dicitur per litteras in oratio-
nibus ... c. Discipulorum Christi
gesta nos instruunt etc.
62 Rubrica. Dantur archiepiscopo et prelatis
dyocesis Burdegalensis certi conservatores
quod ... super kathedram ... medi-
antibus subiectis per eius ...
et frequentes ... ymo in
modo quodammodo ... pressis
mundi pertulit etc.
Rubrica. Executoria ad premissis
63 petitis. c. Dilecto filio
Bartholomeo abbati Mon... etc.

64. Item capitulum de electione quo spirituali vi-
sione dei. c. Johannes episcopus
servus servorum dei ad perpetuam rei me-
ne super hiis que de animabus purga-
tis separatis a corporibus etc.

65. Item capitulum prohibitione in constitutiones
contra officiales qui procedunt
c. Cum Matheus de Porciano
ordinis predicatorum inquisitor

66. Item capitulum de electione quod priores
de tertio ordine beati Francisci sub
correctione admittit de heretica in re-
gno comprehenda. c. Et si capitu-
le sed auctoritas tua
debeat etc.

67. Item capitulum de procurationibus visita-
tibus prelatis a subditis modera-
te sumendis et de a. iijs. ibidem
c. Benedictus episcopus servus servorum
dei ad perpetuam rei memoriam
Vas electionis Paulus apostolus etc.

68. Item capitulum de verborum significatione super
regula fratrum minorum et de a. iijs
matheus etc. c. Exiit qui
seminat seminare semen suum etc.

Explicit registrum super extravagantes summorum pontificum etc. etc.

Vnigenitus etc. ad perpetuam rei memoriam
Salvator noster unigenitus dei filius de sinu
patris in uterum dignatus est descendere matris
in qua et ex qua nostre mortalitatis substantiam divini-
tati sue ineffabili unione coniunxit id quod fuit
permanens quod non erat assumens ut lapsum
hominem redimeret et pro eo satisfaceret
deo patri cum venit plenitudo temporis misit deus
filium suum natum ex muliere factum sub lege
ut eos qui sub lege erant redimeret ut adoptionem
filiorum reciperent ipse namque factus nobis a deo
sapientia iustitia sanctificatio
et redemptio non per sanguinem hircorum aut
vitulorum sed per proprium sanguinem introivit semel
in sancta eterna redemptione inventa non enim
corruptibilibus auro et argento sed sui ipsius agni
incontaminati et immaculati precioso sanguine nos
redemit quem in ara crucis innocens
immolatus non guttam sanguinis modicam que
tamen propter unionem ad verbum pro redemptione totius
humani generis suffecisset sed copiose velut quoddam
profluvium noscitur effudisse ita ut a planta
pedis usque ad verticem nulla sanitas inveniretur
in eo. Quantum ergo exinde ut nec supervacua inanis aut
superflua tante effusionis miseratio
redderetur thesaurum militanti ecclesie
acquisivit volens suis thesaurizare filiis
pius pater ut sic sit infinitus thesaurus
hominibus quo qui usi sunt dei amicitie participes
effecti. Quem quidem thesaurum non in sudario re-
positum non in agro absconditum sed per beatum
Petrum celi clavigerum eiusque successores suos
in terris vicarios commisit fidelibus salubriter
dispensandum et propriis et rationabilibus causis
nunc pro totali nunc pro partiali remissione pene temporalis
pro peccatis debite tam generaliter quam specialiter prout cum
deo expedire cognoscerent vere penitentibus et confessis
misericorditer applicandum. Ad cuius thesauri
cumulum beate dei genitricis omniumque
electorum a primo iusto usque ad
ultimum merita adminiculum prestare noscuntur
de cuius consumptione seu minutione non est aliquatenus
formidandum tam propter infinita Christi merita
quam pro eo quod quanto plures ex eius applicatione trahuntur
ad iustitiam tanto magis accrescit ipsorum
cumulus meritorum. Sane felicis recordationis Bo-
nifacius papa octavus predecessor noster pie prout
indubitanter credimus considerans et debita me-
ditatione revolvens quanta apostolorum gloriosorum
principum Petri et Pauli per quos [illegible]
[illegible] resplenduit [illegible]
[illegible] qui sunt patres et veri pastores fideles
[illegible] columpne [illegible]
[illegible] in [illegible]

Sed verum potest quod unus [illegible] apostolorum pri-
mus est bone dispensatoris claves celestis
regni commisit alia tamen ydoneos doc-
tori magistri et curati [illegible] compleret
in spirituali venerantes [illegible] debitam et debita
nostrificia honorari / pro ipsorum memoria re-
colenda / urbisque et universa ecclesia
in fidelibus et devotis consolenda / ipsorum
patrocinio favorabili obsequendo / mentis sup-
plices [illegible] quondam predecessorum [illegible] conti-
nuanda devotione fidelium voluit apud
dictos de [illegible] ipsorum [illegible] ut omnes qui in
anno a nativitate domini millesimo trecentesimo / [illegible] anno cen-
tesimo tunc secuturo ad dictorum apostolorum basi-
licas accederent venerabiliter quod si romani
adminus triginta / si vero peregrini aut forenses
quindecim diebus continuis aut interpollatis
saltem semel in die dum ibi persisterent et
confessi existerent prefatas visitarent ipsorum cum
[illegible] plenissimam veniam peccatorum et
deinde felicis recordationis Clemens vj
predecessor noster de fratrum nostrorum consilio ex certis
causis ad annum quinquagesimum reduxit statuens
de fratrum nostrorum consilio ut universi fideles
qui vere penitentes et confessi in anno a nativitate
domini millesimo trecentesimo quinquagesimo [illegible] et tunc proxime
futuro et deinceps perpetuis futuris temporibus
de quinquagesimo in quinquagesimum annum predictas ipsorum
petri et pauli basilicas ac lateranensem ecclesiam cum
devotione ut premittitur visitarent plenissimam
cum peccatorum suorum veniam consequantur / Nos conside-
rantes quod [illegible] apostoli solita
dicta labitur [illegible] / et considerantes quod
plurimi propter [illegible] indulgentie [illegible]
[illegible] ad annum quinquagesimum [illegible] vite
[illegible] non pervenirent / et ut [illegible]
[illegible] devotio fidelium [illegible]
ac [illegible] [illegible]
[illegible] anno [illegible] / pro salvatione nostra
salvator [illegible] [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / et [illegible]
dictis [illegible] apparens [illegible]
[illegible] ascendit in celum / [illegible]
[illegible] dona carismatum [illegible]
[illegible] in filios adoptionis effudit / et quia
[illegible] triginta trium annorum [illegible] tempore
vite [illegible] [illegible]
[illegible] morte [illegible] plura alia
[illegible] [illegible] adaptari
[illegible] / et ut [illegible] ipsius salvatoris / et [illegible]
[illegible] salute [illegible] ac [illegible]
[illegible] fidelibus [illegible] memoria / de fratrum
nostrorum consilio / ex [illegible] / et aliis [illegible]
ad annum tricesimum tertium [illegible] [illegible]

[illegible] de corpore [illegible] consilio et apostolice ple-
nitudine potestatis ut universi christi fideles vere
penitentes et confessi qui in anno a nativitate
domini millesimo trecentesimo [illegible] et deinceps
perpetuis temporibus de triginta tribus annis in triginta
tres annos predictas ipsorum petri et pauli basilicas
ac lateranensem et sancte marie maioris de urbe
ecclesias que ob ipsius virginis [illegible]
que prestat [illegible] ab eodem salvatore nostro meruit
[illegible] [illegible] indulgentie largitate
[illegible] alias predicte urbis ecclesias devotissime honorare
[illegible] devotionis [illegible] multa
et [illegible] ut [illegible] ipsius [illegible] et [illegible]
[illegible] ab eodem salvatore nostro meruit [illegible]
[illegible] indulgentie largitate [illegible]
et [illegible] honorandam cum devotione ut premittitur visitaverint
plenissimam peccatorum suorum veniam consequantur / alia vero
[illegible] ut [illegible] indulgentiam assequi
si romani adminus triginta continuis vel interpo-
latis saltem semel in die / si vero peregrini aut fo-
renses existerent modo simili quindecim diebus
ad dictas basilicas et ecclesias accedere teneantur
[illegible] ut [illegible] qui [illegible] ad easdem
basilicas et ecclesias accedentes [illegible] arrepto
[illegible] [illegible] impediti quominus ad urbem illo
anno valeant pervenire aut in via vel dictis [illegible]
[illegible] in dicta urbe decesserint vere pe-
nitentes ut premittitur et confessi eandem indulgentiam
consequantur / [illegible] indul-
gentias [illegible] predecessores nostros romanos
pontifices [illegible] basilicis et
ecclesiis de dicta urbe [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] / et [illegible]
[illegible] Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-
ginam nostre [illegible] constitutionis [illegible]
[illegible] infringere vel
ei ausu temerario contraire [illegible] Datum [illegible]
Anno domini mº ccc° lxxxix

Item notandum quod 3 extravagantes Bonifacii ix. quarum prima incipit / Temporum de [illegible]
[illegible] que continet capitulum illud
Bonifacii octavi [illegible] ad celebrandum [illegible] pulsatis campa-
nis [illegible] et alta voce [illegible]
ad festum [illegible] corporis christi / ut [illegible]
[illegible] officia celebrentur / [illegible] die corporis christi / [illegible]
[illegible] penitentibus et confessis / [illegible] eukaristie
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] / [illegible] dicto [illegible]
[illegible] / et [illegible] urbanus
predecessor [illegible] Bonifacii [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

In beneficiis vacantibus in curia non habet locum obitus
Habens gratiam ad maiorem probationem tenetur ea quod si sit vel ecclesie mortis non impedit etc.
Sequitur littera
De equali probatione utriusque partis 22.
De procuratore constituto ad causas ad nominatas dumtaxat
De procuratore alio per principalem in secunda instantia constituto
Utrum credatur litteris episcopi sigillo suo sigillatis
Utrum procurator nedum in animam domini sed etiam sua teneatur iurare de calumpnia
Quod tenetur probare impetrans beneficium vacans per certum modum
De intellectu c. cum de beneficio de prebendis li. vi.
Utrum procurator non domini in animam domini sed etiam sua teneatur iurare de calumpnia 26.
Quod non probetur quod quis in partibus non possit consequi iustitiam.
De potestate officialis episcopi probanda
Utrum positio iurata procuratori possit per dominum revocari et immutari
De impetrante vacantem per resignationem per resignationem alterius
Utrum permutatio spectat iudicium vel li. vi. et condicione remittenda
De permutatione unum beneficium pro duobus si unum evincatur
Utrum priori conventuali spectat iudicium contra suum prelatum
Quod sufficiat unum modum vacandi probare in gratia expressatum
Utrum narratas in gratia se tenere beneficium predictum tacatum teneatur quoque tacere probare
Utrum debeat probare petens se restitui ad appellandum.
Utrum est sane in c. duo de procuratore li. vi. locum habeat in utroque casu 21
Utrum pluralitas tenetur pro titulo sibi commutantis
Item si procurator semel unum substituat citato alium super eius vice et pro suo
Item quod procurator substitutus qui lite contestatur potest alium substituere mandati
Item sufficiat probare procuratori collationis per famam reputationem aliam dumtaxat
Item si probetur aliquem remisse et possedisse certum beneficium certa si non quere etc. aa.
Item si iudex procedat pendente tempore ad dandum et recipiendum apostolos an teneat vel ob hoc
Item quod si absens procurator tamen ut sufficientem ad agendum vel alium locum predictum possit etc.
Item quod lite beneficiali contestata procura non admittitur sine mandato ad agendum etc.
Item lite beneficiali mortuo uno compossessore ad sententiam actoris potest procedi procurandiamque etc.
Si procurator habet mandatum substituendi substituat tempore quo non admittitur non constare substituenti etc.

18 Item substitutus per constitutum ad hoc speciali via habens tenetur ad modum constitutus
Si procurator constitutus ad agendum defendendum appellandum appellacionem prosequendum onus acceptavit tenetur prosequi appellacionem
Valet processus habitus cum procuratore ultra terminum
Item non sufficit probare quod ad contemptum qui spoliavit fregerit ostia et spolia [illegible] valet [illegible]
Item si duo procuratores constituti [illegible] itaque non sit melior condicio [illegible] probare [illegible] si unus eorum [illegible] [illegible]
Valet procuratorium roboratum solo sigillo capituli et alterius prelati sigillatum sine subscripcione notarii [illegible]
Item si constituat procuratorem quod B. ultra bullam [illegible] [illegible] mortuo B. [illegible] eo [illegible] veniat ad causam
An thezauraria sit dignitas et [illegible] [illegible] de iure communi
19 procurator constitutus in causa substituendi [illegible] si [illegible] [illegible] prestando qui non vel [illegible] ad [illegible] [illegible]
Item sufficit procuratorio a layco tempore constituto si agatur [illegible] [illegible] de iustitia [illegible] non deputatione [illegible]
[illegible] ultra [illegible] non potest [illegible] procurator [illegible] si [illegible] [illegible]
Uxor eius coniugati detenti [illegible] pro eo procurator ad agendum defendendum constitui [illegible]
Suspendere petitorium dans [illegible] petitur [illegible] possessio [illegible] [illegible] [illegible] videtur [illegible]
60 Licet procurator [illegible] mandatum ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Qualiter quis probetur sufficiens [illegible] sufficiens mandatum procedendi
Quando habeat probare dicens se spoliatum [illegible] vel prebenda
Agens possessorio non tenetur probare mansum qui dicat se possedisse [illegible] prebende [illegible]
Spoliatus una re prebendali restituitur etiam de alia non possessa
61 Ideo valet processus habitus cum procuratore qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si duo [illegible] [illegible]
Producens appellacionem post adversus [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] cum [illegible] non [illegible] [illegible]
Recipiens possessionem prebende debet habere mandatum speciale
Impetrans certum beneficium valebit eius probare tenetur
62 Sine mandato petit [illegible] [illegible] provisionem et valet
Procurator ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non renovatur
Cum compareat [illegible] [illegible] de nullitate processus quis [illegible] processus validus
Procurator qui substituit si substitutus recedit nolo [illegible] facere tenetur
Procuratorio celebrata [illegible] [illegible] [illegible] layci non est nulla
63 Procurator [illegible] admittitur ad actum [illegible]
[illegible] substituti non renovat si [illegible] [illegible] [illegible] actu [illegible]
Petens [illegible] iure [illegible] vel quod non sufficit probare qui [illegible] possidet [illegible] [illegible]
64 An [illegible] [illegible] probantur testes [illegible]
Gracia papalis presentes non probatur si stat pape sit [illegible]

An valeat permutacio facta illegitime
Tradicio possessionis quam archidiaconus facit palam de mandato episcopi tenet.
Gracia presentata per executorem valet provisio facta per simplicem clericum
Pars post litem contestatam substituit, substitutus moritur vel recedit, negligens defendere compellitur
Sufficit generale mandatum ad causam vel causas inter beneficiales rerum quibus fatetur procurator
Semel et pluries in eadem causa petitorium suspendi potest
Sequitur littera R R
Adversus 3 sententias diffinitivas conformes non est danda restitutio in integrum nisi prius gestaz ...
De renovacione conclusionis post admissionem articulorum rei.
De probacione attemptatorum
Licet agenti possessorio obstet reservatio
De resignacione beneficii reservati
De responsione facienda per eum ad interrogatoria data per actorem
Licet ad instanciam illius de cuius iure non constat valet attemptata revocanda
De permutacione facta lite pendente
De renovacione attemptatorum lite pendente usque ad conclusionem
De renovacione cause coram primo auditore
De recepto impetrato per eum contra litigantes sine causa et super aliis alios
Licet littera remissiva bullata et cetera non includit ... possit ultimis causa pendente
Licet attemptata per partem lite pendente revocat dominus
Licet partes inter se per concordiam possunt renunciare liti quod et aliis sub aliis iudiciis
Si reus et possessor ... renunciat liti ... non realiter dimisit possessionem
Emendatum restituendi ... ante non ... dati ad ...
Beneficium sub reservacione affectum reservatum manet licet causa reservacionis
Contestata lite inter appellationes non renunciat petitioni ut renovetur attemptata post appellationem
De renovacione attemptatorum post appellationem ante diffinitivam non sufficit ... appellatum non probetur ...
Posito quod inter reos in integrum ... per ... via ...
Si clericus ... detentus debuit ... non sufficit ...
Si successive plures subcollectores ... reservata
Licet ... remissio ad partes ... non ...
Licet super ... non ... remissio ...
Si quis absente ... non appellatum ... non restituitur
Cum causa de per appellationem vel citationem est ... per ... non ...

Si rector ecclesie appellet a visitatione et citatione episcopi allegando perceptorem et potentie in notam ... et cetera
Sufficit petenti institutionem dicere se canonice institutum et tamen possedisse et spoliatum et cetera
Rector ecclesie agens possessorio judicio aliquis dicit se spoliatum a capitulo et tamen allegans se ad exclusionem et cetera
Articulos renovat per reprehensionem generales in causa beneficiali et similiter in districtu
Remissionem commissam concessa in prima instantia uti possunt ipsa
Renuntians liti et cause non renuntiat juri in beneficio competenti
Attemptata post appellationem non innovata si non veniant innovanda propter nullitatem
Sede vacante capitulum recipit resignationes et beneficiorum et ... instituere ... et cetera
Capitulum sede vacante jura episcopalia non prescribit
Spoliatus possessione licet repetit absolutionem ... et cetera
Si impetrans post appellationem ... processibus ... et cetera
Renuntiatio sponte et publice facta in manibus ordinarii obstat ... in ... preservationem ... respectu
Remissio generalis ... commissis et ... sub ... et ... tempora
Renuntiatio per ... ... non ... decretum tutorem
Sequitur littera S S S et cetera
Utrum subrogatus in judice censetur ... in possessione
In subrogatione ... debet fieri mentio de beneficiis ... et cetera
Gratia possessoris licet non faciat mentionem de gratia ... et prima appellatione ... et cetera
Sequitur littera T T
Decretatione testium de simulitate post conclusionem
De observatione temporis causa appellationis ... interpositionem temporibus vel abundantie
Utrum receptio et examinatio testium debeat expediri ... alia ... expressum
Utrum judex potest esse testis
Utrum sit mittendum ... prestito ... faciendo
Utrum valeat receptio testium super articulis ... non admissis
In possessorio sufficit testationem de auditu ... que tenet et possedit et spoliatus et cetera
Sollicitator cause missus pro principali non potest esse testis in ipsa causa
Non obstante publicationem testium non ... facta ... alii testes vel ... et cetera
Testes citati ad certa die non ... admittendi ... et ... sed ...
Timor ... ... manifesta offensa ... ipso jure
Senex ... octuagenarius valetudinarius et ... debiles ... et cetera
Sufficit ... ... timore ... commissario

Valet sententia lata citata non prefixo termino peremptorie citatione
Si principale commissionis narratur clarere de iudicio sine nomine persone adverse 78
Testi deponenti contra producentem non creditur super eodem articulo
Super articulo de mala materia datis testes assertum non sunt recipiendi
Valet taxatio sumptuum procuratoris in diffinitiva sententia post citatam personam partis in contumacia
Auditor datus ad taxandum sumptus ad expensas receptores taxare potest
Item pater qui filios instituit heredes et mandat eos ultra legata ... testator 22
Valet depositio testium iuratorum licet non citatorum
Tacitus consensus partium non validat processum delegati extra locum commissionis habitum
Intra beneficiali[s] adherentes appellanti testes esse non possunt
Sequitur tria [?] ec [?]
Item legatus de latere possit unire beneficia
Item unio facta post facta causa valeat
Item vicaria perpetua possit univi alii beneficio
Episcopus non tenetur de delicto sui officialis in officio delinquentis
Ad officialem generalem episcopi qui ceterarum causarum iurisdictionem delegavit appellatur ut ad episcopum
Vicarius episcopi non dat vicarium generalem nisi ... modicum deo laus ... 21

In nomine domini amen. Anno
nativitatis eiusdem mo ccco lxx
xi° die ianuarii xxx mensis
pontificatus domini gregorii pape
xi anno vi° de mandato voluntate
et unanimi assensu omnium dominorum
meorum coauditorum sacri pallacii
apostolici tunc in rota existentium videlicet
Roberti de Stratton legum Arnol-
di Brem decretorum Galhardi de
Nova ecclesia decretorum Johannis de
Bayrolhis legum Nicolai de Ger-
mona decretorum Petri Sambo-
nis decretorum Egidii Bellemere utri-
usque iuris Bertrandi de Alamanno
legum et Johannis de Amelio legum
professorum presentium et consentientium
tenendo in christo patre domino Ber-
nardo Pampilonensi episcopo audi-
tore generali domini nostri pape. Ego
Wylhelmus Horborch decretorum doc-
tor minimus ac minor inter dominos meos
auditores auditores certas conclusiones
quorundam dubiorum continue occurrentium
in quibus finaliter et concorditer omnes
remanserunt ac voluerunt de
cetero in hac curia sic casus procedi et
iudicari ad perpetuam rei memoriam
[illegible] colligere et conscripsi sub correctione
tamen et emendatione omnium dominorum meorum
predictorum et aliorum peritorum superveniente
meliori sententia

Primo quod attemptata appellatione pendente
ad diffinitivam post ipsius diffinitionem non veniunt
per modum attemptati revocanda
quia post diffinitionem fungitur non appellatione
ut l. furti ff. de his qui notantur infamia
pro hoc facit optime c. licet de senten-
tia excommunicationis li. vi et ad hoc sententiam tamen ibi non

6 De diligentia facta in prosecutione gratiarum
Item si impetrans in forma pauperum fecit
17 diligentiam quam potuit ut gratia
sua prosequeretur licet prosecuta non fuit

Item non quod sententia super attemptatis
lata dicitur interlocutoria magis quam diffinitiva
nec habet vim diffinitive ut non currant inter
non [illegible] de appellatione in vi. Gl. li. vi.

diebus [illegible] non stetit sed per procuratorem
quo minus et tunc potest acceptare infra mensem
et si perfecta constiterit de sua habilitate valebit
acceptatio et nulla est collatio facta alteri 17
infra mensem post datam acceptationem et ante
prosecutionem per ordinarium per regulam
quod prius non stat etc. Et nota per pau-
peres generaliter et alios in clericis. Cum ei quo
de collatione prebende [illegible] ipse tamen est
irreparabile [illegible]
nec fieri possit [illegible]
quo cessat [illegible] de quo [illegible]
[illegible] nec potest agi ad
[illegible] quia in beneficialibus non cadit
est [illegible] in [illegible] quia clericus
de electione. Aliquo tempore currunt
xxx dies ad petendum et dandum apostolos

Item quod xxx dies ad dandum apostolos
currunt a tempore appellationis interposite et non
a late sententie [illegible] quas ponit
[illegible] de appellatione li. vi. et post generaliter
[illegible] de appellatione [illegible] et alii pro 31
[illegible] de appellatione li. vi. licet
ibi [illegible]. Jo. An. tenuit contrarium
[illegible] eadem per l. [illegible]
C. de appellatione que canonizata est ii q. vi.
[illegible] quod intelligi
git generaliter [illegible]
[illegible] quod predicti dies currunt a tempore sententie in-
telligitur appellationis suspensive et hanc partem
declinat dominus Jo. de Ling. [illegible]
appellatione [illegible] in causa criminali [illegible]
[illegible]

Item quod in causa criminali et civiliter
intentata [illegible] non sunt
admittendi quia omnes [illegible]
[illegible] non no-
Jo. an. in [illegible] 32
[illegible] quod [illegible] de electione facit
[illegible] ibi non [illegible]
in integrum et l. auxilium ff. de minoribus
[illegible] de [illegible]
appellatione [illegible] li. vi. de [illegible] in [illegible]
c. i. in [illegible] de electione [illegible] super

eius post hec gesta erant diuersa quia
primo dicta ergo uos sententiis dictam quidem
pronunciata sententia ea Romano et qui
quid possit appellare a prima sententia Item si
feratur sententia diffinitiua quod sit dictam ad do-
mum tamen requiratur facte et non uenit contra eos
ipse potest a prima sententia infra x appellare quia tamen
non currunt illi x dies a prima prolacionis
sentencie sed a prima notitiae sic dicitur et
legitur de appellatione quod in dilicti in c. concer-
52 tacionem li. vi ubi dicit Jo. an. quod illi
x dies non sunt utiles ab initio sed con-
tinui a progressu de quo de confessis plene
quia dispensatione pro quo tamen uide ar. de
in c. statuimus eodem libro in fine mense
qui tenet quod citatus post c. statuimus si
sunt contra eos non potuit appellare Jo. an.
post confessum in c. Cum electionis in
glo. plene dicit in c. viii et facta con-
tradiccione ut prius non audiatur appellans
sed sic remittetis ad non [illegible] in cle.
si [illegible] de do. et con. et [illegible] eo contra [illegible]
et uide in speculo ti. de appellatione quod i ubi
illud autem nondum

¶ Anno et quomodo inchoatur annus natiuitatis
Item quod annus natiuitatis Christi currit ab
53 ipso die natiuitatis Ihesu Christi et non a die
circumcisionis domini est computandus
et inchoandus in Romana curia

¶ Item diligencia appellati prodest appellanti
Item si appellatus in termino assignato
ab eo appellanti ad prosequendam
appellacionem suam impetret commissionem
licet appellans det excepciones generales
68 contra illa duo [illegible] non prestat nec
per eas appellet hodie diligencia a-
ppellati prodest appellanti Ita quod si post
x dies appellatus ultimus procedat
in causa appellacionis potest se defendere [illegible]
est quod deinde [illegible] c. i. [illegible] et nota
Innocencius c. ex [illegible] de testi pro-
[illegible] l. omnem honorem [illegible] de exc. app. non
ob. cle. si appellatione que loquitur [illegible]
[illegible] contra terminum prosequitur sed post terminum

lapsu tamen non diligencia est utilis
non prodesset preterea appellatus [illegible]
appellatam potest prosequi appellacionem [illegible]
sine [illegible] de app. de l. eos et no-
tatur Cardinalis de app. l. vi facit c.
oblate c. iii ubi dicitur potest prosequi
aliter potest se defendere ut in c. oblate
et de exc. app. c. [illegible] c. dilecti [illegible]
iii [illegible] et tene [illegible] c. de app.
l. [illegible] Item [illegible] personis
sunt [illegible] non [illegible] de [illegible]
[illegible] uenit in [illegible] non
[illegible] in dicto c. oblate hec
tenetur [illegible] c. [illegible] ante [illegible] app.

De specificacione libelli oblati in causa
matrimonii ¶ Item causa matrimonii licet
agatur [illegible] requiritur specifica-
tio in libellis et articulis quod [illegible]
[illegible] deponere sed non tanta
42 quanta in [illegible] que sunt plus
odiose [illegible] [illegible] in c. [illegible]
de [illegible] et no. Innocencius [illegible]
[illegible] c. [illegible] et [illegible]
nota de specificacione [illegible] contra
testes quia licet [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] in c. cum
dilectus de [illegible] [illegible] specificacione
non in c. [illegible] de testi [illegible] c.
[illegible] li. vi.

De absolucione uel ab instancia iudicii
Item quod actore non ueniente reus
potest et debet absolui ab instancia
72 iudicii si hoc petat et actor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et nota in c. [illegible]
de offi. dele. [illegible] Innocencius et [illegible] sententia
dicitur in [illegible] et non diffinitiua
[illegible] sic non est [illegible]
[illegible] [illegible] ante [illegible]
[illegible] sed Innocencius [illegible] qui
[illegible] quo [illegible] in [illegible]
[illegible] fiat hodie absolucio

Item non quod iudex qui non detulit appellacioni
non potest procedere ad prosequendam appellacionem
ut notat Innocencius in c. si de actu et uide
[illegible] in c. [illegible] de sent

ab instantia iudicii et per delegatum
tum per hoc non expirat sententia iuris
dicta est preventa quo minus si actor
per citatum veniat in virtute commissionis
possit procedere in causa citato et vocato
tamen reo denuo et nota idem Jnno. et
quo facto Bernardus in capitulo
dicens quod iudici vel potius commissario quia
et perpetuat instantiam tamen licet sit iuris
dicto non potest quia iuris dictio est preven
tua et incepta preventa fuit et deinde
per falso tamen si contra et in hoc
per et abbas de iudici expirata est per contra
in persone tamen de officio iudicis delegati
et pariter in clementina ut calumpnie et de iure
iudicii.

Vtrum si iudex dat acta papalis
vel eiusmodi aliis de facie videatur
Item iudex si dat acta papalis re
uercialibus licet ubi de iure non
potest satis de facie videtur et ascen
dat ab de curia et in superiore transfunde
73 in tantum quod cum si de officio parti
in eadem causa per citata procedat nullus est
processus ut in superiore sibi remitta
per liberam eam vero illo in causa tamen appella
tionibus facultas lex vi.
De petente semper absolui a sententia
omnino iniusta. Item si petitur absolucio
simpliciter ab eo quod quem dicitur iniuste
lata non opponatur quod ubi in ma tamen
75 offensa absolui tamen in materia cau
tione de parendo iuri est de satis
faciendo de expensis in causa et etiam
tunc quo habuit iniuste contra de officio
delegati tamen contingit de appellatione quia frequenter
cens non si fuit contumacia per contumaciam
sententia quia non respondit libello
si postea veniat per satisfacere sententia contuma
tia et petet se absolui per ad ius
petat quod ante omnia satis faciat de
expensis factis et cautionem quam contumaciae
non est absoluendus ut supra satisfecit
vel de satisfaciendo sufficientem
cautionem fideiussoriam vel pignoraticiam

Item quod ignorans se contumacem petit beneficium
impetrare et eas applicans de quo dicit
ut notatur et aptior de clericis [illegible]
dor

dicit de iudiciis [illegible] et [illegible]
et ibi materia dentur dicto li. vi.o

Vtrum post primam sententiam super declaratione appellationis
possit dici de diligentia
Item si auditor pronunciat super declaratione
appellationis tamen si appellatur et interim dicatur
de diligentia appellatur potest reponere 77
quia quis ad hoc tenetur interlocutoria
remansit iudex in causa quia semper
potest renunciari de appellatione. Cum tamen tesse habite
et si auditor audiret li. vi.
Et hoc sufficit intimatione appellationis
incertitudinis personalis de qua agitur
Item quod in causa beneficiali super
certa aliqua personaliter quo ad devolutionem
ipsius esse ad curiam sufficit appellationem
intimatam esse in ipsa certa de qua agitur
in ecclesia kathedrali licet possessor 85
sine intrusus personaliter non apprehen
denda nec alia diligentia fiat
de ipso perquirendo quia appellans non
tenetur in eum alibi quam in ecclesia sua
personaliter querere in qua tenetur personali
ter residere sic maritus in uxore
ut notatur per Jnno. de eo qui mittitur
in possessionem et si de his non resistit uxore propter
tea certa kathedrali succedit loco
domicilii in clementina eam de electione
et ibi agitur ibi et de beneficio de quo agitur
fiat intimatio sufficit ut non in clementina
antedicta dicitur sit tale beneficium
quod requirat personalem residentiam
tamen de praedominatio reputatur
non Jnno. et Hostiensis de pignoribus et de
cura de ipso statutum super vero actor et
reus li. vi.o

Vtrum clericus appellanti locum sit quod de
appellatione cause et de attemptatis 88
Item si sententia super attemptatis appell.
clericus appellanti non vendicat
sibi locum cum iudex auditor causae appellationis
potest recipere testes et de aliis quia appellatione
existente cognoscere maxime intendit
ra quod et [illegible] sententia sit reuenda

Item non quod sententia lata super tota de [illegible]
videtur interlocutoria et non diffinitiva quia
sententia lata super exceptione peremptoria
videtur interlocutoria ut notatur Jo. An.
in c. finali de appellatione in clementina tamen ibi notatur
et exceptio destruens vel peremptoria
de quo notatur per Jo. An. in c. cum inter
de electione li. vi super verbo privatus et archi
diaconus super verbo plena potestate

int'locuta ut nota' p Jo. An. in c.
non solu' de app' oe li. vi. quia p'ea
non diffinit' negociu' principale tn'
vim diffinitiue h't tanq' sup' p'cep
tione p'emptoria lata maxime si p'
ea fiet restitucio possessionis ad-
p'te lic' dic' al' app'one pendente
vel post inhabitatione' vt no' indic'
ad quiescendas de' ex p'te ei' ti'le si de
app' p Jo. And.

Utr' iudex qui p'nunciauit app'one
deserta possit reponere p'te' appellante'
Item si p'nunciacione iudex quam
p'nunciauit app'onem in positam
fuisse et esse deserta p eo q' no' p'bauit
app'ns diligencia' sua' appellet iudex
a quo p't reponere si vult ad docend'
huiusmodi diligenciam vel si datus
sit iudex in ca app'onis et cora' eo
de p'dicta diligencia doceat p't et
dec' remittere tamq' iudici a quo vt
ipsa ca app'onis qua' p'nunciauit
deserta p errore' que tn' deserta
no' erat vlt'i' p'cedat q' licet d'ca
p'nunciac'o vim h'eat diffi'ue quo
ad hoc q' ex' appellati no' h'eat
locu' et' quo ad te'or' obs'uatam
vt diffi'ua tn' tn' int'locuto
ia est vt in c. sua de app' de elect'
in dilectis et no. Jo. in c. Ino. in c. cupi
entes sup' v'bo p'uatus de electis
li. vi. h'ec no' transsit in re iudica
ta quo ad iudice' de app' nec cessa
te et c. si a iudice c. ty. li. vi. lic'
aliqui dm' noluer'nt dic' q' p'dictam
p'nunciac'oe' desierat esse iudex
p c. sign'bus de offi. dele. q' fere
ut p'cede' si no' appellet' abs'q' di
p'nuncia'e b' si appellet' tn' app'ne
iudice p'nunciante dicat se fui
sse et esse iudice' ad h'ec p't p
sua p'nunciacione' renocare

n'o illud p'cia est vim q'nas si iud'x
p'nunciet se no' ee iudice' q'm
tn' ca est iudex q' p huiusmodi p'nu'
ciatione' desinat esse iudex ar. cor'
que le. ino. i c. dilecto de p'ben'
ar. cor' que dicant' de solo pall
q'n iudex p'nunciat sup' deuolu'oe
ca' q' h'oc no' obstante si no' e
deuoluta no' est iudex vl' si no'
est deuoluta lic' milles sic p'nun
ciet ea deuoluta no' erit p' h'oc
iudex vt no't' p Jo. mo. in c.
Singularis de re iud' li. vi.

Utr' iudex a quo n'c possit lr'as
attestat' et testes assumpt' recipe
Item iudex app'onis a quo n'c p't
lr'as attestat' et testes assump' recipe
p' p'ncipali vt lic' no. q'e sit a
q'no si reqt' et valebunt h'ui' di
attest' sic recepte cora' iudice
a quo est app'ell' si p'nunciat'
bene p'cessu' p'cessu' tn' valet p'ncipalem
app'ellat'. Si aut' p'nunciet' q' in
tuto est maius dubiu'

Utr' valet admissio articuloru'
p'te no' notata
Item iudex admittendo articulos
p'te no' notata no' grauat si ante
fuit citata ad dicendu' q't et dixit
q'tra q'm ipse e' a'tus iudex n'o
m'c a no' p'te aduse op'q' scel
except' suas dedit b' ab huiusmoi
admissione ca' q' tanq' in'quam
exceptionu' repulsoe possit app'ellare
de app' dilc'o et c. et p'te Quidem'
q'ma huiusmoi admissio est quedam
int'locutoria ad q'na est p'cs vocanda
de ca' ad pe'cionem ubi p' Jn no' q'
de app'. Si a iudice in fi. li. vi. de offi.
ord' ut contingat h'ec eni' admissio
fin' eu' est q'd declaro p'nunciatio ar-
ticulor' vel q' sequens admittendo
et sit sine int'posit' decretum
sup' remissione ad p'tes quod no' est

interponendo nisi per vocata sit per con-
tumaciam absente ut liquet non obstante
quid de eo qui venit in possessionem contra quem
etc. quia interlocutoria pro sic per parte
absente est non per contumaciam sive huiusmodi
interlocutoriis audiens deponens pro ea sine
causa per appellationem sine protestationem depa-
ri mandato in curia partes similiter
citate ad totam causam et singulos
actus usque ad diffinitivam sententiam
inclusive citationes que fiunt
per eam in curia per audientiam vel al-
ias sunt et fiunt de quadam verba-
litate quam necessitate sine rigore iuris
fiunt etc. et no. in c. statuimus de
elect. et in decreto c. audientes per huiusmodi
concordo et glosa cum notis pro doc. in
vi glo.

De appellatione qui prosequi tenetur
ad prosequendum certificandum iudicem
de prosecucione quantum teneatur facere.
Item si iudex in partibus appellanti
diffinitiva certum tempus ad prosequendam
appellationem prefigit et talem terminum
ad quem debemus de prosecutione certifi-
candum prefixit sufficit appellanti ut annum
infra primum terminum ad prosequendam quem-
modi appellationis sua licet super illa
non impetret rescriptum infra primum terminum quia
ut arripiendo fecit diligentiam
prosequendo cum est parte sua facti-
culas adversa et causam ita quod si
infra predictum terminum effectualiter non
possit quia non est sibi imputandum
arg. eorum que leguntur et no. in c. statuimus
etc. et c. cum nemini de elect. li. vi. et glo.
iudicem non certificavit quod alium terminum
debuit de prosecutione ipse iudex prefixit
prefixa sententia sua sententiam ... non
no. pro eos etc. Item sic Roma. etc.
reprehensibilis de app. cum appellante
hoc non tempore appello desita di-
ca ulterius prosequatur et sic obtineat
sententiam infirmari cassabitur et remis

Not. quod ubi in aliquo articulo appellatur
a delegato ... alias ... appellantis
appellationis ... delegati ...
et in ordinario ut in c. pastoralis
super uno articulo de app. etc. et dicta
inter delegatum etc.

[97]

cognicio de electis quando decimis
iuris nescientibus de re et inde pastoral
iuste.

Item articuli inter me prohibendi
post terminum dati sunt admittendi.
Item omnes diu ... volunt
que ... quod inter prohi-
bita ... articuli qui sunt
decimis dandi et ... in manda-
tis ... dati ... ante ...
... sunt ... admitti de equitate
... de rigore iuris esset
... pastoral de
... et non ... qui sicut
de electis et ... de electis ...
super ... de articulis
... termino dati ... erat ...
... de ... XXXVII

De anno incarnationis quando incipit.
Item secundum ... Anglie et Francie annus
ab incarnatione domini incipit post
annum ... Rome
... mense Marcii ...
... annus ... precedet
... ab incarnatione sequens
al. tenuerit.

Item maior pars dominorum ...
appellatio ... beneficiali in
... et ... sit desita
quia pro appellante ...
non sunt prosecuta ... post lapsum
fatalium pro appellatione ... et quomodo
appellationis facit ... et negocio
principali procedere pro audiencia ...
dominorum sunt quia non obstante desicione
huiusmodi appellationis negocium principale
... ad ... devolutum ut statuimus
de electis li. vi. ... c.
... et potuit tractari causa
nec ... inferior de illo se potuit
intromittere ... de app. ut ... de
electis ... li. vi. ...
... nona ... quia
... statuimus ... omnes
quorum ... est et ... dominus Robertus

Et non per huiusmodi ... de off.
deleg. ...
Item ... audiri ...
... que ... appellationis ...
... non ...
de electis super ... de app.
etc. ... de app. ... li. vi.

[104]
[111]
[117]

rego q̄ iā licet dicat̄ negociū p̄ille
devolutū ad eum hoc est vigore app̄ellationis
legitime intimate qua cessante cessat
ipsa devolutio. ¶ Item ipso c. statuimus
sit quia ita p̄ti app̄ellante qua app̄ellati di-
cit̄ ambe p̄tes fuerint negligentes
nō finiendo tp̄a ut̄ desferendo app̄ellationem
et ut̄ prosequendo ut̄ q̄ quid simile eius
fiendo facit p̄sequi nō potuit ar. de-
bi app̄ellationis de app̄. ¶ Et ex ipso quod cessante
desertā app̄ellatione nō̄ unus possit p̄cedi
inchoato p̄ncipali sicut nunc requirit̄
nova citatio ad p̄tes quia nō unum app̄ellationis
que nō est p̄cedit̄ sed p̄via nō p̄hibet̄
de app̄ellatione [illegible] consultationem et nō pen. de cleri. co-
ntum sup. v° repellit̄ inde. ad hoc
est induxi c. sepe de app̄. et nō in c.
in c̄olao et de u[illegible] ymo ca sunt dubi-
tatu de app̄ellante app̄ellatorum q̄ tunc nō p̄sequitur
sed postea p̄sequi volente ¶ Ibi requirit̄
nova citatio q̄ app̄ellatum et maior pars
doctorum tenuit q̄ nō de rigore iuris
sed de equitate sic et dns Robertus
[illegible] sua opinionem ay deanum
¶ Item licet ita [illegible] et restitutionis
integra possit simul intentari et ppoi
[illegible] nō p̄[illegible] inc. [illegible] de restitu-
tione [illegible] li. vi. et [illegible]
[illegible] de restitu. [illegible] ¶ Cum dilta de cau-
tela [illegible] materie repugnantes nō
[illegible] nō iā eo ipso q̄ quis petat
[illegible] respondi quia deceptus ult̄ dimi-
dia et sic p̄supponit contractum [illegible]
vel saltem talem qui dat colorātu
[illegible] poss̄ di g° bona fide possedit
et b[illegible] possessor nō spoliat̄ [illegible]
ar. de restitu. spo. olim et c̄ [illegible]
sepe et c. cum ad sedem
¶ Item actore nō p̄bante simas tunc
reum ab impetitione actoris et in illam
petitionem dedit [illegible] et d[illegible] absolvi
[illegible] actore nō p̄bante et demum
[illegible] c. si et quia reum [illegible]
[illegible] impetitione molestavit et impedi-
vit reo [illegible] et d[illegible] et c. sup̄[illegible] mori
molestationibus et [illegible] dimittet [illegible]
silencium imponi de p̄[illegible] lic.
¶ Item q̄ app̄ellationes in ca beneficiali p̄ la[illegible]
¶ nō v° app̄ellatur [illegible] in [illegible] nō valet app̄ellatio [illegible]
et [illegible] [illegible] licet p̄[illegible] p̄ quos
app̄ellationes nō [illegible] ¶ certe ¶ si fundo [illegible]
c. bone et [illegible] c. [illegible] [illegible]
[illegible] inc. [illegible] sup̄ [illegible] [illegible] de
elect. et bona glo. de [illegible]

pa. c. statuimus de cle. [illegible] li. vi. pt quia
[illegible] quamquam [illegible] app̄ellatorum sua intima
p̄sequi et p̄cede[illegible] [illegible] q̄ app̄ellatum
absente [illegible] [illegible] in [illegible] ad [illegible]
qui recitat opinionem ¶ Immo et hostiensis
in d[illegible] c. statuimus sup̄ v° [illegible] 135
nō ab glo. [illegible] quia recitat
ibid. [illegible] sup̄ v° [illegible] de [illegible] ibi
d[illegible] dicat et [illegible] tp̄a fuit [illegible]
que [illegible] [illegible] i. lapsa [illegible] potest
assignari [illegible] c. statuimus [illegible]
quod [illegible] fuit [illegible] i. lapsa illa
q̄a nō possit p̄cedi [illegible]
[illegible] nō disp[illegible] ibid. q̄ ille lapsus
nō valeat p̄cedi ymo p̄[illegible] ibid.
[illegible] q̄ [illegible] adulterio [illegible] [illegible]
p̄cedat̄ verum est [illegible] [illegible] p̄[illegible]
[illegible] quere [illegible] nō [illegible] app̄ellationes
quia tp̄a nō [illegible] que recitat
pan. inde [illegible] sup̄ v° repellit̄
de cle. nec est necessaria nova citatio
in [illegible] quia a. l. citatus
est [illegible] [illegible] [illegible] posset p̄cedi
ar. c. sepe de app̄. sciit ego magna
[illegible] app̄ellationes app̄ellato [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] invitatione
[illegible] qui de [illegible] [illegible] citavit
aliquem ut [illegible] die compareat [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] [illegible] [illegible]
adulterio et c. [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] p̄cedat̄ [illegible]
ille [illegible] instantia citatio [illegible]
p̄dicta [illegible] die nō compareat [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] nō [illegible]
potest quia ad [illegible] [illegible] [illegible] et
citatio [illegible] [illegible] que ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nō quo ad [illegible]
¶ Item quamquam actor p̄[illegible] [illegible] [illegible]
p̄cede [illegible] citati si nō compa-
ruerit ar. [illegible] que [illegible] [illegible] nō [illegible]
c. ¶ cum dilta de do[illegible] et [illegible]. ¶ Eandem
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

¶ Appellatus in ca beneficiali [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] [illegible] [illegible] appellans

¶ Item quod app̄ellatus in ca beneficiali

¶ Item nō q̄ decre[illegible] ut [illegible] de elec. li. vi. [illegible]
[illegible] [illegible] app̄ellationes [illegible] et nō [illegible] app̄. ad
[illegible] ut nota[illegible] [illegible] sup̄ v° app̄ellare
[illegible] statuimus [illegible] vide [illegible] [illegible] inde
nō pot. [illegible] [illegible]

bez in sua pnta fuit appellatum ut sibi
psonalit intimata appellatio infra formam
talem Eam electoris si pcedatur
p audiam et suam fatur contra
eu potit abs huiusmoi sua appellatione
infra x dies apostolorum sine quintados
140 de equitate l3 de rigore iuris
no possz quia pcedio quarta hetum
qui no appellat ut no audit iuris.
statimus de elect sup verbo infra mensez
li. vj. postq x dies a tpe sciencie
inmine potit appellare quia verior
tenax fuit i no utendo et pcede
potit ppio audi post in c. statimus
ubi sup p q no vide Jo. an. in c.
tam electoris in glo plus et alleg q post
remittes advocato pen in c.
Si aut dedo et gem. pcta videsem
obsnai quem uz qui reappellebat appellatio
interposita a tpe scie pssum qn appellatio
no fuit intimata appellato ut sup no
ptum psolit ap bens si addim
ut instita beatheli quilatit scire
quia reputa qui hy audi
appellans ut not in dicta cle. si ante

Appellans in ca beneficiali si est
quarta et appellatus psequens reputat suaz
no audit appellans. doles a sua appellatione

Ite fuit dubitatum vtz appellans ex
iudice in ca beneficiali infra formam
sic statutam de elect li. vj et intimas
387 adversario suo causa infra formam cle.
c. tm tam electoris et appellantem
vtz appellato quiusdi appellationem intimatam ptr
appellatus psequendo pse suam
reptanti possz abs huiusmoi sua
appellatione infra x dies a pla sine videbatur
aliquibus dicen q. sed in iudiciis
suanda est equalitas itaque no
det licere actori q reo no licet nec
ecov de reum pc. c. i et ij. de reiudi.
no decz li. vj. tz l3 mille spcies

Ite no q. v obiectus in pma i stantia
sup male specificati crimine ex
mala appellatione i sa fba in stantia
no pnt reformari decij si vimit
ex mala appellatione ut not hpp in c.
q. sic de elect et ita in c. c. ut cta
c. ty li vj.

pcedatur in obseruantia ptr appellanti in ca
beneficiali go et sua q cum feriat
ipe de stilo et mode cur infra x dies a
tempe pulationis sine potit appellare
go et appellans quod tn no credo nisi quando
appellatio sic debite intimata infra formam
cle. au dice quia quarta tua audit
appellans ut no ex pse opositis et aliis
in dicto c. statimus quod intellego
de vo et no sicto qualitate de quo pno
an in dca cle. glo. au plus et melius
in cle. si au dedo et gem ad ami ptid
duoz de quoz min ego fui visu vi-
debatur quia dicend tua maior est
qualitas actoris qua rei dedo et
toti. tum ez et. pnt sic actor
dedo egem li. vj. sic cessat ratio
aequalitatis p gria pte intbuctum
ptita appellatione est instat psequi et
sine suas appellationes ceptis annis
ut ab hoic statuta q si no fecerit
punnit go multo fortius de appellatione.
Cu sic psus depe repbensit et cle.
sic dz. Ite ut plurimum appellantibus
in ca beneficiali solet deducit ob
iectus in suis appellationibus qui si no
pbauerit quam punnit go multo
fortius si no psequatur ar. c. statimus
q qui no et. sc. de elect li. vj.
no ne cet d. c. cordi in fi. de appellatione.
q. vij fatit ad ppositum q in eum inito
una dz insurgit quam ius indict
ppte eludit Cu i hic appellans suis
appellationibus fuole deducendo offendendo
obiectus in appellatione sua quicti q
bene psunt quia eos no curant
psequi ut pbare contra c. debitum
de appellatione. et dem c. statimus et c. q. ius
de elect li. vj. Iudice offendit
acius psessibus d. r. fuole appellasse
bez ob iudicialiter iudice cepit ad
q. appellant i no utendo ut appellato
sua psequendo pte sibi adusa
cludit ipaz citando ad curiam psua
appellatione et ea vexando laboribus et expensis

Ite ca appellationis ad curiam tempe devo
luta quantum ad apliandum illos quoz
int est q. intimata e in loco pub
l. etra beathedrali Si aut intimatio
sit solum pti quantum ad pte ferri devol
utur de quo dicit ut notatur p Jo an
in c. cum sup vo devolutum de elect.
de elc. ar. le. si cum c. de appellatione

Et si duas exceptiones illas s. rem iudi
catam contractum ... quod non audiatur
quod citatio iudicis vel iudicis prohibuit
appellationem tendit ut leg(itur) et no(tatur) in d(i)c(t)a c(lementina).
Cum et c. si aut multo fortius quando
dicit incitatus et appellans qui est exceptus
de facto suo et non excusatur non debet
ar(guitur) etc. ut lex ff. quod vi aut clam vel fortius quod
procedit in actores quod non ita est fugit
actores ubi est instantie ut in d(i)c(t)o c.
Cum quod dedo et contra. sic sunt exceptiones
quod non auditur appellantis iure per via re-
stitutionis que via non debet audiri ut docet
de suo ius esse et aliqui legitime vel
de iure ista ca. absolutione vel in predicto
ar(gumento) non iur. cum d(e) vol(unta)r(io) dolo vel
deprecatione in iur(is) iure ... Item

|| Item si appellatur agnomine ab uno
auditore et ipsam auditorem et male
pro parte appellante cui ... causa appellationis
est commissa permittitur bene procedere
per p(ri)m(u)m auditorem et male pro parte appellante
et tamen postea auditur remittat primus
auditor statim post admittenda in ea
141 prius procedere non obstante quod appellatio
si auditoris eius sit appellans
licitus appellant et eaque appellationis
alterius commissa duo pro eius dominio
non sunt in contrarium ea non ex quo remissa
prius auditorie primo sublata sunt et
in libello et sit cessante ea et c. de appellatione
cum cessante eius ...

|| Item si ista ... in iudicio in ipsis
per causam suspicionis vel alia probabile
exceptionis non admissa ad se ap-
142 appellatur et appellato debite ius formam
etc. Cum clericis intimetur totum ne-
gotium ad causas tempore devolutum
per iudices iur. statim super eo quod
hoc per Jo. mo. et d(icit) in d(ict)a etc.
super eo actione per Jo. An. et per an. ge-
nerali(ter)

|| Item quod auditor datus inter appellantes
dispensa in ipsius ... exceptiones de-
156 sistere appellantes post decisionem sine nova
alia commissione cognoscere et iudices

est cognoscere causam sua sit in illo
dis p. super tex. de offi. dele. significa-
tionibus de appellationibus. sua in textu super predicta
materia ad quod facit l. y. ... si con-
ubi non ff. de termino appellationis.

|| Quando impetret tempus ad prosequendam
appellationem quod tam vel in causa assig-
natus.

|| Item duo tempora prefiguntur prodicitur
quando causa ad prosequendam appellationem 158
sufficit appellanti et illud tempore ac-
cipe ut non sit de appellatione q. inno
bienna(lis) v. Item quod si pro qui alle-
dere iudici. Cum tamen et decla-
ratio in eius vero quia dum tempus assignatur
ad prosequendum dumtaxat sufficit
inchoare vel incipere ultra dic-
tione non si assignatur tempus non dum
ad prosequendum sed ad prosequendum si appellatio
concessum tunc non sufficit in uno
venire accipio ut significatur reali-
putatio si potest haec pro iure dum tamen
ipse alioquin fiat protestatio pala in
valvis palatii ut est mos. Et
quando quod se dicit putare sit impetrare
appellatio compositum vide Jo. An. in no-
vella c. quod ius de offi. ord. super eo
sed apostolice ... s(ub) vi. tunc procedunt
qui appellantur et ita prefigit ab homine
ex causa decisionis si ... quam ibi
requiritur maior diligentia in
prosequendo vz. quod ne dum vadat vel
ibi accipiat ubi sunt cancellariam
in eis ... vice cancellarius vel
locum eius tenente attendat si potest
alioquin de hoc protestetur et petat co-
missionem signandam et capiat
super hoc publicum instrumentum. Et
si ipsa tunc persona sigta vel
putata non sunt non si renovabit
quia quod prius non stat et de eo
qui tunc in possessione c. y et in. iur.
quod prius tunc l. vi. super contradictione
facta optime c. iuramentis de appellatione
in c. all. ... in prima materia de

diligentia facienda ne sede vacante t. i.
sup[er] 2o inda ki vj

Appellante adcuega[tio]ne confirmatione
auditor confirmat si sunt bene app[ellatum]

Item si app[ellat]a p[er]ecto adcu[n]c[tio]ne confirma
tionis vel cassationis electionis c[on]tra cum
et auditor qui p[ro]mittat b[e]n[e] app[ella]t[um]
esse vel revocat cassatione[m] vel p[ro]-
mittat electum esse cassa[n]da[m] p[ro]ut electum
seu electum confirmare quia forte p[ro]cedit
ex eo auditor indignitatibus electionis
in quibus est maius p[re]iudicium quam in aliis
de electis n[on] est etc. ne p[ro]cedit p[er]
162 defectum etc. quamvis sic etc. Cupientes
li. vj. p[ro]ut test[ator] le[gitur] et nota[tur] p[er] Jo. an.
pay et g[e]n[er]aliter in ead[em] cle. auditor
dep[u]t[atu]s p[er] sup[er] v[er]bo debitum
Item si in ca[usa] beneficiali p[ro] app[ellan]te tradat[ur]
copia app[ellati]onis app[ellat]o an intimandi
s[it] app[ellati]o non sufficit quod aduolvi[tur] eccad-
cum si p[er] aliqua alia indicia constitit
app[ella]t[o] de h[uius]modi app[ellati]one et a tradu
bitata notitia h[ab]uisse na[m] ad hoc quod
app[ellati]o devolvat[ur] req[ui]rit[ur] quod sit legitime
intimata parti app[ella]t[e] vel eius p[ro]curatori in p[ro]-
for. cle. cum de elect[ione] quo est quod app[ellati]o
scriptura ante[nta] porrigat[ur] et tradat[ur]
app[ella]to licet non legat[ur] sibi tenor sim-
gl[os]a id. bi n[on] no[n] tradat[ur] h[uius]modi scriptura
sed ostendat[ur] in p[ro]c[ess]o eius tenore sufficit
tradere t[ame]n dicta copia app[ella]to nisi petit
ea sub manu p[ubl]ica tradi et requirit[ur]
quod sit sibi tradat[ur] alioquin ea non ad sit
p[ro]ut le[gitur] et nota[tur] in cle. au[...]

Item si ar[ticu]li dent[ur] in ca[usa] et eventu
aliquis ibi i[n]c[idens] eventus non venit p[ro]puta
173 quia de g[rati]a non est datum vel compen-
satum h[uius]modi articuli non debent
ad admitti quia p[ro]bati non reve-
larent potuit in s[ecund]a instantia si de[ci]-
dematia revelare et multum sibi vale-
ret hic in vim remissione
ad quod respondebat[ur] quod iudicia non respi[cia]nt
futura negotia sed p[rese]ntia in p[rin]c[ipio] c. si

et fortet absurdum quod sup[er] ar[ticu]lis non veniret
sed in s[ecun]da vel tertia instantia reve-
lantibus modo daret[ur] remissio Item p[rae]s[ump]s-
tet quod eventum p[ro]p[ter] que illos dedit
h[abe]nt ex[em]plis duos in tollas quod motum
quia si[mi]l[ite]r se sequit[ur] contra conclusio
quod non teneretur dare obiectus in tito
sed p[ro]p[ter]ea si non det[ur] p[er] p[ar]te adversam
in tito materiam qua impugnarent
et enervaret p[er] obiectus intendo sumit
dare illos in tito illo demum quod o[bstat] p[rae]stare
illum eventum verum quia ille eventus
p[ro]t eventus p[ri]mi quia adversarius meus
dabit de g[rati]a quia p[er]cludit se in
hoc quia e[x] p[ar]te principi ni[si] p[ro]p[ter]
aliquam destinata[m] nolo cu[m] dare tertio de eo
illum eventum p[ro]inde quia p[er] d[ic]tam ma-
teriam obiectionem dare Et si adversarius
meus non dei de g[rati]a quia e[x] p[er] obiectus
p[ri]me instantiam eventum datos in tunc
esimare intendo ar[ticu]la mea obiectum
in p[ro]p[ter] conclusionem an dictam non veniret ad
mittendi sed si p[ro]p[ter]ea h[uius]modi g[rati]a p[ro]d[ucere]t[ur]
p[ro]d[uc]tos articulos potuit repetere et tertia
novos dare p[ro]ut si de novo ad adno-
titia mea p[er]venerit s[ecund]um in forma
dec[retalium] ut tria ineta cle. c[on]stituc[ionem] de elect[ione]

Item licet sicte contrarius possit a sua diffi[niti]va
in s[ecund]a x. dies atque sic computando
app[ell]are p[ro]ut le[gitur] et nota[tur] in cle. Cum
190 electionis de elect[ione] et in cle. si an dedo et q[u]in-
que sunt p[er] x. dies atque pla[...]
sunt et an intp[ro]positionem p[er] dicte app[ellati]onis
p[ro]ducit sunc execucio valet et tenet
nec revocabit[ur] p[ro]modum atque sen[tentia]
nullitatis sed bene in iustitia doctor vel
inito de hoc in ca[usa] app[ellati]onis Ro quia stati
lapsis x diebus iudex non tene[tu]r plus exspe-
ctare sed poterat et debebat ad executionem
p[ro]cedere dec[retalium] de offi[cio] del[egati] p[ro]pter de re. Judi. quod
ad consulta[tionem] detestes significaverint et
de elect[ione] Cum dilecto et sic dicebat dominus
intellig[ere] c. non solum de app[ellationibus] li. vj. Et
quid t[ame]n dicebat aliquis non habere
locum in s[ecund]a instantia executionis i[d est] ex x dies datos
ad app[ella]nd[um] p[er] mlegatos p[ro]p[ter] non inv[eni]t. h[uius]modi
h[ic] ponit p[er] Jo. an. in c. Ex de sen[tentia] ex[communicationis] li. vj.

Non quod executor executus p[ro]t de l[ibe]ratione
p[ro]videre maxime si ille cui sancta c. p[ro]visio
ignorat cum executum quia non i[m]petrat[ur]
p[er]sona que p[ro]ud[en]s sed cui p[ro]videt[ur]
ar[gumentum] l. si legatum ff. quibus modis
usurpat amicus et c. cogi z. q. q. qui
ff. ancbell

licet Jo. mo. gl. in c. is cui c. ty. h. si. Aliud vero ibi tenet non solum videtur sibi contra in hoc sed Jo. An. in novella qui remittit ad spe. ti. de app. § de offi. v. si vero

Item auditor qui tulit diffinitivam sententiam licet detulit appellacioni interposite ab eadem et tamen ex dicto processit ad prosequendum ut c. in nostra. Sed postea gravatur sibi de facto dicti appellacionis denegata potest cognoscere quia

191 aliquis articulus est appellacionis quia de iure quia index qui tulit sententiam si post eius presentata app. sua ipsa tamen ante vel absolucionem prefixum potest et debet illam cognoscere de app. § si vero cum sit et c. rep. hec sibi de offi. dele. pastoralis

Item si absolucione vel absolucionis remissio fiat facta ante sextam quam post ita volunt vide libello appellatur et auditori primo prevenit appellacionis in libello et cuius hominem inhibicionem primus index procedit totus processus et nullus post eum inter non

196 solum et c. tona h. si non li. vi. nec obstat quod predicta remissio est facta ante vide alius et separatus articulus a negocio principali quod non est verum quia ipsa remissio est facta ante et bene ne principali quia nolunt respondere libello et litem contestari in ea principali et se ostendo gravavit in totum erat suspecta sua iuris dicto potest adhuc si in una de app. secus non si fuisset et esset diversa et distincte tamen et ii. sed erat appellatum in una non propter hoc recordaretur processus in a de app. super eo et iudicio c. ad h.

An valeat acceptacio facta per procuratorem
Item quod acceptacio facta per procuratorem valet

198 provisio non facta ad cognitatum non per procuratorem alium non inter utatur de dolo et contra per innocentes et c. detinus de scri. ex li. vi. ita acceptacio non est nisi quod declaracio voluntatis quod ostenditur retinet et non imm contrahere potest deco qui dux in ex. sigillum testamentum contrahere quod hic ut nota in dictis

licet faciat quod c. pet. assensu de pr. ba. sed non obstat quia ibi est alia racio propter prelatos

in iubens et c. Cum voluntate de scri. ex. predicta declaracio hendi voluntatis est facta et non iuris quia per ea non acquiritur ius in re sed per provisionem licet ad rem ut iuris i. c. si. de concess. preben. li. vi. Sed ea que sunt facti per procuratorem expediri et fieri possunt g.o. et ut inter procuratores de preben. infra de scri. ex si non

Item ex. de prato c. Impar. ut non sit detesta. li. cuius qui et insti. de capidi h. uxor et non Immo c. aliter et quod in decretis. Sed de procuratoribus retinet ea que sunt iuris naturalis et gentium ut in li. quod sit de peri. et volunt est de iure naturali g.o. rep. Singularis videtur facere l. omnis ff. de sponsa. non aliquo procuratore videtur omne positum per quod deve nitur ad illud i. q. iii. quia pro ut debet cedi una via quod prohibetur alia de procurator. de elect. quingat c. ea li. vi. Sed prius est ex eius elige et eligi ut detti ex in postulatione et c. si de etat et qualit. Cum bone quis. Cum dilec. et c. Cum in iure de elec. illa agno g.o. et Item videtur textus expressus in decretum de preb. refecte ubi expressus non potest optare beneficium vel absolvatur. Sed potest respondere ad illud c. quod prius optionem acquiritur ius in re et recipitur collacio sive nomen titulus qui non cadit in procuratorem g.o. et Sed si per hunc modum opcionem non acquirent nomus (?) cyclus tunc procuratorem possit optare sic acceptare et hoc possit dici valere opcionem factam per procuratorem in ex forum c. si. de prebe. li. vi. quia talis opcio non vir nona ut ibi notatur per Archid.

Item quod huius gratia de beneficio si quod vacat vel cum vacavit in eta ecclesia quo dux est acceptat potest acceptare beneficium ad cuiusque collacionem presentacionem institucionem vel eleccionem spectat in ipsa ecclesia non obstante quod non sit ad collacionem episcopi 199

Item non quod non sunt duo expectantes sub eadem data et forma non debent in uno mense ad acceptandum secus si sub diversis datis essent quia quilibet habet mense licet aliud decat quod vel quod alius habeat unum mense

decani et c. ex una parte et adiec. forum [illegible] similibus sunt quod [illegible] et quando non exprimitur ab eis tamen venit omnis eius [illegible] et notatur de preben. cum tibi li. vi. et de ele. c. ii. [illegible] et i glo.

4 Item quero quod circa [illegible] etiam per acceptationem beneficium vacans et situatum in cimiterio ambitu vel capella contingentes illius ecclesie quia per illius ecclesie est non polluta [illegible] decani ecclesie vel alterius [illegible] li. vi. facit c. si timeas de sen. ex. c. li. nam si suburbia sunt contiguis edificiis multo fortius ambitus capelle et cimiterium

200

Appellatio appellanti inutilem tamen prosequi potest

4 Item quod appellans tamen ad prosequendam appellationem interpositam per appellationem prosequi non potest licet posset appellationem [illegible] ut nota sepe de app. [illegible] quod appellans sit tamen [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible] vel [illegible] sufficienter instrumentum [illegible] forum c. cordi de app. li. vi. ubi debet ponit et vide [illegible] de app. qualiter ubi ponit duas rationes prima est [illegible] cum esset appellante qui [illegible] appellationis actoris vice sustinet [illegible] tamen [illegible] vel [illegible] appellanti [illegible] qui [illegible] li. de dic. [illegible] ubi [illegible] ratio est quia indultum [illegible] beneficium [illegible] est [illegible] ut in regula [illegible] de reg. iur. li. vi. [illegible] di [illegible] appellans [illegible] vel [illegible] biennium ad suam appellationem prosequendam ut nota [illegible] sit [illegible] de app. quod per appellantem non est [illegible] ut [illegible] sibi tollendum vel abremandum vel etiam [illegible] prosequendo [illegible] ut nota c. oblate de app. et ibi [illegible] textus [illegible] conclusio in qua [illegible] omnes domini excepto domino Egidio et Galhardo quibus videbatur [illegible]

207

Item nota quod persona qualis vel quanta persona non potest acceptare prebendam nisi super hoc habeat mandatum [illegible] i. de concess. preben. super [illegible] acceptare nulle. licet habens mandatum ad acceptandum beneficium potest designare acceptare ita nota [illegible] glo. fi.

[illegible] videlicet quod sic appellanti tamen [illegible] abremare licet [illegible] et appellationem [illegible] quod licet [illegible] actori [illegible] et [illegible] de [illegible] c. i. [illegible] non [illegible] li. vi. [illegible] est quod si causa [illegible] simpliciter et de plano [illegible] appellationis decidenda [illegible] actoris [illegible] per [illegible] non [illegible] ut in [illegible] Andreas dominus [illegible] Egidius bene concessit appellanti non posse tamen [illegible] concessum appellanti ad finiendum [illegible] vel illum [illegible] si non prosequeretur [illegible] appellatio [illegible] tamen [illegible] datum ad impetrandum [illegible] appellanti dicebat per appellantem [illegible] per appellantem posse abremare quia [illegible] magnum [illegible] sine preiudicium fieret appellanti [illegible] nos. Ad quas rationes respondebatur quod [illegible] tamen [illegible] facienda est preiudicium non posset abremare [illegible] et notatur [illegible] oblate et [illegible] de app. [illegible] si hoc non possit appellans [illegible] potest [illegible] non [illegible] appellationem [illegible] non [illegible] dicebat [illegible] [illegible] datum ad prosequendum [illegible] est [illegible] ad prosequendum [illegible] ad finiendum ut [illegible] quo [illegible] qui [illegible] noluit [illegible] et prosequi appellationem [illegible] appellatus nequaquam [illegible] ut non [illegible] oblate [illegible] non [illegible] prosequitur [illegible] taxat ad prosequendum et non finiendum ut predictum est [illegible] quod est appellatus [illegible] prosequi [illegible] vel [illegible] aliquos [illegible] est [illegible] admittere [illegible] appellantis ut [illegible] et [illegible] sepe et [illegible] de app. [illegible] igitur de quo [illegible] per lapsum [illegible] de [illegible] Egidii esset absurdum dicere [illegible] appellatus [illegible] appellanti [illegible] ad suam

Item nota quod ubi aliquis dixit se esse in possessione [illegible] quod [illegible] fuerat [illegible] facta licet non appareat quod de mandato illius qui dicebatur persone debere fuerat soluta [illegible] quod solvens habuit mandatum quia non [illegible] solvens voluit [illegible] pecunias

appellationis deserenda non absolute non debet licet
actori ita cavit licet renunciari favori
possit introducto de iure alias ad aplicandum
In favorem eius appellationis appellanti est concessum sibi
indultus a lege ad prosequendum et
finiendam suam appellationem ut in illius
supra allegatis cum favori possit renunciare et
scrupulum actoris et timore sibi terminum assig-
nare si vult cum eis in hoc contendere
est sibi detrimentum ff. de le. l. i. Sed nulli
debitorem tum hunc favorem pro parte ad
versa fore auxilium. Contra quod cum
ob favorem alicuius concessum est in eius
lesionem non debet retorqueri de illo
iure quod obligatur l. vi. Ad secundam non
debet licet actori et respondebatur
primi dedimus .i. ad provocationem ubi est predicta
equalitas rationis ut esset sicut appellatus
potest petere iudicem appellationis quia hoc voluit
appellans ita appellans remittendo potest reddi
ad iudicem a quo appellavit quia sicut non
licuit appellato et presumitur quod hoc vellet
ita et appellato permittitur appellanti suo
prosecutionem terminum prefigere quia presumitur
quod hoc vellet appellatus nec sicut vel citato
ita appellatus timetur et appellans ad iudicem
a quo remittatur vel quia sicut ar. ter
quod sua appellatione primo prosecuta designatur
ut ne saltem citius tempore dato a lege
appellanti ad prosecutionem pronunciatur ad impediendum
appellatus sed non est verisimile quod prolatat appellatus
eius quia cessat ratio predicta et ideo te
deret insimul prejudicium quod contra principalem
iuris datum sibi beneficium temporis prosecutionis
appellanti arctaret. Quomodo licet sit verisimile
quod in favorabilibus ut quis liberetur
compellatur tamen non est ita in odiosis ut liberentur
et cum ibi notatur per Inno. de reclusis quod non
est [illegible] ubi liberetur nec
obest c. Cordi quod [illegible] hoc quia ibi appellatus
potest arctare appellantem ne diu ad prosequendam
tam appellationem sed est negotium principale et pauperis
Si hoc voluit et petat quod in loco [illegible]
termini correctione respondeo dupliciter primo per
mox petitionem [illegible] esse [illegible] pro
prosecutione ubi deficit appellanti primo re
ceptum quod intendit non prosequendo

[illegible] ut in l. eum in debito ff. de pecu[illegible]
quia in tam laboriosa presumitur quod
[illegible] actu ad hoc [illegible] mandatum
notatur Inno. non ubi super vo mandato
per Innocentium ad quod facit quod notatur ar. de
in statutum super vo c. la vi.

appellationis suam si prorogaret bene appellavit
et male processum potest quod appellavit
sit intentio sua non remittere
ad iudicem a quo sed negotium penes eo
remanebit penes iudicem ad quem ut
libera Inno. In c. cum interdum et ut
debitus de appellationibus [illegible]
in hoc quod obmisso articulo appellationis
sic ceterum tamen cognoscatur de negotio
principali de quo tamen non cognosceretur nisi
ista sine causa [illegible] indebite et pro
pter eam petitionem appellationis de eo Inno. c. Cordi
ubi deficit sibi tempus prosecutionis
sine termino suum [illegible] augetur et ampliatur
sibi tempus non [illegible] non facit predicta pe
ticio appellationis ne diu debeat tempore
prosequi appellationem suam sed est sine ea
infra tempus iuris ut in c. sic sepe
alleg. de appellationibus ut exigit sufficientem
c. Cordi et sufficit sibi intimare
[illegible] sufficiat instrumentum cum ea
sine causa ad prosequendam [illegible]
prosequi negotium principale sicut dictum duos
annos vel alias non sicut dicit [illegible]
[illegible] in aliquo [illegible]
petitione appellanti relevaretur in alio
vel in toto [illegible] ut prefertur. Et
hec est ratio pro aliis [illegible] vide
Innocentium et Io. mo. supra vo voluntate
in c. Cordi et plenius per Jo. An. Io. mo. la
Dominus vero Hostiensis non declinavit
nec ad unam nec ad aliam partem sed
dixit se velle deliberare quia postea
deliberatus dixit [illegible]
licet appellatus non possit prefigere terminum appellanti
ad prosecutionem sine appellationis [illegible]
supra tractatus tamen sibi ipsi prosecutionem
sine potest terminum prefigere sed non video
quod operatur [illegible] appellans
possit in omnibus ubi [illegible] iuris esset
cum appellatus qui sit [illegible] bene
faturus arctando se ad prosecutionem
ad quam non tenetur nec pro decreto in loco
supra alleg. et licet hoc dixit postea et Io. mo.
in c. ut c. Cordi tamen ambo
recedunt ab [illegible] duobus
[illegible] appellanti [illegible] terminum prefigere posse
[illegible] iuris et in hoc residebat [illegible]

Et maxime cum secundum illos quod dicebatur
debitor soluta est pecunia quia tunc
videtur solucionem notificare et mandatum
dare sicut Inno. [illegible] per Innocentium
et sic quod petens tale personam [illegible]
petat restitui restituetur quia
[illegible] solucionem [illegible] fuisse

Secundum premissa igitur insurgit aliud
dubium. Si iudex defecit et tamen
non prorogat appellanti terminum, petat quod veniat
ad curiam cum omnibus actis et munimentis, ut
extra. de condi. sic habebit cum ad proposi-
tum quedam, quamvis per Innocentium extra. de appellatione
venerit etc. Sive cum excepto procedi
in negocio principali petitur sive nova citatio
in absencia appellati procedere volebat,
aliqui dicunt et maiore probatione quod eius
sit nova citatio, ut c. sepe etc. oblate
de appellatione. Ubi autem quod eius qui appellationem re-
cipitur audiendi etiam alio dicto licet
licet unum premissis quo ad appellatorum precedas
in illo tempore eius est nova citatio
quo ad processum faciendum in negocio principali
sed antequam fiat ista usque omnino debea-
tur esse venire quod appellantem nil fecit nec
petivit quod appellatus veniet vel mittet
procuratorem sufficienter instructum. Et ubi hec
petit et iudex defficit eodem secundo
tamen quod nisi appellatus veniat vel mittat
procuratorem sufficienter instructum quod ita sive
cum petit procedatur in negocio principali
procedere esse mittendum, premisso quia alias per
quod ut extra. de condi. super uno peccavit
ibi habebit quo loco etc. et super secundo
appellatus ubi ponit duas conclusiones
quarum prima est hec: quod quando pars
appellata petivit ut appellans veniet cum omnibus
actis et munimentis, et non veniat in termino
nisi vel iudicis non habebit remissionem
sive novum terminum potest producendo premisso
eius non oppositus procedetur usque in
principio vel alias et prout alias ea
que leguntur et notantur extra. statuimus etc.
Cupientes de elect. li. vi. Secunda
conclusio est ista quod quando nil petivit
appellatus sed tamen totus est appellanti ad processum
quem processus procedere quod nec dum in-
appellato sed est in principali procedi sive
nulla citatione alias c. veniens de re-
missione licet aliqui sint cum quo dicunt
tempore videtur reside in prima conclusione
quod credo verius, dum appellatus sit re-
cepta audientia vel approbata appellatione
prout supplere extra. Nicolaus per Jo.

Quinto possessor non ad probandum videtur tamen quod
semper tamen videtur non videtur nocere alteri
ut dicitur in speculo quia semper ablatus
non nocet quem tamen quantum ad tollendum
talem possessorem prelatus ex dicto loquendo
c. cum dilectus cum notatur in glossa
in principio.

delegatus ac unius notabile probare extra.
cum causa decisa in mandato in principio alias non procedere
et probata. Innocentius conclusio quia
sola tamen prorogatio non operatur delationem
vel devolutionem negociorum principalis
ad curiam prout legitur et notatur per Jo. An-
dreas extra. de appellatione. Super li. vi.
Et presertim in speculo de appellatione quando
ubi porro ubi dicitur quod tamen prorogatio
nil operatur nisi quod prorogatum prius posset
antea licet super appellatione impetrari ad quod
dumtaxat sufficiat mittere procuratorem ad
curiam ut notatur c. Nicolao de appellatione
ac si iudex defert et tamen prorogat terminum
procedens neandum ad impetrandum in dictis
sed etiam sufficiet dicit mittere procuratorem
ad curiam tamen et hoc non operari prorogationem
per sed dilationes iudicis que devolvunt
et transfert totum negotium principale ad curiam
ut extra. cum appellationibus super quo alias de eo
tamen sunt opiniones sive iudex defert et
tamen non prorogat et post appellationem petit innov-
ationem c. Condi. credo tamen in dubio
totum ... sive accedit tamen nisi forte
tamen terminus infra quem debet appellans
venire vel mittere sufficienter procuratorem
ut si appellans noluerit vel esset super
quod obmisso ordine litis appellationis procedatur
in negocio principali possit ulterius procedi
et ipso vlaims non petito ex quo non
miserit procuratorem sufficientem prout alias arch.
c. in appellationibus eodem li. vi. etc. obiectio
adde de hac materia que quod li-
bet canonizatum multum videtur facere
pagina eiusdem extra. cum quod non
fuit appellatio recepta audientia vel approba-
ta appellatio vel petitio facta super forma
c. condi. ibi cum duobus concordantibus
similiter. Quintum ... delegatus ut c.
Sed quia de appellatione dicitur tamen
necessaria nova citatione quod opera
predicti appellati petitio premisso superius
ex quo debebit imponi terminum
cum omnibus actis et munimentis citari
ut est moris. Credo quod si non veniat

Item non quod sicut in spoliatio corporalium
dolus requiritur ita et in spoliatione
incorporalium et ex hoc sequitur quod ille qui
tenetur ad certam pensionem per aliquos
terminos non solvit et petitum sed paratus est
solvere in futurum talis non videtur spoliatus ut
notatur Innocentius extra. querela super uno
subtractum de electione. Primo ita tamen quod si

vel mittat appellacionis procuratores sufficit et cetera
posse procedi contra eius absenciam pro audiencia
ad diffinitivam sentenciam summas sentencias tamen forma
et non procedendi tradentes per glossam in c. sepe
supra vero ac si peremptorie per Jo. mon. in c.
cordi supra eodem alleg. preallegata contrarie facit
facit eciam verum dicunt Jo. An. in c.
Romana de foro compe. supra 3o volumine
in nota li. vi. et per hoc quod iudex vult
appellaciones admittere inutiliter post appellacionem patet
ipsam abbatem dicit glossa in c. sepe supra quod
alleg. supra proxime apte quod sit contra alleg. per c.
c. interposita quod i. c. in c. et in eo iudices
respondeo ad hoc clarum textum in dicto c.
sepe quod loquitur alternative et tacite per huius
modi appellaciones tamen appellacionis sed non negocium
principalis ad eius admissas absoluta
Item licet actu sic in partibus per eum contra
abbatem et conventum eiusdem monasterii
supra dicta pretextu pretensa eius relata
sentencia per eos contra abbatem et conventum
ad partem contra abbatem et conventum
competit ad se appellata appellacioni tamen si in eo
appellatoris eius dicit creat prescripsit contra
abbatem et nec probavit nec sentenciam
latam in partibus proposuit abbas potest
et debet absolucionem impetrare contra partes
actoris non probante et sic non obstante quod
in partibus et actu continetur quia abbate
et conventum quemcumque quia de hoc non
constitit et si constaret contra eius dimisit
conventum et contra abbatem in totum. Item
nullus iudicium vel iniuriam
potest se defendere et petere se absolvi
modo molestacione et repeti absolvi
propterea quia ipse solus vel quilibet
alius possit defendere iura et bona
ecclesie est aliis in pluribus ut notat Innocentius
in c. Cum olim de testi. et dicit contrarie
non obstante quod prior et c. Consultissime
li. vi. Cum ergo conventus appellant
non misit ad eius ad premissa
huiusmodi appellacionis si abbas non prosequitur
tamen fuit inutiliter indirecta dicit iudex
quia ad consulta ergo ad prosecucionem
huiusmodi appellacionis solus sunt admittendi
Item quia vero fienda processus non

Sepai ut sunt de ceteris actus quia pena
l. in 3o. glossa aut ff. que ad modum
sunt circa li. fi. et c. cum inpensa de ...
pro. de quo eciam Innocentius de prima non
ordi c. de ... et . tamen ibi fuit quod
uerba in parte canonum quo ... de vino
predicto.

Quia cum quo et ff. de minoribus l. non eo
minus quod supra Innocentius et premium de
testibus li. vi. ubi abbas conventus autem
sunt sed eius litis contestacio et sed et di
misit prout interea procedere et sufficiat
quia aliud sic sunt de quo ibi
per Jo. An. de no. supra dicta abbas

Item quod appellacio alternative interposita in
partibus puta ad sedem vel ad archiepiscopum
valet et tenet prout notat Speculator
in de appellacione quia nunc tractemus
sed pone aliquis dicit quid sit dicat
licet Jo. An. in c. si quis cui de
offi. dele. teneat contrarium de eius
canonico et ait in canone si quis
audierit in quesito vi. quia non licet cum
distinccione sit vagum alternative et incerto
ff. de eius in l. pro. de ele. c. in c.
ut quod duas de electo li. vi. quia
in questione plenius dicit Jo. An.
prosequitur in verbo alternativo dicit inter
i mente. Et sicut dicit et male quod
predicta intelligitur si quia sit reducat
ad certum. Cum appellacionis appellatorum huius
modi contra 3o de illis prosequi et appareat
rite ad aliquem tamen faciat per hoc re
sultat certificatum est appellacio contra quo
procedere debeat in huiusmodi tamen duo et
pariter iurisque Jo. de leges in c. si duobus
de appellacione dicit alternativa appellacionis
vale indistincte de iure canonico quia
lex dat iudicem et incertum superiorem
ff. de appellacione Imperator et C. c. in l.
papinq. Idem dicit cum appellacio ad episcopum
vel archiepiscopum quia lex dat certum
ut supra dictum est. In appellacione de iure in
posita ad papam vel archiepiscopum quia ea valet
si appellacio ad eum reservata non expresse
aliqua quia prosequi valeat per l. v. quam
si quis id ff. de verborum obli. vel si i
certificat ad vicarium in suo decedendum
quis possit et debent appellans signum
Jo. An. ibi supra subdit in dicto mei
quia tamen indistincte admittit
appellacio alternativas esse sine supra
dicta quia in casu magis videtur

Est quod de alio quando constat vel d.
de spoliato dedonavit viri et uxoris
c. de restitucione tamen ibi notat per Innocentius
contra l. quicumque C. de iudiciis

210

213

dubio alternativa admittitur ad electionem
in iure. Constitutus nec est necesse
infra tempus dierum statuit huiusmodi electio
sine confirmatione immo cum appellatione eam presen-
tetur eo ipso eligit et presentatione
predicta substantiata ad superiorem confir-
matur predicta de electione et c. ii. ut lite
pendente quod cessant omnes rationes supra
dicte

Acceptatus per mortem cuius vacans valet
si vacat per mortem B.
Item licet impetrans acceptet benefici-
um vacans per obitum A. quod tamen vacavit
per obitum B. nichilominus tamen valet acceptatio
licet non verum provisio sit aliquo modo
quod postquam dominus papa concedit vacatio
quia vacatione modo presenti si accepit
beneficium in certo loco puta ecclesiam parrochialem
talis ville vel prebendam talis ecclesie vel secundum
ta et cum certis qualitatibus et con-
ditionibus statim de tempore beneficium certum
223 acceptatum licet sit acceptatum errando
in persona. Constat etiam quod beneficium et
vacans in tali loco vel certa volunt accep-
tare et ubi preter illud aliud vacavit [illegible]
[illegible] quod si certum ff. si certa petatur de testibus licet
[illegible] quedam statuit non proprio. non iure. si-
bi [illegible] de preben. li. vi. nec obsistit
[illegible] p. li. vi. quod non est locus acce-
ptationi que est quoddam declarative voluntatis
et tendit ad executionem gratie et non in-
[illegible] in sue vacatione quod non impedia-
tur acceptatio dummodo sequatur predicta de qua et effectualis
provisio que dat ius in re de concessione
preben. c. si. li. vi.

Item quod adherens ut procedit appellationi
interposite ab alio quem presentat vel sibi adherentibus
cum sinas [illegible] ordinarius predicta
petentes se absolvi ad cautelam sed
aliqualiter absolvendi non esset eas infra
tempus debitum adhesisse appellationi puta
x. dierum infra quod potuisset et debuisset
229 appellasse, ideo que adhesione debito
tempore ordinario intimasse tamen alias
huiusmodi adhesio sed ut appellatio eis de-
fendit nec effectum [illegible] sine impendit

Item non quod de duobus prebendatibus
datis ad acceptandum beneficium si
unus acceptet unum beneficium et
alius maius eodem die valet acceptatio
maioris et pinguioris beneficii quia
in dubio presumitur quod dux voluit
maius beneficium acquirere et quod prius
voluit commodum dum meliore quia
in maiori fortior [illegible]

[illegible] suspendit cum non iure statuti et c.
[illegible] et c. ut etiam de elec. li. vi. p.
[illegible] et [illegible]

Item si decanus et capitulum alicuius ecclesie ca-
thedralis dicat et debent in articulis se ex-
emptos ab omni iurisdictione et correctione episco-
porum et se fuisse et esse in possessione huiusmodi 243
exemptionis a tanto tempore cuius contrarium
memoria hominum non existit non debet decano
prelato qui eandem iurisdictionem in eos prescripsit
ad articulos tales non sunt admittendi quia
nullus potest se ipsum mediare vel coniungere
nec eam possidere quod non prescribere sed alium
sub illa in eos prescribit vel ipsi possent
prescribere quod alteri prelato subsunt quod admini-
strationi et correctioni huiusmodi presumit [illegible]
[illegible] depressum dicunt exceptionis et c. non liceat
et c. audiens

Valet appellatio contra iudicem pro possessione interposita
licet non exprimat gratia forum vel personam
Item si possessor beneficii appellat in
verbis communiter assignans sibi causam
de illo beneficio, forte presentes contradicentes
in illum ius competere et ipsum indebite inquietat
et molestat in nichil obiciendo vel exprimit 271
de in sua appellatione in persona vel in forma
non repellitur ab obiectibus predicta deinde
[illegible] tamen contra ut etiam quod est [illegible]
[illegible] et [illegible] quia [illegible]
iure tamen [illegible] et restringendum [illegible]
interpretandum de elec. statutum li. vi. de
iure que est [illegible] et c. [illegible] c. li. [illegible]
cum predicta questio, aret non tamen appellationes sed
etiam appellatione et causa et defectus exponere
in persona vel forma ad illa ex acta predicta
et cum presertim non opponuntur sed tamen appellatur
in molestationibus et c. quod vel ob quod videatur
impugnare presumptione ad [illegible] indirecte
in eo quod dicit, sibi nullum ius competere
in beneficio quod possidet tamen eo ipso quod
dico mihi ius competere per que dico tibi
nullum ius competere debere quia duo [illegible]
et c. de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que de iure in sue exprimere non noceat
de iure [illegible] [illegible] [illegible] tamen ibi nota
et ff. de [illegible] cum [illegible] in [illegible]
ibi nota licet [illegible] tenendo
[illegible] dixerit expresse noceret non expressa
non noceret de [illegible] c. si. tamen ibi nota
[illegible] quod ita [illegible] dominus Innocentius [illegible]

Et [illegible] ff. de [illegible] obligatione et [illegible]
[illegible] facit l. si [illegible]
p. [illegible] quod si [illegible] ff. de [illegible]

vel semper fuit observatum quod omnes appellationes
in causa beneficiali coram iudicum quorum nullus
obiectus in appellacione deducendo vel exprimendo
replicabantur ab obiectibus postea dandis
et hoc allegat una nota in l. quo mo-
do ut statuus de elec. super verbo coniungat
li. vi. que nichil facit vel obsistunt
meo iudicio quia loquitur quoad de
nobiliori cause beneficialis ad eius
que de iure nullita sunt tractande ibi
et levius fuit ibi tractare et diffinire quia
alibi servata sunt form. elc. cum clerus
de elec. et pro predicto fuit all. c. constitutis
tercio et c. cum inter nam si quis appellat
pro suo stilo licet impugnet iudicem
suo per adversa dubio nil obiciat
in persona et in forma non est locum constitucio
ut ista que est multum rigorosa et
occurrendum fraudibus inventa que cessat
in casu proposito quo et si iudex convincat
de aliqua fraude vel malicia contra
eum dantis obiectus recipiat contra
de malicia de iure talium c. ij. li. vj.
insti. et de except. pastoralis secus non
sectus aliquos si appellacionis suo stilo non
deducendo sed suo pro adversa impugnando
absque interpositione vel non contra iusticiam
eciam et ignae appellat iuris et causas
recitans talia quoniam et ipsis appellacionem
exprimat repellitur postea ab obiectibus
recedat animus suo [¶] ubi cum constat
quod non primum suo tuendo sed conservando
forte quia nullum ius est sed ius
alterius impugnando dicta appellacione
dicendo si indirecte ut inter constitutos
supra allegata

[¶] An dilatacio appellacionis in possessio deficiat
eciam pocius [¶] Item si quis suspendat
petitorium viriusque pro procedendo ipsolo
possessorio et permittitur cui alias tamen
super possessoris locum non habet et appellationes ab
eius inquirendi permittende et auditor deficiat
in omnibus postea in petitorio procedat
processus est nullus quia predicacionem
desinebat esse iudex in tota causa
de app. [¶] cum appellacionibus frivolis li. vi.
processus fuit eciam omnis suis iudicio sui
demanda ac si etiam [¶] cum sublatis delegat

aeccipiuntur bene dubitabam in modum
concedebam semper quia posse exceptiones
tamen que sunt ut in c. ut liber
c. de acc. possessionis licet igitur procedit
possessorium sic primitando recte deficiendo
et ideo ad hoc deficiat esse iudex tamen
in omnibus adhuc remansit iudex
in petitorio quod est sibi fuit commissum
et adhuc restabat expediendum ar.
in c. i. [illegible] [¶] cum dilectis de ca.
poss. et prop. de testi. c. significaverunt
[¶] quia appellacionem pro pactu eius simpliciter
remittere possumus
[¶] Item licet appellacionem interpositam a[b] interlocutoria
vel diffinitiva sentencia possit pro pactum remit-
tere per l. ult. C. de tempor. appellacionum supra eo
et simpliciter non valet huiusmodi remittere
sic non obstante dicto iuris non potest vos
quod in futuro non potest quis renunciare
quod verum est simpliciter sed pro pactum sic
ut non glo. videtur in c. contumelia
de decimis et ibi per gloss. quia allegat ad dicta que
solvit et communi disputatur post in quo
si dicit ubi dicitur quod tenet [¶] quo et in
eo tenere ubi dicas ut in c. [¶] cum dilectus
in glo. si et c. c. tam [¶] concurrit per Innocentium
super verbo recepta in fine [¶] et tenet Jo.
an. in nota de appella. c. si. li. vj. in eodem
[¶] dicit statutum quod causa in interlocutoria
non valeat appellacioni remittere vel tacite quin
c. de app. c. in quibus et quod sequitur
in alio de eodem, fabiz si c. c. tenet
in primo et hoc si fiat pactum predictum
[¶] licet contra sine eius suis cum simplex
sine per predicta perdit renunciacione
pro pactu [¶] sed quid iuris de renunciacione
tacita puta fiat in loco primo
ergo in sua decidimus non datum a da
ppellacione per eo causa predicto iudice producto
teste vel aliquo alium actum faciendum
per hoc remittit appellacionem posse primo in
proposito videtur quod sic quia per talem actum
remittitur appellacioni interposite in de offi.
dele. c. quintum de app. c. solitudinis
de rest. c. cum venisset quo multo fortius
interposito quia facilius remittatur
me quiesco quia questio sic de accus.
ho li. 16. quod decimo in fine quisquiam

287

291

291

de app. c. sicut de accu. super hiis de preb.
di. li. vi. etc. quodam li. vi. de gest.
preby. c. fi. li. pretea hoc vi. exprimi
nisi absolucionem de dec. unde si dicat
qui si contempnatus petit tunc absol
necessariam ad quod contempnatus
est. Sed in quo quod videtur accipe
mixto sive ut pote appellationem etc. Et ideo
sequitur Innocencius inc. Solitudinem super his
etc. quia ibi quasi expresse remittat
appellationi vel pocius sive acceperint sed
hic non tamen cum quia lex simpliciter
credit qui infra decem dies litigatum
sit appellatum sic videtur Innocencius ibidem tenet
pretextu declinatorie super hoc remittat
Idem tenet Innocencius inc. qui ad consul
tacione super hoc recapiendo etc. Idem dy-
cit si audiret super uno teste cum
quo concordia Hostiensis ibi etc. sed
infra undecim de testi. et patet hoc ultimam
contra de ex. iusto dicit post Hostiensis
distinguendo sed aut ille actus quem
fecit contrarius ex dicto continet ius
replicacionem quin ipsum lata aut non et ideo
tunc etc. non potest postea appellare quia videtur
agnovisse recessisse et intelligitur
acquievisse pote ad solum audiendum
In secundo vero casu credit opinionem Innocencius
et Hostiensis verissima proveniens simplicitate
tatis credencium quod si actus tenderet
ad declinandum iurisdictionem iudicis qui preter
actum non remunciaret appellationi inter
posite et interposite decursum etc. Idem dy-
cit inc. si audiret de app. Secus
non si non esset tunc dictus declinatorius
iurisdictionis qui pocius appellatorie pro
si produxit testes in causa principali
ut inc. cum etc. quierat cum similibus
Diligencia appellati prodest appellanti
Item si appellatus post terminum assignatum appellanti
impetret commissionem virtute cuius vertatur
ad inhibicionem infra tempus prosecucionis et postea
appellantes doceat de diligencia prose
cucionis per eum facta infra tempus sibi
prefixum dixerunt omnes dominum contradicit
valuisse et valere processum tantum vi-
gore commissionis audiencie quia

ex quo appellatio prodita non sunt deserta utrum
pote potat ea prosequi ut ablate etc.
supra etc. ex infirmacione de app. et dilige
tia appellati prodest appellanti de app. li. cos
de quo nec est hic locum etc. Sed appellacionem
de app.

Item si quis petat se absolui ad cau-
telam a sentencia excommunicationis per eum lata
contra eum post appellacionem ab eo interpositam
aut iurisdictionem dicit se exemptum
sit sentenciam nulla non est sibi inponenda
absolucio nisi in primo aliqualiter licet
non plene doceat de exempcione ne
illudatur ordinarie potestati per quod factum
ius quesitum aufeunt de testi
mo. ad decimas li. vi. Et hoc notatur
inc. solet de sen. ex li. vi. per Innocencium
licet ibi Hostiensis contra. Item videant
declinatorie iuste apposita tamen omittet
dominus declinavit potius in oppositionem Innocencius
ne de dicta figmentis et fraudibus
de sen. p. sedes etc. Et si predicta omnia
vide nota per Innocencium inc. venerabilibus de testi. 311

Item possessor beneficii appellat
ab iudicium a publica quodam processum
adversarii sui impetrantis appellacionem quem quidem
processum rectorum publice dixit a xiiij
diebus proxime preteritis circa adnotaciam 319
suam pervenisse dubitabatur utrum prose
deat predictam appellacionem post vel infra x dies
interposita fuisse in quo dubio dominus
credit varii aliqui dicentes ipsum presumendum
xiiijo die preterita notitia dictorum proces-
sum habuisse et tunc decendium incepisse
ad appellandum sic post x dies appellacionem fore
nullam alias contra c. concertacionem de app. li. vi.
Alii asserunt contrarium alias prestare licet
de verba et ea que ibi non ita de dicto
a xiiij diebus circa ad eius visitationem
sufficiat quod una die circa xiiij
fuerunt secundus si addetur copula et
circa que denotat continuacionem temporis et
dierum et ut quidem pocius valeat quam
pereat dictis significat absolute accenus circa

299

qui de facili causas beneficiales ad curiam devolvunt quia melius ibi quam alibi expediuntur. Dicebat dominus iste de equitate melius interpretandum fore in gratia pro forte apostolica provisi cum nec dum admissione facta sed esset facienda et sic assumitur quamvis in ista beneficiali potuit appellari quia est in illis specialis de electione quia contra etiam extra. vi. sunt singulariter reservate exclusive in electionibus fore parte ad istam videlicet appellatam causam devolvendo. Item idem auditor recepit commissionem de speciali mandato cum potestate citandi in curia et extra nunc processus postea iuret quando de est [illegible] impedimenta potest i. q. i. Item paulus de presb. non baptiz. veniens

320

Valet acceptatio non provisi sciente gratia sed non provisio

Item quando gratia in forma dignum arbitratur si attemptet beneficium aliquod tradere in gratia sua provisi est per menses et eius provisio facta per executorem non valet ante provisionem gratia vero primi data est [illegible] clam re tractatus nisi [illegible] huiusmodi posita prima vero et [illegible] adhuc acceptationis huiusmodi declaratio qualiter sine provisione [illegible] quo meciat [illegible] est date gratie prima quia sunt laudabilis [illegible] Item est quia huiusmodi acceptatio non est [illegible] declaratio voluntatis [illegible] videlicet quia ipse [illegible] habet [illegible] alia que quando declaratio voluntatis [illegible] ut si [illegible] fuisset ergo [illegible] Item sic conclusionis et quia executor non habet potestatem providendi nisi [illegible] conditionis provisionis que debet [illegible] ipsam ut [illegible] Item [illegible] de [illegible] facit c. [illegible] de presb. l. vi. [illegible] ante [illegible] conditionem providet [illegible] non [illegible] prima [illegible] Item dilecti de presb. [illegible] mandati c. diligenti de [illegible] presumit

Item si appellatur in ista beneficiali [illegible] appellatio et cum causa [illegible] et sibi licitum committi facit [illegible] executores [illegible] a quibus [illegible] appellatio [illegible] vigor [illegible] appellationis tamen [illegible] dubitatum [illegible] vigor [illegible] commissionis et appellationis posset [illegible] absente appellante procedi. Item dubitandi fuit quia videbatur quod [illegible] non detulit [illegible] attemptavit quod [illegible] debuit neque potuit [illegible] de appellationibus et de elect. [illegible] videbatur est [illegible] sibi [illegible] appellationis videlicet [illegible] ad devolutionem [illegible] tacite [illegible] veniendo contra [illegible] sunt [illegible] quod [illegible] licite ad sedem apostolicam devoluta [illegible] tractanda [illegible] de devolutio [illegible] non cessat [illegible] nisi [illegible] que [illegible] non detulit [illegible] non potuit nec debuit quia ad illum effectum videlicet [illegible] posset [illegible] non [illegible] valet [illegible] quod [illegible] executiones fiebat [illegible] sunt [illegible] posset [illegible] mandato [illegible] quia sunt [illegible] facit c. [illegible] illa [illegible] probatur [illegible] esse [illegible] iudicialiter [illegible] quod [illegible] non [illegible] l. vi. 321

emt· Si per quam ele· de clericis dum
taxat videbat se non posse perficere
partibus et per continuacionem et aggravacionem
processum contra vestri ad presentiam
apostolicam non fuit sed per admisse sibi
tamen intimant per quam tota ea eidem
fuit transferata. Et infra. Statuimus de
clericis inetta ele· eorum contra eum per eis
fecit transferatum per predicta remittatur
non potuit neque impedire non obstante
Item sic quod loquitur in appellatione que
prius fuit appellationi non detulit. Et hic loquitur
in appellatione post et nec obstat c. bone
memorie ... na ibi fuit pronunciatum quod
post appellationem contineret per eum deferebat
appellationi aliquis sic pena debita et
de adulteriis c. Intelligimus per ea ibi
appellationi maioris partis tali Deformacio
et appellationem interponentis nec minor pars
ad electionem accedere procedat postulacione
eorum non cassata fuit singula manifeste
quia non constabat postulacionem
quemadmodum fratrum per suppressione et remanet
tota potestas penes partem minorem quam post
postulacionem electores pariter eligerent
in archiepiscopum proposito sibi peti
tamen quemadmodum postulacionem est appell
ancatur nec propter iniusta tamen tenorem
quia habebat ad electorem aliquem tum
procedent. Contra appellationem tamen non obstante
maior pars processit in ... electione
facta minore parte et postulavit
deformacionem admissam. Due sunt
me et in Romanum regem electum in
archiepiscopum Maguntinum et appellavit
ut predicitur. Et quia maior pars
non detulit appellationi minoris partis quod
nec minor pars apud quam residebat
tota potestas eligendi non tenebatur
appellationi maioris partis deferre per ...
quia fuerint legitime auxilium et dum
... quia sententia et. Cum sit sepe
alle... Contra per vel indicatum absolutionem
ad cautelam impendit iure negotiorum
... etc.

Item quod petente absolutionem ad cau
telam opponitur exceptio vel indicate
vel manifeste offense quod sola non procedit
vel indicate talis exceptio liceat est admit
tenda iure negotii ut illatus quod de
facto impedientis aut per intellecta
liberum ... opprimi puta quia
dicitur quod sacra lata per appellationem Romanam
presentium impedit non ... sed pariter
partibus approbatur. Et e vero simili. Primo
in c. Solet de sententia excommunicationis li. vi. Cum re
spondeti non potest quia sententia nominem
vel indicate non potest nisi sit lata
a iudice competente et si aliquis opponit
pro eorum de iudicis et si elici aut eius
sit manifeste de impedientis dicit quod est
locus petitionis quemadmodum ... secundo
tamen non potest dici vel indicata manifesta
nec per offensa non procedit ei.
Et in ea nullo modo sententia posset esse
sit vel indicata nisi sententia impeditio
illius qui eam tulit ergo nec illius sed
alterius potest esse notoria manifesta. Tamen
tamen quia eius sola impeditionis negatio
facit impeditionem dubiam est dicendum
Et ita quod videtur sit dicendum quia aut
in eius negacione fundata est de impeditione
quam et sola negatio facit rem
dubiam quia probabilis ymo iam probata
est ut si ... qui de impeditione quam non
impeditus contemnit vita procedit et. modo
qui ad libros pe... non ... aut contra
in eius indicio eius negatio impeditio
est fundata de impeditione quam et negatio
est improbabilis et propter non facit rem
dubiam. Secundo modo cum c. de priori li.
i. de ... nisi allegaret et probaret
exceptionem facti sic implere et te
reddet impeditio dubia sit per quem
rem indicatam et offensam an non.
Item Innocentius ... c. ... indicta li. ...
conclusio infrebat alia vz quod non
sufficit in exceptione predicta vel vel
indicate vel manifeste offense ... primo
impedientis ... de ... ultra

deduci notorietatem in processu eius dez
qz quod gelius vem supponit zaliud
dispoit supponit cum quod est in pro
dicio si negetur pretextu absolucionis
ad cautela in omnibus tamen pt except
dere indicata et manifesta offensadus
in exceptione etiam contra non procedi
deducatur ¶ Ho dispoint videlicet quod
deducto contrario det notorietatem qtiue
pro ut patet tamen quia testes c. solz
dicit q peteutie absoluz ad cautelas
vel simpliciter posse excipi de offensa
et indicata mani^{ta} q° zpotit iste
tam al esset dicit q sola negatio
vnius pars tollet in ultimum q essz
i iqs en quia hoc casu cessat ra
¶ Hmo^{y} quia qstitutio decump d°
eius cessat ratio ut dem est pcta
quia in satis sit en tals exceptio
i^{t} ny. dicit sit fada zita no plus
impeditur processus quia al y° sum
patet quia ubi est quis pbare
notorium no sufficit pbat vitate
ut ipse ¶ Hmo^{ci} poit inra^{v} nostre
in deo c. solet ad deo hoc casu
pbanda e notorietas q° zet sed
uno pbetur qmuoi notorietas recede
eit adiecta vulgada lis. mazt
dicit. de hi elius pdoc. z q.1. de
manifesta zu ipse tamen de notorio prom
Alienum cum et plures dicebat sufficit
in hoc casu adductum notor
deduci existencia z pp zpxistentie
publica voce z fama simul dici
¶ Egidius et aliqui cu eo q z bene
inco indicio na regula est q
no pbat hoc esse q ab hoc qtigat
alter ut e ad pba omni c depbat
zinc. cu qtigat de offi dele s
lez ita sit q michil pt esse notorium
n vez zud inc de coll. cat ¶ Ista
cum est dia inter qui ez opinoz que
publica fama ut inc. venies de
v sig ad si ist d qtinel mai tu

z notorium nisi vez quia fama et
quis opio no qut oigine astrictiua
eta dz plez qz assumpta sola et
incito aucte ut hec z de y. di in
sim si manifestu et notorium semp
pcedit astria eta no dicit vnius
vel duoz sz totius ppli vel maioris
pte hinc est q lz testium semp
notorio sit sup cta stra tamen testium
sup qui opinione est solu de eac
dulate Jdeo licet quis opio possit
esse de loge ptita tamen notorium no
est n depntibus ut pxie p titu
ut not ¶ Hmo^{cs} in deo c. vene
fallit qm quidmoi stra eta est
i mte ppli etitudia v reservata
sit de xpi passioe vide ¶ Ho casu
in eo inetio c. dia in desputis
notorium ajedo adiponum q° pt esse
vin q pomitur zsbai pt pduos
testes tamen vin qui michil demo
tiri te depone sciret zpban m lurg
zquez opinoz et fama pillos qui
de vitate dubitat ymo pmisa
etia pz q eid duo testes potuit
de vtiz depone videlicet de vitate
z de fama in omnibus notorietatem videlicet
ignoa ip vel negac q q hoc sit
sub alia zuca z deinde nyole
exiguntur i veas et plena pbacionem
notorium ¶ Tam inc nostre qamo
no requiritur adeo exacta zplena
pbacio sed sufficit semiplena
¶ Hmo maior pb duoz dicebat
sufficere in hoc cau publica voce
et fama cu aliis adminiclis q
debebatur in casu seu facto pposito
et sic fuit optentum de tessp c pcta

¶ Hec q impetras z quis ante aplica
cam^{tu} subrep tacioe p big. pnte
fez pt vendi puacante remite
gia acceptac puta quia no est
alii collata nec palam impetrac 331

cetera post ione in data accepta per quam
gelusioe facit glosa Jo. An. Arch.
inc. si eciam de prebenda et nota inc. Dudu
c ty. li. vi. verba ratione quia re
cepti in canonicos auctoritate aplica
ne sine receptionis et esse canonicos
i prebenda vacatione cuiuslibet aliis gratiis
alia auctoritate nolentibus prefinit
casus sibi ut debitas petere poterit
Et si petat collatio prius facta
aliis nullo est ipsa iure ut inc.
cum tui et c. qui et. si postquam
de prebendis li. vi. et dein tibi quod et
c. duobus c li. prima si ad aliquis
sibi actu commendatur ad implendum
primam ad eligendum optandum vel accep
tandum electus tamen aliam prefigatur ter
mino quo non compleat nec fiat
prius tamen illam ut in inter hoc facere
complere ut l. matrimonium ff. de acq.
le. et. si tibi absenti prebenda li. vi.
et quamvis dicendum Jo. An. in tan
quam ratione secul declarat Cum in eius
in glo. tamen in eius nisi. Judicat opinione
est paucis inde. Cum ci que de gestis
prebenda sed Jo. An. Genzel quod super
verbo infra mense qui multum bene
respondit ad l. matrimonium et si
tibi absenti Et non opinionem potest
solvi quantum respondendum ad vide quod
gratia ista quod executor non potest
providere obstat forma mandati ut in
tali. Cum de nouo vetat igitur quod
non acceptas ad ordinationem nec
ad primam prouisionem sibi faciendam
nec obstat c. si clericus de prebenda
li. vi. ubi dicitur quod impetrans negligat
primam prebendam vacantem sibi debitam
acceptare quod gratia totaliter expi
rata est ut inter quod propter auditum
videlicet si eam alteri collata erat
hac hic nulli collata est ut intendi
ut gratia recepta nisi quo ad potestatem
executoris providendi de ista dubitans

prelatus ad hunc durat quo ad alia quo
rum non indicta decretalem super vero in
petenti dicit forum, verum attendendum
est quod dicta tamen statutum esse accepi
ut sine cum vero est opinio archidiaconi
Baldi tamen non Et credit hoc casu
non possit in perpetuum tamen privari
ne fiat ut c. decanus de officio dele.
ac in forma mediata tamen videlicet
statuitur mense sine ad hoc acceptationi
et infamatione impetrans ut inde con
dicta et nullum tempus requiritur prefixum quo
centibus ad efficiendum potest longius
et nec tamen inde Et de beneficio de prebenda
super hoc cum licet limitetur eorum prelatus
conferendo beneficium infra certum tempus
acceptatum et nota alias ut inde iam
dicta vero pro dubitationi et ad hunc
dubium de predicta gelusione tamen
pro ueritate opinionum doctorum bene
fuit una ratione generali. Dicens quod
abiecto tempus statuto ad acceptandum
restringit vel prelatum acceptandi
ut ultra mense non potest accepere
qui infra illud negligens reperitur
quia lapsus tempus negligens illum
ab acceptatione repellat all. l. illis
ancilla ff. de fide illius commisso
li. facit c. tibi qui nisi de prebenda
et dein c. si clericus li. vi. faciunt
nec esse durare c. in de gestis prebenda
et licet de super ne prelatus et nec pro
defectu et c. quod sit de cleric. li. vi. Et ex
pressis etiam stat cum opinione archidiaconi et co
quod ipsum alleg. uero probando eam
Et vel de mote land. non tangit
predictam gelusionem quia subdiuidendo
credo vissiarum in hunc casum Et et
nec infamando uel hunc gratia
ad collationem per quam non tamen est bene
ficiari effectum sit quod canonicum collatum
uia super allegata cum tui si per quam et c.

Et per dilationem indices tamen apostoli
prefigere possit etc.

359

Item si appellatur ad superiorem et auditor deser-
iat appellacionem in competentibus diebus postea prose-
quatur tamen x dierum ad prosequendum sunt
dubitatum utrum valeat quamvis tamen prosecucio
hec est quere utrum iudex per quem
detulit appellacioni potuit tamen ad prosequendum
statuere que quidem questio satis terminatur
per Jo. An. in novella in c. Cum appellacionibus
frivolis super verbo infra terminum de appellacionibus li. vi.
Et dicit aliquos dicere quod non valeat tene-
ri non quia per delacionem quam intimo-
ta accepit [illegible] videtur
etiam in supplicacione [illegible] de appellacionibus [?]
dilatus quod [?] nec est appellantis [?]
tamen quia statim [illegible]
de appellacionibus [?] Et in hac opinione videtur
declinare [illegible] 1 de appellacionibus Jo.
An. [illegible] quod [?] opposite quoniam
allegans multas raciones et aliquos textus
clarum per suam opinionem in c. Cordi in quod
per hoc [illegible] appellacioni
dilatum de appellacionibus li. vi. et ibi videtur hoc
tenere Jo. Jo. An. in novella Gosfradus
allegat etiam Jo. An. teste [illegible] vi-
delicet glosatum ordinarium [illegible]
[illegible] de [illegible] in c. [illegible]
in glosa ubi allegat glosa decreti [illegible] de
appellacionibus que bene facit [illegible]
loquens de delacione iudicis subdit pro ea-
dem sic in c. Cordi quod [illegible]
1 de appellacionibus ubi [illegible] in [illegible] quod [illegible]
sic et tamen prosequi sunt actus iudi[illegible]
[illegible] opposite [illegible]
opinio non sua [illegible] etiam
differentia sua appellatur [illegible]
[illegible] et
[illegible] opinioni [illegible]
que esset necessaria si esset actum in
de [illegible] q. 1 [illegible]
ecclesia [illegible] et [illegible]
[illegible] opinionem
Jo. An. [illegible] declinaverit
[illegible] et etiam ego [illegible]
doctis allegancium [illegible] Jo.

Deligens qui videbatur distinguere et
concordare predictas opiniones sic ut
a iudice deferente statuti prefigit tamen
appellanti ad prosequendum [illegible] et dixit
intelligendum c. [illegible] Cordi hec
[illegible] ante [illegible] intervallo pre-
figit et non post et dixit intelligenda
opinionem quam

Auditor qui sententia primi audi-
toris nullam pronunciavit [illegible] non
cognoscit de [illegible]

Item dubitatur utrum auditor pronunci-
ando aliquam sententiam diffinitivam [illegible]
[illegible] auditoris latam nullam [illegible]
notatam [illegible] sic nullam [illegible]
pronunciavit [illegible] possit [illegible]
aliam [illegible] sententiam debita [illegible]
notata [illegible] quia
iudex qui male iudicavit non
dicitur functus officio suo [illegible] debet
iudicare bene [illegible]
et quando iudex [illegible] de actu
li. vi. [illegible] quod [illegible]
actu [illegible] et
declinatum [illegible] duos [illegible]
[illegible] iudex [illegible] dic iudi-
de officio dele. in [illegible] q. vlt. [?]
bene et [illegible] in ordina-
[illegible] qui [illegible] acceptare
[illegible] sententiam suam emendare [illegible]
sic si ea voluit esse nullam
[illegible] non [illegible] qui sive [illegible]
sive male iudicavit functus
officio suo [illegible] allegat
Et sic [illegible] officio iudex pronunci-
ando [illegible] de arbitris
[illegible] de officio dele-
[illegible] qualiter [illegible]
de actu qui illi [illegible]
legati [illegible] de officio le-
c. [illegible] li. vi. Et non [illegible] sententiam
[illegible] ibidem [illegible]

344

ingressu bene potuerat illa emendare
et errorem suum corrigere ymo sine spe-
ciali delegatus suus. qualiter eodem
modo. Instructo eciam aliis potest quam
instrumentis diffinitive potest tam ordinarius
quam delegatus inter facta quam incidenter
fecit de ordinario probatur de elect. c. Cum
tiaret etc. nostra de resc. c. ab eo quod
de elect. probatur de offi. dele. significasti
de app. cum cessante etc. si autem ac-
li. vi. Sed hic non loquitur de interlo-
cutoriis revocandis quas quando
revocari potest remittit ad ff. de
de except. ii. viso ubi si si inde ex-
cepit. Jo. an. in nouella super prima glo-
ssa de c. qualiter dicit quod ordinarius
non potest corrigere sententiam annullando
allegat ff. de re iudi. l. quicumque et l.
preterea etc. de sen. ex. cum eterni etc.
l. ii. et nulla revocare potest de f. gi-
sinitive deprimere loquitur c. ii. et
q. iii. quis tale dicam l. si presto
etc. decatum si auctoritatibus remittit
addit pen. post Innocentius de re iudi.
c. i. etc. Cum inter super verbo postquam
mentem et remittit ab eo ad glo.
de re iudi. Cum bertoldus in glo. sed
quare eadem sententia non et de rescr.
intelligens quod videndum est et ne con-
dicaribus ii. si ubi licet autem
et per dy. in regula qui semel de re-
gulis li. vi. Supra obiectioni unius
tamen dominus volebat dicere quod ex
quo predictus auditor qui pronun-
ciavit super utilitate sine remansit
adhuc iudex in negocio principali et
poterat cognoscere de iusticia et iniusti-
ciane sive quam prius ponebat
in statuto dicto dictus auditor sunt
commissum totum ut tam appellationis quam
conditionis prius utilitas et iniquitatis
sive pronunciando super utilitate non
esset functus officio suo. Et ideo male

iudicavit poterat statim perdere
et bona sua sic sicut quod dicebat
dominus vivi si eius pronunciatio esset
inter locutoria sed quia fuit diffinitiva negat
ut notat Innocentius hic. audiens de peni-
tentia expedito illo a rebus diffinitive pronunci-
ando sive bene sive male functus
est officio suo primus super primo allegatis
fiebant quod remansit iudex quo
ad alia. Et hec sunt opposita sive tamen de
audientia in re consilii auditoris de pp.
auditores sacri pallacii generat ordina-
rie in cognoscendo vel diffiniendo
Et ideo contra sententias diffinitivas non possunt
revocare vel emendare primus et allegatum
et denotat Innocentius hic. Cum bertoldus
videtur in in fine quod in ista beneficiali quibus
iudex sive delegatus sive ordinarius potest
sententiam nullam revocare talia forme
ro potest esse quia sic in ii uno casu
sententia non transit in rem iudicatam quia
detecto errore possit revocari ut hic
latior tenor. Consequenter de re iudi-
cata ex nimo spirituali. Cum de uno arguatur
ad aliud de translat. inter corporalia et
vi ii sunt Innocentius causa expressa deprehenditur
petentis iniquitas ut hic. Cum bertoldus
sicut eciam quicumque error fuisset iniusticia
vel iniquitas deprehendi et colligi
ex actis retractabitur sententia et si error
fuisset in iusticia expressus ut notat pan-
dere iudi. pastoralis in cle. et de sen.
ex romana sed inter partes li. vi. preter
appellationibus sive inter posita non sit
per auditoris appellationem. iusticia ii et appellationem
confert ad veritatem appellationem.

Item si apparet in partibus ad quem ab aliquo
episcopo contra sententiam diffinitivam
latam in tunc vel unius sive quod al
...

constituisse necesse constare et si constare possit
dicitur quod modo sive procuratoris processit et
quod dicte sive fuerunt per alia instrumenta
late revocari tamen huiusmodi appellationis
alicui auditori sacri palacii et petitur
ante omnia inhiberi predicto executori
ne ad ulteriorem executionem procedat
huiusmodi inhibito nisi aliqualiter
in appellatione deprehensum expresse constitit non
est aliquatenus concedenda. Ratio
propter inconveniens duorum primorum quia
nimium in appellationibus expressatorum tum quia
ab executore appellari non potest nisi modum
excedat quod per excedere non presumitur
nisi doceatur de appellatione non vero iudi-
cii ad consultationem ubi adducit cum quia-
cumque appellatio est ad iudicem quod visitari
debet antequam inhibeatur iudici aliquo
est appellatum ut de appellatione. Interposita et c.
non solum extra si. li. vi. Et quia certa
in appellatione expressa ut quod sive sive-
late per falsa instrumenta tangit nullitatem
processus tamen similiter que non impedit causam
executionem debere iudici ut calumpniis
notatur.

Appellationum peticio non tamen instantia facta
si iudex desit appellatio valet

Item si appellatio ad superiorem et appellans petit
apostolos licet non instanter si tamen iudex
354 interim desit huiusmodi appellationi et tamen
prosequitur ad prosequendum que appellans accep-
tat valebit et tenebit huiusmodi
appellatio non obstante quod apostoli tamen instantia
debita non fuerunt petiti saltem verisimi-
liter contentum nisi forte clericus quamvis ri-
gor de appellatione. Ratio est quia quamvis
peticio apostolorum tamen tanta instantia
ideo dicitur si ut iudici debitus contra
desistat et ipse moneatur ad revocandum
gravamen si gravaverit quod si forte non faciat
si tale instantiam non fuit quod non cessat

quo quis detulit licet et appellatio frivola
fuit de appellatione. Cum appellationibus frivolis
li. vi. superfluum esset ut apostolos in
datos instanter petere tamen in dando et
differendo iudex esse desinat ut
eos animo dare posset ut notatur in c.
Cum appellationibus frivolis.

Auditor camere de appellationibus ad se
ab certa subditis camere interpositis
se non intromittit sine speciali commissione

Item si auditor camere papalis appellatur
ad appellationem vel eius officiales auditoris
camere de huiusmodi tamen appellationibus sine
speciali mandato non potest se intromittere 339
quod si fecit totus processus est
irritus atque processus nullus tamen ante
iudicem sicut de iudicibus ac si clerici
et c. tamen si quis contra aliena ff. Cave.
cum appellationibus quarum tamen absque tamen
ad se appellationem interiectarum consuevit
et solet in palacio apostolico per dominum vice-
cancellarium committi tantum ut dictum
est se dominus auditor camere intromittere
quia nec est auditor nec officialis
ipse. Sed auditor camere et cancellarie
et camerarii. Et quod ad modum camerarii
de huiusmodi causis per appellationem ad eum
delatis se non possit intromittere quia
nec est auditor de iure super hoc in fi.
supra de signatione appellationum causa que est
nulla interpositi principaliter potest et est
utile.

Item fuit dubitatum utrum si appellatur
ad superiorem causa que est ipso iure
nulla et declaratur appellatio possit et debeat
364 prosequi super defectu huiusmodi appellationis
et videbatur aliquibus dominis quod non
quia. Sed non tenebatur causa que est
nulla appellari ut de re iudicata c. i. ita
nec tenebatur prosequi sicut cum prose-
quitur tamen nullum effectum operatur
de officio debet tamen contingat de peremptoria

de app. quia sicut adhoc videbatur
quod predicta appellationes effectus quod poterat
primo tamen adeundus devolvebatur ne-
dum appellationis sed totius negotii principalis
maxime si declaratum erat prejudicium
ut ponebatur in isto de app. sepe et sol
nis et c. Cordi li. vi. ubi hoc al
terum … appellationibus c. k. et ibi secundo.
post appellationem adeundus titubatur precessit tamen
audiri ne ab appellatione erat supersedenti ut
videas infra … et c. Cordi sic que
si post appellationem venit vel misit adeundus
… quandoque appellationes devolventes
et … et post appellationem non venit neque
misit debebatur parte appellante … facere
… expensis et videas c.
… et c. Cordi et … vel si
aut … predicte appellationis poterat
appellatus prosequi … sine aliqua
appellatione … non … dilecto
de app. quod facere non poterat si erat
desertio … expediebat in
maior … dicebat principaliter
super desertione appellationis … quandoque etiam
est prime qui quandoque tamen et predictam
dubium … in consiliis et revelationibus

Iudex appellationis supplet que in sententia
primi iudicis obmissa sunt licet prima
parte tamen sit appellatum
Item si diffinitiva sententia quandoque tenet
diversa capitula … parte quia lata
est … dubitatum
… iudex appellationis
possit ad instantiam partis appellantis pronuntiare
super obmissis in dicta sententia et illa sup
plere … que addere … et videbatur
quibusdam quod non quia post appellationem non appellando
… videtur acquievisse sententie et ea
… tacite approbasse ergo …
… petere … supplicat
… c. ind. … ad consul
… significat de app. …

li. vi. Et per hoc videtur textus dicta. Raymundus
et Raynaldus in quibus partibus
fuit appellatum. Et ideo iudex appellationis esse
ibi supplevit addidit et detraxit
prime sententie quod alias non potuisset ut
videtur quia iudici non licet supplere …
sed de iure ut c. que de sent. …
… c. cod. … de app. et
offi. dele. Sed contra … et notatur …
ut debitus de appellatione quia iudex appellationis
post … et debet duntaxat pronuntiare sententiam
iustam vel iniustam et nil aliud ergo
… determinatam …
… qua parte sunt appellata …
sententia que … ipso iure suspendit
ff. ad … l. i. et de … ve
nientes et sic petitur … tota
… ita post … petere …
et suppleri obmissa que forte …
instantia non fuit adeo plene …
sit … quia primo … non
plene … Idem
super illo articulo obmisso iudex appellationis
poterat pronuntiare … Cum
Johannes c. … app. li. … postea
si iudex … ita
et illi addere et supplere ut videas c.
Raymundus et Raynaldus. Item iudex
appellationis succedit iudici primo ita quod
omnia que iudex primus facere potuit
et debuit et ipse … et de … ar. …
… Jo. Raymundus et Rayna
ldus. Sed … primus iudex debet super …
articulo obmisso pronuntiasse et non
pronuntiavit ergo iudex appellationis id faciet
supplendo negligentiam primi …
… quibus … alterius
quod … non potuit
ut … c. de …
… li. vi. … app. …
post appellationem hoc … quia alias non
posset quo … appellationem ita bene
potest prosequi … appellationis sententia app-

368

distinctione c. ablate &c. post summationem
de app. dixi. Ita c. bone rei certa ubi co-
stat iudici per duos testes uel instrumenta
produci coram eo de aliquo quod potest suppleri
defectus fidei quia notum est sibi ut
iudici deposita. plura c. i. primo quod super
uo. requisitus & alleg. c. j. de confessione
li. vj. et ff. de app. l. iusti de act. e-
mptionis & ff. de edi. edicto l. bone. Sed quia
hic in casu nostro constitit & constat ponit
partes certiorasse et eo primo quia
per iudici fuerit prius intimatum super articulis
obmissis ideo super illos debet pronunciari de iusti-
tia. Cum asserimus dicte iudici cum dis-
validis ante obiectis igitur alleg. videlicet
quod appellata non appellando aliqua vero illi sunt
acquievisse verum est si pars aduersa non
misisset et eos effectus non suspendisset Sed
quia appellante contra appellantem pars appellata
hoc periculum ut sic dicta est vero obe-
tinentia & tam variabilis quod videtur adhoc
quod iudex appellationis possit addere & supplere
similiter primi iudicis requiritur quod de appellatione
petitur praeter aliqua quia sic conglobatur
a defectu ut in c. Si duobus app. necessarium
non fuisset sed omnes duos addidit quod iudex
non potest supplere defectum turpi est non sunt
ei notum sit ut iudici Et quia ita
fuit in casu nostro ergo sic quod ea quae huius-
modi hiis non app. de qua super diuidere
incompetenter supplerem similiter primi dum mei
auditores in duobus articulis obmissis
petitur ut probatur coram eo

¶ Appellato in absentia iudicis intimata ante
diem deinde similiter uel coram nobis valet
idem de apostolis petitione.

Sed si appellator adiffinitiua similiter absente
auditore & ad diem similiter et quibus
conuenit coram nobis esse dubitabatur
utrum valeret quia appellatio praesenti ut supra
quaerebatur in scriptis quod tunc sedebat pro tribunali
ubi erat auditor in loco consueto ad iudicandum

suo distante bene per duas dietas Et
sic ut videbatur debebat appellationis misisse
et apostolos in xxx dies petiuisse et
quia illos non petiit nec per consequens appellationem
prosecutus auditorium quod potuit intimauit
videbatur appellationi renunciasse per c. Cordi
&c. alias de app. li. vj. in eta clemen-
tinis cum sunt determinatum & conclusum
quod licet iura loquantur uolunt quod coram iudice
sit appellatum ut eo debitorum dicitur defectum
ut in c. ut debitus de appellatione & ibi vj.
Sed videmus tibi pro eo de app. c. suggestum
propositum Et hoc intelligendum si potest
habere eius copiam in primis non
in ecclesia uel villa suburbana ut docet
Sed videmus uel infra modicum tempus appellationem
cognouisset ut in c. si de app. Sed hic
cum videlicet appellatio in praesentia non absentia
iudicis facta cum protestatione de mora
uel eius absentia ut iudicis membra
suo. pro eo. Sed de auditoris infra app. de
appellatione li. vj. super uo. Iudici At hic
nedum fuit in loco iudicis sed fuit ultra
duas dietas in alia diocesi. alio
quo iudicauit uero cum quaerere non debuit
nec tenebatur coram c. statuto sic ergo in puncto
quod de rescriptis li. vj. Et hoc est iustum quod
non tenebatur eum ipsum quaerere per apostolos dandos
qui sunt petendi loco et tempore congruis
Ac hic locus uero domicilium sunt congruentes
ubi appellationis infra tempus debitum et apostolos
instantur petiit ergo appellationi non renunciat
quia in hiis hoc suadentibus satis
fecit praeterea uiua dedimus dixit quod non
inutile esset necessaria apostolorum petitio
quia appellationis adiffinitiua quia iudex
non posset dare alios apostolos quam
reuerentiales quia primus desperatur quod de
appellationibus et si non desperet ponetur
ut legitur in c. ut de rescriptis de app. Sed
siluimus cum illud in effectu quod autem
quod conceditur c. Dethezaurus l.
vnica praeterea si c. cordi bene inspiciatur
ibi de apostolis petendis per appellationem adiffinitiua
nichil disponitur ideo &c. probatur &c.

causa int(er) . sepe de app(ellationibus) . q(ue) salvus in diu
no stabilit quin(que) roma(m) quia ap(osto)li
sunt p(ro) uno distantia app(ellati)o(n)is licet
aliqui videa(n)t(ur) i(n) hac contrariu(m) ab eo int(er)
de app(ellationibus) . q(uod) quidem c(apitulo) et c(etera) . ut sup(ra) e(odem)
Coll(ect)i et o(mn)ia illa loquentia de ap(osto)lis
petendis vel dandis loquunt(ur) g(e)n(er)alit(er)
in iudiciis sive ex(tra) app(ellaciones) . [C]o(ntra) g(e)n(er)alit(er)
intelli(gen)da in q(uan)t(um) v(ide)t(ur) co(n)suetudi(n)i p(ro)p(ter) di-
ct(am) romanor(um) de ma(n)ib(us) c(apitulo) subl(at)e
de(n)u(m) lex . cu(m) p(er)tica si ap(osto)li papp(ellan)te
adiffi(ni)t(i)va no(n) debent peti ad q(uem) dispen
saret dat . ut ab eo ut . q(uia)
ius sup(ra) alle(gat)is . illi xxx dies
dati ad petend(um) ap(osto)los c(ur)rat a die p(ro)la
tionis sive sive app(ellaci)o(n)is int(er)posite
fuerit cu(m) et o(mn)ia hec i(n)stancie q(ue)
q(ui)b(us) que int . Coll(ect)i r(espon)d(e)t salvus int(er)
dicere no(n) ob(stat) quia aliq(ui)s c(ontra) videt(ur)
app(ellaci)o(n)i adiffi(ni)t(i)va si(ve) a s(ente)ntia sive
ca(usa) r(e)sive s(e) a p(er)sona recta no(n) p(re)iudi
c(ar)e sine p(re)sequi ex pe(n)ide(re) q(uia) in
app(ellaci)o(n)ib(us) i(n)t(er)p(osi)t(is) a(n)te s(ente)n(tia)z . Et illis
p(ro)d(ic)ta illa volue(r)u(n)t a(n)i(mo) i(n) iniure q(u)ib(us)
quo ad ap(osto)lor(um) petitio(n)e(m) et datio(n)e(m)
que sunt p(ro) app(ellaci)o(n)is et de eo sp(eci)ale
i(n)ventu(m) est uno statutu(m) et ordinatu(m)
est q(uod) p(ro)sequ(e)ntur app(ellan)tez infra xxx
dies a(d) loco et t(em)p(or)e co(m)pete(n)te in debita
i(n)stantia petant(ur) ali p(ro) dans app(ellaci)o(n)e app(ellacio)
sive renuntiasse v(ide)t(ur) uno req(ui)ri
tabit(ur) no(n) app(ellaci)o(n)e ut in cle(mentina) q(ui)m(us)
et c(etera) . Coll(ect)i hec est p(er) antiquos
canonicos expresse p(ro) ut in q(uaestione) . vi .
C(apitul)o qui(bus) iudice v(ero) post datio(n)ez
no(n) sive r(e) c(etera) . p(ro) app(ellaci)o(n)e q(uo)d sunt
quor(um) v(ero) iudicib(us) aut ita q(uod)
sive iudex recipiat app(ellaci)o(n)ez sive
no(n) s(ed) p(ro) se e(st) co(n)sequ(e)nter p(ro)ut le(gitur)
et no(ta)t iud(e)x c(ontra) Coll(ect)i r(e) c(etera) . ut
sup(ra) de app(ellationibus) . li(bro) vi .

De collatione vicarii ep(iscop)i ex sp(eci)ali
mandato facta de ip(s)o app(ellatu)r.

Item si ep(iscop)us dat p(o)t(est)atez suo vicario
i(n) sp(irit)ualib(us) co(n)ferendi b(e)n(e)ficia et
a collatio(n)e p(ro)p(ter)ea facta app(ellatu)r ad ip(su)m
ep(iscopu)m . Et si ep(iscop)us co(m)mittat ca(usa)m
app(ellaci)o(n)is alicui vicario i(n) sp(irit)ualibus
alt(er)ius ep(iscop)i qui vigore h(uius)mo(d)i de h(ui)us(modi) cau(sa) su(m)
p(er)sit cognito p(er) vic(ariu)m i(n) hac ca(usa) app(ellaci)o(n)is
p(ro)cedat usq(ue) ad diffi(ni)t(iva)m s(ente)n(tia)z in
clu(si)ve a qua ad ip(su)m app(ellatu)r sunt
dubitatio(n)e de duob(us) p(ri)mo utr(um) po
tuit a collatio(n)e facta p(er) vicariu(m) p(ri)mu(m)
ad ep(iscopu)m app(ellar)i . S(ecund)o utru(m) valuit p(ro)
cessus habitus p(er) vicariu(m) alt(er)ius ep(iscop)i i(n)
alia dioc(esi) . De p(ri)mo videba(tu)r p(ri)ma
facie q(uod) no(n) quia ide(m) co(n)sistoriu(m) est
vicarius et ep(iscop)o de co(n)sue(tudine) c(apitulo) i(n) li(bro) vi .
de app(ellationibus) c(apitulo) li(bro) vi . S(ecund)o no(n) p(otes)t app(ella)ri ab
ep(iscop)o p(ro)p(ter) ratio(n)ez i(n) d(ic)tis iurib(us) positaz
et quia g(e)n(er)ali est app(ellaci)o de app(ellationibus) . Dilecti
dicebatur p(ro)ponu(n)t duos contrariu(m) v(ideli)z
valet h(uius)mo(d)i app(ellaci)o quia hac
collatio(n)ez vicarius q(uan)tu(m)cu(m)q(ue) g(e)n(er)alis
est i(n) sp(irit)ualib(us) facere no(n) potuit sine
sp(eci)ali mandato et co(m)missio(n)e ep(iscop)i ut
de offi(cio) vicar(ii) . c(apitulo) . si . li(bro) vi . Cu(m) igit(ur)
h(uius)mo(d)i collatio no(n) cadebat i(n)
sua g(e)n(er)alez p(o)t(est)atez vicariat(us) no(n)
p(otes)t quo ad hoc censeri ide(m) co(n)sistoriu(m)
S(ed) ta(n)q(uam) v(er)u(m) sp(eci)alis arbit(er) sive
ca(usa) co(m)missio sua si ep(iscop)us vel ei(us)
g(e)n(er)al(is) offi(cialis) alicui faceret et ab illo app(ellaci)o(n)e
contigeret ad ip(su)m ep(iscopu)m vel ei(us) offi(cia)le
posset app(ella)ri ut le(gitur) et no(ta)t(ur) int(er) dilecti
de app(ellationibus) . sup(er) q(ui)b(us) alle(gat)is p(ro) s(ecund)o . ca(pitulo) . p(ro) an(ima)
et g(e)n(er)ale(m) . ac g(e)n(er)al(iter) i(n) cle(mentina) . de iti
v(ero) potuit dicaz int(er) ep(iscopu)m vicariu(m)
ep(iscop)i i(n) sp(irit)ualib(us) deputatu(m) cu(m) in
dictio(n)e vel sine in(scri)p(ti)o(n)e f(ac)ta p(ro)d(ic)ta
collatio(n)e t(ame)n a collatio(n)e de app(ellationibus) li(bro)
vi . Audivi ecia(m) a d(omi)no Anshelmo
i(n) mediolano advocato sp(eci)alem
int(er) d(ic)ta c(apitulo) . i(n) . de co(n)sue(tudine) li(bro) vi
v(ideli)c(et) q(uod) loquit(ur) i(n) app(ellaci)o(n)e iudiciali
et no(n) ex(tra) iudi(cia)li p(ro)p(ter) co(n)sistoriu(m) quod
no(n) est nisi iudic(ium) tunc g(e)n(er)al(is) c(aus)e do-
q(uod) illud c(apitulo) et c(etera) . Romana loquit(ur)

gualit' de quatiqz app'o g'o gualit
sunt tali da xix di. de romanoꝝ
via obe' solite ¶ Secund dubiu
no fuit ꝑt declaratu s3 du volue
rut delib'are toti dubiu. Cuius di
ctio pendet utrum litigantes potue
rut tacite prorogare iur' diac. vicarij
alterius epi et an valuit tacite ꝯs'
ipius vicarij. Et primo vr' ꝯtro quia
ire est q' epus no pt iur' dez a'q
i dyoc. aliena ꝯcede ut xix q. ij.
epim et duobus c. sequentibus xvi q. i.
placuit hec vera sunt sma petita
et obtenta illius cui tanq dyoc. w'
ꝑcede et ꝯgnosce ut subditos suos
i iure trahe ibi de offi. ord. Cu
epus li. vj. et ti. iij. in c. de se
que i de hoc ꝑbo. Ar. g'o q' ꝑecto
pt nec palam dare iur' pt c. epus li.
vj. tu ibi not' g'o ꝯpte ꝯmitte
no vr' vale ꝯmissio ut vr' vale
ꝯsens' ꝑtm pg. i mulco et c. statutu
de resp. li. vj. ut repit' al' dupda
tij q' posset fieri prorogatio loco ad
locu iur' i casibus i iure ꝯ ꝑss' g' ed
no est dicend nec se vat. c. i. de
fin ꝯli. vj. Lcz cui postea prorogao
que fuit i alienis iudice ꝯ ordia
in ꝯceta sua et no ꝑ errore fi d'st
dendi om' iudi e fi ꝑ errore ff
dendicos li. ij. et not' de offi. dele
p. et g' ma ut ibi not' sunc loquit'
de prorogatioe vei adue, tpis ꝯ ꝑe
ꝑsone ad ꝑsona ꝑ requirit' ꝯsens
ꝯs' ꝑtm y'o multo fortius i prorogatioe
loci ad locu ꝑdcm g' i iunta ꝯ3
licet p. debet ꝑti ipse ꝑsid velit
i iure q' vnus ordinarius possit ꝯgno
sce et iudicare i alieno tilcolo ut
suos subditos n ꝑhibeat' quia lig
tigare ꝑagere alie j n ꝑhibitus
fuit ¶ Iuno vo et ꝯsens' tenet q' ꝑm

me. nomi de offi. dele. i. de hoc ꝑbo.
du. i nola et ꝯcep' et de ꝯpe' iud.
adire ꝯ. i. i. quod si decto facit
ꝑgat ꝯcioe ut aia ꝯ de offi li. vj.
ipsi. ꝯmiss vo argumentis et dictis
doctis no obstante fuit ꝑame duos
ꝑtica de ap'e et declaratu fuit videlz
q' ꝑcessi da vicarij alius epi valuit
tu q' sua fuit ꝑ viru dictus ꝯfirmata
ni i dta prorogatioe om'a i veniunt
que de iur' intuede debuet ut ꝯsens
vz ordinarij iudicis ꝯmittentis sine
prorogantis qui suffiat de so. ¶ ꝑpe
figurus fieri iudicis prorogati que ꝯ
ceta sua vigore ꝯmissionis alius
epi sibi fcte possit g'o ꝯsen' sit
procedendo ꝯma voluntate et uno
i vitij ꝯgnovit et suma3 tulit ar
coꝝ quo le' et no desta. e ꝑsbit
ꝑ venies ꝯuenient etia ꝯsens' ꝑtm
quia ꝯceta sua et no ꝑ errore ꝯsia
ꝯmissio cui missio ꝯ talia ti
tolo forte et sunc forte ut ꝑbat'
i ꝑto eis magis ꝑcesserut ꝯmodos
ꝑsp ad suma3 diffinitoz i clusiue g'
no i viti ꝑ voluptate q' q' suffiat
ut notatur c. ¶ Cu epus de offi. ord.
li. vj. melius me ut ligata ꝑbo:
du. qui captatione loquit' ꝑm ad
iu dco dicit sufficere ꝯsens' ꝑtm sine
alma alius epi

¶ App' fca vna voce ad papa sca
sepius licz ignota ꝑtm ab electioe
vel ꝑmissioe no valet ut denclauit

Ite si app' ab electioe ꝑmissione
postulatioe aliquid fca ut fuit ad a
vna voce ad papa et no i scriptis
i ꝯtinu ti ꝑtes dubitat' utrum ꝑg
mat app' ꝯ ta denolue' ad curia
rona et videbat' ꝯqui b'ꝯdm q'
sic maxie si ꝯmia app'mo ut
hoc ade app'ta ad ꝯsequend ꝯmia

appellationis negocium personaliter assumpsit
et tamen legittimam sive probabilem causam
appellationis sua viva voce interposita
expressit quia plus est quam in scriptis quam verbo
vel in scriptis de appellatione et venimus suggestum
et c. dilecta per glossam eos allegat quod non accedit
in c. cordi de appellatione li. vi. super verbo de
ponentia sine glossa vel ad hoc videtur
inde quicumque et quandocumque appellat
ad papam eos sine scriptis et causa nullam
tamen assignavit licet apostolos petierit
procedi potest ista appellatione in illo allegato
c. significati et tamen de foro competenti
de appellatione. Item appellationibus frivolis li. vi.
Ex eisdem dicitur quod appellatio viva voce
interposita eos sine scriptis eos nulla
causa assignata devolviat totum ne
gocium principale ad eum ad quem interposita vim
si iudex quando appellatio recipiat et ad
deficiat tamen iure prosequendi dilacionem
ac in prejudicio abdicat et totam
suam potestatem in superiorem transfundit
sic loquitur allegatum paragraphum et eos preveniat
sic dicit et nota in loco allegato et ideo
iudex tamen appellationi non deficiet in quantum tamen
appellatio devolvet. Item quia licet ma
[illegible] frivola propria nullum negocium
ad eum devolvitur ut in c. ut de
bitus de appellatione et melius in c. frivole
de electis li. vi. Et ibi textus clarius
preterea omnes doctores dicunt et tenent
quod in appellatione interposita in forma
c. statuimus ut ex ea et c. Cupientes
li. vi. requiritur forma c. cordi
de appellatione li. vi. [illegible] ad et
quod [illegible] non expressit. Item cupientes
li. vi. super verbo appellate et [illegible] modo
super vero devolvitur. Item predicta
appellatio licet sit interposita in scriptis
licet causa [illegible] assignata [illegible] sunt
[illegible] et [illegible] quod [illegible] modo
devolveret. Preterea alias [illegible] more
appellandi ante sententiam et alius post
ut [illegible] et ut debetur
c. cordi de appellatione. Et licet predicta appellatio
non sit interposita sit valida

quoniam sit appellatur ad discussionem ut in c. sacro
de appellatione. Tamen vel saltem ante sententiam plus
reputabatur non appellationis ut in c. cordi
super verbo alias dicitur illa est appellatio ultra
effectum propter devolucionis negocii
ad eum quod est valde odiosum et [illegible]
[illegible] annus qui [illegible] non [illegible]
[illegible] generali de [illegible] li. vi. [illegible]
[illegible] prout [illegible] non [illegible] et
c. quod ab interlocutoria [illegible] li. vi.
Sequitur altera d.

Auditor qui pronunciat beneficium
debitum comprehendat in [illegible] eadem
non petitis
Item quod auditor qui pronunciat bene
ficium alicui fore debitum providendo de
ipso [illegible] auditor de [illegible]
prout etiam comprehendat [illegible] possessionis in [illegible]
atque inde [illegible] possessione [illegible]
in libello non petitis quia [illegible]
sunt accessoria ad beneficium et veniunt
atque inde [illegible] de [illegible] li. videamus
et mora [illegible] in bone fidei [illegible]
c. Item etiam sententia [illegible] possessionem
[illegible] non [illegible] modo [illegible]
Item super [illegible] de [illegible]

¶ Item [illegible] decto beneficio vacante
[illegible] pacifica alicuius beneficii
[illegible] ap[illegible] collati agenti petitorio
et possessorio adipiscendi [illegible]
[illegible] suspensione petitorii [illegible]
[illegible] illi de aliis beneficiis [illegible]
[illegible] papa noluit et [illegible]
beneficium de quo agitur vacare [illegible]
non [illegible] [illegible] vacatur
[illegible] quia [illegible] constat
[illegible] de [illegible]
appellatione que suspensione petitorii [illegible]
[illegible] ut in [illegible] d. xvii. d.
[illegible] de [illegible] [illegible]
de [illegible] in [illegible] de [illegible]
[illegible]

189

239

¶ Incumbratio beneficii facta non vocatis
vocandis nec servata solemnitate
non valet.

Item si abbas maior cum consilio generali
eligat seu ordinat unam custodiam
seu sacristiam in aliquo prioratu perpetuo
et conventuali a suo monasterio dependenti, prior
non vocato constituit quem custodi
seu sacriste debent reddi etc. de dicto pri-
oratus dependenti, contra etiam insti-
tutionem huiusmodi creatio seu ordinatio
350 non valet, immo iniustitia cum huiusmodi
creatio seu ordinatio quantumcumque iniustissima
[illegible] subsistit debeat fieri sine preiudicio
prelatus dependenti. Cum accessisse ne-
cesse. Cum omnes dependere et cum omnes
alii de [illegible] edificio. Ad audiatur non cum
dicto [illegible] est unum altare ad
[illegible] aliud dependere. Cum tamen
non est quia huiusmodi ordinatio et dicta
incumbratio predictus etiam non vocatio fuit
prior vocato quod licet si fuisset vo-
catus videtur alia dignitati non fuisset
necessaria tamen si incumbricetur ipso alti
dignitati applicetur sive defensor
[illegible] et vocandus et alie solemnitates
non sunt servande al. non valet cum
non alias c. i. [illegible] si una [illegible]
nota [illegible] et [illegible]

¶ Si impetratum beneficium certo modo vacaturum
non detur si per eam vacat palam modum.

¶ Item si mandatur [illegible] provideri [illegible]
dicto beneficio cum illud vacare
contigerit per contractum [illegible]. Et tenens
341 illud per eam [illegible] in manibus [illegible] vel
sui [illegible] super hoc [illegible] [illegible]
resignavit et alteri per papa collatum
fuit non in huiusmodi beneficium debet
per [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
cancellarie que [illegible] quod si papa contigat
resignare beneficium aliquem per [illegible]
alteri non vacabit per contractum [illegible] per
optinetur huiusmodi beneficium impedimentum

nisi papa intendit beneficium illud
a die resignationis huiusmodi fore affectum
et collationi sue reservat ac reservat
de qua resignatione predictus impetrans
per resignationem nullam fecit mentionem
[illegible] [illegible] gratia sua subreptitia [illegible]
sim alia ordinatio [illegible] [illegible]
[illegible] de qualibet generali resignatione
impetrans est facienda mentio alias
gratia nulla est ro[illegible] [illegible]
[illegible] respondebatur quod predicta resig-
nationes et omnes alie in dicte [illegible]
predictas regulas et ordinationes
in cancellarie [illegible] quia contentas
[illegible] [illegible] Benedicti [illegible]
in [illegible] adiecimus sunt speciales
et non generales [illegible] [illegible] tamen sunt
responsum [illegible] vice cancellarie
[illegible] dominus qui [illegible] huiusmodi [illegible]
tam post [illegible] publice
sic sunt ponentes duos per eam de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible]
de qua [illegible] speciali resignatione nulla
est facienda mentio [illegible] [illegible] conclusio
non obstante predicta ordinatione de speciali
resignatione quia sim alia [illegible]
sive ordinationem in cancellarie quod
[illegible] provideret vel provide mandat
de certo beneficio in futurum [illegible] est
[illegible] quod non adquirit [illegible]
[illegible] esset generalis resignatio
quod non est [illegible] [illegible] [illegible]
sequitur [illegible] c. [illegible] de clausulis
derogatoriis in [illegible] [illegible]

¶ Item quod statuta specialia [illegible] de
beneficiis actu sacerdotium requi-
rentibus per [illegible] generales derogatorias in
[illegible] [illegible] positas sublata vel
saltem dilata censentur ita quod impetrans
apostolicus potest huiusmodi beneficia accep-
tare licet non sit in sacerdotio constitutus
dum tamen sit in etate [illegible] quod in [illegible]
[illegible] temporibus possit ad sacerdotium Art. 466

pmoneri mo no pso mo inr. Si
p pariibus dep bez li vi. Et p so ar
inr. Si cui c ty et si. liez ar d
ibid. et inr. Cum aliquibus de p
videatur tene qurr et hoc sati
i linit. ut ratio no obstat pos
si bene respiciant. Cum gelliseri
uultu obstat quia dann Jo mo
inr i. desi. pferit inglo. y. i fili
z. quia no obstare quia i clerc
aplicis pota no iustificat p az pre
ciatis sz clara i pcilatary fier tua
Stia in sunt p yca y cl. pimaior
pte duor i quibusda alys y ci liys
de beneficio ctio confundatione clerici
cuius sacerdotum actu requiunte esint
ad hoc allectum p dum ro. vine dam
gwyl demo clan i compagis sedes
aplica uz qui licet pelas derogatoris
que potuit i clerc gtiosis tollat
uel desicant statuta gratia acy
ctrie respicientes oia beneficia
ti no derogatur pcas statuta aliquo
sum ri sup ctio beneficias edito
ii dekko compssa stat incis. Et
sic dud galtis sery relacionem
i quada ta. dat regoy optiumsse
Clausue ty pdce no tollunt uel
derogat ordinacioz fundatoris or
dinatis i suo testamento qui. bz nisi
beneficium no cofertur nisi actu sac
doti quia sic papa no intendit
piudicare lays ipmiado ita ut
i tollendo ordinacioz uel ultima
uoluntate eorz de ne ictu habent
afudacioe et dotacioe beneficioz
ar. cor que lec z nota de pleb
licz pimo li vi.

Ant. 476

Itz csuetudo valeat qui uxor
succedat marito i oibus bonis
mobilibus z eciam debitis z creditis
Item csuetudo uz q cauetur qui uxor
succedat marito i oibus bonis

mobilibus z ecia debitis et creditis
ecia labis optatibus maxie si marity
hunt bona i mobilia. Illa csuetudo
licet vir male no possit tollere eam
uel ecia testacioz no pt. ipse uc
no dyng ipa maria desp inrs
Indultu li vi to p hoc facit c tam
inittis de testa z nota ibid p abb.
sup vo csuetudine faciunt cos no p ber
z go. alh. p gen z t. auos de deci
et csue. sup tii ini si. p huiusmodi

De cdempnacioe fructum atque occupa
cionis perceptorum

Item si cstat de occupacioe iniusta
beneficiy pt cdempnari occupans
i fructibus atque occupacionis percepti
at si de molentia cstaret licet no
sit pbatum tpe occupacionis nec qui
nec valor fructium tamen quia
de mala fide sua cstat z male
fidei possessor sit violentus cdem
pnandus c. cum vi. li. cquerela
de elec. pro. glose nec obstat quia sua
e incerta quia i accessiones pt fici
tio sua ut not huiusmodi ime titu
de cstess. pla z elec. pro. cu ad sede

Ant. ar 480

De cdempnacioe fructum qui actu
e sup renovatioe acceptatoris imp
edit in lite pendente

Item acceptans ad ipmdiny lite pendente
no solu i fructibus perceptis sz ecia
qui percipi potuerunt debet cdemp
nari si hoc petatur quia dolo sus
z temerarius z male fidei possessor
esse cesetur qui i eius dei fructibus
de inre uenit cdempnandus c. cum
vi. li. cquerela de elec. pro. glose
cu ibi notatur

Ant. ar 482

De impetratione qui venit inter vivos

potit dare materiam obiectiam ꝫ.
Item ita que alias esset obiectia et re
pellenda vigore gratie si noiet ms
operatur effectum iter demu sua restat ad
mittenda ita qualitercumque potuit
Ant 828 aude adversario suo in ista parte competere
totum est deinde suo et per hoc sibi preiude
dit ad hoc accedunt ea que lectura et
notatur in cle. constitutioni de electio de cla
usula seu quouis alio modo Item
qui clausula seu quouis alio modo respicit
omnem modum vacandi per cand. p. specia
lis si pronunciatio ut not. la. pius
in c. si susceptum de p. li. vi.

Qu. oportet clausula sola si veritate inspecta
Item quia ita committitur quod in libello pro
nata sola sui veritate inspecta possit
tamen ad ponendum articulos et ad
gratia articulos et ad producendos dictos
Ant 488 et ad dicenda contra producta ad arbitrium
auditoris ad quem tamen si totaliter non
obmitti itaque in ullo termino ad libellos
assignato ut termino com. ut ꝯ dierum
ad dandum articulos concedendum assigna
et ad dum contra ad primam diem et ad producend.
dicta ad primam vel quartam diem et ad dicend.
contra producta secundum multitudinem et qualitatem
productorum et propterea sine aliis terminis
procedi ad sententiam et hoc vigore dictorum
verborum in commissione positorum que aliud
det quod in xix dies in mora defi.
terminos et si papa li. vi.

Qu. curator pupilli teneatur facere
inventarium
48 Item quia curator datus ad litem pupillo
non tenetur facere inventarium provideo quod
potest pro se de contractibus de universitate
vel tutoris vel curatoris deputato
et ibi ubi pubertatem

Declaratio. sententia ad dum
51 Item valet citatio ad dum ad diffinitivam
sententiam audiendam si semel tantum maxime

absente sunt personaliter apprehensus
vel semel comparuit in iudicio sicut
premisit ut not. in summa. in c. si
decco qui inter . in possessionem et alias pertinet
t. i. Cum igitur de dolo et contu. et lo
in actore absente contumacia est
maior quia ita ut ibi not. glo.
utrum aut valeat contumacia maior actio
ad dum ad testes recipiendos Io.
an. in cle. i. de iudic. sup. v. p.
personaliter remittitur ad dum etc.

Quo intelligatur clausula dum in concordie
tibi debeantur
Item clausula solita poni in confirmationibus
super prius concordie beneficium debeant
55 non intelligitur concordie dare ius sed ex
acceptatione quia sic primo bene
ficium est debitum ut in c. i. et ibi de
hac re per ben. li. vi. de pluribus
vacationibus in commissione quare aliqua
sint facta
Item licet plura sint in commissione
opposita valent quorum aliqua
71 sint facta aliqua vera si ea videtur pro
sequi effectus et conclusio valet commi
ssio iuxta nota per te concurrentes
certas etc. aliud dicit . facit non
in c. licet ipsa de probationibus
Qu. dicta per certa in commissione non
conveniencia respiciantur omissa
Item petit ea committi in parte per
80 dendi sententiam semper et de p. lario
solo veritate inspecta ac tamen
non sunt nec abiurat si sequitur
audiat etc. tamen in commissione ea
tellam dicta petita cernunt omissa
de p. Clem. de donatione sed dicitur

Qu. licet citationes que fiunt
partes ita appellationes exposita
in ea beneficiali possint committi
Item si post lapsum xx dierum datum

ad comparendum absente pro statutis
de cler. li. vi.to pro prius alicui citata
procedat et libellum offerat et bonis
aliis citationibus prorogandis consuetis
seu obmissis inchoationibus et tenet
processus quia predicte citationes non
sunt de esse sed debent esse et sunt
81 precautiones ut Extra predicta xx dies
quia potest aliquis aliud ut notatur
in statutis inchoatis in cle. nota stre
nata forma et statutis inchoatis cle.
Item clericus citatus est instancia et pro
adversa citata que tamen est comparitura
pro xx dies ad hunc ulterius posset pro
cedere instancia a prorogatione generaliter. Ubi
competitur omnibus terminis predicta et sta
tutis ipsa instancia sunt lapsa satis est
quod procedatur ulterius instancia quia prorogata
est generaliter de appellatione et de sententia et cle.
li. vi. Et hoc potest celerius expedi
tionem causarum beneficialium in
quibus vacatio diutina valde pe
riculosa existit de elec. qua sit
li. vi. de qua ibi vide et concordantia
et addiciones et statutis et de sententia
et re de appellatione generaliter ante bene v. si inquisitor
et cetera

De certa citatione procedatur in quibus
locis est consequenda

Item si causa committitur cum potestate citandi
procedatur in causa et in locis vicinis
partibus assignatis non sufficit
quod fiat executio in bono loco vi
cino cum intencione partibus et concurrunt
quod in partibus eius locis consequatur ad minus
82 dubius quia publicatio locorum et
dicitur in his prorogatis et li. vi. facit
glo. Jo. An. in cle. causam super de
loco de cler. et quia fori manti
quo hoc que est diligenter consi
deranda de reprobatione rescriptorum deputato sum
decano li. vi.

De commissione impetrata super articulis
obiectis tamquam male formatis et
per terminus datos admittendum secundum
dum instanciam

Item commissio impetrata in prima in
stancia quod articuli obiecti pro
terminus illius instancie dati non obstante
te lapsu eiusdem termini et male
95 specificati admittantur dicitur aliis sunt
probabiles per testes non extenditur
ad secundam vel terciam instanciam in quibus
pro demum quod poterat melius spe
cificare et alios de novo instrumento
dare sed probare et de reprobatione appellationis desi
missis. Et pro hoc exequitur non cum tamen
administrari remedium non est necessarium
ad id ordinarium. ff. de minoribus li. uno
hoc nota si maxima sit causa quod po
sset specificari prima quia necessaria
vel ad impossibile ad specificandum
et cum si repetita sunt tamen
pro et dicitur admitti ipsa instancia
ad probandum vigore predicte commissionis
Contrario dicitur clara quod sola sint ulterius
in prima procedatur

Item dominum capitulum et conventum
ad mandatum quod quando committitur au
ditori quod sola sit vocatio impetrata
procedatur quod vigore istorum vel quod sit
abbreviacione tamen dicitur sublato palacij
introductum causa si non obstante
99 silentio hoc posset in causa bene
ficiali invocari et infra forma
cle. sepe de v. signif. Contrarium ut dicta
causa ad operam deputaretur. In hijs
et super pro ... li. vi. et tamen sit vocatus
eandem voluerit ut in abbreviacione ma
nifestum in cetera quia non de
facili et xxx dies ab exor
dio ... de prorogacione li. si unus

De contestacione proprietate conferendi beneficia
reservata utrum possit conferri in secunda ...

Item habens potestatem auctoritate apostolica bene-
ficia sibi apostolice reservata prout nedum
specialiter sed generaliter reservata conferendi va-
cantia mensibus positivis dumtaxat conferre pot-
est quia illa non veniunt sub generali
concessione de preben. c. ij. li. vi. ratio
quia per talem provisionis late est intellectus
debet strictus olim de dona. cum dilectus
100 Et ubi ius non distinguit nec nos distin-
guere debemus ff. de v. significatione decis-
sus inter corporalia decima et alie solite
de regimine episcopo quod cum sit dominus exceptis
et petitis gastionibus tenuerint (?) quam
ut in de preben. li. vj. quia in (?) decretum ecce
decretum ibidem positum quod restringitur ad omnia
beneficia qualitercumque apud sedem apostolicam vacantia
conferendi hoc aliud enim est dicere bene-
ficia vacantia apud sedem apostolicam conferre
et aliud reservata sedi apostolice confer-
re ut infra in glossa nota

Utrum iudex possit confirmare sententiam
que post lapsum fatalium in causa sententiam
iudicatam
101 Item licet appellatio interposita ad sententiam diffinitivam
decisa auditor tamen datus in causa diffi-
nitiva appellationis post appellationem remissionem
decisa vel confirmare primam sententiam sine
talis super si in commissione sibi (?) regnorum
presidens et prorogari committatur non confirmo
transivit in rem iudicatam et per appellationem
sit lapsa sic prius est confirmata
ut de appellationibus personas et c. cum sic et c. ut super (?)
de elec. cum dilectus Iudex non male
facit confirmando eam per legem confirmatur
hoc vel est tenere sententiam in c. i. de
confirmatione utili vel inutili in fine

Decommissione impetrata contra duos
tres dum illius vigore possit in tertium
vel duos procedere
106 Item si impetret commissionem quod (?) et c.

et si petebat auditor auditori-
um vel et vigore huiusmodi commissionis
non potest procedere quia nullus istorum ap-
tumus commissionem habet quod alium Et
quia in nullo sit principale videlicet qui primo
fuit reus iam est actor voluerunt
dominum quod opus esset nove commissionis
contra reos inter alios acta et dicit
iudex. ex inde officio dele. per c. quo-
niam similibus

Decitationes altinata (?) facta per unum
ex tribus iudicibus delegatis
Item quod citatus per unum ex tribus iudi-
cibus delegatis datis in solidum ut
certa die compareat coram eo vel suo
collega. Coram ipso collega qui
non citavit compareat non tenetur nec
videlicet processus per collegam habitus quia
est ac si coram quo lectum (?) non in c. 113
Cum plures de officio dele. li. vj. ff. de
iudi. inter pares

Item licet primus motus proprio concludit
et tollat qualitates et conditiones (?)
non tamen intrinsecas prout curam vel
principalitatem beneficii de quo
providetur et mandatum providendi de quibus
si non sint mentio in gratia etiam
proprio motu facta ipso iure est nulla
ut non proprio dignum (?) nec si motu proprio 114
de preben. li. vj. in nota Inde dice-
bat dominus quod non tollit vis triginta (?)
si beneficium spectabat ad ius pat-
ronatus alicuius laici de quo gratia
si fecisset nullatenus providisset in-
notato ut in de preben. pontifices et
per hoc facit unum dictum Coll. in c.
nos de eius per. et inter plures
et in c. quod ius dictum et praeterea etiam
dicunt super vero directus quod licet
proprius motus etiam suppleat rationes
tollit tamen gratiam non applicat

nec dispensationem non recepit ille contra quem
vel alicuius defectum aut retentionem
plurium beneficiorum incompatibilium in-
currit ut notat predictus doctor in clem.
Si romanus pontifex de preben. contra
prima conclusionem allegatur una nota Jo.
an. in cle. si dignitatem de preben. super
verbo mandamus quam tenet aliqui dum in-
telligunt de qualibet beneficiorum ~~com-~~
~~patibilium~~ optenti non tenetur quis facere
mentionem secus de his quibus papa
providet vel providere mandat. Et credo
dictum illarum fuisse de mente glosatoris
contra dominus Jo. an. non tenetur quis exprimere
qualitates beneficiorum optentorum
sed bene optinendorum ut in dicta cle.
si dignitatem et in c. Cum in illis de preben.
que admonet eum opinione primus tollit
suspicionem incompatibilitatem ut in cle. Si
romanus e. ti. ita et in optinendis probatur
racionem contra qua contra conclusiones tollat i du-
bitat e. Si pluribus de preben. li. vi-to
maior pro tum duorum remansit
et teneat probatur duas conclusiones

114

Item quod tenor commissionis impetrate parte
absente ut possit procedi sola facti
veritate inspecta tam presente vel absente
potest procedi parte audita et absente
nec est necessaria talis citatio absenti fa-
cienda nam si tamen sit in causa appellationum
vel commissionum de speciali mandato citari
parte lenire pro dat ponere vel mitti
procuratorem sufficientem in tantum ad omnia
que parte ordine vel impetrat in iusta
contra eum quod si non fecit tenet totum quod
fit contra absentia prout continetur in c.
ar. e. statuimus de elect. li. vi. in c.
Cupientes et ti. et li. i de app. ex parte
et c. Cordi li. vi. ut lite non contestata
cum frequenter de eo contrario impossi-
bilis e. si.

118

Item in tempore petitorio et possessorio
coram iudice si petitoriis possessoria suspenditur
et in solo possessorio procedatur et prosequatur
et appellet et appellationi defeciatur tunc appellationis
et negocii principalis alter auditor defendatur
committatur causa coram illo quam coram alio
primo iudice probatur presentim si noluit reddere
ad petitorium et procedere in eodem Si non prima
pars vellet coram primo iudice procedere
in petitorio alia in possessorio coram secundo non est
audienda prout probatur in speciali de ordine
cog. c. si. Et ne contrarie videatur
c. de medio ubi dicta possessio prout c. primo
et secundo de sequestratione capitulo primo

134

Item quod error nominis sive cognominis
illius contra quem impetratur commissio
dummodo per aliquas alias circumstantias
possit constare de persona que sit illa quam
commissio est concessa non viciat rescrip-
tum quoad personam eandem maxime si fiat
executio citationis vigore dicte commissionis
directa sub vero nomine et cognomine tanta
expresso in nomine et cognomine prout ad
tanti constiterit iusti de leg. sed quis
in nomine c. de testam. Si quis filium
e. lex ex quadam de testam. de quatuor
et assi tua alle bartolus ex probatur dum
Summo ex in c. significante de rescriptis probatur
conclusio est fuit non prius dubitare
ad hoc et non in c. Cum in multis de res-
criptis supra secundo nota li. vi-to

136

Item quod si quis gratia dicto beneficio
tunc illud vacaret et fuerat per resignationem
pacificam alterius beneficii et non tamen
expressum tunc tanta seu cognomine alio modo
audito non alias qui forte per resignationem
beneficii primus assecutionem vera tunc
vacat impetravit ac non probatum dicit
suscepturum li. vi. sic determinatur probatur
in de preben. de mille et duo Johannes de
lignano ibidem

146

Commissio ad causas notas et monendas

ad iusticiam non extenditur

Item quod commissio impetrata super causis
motis et movendis per impetrantem
extenditur duntaxat ad te et non per extra
151 extortas etiam si statim post extra incipet compete
actio privata quia post impetrationem incipiat
possidere et spoliatur ut agere possessio non
potest vigore dicte commissionis que non ex
tenditur ad iusticiam ar contra que le et no.
iur si. de rep. sup. vero ad iusticias licet
si impetratoris tamen quibus constituntur
ad causas motas et movendas quod quidem
materia bene extenditur ad causas
iusticias prius non inuste ff e l. in -- iur

Ad quem spectat collacio prebendarum in ecclesia
collegiata

Item de collacione prebendarum in collegiata
ecclesia an pertineat ad episcopum duntaxat
170 vel ad capitulum illius ecclesie dominus
quidam dominus erat valde et dimisi quod prime
dominus aliqui dixerunt quod ad episcopum quidem
est pocius mihi tamen xxv diebus
placuit et est dispensacionis tractatus beneficiorum
ipsa dixit x q. i regenda et xvii
q. i. omnes basilice de offi. ord. que
venit de prebendis preliorum de quodam prebendam
quia dimissa est decreto ista ad ad
potest hic ad episcopum et capitulum similiter per
tineat collacio prebendarum in cathedrali
ecclesia ut nota Cum ecclesia vulterana de eccl
de minor. quidem sunt aliquos ad episcopum tamen
ut not hostiensis et compost. ibi et etiam
iur hic de sum. ne pla. et iur dilecto
e tamen per de expleamus de hoc p ar de
iur at collacionem de app. in i. glo. li. vi.
Tamen non est tanta ratio ut alias ecclesias
diocesis et cum sit iur ipsum et ista de testa
requisisti ibi non ipse est per modum ca
pitulum et alii ut presbiteri et ceteri similiter
si unus nil potest sine alio de his que
si. ep. t nonnit et ceteri quanto Alie vero
ecclesie collegiate quidem suas speciales
ecclesias et plenius ut nota Cum non ignores

de prebendis dimissis per nos de off. ord.
Cum ab ecclesiarum de eccl. statutum li. vi.
per hoc etiam all. non per Jo. An. iur qua
quam de eccl. li. vi. quod habet locum
in prima ecclesia secundum hostiensem non Alii vero
quibus assensi ego teneri. Sed in
verum quod ad capitulum recepto canonicorum
in collacio et prebendarum de minor quod
pertinet per hoc aliud de summo et c.
Cum in ecclesia de prebendis li. vi. et iur
licet autem de eccl. per Jo. An. et Jo. mo
que tamen glo. procedit in electione prelatorum
collegiatarum ecclesiarum de collacione non
inferiorum beneficiorum in illis ecclesiis
ad que spectant remittunt ad nota
iur. Cum ecclesia vulterana et ibi ut
patet est ysidorus quod ad ipsum collegium
et vide non iur ca nostri de his
que si. ep. per bo. et hostiensis dicit non ex
in Jo. de ligi. ad vertitas dicit sed
de simus indisputabiles Sine dicit quod
ad collegium spectat patrono vere dicit
ut iur in lobis sup. all. sed ad
collegium si de bonis suis eligit
capella vel prebenda de qua li. Cum
expressit ar. xvi q. iii. cum dominus
pa. ex libro de offi. vir adhuc all.
etiam ad hoc c. vacante de prebenda
et c. ad audienciam de eccl. edi dubius mihi
Jo. de ligi. all. per hoc nota ad
x q. i regenda et nota per Innocentium
de eli. dom. Cum vero nota per Jo.
An. iur in de capellis mo li. vi.
in quibus locis notatur quod si in parrochia
alicuius fundetur capella rector perpetuabit
et episcopus instituet Cum dominus recitat
xvi q. q. v. nullus omnino de
hac materia et multa pariter ideo
c. acollacione dicta sine prime glo.
vero concluditur sic quod licet aliquis ca
pitulum sine episcopo eligat tamen
auctoritas instituendi semper remanet
penes episcopum et nota licet aliqui
vicarios habet vel comm. iur ex ratio
quotiens dimissi et hostiensis in summa

ti declas c. Si quis posset eligi
quis de clero p(ro)pt(er) ego aut no. Host(iensis)
an c. Cum accessisset et de const(itutione) p(er)quisit(is)
de consti(tutionibus) vz quod lic(et) c. Kathedral(is)
eccle non posset facere statuta sine
consensu epi tn ca(pitu)la aliaz ecclesiaz de consu(etudine)
prior(um) platorum possu(n)t hoc nec invito
epo lic(et) Innoc(entius) dicat contrarium in eodem
c. Cum accessisset in materia tn sta
tutorum hoc sentiat non p(ro)p(ri)o Ju. et Jo. An(dreae)
de v sign. c. in li vi. faciunt tres textus
vel iii or prim(us) de rescr(iptis) cum quibus
de consu(etudine) Cum in cunctis ne se va c. vno
de regula c. si. li vi

Item si vigore citationis decrete ad partes
[illegible] concurrente in ea procedatur pa
rtibus in contumaciam sic citati usque
ad conclusionem vel post. Si tamen p(er)dicat(ur)
iurisdictio licet limitatione ad certum
de voluntate duntaxat de data per
concordatione statim citationis ante
dicto tempore inchoati processus valebit
et tenebit quia quod factum est non
imputet sibi qui perdat p(ro)ce(ssu)s sat(is)
tempestive non misit vel si misit
p(ro)curatorem per dictam potestatem obmisit quod
obmissio sive negligentia sibi
nocet per ut le. et iudic(ium) ut leg(itur)
non cesset c. i. non ob. p(re)dicta limitatio
que vi(de)ti(ur) facta per comissionem de speciali
mandato statim quod devolvit quod
scivit ex quo vigoris illius limitationis
citatus fuit et p(ro)cesserat p(ro)ce(ssus) modo
p(er)misso consistunt quod sufficiat ut
ius(?) sit. Item Cum clericis de cler(icis)

An valeat comissio obtenta
per filium familias

Item quod comissio impetrata in causa
per filium sive impetrata p(er)tate consti
tutio sine consensu patris est in causa
p(ro)phana vz maxime si filius fa-

milias sive emancipatus et emancipi
atus de consensu patris in bonis in quibus
pater non querit usufructus agat
p(ro) illud contrario quia non refert pro
que p(ar)tes in pacto (con)sistunt. C. de pa
ctis. l. omnis facta p(ro)pter quia huius
modi impetratio tamen non est in q(ui)da(m)
distinctio hic est qui valet comissio
impetrata p(ro) ex causa pro eo querent materie
in p(ro)pria causa contra filium sicut c.
ipso iure et non aliter de iure non ve
dicat sibi locum in causa primo sicut
aliquos dicunt filius fa. non est in ha
bilis de iure nisi etiam p(ar)tes ad
impetrandum quia non simpliciter p(ro)hibitus
impetrare vel agere p(ri)mo q(ui) in omnibus
causis p(ro)babilis est in causis in quibus
sibi competit ius agendi agere potest
et in iudicio comparere primo et in omnibus
causis quorum ut li filius familias h.
sz et specie ff. de p(ro)curatoribus et de actionibus
et oblig(ationibus) l. si filius in secundo de p(ro)curatoribus
tutoribus in iure et qui contrahit li si
nec invito quia contrahit et quasi
contrahit in omnibus ut l. cum tutoribus
ff. de pecul(io) et de iudiciis c. i. et lex
p(ro)hibeatur agere sive in iudicio esse
sine consensu patris ut in hoc titulo
cum debeamus que li b. i. Cum ergo di
p(ro)hibicio non sit p(ro)pterea causa p(ro)hibi
tionis quia super necesse consensus va
lebit iudicium cum eo agitatum et
in aliis causis vz sine consensu ut
videtur. Si autem de iudiciis li vi
qui quidem iudicium incipit per litis contestationem
quia ex ordine litis denovit velut sup(er)
dictum sic. Et quia ante litis contestationem
quis non teneatur agere sed agere velle
ut l. ampliu(s) ff. de reb(us) credi(tis) et cre
dantur in nature delib(er)atione an que
velit cedere vel credere de p(ro)curatoribus et
dilec(tus) de dilig(entia) c. i. et ii. Et quia re
pri impetratio non est actus iudici
sed ex iudicialis in re non Innoc(entius)

ro qm qua spaz de pba ꝓbat ca lo
no ulla ꝛsi c de rep. quia bene uz
agitata psilm sa sic no. iacob de ars
de pbatoe ꝯstituto amore ꝛ iudi
cato in illo qui sit valida ipo iur
ut l. no eo mi ff de minoꝛ facit
p pmissis quia no reqꝛit ulꝰ i ca
bilitas redari no est de pmissis
sed potius de phibitis qd intelligit
esse pmissum ff. codeꝰ tais ma. l.
i. deispon. Ēn aput quid cu sat
dū commissio psilm sa impetrat
ꝯ valat aget an ꝯ c ꝓficienti uel qui
ante ꝯ ꝯss uel sine ꝛ hoc ē forꝰ
carte quia sufficit qui in medio itnci
et iste ꝯssꝰ go. no requirit qui
an ipetraco commissionis pcedat
uel obstat c. no ulli de rep. quia
hic palio no ipetret sed pt ipo
Ꝯfesso i scebat alia ꝯtulꝰ qui si
filiꝰ fami an emancipacoe ad
agenda ipetra ca i qua non uis agedi
hic potat ponis ꝯstituit et psca
emancipatus fuit et ius agendi et
ꝯssum ꝑis obtinueit qui ꝓcessꝰ habitꝰ
in illo pcesse est validꝰ et bene
pcadit uicta

Ite qui commissio ipetrata sup bnfi
cio fit sed postea ante litis ꝯtest sup
petuti cessio et donatio uz ꝛ iz ꝑius
sui aliquos duos p cessione do
nacio fiet ꝑ litis ꝯt valet et te
net pt abbe sane dere indi li ꝑim
co est quia ius ipsis ipetratis co
mission ipetracion no ꝓficit ipo
iure quia si sit hoc ꝯcepciones
ꝯtingentes negocium pale posse obiici
qua hoc clico ꝯtest ipediret qua
cessio c. i. delitis ꝯt ꝛ tenet not p
Ꝯmuoꝛ in c. i. ꝓpter b. de ꝓso ꝯpe
ꝛ est tam ipso c. abbe. Et qr in
dicte esset ipso ipso ante ipetratam
commissionem no valet aut ipetratem

no ius hic qui esset absurdum go rē
Ꝯfesso in scebat alia ꝯtulꝰ qui cessio
fca alteri litigati ptium si pen valet
ꝛ tenet ꝑut lo. ꝛ no. in c. n. ut
lite pen. inhbe. ꝛ rety c. i. p Ꝯmuoꝛ
i addicioibꝰ et est textꝰ in dco
c. ꝛ abbe sane

Ite qui cessio fca p pcem i filiu
clicu emancipatu quia laycu est
uz et tz. quia si no debz valere
hoc esset uno de tribus modis
aut quia ipsa pca ꝯstituitur
sit uiꝛ done sibi ipsi qui e absurdum
ff. de ꝯ heri. emp. l. ii. ꝛ quia
tc no esset dira int donante
et recipiente demiss pa ꝑuiat
demisti c. si. quę no cessat psiupp
fco qui laycus ꝯ quę fiebat cessio
est potencior clico puta quia dux
uel comes ꝑca supioritate ꝯ
sive maioritas clica in hoc tam
lc pcedit qui clicꝰ cessionari ꝯ
ꝯtet ꝑtatem ~~sup~~ sine supioritate iur
donale sup laycu ꝯ quę fit
illi cessio ꝑut not Ꝯmuoꝛ ꝛ hostis
de alie iudi. mo fca c. ii. ꝑtea
hostis in de alie iudi. inta fca
est si reputat quelz laycu po
tenciore clico ꝯ eo quia subli
hor n q. vii. alieni ꝛc ma
c. fa ꝛ ꝯone ꝛ decemr̄ et c clico
laycos si uis aut pt fraude
~~sup~~ supra filatis quę cessat p
ꝯmctiom sag. me de ꝓsup. ꝯn
i nuetute ꝛ clias ut not ees
Ꝯmuoꝛ ꝛ hostis ū sup Et si dicat
qui forte no uz ꝯ eo quia fore
e ut laycus trahat ad forum eccl.
~~cecum~~ ꝯ c. n. de alie iudi.
videtur qui hoc no pt dici quia
p sumit ipso qui dus filius clicꝰ
optinuit lias sine commissione
ꝯ laycu an ꝯ tinenz cessionem

+ p emancipatos aut sit [illegible] potenciorem que vo [illegible]

Nond pt not ꝯtulꝰ in ꝓc c de cess acc vsu ꝯsidantis et
qui cessio actois clico p layco fca ꝛ qr layco no videt̄ vale
ꝑsume ex eo qui ꝓsuꝑ fit in fraudem no valet ꝛ ut hoc sup
ca acho impetit ꝑ fraudis dolus no deꝑt actum procurari
ꝛ tamen de ꝯsupt decedit ꝛ se ꝑro sit ꝛ uel clicꝰ s̄ cedi
peruat fit cam filatis indice quemum ꝑ i fraudis peruat ꝯ
foꝛ ecclesie / ar de quod pa plato / et eas dem ꝓbat
dicis sup auo dpatto ꝑ leg̃ fac in tue ideo dr ꝯ c ꝯpe
ꝯtra ꝯtra ꝯta fra obligata cum aliens ꝛ uoletis s̄ cre
dita debet delegat paccatus ut ꝯ acta p tma i inse
ꝛ tus templi ꝛ corꝑ usbz desruat.

Sibi fratrum proprium et faciat cum titulo
quare non fiandus predicta c. iij. cessare
quia clericus cessionarius vel laycus cedens
non auderet nec posset predictum laycali
curia suo iudici layco. quare facit
ipse contra statutum decretum. ff. cum nobis.

Actiones reales pro possidentem
cedi possunt

Item quod actiones reales cedi possunt etiam
pro possidente arg. ad quod allegatur per eam l.
182 etiam C. de her. vel ac. ven. cum ibi non
sed in qua premisit cessione cessisset
dominium in cessionarium, dum dubitant
tempore [illegible] de cess. ac. [illegible] i. d. Item
quid si in cedens tenet quod non, quia
potior videtur actionis cessio facta quam
rei ff. de min. do. l. si sponsalibus
[illegible] i. preterea ut dat quod non habet
rem q. i. [illegible] demum pa. quod at-
tamen cedens huiusmodi actionem intellu-
dunt [illegible] in re quod cessisset sicut dicitur
ut in l. in tradicionibus ff. de pactis
et ff. de acquir. poss. l. quemadmodum
et l. qui universas quod non plus iuris
potuit talem cessisse quam ipse habuit
de dotis iure vi et uxoris o. imp.
Jo. An. in additionibus suo v. d. dt.
quod doctores non dubitant quin concessione
rei vendicationis cessisset dominium
ut notatur in l. plac. ff. famil. her.
Sed vere cessionarius possit agere
et intentare dubium et videtur in intentione
quod sit contra possidentem sicut ille cessa
contra non possessorem all. distinctionem
glo. l. ff. c. de her. vel ac. ven. ut am-
cedat competere vel agit aut eo
petitura [illegible] et illa teneretur
quia alias cepit possidere sic cedenti
et cessionario competit et [illegible] dicat
subsequenter quod quidam [illegible] gall. in
rea proposito dei iuris l. in reddu-
rum [illegible] cessato domino cessit actio

tiam et non ego quia dominus [illegible] causa
vendicationis ipsius rei ff. de rei ven.
in re actio. Sed rei vendicatione non e-
ca dominium [illegible] predicit ex domino aliquando
aut esset quod [illegible] sequitur accessionem
all. ff. de vul. et pupill. subst. l.
ex pupillari et quibus modo [illegible]
[illegible] l. lucas. Et cum [illegible]
iudicium et regulare contra accessionem
l. [illegible] concessi subsequenter ideo dicit
Jo. An. dicit dominum sum in legibus
disputasse hanc questionem videlicet an
huius rei vendicationis cessa adhuc
contra possessorem bene petat rem
iure domini et facit ad dubium tactum
in relationibus predictum. [illegible] clamantia
predictas ut vere cessionarius cui cesse
sunt actiones reales agendo [illegible]
sibi cessis iure domini vel quod videatur
intentare utilem vel directam et quod
non proposita predictum Jo. An. v. super
dicit dominum sum in legibus sub distin-
ctione post dominium tenuisse quod di-
cessionarium posse proponere directam
rei vendicationem nomine cedentis et
nisi in intentione [illegible] iuris cedentis succumbet
in directa obtinebit tamen si intentat
utilem nomine suo cum predicta l. ff. c.
de her. vel ac. ven. id permittat dicens
quod in re ad se pertinente iuris domini [illegible]
tam allegat loquendo de utili
subdit quod si non [illegible] in libello
an [illegible] directam nomine cedentis
an utilem nomine proprio [illegible]
va libelli [illegible] intentans ius
actionis ut super dictum est dicatur in-
tentare directam nomine cedentis domino
suo [illegible] pro domino quia
dicit rem ad se pertinere iure domini
[illegible] vere utile suo nomine possesse
Et sic ex narratione libelli [illegible]
[illegible] ex quo sequi posset [illegible]
ff. de cond. l. i. ut va. libelli debet
esse [illegible] si sunt aliquid [illegible]

~~5.14.~~

C. de pacti. in pa. cons. l. ff. nec obstat
verum simpliciter proprium intelligit de directo
ff. si ager vec. pe. l. ios. i. et nota
ff. de evict. l. maior quia illud
procedit in illo qui suo domino impetrat
uti sed [illegible] pro utili suo et alteri domino
simpliciter aut ponendo intellectum de suo
et dicit quod quod dominium sui incipit ex quo
tunc Et ista intelligatur ne decipiatur
predictum Item pariter inter de pactis et ff.
vide vel si sequitur et ut sed magis agere
vel quod cessionarius simpliciter agendo intentat
videtur directam all. ff. de pac. l. ut villa
et Item nec sentes et ff. de rei v. et supra
ff. l. l. a. et directam l. placet ff. fami.
herc. et de re et eos. Ar. ad mo. tt. allos
sane dicitur esse in dubio si quis di-
cat se dominum intentare directo quia actio
ei cui cessio facta est agat utili ut
dicta remissa ad spe. ubi de accusat.
in summa cum debeat cess. sub tit. de alie-
num iudi. ca. facta sed si vero dicat hostiensis
cum Innocentio in cessionibus transferunt actiones
directe in cessionarium potest illas in-
tentare nomine suo sed si actiones cum al.
competit utiles insinuare vero dicit quod si
cedens habet directam cessionarius poterat
directam si utile utile Et hoc dum
ego allegavi in glosis maior ubi le-
gistrat vel de gravi. de transactio
de scelimpso quos bar. recitat con-
cis gever in l. inter eadem ff. de pactis
rei iudicata tenet et dicit quod potest
quod apponere dominum in libello comp. es-
tim. et erat utile dominium probavit
predictam l. eadem ibi in quo tamen re-
rum sed si pignoris et Item si mancipii
ff. de minor. inter rem l. quibus diebus
l. dum ff. de eod. in debiti stipulat
ista et hinc qui de ver. oblig. de eod.
probandum alie con. et debell. pri.
nec directum porrum esse ibidem recita-
bat. coll. pr. l. Cum argentum hec

sudit i ff. de contrahen. in medi. quia
verum dominum intelligitur de directo ut
in l. i. et quia proprium ff. si ager
vectigal videre ut sibi probat prete-
rea alia dominus eiusdem non dominium sed de
bonis tamen in l. emptor. C. de hi. vel
t. vel l. et stipulanda C. de pactis
vel si in tenet et dicit potest quod
magis quando cessionarius velle agere acti-
one cessi nisi de cessione fiat
mentio et probare alias iudicetur.
Item dominus eiusdem ~~probat~~ probat pre-
induxit sed finaliter cum aliis dominis
compositi bar. remansit sed ut quidam
dominum dixerunt cedens instante modo
non potuit ponere directam ut utile/
directam non / quia cedens verum magis
possidebat et sic dominum magis habebat /
utile non / quia cessionarius magis
tenuit et possedit publiciana
non quia ut pretendit iusto et
iusto titulo tenendo et cessionarius
dominium pretendebat et quia etiam
cessionarius et cedens magis posside-
bat sic quia usucapione non poterat
publiciana intentare non poterat
Ad hoc videbat quia predictus ces-
sionarius petebat bona sibi cessa
iure dominii vel quasi et petebat ea
meliori modo et forma quibus dominus
poterat et debebat Et quia esse actiones
omnes reales et personales etiam con-
petentes dedit cedenti et cessit
ac transtulit in cessionarium meliori
modo et forma esse quod cedebat
omnes modis sive actio utilis et quia
cessionario sub hoc vero velle tamen
utiles etiam cedi prout ut non specie tamen
de cessione bonorum et i. vel sed magis
hinc tamen competit verum cum Innocentio super
in pretium in libello sive non preca-
agendi ut non Item et tt. C. de
rebus cert. et non aliter intentabis
etiam directam et probans vel utili

bene optinebit ar. cont. q lex non i t
comata de iudic p qua causa facit
dam expe tu desina. Et qualit v q
si lis diat eni dns nyakag q lig
ius cogno oit publiciana qi dum
app ut in b alie supuis all tu no
p hoc sed quinus opetes cessionaio
qi dum valeat app r si no quai
dum diray tu quai dum utile
p q no chy ul si e de hi vl aceru
p q p vbu ii qi nor i ppetatem
vitati qua slitudie ff qui se ma
l. si a dote i st. Credo qui accone
qt iure q rem qu ud ut l. qui
actor ff. de re iur et cessionaig
qt actor adgendag q ui di acto
ergo nec iur canonico e ciuandu
de noie actoris diuino confir libelli
et aliis actitatis ita possit gstare
de in tenaso agentis de iudic est
dl tr capet id q magis utile sit
(margin: + z in hr dy sua bel vo apertas)
co pedire pru itensso agentis que
magis dt considerari qua ura ded sigt
ptra et Intelligencia verba eni
libelli i fauore libellatis lata re
cipiut in tp tatioz ut l. seliciny
ff. de iudic z l. iur stipulante e.
stachnis f de l. abb.

Cum probet acime confessio conuicti
Ite q lig confessio conuicti sunt probet
tu sciens in delictis in hoc confessio
conuicti plene delictu no probat
qui adesseru pene ordinaie i fligere
183
p de confess. pla qua sic sue v pber
benefiaat confessus se cum adultri
quissse no depout sed beneficio
pua ut i not. P. inocis z hosti vel
vna glo. nobilem zbar ff. ad l.
iuli de adult l. quinte quod vz
q confessio conuicti tam no plane
probat u quo adessem gsitentem
subiciendo torture

Item quod quis ptato gram i forma
pauperu pui sicatti alius duobus etiam
deputatis in cam quo ipse nollet
aut eni no posset huiusmodi actu
opere alti quitat vices suas qui
huiusmodi gram prouideat tu zoz hg di
195
commissio ita q prouisio p q huius di
commissione sed palios duos no vz
app i est de aiusti sanctu eius no
prouisiandi gram onde se tu velle
pere qua commissio vel madatu ff e
adimplere sic cessat ptes in aliorum
Intelligi eni det huiusmodi voluntas
sum dispon ius quod vz q i post alm
hoc fiat de offi dele Judicibus i dele
zetis quanis et pastor

Item si ca comitta i eod statu i quo
erat cum p o audiuisset vz commissio
hacc status no comprime palle et
e no qua pacta p mi iudic sen au
ditor potest leuit gstare in quo statu
218
est c. ar e. indian ff. de sipi de
no sic no obe. Instrumentum dere
mdi li z de conua compire cu ibi
no hoc vni sim aliquas sed u pluri di
commissione anotare ca aprimo
iudice qua tt deditio possit sead
cos optz sl inctione ar. no i locis
pall et in hoc sinalit omnes reclina
sciunt

Cla ad collatioz epi zc singlorz q
cay no pertinet ad unu beneficiu
q alit illorz sit gsic
220
Item voluerunt et determinauit domi
dom Jo mo regula i gnali. z archi
dia. si pelicis depsbeni u rz s ro dni
mede i. e. tu vz q i cu scribit de aliquo
beneficio i aliqua eccia alicuiu ploci
si no sic ibi uinui dei iudex no
potest Et illud eni aliquo s. ibi tm

supponent dni sstute ecl'ia loca habere
qui scdt' sine mada' pudei non
potit aliqui e de beneficio spectate
ad collationem prisoz puitacoz seu
quamcumque alia dispoz epi detam et
tali singloz qz tandiazz ite ecc'ie
si quod vacat nel vacauit cumit
nel dimisi scilicz qz ipetrati no pnt
puidei vigore huiusdi gre de benef.
uno spectate ad colaciõz zc alicuius
pdcoz id tenz b'uldus uideatur
decis ppt ydemptitate vnus pdcoz dcos
all in loc' pall' ppt cu ihoc tangia
spectiat totalit no pcat bz ialys
potit gsnal dei p. h' eo tpe li vi. et
dato tu q' no est visile q' oms pda
singlat' singuli no hut n vnica
beneficiu gsie sic extos grapetitis
frustrit' zpuret adhuc pcedit dar
gelius ua i puret pbi ipetrat q' thez
talle') eligit zsic fatue ipetrauit
hepe cu gre ppt fatua ipetracoem
sine negligentia frustrat' effu de
degexpp pby. Cu unis zc. i. dei p tibi
qui bi eo tpe et c. duobg zuideo c.
si petief zc. si p pludbg cu inline
silibg no ob. q' in hac vltia forma
no po' relatiu de aliquo quid pcmit'
sile siue equipollens illud reptans
videlicz de beneficio i singlat uno et
in ibi si quid i. alicz. vacat zc no cu
refert de equipollentibg quid fiat
de test lic. de quada ic. inuati ffi
dege. zde uno zl. cu ff. si cu peta'
et sic dixerunt aliqui dnu pemoce
repisse de timatu et finatu fcit et
eldiadi. sic temisse i qonibg sine

Cu mada' puide de maioi p bcuda
no obstat q' ecia ibi sint minores

collu' ecia obstaculu q' sit medie
z minores
Ite si mada' alicui pudei de maioi
p bcida vacata nel vacatura alicy
ectie i qua dnr p ympetrate ma
iores z minores p bende licz ubi
sint z medie u'bg vz et tenet
ipetracio acceptao z p inuisio de ma
ioi de qua p'ca agit' qua papa
ipetranti spaliter reservauit gferenda
nel dead' siz. minoi nel media
posset sibi puidei p c. tui de no
fac de tali de p bey li. vi. no ob
stante q' de medys no est facta
mencio quia aut ic medie sint
de maioribg nel minoribg est neutr
ioz sed distincta p se ipi inus dnobg
taibg sat est exp'ssa ingracia
bz ppt vltam pcedit d' bnu p'ssi
ppt gsuetudicz locoz ecciaz i q'bg
canc' q' u'g pt optinere n pimor
nel medias asscendic gdoti ad
cand zlicz de casu p'uindic ad ma
iore fiat mencio ingracia ecy adh'
tolla' statuta ty illa sint adhuc
que ad medias quas expectebit
ascede ad maiores g' sublatu
uno ipedito aliud manet nel
tempe' sublatu n adhoc q' expssa
mencio fiat ar c. licz de gsti li vi.
et c. no pt de p bey zc i. c. tyi
elc. bz uideo dnip' q' in tam pdco
pdce gsuetudices z statuta ptitas de-
rogatorias z p hoc no obstan qua
les que sint nulli pgnates sint
dilat' licz no pcimpte pnt lo'
inc. Cu aliqbg zc. tu ppt tua
debita de ff p. li vi. Et p hoc fiat
h' gelius suprng de triata i tam magf
dnodo i forti f'tiedo dicu ctaedo
q' p expsse pdca statuta sint sub
lata ingracia na ex quo mada'

prouideri impetrati de maiori prebenda
qua duxit acceptandam non obstantibus
statutis et consuetudinibus in ecclesia contrariis
quibus cauetur expresse illis quibus tamen
etc. ut de [illegible] prebende inferioris
[illegible] posset dici iudex respectu
maioris quia satis constat de mente pape
illa statuta et consuetudines [illegible] in speciali
[illegible] velle remouere [illegible] etiam facit
non pro Jo. An. [illegible] in no. [illegible]
te. si propter quam de preben. li. vi.

Item si committitur cum potestate citandi
per edictum affigendum in valuis ecclesie ut in
forma litere quamquam citatio [illegible]
[illegible] legatur in audientia
[illegible] et affigatur in valuis pa- 227
latii et ecclesie maioris [illegible]
[illegible] legatur et publicetur in loco
[illegible] quibus mandatur fieri
executio non sufficit [illegible] affigatur
valuis [illegible] locorum et dimittatur
ibidem affixa [illegible] nec suf-
ficit affixio copie que si non facit
fidem [illegible]
[illegible] ibi non [illegible]
[illegible] non sufficit [illegible] sine
publicatione quamquam citationis sine
affixione [illegible] forma que [illegible] a-
figatur ut in cle. [illegible] de iudiciis
que [illegible] loquitur de affixione facienda
in uno loco puta [illegible] albo [illegible]
tamquam loco [illegible] succedit pallatium
apostolicum [illegible] principe puta
[illegible] uult et mandat [illegible] fieri [illegible]
locis [illegible] quamquam mandati
diligenter est seruanda quia ex
[illegible] aliquis [illegible] etiam qua
[illegible] ignorans ar. contra [illegible]
[illegible] Cum dilecti de resp. et de rescriptis

[illegible] de preben. [illegible] de non
li. vi [illegible]

Terminus citandi qui committitur extra
debet [illegible] clem. [illegible]
Item [illegible]
[illegible] qui committitur [illegible] ma-
dato [illegible] potestate citandi in partibus
[illegible] citandi [illegible]
Cum clericus de [illegible] ita quod si non fiat
diligentia de perquirendo persona citandi 232
in loco domicilii [illegible] possit
[illegible] fiat citatio [illegible]
agitur etiam in ecclesia cathedrali non
sufficit si etiam aliquis de ecclesia [illegible]
[illegible] citandi [illegible] citandum fore
absentem [illegible] copia
[illegible] citationis [illegible]
[illegible] absente ar.
contra que le. [illegible]
[illegible] in cle. [illegible]
[illegible] pro Jo. An. in no. [illegible]

Confirmatio pape ex certa scientia tollit
solempnia non substantialia
Item quod papa confirmando ex certa scientia
[illegible] ecclesie facta
[illegible] 234
[illegible]
[illegible] si quis [illegible] videtur
suppleuisse defectum solempnitatum
[illegible] vacantium [illegible] solempnia
[illegible] non [illegible] legati [illegible]
[illegible]
ar. contra que le. [illegible] in c.
[illegible]
[illegible] in [illegible]
quod confirmatio [illegible] ex certa scientia
[illegible] ad
solempnitatem sed etiam [illegible]

Sed intellige dum simpliciter sane vel quod facta
constitit cum cause cognitione et parte vocata
tunc sanat totum et hoc ut C. Item usque
nisi lite mota c. super uno auctor et iudex
c. i. de consuetudine lib. vi. vel totaliter. Ex
clusione non procedat videtur tenere et
operari compromisse ipse tamen dele … in contin
dendum c. quoniam et ibi Jo. An. per ar. c.
quia nil nisi pastoralis dere iudicis

Item ordinaverunt et voluerunt
concordit dominum quod licet plures commis
siones etiam de speciali mandato
emanent etiam clausula quod si per formam
et digentur et producentur alium de duobus
auditoribus tantum dumtaxat articulum
generalibus tamen ipse vigore dictarum com
missionum non debet nec potest procedere
ad aliquem actum nisi primo expedito
articulo generalibus quo expedito si
permiserit bene processisse et male
291 appellatum eo omnibus predictis commissionibus auditor
primo aliquo constitit appellatum ut ipse
vigore illarum procedat et faciat quod
mandatur fieri predictis auditoribus
cui predicte commissiones dirigebantur
quia ipsi in hoc ei succedat Et si non
ipse permittet male processisse et bene
appellatum retinebit totum negotium principale
et de illo cognoscet et tunc primo vigore
dictarum commissionum procedat iuste
vigore quarum habet nullam potestatem
procedendi convenientia quo primo
auditori eligantur causas eventus
ille eventus procedet et faciat iusticiam
et deinde more ad corum que leguntur et notantur
in c. ut debitus de appellationibus et c. Cum in
ecclesiis et c. Cum sit Roma et c.
Declaratio si conveniunt
Item quod impetrans gratiam sit si conventi
litigantes in eo spectat in beneficio

de quo litigatur sibi de illo providea
tenetur facere mencionem de qualitate
beneficii et de vacatione nisi vacati
onis nacionem aliter dicebat dominum
gratiam fore surrepticiam quia
nova gratia est et nova provisio 293
sine novis oculus ex illa acquiritur
Ideo tria que prius poterant movere
ad concedendum vel negandum sunt ex
pressanda vel tacere cum veniunt
et gratia est surrepticia per …
de … Cum dilecta ad eo constituti
ad audiencie se presentes ad audiendum
et ibi non deputatur si non …
cum illis non potest ut vi. et in c. i.
e. ti. cum multis similibus.

Declaratio sic aliter non sit in eo qualiter
Item licet de more in stilo curie sit re
ceptum quod impetrans c. in beneficiis
vacans possibiliter … romana curia
cum clausula dummodo non sit in eo aliter
specialiter in eo ius quesitum non tenetur
mentionem de expectativa auctoritate 298
apostolica ibidem et illud idem in aliis
acceptantibus prout notatur Jo. in
posita in novelle in c. Si pro quo
deputatus li. vi. que tamen loquitur in
duobus expectantibus sine impetranti
bus ex expectationem Applicaz videlicet
quod sedis non tenetur facere mentionem
de primo et hoc propter clausulas derogatorias
Item omnes dominum in eo solo ex
cepto dixerunt hoc non procedere in
tantum clericis vel privatis a dei
beneficium ante impetrationem
suam dictam licet non sit subsecuta
confirmatio vel collatio nam propria
collatio est voluit privatus iure
retinet de clericis vel privatis ut
tolle ius adhuc eis quesitum de offi.

supradicto capitulo i de offi. dele. de pp.
quamvis li. vi^to probat conclusionem
videtur contrarie facere questio [illegible]
posita per Innocentium in capitulo Innotuit
de elect. supradicto, ubi egerunt dicebat
me non videre quare sit contraria dis-
pensatio [illegible] in prima casu sine
[illegible] est dicere quod in [illegible]
tamen venit in ius questiunculam bene
sive iure [illegible] bene advertas quod faci-
liter proditur et tollitur de consensu preben-
darum [illegible] ex [illegible] de pp. [illegible]
[illegible] papa potest providere quelibet
collatione etiam ordinariorum [illegible]
vel delectum de prebenda [illegible]
in capitulo quamvis li. vi.
Item videmus quod capitulum eligit aliquem
[illegible] tanquam committere papa mandat
apparet [illegible] vel
providendum [illegible]
[illegible] collatio de elect. [illegible]
248 li. vi. Item videmus [illegible]
[illegible] ordinaria quibus licet
[illegible] requiratur [illegible]
ordine ad prebendam [illegible] vacantem
de prebenda [illegible] dilectus tamen
apostolici [illegible] etiam [illegible]
receptione nulla mentione faci-
entes illis [illegible]
prebendam vacantem de prebenda [illegible] qui
et capitulum [illegible] li. vi [illegible]
quod si [illegible] aliis [illegible] audivi
[illegible] dispensatio [illegible] primum
[illegible] que placuit modo
[illegible] tamen licet [illegible]
[illegible] quo ad [illegible] beneficium
[illegible] acceptatum [illegible] gratia
[illegible] remanet sibi
[illegible] ad illud beneficium
acceptandum non sit [illegible] quia
electus vel [illegible] esset
esset [illegible] stilus
illius [illegible] quod esset ab [illegible]

nec presumendum quod [illegible]
noluit facere [illegible] electionis vel [illegible]
et ad hoc facit [illegible]
[illegible] supradicto capitulo et [illegible]
[illegible] dispensat. potest [illegible]
[illegible] de [illegible] ad collo. [illegible]
in capitulo [illegible] vel [illegible]
beneficium [illegible] expectans [illegible]
[illegible] valeat accepta-
[illegible] aliis benefi-
ciis [illegible] ad collationem [illegible]
[illegible] tamen non [illegible] acceptatio [illegible]
[illegible] noluit tenere quod ita [illegible]
[illegible] noluit [illegible] casum [illegible]
[illegible] acceptatio [illegible] nota [illegible]
[illegible] i. de prebenda supradicto [illegible]
[illegible] nec principis non
requirit [illegible]
Item quod questio sive statutum canonum
sive canonis potest probari [illegible]
scriptura non est de esse sive [illegible] legis
sive constitutionis [illegible] 250
[illegible] li. vi
et [illegible] c. i. e. li. Item [illegible]
[illegible] in regula nec potest ad [illegible]
[illegible] et multas
[illegible] ponendo [illegible] alios [illegible]
[illegible] non est [illegible] dicere quod
scriptura sit de esse legis [illegible] quamvis
[illegible] dicit [illegible]
equitates et dicit quod si princeps
esset necessitatem scripture imponeret
constitutionibus [illegible] ita quod aliter
non valeret [illegible] de scripto [illegible]
et respondet ad [illegible]
[illegible] Item aliqui domini dixerunt
quod si statutum esset antiquum et [illegible]
[illegible] tempore quod [illegible] esset re-
dactum in scriptis [illegible] probatur
[illegible] antiqua [illegible] melius
probantur [illegible] scripturam quam [illegible]
[illegible] memoria [illegible]

uno deprobatur tunc locus etc. cum tamen
de si institui etc. cum p.

¶ Collector apostolicus an per se vel per alios
colligat dumtaxat in civitate vel diocesi
constituat ut plures domus tribuens
subcollectores in illa diocesi stetit
Iste collector habens potestatem apostolicam colli-
gendi recipiendi et quitandi et com-
pellendi tamen apostolica debita in certis
regnis et locis per se vel per alios tum
fuit limitatio quod in quolibet subcol-
lectore dumtaxat in singulis civi-
tatibus et diocesibus possit constituere ut
prout posse plures domus tribus sub-
collectores deputare ita quod super unum
remaneat in qualibet civitate et
diocesi. Et faciendo simul etc. primum tacite
revocatione licet de hujusmodi revocatione
tamen constitutione nulla fecit mentionem
ratio primi dicti est quia in negotiorum
gestorum allegari potest potestatem ne dum unum
sed plures ad hoc constituere subdelegare ut
lex una nec 1 deputatis licet in qua
dicitur collector negotiorum tamen apostolicorum
gestor est et posset de jure etiam plures
una vice deputare subcollectores nisi
esset sua ut permittitur limitatio utrumque
quia unde limitatio respicit dumtaxat
constitutionem fiendam de pluribus simul
et una vice ergo si tu ponderes clausulam
ubi quod si nisi unum subcollectorem
dumtaxat hoc unum tollit vel
sic superflue poneretur et satis fuisset
dicere in unum pro ea non est verisimile
prius voluisse ita late impedire potestatem
limitatam potestatem collectorum. Secundum vero
si primus vivens deputatus esset
in rebus hoc potuit providere vel mortuo
collector apostolicus quem adhuc remansit
potestas colligendi non posset alios
deputare negotium tamen remissum pendere

vel saltem differtur quod non esset
presumendum papa voluisse et ergo
si papa respicit medium liberam
tamen quod non est ut dicit ita sed
propter analogia istarum et mutabilitatem
quae semper contendunt potestatem et ad
exaltationem, cum dicit nuntius
ergo ita respondit vel obstat
de morte quia leviter debuit silere
potestatem si bonum fuit. Et sic dice-
bat dominus plus ponderans mente
quam verba de verbis significatis in prima et
in his et in nota. Iste ponderat
dominus nostro valde et bene quod potestas
limitata est stricta sine restrictione
vel decreto ergo si prius deputaverit collector
plures etiam simul deputavit dixit
sub dubio bene dubitat quia
ille dicit notabile totum dicit
oppositum loquitur cum de stricte
potestate cum modus adicitur hic
de potestate data de limitatione ibi
vide forte hujusmodi deputationem
valere de plebe in nota circa etc.
dilectus per hoc etiam allegavit
una nota Jo. Andree in c. unica
de quaestione super verbo nullatenus. Et
dominus Egidius alia dominus pariter
in prima parte predictis allegabantur
in dicta materia de tacita revoca-
tione procuratorum ut dicitur de procuratore
Cum c. non in ipso etc. si quam etc.
licet li. vi. de officio dele. quamvis
etc. si dilectus ipsum omnimodo et for-
ma quibus potuit deputare
et mox potestatem sibi traditam. Secundo
quia non potuit esse subcollectores
ergo et si dictum suspensisset vel non
habuisset sua constitutio minus valuisset
quia forum meum non firmasset
de suppositione c. cum dilecta quenam diligeret
ergo non procederet valeat quod peccat
sic est separatum de verbis significatis abbas

V

VI